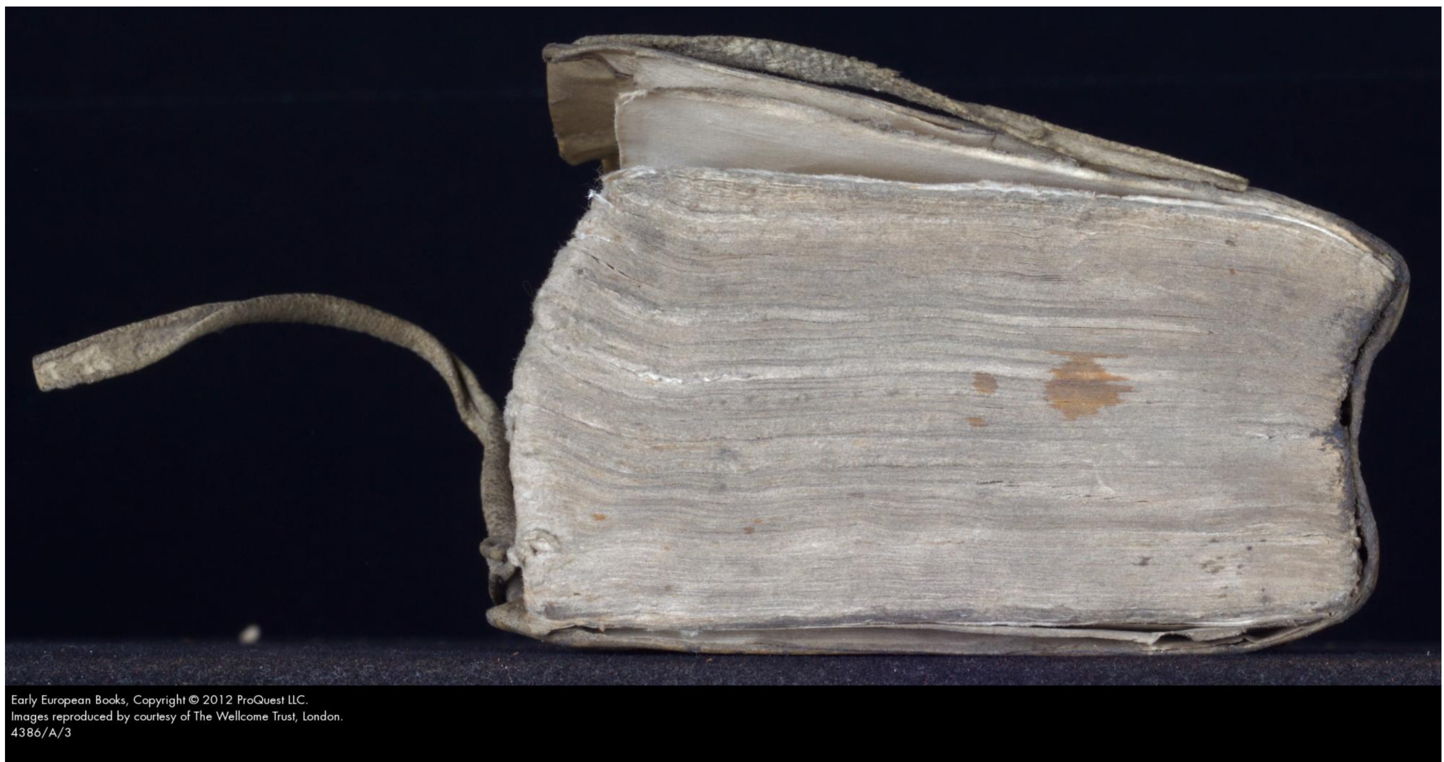

MATHIOLO
1579

6 leaves wanting
at end

Eee 1-3, 6-8

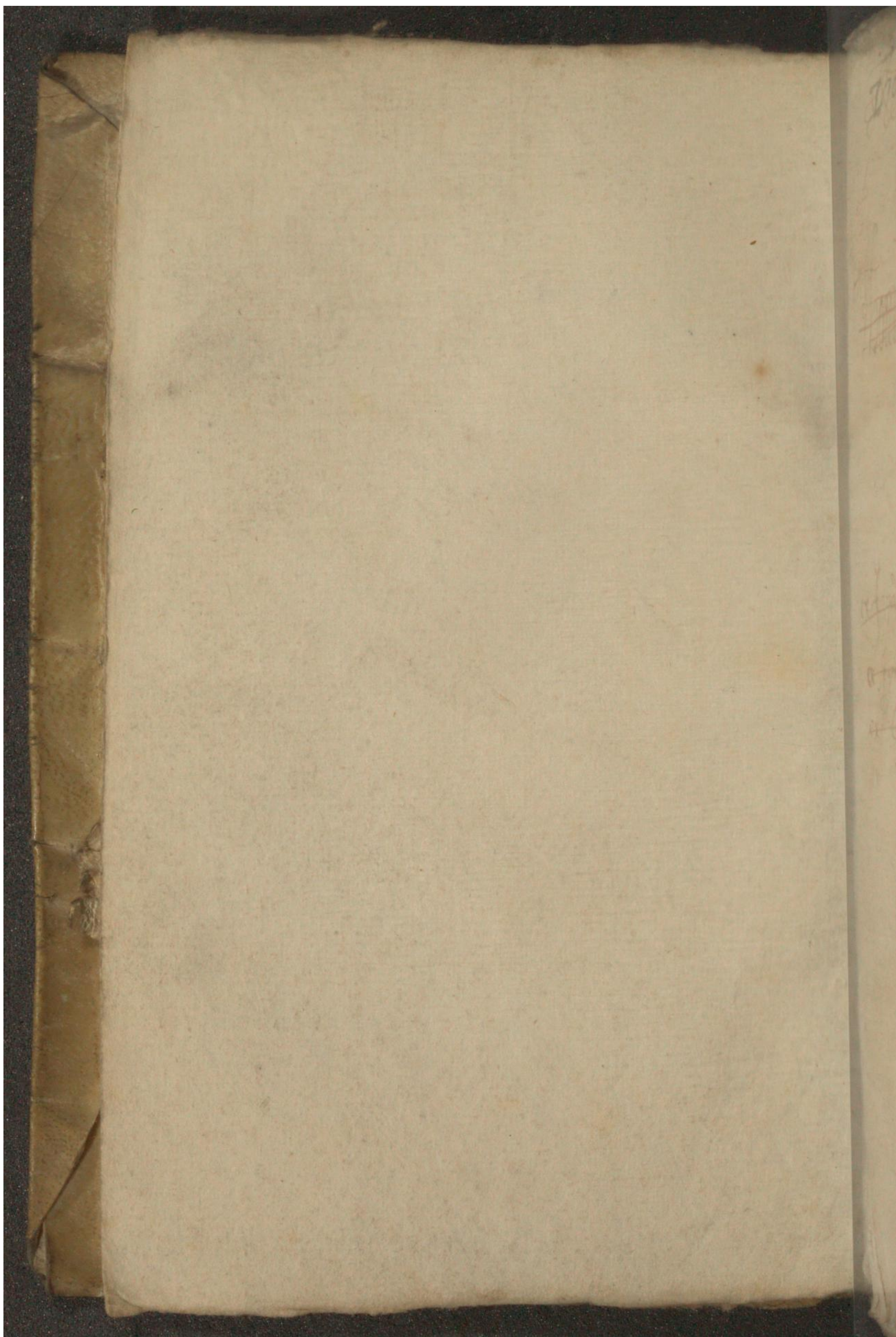
6/6

WDM.

the order of the book
is imperfect

Thomas

von [illegible] [illegible]

ex Ignavia Nihill Acquiritur
ex Segnitie Nihill gignitur
ex Compendia Nihill truditur

[illegible] fol. [illegible]
5° noduli fol ~~12 b~~ / 12 b /
4° pessuli 73 b
5° Clysteres to pag. 395 to bindw 32
6° decoctio of an ould cock for y^e [illegible]
colick 310 for astma 212 /
47° Apozema [fol] 14 b /
8° Electuaryes pag 18 b.
9° Conserves 19 a / Condita /
10 [illegible] Julebu fol 23 a
11° Mulsio 459 /
12° Syrupi [illegible] paralivi 9 b laxativi 395
13° pasta regia pag 205 /
14° lohoch fol 6 a ecligma /
15° balneu et semicupiu fol 8 a / /
16° sacculi fol 4 b /
17° [illegible] pag 200.
18 cataplasmata fol 6 b emplastra ibid.
19 unguentu fol 10 b linimentu ibid.
20 frontale vel splenium pag 30 /
21 Curnfa [illegible] Semicrusa 25 /
22 suffitus 73 / 23 Collyriu 98 / 8 m
24 apophlegmatismus 21
[illegible] nasale 22 / 26 [illegible] 23
27 gargarismi 20 / 28 elon 7 /
29 ~~[illegible]~~ pag 9 / lotio 671
30 cordatu 709 [illegible] 378
31 balsamus 717 66 87 654
32 Injections 674
33 embrocha to wash [illegible] 707 [illegible]
34 [illegible] 370 [illegible]
[illegible] vita 622 [illegible] 70

FASCICVLVS REMEDIORVM

EX

DIOSCORIDE ET MATHIOLO

Omnibus Humani corporis affectibus methodicè accommodatorum.

PER IVSTVM MOLLERVM.

BASILEAE
Ex Officina Petri Pernæ
1579
Cum Priuilegio.

Wyllm [illegible]

Gr. piperis albi vel hordei

℈ 20 gr. scriptulus a scrupulo

drachma ʒ ℈ iij or gr 60

uncia ℥ ʒ viij or ℈ 24

lib ℥ 12 in ounces & 16 ℥ [illegible]

qr or S ab it ib deserved ——— ʒ or

amedeus ʒ 1 s or ℈ 4 si s ib solids

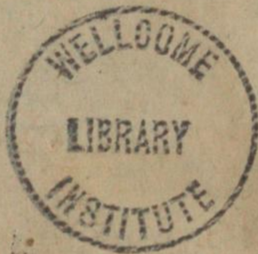
si solidi quaeris hos drachmas [illegible]

~~libet~~ dimidiabis.

κεράτιον Cheirat vel siliqua gr 4.

gr. 4

3972

ILLVSTRISSIMO PRINCIPI AC DOMINO, DOMINO VDALRICO, DVCI *Megapolenſium, Principi Henetorum, Comiti Suerinenſium, Domino Roſtochij & Stargardiæ, Domino ſuo clementißimo*

S. P. D.

Lluſtriſsime Princeps ac Domine, Domine clementiſsime, Præclara & digna homine cõſideratio eſt, à quibuſnam initijs hiſtoria plantarum ducta profectaq; ſit. præterquam .n. quòd multiplicem cõmonefactionem continet, etiã exuſcitat nos, vt ea quæ de virib. herbarũ literis mandata ſunt, gratis animis amplectamur, magna cura cõſeruemus, Deoq; pro his gratias agamus.

Etſi autem de ſtirpium & m
dicinæ origine, multa & var
Poetæ & ethnici fabulantur, ta
men nos hac de re ex ſacris multo
certius diiudicare poſſumus: In
Geneſi enim ſcribitur, hominem
conditum ad imaginem Dei, om
nibus animantib. ad ſe à Deo ad-
ductis, ſua nomina tribuiſſe.
Quæ verba teſtantur, nõ tantùm
excellentẽ fulſiſſe in hominis mẽ-
te lucem de Deo, verùm etiã fuiſ-
ſe in ea perfectam omnibuſq; nu-
meris abſolutam, totius opificij
mundi, motuum cœleſtium, hu-
mani corporis, animantium &
plantarum cognitionem. Qui e-
nim rem vnamquamq; ſuo nomi
ne appellare poteſt, eius vim &
naturam penitus perſpectam vt
habeat neceſſe eſt, Quod ſummæ
abſolutæq; ſapientiæ eſſe, certiſ-
ſimum eſt.

In

In hoc ſtatu integritatis ſi homo manſiſſet, de viribus herbarum, atquę adeò de tota re medica aliquid literis mandarę, omnino opus non fuiſſet, ſed præclara illa lux, primis noſtris parentibus inſita, ad poſteros propagata eſſet, & quiſque per ſe, etiam ſine magiſtro, luce rationis omnia ſciuiſſet.

Verùm proh dolor, lapſum primorum parentum & violationem mandati diuini, hæc mala ſecuta ſunt, vt nunc tota poſteritas non tantùm multiplicibus calamitatibus ſit obnoxia, verumetiam triſte vulnus naturæ ſit inflictum, vt nunc in parte cognoſcente non fulgeat præclara illa lux, ſed mens ſit obducta tenebris & vix reliqua ſit exigua, eaque generalis duntaxat noticia de Deo.

Plantarum vero notitia ita in vniuerſum ſit amiſſa, vt in brutis ratione carentibus, maior quam in homine plantarum cognitio eſſe videatur. Muſtela nanque cum Baſiliſco dimicatura, ſe prius Ruta munit, & ita ſuum hoſtem aggreditur. Nouit Serpens ſenio confectus fœniculum, quo caliginem oculorum diſcutit. Nouit ceruus Dictamnum, quo tela corpori infixa elidit. Norunt hirũdines chelidonium, quo viſum amiſſum recuperant. Nec vtiles tantum, verumetiam noxias norũt, quas auerſantur, ſingulariq; cura & circũſpectione declinant. Vnus homo, quæ proſint, quęue noceant, ignorat. Hæc iactura illius ſcientiæ tanta eſt, vt nulla oratione explicari, nullo gemitu et lachrymis ſatis poſsit deplorari.

Quæ

Quæ igitur nunc reliqua eſt, de viribus plantarum, memoriæ & literis prodita cognitio, non natura nota eſt, ſed huius initia à diligenti primorũ parentum inſtitutione dependent & proficiſcũtur: Hi enim poſteritatem non tantùm de venturo Meſsia, ſed etiam de natura rerum, de motibus corporum cœleſtium, & viribus plantarum, erudierunt, Quæ doctrina auidè arrepta, poſteris quaſi per manus tradita eſt. Et quamuis progreſſu temporis, præſertim in impia poſteritate multa obliuioni traderent, tamẽ vera Eccleſia huius prẹclari depoſiti fida cuſtos & ꝓpagatrix fuit: hæc .n. & in ipſis peregrinationibus hanc doctrinam ſecum circũtulit, & conſtituta politia, poſſeſsionem eius cõſtanter retinuit.

De Salomone memoriæ proditum eſt, quòd de arboribus eruditiſsimè diſſeruerit, ſumpto initio à cedro in Libano, vſque ad Hyſſopum, quæ ex pariete enaſcitur. Vnde hæc tanta cognitio? an luce rationis atque intelligentiæ, ſine inſtitutione, hoc ſciuit, vel diuinitus ſine vllis medijs hęc cognitio inſpirata fuit? Nullo modo, ſed fuit in diſciplinã Prophetæ Nathan traditus, à quo præclarè inſtitutus, cùm alias diſciplinas tum & hanc doctrinam accepit, cumq́ue valeret ingenio, & iudicij dexteritate antecelleret omnibus hominibus, diuinituſq́ue adiuuaretur, nõ tantùm citò arripuit tradita, ſed & ipſe ſagacitate ingenij plura rebus cognitis adiecit, indies maiores in cognitione progreſſus fecit, tantamq́ue ſcien-

ſcientiam, quanta in hanc naturam cadere poteſt, eſt conſecutus.

Quę omnia literis cùm eſſent tradita, poſteritas hac cognitione diu vſa eſt, donec tandem ij libri, vel iniuria temporum interciderunt, vel vt nõnulli arbitrantur, ab Ezechia ſunt exuſti, eò quòd imperitum vulgus ijs abuteretur, à veroq; Deo deſciſcens, magis medicamentis quàm auxilio diuino niteretur.

His libris amiſsis manſit tamen hæc ſcientia in populo Dei, tantopereque adamata eſt, vt peculiaris ſecta tandẽ extiterit Eſſæorum, quam qui ſecuti ſunt, ex profeſſo Medici fuerunt, vtque huic ſtudio melius vacare poſſent, cœtus, ſocietatemque hominum deſerentes, abdenteſque ſe in ſolitudines, totos ſe huic ſtudio, vt ita

dicam manciparunt. Hoc modo ab his initijs (vt mea fert opinio) ſtirpium cognitio profecta, atq; in populo Dei propagata eſt.

Sed quo pacto ad Ethnicos peruenit? Proculdubio ab ijſdē orta eſt principijs. quamuis. n. ꝓmiſſio gratię, ab impia poſteritate alto ſupercilio contemneretur, tamen de ſtirpiū herbarumq; virib. tradita, ob euidentiſsimam vtilitatē retenta, ac in precio fuiſſe, dubiū non eſt. Præterea cùm prima ętas ſummo ingenio prędita eſſet & ſapientia excelleret, vt non immeritò cum ſuprema in homine potētia, quæ nominatur ἡγεμονικὴ conſeratur, non tantùm aliæ artes, vitæ neceſſariæ, ſunt inuentę, vt ſacræ docent literæ, verùm etiam nonnulla ſtudio acquiſita experientiaq; animaduerſa, ſtirpū

doctri-

doctrinæ ſunt adiuncta. Poſt diluuiū tamen cum linguis variantibus genus humanū dilaberetur, & diuerſas ſedes regionesq; peteret, hæc ſcientia in impia poſteritate valde imminuta eſt, mãſitq; præcipue in vera Eccleſia, quæ cum in Ægypto peregrinaretur, multisq; morbis medicinam faceret, gẽs Ægyptia ingenioſa & ſtudioſa doctrinarū, cupide hãc doctrinam amplexa eſt, Et vicinæ gentes, principes huius doctrinę ab Ægyptijs factæ, partim æmulatione, partim iucūditate & vtilitate rei adductæ, certatim in hac facultate excolenda elaborarunt.

Celebre tunc cœpit eſſe nomen Æſculapij in Græcia, ex cuius familia tanquam ex equo Troiano innumeri medici prodierunt, In quorum numero eſt & Hippo-

crates, Item Theophraſtus, Dioſcorides, Galenus & complures alij, qui omnes rem herbariam valde auxerunt, ſcriptaque de ea poſteritati non inutilia reliquerunt. Fuitque hoc ſtudium in tanto precio & admiratione, vt non tantùm Philoſophi, verumetiam ſummi Principes, Reges & Imperatores, in inquiſitione & perueſtigatione ſimplicium verſarentur, inuentisque nomina ſua imponerent, quæ etiam adhuc retinent.

Inter omnes verò, qui ſimplicium indagationi & cognitioni operam dederunt, & quorum ſcripta ad nos peruenerunt, non poſtremus certè locus tribuendus eſt Pedacio Dioſcoridi Anazarbæo (qui vir quidem fuit militaris, verùm in arte herbaria mirabi-

rabilis) sed dubio procul reliquis omnibus præferendus, vtpote cui soli tanquam vetustiori, (vixit enim sub Iulio Cæsare, circiter annũ quinquagesimum sextum ante natum Christum) Galenus, Oribasius, Paulus, Aetius, & alij, qui post exhibitum Christum floruerunt, quicquid de simplicium viribus prodidere, acceptum referre debeant.

Quoniam apud Dioscoridem autem multa simplicir deseribuntur, quæ hoc seculo & hisce in regionibus desiderantur, & de quo rum multis adhuc inter doctos non satis constat, In hoc Authore illustrando, nosttis temporibus multi præclari & docti viri, suum studium impenderunt, & doctissimis admodum monumentis herbariam medicinam

explicârunt & expoliuerunt: Inter omnes tamen, qui hunc lapidem mouere tentarunt, Petrus Andr. Mathiolus in enodandis plantarum difficultatibus facilè Princeps (ſaluo doctiorum iudicio) palmam ferre debet, vt qui ſuis cõmentarijs doctiſsimis Dioſcoridem ita amplificauit, obſcuriora loca illuſtrauit, abdita explicauit, & paſsim noua, antiquo ſeculo prorſus ignota, adiecit, vt non immeritò Dei herbariorum appellationem inde aſſecutus ſit.

Huius ſcripta ego nuperrimè perluſtrans, cum perſpicerẽ, quãtũ vtilitatis mortalibus, ſuis illis cõmentarijs prẹſtitiſſet, inſtitui eoſdẽ, & Dioſcor. libros de medica materia, in certũ ordinem ſecundũ locos congruentiũ ſecum materiarũ, mihi in priuatũ vſum

col-

colligere. Quod cũ aliqui amici (quib. plurimũ debeo) apud me vidiſſent, me adhortati ſunt, vt hunc laborẽ meũ qualemcunq; etiam alĳs cõmunicarem, & in lucem ire paterer, quibus tandẽ, ob præclara in me collata beneficia, obtemperare coactus, collectanea mea in meliorẽ ordinẽ quantũ fieri potuit, diſtribuere cœpi, & omnia remedia, quæ in Dioſcor. & Math. vnicuilibet morborũ generi vel ſpeciei accõmodata, ſparſim & diuerſis in locis deſcribuntur in vnũ faſciculũ colligi, ita vt vnuſquiſq; paterfamiliâs, necnon medicinę candidatꝰ, pręſertim ĳs in locis, vbi methodicè in curãdo ꝓcedere nõ licet, ad quoſuis morbos depellendos, remedia facilia, quorũ copia nobis adeſt, & etiã noſtro tẽperamento

familiariora eſſe iudicantur, atq; illa, quæ ex peregrinis regionibus, nobis corrupta & adulterata aduehuntur, in promptu & ad manum quocunque tempore habere poſsit, præſertim cùm ſæpiſsime vnico ſimplici medicamento (modò dextrè adhibeatur) periculoſiſsimus morbus, qui aliàs compoſitis quibuſdam ſatis precioſis, ſi Dijs placet, à tribus mundi partibus, corraſis, expugnari nequeunt, cedere cogatur. Eorum maximè rationem habens, quibus ob rei familiaris anguſtiam & prementem inopiam, non licet medicos accerſere, & ab illis ad quæſtuoſos pharmacopolas, quoties libet, diuertere, quique curis domeſticis & alijs negotijs neceſſarijs occupati, commentarios illos ampliſsimos euol-

euoluere non poſſunt, & nihilominus hoc præclaro theſauro nō ſunt priuandi, maximo valetudinis diſpendio.

Continentur itaque in hoc libro (quem Faſciculum remediorum appellare libuit) omnia remedia, in Dioſcoridis libris de medica materia, & Mathioli ſuper eoſdem commentarijs, necnon eiuſdem Mathioli compendio plantarum (in quo non pauca, in commentarijs intacta, reperientur) deſcripta, in certa capita & locos, iuxta anatomiæ ſeriem & morborum ſingulorum, interiorum & exteriorum, vniuerſalium & particularium, corpus humanum totum, aut partem eiuſdem quandam, à vertice capitis, ad pedū vſq; plantas in-

feſtantium, genera & loca, collecta & diſtributa, vnà cum alijs quibuſdam ſcitu neceſſarijs, & nonnullis ad mulomedicinam ſpectantibus. Primas autem & ſecundas (vt vocant) medicamentorum qualitates non adieci, idque ideo cùm quod à Dioſcoride non tàm accuratè atq; à Galeno, qui primus ſimplicium graduationis author extitit, ſimplicium qualitates iam dictæ explicantur, tùm quòd hæ non tàm ad patresfamiliâs, quibus hic labor præcipuè deſtinatur quàm ad medicos ipſos pertineant. Attamen & eas quoq; aliquando, ſi lectori hunc laborem acceptum eſſe cognouero, cùm plus ocij nactus ero, mihiq; nihil interim humanitus acciderit, additurus ſum.

Has

Has verò primitias meas Illustrissime Princeps, sub Inclyt. Celsit. tuæ nominis auspicio, in lucem prodire, & Inclyt. Celsit. tuæ consecrare & nuncupare decreui, tres potissimum ob causas. Primùm quòd sciam Inclyt. Celsit. tuam, simpliciũ medicamentorum scientia priscorũ Regum & Principum exemplo, valde delectari, & proinde herbarum multarum cognitionem nõ vulgarem habere, quotidieque in ijs inquirendis, & earum viribus explorandis, sedulò versari, quare etiam non dubito, eandem Celsit. tuam, hunc laborem meum tantò magis exporrecta, lætaque fronte clementer suscepturam. Deinde, quoniam Inclyt. Celsit. tua, annis abhinc 18. plus minus,

multa præclara admodum & Principe digna beneficia, in parentem meum Christophorum Mollerum, senio iam confectũ, collocauit. cùm enim pater meus ob aduersæ valetudinis diuturnitatem, viribus omnibus pene exhaustus & destitutus esset, Inclyt. Celsit. tua illum clementer suscepit, eiusq; nutritorem egit, quem etiam nunc (in oppido Gustrou ad Spiritus sancti ędem, verbi diuini ministerio fungentem) singulari fauore & beneuolentia afficit. Tum, quòd Inclyt. Celsit. tua, me annis abhinc decem, præter meũ meritum, simili modo, summa clementia prosecuta est, & in studijs meis ꝓmouit. Ne ergo in ingratorum albo reperirer, hunc fasciculũ remediorum,

ſingulari diligentia per me, ex Dioſcoride & Mathiolo in ſimplicium materia principibus, collectorum, Inclyt. Celſit. tuæ dedicatũ volo: omnium enim certè odio dignus eſſem, ſi non qualicunque animi mei ſignificatione gratitudinem debitam declararem. Et licet hoc exiguum munuſculum tali Principe minimè dignum æſtimari poſsit, tamen ſpero Inclyt. Celſit. tuam, ſecundum Artaxerxis Regis Perſarum exemplum præclarum, quo animos ſibi donantium munera quantumuis exigua, potius expendebat, quàm munera ipſa, explicita fronte accepturam. Quam Inclyt. Celſit. tuam, vt ad nominis ſui gloriam & Reipub. vtilitatem incolumem con-

seruet, Deum Patrem Domini nostri Iesu Christi, toto pectore oro, Datæ Illustrissimorum Marchionum Brandeburgensium oppido Pritzvvald, Mense Ianuario Anni 1579.

Cum fueris fœlix multos numerabis amicos

Inclyt. Celsit. tuam

Nullus ad amissas ibit amicus opes

debita obseruantia colens

Iustus Mollerus, ab organis Templi ibidem.

2° anodyna asswaging medicins

3° Attractive medicins

Unguenta for payne of stomark 287

FASCI-

FASCICVLI REMEDIORVM CAPITA.

118 *ad*

INDEX.

237 ad

To an apozeme for ℥.ij or at ye most ℥.iij of ye decoction it is sufficient to adde ℥.i. of syr or syrupe. vide an apozeme 345

298 ad

355 ad

416 ad

476 *ad*

387 et 419.
for dyseases of ye breast · 192

536 ad

INDEX.

INDEX.

FASCI-

syrupi de endivia de capillo veneris violarum, de agresta acetosus simplex, de ribes, de limonibus de acetositate citri de portulaca de papavere de ... de cidoniis de berberis dosis omnium a ℥ 1 ad ℥ ij

2° Aqua fragolae plantaginis endiviae lactucae portulacae cichorii nymphaeae limonum ...

3° Electuaria ex 3 santalis, rosata gabriella electu. de gemmis, diamargariti frigidum, diatragacanthum frig. diaprunis diarrhodon Abbatis diacydonium. dosis istorum ℥ 1 non una vice sed singulis vicibus singula tabella

4° conserva rosarum nymphaeae, violarum capillorum veneris corticum citri buglossae papaveris anthosae boraginis. dosis ℥ ß & ℥ 1

melancholia ... syrupi de agresta de buglossa de boragine de eupatorio de fumaria bizantinus de calamintha de scolopendria e lupulis de epithimo de fumaterre dosis a ℥ 1 ad ℥ ij

2° aqua boraginis buglossae tamarindi lupulorum, genistae, fumariae, rosarum melissae calaminthae scolopendriae dosis ℥ ij vel ℥ iij

3° Electuaria ... laetificans Galeni. electu. de gemmis

diatrion santalon diarrhodon Abbatis
diamargariton dosis ʒ.ß.

4° Conserva borraginis buglossae
violarum, anthos, capill. ven. con.
herba rosarum dosis ʒ.ß. vel ʒ.i.

5° opiata. Requies magna in aqua
endiviae. Aurea [illegible]
diarrhodon dosis ʒ.i.

Electuaria [illegible]

- vitall in corde
  - hoat diambra, diamargariton calidum, diamuscum amarum, diamuscum dulce, de gemmis, laetificans Galeni.
  - Cowld. diamargariton frigidum, diarrhodon Abbatis. trium santalorum.
- animall in cerebro.
  - hoat pleres archoticon dianthos, diamuscum dulce et amarum
- naturall in hepate
  - hoat diacalaminthes, diacuminum, diatrion piperum, aromaticum rosatum magistri, diarrhodon Abbatis, diaireos Salomonis vel simplex, dialacca, diacurcuma
  - Cowld triasantalon, diatragacanthum frigidum, diamargariton frigidum. diarrhodon Abbatis et mod in

Conserva spirituu[m]

- vitall in corde
  - hoat cortex citri conditus, confectio de Cinamomo, confectio de xylaloes
  - could conserva nymphee violarum
  - mean Rosarum, boraginis buglosse
- animall in cerebro
  - hoat conserva anthos, Arozi, rosarum temperate, Mithridatum, Aurea Alexandrina.
- naturall in hepate
  - hoat conserva eringeorum, conserva Salviae, Zingiber conditum, cortex citri conditus, quinces or peres condite
  - could conserva violarum, nymphee, Cichoriae

Ζυλαπιον Julebon a Julep differeth from a syrupe in that it is less boyled & in that it is made of one simple wth sugar as R. of ye water of ye infusio of roses or of violets ℥ v. sugar ℥ iiij boyle it easyly & make a julep. mingle it wth wyne or beere as much sodd water & made could againe. ad. R. of rose water ℥ viij of sugar ℥ j boyle them easyly & make a julep. R. ye iuice of roses or violets ℥ v. sugar ℥ j boyle them easyly & make a julep.

Also phisitions do rast a syrup dissolved
in sodden water a Julep staying.
R syrupe of maydenheare ℥ iij
of sodde water lib. s. mix. make a Julep

Julebu in materia Calida. R syrupi de
endivia de capillis ven ana ℥ ij oxy=
zaccari compositi ℥ s. aquae lactucae
endiviae buglossae acetosae ana ℥ 4
misce et clarifica et aromatiza
cu santal rubeoru et alboru ʒ ij

In materia frigida. R. syrupi de
Sticados de hysopo de mentha
de radicibus ana ℥ s. aquaru [illegible]
betonicae apij melissae ana ℥ v.
fiat Julebu. aromatiza Cinamomi ℥.
[illegible] ʒ. i clarifica [illegible]

In materia melancholica. R syrup.
de epithimo de buglossa de boragine
de fumaria ana ℥ ij aquaru buglossoru
lancearu fumariae melissae
buglossae ana ℥ iij misce aroma-
tiza cu santalor et Cinamomi ʒ. i.

Ad reprimendu fluxum ventris. ʒʒi.

Hoare syrupe for passa[illegible]
Syrupus de sticados & acetosus in vadi[illegible]
[illegible] for melancoly
Could syrupe de acetositate citri again[st]
pestilent feuers violente ague [illegible]
[illegible] the stomack
[illegible] against [illegible] in fe[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] de [illegible] [illegible]

FASCICVLVS REMEDIORVM, EX DIOSCORIDE ET MATHIOlo collectorum, & in certa capita distributorum,

OMNIVM MORBORVM, TAM vniuersalium quàm particularium, cùm totum corpus, tum partem quandam, à vertice capitis, vsq; ad pedum plantas infestantium, curam comprehendens.

DIOSCORIDES.

Ad Alopeciam. CAP. I.

Adipem vrsinum constat raptos vitio alopeciæ capillos restituere. lib. 2. cap. 69.

Adiantum alopecias densat. lib. 4. cap. 131.

Alcyonij tertium genus vstum & ex vino illitum, alopecias replet. lib. 5. cap. 95.

Allij cremati cinis cum nardino vnguine illitus, alopecijs medetur. lib. 2. cap. 146.

Arundinis corticum cinere perunctę cum aceto alopeciæ sanantur. lib. 1. cap. 97.

Asphodeli radicum cinis alopecias ad pilum reducit. lib. 2. cap. 164.

Betæ folijs crudis, alopeciarum inanitates scalpello prius exasperatas illini prodest. lib. 2. cap. 116.

Capillus Veneris: vide Adiantum.

Caprinarum vngularum cinere perunctæ

ex aceto alopeciæ ſanantur. lib. 2. cap. 40.

Ceparum ſucco alopeciæ perfricantur, qui celerius quàm alcyonium pilos euocat. lib. 2. cap. 145.

Cyclamini radix alopecias emendat. lib. 2. cap. 158.

Cynogloſsi folia cum adipe ſuillo veteri illita, alopecijs medentur. lib. 4. cap. 124.

Echini, ſiue

Erinacei terreſtris corium combuſtum, alopecijs cum pice liquida aptiſsimè illinitur. lib. 2. cap. 2.

Fimum caprarum, præſertim in montibus degentium medetur alopecijs exuſtum, & cum aceto aut oxymelite illitum lib. 2. ca. 73.

Fimum murinum detritum cum aceto & illitum, alopecijs medetur. lib. 2. cap. 73.

Haſtula regis: vide Aſphodelus.

Hippocampi cremati cinis exceptus cum liquida pice aut axungia, ſeu amaracino vnguento illitus, alopecias replet. lib. 2. cap. 3.

Lapis naxius: quod ex eo exacuendo ferro deteritur, illitum, alopecias ad pilum reducit. lib. 5. cap. 125.

Laſer perunctas cum aceto, pipere & vino alopecias ſanat. lib. 3. cap. 78.

Leporis terreſtris caput exuſtum, & cum adipe vrſino aut aceto illitum, alopeciarum inanitatibus medetur. lib. 2. cap. 18.

Nucum auellanarum crematarum cinis cum axungia aut adipe vrſi perunctus, alopecijs capillum reddit. lib. 1. cap. 142.

Nucum

Nucum iuglandium putamen cōbuſtum, tritumq́; in oleo & vino, infantiū capite perūcto; capillum nutrit & alopecias replet. Item: Earundem nucei vetuſtarum alopecijs, commanducati, præſenti ſunt remedio. lib. 1. cap. 141.

Nymphææ radix impoſita cum pice, alopecijs medetur. lib. 3. cap. 131.

Oleum picinum alopecias capillo replet, cum farina hordeacea illitum. lib. 1. cap. 79.

Pix liquida alopecijs medetur. lib. 1. ca. 78.

Polytrichon: vide Adiantum.

Ranarum cinis explendis alopeciarū inanitatibus ex liquida pice illinitur. lib. 2. cap. 25.

Ranunculi flores, cauliculi & folia recētia alopecias pauliſper illita tollūt. lib. 2. cap. 171.

Raphani cortex alopecias ad pilum reducit. lib. 2. cap. 106.

Rubigo ferri alopecias replet. lib. 5. cap. 53.

Sandaracha explet alopecias, reſina excepta. lib. 5. cap. 81.

Sinapi alopecijs illitum medetur. lib. 2. capit. 148.

Thapſiæ tam radix quàm ſuccus omnium maximè, quæ pares cum eis vires adeptæ ſunt, vim habent extractoriam ex alto, vbi ex imo aliquid euocandum eſt, aut meatuum laxitas aliò transferenda eſt, vnde ſuccus illitione, aut radix recens affrictu alopecias replent. lib. 4. cap. 115.

Trichomanes Adiāti vires habet. lib. 4. capite 132.

MATHIOL. Apes siccæ & in puluerem contritæ, ijs admistæ quæ ad id faciant, ex oleo & cera inunctis alopecijs capillos restituunt. lib. 2. capite 77.

Nucum auellanarum crematarum cinis, cum axungia aut adipe vrsi iunctus, alopeciæ capillum reddit. lib. 1. cap. 142.

Nucum iuglandium nuclei vsti, alopecijs impositi, præsenti sunt remedio. compos. pag. 150.

Persicorum nuclei tunduntur & decoquuntur in aceto, quousque liquescant, pulticulæ modo, ad alopeciam, namq; illiti, mirum in modum capillos replicant. lib. 1. capite 131.

Tiliæ castratæ è medulla humor defluens, capiti illitus, capillos reddit. libro primo capite 108.

Ad caluiciem siue capillorum defluuium.

CAPVT II.

DIOSCOR. ADiantum defluentes capillos continet, cum ladano, & myrtino, aut susino, aut hyssopo, vinoq;. Item: Decoctum eius cum lixiuio & vino infusum, idem præstat. lib. 4. cap. 131.

Aloe cum vino, capillum fluentem continet. lib. 3. cap. 22.

Brasicæ folia, fluentes capillos retinent. lib. 2. cap. 113.

Capillus Veneris: vide Adiantum.

Ladanum fluentem capillum continet, addito

addito vino, myrrha & myrteo oleo. lib. 1. cap. 110.

Myrrha, defluentes capillos cum ladano & vino myrteo illita, firmat. lib. 1. cap. 67.

Myrti ſemen, fluentes capillos continet. lib. 1. cap. 128.

Naſturtij ſemen capillorum defluuia cohibet. lib. 2. cap. 149.

Oleum ſylueſtris oliuæ defluentes capillos inhibet. lib. 1. cap. 29.

Polytrichon: vide Adiantum.

Trichomanes Adianti vim habet. lib. 4. cap. 132.

Cupreſsi conorum, & mulorum vnguium cinis, oleo myrrino exceptus, valet illitus ad capillorum defluuium. libro primo capite 86. MATHIOL.

Lilij radix ex adipe & oleo adhibita, defluxos capillos replicat. lib. 3. cap. 99.

Oleum ſylueſtris oliuæ defluentes capillos cohibet. lib. 1. cap. 120.

Tiliæ caſtratæ è medulla humor defluens, capiti illitus, capillos reddit, defluentesq; continet. lib. 1. cap. 108.

Viburni folia, vbi in lixiuio decoquuntur, capillos defluentes ſiſtunt. lib. 1. cap. 124.

Vlmi radices interiores, ſi diu decoquantur, & iuri ſupernatans pinguedo colligatur, illinaturq; ea ſæpe locus glaber, à quo pili defluxerunt, breui repullulabunt. lib. 1. capite. 95.

Psilothra siue capillos euellentia.

CAPVT III.

DIOSCOR. ALcyonij quintum genus, in psilothra assumitur, cum sale mistum. lib. 5. cap. 94.

Arsenicum, siue

Auripigmentũ capillos euellit. libr. 5. capite 80.

Bitumen pilos incõmodos siccum replicat, specillo impositum. lib. 1. cap. 85.

Canis primiparæ lacte perunctos, narrant glabrescere. lib. 2. cap. 64.

Chondrillæ gummi inordinatos pilos replicat. Quod idem tenera radix efficit, si intincta succo acus pilis admoueatur. lib. 2. capite 126.

Cochlea terrestris pilos incommodos replicat, si quis abraso acu lentore eius, pilum attingat. lib. 2. cap. 9.

Cyperi genus quod in India nascitur illitum, præsentem psilothri vim exhibet. lib. 1. cap. 4.

Dryopteris, siue

Filix quercus psilothrum est cum radicibus trita: illinitur enim primùm vsque dum sudorem euocet, mox sudor abluitur, & recens imponitur. lib. 4. cap. 181.

Hederæ lachryma psilothrum est. lib. 2. capite 175.

Lepus marinus per sese tritus, aut cum vrtica marina illitus, capillos euellit. lib. 2. capite 18.

Litho-

Lithocolla candente ſpecillo admota, incommodos oculis pilos replicat. libr. 5. capite 121.

Pumex auellendis capillis aptus. libr. 5. capite 84.

Salamandra liquefacta in oleo, pilos euellit. lib. 2. cap. 56.

Scolopendra marina in oleo decocta, ſi illinatur, capillos euellit, ſed contactu pruritus facit. lib. 2. cap. 14.

Tithymali lac recens, ex oleo perunctos in ſole capillos euellit, renaſcentesque flauos & exiles efficit, denique omnes perimit. lib. 4. cap. 159.

Vitis viniferæ lachryma, quæ veluti gummi in caudicibus concreſcit, cum oleo ſæpe pilis inuncta, pſilothri effectum habet, maximeque ſanies, quam accenſa vitium ſarmenta viridia exudarunt. lib. 5. cap. 1.

Pili euulſi ne renaſcantur. CAP. IIII.

OLeum hyoſcyaminum pilorum exortum admodũ retardat, alijs quibuſdam additis, ita vt euulſi pili integro anno non renaſcantur, ſi eodem depilata loca ſæpius perungantur. lib. 1. cap. 36. Huius olei præparationem habes infrà cap. 504. MATHIOLVS

Capilli vt longi fiant CAP. V.

NVcum iuglandium putamen combuſtum, tritumque in oleo & vino, infantium capite peruncto capillum nutrit. lib. 1. cap. 141. DIOSCOR.

Capillos crispantia. CAP. VI.

MATHIOL. ASphodeli, siue Hastulæ regis radice sæpe affricta deraso capiti, crispantur capilli. lib. 2. cap. 164.

Sphondylij succus capiti inunctus crispos capillos facit. lib. 3. cap. 76.

Capilli vt gracilescant. CAP. VII.

DIOSCOR. FAbarum corticibus illiti capilli, qui post euulsionem renascuntur, gracilescunt, & minus alimenti capessunt. lib. 2. cap. 98.

Capilli vt albi fiant. CAP. VIII.

IDEM. SAlis flos additur smegmatis, quæ albandi capilli gratia componuntur. lib. 5. capite 88.

Capilli vt flaui fiant. CAP. IX.

IDEM. LYcium capillos flauos efficit. lib. 1. capite 114.

Xanthium, quod vulgus lappã minorem cognominat, flauos facit capillos, si acetabuli instar tepida aqua madescat, mox caput nitro antè perfrictum, illinatur. lib. 4. capite 133.

MATHIOL. Lixiuium in quo baccę Euonimi decoctæ fuerint (vt nostræ referunt mulieres) capillum splendidum facit. lib. 1. cap. 114.

Populi nigræ prima erumpentia germina expetuntur ad capillorum nitorem conciliandum à mulieribus: contundũt enim ea cum recenti butyro, & deinde aliquot diebus insolata, à butyro percolant, quo postea capil-

capillos inungunt, abluto prius capite. lib. 1. cap. 93.

Capilli vt fiant rufi. CAPVT. X.

FÆx vini cremata, addito lentiſcino oleo, illita tota nocte, rufat capillum. lib. 5. capite 90. DIOSCOR.

Liguſtri folia trita, rufant capillum, quæ in radiculæ ſucco maduerint. libro primo capite 107.

Loti arboris ramentorũ ligni decoctum, rufat capillos. lib. 1. cap. 134.

Nos compertum habemus capillos rufos fieri, vbi frequenter lauentur lixiuio in quo decocta fuerint Buxi folia & rami. lib. 1. capite 114. MATHIOL.

Capilli vt fiant nigri. CAP. XI.

ACaciæ ſuccus denigrat capillos. lib. 1. capite 115. DIOSCOR.

Cupreſsi folia ex aceto trita, capillum tingunt. lib. 1. cap. 86.

Ebulus Sambuci vires habet. libr. 4. capite 168.

Gallæ capillos denigrant, aceto aut aqua maceratæ. lib. 1. cap. 123.

Hederæ nigræ corymbi illiti, denigrant capillum. lib. 2. cap. 175.

Ilicis radicis cortex cum aqua coctus, dum mollitus intabeſcat, & tota nocte illitus, denigrat capillos, prius cimolia terra purgatos. lib. 1. cap. 121.

Mori folia tingunt capillum, Vitium & Fici nigræ frondibus simul coctis in aqua cœlesti. lib. 1. cap. 143.

Myrti seminis decoctum, capillum tingit. lib. 1. cap. 128.

Palmæ elates decoctum, capillos denigrat subinde tersum. lib. 1. cap. 126.

Rhois foliorum decoctum capillos denigrat. lib, 1. cap. 124.

Rubus capillum tingit. lib. 4. cap. 33.

Saluia capillos denigrat. lib. 3. cap. 34.

Sambuci acini illiti, capillos denigrant. lib. 4. cap. 168.

Sory admiscetur medicamentis quę capillos denigrant. lib. 5. cap. 78.

Vinum myrtites denigrat capillos. lib. 5. cap. 31.

MATHIOL. Erui virides siliquæ, priusquàm indurescant, cum suo caule folijsque contritæ illitæque, nigros faciunt capillos. libro secun. capit. 202.

Ophris vniuersa planta præfertur ad denigrandos capillos. lib. 4. cap. 146.

Orobus: vide Eruum.

Viburni folia, vbi in lixiuio decoquuntur capillum denigrant. lib. 1. cap. 124.

Caniciem retardantia. CAP. XII.

DIOSCOR. OLiuæ syluestris oleo qui quotidie perunguntur, tardius caniciem sentiunt. lib. 1. cap. 29.

Oleo

Oleo syluestris oliuæ qui quotidie perunguntur, tardius caniciem sentiunt. libro primo cap. 120. MATHIOL.

Ad pediculos & lendes. CAP. XIII.

ALlium cum origani decocto potum, pediculos & lendes enecat. lib. 2. cap. 146. DIOSCOR.

Alumen cum aqua illitum, ad lendes & pediculos auxilio est. lib. 5. cap. 82.

Aqua marina fotu lendes deterget. lib. 5. cap. 15.

Betæ radicis & foliorum decoctum lendes deterget. lib. 2, cap. 116.

Cedria illitu lendes pediculosque enecat. lib. 1. cap, 89.

Hederæ lachryma illitu pediculos enecat, sed psilothrum est. lib. 2. cap. 175.

Mel lendes & fæda capitis animalia illitu necat. lib. cap. 75.

Muria ad fotus Aquæ marinæ vsum præstat. lib. 5. cap. 87.

Myricæ foliorum decoctum circumfusum, phthiriasi lendibusque prodest. libr. 1. cap. 99.

Oleum melanthinum, Item:

Oleum raphaninum phthiriases mala valetudine contractas tollit. lib. 1. cap. 36.

Pedicularis herba trita & ex oleo ilita, phthiriasi prodest. lib. 4. cap. 150.

Sandaracha ex oleo contra phthiriasin efficax est. lib. 5. cap. 81.

Staphis agria: vide Pedicularis herba.

MATHIOL. Ellebori albi radix in lixiuio decocta, pediculos & lendes necat. lib. 4. cap. 146.

Hyſſopũ ex oleo inunctum, pediculos necat. lib. 3. cap. 26.

Lachryma quæ ex Hederæ caudice diſtillat illita, pediculos & lendes necat. lib. 2. capite 175.

Lixiuium in quo baccæ Euonimi decoctę fuerint, pediculos necat. lib. 1. cap. 114.

Pedicularis herbæ: ſiue

Staphidis agriæ ſemen plurimum expetitur mulieribus ad pediculos & lendes necandos. lib. 4. cap. 150.

Stœchas citrina in lixiuium addita, pediculos necat. lib. 4. cap. 52.

Veratrum: vide Elleborus.

Ad porriginem ſiue furfures. CAP. XIIII.

DIOSCOR. ACida munia furfures exterget. lib. 5. capite 19.

Adiantum ex melle furfures emendat. lib. 4. cap. 131.

Allium furfures cum melle eximit. lib. 2. cap. 146.

Alumen cum eruo & pice, furfures abſterget. lib. 5. cap. 82.

Betæ radicis & foliorum decoctum furfures deterget. lib. 2. cap. 116.

Bulbus eſculentus furfures cum toſto nitro abſterget. lib. 2. cap. 165.

Capillus Veneris: vide Adiantum.

Fel taurinum, furfures, cum nitro & ter-

ra ci-

ra cimolia, quàm optimè purgat. lib. 2. capite 71.

Fœni gręci in aqua decocti cremor expressus, furfures purgat. lib. 2. cap. 95.

Fici folia cum sale & aceto illita, furfures sanant. lib. 1. cap. 145.

Lilij radix cum melle. lib. 3. cap. 99.

Malua cum vrina. lib. 2. cap. 111.

Myrti semen. lib. 1, cap. 128.

Oleæ ligno virenti accenso emanans sudor illitus. lib. 1. cap. 118.

Oleaginum semen illitum. lib. 1. cap. 118.

Oleum amygdalinum cum vino. lib. 1. capite 34.

Oleum myrteum. lib. 1. cap. 37.

Oleum syluestris oliuæ. lib. 1. cap. 29.

Polytrichon: vide Adiantum.

Salicis foliorum decoctum. lib. 1. cap. 117.

Sepiæ atramentum vstum in sua testa, donec id quod crustosum est abscedat, postea tritum, expurgat furfures. lib. 2. cap. 20.

Trichomanes Adianti vires habet. lib. 4. cap. 132.

Vinum myrsinites contra furfures efficax est. lib. 5. cap. 32.

Vnguentum melinum. lib. 1. cap, 44.

Vnguentum susinum. lib. 1. cap. 51.

Vnguentum telinum. lib. 1. cap. 46.

Vrina vetus furfures abstergit. libro secundo cap. 74.

Lixiuium in quo baccæ Euonimi decoctę fuerint, furfures extergit. lib. 1. cap. 114.

Oleum ſyluestris oliuæ lib. 1. cap. 120.

Stœchas citrina in lixiuium addita. lib. 4. cap. 52.

Ad tineas capitis siue vlcera manantia.

CAPVT XV.

DIOSCOR. ACida muria manantia capitis vlcera exterget. lib. 5. cap. 19.

Adiantum ex lixiuio, capitis vlcera manantia emendat. lib. 4. cap. 131.

Allium cum melle. lib. 2. cap. 164.

Bulbus eſculentus cum toſto nitro. lib. 2. cap. 165.

Capillus Veneris: vide Adiantum.

Cicer cum melle & hordeo. lib. 2. cap. 97.

Cortex thuris cum nitro. lib. 1. cap. 71.

Cyclamini decocto capitis vlcuſcula foueri congruum eſt. lib, 2. cap. 158.

Fici folia cum ſale & aceto vlcera capitis manantia ſanant. Item:

Fici ſuccus cum polenta. lib. 1. cap. 145.

Fœni græci in aqua decocti cremor expreſſus. lib. 2. cap. 95.

Lilij radix cum melle trita. lib. 3. cap. 99.

Lupinorum decoctum fotu. lib. 2. cap. 103.

Malua cum vrina. lib. 2. cap. 111.

Melilotus cum creta chia, vino aut galla. lib. 3. cap. 41.

Myrti ſemen. lib. 1. cap. 128.

Oleum amygdalinum. lib. 1. cap. 34.

Oleum cicinum. lib. 1. cap. 34.

Oleum myrteum. lib. 1. cap. 37.

Oleum ſylueſtris oliuæ. lib. 1. cap. 29.
Polytrichon: vide Adiantum.
Rubi folia vlceribus in capite manantibus remedio ſunt. lib. 4. cap. 33.
Rubi Idæi idem effectus. lib. 4. cap. 34.
Rutæ ſuccus cum aceto, roſaceo, & ceruſſa. lib. 3. cap. 45.
Sertula campana: vide Melilotus.
Thus cum nitro ſi infricetur, capitis vlcera manantia ſanat. lib. 1. cap. 70.
Thuris cortex. lib. 1. cap. 71.
Thuris manna. lib. 1. cap. 72.
Trichomanes Adianti vires habet. lib. 4. cap. 132.
Vinum myrſinites prodeſt. lib. 5. cap. 32.
Vnguentum elatinum. lib. 1. cap. 43.
Vnguentum œnanthinum. libro primo cap. 45.
Vnguentum roſaceum. lib. 1. cap. 42.
Vnguentum ſuſinum. lib. 1. cap. 51.
Vnguentum telinum. lib. 1. cap. 46.
Vrina vetus vlcera capitis manantia abſtergit. lib. 2. cap. 74.
Centaurij minoris ſuccus vlceribus capitis manantibus illinitur. lib. 3. cap. 7. MATHIOL.
Mentha vlcera manantia infantium capitibus mirè ſanat.
Oleum ſylueſtris oliuæ. lib. 1. cap. 120.
Sabinæ puluis cum adipe vaccini lactis miſtus, magno iuuamento præſtat ad manantia infantium capitis vlcera. libro primo cap. 88.

Ad capitis pustulas & papulas. CAP. XVI.

DIOSCOR. PORtulaca eruptiones papularum in capite cum vino emendat. lib. 2. cap. 117.

Sal aduersus albidas capitis pustulas cum seuo vitulino valet. lib. 5. cap. 85.

MATHIOL. Hederæ folijs consutis mulieres pileos parant, & papulosis infantium capitibus imponunt, sic enim curant illos, virus extrahentes. lib. 2. cap. 175.

Pomata (cuius præparationem infrà capite 154. habes) vtuntur ad crustosas papulas, quæ pueris in capite enascuntur. lib. 2. cap. 69.

Ad capitis pruriginem. CAP. XVII.

IDEM. HYssopum ex oleo inunctum, capitis pruriginem tollit. lib. 3. cap. 26.

Ad fauum. CAP. XVIII.

DIOSCOR. ERui farina cum melle illita fauos emarginat. lib. 2. cap. 102.

Fici nigræ folia & cauliculi, faciunt ad vlcera quæ ceria id est fauos vocant. lib. 1. capite 145.

Lini semen cum vino decoctum, fauos expurgat. lib. 2. cap. 96.

Nasturtij semen fauos cum melle expurgat. lib. 2. cap. 149.

Paronychia illita, fauis remedio est. lib. 4, cap. 49.

Peponis radix illita cum melle sanat vlcera con-

ra concreta in modum faui, quę ceria vocant. lib 2. cap. 128.

Vuæ passæ siue nucleis tritæ & cum ruta impositæ, fauos sanant. lib. 5. cap. 4.

Ad capitis vulnera. CAP. XIX.

MYrrha illitu capitis vulnera glutinat. lib. 1. cap. 67. DIOSCOR.

Oleæ syluestris folia, cutem à capite vulsam conglutinant. lib. 1. cap. 118.

Piscium glutinum emplastris capitis vtile. lib. 3. cap. 86.

Spatula fætida: vide xyris.

Xylobalsanum ad capitis vulnera cum Iride sicca conuenit. lib. 1. cap. 18.

Xyridis radix contra capitis vulnera efficax est. lib. 4. cap. 22.

Abietis lachryma capitis vulnera mirificè sanat, adeò vt hac sola nōnulli vtantur, vbi tamen cerebri membrana haud detecta appareat. lib. 1. cap. 74. & Comp. pag. 37. MATHIOL.

Bursa pastoris additur in emplastris, quæ ad capitis vulnera cōponuntur. lib. 2. c. 150.

Matrisylua: vide Periclymenon.

Omphacinum rosaceum capitis vulneribus aptissimum est, quòd roboret, siccet, resoluat inflammationesque non modò prohibeat sed etiam extinguat. lib. 1. cap. 42.

Periclymenon in eorum vnguentorum vsum venit, quæ ad capitis vulnera parantur, namque hac in re efficacissimum est medicamentum. lib. 4. cap. 13.

Solbaſtrellæ herba miſcetur vnguentis quę ad capitis vulnera parantur. lib. 4. cap. 45.

Ad caluariæ fracturam. CAP. XX.

MATHIOL. ABietis lachryma glutinat mirificè recentia vulnera, & præſertim caluariæ, vbi tamen cerebri membrana haud detecta appareat. Comp. pag. 37.

Bellis valet in capitis fracturis. libr. 3. capit. 139.

Gummi elemi in caluariæ fracturis ac vulneribus mirificè vnguentis & emplaſtris additur, adeò vt præſtantiſsimum ſit in his ſanandis medicamentum. lib. 1. cap. 120.

Piloſella omnibus in vniuerſum fracturis fert opem, ſed præcipuè caluariæ. lib. 4. capit. 10.

Ad cerebri membranæ vulnera & contuſiones.

CAPVT XXI.

DIOSCOR. BVtyrum, ſi cerebri membranę vulnus acceperint, vtile. lib. 2. cap. 66.

MATHIOL. Oleum quod è vitellis ouorum diu in ſartagine frixis elicitur, cerebri contuſas membranas putrilagine affectas, mirum in modum à partibus ſanis ſegregat, vt nos compluries magno cum honore periculum fecimus. lib. 2. cap. 44.

Sanguinem à cerebri membrana profluentem ſiſtentia. CAP. XXII.

DIOSCOR. ANtimonium ſiſtit ſanguinem à cerebri membrana profluentem. lib. 5. cap. 59.

Gal-

Gallinæ cerebellum in vino potum, sanguinem à cerebri membrana profluentem sistit. lib. 2. cap. 43.

Sanguis columbæ cruorem membranis cerebri erumpentem inhibet. lib. 2. cap. 72.

Stibium: vide Antimonium.

Thus cunctas sanguinis eruptiones infrænat, etiamsi cerebri membranis effluat. lib. 1. cap. 70.

Thuris cortici vis eadem quæ Thuri, sed validior. lib. 1. cap. 71.

Thuris manna, vim eandem habet quam & Thus, sed inualidiusculam. lib. 1. cap. 72.

Vrticæ secundæ seminis puluis, peculiariter sanguinem è cerebri membranis manantem supprimit. Comp. pag. 775. MATHIOL.

Caput & cerebrũ confortantia. CAP. XXIII.

Vinum melitites imbecillo capiti prodest. lib. 5. cap. 11. DIOSCOR.

Amaraci succus naribus infusus, pituitam à capite trahit, & cerebrum absterget & roborat. lib. 3. cap. 40. MATHIOL.

Ambarum cerebrum olfactu roborat. lib. 1. cap. 20.

Aqua vitę è vino per alembicum distillata, cerebrũ & intellectũ acuit, si quotidie sumitur cochlearis cõmunis mensura. lib. 5. cap. 7.

Caryophyllatæ radix olfactu spiritus recreat, & frigidũ roborat cerebrũ. lib. 4. c. 17.

Caryophyllorum puluis ex vino haustus, caput roborat. lib. 2. cap. 153.

Cinnamomi vulgaris aqua ſtillatitia, caput neruoſque roborat. lib. 1. cap. 13. Huius aquæ præparationem inftà cap. 536. habes.

Cubebæ diu cum maſtiche manſæ, cerebrum roborant. lib. 1. cap. 10.

Elixir vitæ Mathioli (cuius præparationem cap. 502. inuenies) cerebrum roborat. lib. 5. cap. 7.

Galanga naribus admota, frigefacto cerebro vtilis eſt. lib. 1. cap. 2.

Imperatoriæ radix omnes roborat ſenſus. lib. 3. cap. 65.

Lilium cõuallium aiunt cerebrum ac omnes principes facultates iuuare. Comp. Pag. 554.

Mentha græca capiti robur addit. libr. 3. cap. 35.

Moſchus cerebrum roborat. lib. 1. cap. 20.

Pſeudoacorum propria ſua ipſius vi valere ad omnes cerebri affectus, multorum cõſtat experimento. Comp. Pag. 5.

Rhodia radix cerebrum roborat, odoris iucunditate. lib. 4. cap. 41.

Roſmarinum coronarium vtiliter additur in capitis lotionibus. lib. 2. cap. 73.

Sampſuchum: vide Amaracus.

Caput purgantia in genere. CAP. XXIIII.

DIOSCOR. ANagallidis ſuccus gargarizatus, capitis pituitam purgat. lib. 2. cap. 174.

Caparis fructus caput purgat. libr. 2. capit. 169.

Cheli

Chelidonij minoris decoctum gargarizatum ex melle, caput magnificè purgat. lib. 2. cap. 177.

Vua passa decocta in patinis cum melle, admisto milij ac hordei farina & ouo, valet ad purgandum caput. lib. 5. cap. 4.

Nasturtij semen caput purgat. libr. 2. capit. 149. MATHIOL.

Caput per apophlegmatismos siue masticatoria purgantia. CAPVT. XXV.

ANemones radix commanducata, pituitam à capite trahit. lib. 2. cap. 172. DIOSCOR.

Daphneidis: siue

Laureolę folia commanducata, caput purgant. lib. 4. cap. 143.

Piper cum vua passa manducatam pituitam à capite elicit. lib. 2. cap. 153.

Piperis radix cum semine staphidis agriæ manducata, caput purgat. lib. 2. cap. 153.

Pyrethri radix mansa, pituitam elicit. lib. 3. cap. 71.

Sinapi ad eliciendã capitis pituitam manditur. lib. 2. cap 148.

Vua passa cum pipere commanducatur ad caput purgandum. lib. 5. cap. 4.

Cubebæ diu cum mastiche mansæ, pituitam à capite trahunt. lib. 1. cap. 10. MATHIOL.

Imperatoriæ radix commansa, est veluti præstantissimus apophlegmatismus, vt quæ efficaciter cerebri pituitam expurget. libr. 3. cap. 65.

Mastiche manditur vnà cum cera odorata ad pituitam à capite detrahendam. libr. 1. capit. 75.

Pedicularis herbæ semine medici frequenter vtuntur in apophlegmatismis. libr. 4. capit. 150.

Ptarmicæ radix mansa pituitam detrahit. lib. 2. cap. 156.

Staphis agrica: vide Pedicularis herba.

Caput per Errhina siue nasalia purgantia.

CAP. XXVI.

DIOSCOR. ANemones succus naribus infusus, caput purgat. lib. 2. cap. 172.

Atramentum sutorium aqua dilutum & in vellere naribus instillatum, caput purgat. lib. 5. cap. 74.

Betæ succus cum melle naribus inditus. lib. 2. cap. 116.

Brassicæ succus infusus. lib. 2. cap. 113.

Ceparum succus infusus. lib. 2. cap. 145.

Chalcanthum: vide Atramentum.

Chelidonij minoris succus radicibus expressus. lib. 2. cap. 177.

Cyclamini succus. lib. 2. cap. 158.

Hederæ foliorum & corymborum succus, cum irino vnguento, melle aut nitro naribus infunditur. libr. 2. cap. 175.

Lanariæ radix cum melle trita & naribus infusa, caput per os purgat. libr. secund. capit. 157.

Ori-

Origani ſuccus cum oleo irino infuſus. lib. 3. capit. 28.

Radicula: &

Struthium: vide Lanaria.

Amaraci ſuccus naribus infuſus, pituitam à capite trahit & cerebrum abſterget & roborat. lib. 3. cap. 4. MATHIOL.

Gattariæ ſuccus naribus infuſus, pituitam valenter eijcit. lib. 3. cap. 36.

Iridis radicis ſuccus naribus infuſus, cerebrum mirificè pituita purgat. libr. 1. cap. 1.

Sampſuchum: vide Amaracus.

Sternutamenta cientia. CAP. XXVII.

CAſtorium ſternutamenta mouet. libr. 2. cap. 23. DIOSCOR.

Daphnoidis folia. lib. 4. cap. 143.

Elleborus albus. lib. 4. cap. 145.

Fibri teſtes: vide Caſtorium.

Lanariæ radix. lib. 2. cap. 157.

Laureola: vide Daphnoides.

Ocimi ſemen naribus hauſtum, ſubinde ſternutamenta mouet, quod idem herba efficit. Sed oculos premi neceſſum eſt, cum ſternutamentum vrget. lib. 2. cap. 135.

Ptarmicæ flores ſternutamenta effi ciſsimè mouent. lib. 2. cap. 56.

Radiculæ radix. lib. 2. cap. 157.

Ranunculi radix ſicca trita & naribus admota. lib. 2. cap. 171.

Sinapi tritum & naribus admotum. lib. 2. cap. 148.

Struthij radix. lib. 2. cap. 157.
Veratrum album. lib. 4. cap. 145.
Ptarmicæ ſiccæ puluis naribus inditus, ſternutamenta mouet. lib. 2. cap. 156.

Capitis dolorem inferentia. CAP. XXVIII.

DIOSCOR. ARbuti fructus. lib. 1. cap. 138.
Cepæ largiori cibo. lib. 2. cap. 145.
Eruum. lib. 2. cap. 102.
Ferulæ caules. lib. 3. cap. 75.
Glandes. lib. 1. cap. 121.
Iunci ſemen. lib. 4. cap. 47.
Iuncus odoratus. lib. 1. cap. 16.
Mei nimius vſus. lib. 1. cap. 3.
Nuces iuglandes. lib. 1. cap. 141.
Oliua nigra. lib. 1. cap. 138.
Orobus. lib. 2. cap. 102.
Phœnicobalani recentes. lib. 1. cap 125.
Polium. lib. 3. cap. 107.
Vitex. lib. 1. cap. 116.
Vnguentum narciſsinum. lib 1. cap. 52.
Vnguentum ſtyracinum. lib. 1. cap. 68.
MATHIOL. Caſtaneæ largius in cibo ſumptæ. libr. 1. capit. 122.

Ad capitis dolores in genere. CAP. XXIX.

DIOSCOR. ALoe temporibus & fronti ex aceto & roſaceo illita, capitis dolores ſedat. libr. 3. cap. 22.
Amomum fronti illitum, doloris ſenſum aufert. lib. 1. cap. 14.
Amygdalæ amaræ capitis dolori auxilian-tur,

tur, fronti aut temporibus cum aceto vel rosaceo illitæ. lib. 1. cap. 139.

Anagyris tenera folia drachmæ pondere contra capitis dolores in vino bibuntur. lib. 3. cap. 149.

Anisum capitis dolores leuat suffitum naribus. lib. 3. cap. 56.

Aquæ marinę feruentis vapor, capitis dolores leuat. lib. 5. cap. 15.

Baccharis folia capitis doloribus, vtpote quæ adstringant, prosunt. lib. 3. cap. 44.

Chamædaphnes folia trita capitis doloribus illinuntur. lib. 4. cap. 144.

Conyza tenuis capitis dolores illita sedat. lib. 3. cap. 119.

Hippoglossum capitis dolores minuit, si ex eius comis capiti corona imponatur. li. 4. cap. 127.

Iridis radices doloribus capitis cum aceto & rosaceo magna vtilitate illinuntur. libr. 1. cap. 1.

Labrusca vitis viniferæ effectus habet. lib. 5. cap. 2.

Lana succida cum aceto & rosaceo capitis doloribus efficaciter imponitur. libr. 2. capit. 67.

Lapides ophitæ alligati, contra capitis dolores prosunt. Item: Feruntur qui lineas habent capitis doloribus auxiliari. libr. 5. capit. 119.

Ligustri flos ex aceto fronti illitus, capitis dolorem sedat. lib. 1. cap. 107.

Melanthium capitis doloribus illitũ fronti ſubuenit. lib. 3. cap. 77.

Melilotus in aceto aut roſaceo madefacta, capitis dolorem lenit. lib. 3. cap. 42.

Mentha fronti impoſita, capitis dolores mulcet. lib. 3. cap. 35.

Oenanthe capitis doloribus tam viridis quàm ſicca ex aceto & roſaceo perfunditur. lib. 5. cap. 5.

Oleum amygdalinúm capitis dolores diſcutit. lib. 1. cap. 34.

Oleum ſylueſtris oliuæ in doloribus capitis vtiliter pro roſaceo ſubſtituitur. lib. 1. capit. 29.

Opium ad dolores capitis cum roſaceo perfuſum, efficax eſt. lib. 4. cap. 60.

Panacis heraclei ſuccus, capitis medicaminibus admiſcetur. lib. 3. cap. 48.

Portulaca cum polenta capitis dolori imponitur. lib. 2. cap. 117.

Pſyllium ſiue

Pulicaria herba in dolore capitis cum roſaceo, aqua aut aceto imponitur. lib. 4. ca. 65.

Rhodia radix capitis doloribus vtiliſsima, ſi madefacta fronti & temporibus cum roſacei momento imponitur. lib. 4. cap. 41.

Roſis aridis & in vino decoctis expreſſus liquor, facit ad dolores capitis, penna illitus aut infuſus. lib. 1. cap. 112.

Ruſci folia & baccæ in vino potæ, dolores capitis ſanant. Decoctum radicis in vino potum, eundem præbet effectum. lib. 4. ca. 141.

Ruta

Ruta doloribus capitis cum roſaceo & aceto illita, auxiliatur. lib. 3. cap. 45.

Sedi maioris: ſiue

Semperuiui magni ſuccus, capiti in doloribus, cum roſaceo vel polenta perfunditur. lib. 4. cap. 84.

Serpyllum capitis dolores mulcet, coctum adiecto roſaceo, & madefactum in aceto. lib. 3. cap. 39.

Sertula campana: vide Melilotus

Siſymbrij folia, in capitis dolore fronti aut temporibus illinuntur. lib. 2. cap. 121.

Solani hortenſis folia capitis dolores trita & impoſita ſanant. lib. 4. cap. 66.

Sphondylium cum oleo commodè infunditur capitis doloribus. lib. 3. cap. 74.

Viticis ſemen capitis dolorem diſſoluit illitum. lib. 1. cap. 116.

Vitis viniferæ folia & capreoli triti, capitis dolores illum mitigant. lib. 5. cap. 1.

Vnguento roſaceo caput dolens perfunditur. lib. 1. cap. 42.

Amygdalæ amaræ cõtritæ & fronti tẽporibusq; illitę, capitis dolorẽ mulcent, & pręſertim ſi aqua verbenacæ excipiũtur. lib. 1. c. 139. MATHIOL.

Aquæ ſalſæ: Tollitur vapore ex ijs calentibus accepto, capitis grauitas. lib. 5. cap. 14.

Caryophylli in cibis deuorati, capitis affectibus auxiliantur. lib. 2. cap. 153.

Fungi qui ad imam ſambuci caudicis ſedem oriũtur, in aqua roſacea prius macerati, capitis dolores mulcent. lib. 4. cap. 168.

Hederæ ſeptem folia decoquũtur ex oleo & aceto totidemq; oſsium perſicorum nuclei à cortice delibrati, teruntúrque deinde, & temporibus & fronti illinuntur, contra capitis dolores à cerebro prouenientes. lib. 2. cap. 175.

Heliotropij folia ex roſaceo illita, capitis dolores mulcent. lib. 4. cap. 186.

Herbæ paralyſis ſtillatitia aqua, quæ à tota fluxerit planta, fronti illita. lib. 4. cap. 99.

Muſtelarum combuſtarum cinis aqua ſubactus, illitu capitis dolores mulcet. lib. 2. capit. 24.

Oleũ ſylueſtris oliuæ in doloribus capitis vtiliter pro roſaceo ſubſtituitur. li. 1. cap. 120.

Perſicorum nucleorum contuſorum cremor, ex aqua verbenacæ, illinitur vtiliter fronti ac temporibus, in capitis dolore. Idem præſtat oleum ex ijs expreſſum. lib. 1. cap. 131.

Phu tota planta virens vnà cum radicibus contuſa, & capiti dolenti illita, dolores & punctiones mulcet. lib 1. cap. 10.

Primula veris: vide Herba paralyſis.

Rhodia radix valet ad capitis dolores à quacunq; cauſa prouenientes, ſi recens confracta & roſacea aqua perfuſa, vbi calidus ſit affectus, aut cum amaraci aqua, ſi frigidus ſit morbus, fronti temporibusque illinatur. lib. 4. cap. 41.

Santalum c̃andidum, ac pallidum, ex roſarum aqua fronti impoſita, capitis dolores mulcent. lib. 1. cap. 19.

Ad ca-

Ad capitis dolores à caliditate. CAP. XXX.

ACetum contra capitis ardores, cum rosaceo in succidis velleribus, aut spongia imponitur. lib. 5. cap. 17. DIOSCOR.

Portulacæ succo, contra dolores quos æstus excitauit, caput ex rosaceo & oleo fouetur. lib. 2. cap. 117.

Sesamum capitis dolores qui æstuatione concitantur, ex rosaceo lenit. lib. 2. cap. 92.

Caphura, capitis dolores ex calore prouenientes, illita mulcet. lib. 1. cap. 75. MATHIOL.

Lens palustris recens ex aquis allata & fronti adhibita, capitis dolores mulcet, vbi à calore prouenerint. lib. 4. cap. 83.

Ligustri è floribus paratur oleum, ijs in oleo insolatis, quod valet ad capitis dolorem à bile prouenientem. lib. 1. cap. 107.

Muscus arboreus recens decerptus, & oleo rosáceo imbutus, capitis dolores à calore exortos mirificè mulcet. Comp. Pag. 23.

Oleum quod è cucurbitarum floribus paratur, ijs in eo diut us insolatis, mulcet capitis dolorem ex calida causa ortum ducentem, & præsertim febrientibus. lib. 2. ca. 127.

Plantaginis succus ex rosaceo fronti adhibitus, capitis dolores à calida causa prouenientes mulcet. lib. 2. cap. 119.

Rhodia radix recens confracta & rosacea aqua perfusa, valet ad capitis dolorem à caliditate exortum. lib. 4. cap. 41.

Sambuci aqua è floribus distillata, li lita fronti & syncipiti capitis dolores mulcet,

qui à calido humore prouenerint. lib. 4. capit. 168.

Solani hortensis cùm foliorum tum baccarum succus, addito rosaceo & aceti momento, præstat ad capitis dolores à caliditate exortos. lib. 4. cap. 69.

Ad capitis dolores à frigiditate exortos.

CAP. XXXI.

MATHIOL. Mentha temporibus illinitur in frigido capitis dolore. lib. 3. cap. 35.

Mumia, capitis dolores frigiditate obortos, absque humorum præsentia, mulcet. libr. 1. cap. 85.

Ad Cephalæam siue diuturnum capitis dolorem.

CAP. XXXII.

DIOSCOR. Elateriū cum lacte naribus infusum, diuturnis capitis doloribus liberat. lib. 4. capit. 149.

Hederæ foliorum & corymborum succo cum aceto & rosaceo, contra veteres capitis dolores caput perfundi, vtile est. lib. 2. c. 175.

Peucedanum ex aceto & rosaceo illitum, prodest longis capitis doloribus. libr. 3. capit. 76.

Scammoniæ succus ex aceto & rosaceo, ad diuturnos capitis dolores perfunditur. lib. 4. cap. 165.

Torpedo marina admota diuturnis capitis doloribus, cruciatus vehementiam mulcet. lib. 2. cap. 15.

Cepæ

Cepæ craſsior ſquama ſub feruenti cinere toſta, antiquũ capitis dolorem ſedat, vbi fruſtulum eius calidum in dolentis lateris aurem introducatur, ſuperaſperſo roſaceo & laurino oleo, ſuccidaq; addita lana, quæ totam operiat aurem. lib. 2. cap. 145.

Chamædrys ad diuturnum præſtat capitis dolorem. lib. 3. cap. 96.

Gattaria auxiliatur diuturno capitis dolore affectis. lib. 3. cap. 36.

Moſchus diuturnũ capitis dolorem mulcet, ſi tamen pituitæ redundantia proueniat. lib. 1. cap. 20.

Mumia Erinis impoſita, additis moſcho, caſtoreo, caphura & oleo balanino, naribus cõmodè inditur ad diuturnos capitis dolores, præſertimq; cùm adhibitis alijs, contumax morbus non ſoluitur. lib. 1. cap. 85.

Pſeudocoſti radicem diutino capitis dolore affectis plurimum conferre affirmant. lib. 1. cap. 15.

Punicæ folia diligenter contrita, aut eorum ſuccus roſaceo permiſtus, potenter inueteratos capitis dolores mulcet, fronti frequenter illita. lib. 1. cap. 127.

Stœchas citrina. vide inf. cap. 46.

Triſſago: vide Chamædrys.

Ad hemicraniam. CAP. XXXIII.

MVmia medetur hemicraneæ, ſi ex amaraci aqua naribus immittatur. libr. 1. capit. 85. MATTHIOL.

Oleum laurinum Mesue summè laudauit ad hemicraniam, quæ frigidis contrahitur succis. lib. 1. cap. 38.

Oleum ex persicorum nucleis expressum, peculiariter conuenit hemicraniæ, [illegible] quod & cremor facit. lib. 1. cap. 131.

Thuris & myrrhæ puluis oui albo exceptus, fronti temporibusque illitus hemicranios dolores mulcet. libr. 1. capit. 73.

Somnum conciliantia. CAP. XXXIIII.

DIOSCOR. ALoes natura est somnum allicere. libr. 3. capit. 22.

Amonum somnum allicit. lib. 1. cap. 14.

Amygdalæ amaræ somnum faciunt. lib. 1. cap. 139.

Baccharis odor somnum gignit. lib. 3. capit. 44.

Doryonium somnificum esse constat, copiosius tamen haustum, mortem adfert. lib. 4. cap. 70.

Iridis radices somnum conciliant. libr. 1. capit. 1.

Iunci æthiopici semine somnus allicitur, sed modus in potione seruandus, ne sopor fiat. lib. 4. caq. 47.

Lactuca satiua somnum conciliat. libr. 2. cap. 129.

Lactucæ syluestris succus, somnum allicit. lib 2. cap. 130.

Mandragoræ succus sedi pro balano subditus, somnificus est. Item: Mala soporem affe-

afferunt olfactu, & etiam si manduntur. Item expressus ex eis succus, nimio tamen odore percussi, obmutescunt. Item: Aliqui radices in vino ad tertias coquunt, & defæcatum ius seruant, cyathoq; vno vtuntur in peruigilijs. lib. 4. cap. 71.

Opium sumptum erui magnitudine somnum allicit, verùm si copiosius hauriatur, nocet, cùm lethargicos efficiens interimat. lib. 4. cap. 60. Item somnum accersit, subditum sedi pro balano. Ibid.

Papaueris erratici capita quinque aut sex, in vini cyathis tribus ad dimidium decocta, potui dabis, quibus somnus accersendus est. Item: Eiusdem foliorum fotu & perfusione somnus allicitur. lib. 4. cap. 59.

Papaueris nigri semen tritum, ex aqua in peruigilijs fronti & temporibus illinitur. lib. 4. cap. 60.

Papaueris satiui capita & folia in aqua decocta, somnum fotu conciliant. Item: Bibitur decoctum contra vigilias. lib. 4. cap. 60.

Solani somniferi radicum cortex, drachmæ vnius pondere in vino potus, somnificam vim habet opio mitiorem. lib. 4. cap. 68.

Vinum omne merum, somnum conciliat. lib. 5. cap. 7.

Vinum aromatites, somnum conciliat. lib. 5. cap. 43.

Vnguentum crocinum. lib. 1. cap. 53.

Amygdalæ amaræ contritæ & fronti temporibusque illitæ somnum conciliant, & MATHIOL.

præſertim ſi aqua verbenacæ excipiũntur, lib. 1. cap. 139.

Aniſi ſemen ſomnum conciliat. libr. 3. capite 56.

Oleum ex perſicorum nucleis expreſſum, ſomnum conciliat, id quod & cremor facit. lib. 1. cap. 131.

Salicis recentia folia vtiliter à medicis adduntur in lotionibus, quæ ad ſomnum conciliandum parantur. lib. 1. cap. 117.

Somnia tumultuoſa excitantia. CAP. XXXV.

DIOSCOR. FAba tumultuoſa ſomnia facit. libr. 2. capite 98.

Lens ſomnia tumultuoſa excitat. libr. 2. capite 100.

Porrum capitatum ſomnia tumultuoſa parit. lib. 2. cap. 143.

Pycnocomi ſemen grauia ſomnia & tumultuoſa facit, drachmæ inſtar potum. libr. 4. cap. 169.

Smilacis hortenſis ſiliquæ, tumultuoſa ſomnia faciunt. lib. 2. cap. 140.

Smilacis læui ſemine cum dorycnio poto, ternis ſingulorũ obolis, varia & tumultuoſa in ſomnis obuerſari traduntur. lib. 4. c. 140.

MATHIOL. Phaſeoli tumultuoſa & terrifica faciunt ſomnia, perinde ac lentes. lib. 2. cap. 101.

Ad ſomnum arcendum. CAP. XXXVI.

IDEM. VIſcum quod Ixiam appellant, in chamæleonis albi radice naſcẽs, venenũ eſt mortiſe-

tiferũ, cum tamẽ modica tantùm quantitate ſumptũ, ſomnolentos vigilantes reddat, quãobrẽ Cretenſes mulieres, ſuarum lucubratio nũ gratia, ne ſomnum ineant in opere, ex eo tantillum, aut modicum à cæna nullo incõmodo aſſumunt. lib. 2. cap. 9.

Ad Syriaſin. CAP. XXXVII.

CVcurbitæ ramenta infantibus contra capitis ardorem quam ſyriaſin vocant, in ſyncipite illinuntur. lib. 2. cap. 127. DIOSCOR.

Heliotopij maioris folia infantium deſtillationibus, quas ſyriaſeis vocant, vtiliſsimè illinuntur. lib. 4. cap. 185.

Peponis ramenta ſyncipiti impoſita contra aduſtionem infantium, quam ſyriaſin vocant iuuant. lib. 2. cap. 128.

Solani hortenſis ſuccus infantium aduſtioni quam ſyriaſin vocant, cum roſaceo perfuſus proficit. lib. 4. cap. 66.

Ad phrenitim. CAP. XXXVIII.

PEucedanum ex aceto & roſaceo illitum prodeſt phreniticis. lib. 3. cap. 76. IDEM.

Serpyllum coctum adiecto roſaceo & madefactum in aceto, maximè phreniticis conuenit. lib. 3. cap. 39.

Sphondylium cum oleo commodè capitibus phreniticorum infunditur. libro tertio capite 74.

Viticis ſemen inſtillatur cum aceto & oleo capiti in phrenitide. lib. 1. cap. 116.

Vnguentum crocinum ſomnum allicit: quare perſæpè phreniticis ſubuenit perfuſum, aut naribus admotum, aut illitum. lib. 1. cap. 53.

MATHIOL. Solani hortenſis cum foliorum tum baccarum ſuccus addito roſaceo & aceti momento, phreniticos iuuat, vbi illitis in eo linteolis ſyncipiti ſuperponatur. lib. 4. cap. 69.

Ad delirium. CAP. XXXIX.

IDEM. Borraginis &
Bugloſsi vulgaris aqua ſtillatitia delirijs, quæ cum febre fiunt, mirificè auxiliatur. lib. 4. cap. 123.

Ad inſaniam. CAP. XL.

DIOSCOR. Acetum ſcillinum prodeſt mente captis, datur ieiunis quotidie ſorbendum inter initia exiguum, paulatim adaugendo ad cyathum vſque. Nonnulli binos dant cyathos aut longius. lib. 5 cap. 21.

Betonicæ drachma vna ex aqua pota, medetur inſanis. lib. 4. cap. 1.

Elleborus niger, ſiue
Veratrum nigrum propinatur inſanientibus. lib. 4. cap. 146.

MATHIOL. Amentibus medebitur is qui ſingulas cochleas ſingulis diebus plurimas cum ſuis teſtis contritas, ex defruto potandas dederit, ſed his maiores eſſe oportet. Si verò minus res ſucceſſerit, triduo quieſcat affectus, & ſubinde eandem potionem diebus plurimis repli-

replicet. libr. secundo capit. 9.

Herbæ paridis ex acino semen colligitur, cui non modò nulla deleteria vis inest, sed etiam contra veneficia præstantissimum est medicamentum. Noui enim ego quosdam, inquit ille qui Pandectas auctas edidit: quorum aliqui morborum diuturnitate, alij verò veneficijs semistulti facti erant, hoc tantùm paridis herbæ semine ad vigesimum vsque diem in puluerem hausto semidrachmæ. legitur in Compendio pag. 748. drachmæ pondere pristini sanitati omnino restitutos esse. Id quod ego quoque fateri possum. libr. 4. cap. 73.

Maluæ succi vnciæ octo insanientibus vtiliter propinantur. lib. 2. cap. 111.

Palmæ Christi radices maniacis magno iuuamento dantur. lib. 3. cap. 127.

Ad melancholiam. CAP. XLI.

Acetum scillinum melancholicis conuenit. Datur ieiunis quotidie sorbendum inter initia exiguum, paulatim adaugendo ad cyathum vsq;. Nonnulli binos cyathos dant, aut largius. lib. 5. cap. 21. DIOSCOR.

Elleborus niger melancholicis prodest. lib. 4. cap. 146.

Epithymum priuatim prodest melancholicis, acetabuli mensura ad quatuor drachmas, cum melle, sale, aceti exiguo. lib. 4. capit. 172.

Lactis serũ detur melancholicis. li. 2. c. 64.

Ocimi ſemen potum, conuenit atram biſlem gignentibus. lib. 2. cap. 15.

Parthenium melancholicis prodeſt. libr. 3. cap. 138.

Veratrum: vide Elleborus.

Antimonium: vide Stibium.

MATHIOL. Aqua vitæ è vino per alembicum deſtillata, melancholicis ſummum eſt auxilium, ſi quotidie cochlearis communis menſura ſumitur. lib. 5. cap. 7.

Aſpleni totius herbæ decoctum, vtiliter potandum datur, ad omnes melancholicos affectus. lib. 3. cap. 134.

Borragini, &

Bugloſſo vulgari magna vis ineſt ad melancholicos morbos, & præſertim earundem decoctum, ex vino ac ex aqua paratum. libr, 4. cap. 123.

Caucalis melancholicos iuuat, tum herba ipſa in cibis deuorata, tum ſuccus potus, tum ſemen, quemadmodum totius plantæ decoctum. lib. 2. cap. 133.

Chamædrys præſtat ad melancholicos. lib. 3. cap. 96.

Citria mala aduerſus atram bilem, & morbos mæſtos, quos illa excitat, opitulantur. lib. 1. cap. 131.

Elixir vitæ noſtrum, melancholicis auxiliatur. lib. 5. cap. 7.

Elleborus: vide veratrum.

Mala dulcia præſtant ad melancholicos affectus. lib. 1. cap. 131.

Maluæ

Maluæ ſuccus, datur vtiliter potandus melancholicis, ſex vnciarum pondere. libr. 2. capite III.

Stibium hyacinthinum noſtrum opitulatur omnibus in vniuerſum morbis, quos atra bilis excitauit. lib. 5. cap. 59. Huius præparationem inuenies infrà cap. 358. de Hypochondriacis.

Triſſago: vide Chamædris.

Veratrum nigrum atrabiliarios omnes ſanare morbos, nobis iam millies experimento compertum eſt. lib. 4. cap. 146.

Vincetoxici radices tritæ dantur melancholicis cum ocimi ſemine, aut cum citri cortice, aut cum margaritis. lib. 3. cap. 90.

Ad lethargum ſiue veternum. CAP. XLII.

Bitumen concalfactum, & cum farina hordeacea, nitro & cera illitum, lethargicis prodeſt. lib. 1. cap. 85. DIOSCOR.

Caſtorium, Lethargicos & vtcunq; veterno obdormiſcentes excitat, infuſum. Cum aceto autem & roſaceo, olfactu & odoris ſuffitu idem facit. lib. 2. cap. 23.

Lapides ophitæ qui lineas habent, feruntur Lethargo auxiliari. lib. 5. cap. 119.

Peucedani olfactu veternoſi reuocantur. Item: Ex aceto & roſaceo illitum, Lethargicis prodeſt. lib. 2. cap. 76.

Serpyllum coctum adiectum roſaceo, & in aceto madefactū, & capiti impoſitum, lethargicis maximè conuenit. lib. 3. cap. 39.

Sinapi Lethargicis deraſo capite illinitur. lib. 2. cap. 148.

Sphondylium veternoſos ſuffitu reuocat. Item: cum oleo commodè capitibus lethargicorum infunditur. lib. 3. cap. 74.

Sulphur Lethargicos ſuffitu excitat. libr. 5. cap. 83.

Viticis ſemen inſtillatur cum oleo & aceto capiti in Lethargo. lib. 1. cap. 116.

MATHIOL. Antimonium: vide Stibium.

Aqua vitæ è vino per alembicum deſtillata, veternoſis ſummum eſt auxilium, ſi quotidie cochlearis communis menſura ſumitur. lib. 5. cap. 7.

Caryophylli veternoſis conferunt. libr. 2. cap. 153.

Chamædrys præſtat ad veternoſos. libr. 3. cap. 96.

Elixir vitæ noſtrum veternoſis ſummum eſt auxilium. lib. 5. cap. 7.

Gattaria veternoſis auxiliatur. libr. 3. capit. 36.

Pſeudocoſti radicem veternoſis plurimum conferre affirmant. lib. 1. cap. 15.

Roſmarinum coronarium ad veternum valet. lib. 3. cap. 73.

Saluia veternoſos iuuat. lib. 3. cap. 34.

Siſymbrij aquatici ſuccus vtiliter illinitur veternoſis. lib. 2. cap. 121.

Stibium hyacinthinum prodeſt veternoſis. lib. 5. cap. 59. Huius præparationem habes infrà cap. de hypochondriacis.

Triſſago præſtat ad veternoſos. libr. 3. capite 96.

Caput

Lethargum efficientia. CAP. XLIII.

CEpa eos Lethargicos efficit, qui valetudinibus aduersis ea etiam cocta, plus æquo vescantur. lib. 2. cap. 145. DIOSCOR.

Opium copiosius haustum, Lethargicos efficiens interimit. lib. 4. cap. 60.

Ad catochen siue soporem. CAP XLIIII.

TRagorigani radices decoctæ pro potu, aut insessionibus faciunt ad diuturnum soporem. lib. 3. cap. 29. IDEM.

Soporem inducentia. CAP. XLV.

MYrrha soporem mouet. lib. 1. cap. 67.

Vitex soporem affert. lib. 1. cap. 116. IDEM.

Vnguentum amaracinum. lib. 1. cap. 57.

Vnguentum styracinum. lib. 1. cap. 68.

Dentaria maior deuorata, soporem facit. Comp. pag. 632. MATHIOL.

Hyoscyamus tertius soporē inducit Comp. pag. 723.

Ad capitis & cerebri affectus frigidos in genere. CAP. XLVI.

AIugæ vniuersæ plantæ decoctum, facit ad omnes cerebri affectus à pituita prouenientes, si pluribus propinetur diebus ex rhodomelle & oxymelite. lib. 3. cap. 157. IDEM.

Amaracus pręstat ad omnes frigidos capitis affectus tam illita quàm pota. libr. 3. capite 40.

Anacardia cerebri affectibus, quos frigida causa attulerit, auxiliantur. lib. 1. cap. 141.

Cari semen confert ad omnes frigidos capitis morbos. lib. 3. cap. 57.

Chamædrys præstat ad omnes frigidos cerebri morbos. lib. 3. cap. 96.

Chamæpitis: vide Aiuga.

Dictamni albi è floribus elicitur aqua, quę naribus infusa, capitis morbos frigiditate obortos mirificè propellit. lib. 1. cap. 92.

Galanga naribus admota, frigefacto cerebro vtilis est. lib. 1. cap. 2.

Gattaria valet ad omnes capitis morbos, à pituitosis excrementis aut flatu genitos. lib. 3. cap. 36.

Herbæ paralysis decoctum præstat additis saluia & amaraco, aduersus frigidos cerebri morbos. lib. 4. cap. 99.

Lauendula, &

Nardus Italica conferunt omnibus cerebri ægritudinibus, à frigido prouenientibus. lib. 1. cap. 6.

Primula veris: vide herba paralysis.

Pseudocosti radicem præferunt ad omnes frigidos capitis & neruorum affectus. libr. 1. cap. 15.

Pulegij decoctum omnibus capitis affectibus à frigiditate prognatis succurrit. libr. 3. capite 30.

Rosmarinum coronarium valet ad capitis frigidos morbos. lib. 3. cap. 73.

Sampsuchum: vide Amaracus

Spica: vide Nardus Italica.

Stœchadis citrinæ tota planta medetur omnibus cerebri morbis à frigido prouenientibus, nempe pituosis fluxionibus, diuturnis

nis doloribus, comitialibus, resolutis, & id genus alijs, siue eius decoctum sumatur in potu, siue herba ipsa in puluerem trita, ex rhodomelle bibatur aut oxymelite. Item: in lixiuio addita, præscriptis morbis fert auxilium. lib. 4. cap. 52.

Trissago præstat ad omnes frigidos cerebri morbos. lib. 3. cap. 96.

Vinum guaiaci capitis morbis pituita genitis, mirificè succurrit. lib. 1. cap. 111. Huius confectionem infrà cap. 594. de morbo gallico, inuenies.

Zarza parilla videtur proprias habere facultates ad frigidos capitis & cerebri affectus. lib. 1. cap. 111.

Ad deperditam memoriam. CAP. XLVII.

ANacardia memoriam resarciunt. lib. 1. capite 141. MATHIOL.

Aqua vitæ è vino per alembicum distillata memoriam reparat, si quotidie cochlearis communis mensura sumatur. lib. 5. cap. 7.

Elixir vitæ nostrum (cuius præparationem infr. cap. 358 inuenies) Aquæ vitæ vires habet, sed longè validiores. lib. 5. cap. 7.

Thus auget memoriã bibitum oboli pondere. lib. 1. cap. 73.

Ad vertiginem. CAP. XLVIII.

ACetum scillinum vertiginosis conuenit. Datur ieiunis quotidie sorbendum, inter initia exiguum, paulatim adaugendo ad cyathum vsque. Nonnulli binos dant cyathos, aut largius. lib. 5. cap. 21. DIOSCOR.

Balsami semen: siue

Carpobalsamum cōmodè potui datur vertiginosis. lib. 1. cap. 18.

Galbanum vertiginosos olfactu suscitat. lib. 3. cap. 81.

Peucedanum prodest vertiginosis, ex oleo & aceto illitum. lib. 3. cap. 76.

Vinum scillinum vertiginosis prodest. lib. 5. cap. 22.

Vitis albæ radix datur vertigine laborantibus in potu, drachmæ pondere, quotidie anno toto. lib. 4. cap. 176.

Vitis nigræ viticulæ, quæ primo germinum partu erumpunt, in olera receptæ, vertiginosis prosunt. lib. 4. cap. 177.

MATHIOL. Aqua vitæ è vino distillata per alembicum, vertiginosis summum est auxilium, si quotidie cochlearis communis mensura sumitur, lib. 5. cap. 7.

Cochleæ vertiginosis prosunt, vbi prima die, cochleam vnam magnam, sequenti, duas: tertio, tres: quarto, duas: quinto, vnam, semicoctas vorauerint affecti. Nec minus vertiginosis medebitur is, qui singulas cochleas, diebus singulis plurimas cum suis testis contritas, ex defruto potandas dederit, sed has maiores esse oportet. Si verò minus res successerit, triduo quiescat affectus, & subinde eandem potionem diebus plurimis replicet. lib. 2. cap. 9.

Elixir vitæ nostrum aquæ vitæ vires, sed validiores habet. lib. 5. cap. 17.

Gat-

Gattaria vertiginosis auxiliatur. lib. 3. capite 36.

Mumia vertiginosis medetur, si ex amaraci aqua naribus immittatur. libr. 1. capit. 85.

Pseudocosti radicem vertiginosis plurimum conferre affirmant. lib. 1. cap. 15.

Scorzoneræ radix, aut eius succus vtiliter vertiginosis datur. lib. 2. cap. 137.

Vetonicorum purpureorum flores præstant ad vertigines, ex betonicæ aut amaraci decocto poti. lib. 2. cap. 153.

Ad incubum siue ephialter. CAP. XLIX.

Pœoniæ grana nigra, quindecim numero, in aqua, mulso vel vino pota, suppressionibus nocturnis auxiliantur. lib. 3. cap. 140. DIOSCOR.

Ad Epilepsiam siue morbũ comitialem. CAP. L.

Acetum mulsum sumptum, comitialibus prodesse creditur. lib. 5. cap. 18. IDEM.

Acetum scillinum conuenit comitialibus. Datur ieiunis quotidie sorbendum, inter initia exiguum, paulatim adaugendo ad cyathum vsque. Nonnulli binos dant cyathos ut largius. lib. 5. cap. 21.

Agaricum trium abolorum pondere cum aceto mulso potum, facit ad comitiales morbos. lib. 3. cap. 1.

Ammoniacum comitialibus auxilio est. lib. 3. cap. 82.

Anthyllis species, quæ Aiugæ refert similitudinem, cum aceto mulso pota, comitiales damnat. lib. 3. cap. 136.

Aſini iecur inaſſatum eſu prodeſt. Veruntamen ieiunis edendum præcipitur. lib. 2. capite 38.

Aſini vngularum cinis per dies multos binis cochlearibus potus proditur comitiales adiuuare. lib. 2. cap. 40.

Aſteris attici florem purpureum ex aqua potum, tradunt pueris comitiale malum ſentientibus opitulari. lib. 4. cap. 115.

Betonicę drachma ex aqua pota, comitialibus medetur. lib. 4. cap. 1.

Bitumen, ſuffitu comitialem morbum deprehendit, gagatæ lapidis more. libr. 1. capite 85.

Bryonia: vide vitis alba.

Cancamum comitialibus datur. libr. 1. capite 23.

Cardamonum facit ad comitiales ex aqua potum. lib. 1. cap. 5.

Carpobalſamum commodè potui datur comitialibus. lib. 1. cap. 18.

Conizæ folia comitiales adiuuant ex aceto pota. lib. 3. cap. 119.

Elleborus niger prodeſt. lib. 4. cap. 146.

Equorum lichenes triti & in aceto poti, comitialibus mederi traduntur. lib. 2. cap. 41.

Eryngi radix pota cum hydromelite comitialibus medetur. lib. 3. cap. 21.

Fel teſtudinum naribus inditum, comitiales erigit. lib. 2. cap. 71.

Fel vrſinum in eclegmate ſumptum, comitiales adiuuat. lib. 2. cap. 71.

Fici

Fici ſiccæ comitialibus ſunt cōmodæ. lib. 1. cap. 145.

Fimum ciconiæ ex aqua hauſtum, comitialibus prodeſſe credunt. lib. 2. cap. 73.

Galbanum comitiales olfactu ſuſcitat. lib. 3. cap. 81.

Hippophæſti ſuccus tribus obolis in aqua mulſa potus, pituitam detrahit. Hæc purgatio priuatim Epilepſiæ conuenit. libr. 4. capite 157.

Hircini iecoris cibo comitiales deprehendi tradunt. lib. 2. cap. 38.

Hirundinum pullis creſcente luna diſſectis, qui primo partu excluſi ſunt, in ventre eorum lapides offendes, è quibus duos, vnum colore varium, alterum purum, eximes. Ij priuſquam attigerint terram in iuuencæ corio aut ceruina pelle, brachio aut collo adalligati, comitialibus proderunt, & ſæpè prorſus eos recreabunt. libro ſecundo capite 49.

Lacca: vide Cancamum.

Lapis aetites tritus & cerato exceptus cyprino, aut gleucino, aut alio excalfaciente, magnificè iuuat. lib. 5. cap. 118.

Lapis gagates, ſuffitu ſonticum morbum deprehendit. lib. 5. cap. 103.

Lapis naxius: quod ex eo exacuendo ferro deteritur, cum aceto potum, prodeſt. lib. 5. cap. 125.

Lapidis ſelenitæ ramenta in potu dari iubent. lib. 5. cap. 116.

Lapidi Thracio vis gagatæ lapidis. libr. 5. cap. 104.

Laſer ex aceto mulſo potum, comitialibus proficit. lib. 3. cap. 78.

Leporinum coagulum comitiales iuuat. lib. 2. cap. 18.

Muſtelæ vulgaris ventriculus coriandro farctus inueteratusq; comitialibus potu auxiliatur. libr. 2. cap. 24. Item: Eiuſdem ſanguis comitialibus etiam prodeſt. Ibid.

Papaueris ſpumei ſemen datum acetabuli menſura in aqua mulſa, vomitione expurgat. Priuatim huiuſmodi purgatio comitialibus prodeſt. lib. 4. cap. 62.

Peucedanum ex aceto & roſaceo illitum comitialibus prodeſt. lib. 3. cap. 76.

Plantaginis herba cocta comitialibus data proficit. lib. 2. cap. 119.

Populi nigræ ſemen ex aceto potum, comitialibus vtile eſt. lib. 1. cap. 93.

Quinquefolij folia tricenis diebus pota, proſunt. lib. 4. cap. 38.

Rhapontici idem vſus & propinandi modus cum Agarico. lib. 3. cap. 2.

Roſmarini ſemen, ſi comitiale malum ſentiatur, auxilio eſt. lib. 3. cap. 72.

Ruta ſylueſtris comitialibus prodeſt. lib. 3. cap. 45.

Sagapenum datur comitialibus. libr. 3. capit. 79.

Seſelis Maſsilienſis ſemen & radix comitialibus proſunt. lib. 3. cap. 52.

Serum lactis comitialibus datur. lib. 2. capite 64.

Sinapi tritum & naribus admotum, auxiliatur. lib. 2. cap. 148.

Sphondylij semen comitialibus medetur. lib. 3. cap. 74.

Testudinis terrestris sanguinem epotum, prodesse tradunt. lib. 2. cap. 72.

Trifolij asphaltitis semen & folia in aqua pota, comitialibus auxiliantur. Ternæ drachmæ è semine dari debent, è folijs vero quaternæ. lib. 3. cap. 106.

Veratrum nigrum prodest. lib. 4. cap. 146.

Vinum stœchadites comitialibus commodè datur, cum pyrethro & sagapeno. libr. 5. cap. 42.

Vitis albæ radix datur comitialibus in potu drachmę pondere quotidie anno toto. lib. 4. cap. 176.

Vitis nigræ viticulæ primo germinū partu erumpentes, in olera receptæ comitialibus prosunt. lib. 4. cap. 177.

Vituli marini coagulum potum, conferre existimatur. lib. 2. cap. 68.

Vngues odorati suffitu comitiales excitant. lib. 2. cap. 68.

Aiugæ vniuersæ plantæ decoctum facit ad comitiales, si pluribus propinetur diebus ex rhodomelle & oxymelite. lib. 2. cap. 157. MATHIOL.

Antimonium hyacinthinum nostrū comitialibus prodest. lib. 5. c. 59. Huius pręparationem habes infr. cap. de hypochondriacis.

Aqua vitæ è vino per alembicum destillata, comitialibus summũ est auxilium, si quotidie cochlearis communis mensura sumitur. lib. 5. cap. 7.

Asarinam sunt qui ad comitiales propinandam consulant, nempe aut herbam per sese aut eius decoctum. lib. 1. cap. 9.

Balsami factitij liquor, qui secundo stillicidio fluxit, mirificè comitialibus succurrit. lib. 1. cap. 18. Huius Balsami confectionem infrà cap. 259. habes.

Cardui benedicti decocto hausto, aut stillatitia eius aqua, aut pulueris drachma pota, infantes comitiales sanantur. lib. 3. cap. 91.

Caryophylli conferunt comitialibus. libr. 2. cap. 153.

Chamædrys ad comitiales præstat. libr. 3. cap. 96.

Chamæpitys: vide Aiuga.

Cinnamomi vulgaris aqua stillaritia, comitiali morbo laborantibus perquam vtilis. libr. 1. cap. 13. Huius aquæ præparationem cap 336. habes.

Conchulæ Indicæ suffitu comitiales reuocant. lib. 2. cap. 8.

Coralliũ comitialibus cõmodè adalligatur hauriendumq; præbetur. lib. 5. cap. 97.

Cranium humanum in puluerem redactum, plures vidi comitialibus maximè profecisse. lib. 1. cap. 85.

Dictamni albi radix comitialibus datur. lib. 3. cap. 33.

Eli-

Elixir vitæ noſtrum (cuius præparationem infrà cap. 358. inuenies, non ſolùm hauſtum, ſed in faciem ex alterius ore proiectum, epilepticos reuocat. lib. 5. cap 7.

Filipendula prodeſt comitialibus, inſperſo cibis radicum puluere. libro tertio capite 118.

Galega: vide Ruta capraria.

Gattaria auxiliatur comitialibus. lib. 3. capite 36.

Hyperici floreſcentis iam herbæ decoctum, maximè quibuſdam præfertur, ſi potetur, comitialibus. lib. 3. cap. 156.

Hyſſopum comitiales iuuat, quoquo modo ijs præbeatur, ſed valentius id efficit, in catapotijs hoc modo paratis. Sumuntur hyſſopi, marrubij & caſtorei, ſingulorum drachma, radicis pœoniæ drachmæ duæ, aſſæ fætidæ ſcriptulus. Teruntur omnia, & cum ſucco eiuſdem hyſſopi formantur catapotia ſeptem, è quorum numero vna tantum datur quolibet veſperi, cum ſe dormitum recipit affectus. lib. 3. cap. 26.

Imperatoriæ radix in puluerem trita & ex vino pota, comitialibus auxilio eſt. lib. 3. capite 65.

Lapis quidem gignitur in bubulo felle, nonnunquam oui magnitudine, crocio colore facileq; friabilis, qui tritus lentis quantitate, & betæ ſucco commiſtus, & in erinis naribus attractus, comitialibus ſubuenit. lib. 2. cap. 71.

Lilium conuallium Germani comitialibus exhibent. lib. 3. cap. 120.

Mumia comitialibus medetur, si ex Amaraci aqua naribus immittatur. lib. 1. cap. 85.

Palmæ Christi seminis puluis, drachmæ pondere ex vino potus, comitialibus subuenit. Idem præstat radicis decoctum vino diutius cõmistum, quod bibendum datur, tam in prandio quàm in cæna. lib. 3. cap. 127.

Pœoniæ semina perforata & filo traiecta, coralliorum modo, non desunt mulierculæ, quæ suis infantibus & pueris collo circumligent, quòd putent hoc amuleto epilepsiam arceri. lib. 3. cap. 140.

Pseudocosti radicem comitialibus plurimum conferre affirmant. lib. 1. cap. 15.

Rosmarinum coronarium valet ad comitiales. lib. 3. cap. 73.

Rutæ caprariæ succũ sesquiunciæ pondere haustum, laudant aliqui pueris comitiali morbo vexatis. lib. 3. cap. 46.

Rutæ syluestris decocto (cuius præparatio infrà cap. 342. de melanagogis habetur) nil aliud valentius ad comitiales. libr. 3. capite 46.

Saluia comitiales iuuat. lib. 3. cap. 34.

Scorzoneræ radix aut eius succus, comitiales iuuat. lib. 2. cap. 137.

Stibium: vide Antimonium.

St cœhas citrina, vide suprà cap. 46.

Tiliæ è florib. aqua distillata, sua peculiari dote datur vtiliter epilepticis. Cõp. pag. 77.

Trissa-

Trissago, vide Chamædrys.

Vetonicorum purpureorum flores ex betonicæ aut amaraci decocta peti. libr. 2. capite 155.

Vincetoxici radices dantur tritæ, vnà cum pœoniæ semine, comitialibus. lib. 3. cap. 90.

Visci querni lignum, sunt qui in tenuissimum puluerem redigant, & comitialibus hauriendum præbeant, quo tantum medicamento multos fuisse sanatos pro certo affirmant. Atqui operæ pretium est, vt eo ita vtantur comitiales, quotidie in quadragesimum diem vsque, & caueant, ne lignum ab arbore rescissum, terram contingat. lib. 3. capite 87.

Comitialem morbum deprehendentia.

CAP. LI.

Bitumen suffitu comitialem morbum deprehendit, gagathæ lapidis more. libr. 1. capite 85. DIOSCOR.

Gagates lapis, suffitu sonticum morbum deprehendit. lib. 5. cap. 103.

Thracio lapidi vis gagatæ lapidis. libr. 5. capite 104.

Ad Apoplexiam. CAP. LII.

Bryoniæ, siue Vitis albæ radix, drachmæ pondere quotidie per annum integrum sumpta, prodest attonitis. lib. 4. cap. 176. IDEM.

Ad paralyſin ſiue reſolutionem neruorum.
CAP. LIII..

DIOSCOR. CApparis fructus vtiliſsimè bibitur in neruorum reſolutione. lib. 2. cap. 169.

Cardamomũ ex aqua potum, facit ad neruorum reſolutionem. lib. 1. cap. 5.

Colocynthidis pilę arefactę tuſæ & clyſteribus infuſæ, proſunt neruorum reſolutioni. lib. 4. cap. 171.

Coſtus neruorum reſolutionibus ex oleo oblinitur. lib. 1. cap. 15.

Elleborus niger reſolutis prodeſt. libr. 4. cap. 146.

Peucedanum ex aceto & roſaceo illitum, prodeſt reſolutis. lib. 3. cap. 76.

Pyrethri radix ad membrorum reſolutiones eximiè conducit. lib. 3. cap. 71.

Rubia pota reſolutis opitulatur. Bibentes tamen quotidie lauare oportet, & excrementorum quæ redduntur, differentiam ſpectare. lib. 3. cap. 143.

Sagapenum potum, prodeſt contra neruorum reſolutionem. lib. 3. cap. 79.

Veratrum nigrum reſolutis prodeſt. lib. 4. cap. 146.

Vinum ſcillinum reſolutioni neruorum prodeſt. lib. 5. cap. 22.

Vitis nigræ viticulæ, quæ primo germinum partu erumpunt, in olera receptæ neruorum reſolutione tentatis proſunt. libr. 4. cap. 177.

MATHIOL. Aiugæ vniuerſæ plantæ decoctum, ſi pluribus

ribus propinetur diebus ex rhodomelle & oxymelite, resolutos iuuat. Item: Fit è floribus & saccharo medicamentum (officinæ conseruam vocant) ad paralyticos, quo qui vtuntur, cum vesperi se dormitum recipiunt, reualescunt. Atqui ad hoc sumuntur quotidie huiusce medicamenti drachmæ duæ, ex acori radicibus decoctæ, & florum saluiæ binis scriptulis. Item: præparantur ex chamæpity catapotia ad idem perquàm vtilia, hoc modo: Sumito chamæpityos, betonicæ, stœchadis, florũ rorismarini, cuiusq; drachmam, turpeti sesquidrachmam, agarici drachmas duas, colocynthidis semidrachmã, zingiberis, salis fossilis, cuiusq; grana decem, rhabarbari sesquidrachmam, spicæ Indicæ grana septem, pulueris hieræ simplicis semunciam, diacridij drachmam vnam. Excipe chamępityos succo omnia in mortario, & in massam redigito. è qua catapotia cõformato, ex qualibet drachma nouem, è quibus si quotidie tria sumuntur à paralyticis, cum se dormitum recipiunt, præsentaneum fore sentient auxilium. lib. 3 cap. 157.

Antimonium hyacinthinũ nostrum (cuius præparationem infr. cap. de hypochondriacis inuenies) resolutis prodest. lib 5. c. 59.

Aqua vitæ è vino per alembicum destillata, resolutis summum est auxiliũ, si quotidie cochlearis cõmunis mensura sumitur. l. 5 c. 7.

Aquæ sulphurosæ resolutis peridoneæ inueniuntur. lib. 5. cap. 14.

Aſarinam ſunt qui ad reſolutos propinandam conſulant, nempe aut herbam per ſeſe, aut eius decoctum. lib. 1. cap. 9.

Balſami factitij liquor, qui ſecundo ſtillicidio fluxit, reſolutis mirificè ſuccurrit. lib. 1. cap. 18. Huius Balſami præparatio infrà cap. 259. deſcribitur.

Bellidis genera ſunt qui laudant ad paralyſin. lib. 3. cap. 139.

Cardiaca reſolutis medetur. libr. 4. capite 89.

Caryophylli reſolutis conferunt. lib. 2. capite 153.

Caſtoreum reſolutis vtiliter datur, cum mulſa. lib. 2 cap. 23.

Chamædrys præſtat ad reſolutos. libr. 3. capite 96.

Chamæpitys, vide Aiuga.

Cinnamomi vulgaris ſtillatitia aqua reſolutis perquam vtilis. lib. 1. cap. 13. Huius aquæ præparatio infr. cap. 336. habetur.

Elixir vitæ noſtrum Aquæ vitæ vires habet, ſed longè validiores. lib. 5. cap. 7.

Gattaria reſolutis auxiliatur. libro tertio capite 36.

Herbæ paralyſis decoctum, commodiſſimè datur potandum reſolutis. lib. 4. cap. 99.

Hyperici floreſcentis iam herbæ ſtillatitia aqua, maximè quibuſdam præfertur, ſi potetur, reſolutis. lib. 3. cap. 156.

Imperatoriæ radix in puluerem contrita, ex vino pota, reſolutis auxilio eſt. l. 3. c. 65.

Iridis radices recentes, ſaccharo aut melle conditæ, dantur vtiliter deuorandæ reſolutis, vnciæ pondere. lib. 1. cap. 1.

Lauandula reſolutis auxiliatur. lib. 1. capite 6.

Mumia medetur paralyſi, ſi ex amarici aqua naribus immittatur. lib. 1. cap. 85.

Nardus Italica Lauandulæ vires habet. lib. 1. cap. 6.

Nuclei pinei vtiliter dantur paralyticis. lib. 1. cap. 74.

Oleum quod ex Lilij floribus paratur, reſolutis auxilio eſt. lib. 3. cap. 99.

Primula veris: vide Herba paralyſis.

Pſeudocoſti radicem reſolutis plurimum conferre affirmant. lib. 1. cap. 15.

Roſmarinum coronarium valet ad reſolutos. lib. 3. cap. 73.

Saluia reſolutos iuuat. lib. 3. cap. 34.

Spinæ infectoriæ decoctum, paralyticis bellè confert. Comp. pag. 66.

Stibium: vide Antimonium.

Stœchas: vide ſuprà cap. 46.

Triſſago præſtat ad reſolutos. libro tertio cap. 96.

Vernix liquidus, neruorum reſolutionibus quas humores frigidi contraxerint, opitulatur. lib. 1. cap. 87.

Vetonicorum purpureorum flores, ex betonicæ aut amaraci decocto poti, reſolutos iuuant. lib. 2. cap. 153.

Ad spasmum siue conuulsionem in genere.
CAP. LIIII.

DIOSCOR. CAstoreum potum & illitum, prodest cõuulsis. lib. 2. cap. 23.

Dictamnum pulegij vires habet. lib. 3. capite 31. vide pulegium.

Echini terrestris corpus assiccatum, & cum aceto mulso potum, conuulsionibus auxilio est. Eiusdem iecur fictili solibus excocto arefactum, ad eundem vsum vtilissimè reconditur. lib. 2. cap. 2.

Laser neruorum contractionibus datur oboli pondere deuorandum. lib. 3. cap. 78.

Lixiuium ex ficus cinere factum, conuulsis commodè ex oleo illinitur, vt quod sudorem moueat. lib. 1. cap. 145.

Peucedanum ex aceto & rosaceo illitum, prodest conuulsis. lib. 3. cap. 76.

Pulegium cum melle & aloe potum, conuulsis auxiliatur. lib. 3. cap. 30.

Spinæ albæ semen epotum, medetur infantibus conuulsis. lib. 3. cap. 12.

Vinum chamædryites conuulsis subuenit. lib. 5. cap. 42.

Vnguentum mendesium metopij vires habet. lib. 1. cap. 61.

Vnguentum metopium conuulsis vtile habetur. lib. 1. cap. 60.

MATHIOL. Antimonium hyacinthinum (cuius præparationem infrà cap. de hypochondriacis inuenies) prodest conuulsis. lib. 5. cap. 59.

Aquæ sulphurosæ cõuulsis peridoneæ inueniun-

ueniuntur. libro quinto capite 14.

Balſami factitij liquor qui ſecundo ſtillicidio fluxit, conuulſis mirificè ſuccurrit. lib. 1. cap. 18. Balſami huius pręparatio infrà cap. 259. deſcripta inuenitur.

Cardiaca medetur conuulſis. lib. 4. ca. 89.

Caryophylli cõuulſis conferunt. l. 2. c. 153.

Chamædrys, præſtat ad conuulſos. libr. 3. cap. 96.

Cinnamomi vulgaris ſtillatitia aqua (cuius præparationem infrà cap. 336. inuenies) cõuulſis perquam vtilis. lib. 1. cap. 13.

Gattaria auxiliatur conuulſis. libr. 3. c. 36.

Imperatoriæ radix in puluerem contrita & ex vino pota, conuulſis auxilio eſt. libr. 3. cap. 65.

Lauandula, &

Nardus Italica conuulſis auxiliantur. lib. 1. cap. 6.

Oleum balaninum facit ad frigidas neruorum conuulſiones. lib. 1. cap. 35.

Oleum, quod ex iridis floribus & radicum ſucco paratur, præſtat ad conuulſos. lib. 1. c. 1.

Oleum, quod ex Lilij floribus paratur, conuulſis vtile. lib. 3. cap. 99.

Oleum ex lini ſemine expreſſum, neruorum conuulſionibus peridoneum eſt. libr. 2. cap. 96.

Oleum terrebinthinum medetur conuulſis. lib. 1 cap. 39.

Pſeudocoſti radicem conuulſis plurimum conferre affirmant. lib. 1. cap. 15.

Stibium: vide Antimonium.

Trissago præstat ad conuulsos. libr. 3. capite 96.

Vetonicorum purpureorum flores, ex betonicæ aut amaraci decocto poti, conuulsos iuuant. lib. 2. cap. 153.

Vlmi radicis corticum decoctum conuulsiones resoluit, si in fotus vel balnei modum adhibeatur. lib. 1. cap. 95.

Ad opisthotonicos, quibus membra ad posteriora distrahuntur. CAP. LV.

DIOSCOR. Acanthij folia vel radices ad remedia opisthotoni bibuntur. lib 3. cap. 16.

Coris semen, contra opisthotonicos, ex vino potum, auxilio est. lib. 3. cap. 156. Item opisthotonicis ex oleo aptissime illinitur. Ibid.

Eryngij radix cum hydromelite pota opisthotonicis medetur. lib 3. cap. 21.

Laser opisthotonicis datur oboli pondere deuorandum. lib. 3. cap. 78.

Nitrum cum cerato opisthotonicis iam remissioribus illinitur. lib. 5. cap. 89.

Sagapenum datur opisthotonicis. libr. 3. cap. 79.

Satyrij radicem in vino nigro austero bibere conuenit, contra opisthotonum. lib. 3. capite 126.

Vnguentum cyprinum malagmatis imponi solet, quæ opisthotonicis opitulantur. lib. 1. cap. 54.

Vn-

Vnguentum mendeſium metopij vires habet. lib. 1. cap. 61.

Vnguentum metopium conuulſis, & præſertim quibus ceruix in ſcapulas deiecta, & retrorſum contracta eſt, vtile habetur. lib. 1. cap. 60.

Vnguentum ſampſuchinum, in opiſthotonicorum cataplaſmata vtiliſsimè additur. lib. 1. cap. 47.

Oleum terebinthinum opiſthotonicis medetur. lib. 1. cap. 39. MATHIOL.

Ad conuulſionem caninam. CAP. LVI.

MVmia medetur oris diſtractionibus, ſi ex amaraci aqua naribus immittatur. lib. 1. cap. 85. IDEM.

Ad neruorum contractionem. CAP LVII.

LAſer neruorum contractionibus datur, oboli pondere deuorandum. lib. 3. c. 78. DIOSCOR.

Aquæ ſulphuroſæ contractis peridoneæ inueniuntur. lib. 5. cap. 14. MATHIOL.

Oleum iuglandium illitum, contractos neruos emollit, addita præſertim calce. lib. 1. cap. 141.

Taſsi pinguedo (vt experimento manifeſto conſtat) contractos neruos emollit. libr. 2. cap. 69.

Viſcum quod in pyro ſylueſtri naſcitur, contractione membrorum laborantibus, maximo eſſe auxilio ſcimus. contunditur id vnà cum folijs & ramis, & cum pinguedine capi recenti. lib. 3. cap. 87.

Ad neruorum & tendinum rigores. CAP. LVIII.

DIOSCOR. ALthæa decocta in vino aut aqua mulſa, & per ſe cum imponitur tuſa, efficax eſt ad neruorum rigores. lib. 3. cap. 146.

Ranæ contra inueteratos tendinum rigores pollent. lib. 2. cap. 25.

Ad neruorum fluxiones. CAP. LIX.

IDEM. TRitici farina cum hyoſcyani ſucco, illinitur aduerſus neruorũ fluxiones, quas Græci rheumatiſmos vocant. lib. 2. cap. 78.

Ad neruorum vitia in genere. CAP. LX.

IDEM. AQua marina, fotu neruorum vitijs prodeſt. Item: Balneæ ex ea neruis vtiles. lib. 5. cap. 15.

Caſtoreum potũ & illitum, omnibus neruorum vitijs prodeſt. lib. 2. cap. 23.

Centaurij minoris ſuccus potus, peculiariter neruorum vitijs ſuccurrit. libr. 3. cap. 7.

Hippophæſti ſuccus tribus obolis in aqua mulſa potus. pituitam detrahit, & neruorum vitijs priuatim conuenit. lib. 4. cap. 157.

Lixiuium ex ficus cinere factum, neruorum vitijs commodè ex oleo illinitur, vtpote quod ſudores moueat. lib. 1. cap. 145.

Oleum laurinum omnia neruorum vitia corrigit. lib. 1. cap. 38.

Oleum ſicyonium neruorum vitijs prodeſt. lib. 1. cap. 30.

Peucedanum ex oleo & aceto illitum, omnibus in vniuerſum neruorum vitijs prodeſt. lib. 3. cap. 76.

Poterij

Poterij radicis decoctum neruorum affectibus prodest. lib. 3. cap. 15.

Viperinæ carnes coctæ esitatæ, neruorum vitijs auxiliantur. lib. 2. cap. 16.

Vnguentum cyprinum neruorum vitijs conuenit. lib. 1. cap. 54.

Vnguentum gleucinum neruorum vitijs auxiliatur. lib. 1. cap. 56.

Aiugæ vniuersæ plantæ decoctum, facit ad omnes neruorum affectus à pituita prouenientes, si pluribus propinetur diebus, ex rhodomelle & oxymelite. lib. 3. cap. 157. MATHIOL.

Amaracus præstat ad omnes neruorum frigidos affectus, tam illita quam pota. libr. 3. cap. 40.

Anacardia neruorum affectibus, quos frigida causa attulerit, auxiliantur. libr. 1. capite 14.

Chamæpitys: vide Aiuga.

Herbæ paralysis decoctum, additis saluia & amaraco, præstat aduersus frigidos neruorum morbos. lib. 4. cap. 99.

Oleum quod ex gelsimini floribus in eo insolatis paratur, illinitur ad frigidos quoscunque neruorum affectus. Comp. pag. 27.

Oleum, quod è floribus lilij paratur, valet ad omnes frigidos neruorum morbos. lib. 3. cap. 99.

Palmæ Christi radices, magno iuuamento dantur, in neruorum affectibus. libr. 3. capite 127.

Primula veris: vide Herba paralysis.

Pseudoacorum propria ipsius vi, ad omnes neruorum affectus valere, constat multorum experimento. Comp. pag. 5.

Pulegij decoctum, omnibus neruorum affectibus à frigiditate prognatis, succurrit. lib. 3. cap. 30.

Sampsuchum: vide Amaracus.

Vinum guaiaci (cuius præparationem infrà cap. de morbo gallico habes) neruorum morbis pituita genitis, mirificè succurrit. lib. 1. cap. III.

Ad neruorum dolores. CAP. LXI.

DIOSCOR. ARtemisiæ tenuifoliæ succus, cum oleo rosaceo mistus, & illitus, neruorum dolores sanat. lib. 3. cap. III.

Oleum, Elæomeli vocatum, illitum, neruorum dolores emendat. lib. 1. cap. 32.

Vinum stœchadites neruorum cruciatus discutit. lib. 5. cap. 42.

Vinum è thymo, facit ad neruorum dolores. lib. 5. cap. 42.

Vinum è satureia, &

Vinum origanites, eandem vim habent. lib. 5. cap. 42.

MATHIOL. Balneis ex aqua salsa factis, frigidi neruorum dolores mulcentur. lib. 5. cap. 14.

Cortusæ plantam, expertum est valere ad mulcendum neruorum cruciatus, à quacunque causa exortos, nam ipsius floribus in amygdalino oleo recenter presso, & rosaceo, quod completum vocant, pari pondere com👉mistis

mistis diu insolatis, fit ad hoc medicamĕtum præstantissimum, vbi egelidum illinatur. lib. 4. cap. 17.

Fabalium caulium & siliquarum cinis ad veteres neruorũ dolores, cum vetere axungia illitus prodest. lib. 2. cap. 98.

Larigna è resina fit oleum & aqua distillatorio vase, ad neruorum dolores à frigiditate prognatos, plurimum præstans. libr. 1. capite 74.

Nucibus myristicis recentibus, prius contusis & in cacabo calefactis, prælo exprimitur liquor, qui refrigeratus ceræ nouæ instar concrescit, fragrantissimum spirans odorem, neruorum diuturnis doloribus à frigiditate excitatis, vtilissimus. lib. 1. cap. 141.

Nuclei pinei sanant frequenter deuorati, neruorum dolores. lib. 1. cap. 74.

Oleum, quod recentes nuces Indicæ pressæ stillauerunt, ad neruorum dolores præstat inũctum. lib. 1. cap. 141.

Vermes terreni oleo incoquuntur ad neruorum cruciatus. lib. 2. cap. 61.

Ad neruorum craßitiem. CAP. LXII.

SEsamum neruorum crassitiem illitu discutit. lib. 2. cap. 92. DIOSCOR.

Ad neruorum duritias & nodos. CAP. LXIII.

BDellium malagmatis inseritur, quæ contra neruorum duritias & nodos prosunt. lib. 1. cap. 69. IDEM.

Oleum cyprinum, quod fit ex Ligustri floribus odoratum, excalfacit emollitq; neruos, si quæ ferventi natura prædita sint, assumat. lib. 1. cap. 107.

Sarmentorum cinis cùm axungia vel oleo illitus, neruorum nodis prodest. lib. 5. c. 93.

MATHIOL. Aquę sulphurosæ efficaciter neruos emolliunt. lib. 5. cap. 14.

Oleum è lini semine expressum, ad neruorum emolliendas duritias mirificè prodest. lib. 2. cap. 96.

Oleum terebinthinum medetur neruorum duritijs. lib. 1. cap. 39.

Ad neruos vulneratos & præcisos.

DIOSCOR.

CAP. LXIIII.

BVtyrum vtile, cùm nerui vulnera acceperint. lib. 2. cap. 66.

Coccum infectorium, neruis pręcisis conuenienter ex aceto tritum illinitur. lib. 4. capite 43.

Cochlearum carnes cum thure & myrrha illitæ, cùm vulnera alia, tum maximè quæ nerui acceperunt, conglutinant. lib. 2. c. 9.

Lilij radix cum melle detrita, neruis præcisis medetur. lib. 3. cap. 99.

Narcissi radix præcisos neruos illita glutinat. lib. 4. cap. 155.

Poterij radix illita, præcisis neruis prodest. lib. 3. cap. 15.

Senecionis folia cum floribus illita, ex manna thuris, medentur cùm reliquis vulneribus,

neribus, tum ijs, quæ nerui acceperunt. Illiti per se cum aceto pappi, idē munus præstant. lib. 4. cap. 92.

Vermes terreni impositi, præcisos neruos glutinant. lib. 2. cap. 61.

Vnguentum amaracinum, vulneratis neruis & musculis confert, laneo centunculo modicè calefactum & impositum. libr. 1. capite 57.

Vnguentum hedychroum, Amaracini vires habet. lib. 1. cap. 59.

Vnguentum mendesium, Metopij viribus præditum est. lib. 1. cap. 61.

Vnguentum metopium ad præcisos neruos & musculos efficax est. lib. 1. cap. 60.

Balsami factitij (cuius confectio infrà cap. 259. describitur) liquor, qui secundo stillicidio fluxit, mirificè neruorum vulneribus succurrit. lib. 1. cap. 18. MATHIOL.

Balsamina, siue

Viticella punctis sauciatisque neruis vtiliter illinitur. In quem vsum macerantur fructus exempto semine, oleo amygdalino dulci, aut è semine lini expresso (in balneo calentis aquæ, aut equino calenti fimo) addita ad vnamquanque olei libram, liquidæ vernicis vncia. lib. 4. cap. 177.

Vermes terreni prius vino albo eloti, ac per se absq; oleo vase vitreo excepti, operculato vasis ore, ne quid expirare posit, in balneum calentis aquæ immerguntur, tam diuq; efferuescere permittuntur, donec in liquorē oleo

ſimilem vertantur. Præferunt quidam hoc, quòd maximè prꝙſtet neruorũ vulnerib. glutinandis. Quod longè efficacius efficit, ſi factitio balſamo (cuius præparatio infr. cap. 259. habetur) fuerit admiſtũ, aut oleo quod vitreis organis è larigna ſiue abiegna lachryma elicitur. lib. 2. cap. 61.

Ad neruos fractos. CAP. LXV.

DIOSCOR. CInis ſarmentitius cum axungia vel oleo illitus, fractis neruis prodeſt. libr. 5. capite 93.

Ad neruos contuſos. CAP. LXVI.

MATHIOL. DRacunculi radix, cum melle & caprino fimo, vtiliter illinitur neruorum contuſionibus. lib. 2. cap. 161.

Ad ſtuporem & torporem membrorum.
CAP. LXVII.

IDEM. AQuæ ſulphuroſæ ſtupidis peridoneæ inueniuntur. lib. 5. cap. 14.

Caryophylli ſtupidis conferunt. lib. 2. capite 153.

Chamædrys ad ſtupidos præſtat. lib. 3. capite 96.

Fagi folia tuſa & illita, torpentia membra corroborant. lib. 1. cap. 121.

Gattaria ſtupidis auxiliatur. lib. 3. cap. 36.

Herba paralyſis: vide Primula veris.

Nuclei pinei vtiliter dantur ſtupidis. lib. 1. cap. 74.

Primu-

Primulæ veris decoctum, additis saluia & amaraco, commodissimè datur potandum ijs, qui membrorum stupore laborant. lib. 4. cap. 99.

Pseudocosti radicem stupidis plurimum conferre affirmant. lib. 1. cap. 15.

Rosmarinum coronarium valet ad stupidos. lib. 3. cap. 73.

Saluia stupidos iuuat. lib. 3. cap. 34.

Trissago præstat ad stupidos. libr. 3. capite 96.

Ad tremorem membrorum. CAP. LXVIII.

Althææ radicis decoctæ succus in vino potus, succurrit tremulis. lib. 3. cap. 146. DIOSCOR.

Brassica, tremulis comesta prodest. lib. 2 cap. 113.

Castorium potum & illitum, prodest tremulis. lib. 2. cap. 23.

Leporis terrestris inassatum cerebrũ manditur iuuandis tremoribus, qui valetudine contracti sunt. lib. 2. cap. 18.

Aquæ sulphurosæ tremulis peridoneæ inueniuntur. lib. 5. cap. 14. MATHIOL.

Herba paralysis: vide Primula veris.

Nuclei pinei vtiliter dantur tremore affectis. lib. 1. cap. 74.

Primulæ veris decoctum, additis saluia & amaraco, commodissimè datur potandum ijs, qui membrorum tremore laborant. libr. 4. cap. 99.

Ad destillationes & fluxiones. CAP. LXIX.

DIOSCOR. AEris squama fluxiones exiccat. lib. 5. capite 49.

Amaranti coma, trium obulorum pondere, cum vino albo diluto ieiunis data, destillationes sistit. lib. 4. cap. 52.

Apollinaris liquamentum contra acutas calidasq; fluxiones prodest. Item: Semen destillationibus efficax est. lib. 4. cap. 64.

Arum Dracunculi vires habet. libr. 2. capite 162.

Bitumen destillationibus suffitione medetur. lib. 1. cap. 85.

Butyri fuligo fluxiones cohibet. lib. 2. capite 66.

Cinnamomum contra destillationes efficax est. lib. 1. cap. 13.

Dracunculi maioris radicem crudam, coctámue cum melle delingi prodest contra destillationes. lib. 2. cap. 160.

Dracunculi minoris radix destillationibus auxiliatur, siue cocta tostaq; cum melle, aut per sese edatur, siue farina eius ex melle delingatur. lib. 2. cap. 161.

Faba manducata siñe cortice, ad auertendas fluxiones fronti illinitur. lib. 2. cap. 98.

Helichrysum, vide Amarantum.

Hyoscyamus, vide Apollinaris.

Hyssopum decoctum cum ficis, aqua, melle & ruta, potúmque, destillationibus auxiliatur. Idem facit, si cum melle delingatur. lib 3. cap. 26.

Lycium

Lycium veteres fluxiones ſanat. lib. 1. capite 114.

Melanthium tritum in linteo & olfactum, deſtillatione laborantes adiuuat. libr. 3. capite 77.

Mori ſuccus decoctus æreo vaſe atque inſolatus, facit ad fluxiones, addito mellis exiguo, ſed inoleſcit eius vis, adiecto ſciſsili alumine, galla, croco, & myrrha, item myricæ ſemine, iri, & thure. lib. 1. cap. 143.

Myrrha diuturnas deſtillationes lenit, illitis penna naribus. lib. 1. cap. 67.

Myrti folia trita, & ex aqua illita, partibus omnibus fluxione laborantibus proſunt. lib. 1. cap. 128.

Nuces auellanæ toſtæ, & cum exiguo piperis potæ, deſtillationem concoquunt. lib. 1. cap. 142.

Ocimi ſuccus deſtillationes exiccat. libr. 2. cap. 135.

Oleum laurinum deſtillationibus illitum non aliud iuuantius. lib. 1. cap. 38.

Oleæ ſylueſtris foliorum ſuccus, veteres defluxiones ſiſtit. lib. 1. cap. 118.

Oui candidum cum thure fronti impoſitum, fluxiones arcet auertitque. Item: ſummè tepidum prodeſt deſtillationibus. lib. 2. capite 44.

Styrax medetur deſtillationibus. lib. 1. capite 68.

Sulphur facit ad deſtillationes. libro quinto capite 83.

Tragacanthæ vſus increbuit ad deſtillationes cum melle in delinctu. lib. 3. cap. 20.

Vinum fit è myrrha ad deſtillationes. libr. 5. cap. 44.

Vinum reſinatum deſtillatione vexatis conuenit. lib. 5. cap. 36.

Vinum ſtrobilites Reſinati vires habet. lib. 5. cap. 37.

Vnguentum irinum diuturnis deſtillationibus, naribus illitum, auxiliatur. libr. 1. capite 55.

MATHIOL. Auellanæ nuces tritæ, & cum exiguo piperis hauſtæ, deſtillationem concoquunt. lib. 1. cap. 142.

Balneis ex aqua ſalſa factis, pectoris fluxiones cohibentur. lib. 5. cap. 14.

Caryophyllis vtiliter ſuffiuntur capitis fluxione obnoxij, fumo naribus excepto. lib. 2. cap. 153.

Fragariæ herbæ & radicum decoctum ore contentum, collutioniſque modo agitatum, deſtillationes ſiſtit. lib. 4. cap. 38.

Gummi Iuniperi capitis deſtillationes ſuffitu diſcutit. lib. 1. cap. 87.

Omphacinum roſaceum fluxiones cohibet, ne ad ægras defluant partes. libr. 1. capite 42.

Palmæ minoris baccæ, dantur contra omnes corporis fluxiones. Comp. pag. 108.

Roſarum vngues, vtiliter inſeruntur lotionibus & clyſteribus, ad inhibendas fluxiones. lib. 1. cap. 113.

Roſ-

Rosmarinum coronarium valet ad capitis fluxiones. lib. 5. cap. 73.

Saluia valet ad pituitosas defluxiones. lib. 3. cap. 34.

Santalum rubrum, vt Mauritani asserunt, defluxiones prohibet. lib. 1. cap. 19.

Stœchas citrina: vide suprà cap. 46.

Tragacanthæ lachryma præstat ad omnes defluxiones in fauces, guttur, & pectus permeantes, & tussim excitantes, & præsertim in confectionibus addita, quæ linguæ subijciuntur. lib. 3. cap. 20.

Vernix siccus, vide Gummi Iuniperi.

Zarza parilla præstat ad salsas acresq; capitis fluxiones. Comp. pag. 847.

Ad aurium vitia in genere. CAP. LXX.

VErmes terreni cum anserino adipe decocti & infusi, affectis auribus medentur, lib. 2. cap. 61. DIOSCOR.

Gliris caro discoquitur detracta pelle & intestinis exemptis, melle in fictili nouo addito nardo ad tertias, atque ita asseruatur, quòd constet deplorata aurium vitia eo remedio sanari. lib. 2. cap. 63. MATHIOL.

Ad aurium dolorem. CAP. LXXI.

ABsinthium decoctum, vaporis suffitu aurium dolores compescit lib. 3. cap. 23. DIOSCOR.

Adeps anserinus & gallinaceus conueniunt contra aurium dolores. lib. 2. cap. 69.

Adeps vulpinus medetur aurium doloribus. lib. 2, cap. 69. Item: Adeps vulpinus li-

quefactus infususque, aurium dolores finit lib. 2. cap. 37.

Alsines succus instillatus. lib. 4. cap. 82.

Anguium senecta in vino decocta & infusa. lib. 2. cap. 17.

Aparines seminis, caulium & foliorũ succus instillatus. lib. 3. cap. 88.

Apollinaris liquamentum prodest. libr. 4. cap. 64.

Araneus ille, qui candidam tenuem densamque telam orditur, decoctus ex rosaceo & infusus lib. 2. cap. 57.

Arum Dracunculi vires habet. libr. 2. capite 162.

Betæ succus aurium doloribus auxiliatur. lib. 2. cap. 116.

Blattæ eius, quæ in pistrinis inuenitur, interanea trita, aut cum oleo decocta, & instillata. lib. 2. cap. 35.

Cannabis satiuæ recentis succus instillatus. lib. 3. cap. 148.

Cortex thuris. lib. 1 cap. 71.

Cucumeris syluestris foliorum succus instillatus. lib. 4. cap. 149.

Cucurbitæ ramentorum succus per se, vel cum rosaceo infusus. lib. 2. cap. 127.

Dracunculi maiores succum, sunt qui cum oleo aurium doloribus infudere. lib. 2. c. 160.

Dracunculi minoris seminis succus cum oleo instillatus. lib. 2. cap. 161.

Erini succus cum sulphure & nitro. libr. 4. cap. 27.

Fabæ

Fabæ Ægyptiæ in medio quod viride ſpectatur, guſtu amarum, ſi tritũ & cum roſaceo coctum inſtillatur, facit ad aurium dolores. lib. 2. cap. 99.

Hederæ foliorum & corymborum ſuccus cum oleo. lib. 2. cap. 175.

Helxine, vide Parietaria.

Hyoſcyanum, vide Apollinaris.

Ladanum cum hydromelite vel roſaceo. lib. 1. cap. 110.

Lapathi radices in vino coctæ. lib. 2. c. 108.

Lauri baccarum ſuccus cum vino vetere & roſaceo. lib. 1. cap. 90.

Mali punici, præſertim acidi, acinorũ ſuccus expreſſus, cum melle coctus & inſtillatus. lib. 1. cap. 127.

Marrubij ſuccus per ſe vel cum roſaceo. lib. 3. cap. 102.

Mel cum ſale foſſili trito coctum, tepidum inſtillatum. lib. 2. cap. 75.

Melilotus cruda ex paſſo inſtillata. libr. 3. cap. 41.

Mentha cum aqua mulſa. lib. 3. cap. 35.

Millepedæ tritæ, & in cortice mali punici calfactæ, addito roſaceo conuenienter inſtillantur. lib. 2. cap. 34.

Oleum balaninum cum adipe anſerino inſtillatum. lib. 1. cap. 35.

Oleum carymum, balanimi vires habet lib. 1. cap. 35.

Oleum cicinum prodeſt. lib. 1. cap. 33.

Oleũ hyoſcyaminum efficax eſt. lib. 1. c. 36.

Oleum laurinum. lib. 1. cap. 38.

Opium cum amygdalino myrrha & croco. lib. 4. cap. 60.

Origanum heracleoticum cum lacte. lib. 3. cap. 28.

Parietariæ ſuccus cum roſaceo. libr. 4. capite 81.

Peucedanum ex roſaceo. lib. 3. cap. 76.

Plantaginis foliorũ ſuccus. lib. 2. cap. 119.

Polygoni ſuccus. lib. 4. cap. 4.

Populi albæ foliorum ſuccus tepens inſtillatus. lib. 1. cap. 93.

Porri capitati ſuccus cum aceto, aut thuris polline, lacte aut roſaceo. lib. 3. cap. 143.

Roſarum aridarum in vino decoctarum expreſſus liquor infuſus. lib. 1. cap. 112.

Rumex, vide Lapathum.

Rutæ ſuccus, in mali punici calyce calfactus, efficaciter infunditur. lib. 3. cap. 45.

Sal cum aceto. lib. 5. cap. 85.

Salicis foliorum & corticum ſuccus, cum roſaceo in punici calyce calfactus. libr. 1. capite 117.

Sanguinariæ ſuccus. lib. 4. cap. 4.

Sertula campana, vide Melilotus.

Solani hortenſis ſuccus. lib. 4. cap. 66.

Thus cum dulci vino. lib. 1. cap. 70.

Thuris cortex. lib. 1. cap. 71.

Thuris manna. lib. 1. cap. 72.

Vinum cedrites inſtillatum. libr. 5. cap. 38.

Vitreola: vide Parietaria.

Vrina aprina. lib. 2. cap. 74.

Vrina

Vrina caprina. lib. 2. cap. 74.

Vrina taurina cum myrrha. lib. 2. cap. 74.

Amaracus præſtat ad aurium dolores, ſi herbæ ſuccus fuerit inſtillatus. lib. 3. cap. 40. MATHIOL.

Aquæ ſalſæ calentis vapore accepto, tollitur aurium cruciatus. lib. 5. cap. 14.

Ari ſemen tritum, vel baccarum ſuccus roſaceo commiſtus, aurium doloribus auxiliatur. lib. 2. cap. 162.

Maluæ ſuccus inſtillatus. lib. 2. cap. 111.

Mumia Leucorij oleo ſiue hyoſcyamino, grani pondere ſubacta, ad aurium dolores frigidos, vtiliter in earum concauitatem infunditur. lib. 1. cap. 85.

Oleum ex armeniacorum malorum nucleis expreſſum. lib. 1. cap. 131.

Oleum hyoſcyaminum, acutiſsimis aurium doloribus medetur, cum caſtoreo vel croco inſtillatum. lib. 1. cap. 36.

Oleum quod Iridis Illyricæ floribus & radicum ſucco paratur, præſtat ad aurium cruciatus. lib. 1. cap. 1.

Oleum ex perſicorum nucleos expreſſum. lib. 1. cap. 131.

Oleum, quod è vitellis ouorum diu in ſartagine frixis, elicitur. lib. 2. cap. 44.

Sambuci baccarum ſuccus à recremento repurgatus, & cum melle optimo coctus, ad iulapij ſpiſsitudinem, aurium dolores tollit, ſi calidus imponitur. lib. 4. cap. 168.

Sampſuchum, vide Amaracus.

Sonchi ſuccus lacteus à caule emanans

instillatus, & præsertim in malicorio cum oleo decoctus. lib. 2. cap. 124.

Ad aurium collectiones. CAP. LXXII.

DIOSCOR. CRocum auricularijs collectionibus vtile. lib. 1. cap. 25.

Ad aurium inflammationem. CAP. LXXIII.

IDEM. MYrrha medetur auribus inflammatis, perūcta cum meconio, castorio & glaucio. lib. 1. cap. 67.

Ad aurium fluxus. CAP. LXXIIII.

IDEM. ALumen cum sanguinalis herbæ succo, prodest fluxionibus aurium. libr. 5. capite 82.

Psyllij, siue

Pulicariæ herbæ succus prodest cum melle, auribus fluxione laborantibus. libr. 4. capite 65.

Ad aurium sordes. CAP. LXXV.

IDEM. NItrum cum aceto instillatum, auriū sordes purgat. lib. 5. cap. 89.

Ad aurium purulentiam. CAP. LXXVI.

IDEM. ABsinthium auribus si manat sanies, ex melle illinitur. lib. 3. cap. 23.

Asphodeli radicis succus, ad purulentas aures per se, & cum thure, melle, vino & myrrha tritus, prodest. lib. 2. cap. 164.

Cepæ succus, ad purulentas aures, & eliciendam earundem aquam, valet. libr. 2. capite 145.

Fel taurinum, auribus purulentis cum muliebri

liebri lacte aut caprino instillatum, medetur. lib. 1. cap. 71.

Hastula regia, vide Asphodelus.

Hederæ foliorum & corymborum succus, purulentis auribus cum oleo medetur. lib. 2. cap. 175.

Lycium facit ad purulentas aures, illitum. lib. 1. cap. 114.

Myrrha auribus purulentis medetur, cum meconio, castorio & glaucio peruncta. lib. 1. cap. 67.

Myrti foliorum decoctum auribus purulentis infunditur. lib. 1. cap. 128.

Nitrum cum aqua calida aut vino. libr. 5. cap. 89.

Oleæ sylvestris foliorũ succus. lib. 1. c. 118.

Oleum picinum. lib. 1. cap. 79.

Omphaciũ cum melle aut passo. lib. 5. c. 5.

Pix liquida cum rosaceo. lib. 1. cap. 78.

Polygoni succus. lib. 4. cap. 4.

Resinæ omnes cum melle & oleo. libr. 1. cap. 76.

Rhois foliorum decoctum. lib. 1. cap. 124.

Salis flos efficax est. lib. 1. cap. 88.

Sanguinariæ succus. lib. 4. cap. 4.

Sphondylij florum recentiorum succus. lib. 3. cap. 74.

Stœbes decoctum. lib. 4. cap. 11.

Terebinthina resina, cum melle & oleo, lib. 1. cap. 76.

Vinum myrsinites, contra purulentas aures efficax est. lib. 5. cap. 32.

Vrina vetus auribus infusa, manans pus supprimit. lib. 1. cap. 74.

MATHIOL. Bursæ pastoris herbæ succus, auribus purulentis infusus medetur. lib, 2. cap. 150.

Persici foliorum succus, purulentis auribus instillatur. lib. 1. cap. 131.

Ad aurium vlcera. CAP. LXXVII.

DIOSCOR. ALumen ex Melo aduectum, exulceratis auribus cum melle illinitur. lib. 5. c. 82.

Fel suillum contra aurium vlcera, magno vsu assumitur. lib. 2. cap. 71.

Oesypum aurium vlcera cum anserino adipe sanat. lib. 2. cap. 67.

Oleæ syluestris foliorum succus, exulceratis auribus subuenit. lib. 1. cap. 118.

Sphondylij florum succus, exulceratis auribus accommodatur. lib. 3. cap. 74.

MATHIOL. Aquæ nitrosæ aurium vlceribus medentur. lib. 5. cap. 14.

Oleum, quod è vitellis ouorum diu in sartagine frixis elicitur, prodest aurium vlceribus. lib. 2. cap. 44.

Porrum transplantatum, cum terrenis vermibus in oleo decoctum ad tertias, contumacia aurium vlcera sanat, si quotidie oleum in aures infundatur. lib. 2. cap. 143.

Ad aures fractas. CAP. LXXVIII.

DIOSCOR. ANisum cum rosaceo tritum, auribus fractis medetur instillatum. lib. 3. cap. 56.

Bulbi omnes cum polenta illiti, auriculis fractis medentur. lib. 2. cap. 165.

Fel

Fel taurinũ auribus fractis cum lacte muliebri aut caprino medetur. lib 2. cap. 71.

Myrrha cum cochleæ carnibus illita. lib. 1. cap. 67.

Sesamum auribus fractis medetur. libr. 2. cap, 92.

Thus cum pice. lib. 1. cap. 70.

Thuris cortex. lib. 1. cap. 71.

Thuris manna. lib. 1. cap. 72.

Ad aures contusas. CAP. LXXIX.

SVlphur cõtusis auribus cum melle & vino illitum medetur. lib. 5. cap. 83. DIOSCOR.

Ad aurium vermes. CAP. LXXX.

ACetum instillatum, aurium vermes necat. lib. 5 cap. 17. IDEM.

Calaminthæ succus vermes necat auribus instillatus. lib. 3. cap. 36.

Capparis succus aurium verniculos infusus necat. lib. 2. cap. 169.

Cedria cum aceto aurium vermes necat. lib. 1. cap. 89.

Psyllij, siue

Pulicariæ herbæ succus vermiculosis auribus cum melle prodest. lib. 4. cap. 65.

Vrina vetus in mali punici calyce decocta, aurium vermiculos abigit. lib. 2. cap. 74.

Centaurij succus verniculosis auribus instillatur. lib. 3. cap. 7. MATHIOL.

Chamædryos succus instillatus. lib. 3. c. 96.

Ficulnio lacte vermiculosæ sanantur aures, lib 1. cap. 145.

Larignæ resinæ aqua quæ in primis distillat, præstat ad vermiculosas aures, addito fellis bubuli momento. lib. 1. cap. 74.

Menthastri succus instillatur. lib. 3. cap. 35.

Persicariæ succus. lib. 2. cap. 155.

Persici foliorum succus. lib. 1. cap. 131.

Trissago, vide Chamædrys.

Ad aurium tinnitum & sonos incertos.

CAP. LXXXI.

DIOSCOR. ACeti feruentis vapor ad aurium sonitus sibilosq; proficit. lib. 5. cap. 17.

Cedria cum hyssopi decocto infusa, sonitus sibilosq; sedat. lib. 1. cap. 89.

Cepæ succus in auribus sonitum emendat. lib. 2. cap. 145.

Fel taurinum ex porri succo, medetur sibilo, lib. 2. cap. 71.

Fici crudæ tusæ, & sinapi liquoreq; aliquo exceptæ & instillatæ, sonitus sedant. libr. 1. cap. 145.

Hyssopum inflammationes auricularum vaporis suffitu discutit. lib. 3. cap. 26.

Mel cum sale fosili trito coctum, tepidum instillatum, sonitui medetur. lib. 2. cap. 75.

Nitrum cum aqua calida vel vino, sonitus sanat. lib. 5. cap. 89.

Oleum amygdalinum sonos incertos tinnitusq; discutit. lib. 1. cap. 34.

Oleum balaninum contra sonos & tinnuitus auxilio est, cum anserino adipe instillatum. lib. 1. cap. 35.

Oleum

Oleum carynium balanini vires habet. lib. 1. cap. 35.

Porri capitati ſuccus, cum aceto, aut thuris polline, lacte, aut roſaceo vtiliter ſonitui inſtillatur. lib. 2. cap. 143.

Sinapi tritum cum fico ſonitui impoſitum prodeſt. lib. 21 cap. 148.

Vnguentum irinum contra aurium ſonitus ex aceto, ruta & amygdalis amaris prodeſt. lib. 1. cap. 55.

Amaracus præſtet ad aurium ſonitus, vbi herbæ ſuccus fuerit inſtillatus. libro tertio capite 40. MATHIOL.

Aquæ nitroſæ aurium incertos ſonos diſcutiunt. lib. 5. cap. 14.

Cyclamini radices ſanant aurium ſonos, ſi conciſæ in roſaceo, amygdalino, chamæmalique oleo & vini modico conferueant, & deinde oleum guttatim in aures fundatur, & excoctæ radices auribus applicentur veſperi cùm ſe cubitum recipiunt affecti. Verùm hoc pluries repetendum eſt radicibus manè ſublatis, auribuſque calido vino ablutis. Idem quoque præſtant, ſi cum perſicorum amararumque amygdalarum aliquot contundantur, & deinde in aqua vitæ macerentur diebus tribus, ſiquidem expreſſus inde cremor auribus inditus, mirificè auxiliatur, ſi vna aut altera eiuſdem gutta inſtilletur eodem tempore. lib. 2. cap. 159.

Lauri tenerrimæ ſummitates, vnà cum nardo in vino ferueſactæ, aurium ſonos cu-

rant, si decocti calentis vaporem per infundibulum in aures intromittant affecti. lib. 1. cap. 90.

Raphani radicis succus vnà cum oleo dulcium aut amararum amygdalarum & vini albi nonnihil feruefactus, addito colocynthidis momento aurium sonitus curat, si calidus instillabitur. lib. 2. cap. 106.

Sampsuchum, vide Amaracus.

Ad surditatem & auditus grauitatem.

CAP. LXXXII.

DIOSCOR. ACeti feruentis vapor ad grauitatem aurium proficit. lib. 5. cap. 17.

Acetum scilliticum tarditatem aurium infusione purgat. lib. 5. cap. 21.

Æris flos candidior contra diuturnas aurium grauitates, tritus in eas per fistulam flatu impellitur. lib. 5. cap. 48.

Aquæ marinæ feruentis vapor auriũ grauitates iuuat. lib. 5. cap. 15.

Asphodeli radicibus excauatis oleum infusum & igni decoctum, surditati auxiliatur instillatum. lib. 2. cap. 164.

Cepæ succus aurium grauitatem emendat. lib. 2. cap. 145.

Elleborus: vide Veratrum.

Hastula regia, vide Asphodelus.

Lauri baccarum succus vtilissimè aurium grauitati instillatur, cum vino vetere & rosaceo. lib. 1. cap. 90.

Oleum amygdalinum grauitatem auditus

tus diſcutit. libro primo capite 34.

Sinapi tritum grauitati aurium cum fico impoſitum prodeſt. lib. 2. 148.

Sulphur grauitatem auditus ſuffiti nidore raptim per fiſtulam hauſto ſanat. libr. 5. capite 83.

Veratrum nigrum contra grauitatem auditus in aurem demittitur, ibique in alterum aut tertium diem eſſe ſinitur. lib. 4. cap. 146.

Amaracus præſtat ad aurium grauedines, vbi herbæ ſuccus fuerit inſtillatus. libr. 3. capite 40. MATHIOL.

Cæpa excauatur, & cumini puluere repleta, ſub calidis cineribus coquitur, donec probè fuerit macerata, deinde premitur, & inſtillatur ſuccus exceptus vtiliter ad aurium ſurditatem. lib. 2. cap. 145.

Cyclamini radices ſanant aurium ſurditatem, Vide in præcedenti capite 81. quomodo ad hunc vſum præparentur.

Elleborus: vide Veratrum.

Fraxini ſpumam, quæ à viridi ligno igni expoſito manat, additis ſucci cyclamini, ſcillæ, rutæq; æqualibus partibus, omnibus ſimul parumper feruefactis, ad ſurditatem plurimum valere ſcimus, ſi in aurem ſanam hic liquor calidus infundatur, cùm ſe cubitum receperit æger. Atqui eum ſuper affecta aure iacere oportet. Vbi vero vtramque aurem ſurditas occupauerit, in eam fundatur, quæ minus affecta fuerit, & ſuper altera iaceat. lib. 1. cap. 92.

Larignæ resinæ aqua, quæ in primis distillat, præstat ad surditatem, vnà cum oleo suo infusa. lib. 1. cap. 74.

Lauri tenerrimæ summitates vnà cum nardo in vino feruefactæ, aurium grauitatem curant, si decocti calentis vaporem per infundibulum in aures intromittant affecti. lib. 1. cap. 90.

Sampsuchum: vide Amaracus.

Veratrum nigrum vulgaris vsus in aurem demissum, auditus grauitatem auferre, nobis iam millies experimento compertum est, lib. 4. cap. 146.

Surditatem efficientia. CAP. LXXXIII.

DIOSCOR. ARundinis paniculæ lanugo, si aures intrauerit, exurdat. lib. 1. cap. 97.

Platani foliorum pilularumque lanugo, aures offendit. lib. 1. cap. 91.

MATHIOL. Typhæ lanugo, si in eos decidit, surditatem affert. lib. 3. cap. 116.

Ad parotidas circa aures. CAP. LXXXIIII.

DIOSCOR. ALthæa in vino aut aqua mulsa decocta, & per se, efficax est ad parotidas imposita. lib. 3. cap. 146.

Fabæ lementum parotidas cum fæni græci farina & melle discutit. lib. 2. cap. 98.

Fici coctæ parotidas illitæ emolliunt. lib. 1. cap. 145.

Fimum caprillum in aceto decoctum, imponitur parotidibus. lib. 2. cap. 73.

Galiopseos folia, caules, semen, succusque paro-

parotidas discutiunt. Oportet bis die tepidum ex aceto cataplasma imponere, & eius decocto fouere. lib. 4. cap. 90.

Irionis semen parotidibus vtiliter ex aqua aut melle illinitur. lib. 2. cap. 152.

Lapathi radices cum vino coctæ, parotidas discutiunt. lib. 2. cap. 108.

Lini semen cum nitro & ficulneo cinere illitum, parotidas discutit. lib. 2. cap. 96.

Plantaginis folia parotidibus illita cum sale prosunt. lib. 2. cap. 119.

Psyllium siue

Pulicaria herba parotidibus illitu auxiliatur. lib. 4. cap. 65.

Solani hortensis folia, parotidas cum sale detrita illitu discutiunt. lib. 4. cap. 66.

Terra cimolia cum aceto parotidas discutit. lib. 5. cap. 133.

Terræ pingiti effectus idem, qui cimoliæ, paulò tamen infirmior. lib. 5. cap. 134.

Viscum cum resina & pari cera mistum, parotidas ad maturitatem perducit. lib. 3. capite 87.

Vrticæ folia parotidas sanant. libr. 4. capite 89.

Asphodeli radix decocta, parotidas sanat. lib. 2. cap. 164. MATHIOL.

Eryngij radix parotidas discutit. lib. 3. capite 21.

Fœni græci seminis farina in hydromelite decocta, addita axungia, parotidas iuuat. lib. 2. cap. 95.

Haſtula regia: vide Aſphodelus.

Iridis radices recentes in paſſo decoctæ contuſæque, addita hordeacea farina, & illitæ, parotidas bellè diſcutiunt. lib. 1. cap. 1.

Ad oculorum affectus in genere. CAP. LXXXV.

DIOSCOR. ACaciæ ſuccus oculorum medicamentis vtilis. Lauatur trito in aqua mox effuſo quod concreuerat, donec pura extet aqua, & ita cogitur in paſtillos. Vritur etiam in cruda fidelia, donec fictile fornacibus percoquatur, torreturq; in carbonum halitu perflata. lib. 1. cap. 115.

Æris ſquama in ocularia medicamenta additur. lib. 5. cap. 49.

Æs vſtum oculorum vitia emendat. lib. 5. capite 47.

Aloe oculorum medicamentis torretur in munda candentiq; teſta, pennaque ſubinde verſantur, vt æqualiter poſsit torreri. libr. 3. cap. 22.

Amurca in medicamenta ocularia additur. lib. 1. cap. 120.

Anguium ſenectam addunt in medicamenta oculorum, ſed præcipuè viperinam. lib. 2. cap. 17.

Argenti ſpumam elotam, conſtat ad oculorum collyria prodeſſe. lib. 5. cap. 62.

Aſphodeli radicis ſuccus, adiecto vetere vino dulci, myrrha & croco ſimul decoctis, perquam vtile fit oculis medicamentum. lib. 2. cap. 164.

Buty-

Butyrum in lucernam nouam ingestum accenditur, fictilique operculato quod supernè in siphunculi speciem desinat, & infima parte cuniculos olibani modo habeat, crematur, & subinde aliud in absumpti locum sufficitur, dum coaceruetur fuliginis modus, quem facere institueras, penna pòst deraditur ad vsus. Eius effectus est in medicamentis oculorum exiccare & adstringere. lib. 2. cap. 66.

Cadmiam exustam aliqui conterunt in vino, rursumque fictili crudo torrent, donec pumicosa videatur, iterumque tritam ex vino tertiò vrunt, donec prorsus in cinerem redigatur, nihil scabritiæ retinens, hac spodij vice vtuntur. lib. 5. cap. 46.

Centaurij minoris succus, oculorum medicamentis perquam vtilis. libr. 3. cap. 7.

Chalcitis purgat, quę oculis & eorundem angulis hærent. Item: Vsta & cum melle trita, oculorũ medicamentis longè vtilior redditur. lib. 5. cap. 75.

Cinnabaris vim habet hæmatitæ lapidi eandem. conuenit ad oculorum medicamenta, verùm efficacius: magis enim adstringit, & sanguinem cohibet. lib. 5. cap. 69.

Dracunculi maioris succus ad oculorum medicamenta effectum præbet. libr. 2. capite 160.

Ebenus ad oculorum medicamenta efficax est, si scobes ramentáue vino chio die noctuq; macerata in collyria digerátur. l. 1. c. 111.

Fæx vini elota, oculorum medicamentis vt ſpodos adijcitur. lib. 5. cap. 90.

Gentianæ ſuccus pro meconio collyrijs acribus immiſcetur. lib. 3. cap. 3.

Glaucij vſus eſt ad oculorum medicamenta, vtpote cum inter initia refrigeret. libr. 3. capite 84.

Graminis parnaſsi ſuccus, ſi in vino cum melle pari & myrrhæ dimidio decoquatur, adijcianturq́; piperis & thuris tertiæ portiones, probatiſsimum erit oculorum medicamentum: id in ærea pixide reconditur. lib. 4. cap. 28.

Haſtula regia: vide Aſphodelus.

Lapis hæmatites: Ex eo fiunt collyria oculorum vitijs apta. lib. 5. cap. 101.

Lapis morochthus mollibus oculorum collyrijs miſcetur, explet enim caua atq; delacrymationes ſiſtit. lib. 5. cap. 109.

Mandragorę ſuccus medicamentis ocularibus admiſcetur. lib. 4. cap 71.

Mituli, plumbi more eloti, oculorum medicamentis vtiles cum melle habentur. lib. 2 capite 5.

Myrica fructum parit gallæ proximum, inæqualiter adſtringentem guſtu, quo conuenienter vtimur vice gallæ in medicaminibus oculorum. lib. 1. cap. 99.

Nardum Indicum, &

Nardum Syriacum in fictili nouo non picato ad ocularia medicamenta reconduntur, trita in farinam, & cum vino in paſtillos redacta. lib. 1. cap. 6.

Oenan-

Oenanthes crematæ in teſta candentibus prunis, cinis, facit ad oculorum medicamenta. lib. 5. cap. 5.

Oeſypum in teſta noua torretur, donec redactum in cinerem pinguedinem amittat. Ex eo etiam fuligo colligitur, quæ in oculorum medicamenta addi ſolet. lib. 2. cap. 67.

Oleæ ſylueſtris folia vtuntur cum floribus, vt ſpodij vicem præſtent, in nuda olla, oblito ore luto, vſque dum figlinum percoquatur, reſtinctaq; vino & rurſus ſubacta eodem modo vtuntur, poſtremò ceruſſæ modo elota, coguntur in paſtillos. Huiuſmodi cinerem conſtat in medicamentis oculorum ſpodio non cedere, ſed iiſdum viribus præditum eſſe putandum eſt. Foliorum ſatiuæ oleę eadem vis intelligitur, ſed aliquantò inferior: vnde ocularibus medicamentis, ob ſuam mitiorem vim, conuenientior eſt. lib. 1. cap. 118.

Othomiæ ſuccus extractus oculorum medicamentis adiicitur, vbi expurgare eſt opus. lib. 2. cap. 178.

Opium fictili nouo torretur ad oculorum medicamenta, dum mollius atque rufius appareat. lib. 4. cap. 60.

Palmularum nuclei cremati in crudo fictili & vino reſtincti, cinere loto, ſpodij vicem efficiunt. lib. 1. cap. 125.

Plantaginis ſuccus additur in oculorum collyria. lib. 2. cap. 119.

Portulacę ſuccus ocularibus medicamentis vtiliſsimè commiſcetur. lib. 2. cap. 117.

Salicis excipitur ſuccus, qui manat ex ea cùm floret exciſo cortice: in plaga enim concretus humor inuenitur, qui ad purganda quæ obſtant oculis ſuam vim præbet. libr. 1. cap. 117.

Sepiæ atramentum elotum, in medicamenta oculorum addi ſolet. lib. 2. cap. 20.

Tamarix: vide Myrica.

Tragacanthæ vſus increbuit ad oculorum medicamenta. lib. 3. cap. 20.

Tribuli vtriuſque ſuccus colligitur ad oculorum medicinas. lib. 4. cap. 14.

Corallij cinis admiſcetur oculorum medicamentis. lib. 5. cap. 97.

Lapis ſapphirus ſolo contactu curat oculorum ægritudines. lib. 1. in præfat.

Myrti folia ſicca vruntur in fictili crudo, quouſque in cinerem albiſsimum vertantur, lauanturque deinde, & pro ſpodio aut pompholyge ſupponuntur. lib. 1. cap. 128.

Phu facit ad oculorum vitia, vbi albo vino decoquatur, & dein vinum in oculum inſtilletur. lib. 1. cap. 10.

Oculis quæ noceant. CAP. LXXXVI.

DIOSCOR. PLatani foliorum pilularumque lanugo inſidens, oculos offendit. lib. 1. cap. 91.

Viſum acuentia. CAP. LXXXVII.

ACetum ſcillinum oculorum aciem exacuit. lib. 5. cap. 21.

Anagallidis ſuccus cum melle attico, retu-

ſæ

ſæ oculorum aciei auxiliatur. libro ſecundo capite 174.

Aqua in qua Acacalis maduerit, ad collyria additur, quæ ad excitandam oculorum aciem conueniunt. lib. 1. cap. cap. 100.

Caſsia conuenit ad oculorum medicamenta, quæ præſtandæ claritatis gratia concinnantur. lib. 1. cap. 12.

Cedria illita oculis claritatem affert. libr. 1. cap. 89.

Ceraſorum gummi viſum exacuit. libr. 1. cap. 129.

Chelidonij maioris ſuccus in æreo vaſe cum melle prunis decoctus, oculis claritatem adfert. Item: Folijs, caule, radice ſuccus exprimitur ineunte æſtate, & ſiccatus in vmbra, digeritur in paſtillos ad eundem vſum. lib. 2. cap. 176.

Cyclamini ſuccus, retuſæ oculorum aciei oblitus cum melle, prodeſt. lib. 2. cap. 158.

Fœniculi caule & folijs ſuccus exprimitur, & in ſole ſiccatus in medicamenta adijcitur, quæ ad excitandam oculorũ aciem cõmodè temperantur. Extrahitur ſuccus ad eadẽ valens, etiá ſemine viridi, ramuliſq; & radicib. prima germinatione inciſis. lib. 3. cap. 67.

Fumariæ ſuccus claritatem facit oculis. lib. 4. cap. 105.

Hirundines vti ficedulæ in cibo aciei viſus medicamentum præbent. Item: Tam pullorum quàm matrum in fictili olla crematarum cinis, cum melle oblitus, oculis

claritatem adfert. libr. 2. cap. 49.

Lanariæ radix miſcetur ocularibus collyrijs claritatis cauſa. lib. 2. cap. 157.

Laſer oculorum aciem exacuit. libr. 3. capite 78.

Marrubij ſuccus cum vino & melle illitus, oculorum claritatem adiuuat. lib. 3. cap. 102.

Nitrum cum melle oculis ad claritatem viſus ſuccurrit. lib. 5. cap. 89.

Oleum vetus oculorum claritati ſublitum confert. lib. 1. cap. 28.

Omphacium oculorum claritati conuenit. lib. 5. cap. 6.

Panacis heraclei ſuccus oculorum aciem illitu excitat. lib. 3. cap. 48.

Piſcium fluuiatilium pinguia, perunctis oculis claritatem adferunt, ſi in ſole liqueſcant, & melle admiſceantur. libr. 2. cap. 69.

Radicula: vide Lanaria.

Roſmarini tam herbæ quàm radicis ſuccus, cum melle, oculorum aciem exacuit. lib. 3. cap. 72.

Ruta cruda conditaque cibo, viſus aciem excitat. lib. 3. cap. 45.

Rutæ ſylueſtris ſemen cum melle, vino, croco & fœniculi ſucco, ac gallinaceo felle teritur, contra retuſam oculorum aciem. lib. 3. cap. 46.

Struthium: vide Lanaria.

Viperinæ carnes ſi coctæ edantur, claritatem oculis afferunt. lib. 2. cap. 16.

MATHIOL. Aqua vitæ è vino per alembicum diſtillata,

lata, visum clarificat, si quotidie cochlearis communis mensura sumitur. libro quinto capite 7.

Brassicæ succus ex melle coctus, visum clarificat oculorum tantum angulis illitus. lib. 2. cap. 115.

Calthæ vsu acui indies oculorum acies, sunt qui dicant. lib. 4. cap. 186.

Cari semen visum acuit. lib. 3. cap. 57.

Caryophylli in tenuissimum puluerem triti, & oculis inditi, visum acuunt. lib. 2. capite 153.

Caucalidis semen potum, oculorum aciem acuit. lib. 2. cap. 133.

Elixir vitæ nostrum, aquæ vitæ vires habet, sed multò validiores. libr. 5. cap. 7.

Euphragia præstat quocunque modo sumatur, tam in cibis, quàm in medicamentis, recens vel exiccata, ad omnia impedimenta, quæ oculorum claritati officiunt, præsertim cùm in cibis diutius sumitur. Fit ex ea vinum vindemiarum tempore vuis & musto macerata, de quo Arnoldus in hunc modum disseruit libro de vinis: Euphragiæ vinum, inquit, fit ad oculos, ponendo herbam in musto, donec fiat vinum. Cuius vsu oculi senum reiuuenescunt, & aufert impedimentum eorum & defectum visus, in quocunq; cuiusuis ætatis homine, presertim vbi pinguedo & pituita redũdat. Et est, qui permansit nihil videns per longũ tempus, & infra annum, eius vsu restitutus est ad visum,

Ipſa enim herba calida eſt & ſicca, & habet hoc à proprietate, quòd quando puluis eius comeditur cum ouorum vitellis, idem mirificè præſtat, vel quando puluis idem recipitur cum vino. Et ſuperſunt teſtes fide digni, qui fecerunt in ſe ipſis, & qui non poterant legere ſine ocularijs, & legerunt poſtmodum abſque ipſis, etiam literam ſubtiliorem. Et vſus vini. Euphragiati non habet par in proficiendo viſui. Si autem vinum eſſet nimis forte, temperetur cum aqua fœniculi, & ſi opus eſt, addatur zuccharum neceſſarium. lib. 4. cap. 38.

Gattariæ ſuccus naribus infuſus, viſum acuit. lib, 3. cap. 36.

Lapis quidam gignitur in bubulo felle, nonnunquam oui magnitudine, qui naribus inditus, viſum mirificè acuit. lib. 2. cap. 71.

Naſturtij ſemen viſum clarificat. lib. 2. capite 149.

Nuces myriſticæ viſum acuunt. libr. 1. capite 141.

Oleum lentiſcinum Incolæ Hetruriæ (vt experimento comprobatum affirmant) ad acuendam oculorum aciem cibis commiſcent. lib. 1. cap. 39.

Pulegij decoctum viſum acuit. libr. 3. capite 30.

Roſmarinum coronarium viſum acuit, ſi toto tempore quo floret, quiſpiam ieiunus, flores vnà cum circumſtantibus folijs cum pane & ſale, quotidie vorauerit. lib. 3. c. 73.

Saxi-

Saxifraga ſecunda & tertia viſum acuunt, ſi edantur. Comp. pag. 643. & 644.

Scorzoneræ radicis lacteus ſuccus, oculorum aciem acuit. lib. 2. cap. 137.

Sium deuoratum, viſum acuit. Comp. pag. 239.

Vinum quod Helenij radicibus paſsim vbique in Germania paratur, frequenter in potu ſumptum, mirificè viſum acuit. libr. 1. cap. 27.

Viſum hebetantia. CAP. LXXXVIII.

Allium comeſum. lib. 2. cap. 146.
Anethi aſsiduus vſus. lib. 3. cap. 58. DIOSCOR.
Lactucæ frequens cibus. lib. 3. cap. 129.
Lentium frequens vſus. lib. 2. cap. 100.
Mullorum aſsiduus cibus. lib. 2. cap. 21.
Ocimum in copioſiori cibo. lib. 2. c. 135.
Porrum capitatum. lib. 2. cap. 143.

Ad oculos cæſios & glaucos. CAP. LXXXIX.

Nucum auellanarum putamina vſta, & in cineris ſpeciem redacta, aiunt nonnulli, cum oleo, cæſiorum oculorum pupillas denigrare infantibus perfuſo ſincipite. libr. 1. cap. 142. IDEM.

Vnguentum crocinum, ad oculorũ glaucitates, ex aqua illinitur. lib. 1. cap. 53.

Vnguentum butyrinum
Onichinum &
Styracinum eandem vim habent. lib. 1. capite 53.

Auellanarum putamina vſta ac oleo exce- MATHIOL.

pta, aiunt nonnulli cæſiorum oculorum pupillas infantibus denigrare, perfuſo ſincipite lib. 1. cap. 142.

Ad ſuffuſionem ſiue cataractam. CAP. XC.

DIOSCOR. ADeps viperæ contra oculorum ſuffuſiones efficax eſt, addita cedria, melle attico, & pari oleo vetere. lib. 2. cap. 69.

Ceparum ſuccus cum melle illitus, incipientibus ſuffuſionibus auxiliatur. lib. 2. capite 145.

Chamæſyces ſuccus cum melle inunctus, aduerſus incipientes ſuffuſiones vtilis eſt. lib. 4. cap. 164.

Cyclamini ſuccus ſuffuſionibus oblitus cum melle prodeſt. lib. 2. cap. 158.

Euphorbij ſuccus illitus, ſuffuſiones diſcutit. lib. 3. cap. 8.

Fabæ lomentum ſubactum vino ſuffuſiones recreat. lib. 2. cap. 98.

Fel capræ ſylueſtris prodnſt contra ſuffuſiones incipientes. lib. 2. cap. 71.

Fel ſcorpionis marinæ conuenit ad ſuffuſiones oculorum. lib. 2. cap. 12.

Laſer cum melle incipientes ſuffuſiones diſsipat. lib. 3. cap. 78.

Melanthium tritum ex irino & naribus infuſum, recentes oculorũ ſuffuſiones diſcutit. lib. 3. cap. 77.

Naphtha ad ſuffuſiones oculorum vtilis. lib. 1. cap. 85.

Sagapenũ ſuffuſiones detergit. lib. 3. c. 79.

Muſtes

Mustelarum combustarum cinis aqua subactus, oculis iniectus, suffusiones emendat. lib. 2. cap. 24. MATHIOL.

Polium adalligatur fronti, contra oculorum suffusiones, protinus vbi inuentum sit, nec alia herba magis conuenit. libr. 3. capite 107.

Ad oculorum pustulas. CAP. XCI.

LApis sapphirus oculorum pustulas inhibet. lib. 5. cap. 114.

Oleę syluestris foliorum succus oculorum pustulis prodest. lib. 1. cap. 118.

Palmularum nuclei, contra oculorum pustulas, cum nardo effectum præbent. libr. 1. cap. 125.

Ad oculorum argemas. CAP. XCII.

ANagallidis succus cum melle attico, argema emendat. lib. 2. cap. 174.

Argemones succus argema expurgat. lib. 2. cap. 173.

Cęparum succus cum melle illitus, argemis auxiliatur. lib. 2. cap. 145.

Fel capræ syluestris prodest contra argemas. lib. 2. cap. 71.

Hormini semen cum melle illitum, argemas purgat. lib. 3. cap. 128.

Lactucæ syluestris succus argemas repurgat. lib. 2. cap. 130.

Loti vrbanæ succus addito melle oculorum argema discutit. lib. 4. cap. 106.

Vrina pueri impubis decocta in æreo vaſe cum melle, argemas emendat. lib. 2. cap. 74.

MATHIOL. Caryophylli in tenuiſſem puluerem triti, & oculis inditi, argemas tollunt. libr. 2. capite 153.

Chelidonij maioris ſuccus ad oculorum argemas plurimum pręſtat, verùm cum acerrimus ſit, adhibendus non eſt, niſi ijs additis, quæ eius acrimoniam retundunt, cuiuſmodi eſt lac muliebre. lib. 2. cap. 176.

Lac Lactucæ ſylueſtris dicunt oculorum argemam auferre cum lacte mulieris. libr. 2. cap. 130.

Leporinum fel ſaccharo exceptum, oculorum argemas delet. lib 2. cap. 118.

Muſtelarum felle vtuntur quidam cum ſucco fœniculi, ad oculorum argemas. lib. 2. cap. 24.

Ad oculorum caliginem, CAP. XCIII.

DIOSCOR. ABſinthium ad oculorum caligines cum melle illinitur. lib. 3. cap. 23.

Acori ſuccus oculorum caligines diſcutit. lib. 1. cap. 2.

Æris flos effuſam oculis caliginem emendat, ſed magnopere mordet. lib. 5. cap. 48.

Alumen expurgat, quæ caliginem pupillis oculorum effundunt. lib. 5. cap. 82.

Arum Dracunculi vires habet. libr. 2. capite 162.

Centaurij minoris ſuccus cum melle caliginem oculorum expurgat. lib. 3. cap. 7.

Chamædrys cum oleo. lib. 3. cap. 96.

Chamæsyces succus cum melle. lib. 4. capite 164.

Cinnamonum cum melle. lib. 1. cap. 13.

Crocomagma habet vires ad delenda quæ caliginem oculis obuersant. lib. 1. cap. 26.

Dracunculi maioris succus. lib. 2. cap. 160.

Eracunculi minoris succus. lib. 2. cap. 161.

Ebenus caliginem oculorum abstergit. lib. 1. cap. 111.

Elleborus albus collyrijs admiscetur, quæ caliginem oculorum discutiunt, libr. 4. capite 45.

Fæx vini cremata. lib. 5. cap. 90.

Fel capræ syluestris. lib. 2. cap. 71.

Gingiber. lib. 2. cap. 154.

Lactucæ syluestris succus. lib. 2. cap. 130.

Lapis geodes. lib. 5. cap. 126.

Lapis pyrites. lib. 5. cap. 100.

Lapis thyites. lib. 5. cap. 111.

Loti verbanæ succus cum melle. lib. 4. capite 106.

Lycium. lib. 1. cap. 114.

Mel. lib. 2. cap. 75.

Mituli, plumbi more eloti, cum melle. lib. 2. cap. 5.

Myrrha. lib. 5. cap. 67.

Ocimi succus. lib. 2. cap. 135.

Oleum quod Elæomeli vocatur. lib. 1. capite 32.

Opobalsamum abstergit quæ tenebras oculorum pupillis effundunt. lib. 1. csp. 18.

Othonnæ ſuccus extractus, omnem abſterget caliginem, quæ oculis offunditur. Item: Tradunt humorem quendam ex herba emanare, qui ſemotis calculis elotus, in paſtillos ad eadem digeritur. lib. 2. cap. 178.

Piper abſterget caliginem, quæ oculis obuerſatur. lib. 2. cap. 153.

Pumex purgat cum calfactione, quæ pupillis caliginem offundunt. lib. 5. cap. 84.

Saccharum illitum ea diſcutit, quæ tenebras oculorum pupillis offundunt. lib. 2. capite 75.

Sagapenum. lib. 3. cap. 79.

Thus. lib. 1. cap. 70.

Thuris cortex. lib. 1. cap. 71.

Thuris manna. lib. 1. cap. 72.

Triſſago, vide Chamædrys,

Veratrum, vide Elleborus.

Vrina pueri impubis in æreo vaſe decocta cum melle, caligines emendat. libr. 2. capite 74.

MATHIOL. Caryophylli in tenuiſsimum puluerem triti & oculis inditi, caligines tollunt. libr. 2. cap. 153.

Hormini odorati ſeminis granum, Italæ mulieres oculis caligantibus imponunt, nec ex oculo auferunt, niſi caligine ſoluta. lib. 3. cap. 128.

Lac Lactucæ ſylueſtris dicunt caliginem ab oculis arcere, cum lacte mulieris. libr. 2. cap. 130.

Oleum lentiſcinum Incolæ Hetruriæ (vt expe-

experimento comprobatum affirmant) ad oculorum caligines delendas cibis commiscent. lib. 1. cap. 39.

Sclarea: vide Horminum.

Ad oculorum nubeculas. CAP. XCIIII.

ARgemones succus nubeculas expurgat. lib. 2. cap. 173. DIOSCOR.

Ari radicis succus. lib. 2. cap. 162.

Cepæ succus cum melle. lib. 2. cap. 145.

Chamæsyces succus cum melle. lib. 4. capite 164.

Dracunculi maioris radicis succus. lib. 2. cap. 160.

Dracunculi minoris radicis succus. lib. 2. cap. 161.

Loti vrbanæ succus cum melle. libr. 4. capite 106.

Caryophylli in tenuissimum puluerem triti, & oculis inditi, nubeculas tollunt. libr. 2. cap. 153. MATHIOL.

Chelidonij maioris succus ad oculorum nubeculas plurimum præstat. Verùm cum acerrimus sit, adhibendus non est, nisi ijs additis, quæ eius acrimoniam obtundunt, cuiusmodi est lac muliebre. lib. 2. cap. 176.

Fel leporinum sacchar o exceptum, oculorum nubeculas delet. lib. 2. cap. 18.

Felle mustelarum quidam vtuntur cum succo fœniculi, ad oculorum nubeculas. lib. 2. cap. 24.

Loti vrbanæ siue

Trifolij caballini succo, oculorum delentur nubeculæ. lib. 4. cap. 107.

Trifolij pratensis succum, sunt qui miris laudibus efferant ad oculorum nubeculas. Comp. pag. 521.

Vinum quod ex fragis elicitur, oculorum nubeculas tollit impositum. lib. 4. cap. 38.

Ad oculorum lippitudinem siue ophthalmiam.

CAP. XCV.

DIOSCOR. CYtinos, id est, mali punici flores, qui tres quàm minimos deuorauerit, memoriæ tradunt, nullam eo anno lippitudinem passurum. lib. 1. cap. 127.

Cinnabaris vires Lapidis hęmatitæ habet. lib. 5. cap. 69.

Folium tritum, & in vino feruefactum, lippitudinibus commodè illinitur. lib. 1. capite 11.

Lapis hæmatites, cum muliebri lacte lippitudini conuenit. lib. 5. cap. 101.

Malabathrum: vide Folium.

Plantaginis foliorum succus lippitudinibus instillatur. lib. 2. cap. 119.

Sedi: vel

Semperuiui maioris succus, oculorum lippitudinibus sanguinis vitio conceptis, inungitur. lib. 4. cap. 84.

MATHIOL. Caphura collyrijs ad calidas oculorum lippitudines vtiliter imponitur. lib. 1. c. 75.

Rumicis syluestris radicem Luna decrescente effossam, qui secum nitidissimè portauerint,

uerint, nunquam lippire credunt quidam. lib. 2. cap. 108.

Thus: è Thure fit medicamentum, quo nihil præſtantius certiusque vidi ad oculorum lippitudinem & ruborem, etenim ſæpe vna tantum nocte affectos iuuit. Accenditur thuris grumus, acuto ſtilo affixus, cerea candela, mox in aquæ roſaceæ vncias quatuor reſtinguitur, repetuntur incenſiones extinctionesque trigeſies, & deinde percolata aqua linteolo mundo, oculorum angulis cum penna veſperi illinitur, dum cubitum ſe recipiunt affecti. Atqui ſi rubor lachrymæque vehementi cum dolore fuerint, additur tantundem lactis muliebris. lib. 1. cap. 73.

Ad ſcabras lippitudines. CAP. XCVI.

ALoe inuncta, ſcabras lippitudines permulcet. lib. 3. cap. 22. DIOSCOR.

Cepæ ſuccus cum pari ſpodio ſcabras lippitudines ſedat. lib. 2. cap. 145.

Spongiarum crematarum cinis ex aceto, aridæ lippitudini auxiliatur. lib. 5. cap. 96.

Thuris cortex toſtus, ſcabris lippirudinibus auxiliatur. lib. 1. cap. 71.

Ad oculorum vnguem. CAP. XCVII.

SAl oculorum pterygia conſumit. libr. 5. capite 85. IDEM.

Salis ſpuma item. lib. 5. cap. 86.

Sepiæ atramentum pterygia oculorum abſumit cum ſale tritum & iniectum. libr. 2. capite 20.

MATHIOL. Tragacantha lacte macerata & illita, oculorum vngues ſanat. lib. 3. cap. 20.

Ad oculorũ maculas vel ſugillationes. CAP. IIC.

IDEM. CHelidonij maioris ſuccus ad oculorum maculas plurimum præſtat, verùm cùm acerrimus ſit, adhibendus non eſt, niſi ijs additis, quæ eius acrimoniam retundunt, cuiuſmodi eſt lac muliebre. lib. 2. cap. 176.

Ad oculorum albugines. CAP. IC.

DIOSCOR. AMmoniacum albugines oculorũ abſterget. lib. 3. cap. 8.

Ari radicis ſuccus. lib. 2. cap. 162.

Cedria illita. lib. 1. cap. 89.

Cochleæ cum ſua carne vſtæ, tritæque ex melle illitæ. lib. 2. cap. 9.

Dracunculi maioris radicis ſuccus. lib. 2. cap. 160.

Dracunculi minoris radicis ſuccus. lib. 2. cap. 161.

Fel ſcorpionis marini. lib. 2. cap. 12.

Hormini ſemen cum melle. lib. 3. cap. 128.

Mituli, plumbi more eloti, cum melle. lib. 2. cap. 5.

Myrrha. lib. 1. cap. 67.

Naphtha. lib. 1. cap. 85.

Oleæ æthiopicæ lachryma. lib. 1. cap. 119.

Salis flos albugines tollit. libr. 5. cap. 88.

MATHIOL. Antirrhinum fronti adalligatum, præſtat ad delendas oculorum albugines. libr. 4. capite 128.

Moſchus

Moschus deterget tenues oculorum albugines. lib. 1. cap. 20.

Scabiosæ succus per se & cum succo fœniculi oculorum albugines tollit. lib. 4. cap. 11. & Comp. pag. 637.

Ad oculorum cicatrices. CAP. C.

Aerugo oculorum cicatrices emendat. lib. 5. cap. 52. DIOSCOR.

Anemones radix in passo cocta & illita. libr. 2. cap. 172.

Cancamum. lib. 1. cap. 23.

Cedria cicatrices deterget. lib. 1. cap. 89.

Chamæsyces succus cum melle. lib. 4. capite 164.

Cinnabaris Lapidis hæmatitæ vires habet. lib. 5. cap. 69.

Cochleæ cum sua carne vstæ tritæque, ex melle. lib. 2. cap. 9.

Corallium cicatrices abstergit. lib. 5. c. 90.

Fæx vini cremata. lib. 5. cap. 90.

Lacca: vide Cancamum.

Lapis hæmatites cum melle. lib. 5. cap. 101.

Oleæ æthiopicæ lachryma. lib. 1. cap. 119.

Sagapenum. lib. 3. cap. 79.

Salis flos. lib. 5. cap. 88.

Thuris cortex. lib. 1. cap. 71.

Vrinæ sedimentum feruefactum cum cyprino. lib. 2. cap. 74.

Chelidonij maioris succus ad oculorum cicatrices plurimũ præstat. Verùm cum acerrimus sit, adhibendus non est, nisi ijs additis, MATHIOL.

quæ eius acrimoniam retundunt, cuiuſmodi eſt lac muliebre. lib. 2. cap. 176.

Trifolij pratenſis ſuccum, ſunt qui miris laudibus efferant ad oculorum cicatrices. Comp. pag. 521.

Ad oculorum procidentiam, CAP. CI.

DIOSCOR. ACaciæ ſuccus procidentes oculos reprimit. lib. 1. cap. 115.

Fabæ lomentum cum roſa, thure & oui candido, procidentes oculos reprimit. lib. 2. cap. 98.

Rubi folia oculis procidentibus remedio ſunt. lib. 4. cap. 33.

Rubus idæus eundem effectum præbet. lib. 4. cap. 34.

Ad oculorum excreſcentias. CAP. CII.

IDEM. LApis ſapphirus excreſcentia in oculis inhibet. lib. 5. cap. 114.

Sal excreſcentias in oculis reprimit. lib. 5. cap. 85.

Salis ſpuma idem facit. lib. 5. cap. 86.

Ad oculorum vuam. CAP. CIII.

IDEM. LApis ſapphirus vuas oculorum inhibet. lib. 5. cap. 114.

Lapis ſchiſtus ad vuas oculorum magnopere efficax eſt. lib. 5. cap. 102.

Oleæ ſylueſtris foliorum ſuccus vuæ oculorum prodeſt. lib. 1. cap, 118.

Palmularum nuclei cum nardo contra oculo-

culorum vuam effectum præbent, libr. 1. capite 125.

Ad lusciosos. CAP. CIIII.

FElle caprarum sylueſtrium peculiariter perun cti luſcioſi ſanantur. lib. 2. cap. 71 DIOSCOR.

Hircinum fel idem obit munus. Ibid.

Iecoris capiæ inaſſati decidua ſanie inungi luſcioſos prodeſt: & dum coquitur apertos culos halitu eius vaporari. prodeſt in cibo toſtum ad eadem. lib. 2. cap. 38.

Sanguis palumbi, turturis, & columbæ, nec non perdicis luſcioſis illinuntur. libr. 2. cap. 72.

Ad oculorum hebetudinem, CAP. CV.

ANemones radix in paſſo cocta & illita, oculorum hebetudines emendat. libr. 2. cap. 172. DIOSCOR.

Cancamum vino madefactum, medetur oculorum hebetudinibus. lib. 1. cap. 23.

Cepæ ſuccus cum melle. lib. 2. cap. 145.

Oleæ æthiopicæ lachryma. lib. 1. cap. 119.

Oleum amygdalinum. lib 1. cap. 34.

Populi albæ pilulæ quæ primo foliorum partu erumpunt, tritæ, & cum melle illitæ. lib. 1. cap. 93.

Rutæ ſuccus cum fœniculi ſucco & melle inunctus. lib. 3. cap. 45.

Sagapenum. lib. 3. cap. 79.

Salis flos. lib. 5. cap. 88.

Satureia Thymi vires habet. lib. 3. cap. 38.

Scorpionis marini fel. lib. 2. cap. 12.

Sinapi succus cum melle. lib. 2. cap. 148.
Solani somniferi succus radicum cum melle. lib. 4. cap. 68.
Thymum in cibo sumptum. lib. 3. cap. 37.
Viperę adeps contra oculorum hebetudines efficax est, addita cedria, melle attico & pari oleo vetere. libr. 2. cap. 69.
Sium confert in cibis, ijs, qui oculorum hebetudine laborant. lib. 2. cap. 120,

Ad oculorum epiphoras, destillationes, fluxiones & lachrymas. CAP. CVI.

DIOSCOR. AMylum contra oculorum fluxiones efficax est. lib. 2. cap. 94.
Apollinaris semen oculorum fluxioni efficax. lib. 4. cap. 64.
Butyri fuligo fluxiones cohibet. lib. 2. capite 66.
Cornu cerui contusum crudo fictili luto circumlito & in furnum indito, vritur donec albescat, id cadmiæ modo elotum defluxionibus salutare. lib. 2. cap. 52.
Crocum oculorum fluxiones illitum cum humano lacte cohibet. lib. 1. cap. 25.
Elatine oculorum fluxionibus auxiliatur folijs cum polenta tritis & impositis. libr. 4. cap. 36.
Erini semen drachmis duabus in quatuor mellis cyathis oblitum oculorum fluxiones cohibet. lib. 4. cap. 27.
Hyoscyamus: vide Apollinaris.
Lapis galactites ad oculorum fluxiones conue-

conuenienter illinitur. libro quinto cap. 108.

Lapis melitites item. lib. 5. cap. 108.

Lapis samius cum lacte ad oculorum fluxiones efficax est, lib. 5. cap. 130.

Molybdena, plumbi recrementi vires habet. lib. 5. cap. 60.

Ocimi succus destillationes exiccat. lib. 2. cap. 135.

Oenanthe contra oculorum delacrymationem cum polline polentæ & vino illinitur. lib. 5. cap. 5.

Peponis ramenta fronti admota oculorum fluxiones auertunt. lib. 2. cap. 128.

Piceæ crematæ fuligo, collacrymationibus opitulatur. lib. 1 cap. 74.

Picis liquidæ fuligo ad imbecillos lacrymososq; oculos non inutilis. lib. 1. cap. 80.

Platani folia tenerrima in vino decocta, mox illita, oculorum fluxiones sistunt. lib. 1. cap. 91.

Plumbago: vide Molybdæna.

Plumbum elotum potest oculorum fluxiones sistere. lib. 5. cap. 55.

Plumbum vstum. Item:

Plumbi recrementum. Item:

Plumbarius lapis, Plumbi eloti vires habent. lib. 5. cap. 56. 57. & 58.

Sarcocolla oculorum fluxiones inhibet. lib. 3. cap. 83.

Solani hortensis succus in colyrijs aquæ vel oui vicem exhibet, contra acutas fluxiones illitus lib. 4. cap. 66.

Thuris fuligo oculorum fluxiones suspendit. lib. 1. cap. 73.

MATHIOL. Aquæ aereæ oculorum destillationibus auxiliantur. lib 5. cap. 14.

Ari radix aqua prius elixa illinitur epiphoris fabacea farina addita & defruto subacta. lib. 2. cap. 162.

Ari Ægyptij radix illinitur elixa epithoris, fabacea farina addita, & defruto subacta. Comp. pag. 187.

Cochleæ complures crudę in nitido mortario tusæ vnà cum ouo gallinaceo incocto, ex succida lana vtiliter fronti adalligantur, ad sedandas oculorum epiphoras. libr. 2. capite 9.

Crospini e fructu post vindemias Incolæ vinum exprimunt, quod falsò de Berberi vocant officinæ, hoc confert oculorum destillationibus, lachrymasque cohibent, vbi guttatim in oculorum angulos distilletur cum pompholyge & aqua rosarum. lib. 1. cap. 105.

Cuminum per se recens admotum, oculorum epiphoris auxiliatur. lib. 3. cap. 60.

Fæni græci seminis decoctum, madefactis in eo lintheolis & fronti adhibitis, oculorum fluxiones auertit. lib. 2. cap. 95.

Lapis quidam gignitur in bubulo felle nõnunquam oui magnitudine, croceo colore, facileq; friabilis, qui naribus inditus, aquam in oculos fluentem inhibet. lib. 2. cap. 71.

Ligustri è floribus fit aqua, quæ oculorum fluxiones sistit; per se, aut cum pompho-

pholyge adhibitâ. libro primo cap. 107.

Moschus oculorum humidas defluxiones exiccat. lib. 1. cap. 20.

Pruni sylueſtris florum aqua; oculorum fluxiones cohibet. Comp. pag. 143.

Solani hortenſis cum foliorum tum baccarum ſuccus illinitur fronti ad calidas oculorum fluxiones. lib. 4. cap. 69.

Tragacanthæ lachryma in collyrijs oculorum addita, non ſolùm humorum acrimoniam in oculos defluentium retundit, ſed oculos quoq; roborat, & longè magis aſtringit quàm ſarcocolla. lib. 3. cap. 20.

Verbaſci florum ſtillatitia aqua oculis iniecta, deſtillationes cohibet. lib. 4. cap. 99.

Vinum quod ex Fragis elicitur, calidas oculorum defluxiones impoſitum tollit. lib. 4. cap. 38.

Ad oculorum ruborem. CAP. CVII.

LApis hæmatites cum lacte muliebri, oculis cruore ſuffuſis conuenit. libr. 5. capite 101. DIOSCOR.

Sanguis palumbi, turturis & columbæ, nec non perdicis oculis cruore ſuffuſis illinuntur. lib. 2. cap. 72.

Calthæ floridæ ſtillatitiam aquam conſtat oculorum ruborem arcere, ſi in oculis inſtilletur, aut ſi linteola in ea macerata ſuperponantur. lib. 4. cap. 186. MATHIOL.

Conſolidæ regalis flores laudantur ad rubentes oculos, triti & ex aqua roſacea illiti. lib. 4. cap. 9.

Ilex præter glandes, pilulas quasdam rubentes gignit, quæ tritæ cum aceto, cruentis oculis vtiliter imponuntur. lib. 1. cap. 121.

Lentis palustris stillatitiam aquam præferunt quidam ad oculorum ruborem. libr. 4. cap. 83.

Thus. E Thure fit medicamentum, quo nihil præstantius certiusq; vidi ad oculorum ruborem, etenim sæpè vna tantùm nocte affectos iuuit. Accenditur Thuris grumus, acuto stilo affixus, cerea candela, mox in aquæ rosaceæ vncias quatuor restinguitur, repetuntur incensiones extinctionesq; trigesies, & deinde percolata aqua linteolo mundo, oculorum angulis cum penna vesperi illinitur, dum cubitum affecti sese recipiunt. Atqui si rubor vehementi cum dolore fuerit, additur tantundem lactis muliebris. l. 1. c. 73.

Ad oculos cruentos ab ictu. CAP. CVIII.

DIOSCOR. FAbæ lomentum vino subactum, ictus oculorum recreat. libr. 2. cap. 98.

Lac humanum oculis cruore ex ictu suffusis cum thuris polline instillatur. lib. 2. capite 64.

Sorbes folia illita, oculis ab ictu cruentis prosunt. lib. 4. cap. 11.

Ad oculorum tumorem. CAP. CIX.

MATHIOL. CVminum recens auxiliatur oculorum tumoribus, cum melle admotum. libr. 3. cap. 60.

Ad

Ad oculorum dolorem. CAP. CX.

ABsinthium decoctum in passo, dolentibus oculis oblinitur. lib. 3. cap. 23. DIOSCOR.

Aconitum pardalianches oculorum medicamentis leuandi doloris gratia adijcitur. lib. 4. cap. 72.

Apollinaris semen oculorum doloribus efficax. lib. 4. cap. 64.

Cicutæ succus aridus commodè miscetur collyrijs, quæ leuandi doloris gratia temperantur. lib. 4. cap. 74.

Ocimum cum vino chio. libr. 2. cap. 135.

Oui luteum. lib. 2. cap. 44.

Rosarum aridarum in vino decoctarũ expressus liquor. lib. 1. cap. 112.

Ruta cum polenta. lib. 3. cap. 45.

Sesami herbæ decoctum in vino. lib. 2. capite 92.

Ad oculorum collectiones. CAP. CXI.

HEmerocallis folia trita & illita, oculorũ collectiones mitigant. lib. 3. cap. 120. IDEM.

Mandragoræ folia recentia cum polenta oculorũ collectionibus quas vlcera citarunt, conuenienter illinuntur. lib. 4. cap. 71.

Rubi idæi flos cum melle, oculorum collectionibus illinitur. lib. 4. cap. 34.

Ad oculorum inflammationem. CAP. CXII.

ABrotonum oculorum inflammationibus commodè illinitur cum cotoneo cocto aut pane. lib. 3. cap. 25. IDEM.

Alsine cum polenta. lib. 4. cap. 82,
Amaracus cum polline polentæ. lib. 3. capite 40.
Amomum ex vua passa. lib. 1. cap. 14.
Anemones radix in passo decocta. libr. 2. cap. 172.
Apij hortensis herba cum pane vel polenta. lib, 3. cap. 64.
Apij palustris eadem vis. Ibid,
Apollinaris liquamentum cum farina aut polenta. lib. 4. cap. 64.
Aster atticus. lib. 4. cap. 115.
Baccharis folia. lib. 3. cap. 44.
Caseus decoctus & expressus. libr. 2. capite 65.
Cotoneorum flos viridis & succus in cataplasmate. lib. 1. cap. 131.
Cucurbitæ ramenta. lib cap. 127.
Cupresi folia per se vel cum polenta. lib. 1. cap. 86.
Elatines folia cum polenta. lib. 4. cap. 36.
Gentianæ radicis succus. lib. 3 cap. 3.
Hyoscyamus: vide Apollinaris.
Intybus. lib. 2. cap. 125.
Lens cum cotoneo aut meliloto. lib. 2. capite 106.
Mandragoræ folia recentia cum polenta, lib. 4 cap. 71.
Melilotus inflammationem omnem emollit, præsertim quæ in oculis erumpit, si ex passo cocta illinatur. Interdum autem addito oui luteo assato, aut fœni græci farina, lini semine,

mine, aut polline, aut capitulis papaueris, intyboue. lib. 3. cap. 41.

Myrti in vino decocti ius cum polline polentæ. lib. 1. cap. 128.

Opium cum torrefacto ouiluteo impositum. lib. 4. cap. 60.

Oui candidum infusum. Item: Lana exceptum addito rosaceo, melle & vino. libr. 2. cap. 44.

Peponis caro. lib. 2. cap. 128.

Portulaca cum polenta. lib. 2. cap. 117.

Ricini folia cum polenta. lib. 4. cap. 158.

Sampsuchum: vide Amaracus.

Sedi maioris folia per se vel cum polenta. lib. 4. cap. 84.

Sedi minoris folia. lib. 4, cap. 85.

Sertula campana: vide Melilotus.

Sesami herbæ decoctum in vino. libr. 2. cap. 92.

Thuris fuligo. lib. 1. cap. 73.

Verbasci illius cui flos aureus, folia cocta cum aqua. lib. 4. cap. 99.

Violæ purpureæ folia per se vel cum polenta. lib. 4. cap. 117.

Auellana Indica additur in collyrijs quæ ad oculorum inflammationem parantur. lib. 1. cap. 141. MATHIOL.

Borraginis, &

Buglossi vulgaris stillatitia aqua oculorum inflammationes mulcet, tam interius quam exterius imposita. lib. 4. cap. 125.

Calthæ floridæ stillatitiam aquam con-

ſtat oculorum inflammationem arcere, ſi in oculis inſtilletur, aut ſi linteola in ea macerata ſupperponantur lib. 4. cap. 186.

Conſolidæ regalis flores laudantur ad inflammatos oculos triti & aqua roſacea illiti. libr. 4. cap. 9.

Cyani ſuccus illitus, oculorum inflammationem tollit. lib. 2. cap. 125.

Fauſel: vide Auellana inda.

Fœni græci decoctum ex aqua oculorum inflammationes arcet, inſtillatum. Comp. pag. 177.

Herba paris recens tuſa & illita, ſanat oculorum phlegmonas. Comp. pag. 749.

Solani maioris folia contuſa, oculorum phlegmonas leniunt. lib. 4. cap. 69.

Ad oculorum vulnera. CAP. CXIII.

DIOSCOR. SAnguis palumbi, turturis & columbæ, nec non perdicis recentibus oculorum vulneribus illinuntur. lib. 2. cap. 72.

MATHIOL. Trifolij pratenſis ſuccum, ſunt qui miris laudibus efferant ad oculorũ vulnera. Cóp. pag 521.

Ad oculos fractos & ruptos. CAP. CXIIII.

DIOSCOR. LApis hæmatites cum lacte muliebri oculis fractis conuenit. lib. 5. cap. 101.

Lapis ſchiſtus oculis ruptis competit. lib. 5. cap. 102.

Ad oculorum vlcera. CAP. CXV.

IDEM. ANtimonium oculorum vlcera expurgat, lib 5. cap. 59.

Buty-

Butyri fuligo oculorum vlcera celeriter ad cicatricem perducit. lib. 2. cap. 66.

Cerui cornu contusum, crudo fictili luto circumlito & in furnum indito, vritur donec albescat, id cadmiæ modo elotum, vlceribus oculorum salutare. lib 2. cap. 52.

Lapis galactites conuenienter illinitur. libr. 5. cap. 107.

Lapis melitites Galactitæ habet vires. lib. 5. cap. 108.

Lapis samius efficax est. lib. 5. cap. 130.

Myrrha vlcera oculorum complet. libr. 1. cap. 67.

Picis liquidæ fuligo ad oculorum vlcera non inutilis est. lib. 1. cap. 80.

Stibium: vide Antimonium.

Ad oculorum carbunculos. CAP. CXVI.

SOlani halicacabi baccæ musto dilutæ, efficaciter imponuntur incipientibus oculorum carbunculis. lib. 4. cap. 69. MATHIOL.

Ad oculorum ægilopia. CAP. CXVII.

ANthemis oculorum ægilopijs illita medetur. lib. 3. cap. 137. DIOSCOR.

Auriculæ muris radix illita ægilopia sanat. lib. 4. cap. 134.

Baccharis folia ægilopijs incipientibus auxiliantur. lib. 3. cap. 44.

Chamæmelum: vide Anthemis.

Festucæ herba cum farina illita, ægilopijs medetur. Succus farinæ admistus siccatur, & eiusdem gratia reponitur. libr. 4. cap 134.

Halica decocta in aceto & illita, incipientibus ægilopijs medetur. lib. 2. cap. 89.

Maluæ folia cruda cum salis exiguo manducata & ex melle illita, ęgilopas sanant, verùm quando cicatricem trahere cæperint, ea demum citra salem imponenda. lib. 2. cap. 111.

Myrti decocti in vino ius cum polline polentæ contra ægilopas illinitur. libr. 1. capite 128.

Nucum iuglandium vetustarum nuclei illiti ægilopijs medentur. lib. 1. cap. 141.

Oenanthe incipientes ægilopas trita cum rosaceo, melle, croco & myrrha sanat. libr. 5. cap. 5.

Plantaginis folia cum sale illita, ægilopijs prosunt. lib. 2. cap. 119.

Solani hortensis folia trita ægilopia per se sanant. Item: Succus valet ad ægilopas cum pane. Item: Succus fuluo gallinarum cortalium fimo subactus & linteo appositus, ægilopijs præsentaneo est remedio. libr. 4. capite 66.

Ad oculorum scabritiem, CAP. CXVIII.

DIOSCOR. Lapis hæmatites oculorũ scabritias cum melle purgat. lib. 5. cap. 101.

Myrrha oculorum scabritiem læuigat. lib. 1. cap. 67.

Omphacium oculorum scabritiæ conuenit. lib. 5. cap. 6.

Ad oculorum angulorum scabiem. CAP. CXIX.

Oesy-

OEsypum contra scabiosos oculorum angulos efficax est. lib. 2. cap. 67. DIOSCOR.

Ad oculorum angulorum pruriginem,

CAP. CXX.

ALoe prurigines angulorum permulcet. lib. 3. cap. 22. IDEM.

Ad oculorum angulorum erosionem,

CAP. CXXI.

OEsypum contra erosos angulos oculorum efficax est. lib. 2. cap. 67. IDEM.

Omphacium erosionibus angulorum cõuenit. lib. 5. cap. 6.

Piceæ crematæ fuligo arrosis oculorũ angulis opitulatur. lib. 1. cap. 74.

Resina prodest erosis oculorum angulis. lib. 1. cap. 77.

Ad palpebrarum & ciliorum defluuium.

CAP. CXXII.

LApis armenius vsum habet ad pilos in palpebris alendos. lib. 5. cap. 65. IDEM.

Oesypum contra ciliorum defluuia efficax est. lib. 2. cap. 67.

Palmularum nuclei contra palpebrarum defluuia cum nardo effectum præbent. lib. 1. cap. 125.

Palpebrarum pilos replicantia. CAP. CXXIII.

LIthocolla candente specillo admota potest incommodos oculis pilos replicare. lib. 5. cap. 121. IDEM.

Maſtiche palpebras oculis incommodas replicat. lib. I. cap. 75.

Reſinæ omnes palpebras commodiſsimè replicant. lib. I. cap. 76.

Palpebrarum pili euulſi ne renaſcantur.

CAP. CXXIIII.

DIOSCOR. FVmariæ ſuccus cum gummi illitus, euulſas palpebras renaſci prohibet. lib. 4. capite 105.

Tellinæ recentes ſalitæ vruntur, tritæque in cinerem, & cum cedria inſtillatæ auulſos palpebrarum pilos renaſci non patiuntur. lib. 2. cap. 6.

Ad palpebrarum craßitiem. CAP. CXXV.

IDEM. MItuli, plumbi more eloti, cum melle palpebrarum craſsitudines abſumunt, libr. 2. cap. 5.

Ad palpebrarum ſcabritiem & aſperitatem.

CAP. CXXVI.

IDEM. FIci folijs palpebrarum ſcabrities perfricantur. lib. I. cap. 145.

Omphacium palpebrarum ſcabritiæ conuenit. lib. 5. cap. 6.

MATHIOL. Oleum è ſemine Goſsipij expreſſum, palpebrarum aſperitates lenit. Comp. pag. 180.

Ad palpebrarum eroſionem. CAP. CXXVII.

DIOSCOR. OLeaſtri ſuccus foliorum in collyria additur ad palpebrarum eroſiones perquàm vtilis. libr. I. cap. 118.

Ad

Ad palpebrarum phlegmones. CAP. CXXVIII.

Lentis palustris stillatitiã aquam quidam præferunt ad palpebrarum phlegmonas. lib. 4. cap. 83. MATHIOL.

Ad palpebrarum pruritum, scabiem, & pustulas. CAP. CXXIX.

Avellana Inda, siue Fausel, vtiliter illinitur ad palpebrarum scabiem. lib. 1. cap. 141. IDEM.

Tragacanthæ lachryma lacte macerata & illita, palpebrarum pustulas, pruritũ & scabiem sanat. lib. 3 cap. 20.

Ad genarum scabritiem. CAP. CXXX.

Aeris squama genarum scabritiem absumit. lib. 5. cap. 49. DIOSCOR.

Ammoniacum genarum scabritiem absumit. lib 3. cap. 82.

Chalcitis genarum scabritiem absumit abstergetque. lib. 5. cap. 75.

Fel capræ syluestris prodest ad genarum scabritias. lib. 2. cap. 7[illegible].

Melanterium, &

Misy chalcitis vires habent. libr. 5. cap. 77. & 76.

Rubigo ferri perquam vtilis ad genarum scabritiem. lib. 5. cap. 53.

Sepiæ è testa collyrijs factis, genarum scabrities commodè perfricantur. lib. 2. cap. 20.

Sinapi succus cum melle ad genarum scabritiem magna vtilitate illinitur lib. 2. c. 148.

Sory chalcitis vires habet. lib. 5. cap. 77.
Vrinæ sedimentum feruefactum cum cyprino genas deterget. lib. 2. cap. 74.

Ad genarum craßitiem, duritiem, & callos.
CAP. CXXXI.

IDEM. AErugo magnopere extenuat genarum crassitiem cum melle illita. Verùm post illitionem spongia ex aqua calida locus fouendus est. lib. 5. cap. 52.
Chalcitis callum genarum absumit. lib. 5. cap. 75.
Lapis schistus ad genarum crassities efficax est. lib. 5. cap. 102.
Melanterium, &
Misy, Chalcitis vires hubeat. lib. 5. cap. 77. & 76.
Oæsypum contra genas quę occalluerunt efficax est. libr. 2. cap. 67.
Piceæ crematæ fuligo callosis genis opitulatur. lib. 1. cap. 74.
Sory chalcitis vires habet. lib. 5. cap. 77.
Vnguentum rosaceum ad genarum durities illitum efficax est. lib. 1. cap. 42.
Vnguentum elatinum, &
Vnguentum œnanthinum easdem vires habent. lib. 1. cap. 43. & 45.

Ad genas glabras. CAP. CXXXII.

IDEM. NArdum Indicum aquæ incoctum, fotu ad glabras oculorum genas valet, siquidem eas ad densiorem pilum reducit. libr. 1. capi-

capite 6. Easdem vires habent.

Nardum celticum. lib. 1. cap. 7.

Nardum montanum. lib. 1. cap. 8. &

Nardum syriacum. lib. 1. cap. 6.

Piceæ crematæ fuligo, glabris genis opitulatur. lib. 1. cap. 74.

Picis liquidæ fuligo, vbi glabris genis pilos restitui oportet, non inutilis est. libr. 1. cap. 80.

Resinæ fuligo prodest glabris genis. lib. 1. cap. 77.

Genarum pilos euellentia. CAP. CXXXIII.

CHamæleonis sanguine genarum palpebras euelli creditum est. lib. 2. cap. 72. DIOSCOR.

Ranarum viridium sanguine idem præstatur. Ibid.

Genarum pili euulsione renascuntur. CAP. CXXXIIII.

RAnarum viridium cruor auulsos genis pilos renasci prohibet, in vestigia euulsorum instillatus. lib. 2. cap. 25. IDEM.

Ad genarum scabiem. CAP. CXXXV.

LYcium genarum scabiem sanat. libr. capite 114. IDEM.

Faciei nitorem conciliantia. CAP. CXXXVI.

ADeps anserinus, & IDEM.

Adeps gallinaceus coueniunt ad mangonizandam faciem. . lib. 2. cap. 69.

Cicer colorem commendat. lib. 2. cap. 97.

Crocum elegantem colorem præstat. libr. 1. cap. 25.

Erui farina meliorem calorem efficit. lib. 2. cap. 102.

Fimum crocodili terrestris mulieribus colorem nutrit in facie, nitoremq; seruat. libr. 2. cap. 73.

Gummi quod cerasi resudarunt, colorem commendat. lib. 1. cap. 129.

Humor in folliculis vlmi enascens prima germinis eruptione, cuti illitus, nitorem inducit, faciemque splendidiorem præstat. lib. 1. cap. 95.

Laser vescentes lætiore colore mangonizat. lib. 3. cap. 78.

Mastiche additur in illitiones faciei, ad nitorem cuti conciliandum. lib. 1. cap. 75.

Oleum masticinum colorem nitidum facit. lib. 1. cap. 40.

Oleo sicyonio fœminæ ad commendandum faciei nitorem vtuntur. lib 1. cap. 30.

Peponis succus cum semine, adiecta farina, siccatus in sole, cogitur in smegmata quę faciem repurgant, & nitorem afferunt. lib. 2. cap. 128.

Picis liquidę fuligo ad circumlitiones idonea, quibus palpebras linunt & venustant. lib. 1. cap. 80.

Resinæ fuligo ad circumlitiones idonea, quibus palpebras fucant, & colorem mentiuntur. lib. 1. cap. 77.

Terra chia faciem splendidam reddit, & colorem in facie & toto corpore commendat. lib. 5. cap. 131.

Terra

Terra melia purum corpus reddit,& colorem commendat. lib. 5. cap. 137.

Terra ſelinuſia Terræ chiæ vires habet.lib. 5. cap. 132

Vinum aromat..e. colorem alit. lib. 5. capite 43.

Vinum omne merum ac ſyncerum & ſua natura auſterum, colorem commendat. libr. 5. cap. 7.

Vnguentum telinum pigmentis ad conciliandum faciei nitorem inſeritur. libr. 1. capite 46.

Aqua quæ è Limoniorum ſucco calentis aquæ balneo & vitreis organis extrahitur, mulieribus expetitur pro fuco ad faciem expoliendam. lib 1. cap. 131. MATHIOL.

Ari è radicibus Noſtrates mulieres ſtillatitias aquas ad fucum parant quas ad faciem erugandam illuſtrandamque magnis laudibus efferunt. Id quod etiam efficaciter præſtat inſolatus radicum ſuccus, ceruſſæ ſpeciem referens, quem Gerſa vulgò nominant, is ſiquidem mirum in modum carni ſplendorem & candorem conciliat. libro ſecundo cap. 162.

Betulæ caudex terebro perforatus, ingentem aquæ copiam reddit, quæ nitorem conciliat. libr. 1. cap. 93.

Caphura vnà cum chryſocolla, qua vtuntur aurifabri, trita & cum melle illita, faciei cutem clariorem ſplendidioremque reddit. lib. 1. cap. 75.

Cochleæ quæ tegumento vel testa carent, mulieribus experiuntur ad expoliendam faciem, namque ex ijs in stillatorium vas coniectis, additis quibusdam alijs aquam eliciunt, qua inde earum elota facies læuorem meritur. lib. 2. cap. 9.

Elenij radicum stillatitia aqua, cutis nitorem conciliat. Comp. pag. 26.

Helxine: vide Parietaria.

Herbę paralysis flores in albo meraco macerantes vnà cum polygonati radicibus, stillatitiam ad alembicum conficiunt aquam mulieres, quæ fuco delectantur qua deinde à lecto resurgentes faciem læuant, eiq; nitorem conciliant. lib. 4. cap. 99.

Melopepones à mulieribus in suum vsum vertuntur formæ concinnandæ gratia. Ijs itaque in particulas sectis, Ari & Bryoniæ radices addunt, quinetiam Limonium succum, conijciuntque in alembicum, deinde caprilli lactis id addunt, quod hæc omnia superet, & in aqua feruentis balnei destillant, & aqua quæ fluxerit, faciem concinnant. l. 2. c. 128.

Parietariæ stillatitia aqua faciem abstergit & claritatem addit. lib. 4. cap. 81.

Phasiolorum arborem mulieres ad parandum fucum sumunt; & micæ panis triticei albissimi, singulorum libram, cucurbitam longam teneram virentemque vnam, dissecta prius cucurbita macerant simul omnia ex lacte caprino nocte vna, deinde addunt semi-num melopeponum vncias quinque nucleo-rum

rum pineorum delibratorum ſelibram. Conterunt per ſe omnia in lapideo mortario, & deinde addunt pullum columbinum domeſticum vnà cum plumis in particulas diſſectum, abiectis tantùm inteſtinis, & omnibus ſimul miſtis ex vitreo organo ad hoc parato, in vaſe feruentis aquæ collocato aquam deſtillant, & ſubinde diligenter cuſtodiunt. ſiquidem huiuſce aquæ lotione nitorem faciei conciliant, & cuti mollisſimum addunt læuorem. lib. 2. cap. 101.

Polygonati è radicibus Mulieres aquam ſtillatitiam, ſtudiosè conficiunt, qua ad faciem detergendam poliendamque pro fuco vtuntur. lib. 4. cap 5.

Primula veris: vide Herba paralyſis.

Sigillum Salomonis: vide Polygonatum.

Sinapi ſemen ſordities corporis omnes expurgat, & cuti natiuum conciliat nitorem, ſi cum ea aqua ſubacta fricentur eæ corporis partes quæ extergendæ ſunt. lib. 2. cap. 148.

Vitis ſylueſtris acinorum ſucco Mulieres in Hetruria vtuntur ad faciei nitorem. lib. 4. capite 175.

Ad faciei pallorem. CAP. CXXXVII.

AGarici drachma dari ſolet, ſi pallor membra decoloret. lib. 3. cap. 1. DIOSCOR.

Vinum è nardo prodeſt ijs quos pallor decolorat. lib. 5. cap. 44.

Pallorem inducentia. CAP. CXXXVIII.

DIOSCOR. AMmi, colorem potu aut illitu mutat in pallorem. lib. 3. cap. 61.

Cuminum satiuum, colorem bibentium aut perunctorum mutat in pallorem. libr. 3. cap. 59.

Ad faciei reliquæq; cutis scabritiem & asperitatem. CAP. CXXXIX.

IDEM. GLandis vnguentariæ tusæ & expressæ succus abstergentibus medicamentis adijcitur, quæ aduersus scabritias idonea sunt. lib. 4. cap. 154.

Myagri semine pingui scabritias corporis læuigari atq; expoliri constat. lib. 4. cap. 112.

Oleum melanthinum. Item:

Oleum raphaninum scabritias cutis in facie emendant, lib. 1. cap. 36.

MATHIOL. Oleum quod ex ouorum vitellis diu in sartagine frixis elicitur illitum, asperitatibus cutaneis mirificè prodest. lib. 2. cap. 44.

Oleum fit è tritici granis inter ferri laminas igne calfacti compreßis, quo vtuntur ad asperam cutim læuigandam. lib. 2. cap. 78.

Ad faciei maculas, & vitia in cute.

CAP. CXL.

DIOSCOR. ADarces ad euellenda cutis vitia in facie accomodatur. lib. 5. cap. 95.

Alcyonij duo prima genera in mulierum smegmata assumuntur ad maculas in facie reliquoque corpore. lib. 5. cap. 94.

Alyssum cum melle vitia cutis in facie emẽdat. lib. 3. cap. 89.

[illegible]

[illegible] oyle to annoynt

Amyg-

Amygdalæ amaræ radicum tritarum decoctum, vitia cutis in facie corrigit. Illitæ nuces idem munus præstant. lib.1. cap. 139.

Argenti ſpumam relotam conſtat prodeſſe ad facies rugoſas & cicatricoſas, laceratasq; & macularum plenas. lib. 5. cap. 62.

Braſsicæ ſemen faciei cutem expurgat. lib. 2. cap. 113.

Bryoniæ radix cum eruo, creta Chia & fæno græco, vitia cutis in facie emendat. Eodem effectu prodeſt decocta in oleo, vſque dum liqueſcat. lib. 4. cap. 176.

Bulbi omnia genera, cremata & cum Alcyonio miſta, vitia cutis in facie emaculant. lib. 2. cap. 165.

Chamæleontis nigri radix cum ſulphure trita, vitia cutis in facie emendat. libr. 3. capite 9.

Cinnamomum vitia cutis in facie ex melle illitum, deterget. lib. 1. cap. 13.

Cochleæ emendant vitia cutis in facie, ſi cum carne ſua vſtæ triteque ex melle illinantur. lib. 2. cap. 9.

Coſtus vitia cutis in facie cum aqua vel melle illitus, emendat. lib. 1. cap. 15.

Cucumeris ſylueſtris radicis aridæ farina, maculas in facie expurgat. libro quarto capite 149.

Cyclamini radix, vitia cutis in facie emendat. libr. 2. cap. 158.

Erui farina cum melle, vitia cutis in facie & maculas emendat. lib. 2. cap. 102.

Fici tam syluestris quam satiuæ lacteus succus, vitia cutis in facie cum polenta expurgat. lib. 1. cap. 145.

Glans vnguentaria vitia cutis cum lotio tollit. lib. 4. cap. 154.

Hederæ folia in vino decocta, vitia cutis in facie sanant. lib. 2. cap. 175.

Leporis terrestris sanguis, si calidus illinatur, vitia cutis in facie sanat. lib. 2. cap. 18.

Lilij radix cum melle detrita, faciem absterget. lib. 3. cap. 99.

Lini semen crudum, vitia cutis in facie tollit. lib. 2. cap. 96.

Lithargyrus: vide Argenti spuma.

Lotus syluestris, vitia cutis in facie maculasque, cum melle peruncta expurgat. lib. 4. cap 107.

Lupinorum decocto maculas fouere vtilissimum. Item: Eorum farina cutem corrigit. Item: Lupini ipsi in aqua cœlesti decocti, donec in cremorem liquescant, faciem abstergunt. lib. 2. cap. 103.

Melle quod in Sardinia gignitur, vitia cutis in facie & maculæ aptissimè perunguntur. lib. 2. cap. 75.

Narcissi radix cum semine vrticæ & aceto, vitia cutis in facie emaculat. libr. 4. capite 155.

Oleum amygdalinum maculas & vitia cutis tollit è facie. lib. 1. cap. 34.

Oleum balaninum repurgat maculas. lib. 1. cap. 35.

Ole-

Oleum carynum Balanini vim habet. Ibid.

Oleum mastichinum faciem emaculat, & colorem nitidum facit. lib. 1 cap. 40.

Polygonati radix maculas in facie delet. lib. 4. cap. 5.

Rapum sylueſtre additur in medicamenta, quibus ad detergendam cutem in facie totoque corpore vtimur, præſertim quæ ex lupini, aut erui, tritici aut lolij farina fieri ſolent. lib. 2. cap. 104.

Sal prodeſt ad ſugillationes in facie cum melle. lib. 5. cap. 85.

Salis ſpuma eandem vim habet. lib. 5. capite 86.

Sepiæ atramentum vſtum in ſua teſta, donec id quod cruſtoſum eſt abſcedat, poſtea tritum, expurgat vitia cutis in facie. lib. 2. capite 20.

Sigillum Salomonis, vide Polygonatum.

Sinapi illitum faciem purgat. libr. 2. capite 148.

Siſymbrium aquaticum noctibus impoſitum, matutiniſque detractum, cutis vitia in facie purgat. lib 2. cap. 121.

Thapſiæ ſuccus vitia cutis in facie emendat, cum melle illitus. lib. 4. cap. 151.

Vitis alba: vide Bryonia.

Vitis ſylueſtris vuæ, vitia cutis in facie & maculas omnes expurgant. libr. 4. cap. 175.

Vnguentum telinum, vitia cutis in facie emendat. lib. 1. cap. 46.

Aphacæ farina melle excepta & illita, cu-

tis vitia delet. libro ſecundo capite 142.

Betulæ caudex terebro perforatus, ingentem aquæ copiam reddit, quæ maculas in cute delet. lib. 1. cap. 93.

Boni Henrici radicum ſuccus, cutis maculas extergit, præſertim ſi cum aceto miſcetur. lib. 2. cap. 162.

Dracunculi radice abſterguntur cutis maculæ quæcunque. lib. 2. cap. 161,

Elenij radicum ſtillatitia aqua, maculas in facie delet. Comp. pag. 26.

Erucæ ſemen cum melle, vitia cutis in facie emendat. lib. 2. cap. 134.

Florem trinitatis, ſunt qui credant, cutis vitia delere. Comp. pag 814.

Gentianæ aqua, præſertim quæ vaſe duplici, balnei vapore, vitreis organis elicitur, maculas in facie qualeſcunque detergit, ſi ea maculæ frequentius abluantur. libr. 3. capite 3.

Herbæ paralyſis ſucco ex floribus expreſſo, mulieres vtuntur, ad faciei maculas detergendas. lib. 4. cap. 99

Hippoſapathi radicis ſuccus, cum lupinorum farina, omnes cutis infectiones exterit. Comp. pag. 207.

Iacea: vide Flos trinitatis.

Lapathi acuti è radicibus fit aqua per alēbicum, quæ omnes cutis, & præſertim faciei maculas ac puſtulas tollit, nempe alphos, ionthos, vitligines, lichenasque. Sumuntur aquæ radicum oxylapathi & melopeponis præ-

præmaturi ſingulorum libræ duæ, oua hirundinum decem, ſalis nitri ſemuncia, tartari albi vnciæ duæ, attritis terendis ponuntur ſimul cum aquis præſcriptis in vitreum alembicum, & ſuccenſo igne extrahitur aqua, cum qua manè abluitur facies, & veſperi illinitur oleo de tartaro & amygdalino ſimul miſtis. lib. 2. cap. 108.

Oleum è ſemine Goſsipij expreſſum, cutis infectiones in facie perunctū delet. Cōp. pag. 180.

Palmæ Chriſti radices faciem detergunt. lib. 3. cap. 127.

Primula veris: vide Herba paralyſis.

Pſeudomelanthij ſemen in farinam tritum, & ex melle illitum, cutis maculas quaſcunque delet. lib. 3. cap. 77.

Vitia: vide Aphaca.

Vitis ſylueſtris acinorum ſucco mulieres in Hetruria vtuntur ad maculas delendas. lib. 4. cap. 175.

Plura cap. 146. de Lentigine habentur.

Ad faciei maculas à ſole contractas. CAP. CXLI.

IRidis radix admota cum veratro albo & duabus mellis partibus, vitia cutis in facie DIOSCOR. à Sole contracta, emaculat. lib. 1. cap. 1.

Pulegij herba viridis delet maculas à ſole contractas contrita & illita. lib. 3. cap. 30.

Ricini grana tuſa & illita, maculas in facie Sole contractas expurgant. libro quarto capite 158.

Faciem à solis ardore tuentia. CAP. CXLII.

DIOSCOR. QVi candidum faciem à solis adustione tuetur. lib. 2. cap. 44.

MATHIOL. Thus linitur cum lacte aduersus solis ardores. lib. 1. cap. 73.

Ad faciei rugas. CAP. CXLIII.

DIOSCOR. ARgenti spumam elotam constat prodesse ad facies rugosas & cicatricosas, laceratasque & macularum plenas.. libr. 5. capite 62.

Bryoniæ radix corpus abstergit & cutem erugat. lib. 4. cap. 176.

Cacaliæ grana, quæ post excussum fructum innascuntur trita & cum oleo illita, faciem erugant & cutem extendunt. lib. 4. capite 118.

Lilij radix cum melle detrita abstergit faciem & erugat. lib. 3. cap. 99.

Mel quod Heracliæ in Ponto conflatur cum costo illitum, fœminarum cutem emendat. lib. 2. cap. 75.

Oleum amygdalinum faciem erugat cum melle, radice lilij, & cypria cera aut rosaceo cerato. lib. 1. cap. 34.

Piscium glutinum medicamentis quæ faciei cutem erugant & extendunt, vtile. lib. 3. cap. 86.

Terra Chia faciem extendit & erugat. libr. 5. cap. 131,

Terra selinusia idem facit. lib. 1. cap. 132.

Aqua è viridibus pinorum nucibus, quas conos

conos vocant, destillatorio vase parata, rugas in facie delet. lib. 1. cap. 74.

Herbæ paralysis flores in albo meraco macerantes vnà cum polygonati radicibus, stillatitiam ad alembicum conficiunt aquam Mulieres quæ fuco delectátur, qua deinde à lecto resurgentes faciem lauant, eique nitorem conciliant. Vbi autem rugas tollere student, stillatitiam limonum aquam admiscent. lib. 4. cap. 99. Item: Eiusdem succo ex floribus expresso vtuntur mulieres ad erugandam faciem. Ibid. MATHIOL.

Olei quod è myrrha paratur vires sunt ad faciem erugandam, vbi frequenter illinitur. Fit autem hoc modo. Decoquuntur oua gallinarum quousque dura fiant, deinde secantur secundum longitudinem in duas partes æquales, & exemptis vitellis replentur myrrhæ puluere, conduntur q; in humido loco, donec myrrha liquescat in oleum. lib. 1. cap. 67. Item: Alio quoque Myrrhæ fuco mulieres nonnullæ faciem absque rugis præseruant. Admouent igni ferream nouam patellam quousque candescat, deinde vino albo cum impetu ore proiecto patellam ipsam restinguunt, mox capite linteo albo contecto, vaporem facie excipiunt, subinde in eandem patellam rursus igne candentem myrrham contritam proijciunt, eodemque linteolo contectæ fumum recipiunt, demum ipsomet linteo faciem contegunt, & dormitum se conferunt. Fit eiusmodi fuco singulis octo

take smiths water a quart. parsley m. i. elder leaves m. i. & a penyworth of allom. seeth them togither tille a pottle to a pint & annoynt the pacient & it will mend it yf it were St Anthonys fire

diebus parato, vt eæ perpetuò erugatæ, iuuentutem etiam iam senescentes mentiantur. Lib. & cap. citato.

Ad faciei ruborem & pustulas. CAP. CXLIIII.

MATHIOL. CAphura vnciæ pondere trita cum sulphuris æquali portione, additis myrrhæ thurisque cuiusque drachmis quatuor, & aquæ rosarum libra vna, Et vitreo vase exceptis omnibus, diebusque decem insolatis, remedium est præstantissimum ad faciei ruborem pustulis scatentem, si cum hac aqua sæpe lauetur. lib. 1. cap. 75.

Fraxini è ligno viridi tesseratim conciso fit per descensum aqua simul & oleum, vt ex ligno iuniperi, quæ quidem aqua cum quarta parte aquæ violarum purpurearum faciei illita, ruborem & pustulas cum eo erumpentes sanat. lib. 1. cap. 92.

Lapathi acuti è radicibus fit aqua per alembicum, quæ omnes cutis & præsertim faciei maculas ac pustulas tollit. libr. 2. cap. 108. Huius aquæ præparationem suprà cap. 140. descriptam habes.

Oxylapathi aqua è tota planta distillata, vnà cum caphuræ momento, pustulas in facie delet. Comp. pag. 204.

Scrofulariæ radicum aqua illita, faciei ruborem tollit. Comp. pag. 779.

Verbasci florum aqua stillatitia illita aufert faciei ruborem, quem Mauritani Guttam rosaceam vocant, & præsertim addito caphuræ momento. lib. 4. cap. 99.

Vi-

Vinum quod ex fragis elicitur, vlcuſculis quæ in facie caliditate proueniunt, mirificè medetur. lib. 4. cap. 38.

Ad varos. CAP. CXLV.

BRyonię radix varos emendat, cum eruo, creta Chia & fœno græco. Eiuſdem decoctum in oleo vſque dum liqueſcat, idem præſtat. lib. 4. cap. 176. DIOSCOR.

Bulborum omnia genera per ſe vel ex oui luteo illita. lib. 2. cap. 165.

Cepæ ſuccus cum ſale. libr. 2. cap. 145.

Glans vnguentaria cum lotio varos tollit. lib. 4. cap. 154.

Lacertæ caput intritum. lib. 2. cap. 58.

Lini ſemen crudum. lib. 2. cap. 96.

Myrrha cum caſsia & melle. lib 1. cap. 67.

Oleum balaninum. lib. 1. cap. 35.

Oleum caryinum. lib. 1. cap. 35.

Porri capitati folia cum rhoe obſoniorum illita. lib. 2. cap. 143.

Pulegium cum cerato. lib. 3. cap. 30.

Ricini grana tuſa. lib. 4. cap. 158.

Sory cum aqua. lib. 5. cap. 78.

Vitis alba: vide Bryonia.

Vnguentum ſuſinum. lib. 1. cap. 51.

Aphacæ farina melle excepta & illita, varos delet. lib. 2. cap. 142. MATHIOL.

Centaurij minoris herbæ comæque decoctum. lib. 3. cap. 7.

Lapathi acuti radicum aqua (cuius præparatio ſuprà cap. 140. deſcripta habetur) ionthos tollit. lib. 2. cap. 108.

Larignæ resinæ aqua quæ inprimis distillat, varos abstergit, addito oleo quod ex vini fæce paratur. lib. 1. cap. 74.

Limoniorum è succo aqua calentis aquæ balneo & vitreis organis extrahitur, quæ varos delet. lib. 1. cap. 131.

Scabiosæ succus cum chrysocollæ farina & caphuræ momento varos abstergit. lib. 4. cap. 11.

Vicia: vide Aphaca.

Vinum quod ex fragis elicitur, varos tollit impositum. lib. 4. cap. 38.

Ad lentigines. CAP. CXLVI.

DIOSCOR. ADarces ad euellendas lentigines accommodatur. lib. 5. cap. 95.

Alcyonij duo prima genera in mulierum smegmata assumuntur contra lentigines. lib. 5. cap. 94.

Allium cum melle lentigines eximit. libr. 2. cap. 146.

Alyssum cum melle lentigines emendat. lib. 3. cap. 89.

Brassicæ semen lentigines expurgat. libr. 2. cap. 113.

Bryoniæ radix lentigines emendat cum eruo, creta Chia & fœno græco. Eiusdem decoctum in oleo vsque dum liquescat, idem facit. lib. 4. cap. 176.

Bulbi omnes cum melle vel aceto. libr. 2. cap. 165.

Cassia cum melle. lib. 1. cap. 12.

Cin-

Cinnamonum ex melle. lib.1. cap.13.
Erui farina. lib.2. cap.102.
Galbanum cum nitro & aceto. libr. 3. capite 81.
Glans vnguentaria cum lotio. libr. 4. capite 154.
Iridis radix cum veratro albo & mellis duabus partibus. lib.1. cap.1.
Leporis ſanguis calidus. libr. 2. cap. 18. & 72.
Melanthium cum aceto. libr. 3. cap. 77.
Oleum balaninum. lib.1. cap.35.
Oleum caryinum. lib. 1. cap. 35.
Raphani cortex cum loliacea farina. lib.2. cap.106.
Siſymbrium aquaticum noctibus impoſitum, matutinisq; detractum. lib.2. cap. 121.
Tritici farina cum aceto mulſo. libr. 2. capite 78.
Vitis alba: vide Bryonia.

Aphacæ farina melle excepta & illita, lentigines & cætera cutis vitia delet. libr. 2. capite 142. MATHIOL.

Centaurij minoris herbæ comæque decoctum, lentigines, & cæteras cutis infectiones exterit, infectis particulis adhibitum. lib.3. cap.7.

Erucæ ſemen cum melle lentigines emaculat. lib.2. cap.134.

Fœni græci ſicci ſeminis farina cum ſulphure & nitro lentigines delet. libro ſecundo capite 95.

Hippolapathi radicis ſuccus cum lupinorum farina, lentigines exterit. Compend. pag. 207.

Ieſenimi flores tam recentes quàm ſicci, lentigines in facie abſtergunt. lib. 1. cp. 66.

Larignæ reſinæ aqua quæ in primis diſtillat, lentigines abſtergit, cùm in facie tum in quacunque alia corporis parte, addito oleo quod ex vini fæce paratur. libr. 1. cap. 74.

Lauer: vide Sium.

Menthæ græcæ ſuccus lentigines & alia cutis vitia emaculat, noctibus illitus. libr. 3. cap. 35.

Muſtelorum fel Lentigines & alia huiuſmodi cutis vitia emaculare perhibent, ſi cum melle & vitis albæ radicis aut Ari farina illinatur. lib. 2. cap. 24.

Nuces myriſticæ lentigines in facie emendant. lib. 1. cap. 141.

Oleum ex xyli ſeminis medulla expreſſum lentigines & cæteras cutis infectiones delet. lib. 2. cap. 96.

Parthenij ſuccus lentigines emaculat. Comp. pag. 583.

Platani pilulæ addito melle illitæ, lentigines emendant. lib. 1. cap. 91.

Rapi ſylueſtris ſemen in farinam tritum lentigines exterit. Comp. pag 196.

Scabioſæ ſuccus cum chryſocollæ farina & caphuræ momento, lentigines & cæteras cutis infectiones abſtergit. libr. 4. capite 11.

Se-

Securidacæ farina lentigines & omnes cutis maculas abstergit, vbi frequenter melle optimo excepta illinatur. lib. 3. cap. 129.

Sij succus illitus, lentigines delet. lib. 2. capite 120.

Vitia: vide Aphaca.

Vitis syluestris acinorum succo Mulieres in Hetruria vtuntur ad lentigines maculasque delendas. lib. 4. cap. 175.

Ad narium profluuium sanguinis.

CAP. CXLVII.

Chalcitis sanguinem è naribus erumpentem cum succo porri sistit. lib. 5. cap. 75. DIOSCOR.

Clymeni succus. lib. 4. cap. 12.

Cochleæ tritæ in aceto, sanguinem naribus erumpentem infrænant. lib. 2. cap. 9.

Cuminum satiuum contritum in aceto, & naribus obiectum. lib. 3. cap. 59.

Equiseti succus. lib. 4. cap. 42.

Ferulæ viridis medulla naribus indita. lib. 3. cap. 95.

Lysimachia sanguinis profluuio subuenit, si ea nares obturentur. lib. 4. cap. 3.

Misy Chalcitis vires habet. libr. 5. cap. 76.

Porri capitati seminis succus cum aceto, addito thure aut manna, sanguinis profluuia sistit, maximè si naribus erumpat. libr. 2. capite 143.

Ruta trita indita. lib. 3. cap. 45.

Salicaria: vide Lysimachia.

Vrticæ folia cum succo trita & naribus indita. lib. 4. cap. 89.

MATHIOL. Caphura ſanguinem è naribus profluentem ſiſtit, aut cum vrticæ ſemine immiſſa, aut ex maioris ſedi & plantaginis ſucco fronti circumlita. lib. 1. cap. 75.

Cepæ ſuccus cum acerrimo aceto miſtus, naribus inditus. lib. 2. cap. 145.

Clematis recens capiti ſuperpoſita, & collo gulæque circumducta. libr. 4. cap. 7.

Cyclamini è radicibus aqua diſtillata, ſi naribus ſurſum trahatur, fluentem inde ſanguinem mirificè cohibet. lib. 2. cap. 159.

Leporini pili, qui è ventre viui leporis euulſi fuerint, in nares intromiſsi. libr. 2. capite 18.

Maſtiche reſtringit ſanguinem è naribus manantem, ſi vnà cum thure, ſanguine draconis, & leporinis pilis combuſtis, excipiatur oui albo, & fronti applicetur faſcia ſuperpoſita quæ arctè conſtringat. libr. 1. capite 75.

Menthæ aqua ſtillatitia ex tota planta, vitreo alembico in feruentis aquæ balneo parata, vnciarum quatuor pondere pota. libr. 3. cap. 35.

Millefolij farina naribus indita. lib. 4. capite 98.

Plantaginis ſtillatitia aqua cum æquali acerrimi aceti portione, linteolo in ea madefacto, pedum plantis, manuum volis & iocinori applicata. lib. 2. cap. 119.

Sambuci folia exuſta & in puluerem trita. lib. 4. cap. 168.

Sandaracæ puluis albo ſubactus & fronti temporibusque illitus. lib. 1. cap. 87.

Thus ſanguinem è naribus manantem ſiſtit, ſi cum tela aranea & aloe excipiatur oui vnius albo, & cum licinio introducatur in nares. libr. 1. cap. 73.

Vinca peruinca: vide Clematis.

Narium profluuium cientia. CAP. CXLVIII.

CRocodilij radix feruefacta in aqua & pota, ſanguinem copioſum per nares pellit. lib. 3. cap. 10. DIOSCOR.

Ad narium obſtructionem & grauedinem. CAP. CXLIX.

STyrax grauedini conuenit. libr. 1. cap. 68. IDEM.

Sulphur facit ad grauedinem. lib. 5. capite 83.

Caryophyllis vtiliter ſuffiuntur, qui narium obſtructione laborant. lib. 2. cap. 153. MATHIOL.

Ad narium vlcera. CAP. CL.

AEris flos carnoſa narium vitia abſumit. lib. 5. cap. 48. DIOSCOR.

Auena ſyluestris, ſiue

Bromus decoquitur cum ſua radice in aqua ad tertias, & iuri colato par modus mellis adijcitur, rurſus incoquitur, dum liquidi mellis craſsitudo fiat. Linteum eo humore imbutum & naribus inditum, contra graueolentiam vlcerum efficax eſt. Aliqui tritam aloen addunt & eo modo vtuntur. lib. 4. capite 135.

Hederæ ſuccus inſtillatus, putrida tædia narium graueolentiamq; emendat & ſanitati reſtituit. lib. 2.cap. 175.

Mali punici preſertim acidi acinorum ſuccus expreſſus, cum melle coctus, prodeſt ad narium vitia. lib. 1. cap. 127.

Sandaracha cum roſaceo, prodeſt ad narium vlcera. lib. 5. cap. 81.

Ad ozænas. CAP. CLI.

DIOSCOR. VNguentum irinum naribus illitum, contra graueolentia earum vlcera, quas ozęnas vocant, auxiliatur. lib. 1. cap. 55.

Ad polypum. CAP. CLII.

IDEM. ARi radix Dracunculi vires habet. libr. 2. cap. 162.

Cupreſsi pilulæ cum fico tuſæ, narium polypo medentur. Folia idem præſtant. libr. 1. cap. 86.

Dracunculi maioris radix polypos abſumit. lib. 2. cap. 160.

Dracunculi minoris ſuccus naribus ex lana impoſitus, polypum abſumit. libr. 2. capite 161.

Laſer polypos ſanat, ſi aliquot diebus cum atramento ſutorio aut ærugine illinitur. lib. 3. cap. 78.

MATHIOL. Ari folia ambuſta, narium polypum ſanant lib. 2 cap. 162.

Ad narium fœtorem. CAP. CLIII.

DIOSCOR. HEderæ ſuccus inſtillatus, narium graueolentiam emendat. lib. 2. cap. 175.

Ad

Ad labiorum fiſſuras. CAP. CLIIII.

ADeps anſerinus & Adeps gallinaceus conueniunt ad labiorum rimas. lib. 2. cap. 69. DIOSCOR.

or annoynt them with marowe of a calf or hart or with fatnesse of a capon goos or duck.

Lycium facit ad labiorum fiſſuras illitum. lib. 1. cap. 114.

Fagi folia eſitata, labiorum vitijs mirificè opitulantur. lib. 1. cap. 121. MATHIOL.

Oleũ quod è vitellis ouorũ diu in ſartagine frixis elicitur, rimas labiorũ ſanat. l. 2. c. 44.

Pomata quæ hoc modo paratur: Sumunt ceruini adipis aut hædi binas libras, ſuilli verò recentis vncias ſex, deinde exemptis membranis, vino albo lauant, exprimuntque tandiu, donec vinum omne exeat. Poſt hæc elotam pinguedinem in fictile nouum, vitro vel plumbo oblitum conijciunt, additis nardi indici tribus granis, caryophyllorum ſemuncia, nucis myriſticæ drachmis duabus, malis appianis vel ſylueſtribus ſemicontuſis ſenis vel ſeptenis. Hæc omnia in ſufficienti aquæ roſaceæ quantitate macerant die vna, deinde lento igne tandiu decoquunt vas operculo contegentes, & rudicula ſæpius miſcentes, quouſq; vniuerſa ferè aqua euaneſcat. Percolant deinde linteolo ſpiſsiori ſubdito vaſe mundo, aqua roſarum madente, dimittuntq; cõcreſcere. Quo facto in fictile nouum iterũ conijciunt, adiectis olei amygdalini vncijs ſex, ceræ albæ vncijs quatuor, & ad ignẽ colliqant, ac poſtmodũ linteolo percolant in nitidiſsimum catinũ aqua roſarum

affuſa, ſinumq; concreſcere. Demum eadem aqua moſchum experta, aut alijs refragrantibus aquis tandiu lauant rude miſcentes, donec vnguentum illud ad ſummum albeſcat. Tunc enim extrahunt & vitreo vaſe recondunt, ſeruantque in frigido loco, ne rancorem contrahat. Hoc in Italia frequentiſsimum obtinet vſum ad labiorum rimas, tam à frigore quàm ab acri ſucco factas. Sunt qui ei corallia porphyreo lapide leuigata admiſceant, vt melius citiusque rimæ occludantur. Alij verò cinnabarin addunt, vt flammeum referat colorem. libr. 2. cap. 69.

Terebinthina reſina ſanat cùm labiorum tum faciei rimas. lib. 1. cap. 77.

Oris halitum commendantia. CAP. CLV.

DIOSCOR. AGallochum manditur aut decocto os colluitur, commendandi halitus gratia. lib. 1. cap. 20.

Aniſum oris halitum iucundiorem facit. lib 3. cap. 56.

Carum os commendat. lib. 3. cap. 57.

Folium linguæ ſubditum, oris halitum & ſuauitatem commendat. lib. 1. cap. 11.

Hippoſchini radix os commendat. libr. 3. cap. 64.

Laſerpitij radix os commendat, cibis aut ſali permiſta. lib. 3. cap. 78.

Leuiſticum: vide Hippoſelinum.

Malabathrum: vide folium.

Malum citrium ſiue

Malum

Malum medicum, oris ſuauitatem commendat, decocto eius aut ſucco colluto. libr. 1. cap. 131.

Maſtiche manducata. lib. 1. cap. 75.

Angelicæ radix manſa, anhelitum commendat. lib. 4. cap. 111. MATHIOL.

Aniſi ſemen oris anhelitum commendat. lib. 3. cap. 56.

Caryophylli manſi anhelitum commendant. lib. 2. cap. 153.

Cinnamomi vulgaris aqua ſtillatitia (cuius præparatio infrà cap. 336. deſcribetur) guſtui gratiſsima eſt, & oris halitum commendat. lib. 1. cap. 13.

Citrij decoctum collutione oris halitum commendat, ſuauitatemque accerſit. libr. 1. cap. 131.

Galanga ore retenta, anhelitum commendat. lib. 1. cap. 2.

Imperatoriæ radix oris halitum commendat. lib. 3. cap. 65.

Iridis radicem oris halitum commendare compertum eſt. lib. 1. cap. 1.

Maſtiche commanſa, halitum commendat. Comp. pag. 38.

Nuces myriſticæ oris ſuauitatem cõmendant, & fætentis animæ virus commanſæ abolent. lib. 1. cap. 141.

Roſmarinum coronarium manſum, oris halitum commendat. lib. 3. cap. 73.

Ad oris fætorem. CAP. CLVI.

DIOSCOR. ACetum ſcillinum collutione putredines oris & graues halitus tollit. lib. 5. cap. 21.

Auena ſylueſtris, ſiue Bromus cum ſua radice & roſis ſiccis, in vino coctus, grauem oris halitum emendat. lib. 4. cap. 135.

Myrrha contra grauem oris halitum manditur. lib. 1. cap. 67.

MATHIOL. Acorum ponticum à ieiunis deuoratum optimè facit ad anhelitus fætorem. libr. 1. capite 2.

Confectio ſuauis fit è moſcho in exiguas particulas digeſta, quam Itali appellant Moſchardinis hoc modo. Tragacanthæ gummi vncia vnà cum ſanguinis draconis lachrymæ binis drachmis, ſtillatitia aqua roſarum duobus diebus macerantur, deinde in mortarium conijciuntur. His adduntur ſacchari albiſsimi drachmæ ſex, amyli drachmæ quinque, moſchi ex aqua roſarum diſſoluti ſcriptulus vnus. Atteruntur deinde piſtillo quouſque ſimul miſceantur, poſtremò digeruntur in particulas hordei granis haud maioris, & ſiccantur in vmbra. Hæc confectio præſtat ad oris graueolentiam, ſi vna aut altera portio in ore continetur. lib 1. cap. 20.

Nuces myriſticæ oris ſuauitatem cómendant, & fætentis animæ virus commanſæ aſbolent. lib. 1. cap. 141.

Sonchi folia commanducata, graueolentiam oris tollunt. lib. 2. cap. 124.

Ad

Ad Allij fœtorem.. CAP. CLVII.

NVces iuglandes recentes Allio mistæ, eximunt eius acrimoniam. lib. 1. cap. 141. DIOSCOR.

Ruta mansa, alliorum ceparumq; acrimoniam domat. lib. 3. cap. 45.

Thunni caro contra acrimonias esitatorum maximè valet. lib. 2. cap. 30.

Angelicæ radix mansa, anhelitum adeò commendat, vt præsumpti allij odorem occultare facilè possit. lib. 4. cap. 111. MATHIOL.

Ad oris inflammationem. CAP. CLVIII.

AQuæ alumnosæ medentur oris & gingiuarum inflammationibus, si ex eis frequens collutio fiat. lib. 5. cap. 14. IDEM.

Vinum ex punicis oris phlegmonas extinguit, ex aqua rosarum illitum. lib. 5. c. 29.

Ad oris vlcera. CAP. CLIX.

ACaciæ succus oris vlcera sanat. lib. 1. capite 115. DIOSCOR.

Aloe cum melle & vino omnibus oris vlceribus proficit. lib. 3. cap. 22.

Alumen cum melle. lib. 5. cap. 82.

Alumen ex Melo aduectum, cum melle. lib. 5. cap. 82.

Arthemis commanducata, vlcerum eruptiones in ore sanat. libr. 3. cap. 137.

Aspalathum decoctum cum vino & collutum. lib. 1. cap. 19.

Britanicæ foliorum succus. libr. 4. cap. 2.

Butyrum cum melle, infantibus vlcera oris sanat. lib. 2. cap. 66.

Chamæmelum : vide Anthemis.

Cyperi radicis farina contra vlcera oris, etiamsi depascant vorentque efficax est. libr. 4. cap. 4.

Gallæ tritæ, oris vlcerationem cohibent. lib. 1. cap. 123.

Leucoij flores aridi cum melle. libr. 3. capite 121.

Ligustri folia commanducata. libr. 1. capite 107.

Lycium exulceratas gingiuas sanat illitum. lib. 1. cap. 114.

Mœnarum garum oris putrilagines collutione sedat. lib. 2. cap. 28.

Nucleorum mali punici acidi expressus succus cum melle coctus. lib. 1. cap. 127.

Oenanthe cum melle, croco, myrrha & rosaceo trita. lib. 5. cap. 5.

Oleæ syluestris folia commanducata, priuatim infantibus prosunt. lib. 1. cap. 118.

Omphacium cum melle. lib. 5. cap. 6.

Origani heracleotici virentis succus. lib. 3. cap. 28.

Papyri crematæ cinis depascentia vlcera cùm omnium partium, tum oris maximè cohibet. lib. 1. cap. 98.

Pedicularis herba cum melle, vlcera oris manantia sanat. lib. 4. cap. 150.

Phyllyreæ folia commanducata. Item: decoctum eorundem collutum. lib. 1. cap. 108.

Plantaginis foliorum succus, colluta subinde oris vlcera purgat. lib. 2. cap. 119.

Quin-

Quinquefolij radicis decoctæ ad tertias ius, putrida oris vlcera collutione ſiſtit. libr. 4. cap. 38.

Rubi folia oris vitijs medentur commanducata. Item: Caules cum folijs tunduntur, exprimiturque ſuccus, mox ſole cogitur, ad idem conueniens. Item; Mori in rubo naſcentis quàm optimè maturi ſuccus, ad oris medicamenta conuenit. libr. 4. cap. 33.

Rubi idæi eædem vires. lib. 4. cap 34.

Sal cum polenta crematus, vlceribus in ore manantibus illinitur. lib. 5. cap. 85.

Salis ſpuma vires ſalis habet. lib.5.cap. 86.

Sandaracha cum roſaceo. lib. 5. cap. 81.

Staphis agria: vide Pedicularis herba.

Tamarix fructum parit gallæ proximum, inæqualiter aſtringentem guſtu, quo conuenienter vtimur vice gallæ in medicaminibus oris. lib. 1. cap. 99.

Teſticuli alterius, qui ſerapias vocatur, radix arida, oris vlcera cacoethe ſanat. libr. 3. cap. 125.

Tribulus vterque vlcera in ore erumpentia ſanat. lib. 4. cap. 14.

Aquæ aereæ oris vlcera ſanant. libr. 5. capite 14. MATHIOL.

Bellidis folia commanſa, ſanant oris exulceratas puſtulas. lib. 3. cap. 139.

Betulæ truncus terebro perforatus, ingentem aquæ copiam reddit, quæ oris vlcera ſanat collutione ex ea facta. lib. 1 cap. 93.

Conſolidæ mediæ folia illita, vel eorum

ſuccum, efficax medicamentum eſſe prædicant, vlceribus omnibus in ore manantibus exedentibusque. lib. 4. cap. 9.

Corallium oris vlcera ſanat. lib. 5. cap. 79.

Cotini foliorum decocto ſanantur in collutione oris vlcera. lib. 1. cap. 124.

Cyani maioris ſuccus oris vlcera ſanat. lib. 2. cap. 125.

Flos ſolis oris vlcera ſanat, vbi in vino decoquitur, & ea ſubinde vlcera abluuntur. lib. 3. cap. 50.

Geranij quinti herbam tritam recentemque, Germanorum medici, peculiariter commendant ad oris vlcera. Comp. pag. 540.

Linguæ ceruinæ, ſiue

Phyllitidis ſtillatitia aqua os abluendum præcipiunt quidam ad palati deſquamationes. lib. 3. cap. 104.

Piloſellæ ſuccus oris vlcera ſanat. libr. 4. cap. 10.

Potentilla oris vlcera ſanat. lib. 4. cap. 37.

Pruni ſylueſtris baccæ cum Arbuſculæ radicibus ex aqua vel vino auſtero decoctæ, oris vlcera ſanant. lib. 1. cap. 137.

Solidago: vide Conſolida.

Vinum ex punicis cum rhodomelle miſtum, facit perbellè ad oris exulcerationes. lib. 5. cap. 29.

Virgæ aureę decocto oris vlcera ſanantur. lib. 4. cap. 31.

Ad oris nomas. CAP. CLX.

Fel

FEl testudinum nomis in ore infantium prodest. lib. 2. cap. 71. DIOSCOR.

Sacræ herbæ, siue

Verbenacę supinæ decoctum in vino oris nomas gargarizatu cohibet. lib. 4. cap. 56.

Ad oris distractiones. CAP. CLXI.

MVmia medetur oris distractionibus, si ex amaraci aqua naribus immittatur. lib. 1. cap. 85. MATHIOL.

Gingiuas corroborantia. CAP. CLXII.

ALoe gingiuis cum melle & vino proficit. lib. 3. cap. 22. DIOSCOR.

Lac asininum collutas gingiuas stabilit. lib. 2. cap. 64.

Mastiche gingiuas contrahit. libr. 1. capite 75.

Muriæ succus collutas gingiuas contrahit. lib. 1. cap. 118.

Myrrha gingiuas stabilit colluto cum vino & oleo ore. lib. 1. cap. 67.

Omphacium in ore contentum gingiuas contrahit. lib. 1. cap. 28.

Pulegij arefacti cinis gingiuas corroborat. lib. 3. cap. 30.

Rubi folia commanducata, gingiuas firmant. Item: Caules cum folijs tunduntur exprimiturque succus, mox sole cogitur, ad idem conueniens. lib. 3. cap. 33.

Rubi Idæi eædem vires. lib. 3. cap. 34.

Rubigo ferri gingiuas firmat. libr. 5. capite 53.

MATHIOL. Crespini è fructu post vindemias Incolæ vinum exprimunt, quod falsò de Berberi vocant officinæ, hoc gingiuas corroborat. libr. 1. cap. 105.

Fragariæ herbæ & radicum decoctum ore contentum, collutionisque modo agitatum, gingiuas roborat. libr. 4. cap. 38.

Potentilla laxas cohibet gingiuas, vbi in aceto decoquitur, & eo os sæpe colluitur. lib. 4. cap. 37.

Ad gingiuarum humiditatem superfluam.
CAP. CLXIII.

DIOSCOR. ACetum scillinum gingiuas humore prægnantes collutione stringit firmatque. lib. 5. cap. 21.

Alumen gingiuas humore prægnantes comprimit. lib. 5. cap. 82.

Balaustium: cytini vires habet. libr. 1. capite 127.

Cancamo aduersus gingiuas humore prægnantes nihil efficacius, lib. 1. cap. 23.

Cytini decocto humida gingiuarum vitia colluuntur. lib. 1. cap. 127.

Gallæ tritæ gingiuarum fluxiones cohibent. lib. 1. cap. 123.

Lapis smyris, gingiuis quas humor vexat, prodest. lib. 5. cap. 123.

Lichen oris & linguæ defluxiones inhibet. lib. 4. cap. 48.

Malicorium Cytini præbet vsum. libr. 1. cap 127.

Mures

Mures in domibus oberrantes inaſſatos ſi infantes ederint, oris ſaliuam exiccari promittunt. lib. 2. cap. 63.

Oleum ſylueſtris oliuæ gingiuis putrulagine laborantibus colluitur. Item: Eiuſdem calfacti fotus gingiuis fluxione laborantibus vtilis eſt, lanam enim ſpecillo circumligatam oleo madefacere oportet & gingiuis admouere, donec albæ ſpectentur. lib. 1. cap. 118.

Omphacium prodeſt contra humida gingiuarum vitia cum melle aut paſſo. lib. 5. capite 6.

Pedicularis herba: vide Staphis agria.

Pruni folia in vino decocta, collutione gingiuas fluxione laborantes reprimunt. Idem præſtant ſylueſtrium prunorum baccæ poſt maturitatem exiccatæ. lib. 1. cap. 137.

Pumex gingiuas abſtergit. libr. 5. cap. 84.

Roſarum flos qui in medio earum inuenitur ſiccatus, gingiuarum fluxionibus efficaciter inſpergitur. lib. 1. cap. 112.

Sal cum polenta crematus, gingiuis quas humor vexat illinitur. lib. 5. cap. 85.

Salis ſpuma eandem vim habet. libr. 5. capite 86.

Staphis agria gingiuarum rheumatiſmum ſiſtit decocta in aceto & colluta. libr. 4. capite 150.

Auellana Inda, ſiue MATHIOL.

Fauſel in vino decocta, gingiuarum fluxiones cohibet. lib. 1. cap. 141.

Meſpila ſiſtunt dentium & gingiuarum

fluxiones, vbi eorum decocto colluitur. lib. 1. cap. 133.

Rosarum flosculi medij cum suis capillis gingiuarum defluxiones cohibent. lib. 1. capite 113.

Rosmarinum coronarium sistit gingiuarum defluxiones, in aceto & vino austero feruefactum, vbi hoc decocto calido os colluatur. libr. 3. cap. 73.

Viburni folia præstant ad gingiuarum rheumatismos, si vnà cum oliuæ folijs decoquantur in aqua & aceto, & ex hoc decocto sæpè foueantur gingiuæ. lib. 1. cap. 124.

Vinum ex punicis cum rhodomelle mistum, perbellè facit ad oris & gingiuarum defluxiones. lib. 5. cap. 29.

Ad gingiuarum excrescentias. CAP. CLXIIII.

DIOSCOR. AErugo ad gingiuarum excrescentias & extuberationem vtilis. lib. 5. cap. 52.

Alumen ex Melo aduectum, gingiuarum carnem excrescentem comprimit. libr. 5. capite 82.

Lapis alabastrites gingiuas comprimit. lib. 5. cap. 110.

Mastiche gingiuas contrahit. libr. 1. capite 75.

Muriæ succus collutas gingiuas contrahit. lib. 1. cap. 118.

Omphacium in ore contentum, gingiuas contrahit. libr. 1. cap. 28.

Ad gingiuarum dolorem. CAP. CLXV.

Rosa-

ROsarum aridarum in vino decoctarum DIOSCOR.
expressus liquor, ad gingiuarum dolorem collutus conducit. lib. 1. cp. 112.

Ad gingiuarum pruritum. CAP. CLXVI.

BVtyrum, si cum melle infricatur, gingi- IDEM.
uarum pruritum sedat. lib. 2. cap. 66.

Ad gingiuarum inflammationem.
CAP. CLXVII.

AQuæ aluminosæ medentur gingiuarum MATHIOL.
inflammationibus, si ex eis frequens collutio fiat. lib. 5. cap. 14.

Vinum ex punicis gingiuarum phlegmonas extinguit, ex aqua rosarum illitum. libr. 5. cap. 29.

Ad gingiuarum abscessus & vlcera.
CAP. CLXVIII.

ACetum reprimit abscedentes gingiuas DIOSCOR.
& sanguine manantes. libro quinto capite 17.

Chalcitis gingiuarum vitia compescit. lib. 5. cap. 75.

Misy ad gingiuarum vitia vtile. libr. 5. capite 76.

OEnanthes in testa candentibus prunis crematæ cinis, abscedentes gingiuas cruentasque cum melle sanat. libro quinto capite 5.

Plantaginis succus gingiuis cruore suffusis confert. lib. 2. cap. 119.

MATHIOL. Cochlearum putamen vſtum & in puluerem tenuiſsimum contritum, gingiuarum putredines exulcerationesq́ue illitum tollit. lib. 2. cap. 9.

Corallium deſquamatas gingiuas emendat. lib. 5. cap. 97.

Cyclamini radicum ſuccus cum æquali mellis portione in ore detentus, gingiuarum cæterarumq́ue circumſtantium partium vitia ſanat. lib. 2. cap. 159.

Fagi folia eſitata, gingiuarum vitiis mirificè opitulantur. lib. 1. cap. 121.

Linguæ ceruinæ, ſiue Phyllitidis ſtillatitia aqua os abluendum præcipiunt quidam ad cruentas gingiuas. lib. 3. cap. 104.

Pruni ſylueſtris baccæ cum arbuſculæ radicibus ex aqua vel vino auſtero decoctæ, gingiuarum vlcera ſanant. libr. 1. cap. 137.

Dentitionem puerorum iuuantia.

CAP. CLXIX.

DIOSCOR. BVtyrum dentitionem iuuat, ſi cum melle infricatur. lib. 2. cap. 66.

Cerebrum Leporis terreſtris affrictu aut cibo, facilem infantibus dentitionem præſtat. lib. 2. cap. 18.

Cornu cerui crudum in aceto feruefactum, ſi eo gingiuæ colluuntur, maxillarum à dentitione dolorem adimit. lib. 2. cap. 52.

Dentes purgantia. CAP. CLXX.

to amende ye teeth, wash them evry morning with cold water & a little wyth allom.

Alcyo-

ALcyonij quintum genus dealbandis dentibus aptum est. lib. 5. cap. 34. DIOSCOR.

Aristolochiæ rotundæ radix gingiuas & dentes extergit. lib. 3. cap. 4.

Buccina si quis salis plena fictili crudo adurat, dentifricio conueniunt. lib. 2. cap. 4.

Cochlearum testæ crematæ, dentes purgant. libr. 2. cap. 9.

Cornu cerui contusum, crudo fictili luto circumlito & in fumum indito, vritur donec albescat. Id cadmiæ modo elotum & infrictum, dentes expurgat. lib. 2. cap. 52.

Lapidis arabici cinis dentifricio optimus. lib. 5. cap. 106.

Lapis smyris dentifricio commendatur. lib. 5. cap. 123.

Lentisci virentes surculi calamulorum vice dentibus repurgandis affricantur. libr. 1. cap 75.

Mastiche additur in dentifricia. libr. 1. capite 75.

Pumicis è farina fit dentifricium. libr. 5. capite 84.

Purpura vsta dentes abstergit. lib. 2. c. 4.

Sepiæ atramentum in sua testa tostum, donec id quod crustosum est abscedat, posteaque tritum, dentes expurgat. lib. 2. capite 20.

Atramentum sutorium, siue MATHIOL.

Chalcanthum limosos rubiginososque dentes purgat & nitidos reddit. libr. 5. capite 74.

L

Gamnorum lapillorum puluere dentes dealbantur firmanturque. lib. 2. cap. 10.

Maluæ radix ſicca, die vna in aqua macerata, & deinde madida papyro circumuoluta, & ſub cinere feruenti decocta, & iterum ſiccata, vtiliter vſurpatur ad dentifricia, mundat enim affricta dentes, & gypſeam materiam ſoluit. lib. 2 cap. 111.

Ad dentium dolorem. CAP. CLXXI.

DIOSCOR. ABſinthij decoctum vaporis ſuffitu, dentium dolorem compeſcit. lib. 3. cap. 23.

Acetum calidum contra dentiū dolorem colluitur. lib. 5. cap. 17.

Allium cum thure & teda decoctum & in ore contentum. lib. 2. cap. 146.

Althęæ radix cum aceto decocta. lib. 3. capite 146.

Amurca in cupreo vaſe ad craſsitudinem mellis decocta, & cum aceto vino vel mulſo denti indita. lib. 5. cap. 120.

Anagallidis ſuccus in aduerſam narem iniectus. lib. 2. cap. 174.

Anguium ſenecta in vino decocta & colluta. lib. 2. cap. 17.

Anonidis radix in poſca decocta & colluta. lib. 3. cap. 18.

Apiaſtri decoctum collutum. lib 3. c. 101.

Apollinaris radix in aceto decocta. lib. 4. cap. 64.

Arctj ſemen & radix in vino decocta. lib. 4. cap. 101.

Aſpa-

Asparagi syluestris decocti succus super dente contentus. lib. 2. cap. 118.

Asphodeli radicis succus in contrariā aurem infusus. lib. 2. cap. 164.

Bitumen oblitum. lib 1. cap. 85.

Cancamo nihil efficacius. lib. 1. cap. 23.

Capparis semen ex aceto coctum vel collutum. Item: Radix eiusdem dente demorsa. lib. 2. cap. 169.

Cedria cauernis dentium indita, eos frangit & dolorem leuat. Item: Ex aceto colluta. lib. 1. cap. 89.

Chamæleontis nigri radix concisa in aceto decocta & colluta. Item: cum pari pipere & cera denti oblita. lib. 3. cap. 9.

Chelidonij maioris radix manducata, aut cum vino imposita. lib. 2. cap. 176.

Clematis prima cōmanducata. lib. 4. c. 6.

Colocynthis vna si repurgatur, & luto oblito cum aceto & nitro inferuescit, hocque iure decocti dentes colluuntur, dolorem eorum tollit. lib. 4. cap. 171.

Cucumeris syluestris radicis decoctum. lib. 4. cap. 149.

Elleborus: vide Veratrum.

Ephemeri radicis decoctum. lib. 4. cap. 80.

Fici succus lana exceptus, & dentium cauis inditus. lib. 1. cap. 145.

Galbanum oblitum aut cauernis inditum. lib. 3. cap. 81.

Gallarum nucleus dentium cauernis inditus. lib. 1. cap. 123.

Hastula regia: vide Asphodelus.

Hederæ nigræ acini quinque triti calfactique in mali punici cortice cum rosaceo, & in contrariam aurem instillati. lib. 2. cap. 175.

Hyoscyamum: vide Apollinaris.

Hyssopum decoctum cum aceto. l. 3. c. 26.

Lacca: vide Cancamum.

Lacertæ iecur exesis dentibus coniectum. lib. 2. cap. 68.

Lapathi radices coctæ in vino & collutæ. lib. 2. cap. 108.

Laser cauernis dentium in dolore inditur. Aut cum thure in linteo circumligatur. Aut, cum hyssopo & ficis coctis in posca os colluitur. lib. 3. cap. 78.

Lepidij radix collo appensa, dolore dentium liberare existimatur. lib. 2. cap. 170.

Leucacanthæ radix manducata. lib. 3. capite 19.

Melanthium cum aceto & teda decoctum & collutum. lib. 3. cap. 77.

Melissa: vide Apiastrum.

Mori corticis feruefacti & foliorum iure dentes in dolore aptissimè colluuntur. Item: Radix circiter messem incisa, facta in ambitu scrobe, succum emittit qui postridie concretus inueniri solet, is in dolore dentium efficax est. lib. 2. cap. 143.

Myricæ foliorum decoctum collutum. lib. 1. cap. 99.

Oleæ æthiopicæ lachryma dentium cauernis impressa. lib. 1. cap. 119.

Pana-

Panacis heraclei ſuccus denti cauo inditus. lib. 3. cap. 48.

Paſtinacæ marinæ radius, qui eius cauda enatus aduerſis ſquamis reflectitur, dentium dolorem mitigat, nam eos frangit & euocat. libr. 2. cap. 19.

Pedicularis herba decocta in aceto. lib. 4. cap. 140.

Peucedanum cauernis dentium inditum. lib. 3. cap. 76.

Piceæ teda particulatim ſecta, & in aceto cocta. Item: Eiuſdem, &

Pini folia trita & in aceto feruenti decocta pro collutione. lib. 1. cap. 74.

Plantaginis decocta radix & manducatu & collutione dolorem ſedat. lib. 2. cap. 119.

Platani cortex in aceto decoctus. lib. 1. capite 91.

Polemoniæ radix manſa. lib. 4. cap. 8.

Pulegij herba viridis præſtat ad dentium dolores, vino, melle & ſale decocta, ſiue ex vino, & melle ſolo, ſiue ex vino & pari ſale in fictili feruefacta. lib. 3. cap. 30.

Pyrethri radix in aaeto decocta & colluta. lib. 3. cap. 71.

Quinquefolij radicis decoctæ ad tertias ius in ore contentum. lib. 4. cap. 38.

Ranæ virides in aqua & aceto decoctę. lib. 2. cap. 25.

Ranunculi radix appenſa, dolorem leuat, dentes tamen frangit. lib. 2. cap. 171.

Rhois gũmi dentiũ cauis inditũ. l. 1. c. 124.

Solani somniferi succus in vino decoctus. lib. 4. cap. 68.

Sory cauernis inditum. lib. 5. cap. 78.

Spinæ albæ radicis decoctum. libr. 3. c. 11.

Staphis agria: vide Pedicularis herba.

Tamarix: vide Myrica.

Tithymali lac dentium cauernis inclusum leuat dolores, sed dentes cera sunt oblinendi, ne suo delapsu fauces & linguam vitiet. Item radix decocta cum aceto, dentiũ dolori auxiliatur colluto ore. lib. 4. cap. 159.

Veratrum nigrum ex aceto collutum. lib. 4. cap. 146.

Verbasci decoctum collutum. lib. 4. c. 99.

Vermes terreni cum oleo decocti, in contrariam aurem instillati. lib. 2. cap. 61.

Vnguento rosaceo, dentes inter initia doloris collui prodest. lib. 1. cap. 42.

MATHIOL. Angelicæ radix mansa & dentium cauis imposita, eorum dolorem sedat. libr. 4. capite 111.

Anonidis radix decoquitur ex poscavtiliter ad dentium dolores, mulcet enim hos, vbi iure os colluatur, & præsertim vbi pituita redundat. lib. 3. cap. 18.

Auellana Inda decoquitur in vino ad dentium dolores, siquidem si eo calido foueantur, non solum eorum dolores mulcet, sed & commotos firmat, gingiuas laxas stringit, & fluxiones inhibet. lib. 1. cap. 141.

Bistorta Tormentillæ vires habet. libr. 4. cap. 2.

Calthæ ſiccatæ puluis cauis dentium immiſſus, dolorem leuat. lib 4. cap.186.

Cupreſſi conorum decoctum ex aceto paratum. Item Foliorum decoctum ſæpè collutum. lib.1. cap. 86.

Cyclamini radicum ſuccus in ore detentus. lib. 2. cap. 159.

Dracunculus hortenſis dentium dolores mulcet. Comp. pag. 335.

Faufel: vide Auellana Inda.

Helxine: vide Parietaria.

Imperatoriæ decocto dentes in dolore vtiliter fouentur, præſertim, ſi in vino auſtero radix decoquatur. lib 3. cap. 65.

Iridis radicem dentium dolores mulcere, ſi eiuſdem decocto foueantur, compertum eſt. lib. 1. cap. 1.

Iuniperi reſina in ſolutionibus dentium addita, dolorem mulcet. Comp. pag. 41.

Iuniperinæ baccæ decoquuntur ex vino albo prius confractæ vnà cum roſis, cupreſſi pilulis, & myrti folijs, vtiliſsimè ad dentium dolores, ſiquidem hoc decocto calido in ore contento, facilè iuuantur affecti, & præſertim addito aquæ vitæ momento. Atqui vbi dolor modum exceſſerit, addito etiam philonis antidoto. lib. 1. cap. 87.

Lauendulæ decocto è floribus parato, colluuntur vtiliter in dolore dentes, rheumatiſmis præſertim obnoxij, & præſertim ſi cum marrubio, cinnamomo & fœniculi & aſparagi radicibus incoquantur. lib. 1. cap. 6.

Maſtiche manditur vnà cum cera odorata, ad dentium dolorem. libr. 1. cap. 75.

Millefolij commanducata folia & præſertim recentia, dentium dolores mulcent. Idem facit commanducata radix, & diu ſub dente dolente retenta. lib. 4. cap. 98.

Nardus Italica Lauendulæ vires habet, lib. 1. cap. 6.

Naſturtij ſuccus dentium dolorem mulcet, ſi calidus in aure dolentis lateris fuerit inſtillatus. lib. 2. cap. 148.

Oleum hyoſcyaminum (cuius præparatio infrà cap. 504. deſcripta habetur) dentium dolores mirificè mulcet, ſi tepidum in ore contineatur. lib. 1. cap. 36.

Oleum quod ex Iuniperi materie (vt chymiſtæ dicunt) per deſcenſorium duobus aduerſis fictilibus, tum pariter vitreis inſtrumentis elicitur, calidum ore contentum, dentium dolores mirificè mulcet, ſi tamen frigida defluxione afficiantur. Fit ex baccis hoc longè præſtantius odore perquam iucundo. lib. 1. cap. 87.

Parietariæ ſuccus in ore detentus. libr. 4. cap. 81.

Pipere æthiopico Æthiopes ad dentium dolores vtuntur. lib. 2. cap. 153.

Pontentilla in aceto decocta & colluta. libr. 4. cap. 37.

Ptarmicæ radix manſa. lib. 2. cap. 156.

Sandaracæ admotæ igni fumus, dentium dolores mulcet, vbi per infundibulum ad af-

fectum

fectum dentem peruenerit. lib. 1. cap. 87.

Sinapis ſemen manſum. lib. 2. cap. 148.

Tormentillæ puluis cauis dentium inditus, cum aluminis & pyrethri momento non modò dolorem ſedat, ſed & fluxiones cohibet lib. 4. cap 2.

Vitreola: vide Parietaria.

Dentes frangentia & excutientia.

CAP. CLXXII.

AMurca ſi cum omphacino recoquatur ad mellis craſsitudinem, carioſos dentes extrahit. lib. 1. cap. 120. DIOSCOR.

Cedria cauis dentium inditus, eos frangit. lib. 1. cap. 89.

Chamæleontis nigri radix dentes frangit, ſi ſcriptorio ſtylo feruens admoueatur. lib. 3. cap. 9.

Paſtinacæ marinæ radius, qui eius cauda enatus aduerſis ſquamis reflectitur, dentes frangit & euocat. lib. 2. cap. 19.

Chelidonij maioris ſuccus cauis dentibus inditus, eos frangit & eijcit. lib. 2. cap. 176. MATHIOL.

Ad dentium commotionem, CAP. CLXXIII.

ACetum ſcillinum collutum, motos dentes ſtabilit. lib. 5. cap. 21. DIOSCOR.

Alumen cum aceto & melle, dentium motus firmat. lib. 5. cap. 81.

Balauſtij ſuccus cytini vires habet. libr. 1. cap. 127.

Cytinorum decocto mobiles dentes colluuntur. lib. 1. cap. 127.

Lac aſininum collutos dentes gingiuasq́ ſtabilit. lib. 2. cap. 64.

Lentiſci decoctum collutum. libr. 1. capite. 75.

Malicorium cytini effectum præbet. lib. 1. cap. 127.

Muriæ ſuccus gingiuas contrahit collutione, & dentium motus firmat. libr. 1. capite 118.

Myrrha gingiuas & dentes ſtabilit, colluto cum vino & oleo ore. lib. 1. cap. 67.

Oleum ſylueſtris oliuæ. lib. 1. cap. 118.

Omphacinum in ore contentum dentes firmat. lib. 1. cap. 28.

Sory dentes labantes firmat. libr. 5. capite 78.

MATHIOL. Auellana Inda in vino decocta, commotos dentes firmat. lib. 1. cap. 141.

Corallium dentes commotos firmat. lib. 5. cap. 97.

Creſpini è fructu poſt vindemias Incolæ vinum exprimunt, quod firmat commotos dentes, ſi eo ſæpius foueantur. libr. 1. capite 105.

Faufel: vide Auellana Inda.

Fragariæ herbæ & radicum decoctum, ore contentum, collutioniſque modo agitatum, dentes commotos firma. lib. 4. cap. 38.

Potentilla firmat commotos dentes, vbi in aceto decoquitur, & eo ſæpè os colluitur. lib. 4. cap. 37.

Viburni folia præſtant ad vacillantes dentes

tes

tes confirmandos, si vnà cum oliuæ folijs decoquantur in aqua & aceto, & ex hoc decocto sæpe foueantur dentes. lib. 1. cap. 124.

Virgæ aureæ decocto firmantur dentes. lib. 4. cap. 31.

Ad dentium stuporem. CAP. CLXXIIII.

Portulaca commanducata dentium stuporem sedat. lib. 2. cap. 117. DIOSCOR.

Ad dentium fluxus. CAP. CLXXV.

Avellana Inda decoquitur in vino ad dentium fluxionem, siquidem si eo calido foueantur, non solùm eorum dolores mulcet, sed & commotos firmat, gingiuas laxas stringit, & fluxiones inhibet. lib. 1. cap. 141. MATHIOL.

Bistorta Tormentillæ vires habet. lib. 4. cap. 2.

Faufel: vide Auellana Inda.

Mespila sistunt dentium fluxiones, vbi eorum decocto os colluitur. libro primo capite 133.

Rosmarinum coronarium sistit dentium fluxiones, in aceto & vino austero feruefactum, vbi hoc decocto calido os colluitur. lib. 3. cap. 73.

Tormentillæ puluis cauis dentium inditus cum aluminis & pyrethri momento, fluxiones eorum cohibet. libr. 4. cap. 2.

Ad palati desquamationes. CAP. CLXXVI.

Linguæ ceruinæ, siue IDEM.

Phyllitidis ſtillatitia aqua os abluendum præcipiunt quidam ad palati deſquamationes. lib. 3. cap. 104.

Ad linguæ ſcabritiem & aſperitatem.

CAP. CLXXVII.

DIOSCOR. Mentha linguæ ſcabritiem affricta læuigat. lib. 3. cap. 35.

Rhois ſemen cum melle, linguæ aſperitates abſtergit. lib. 1. cap. 124.

MATHIOL. Anguriæ ariditati linguæ quam maximè conferunt. lib. 2. cap. 128.

Cydoniorum malorum ſemina ſi in aqua decoquantur quouſq; ius mucaginem contrahat, linguæ ſcabritiem mirificè læuigant. lib. 1. cap. 131.

Myxaria linguæ aſperitatem mirificè leniunt. lib. 1. cap. 137.

Saccharum candidum competit ſcabritiei linguæ pectoriſque aſperitatibus. Verùm ad hæc id præſtantius eſt, quod in fictilibus, vbi violaceum Iulapium aſſeruatur, æſtate concreuit, eò quòd violarum diluti facultate humectet, leniatque magis. libr. 2. cap. 57.

Sebeſtena: vide Myxaria.

Ad linguæ fluxus. *CAP. CLXXVIII.*

DIOSCOR. Lichen oris & linguæ defluxiones inhibet. lib. 4. cap. 48.

MATHIOL. Trifolij acetoſi ſucco os colluitur, vbi lingua calida fluxione laborat. lib. 3. cap. 106.

Ad linguæ vlcera. *CAP. CLXXIX.*

Bel-

BEllidis folia cõmanſa ſanant linguæ exulceratas puſtulas. lib.3. cap.139. MATHIOL.

Cotini foliorum decocto ſanantur in collutionibus linguæ vlcera. lib.1. cap.124.

Cyclamini radicum ſuccus, cum æquali mellis portione in ore detentus, linguæ, gingiuarum, cæterarumque circumſtantium partium vitia ſanat. lib.2. cap.159.

Pruni ſylueſtris baccæ cum arbuſculæ radicibus ex aqua vel vino auſtero decoctæ, ſanant linguæ vlcera. lib.1. cap.137.

Ad linguæ reſolutionem. CAP. CLXXX.

NItrum in linguæ reſolutione pani commodè permiſcetur. lib.5. cap.89. DIOSCOR.

Amaraci ſucco vtiliter os in linguæ reſolutione colluitur, addito pyrethri & longi piperis decocto, aut acori, aut origani. lib.3. capite 40. MATHIOL.

Oleum & Armeniacorum nucleis expreſſum, valet ad linguæ impedimenta. lib.1. capite 131.

Sampſuchum: vide Amaracus.

Ad loquelam deperditam. CAP. CLXXXI.

AQua vitę ſiue Elixir Mathioli (cuius pręparatio infrà cap. 358. habetur) non ſolum hauſta, ſed in faciem ex alterius ore proiecta, loquelam amiſſam reſtituit, & iamiam moribundos tamdiu ſuſtinet, vt quandoque miraculi ſpeciem afferat. lib.5. cap.7. IDEM.

Lauendulæ, &

Nardi Italicæ florũ aqua ſtillatitia potu-

duorum cochleariorum mensura deperditam reddit loquelam. lib. 1. cap. 6.

Pæoniæ masculæ semen præstat ad amissam loquelam, si triginta eius grana à cortice repurgata, & in puluerem contrita, ex vino propinentur. libr. 3. cap. 140.

Ad gulæ dolorem. CAP. CLXXXII.

MATHIOL. MVmia prodest quatuor granorum pondere ex Thymbræ decocto resoluta gulæ cruciatibus. lib. 1. cap. 85.

Ad gulæ asperitates. CAP. CLXXXIII.

IDEM. MAnna læuigat gulæ pectorisq; partes. lib. 1. cp. 73.

Oleum sesaminum asperitates quascunq; lenit, sed præcipuè gulæ. lib. 1. cap. 35.

Ad tonsillarum tumorem. CAP. CLXXXIIII.

DIOSCOR. AEris floris farina cum melle admota, tõsillas reprimit. lib 5. cap. 48.

Alumen ex Melo aduectum, tonsillis accommodatur. lib. 5. cap. 82.

Chalcitis tonsillas compescit. libr. 5. capite 75.

Misy idem facit. lib. 5. cap. 76.

Omphacium prodest contra tonsillas, cum melle aut passo. lib. 5. cap. 6.

Sal cum melle tostus tonsillis accommodatur lib. 5. cap. 85.

Salis spuma, vires salis habet. libr. 5. capite 86.

Sinapi succus, contra præduros tonsillarum

rum tumores, ex aqua & melle gargarizatur. lib. 2. cap. 148.

Vinum myrsinites contra tonsillas efficax est. lib. 5. cap. 32.

Ad tonsillarum inflammationem.

CAP. CLXXXV.

fol. 183

CEdria tonsillarum inflammationibus auxilio est. lib. 1. cap. 89. DIOSCOR.

Ficuum decoctum gargarizatu tonsillis inflammatis prodest. libr. 1. cap. 145.

Helxine: vide Parietaria.

Hirundinum cinere tonsillarum inflammationibus succurritur. lib. 2. cap. 49.

Mori succus decoctus æreo vase atque insolatus, cum mellis exiguo, facit ad tonsillarum inflammationes, sed inolescit eius vis adiecto scissili alumine, galla, croco & myrrha, itē myricæ semine, iri & thure. l. 1. c. 143.

Oleum picinum, Picis liquidæ vires habet. lib. 1. cap. 79.

Parietariæ succus vtiliter gargarizatur & illinitur tonsillis inflammationem sentientibus. lib. 4. cap. 81.

Pix liquida tonsillarum inflammationibus iungitur. lib. 1. cap. 78.

Vitreola: vide Parietaria.

Ari radix aqua prius elixa illinitur inflammatis tonsillis, fabacea farina addita, & defruto subacta. lib. 2. cap. 162. MATTHIOL.

Ari Ægyptij radix illinitur elixa inflammatis tonsillis, fabacea farina addita, & defruto subacta. Comp. pag. 187.

Verbasci radicum decoctum vtiliter gargarizatur contra tonsillarum inflammationes. lib. 4. cap. 99.

Ad tonsillarum fluxus. CAP. CLXXXVI.

DIOSCOR. PRuni folia in vino decocta, collutione & gargarizatu tonsillas fluxione laborantes reprimunt. Idem præstant syluestrium prunorum baccæ post maturitatem exiccatæ. lib. 1 cap. 137.

Ad tonsillarum vlcera & crustas.

CAP. CLXXXVII.

IDEM. BRitanicæ folijs exprimitur succus, qui igne aut sole cogitur. Vim habet tonsillarum vlceribus accommodatam. libr. 4. capite 2.

Lac bubulũ gargarizatur exulceratis tonsillis. lib. 2. cap. 64.

Lycium facit ad exulceratas gingiuas. lib. 1. cap. 114.

Origani heracleotici virentis succus tonsillas sanat. lib. 3. cap. 28.

Sacra herba in vino decocta, tonsillarum crustas abrumpit. lib. 4. cap. 56.

Tribulus vterque tonsillas sanat. lib. 4. capite 14.

Verbenaca supina: vide sacra herba.

Ad vuæ tumorem. CAP. CLXXXVIII.

IDEM. AEris floris farina cum melle admota, vuam reprimit. lib. 5. cap. 48.

Alu

Alumen ex Melo aduectum, vuis accommodatur. lib. 5. cap. 82.

Fabæ lomentum cum rosa, thure & oui candido, reprimit vuam. lib. 2. cap. 98.

Laser cum melle vuam reprimit. lib. 3. capite 78.

Omphaciũ prodest contra vuam, ex melle aut passo. lib. 5. cap. 6.

Origani heracleotici virentis succus vuas sanat. libr. 3. cap. 28.

Sal cum melle tostus, vuis accommodatur. lib. 5. cap. 85.

Salis spuma eandem vim habet. lib. 5. capite 86.

Ad vuæ inflammationem. CAP. CLXXXIX.

Hirundinum cinere vuæ inflammationibus succurritur. lib. 2. cap. 49. DIOSCOR.

Oleum picinum, Picis liquidæ vires habet. lib. 1. cap. 79.

Pix liquida vuæ inflammationibus iungitur. lib. 1. cap. 79.

Vrticæ succus gargarizatu vuam inflammatione turgentem reprimit. lib. 4. cap. 89.

Cochleæ vuæ succus acu vulneratæ, cum penna illitus, columellæ vitia sanat. lib. 2. capite 9. MATHIOL.

Crespini è fructu post vindemias Incolæ vinum exprimunt, quod gargarizatu vuæ inflammationes discutit. lib. 1. cap. 105.

Lactucæ succus vtiliter gargarizatur ex mali punici succo ad columellæ inflamma-

tionem. libro secundo capite 130.

Solani hortensis succus vtiliter gargarizatur ad columellæ inflammationem. lib. 4. capite 69.

Trinitatis herbæ tota planta decoquitur in vino austero, ad columellæ inflammationem. lib. 3. cap. 106.

Vinum ex punicis, vtiliter gargarizatur ad columellæ affectus, ab inflammatione contractos. lib. 5. cap. 29.

Virgæ aureæ decoctum, gargarizatu columellæ inflammationem arcet. libr. 4. capite 31.

Ad vuæ procidentiam. CAP. CXC.

DIOSCOR. Acetum vuæ procidenti conuenit. lib. 5. cap. 17.

MATHIOL. Cochlearum putamen casu inuentum, prolapsam columellam cohibet. libr. 2. capite 9.

Lauri baccæ restituunt prolapsam columellam, si cum æquali pondere cumini, hyssopi, origani & euphorbij excipiantur melle, & summo capiti calidæ applicentur. lib. 1. capite 90.

Linguæ ceruinæ, siue Phyllitidis stillatitiam aquam præbent quidam ad prolapsam columellam. lib. 3. capite 104.

Potentilla prolapsam columellam restituit, [illegible]o aluminis momento. libr. 4. cap.

Viburni

Viburni & oliuæ foliorum decoctum ex aqua & aceto paratum gargarizatur ad columellæ prominentiem. lib. 1. cap. 124.

Ad vuæ fluxus. CAP. CXCI.

GAllæ tritæ, vuæ fluxiones cohibent. lib. 1. cap. 123. DIOSCOR.

Pruni folia in vino decocta, collutione & gargarizatu vuam fluxione laborantem reprimunt. lib. 1. cap. 137.

Prunorum syluestrium baccæ post matúritatem exiccatæ, idem præstant. lib. & cap. eodem.

Vinum quod è crespini fructu post vindemias exprimitur, destillationes ad vuam cófluentes reprimit. lib. 1. cap. 105. MATHIOL.

Vinum ex punicis vtiliter gargarizatur ad columellæ affectus, à fluxionibus contractos. lib. 5. cap. 29.

Ad faucium scabritiem & asperitatem. CAP. CXCII.

AMylum exasperatas fauces lenit. libr. 2. cap. 94. DIOSCOR.

Caryotæ faucium asperitati medentur, præsertim esu. lib. 1. cap. 125.

Laser veteribus faucium scabritijs opitulatur. lib. 3. cap. 78.

Symphytum petræum subuenit faucibus asperis. lib. 4. cap. 9.

Tragacanthæ lacrymæ vsus increbuit

ad exaſperatas fauces cum melle in delinctu. lib. 3. cap. 20.

Vuæ paſſæ caro eſitata, prodeſt faucibus. lib. 5. cap. 4.

MATHIOL. Cochleæ præſtant ad faucium moleſtias & aſperitates, ſi illotæ coquantur, & deinde tritæ ex paſſo ebibantur. lib. 2. cap. 9.

Maluæ foliorum & radicum decoctum, gargarizatu exaſperatas fauces lenit. libr. 2. cap. 111.

Spinacea cocta lenit exaſperatas fauces. lib. 2. cap. 112.

Ad faucium exulcerationem. CAP. CXCIII.

DIOSCOR. LAc omne decoctum, præcipueque candentibus calculis marinis exuſtum, omnibus auxiliatur internis exulcerationibus, præſertim faucium. lib. 2. cap. 64.

Lac bubulũ gargarizatur exulceratis faucibus. lib. 2. cap. 64.

Mel collutum & gargarizatum, faucibus medetur. lib. 2. cap. 75.

MATHIOL. Cyclamini radicis ſuccus gargarizatur, addita plantaginis aqua, ad omnes faucium morbos. lib. 2 cap. 159.

Vinum ex punicis cum rhodomelle miſtum, perbellè facit ad faucium exulcerationes. lib. 5. cap. 29.

Virgæ aureæ decoctum gargarizatu medetur faucium morbis. lib. 4. cap. 31.

Ad faucium fluxus. CAP. CXCIIII.

IDEM. AQuæ aereæ faucium deſtillationibus auxiliantur. lib. 5. cap. 14.

Aquæ

Aquæ aluminosæ gargarizatu non modò destillationes ad fauces cohibent, sed etiam confluxos resoluunt humores. libr. 5. capite 14.

Cotini foliorum decocto sanantur in collutionibus faucium defluxiones. libr. 1. capite 124.

Mespila sistunt faucium fluxus, vbi eorum decocto os colluitur lib. 1. cap. 133.

Pruni syluestris baccarum decoctum gargarizatum, faucium fluxus sistit. libr. 1. capite 137.

Trifolij acetosi succo os colluitur, vbi palatum, faucesué calida fluxione laborent. lib. 3. cap. 106.

Viburni & oliuæ foliorum decoctum ex aceto & aqua paratum, gargarizatur ad faucium fluxiones. lib. 1. cap. 124.

Vinum ex punicis cum rhodomelle mistum, perbellè facit ad faucium defluxiones. lib. 5. cap. 29.

Ad faucium inflammationem. CAP. CXCV.

CAssiæ solutiuæ pulpa fauces mulcet & earum inflammationes resoluit. libr. 1. cap. 13. MATHIOL.

Solani hortensis succus, vtiliter gargarizatur, cum aceto, ad faucium inflammationem. lib. 4. cap. 69.

Trinitatis herbæ tota planta decoquitur in vino, ad faucium inflammationes. libr. 3. cap. 106.

Vinum quod ex crespini fructu post vindemias exprimitur, faucium inflammationes discutit. lib. 1. cap. 105.

Vinum ex punicis, faucium phlegmonas extinguit, ex aqua rosacea illitum. libr. 5. capite 29.

Ad Anginam, CAP. CXCVI.

DIOSCOR. ABsinthio, Anginæ, cum melle & nitro perunguntur. lib. 3. cap. 23.

Acetum Anginis conuenit. lib. 5. cap. 17.

Acetum mulsum Anginis vtiliter gargarizatur. lib. 5. cap. 18.

Asteris attici florem purpureum ex aqua haustum, tradunt Anginis opitulari. libr. 4. cap. 115.

Cedria Anginę perunguntur, libr. 1. capite 89.

Ceparum succo Anginæ perunguntur. lib. 2. cap. 145.

Elaterium cum oleo vetere, melle, aut felle taurino illitum. lib. 4. cap. 149.

Fel taurinum cum melle inunctum. lib. 2. cap. 71.

Fel testudinum item: Ibid.

Fimum caninum, &

Fimum humanum, gutturi impositum, inter omnes conuenire inuenio, anginis auxiliari. lib. 2. cap. 73.

Fimo humano sicco ex melle Anginæ perungi commodissimè, traduntur. libr. 2. capite. 73.

Hirun-

Hirundinum tam pullorum quàm matrum in fictili olla crematarum cinere, anginæ commodè perunguntur. Item: Et ipsæ & pulli exiccati si drachmæ pondere ex aqua bibantur, hos iuuant, qui anginæ morbo cōflictantur. lib. 2. cap. 49.

Hyssopum cum decocto ficuum gargarizatum. lib. 3. cap. 26.

Laser ex aqua mulsa vtilissimè gargarizatur. lib. 3. cap. 78.

Mel gargarizatum & collutum. lib. 2. c. 75.

Millepedæ cum melle illitæ. lib. 2. cap. 34.

Oleum picinum, Picis liquidæ vires habet, lib. 1. cap. 79.

Oxymel: vide Acetum mulsum.

Piper cum melle inunctum, libr. 2. capite 153.

Pix liquida inuncta. lib. 1. cap. 78.

Raphani semen cum aceto mulso coctum, perquam vtiliter gargarizatur. libr. 2. capite 106.

Sal ex melle, aceto & oleo illitus, anginas leuat. lib. 5. cap. 85.

Salis spuma; vires salis habet. libr. 5. capite 86.

Spartij ramis in aqua maceratis, mox tusis extractus succus auxiliatur, si cyathi modum ieiuni bibant. lib. 4. cap. 152.

Vnguentum cyprinum, malagmatis quæ anginæ opitulantur, imponi solet. l. 1. c. 54.

Vnguentum irinum illitum, aut ex aque mulsa gargarizatum. lib. 1. cap. 55.

MATHIOL. Ebuli radicum ſuccus anginam tollit, vbi circa gulam calidum cum linteolis illinitur. lib. 4. cap. 168.

Mumia gargarizatur cum oxymelite aduerſus anginam. lib. 1. cap. 85.

Succinum ſuffitur prunis impoſitum vtiliſsimè ad anginas, fumo per infundibulum hauſto, eſt enim præſtantiſsimum auxilium. lib. 1. cap. 93.

Virgæ aureæ coctum, gargarizatu anginam arcet. lib. 4. cap. 31.

Ad ceruicis dolores. *CAP. CXCVII.*

IDEM. ARtemiſia ad ceruicis dolores efficax eſt. Atqui valentius id præſtat, ſi cum belli herba in pratis naſcente, imponatur. libr. 3. cap. 111.

Ad ceruicis tumores. *CAP. CXCVIII.*

IDEM. VEronica tumores in vniuerſum diſcutit, præcipuè quæ in ceruice emergunt. lib. 3. cap. 25.

Ad gutturis exulcerationes. *CAP. CXCIX.*

DIOSCOR. PTiſana hordeacea contra acrimonias & exulcerationes gutturis pollet, quibus & Triticea ptiſana præſidio eſt. lib. 2. cap. 79.

Ad gutturis & arteriarum ſcabritiem & aſperitatem. *CAP. CC.*

IDEM. AEthiopidis radix decocta & pota, auxiliatur arteriæ ſcabritijs. quin & cum melle eclegmatis vicem præbet. lib. 4. cap. 100.

Caca-

Cacaliæ radix in vino madefacta vt Tragacantha, delinctu aut manducatu per se scabritijs arteriæ medetur. lib. 4. cap. 118.

Ficuum decoctum arteriæ gargarizatu prodest. lib. 1. cap. 145.

Glycyrrhizæ succus in arteriç scabritia efficax habetur, verùm oportet vt linguæ subditus liquescat. lib. 3. cap. 5.

Myrrha linguæ subdita liquataque scabritiem arteriæ expolit. lib. 1. cap. 67.

Oui candidum tepidum gutturis scabritię prodest. libr. 2. cap. 44.

Porri capitati semen esu arteriam purgat. lib. 2. cap. 143.

Ptisana hordeacea contra gutturis scabritias pollet. Quibus & Triticea ptisana præsidio est. lib. 2. cap. 79.

Quinquefolij radicum decoctum gargarizatu arteriæ scabritias læuigat. libr. 4. capite 38.

Rhodomelum arteriæ scabritijs conuenit. lib. 5. cap. 30.

Silurus recens arteriam expurgat. libr. 2. cap. 26.

Sinapi succus ex aqua & melle ad veterem callosamque arteriæ scabritiem conuenienter gargarizatur. lib. 2. cap. 148.

Tritici trimestris farina cum mentha & butyro decocta, contra exasperatas arterias efficax est. lib. 2. cap. 78.

Vnguentum irinũ, contra arteriæ scabritiam, ex aqua mulsa gargarizatur. lib. 1. c. 55.

MATHIOL. Oleum amygdalarum dulcium asperæ arteriæ, pulmonis ac pectoris scabritias tollit. lib. 1. cap. 34.

Oleum sesaminum asperitates quascunq; lenit. lib. 1. cap. 35.

Persici lachryma ex mulsa aut tussilaginis decocto data, addito croci momento facit ad asperæ arteriæ impedimenta. lib. 1. cap. 131.

Ad gutturis & arteriarum fluxus. CAP. CCI.

DIOSCOR. ACetum gargarizatum, gutturis fluxiones inhibet. lib. 5. cap. 17.

Papaueris satiui capita per se in aqua coquuntur ad dimidias, iterumq; adiecto melle, dum humor coeat in eclegmatis lentorem. Id medicamentum arteriæ fluxionibus effectum præbet, Efficacius tamen redditur addito hypocistidis succo & acacia. lib. 4. capite 66.

MATHIOL. Mespila sistunt gutturis fluxus, vbi eorum decocto os colluitur, lib. 1. cap. 133.

Ad arteriæ asperæ vitia in genere. CAP. CCII.

IDEM. POrrum coctum & ex melle delinctum, præstat ad omnia tracheæ arteriæ vitia. lib. 2. cap. 143.

Tragacanthæ lachryma valet ad tracheæ arteriæ morbos. lib. 3. cap. 20.

Ad vocis retusionem & raucedinem. CAP. CCIII.

DIOSCOR. ACetum scillinum vocem expedit, & lympidam canoramque reddit. lib. 5. c. 21.

Alli-

Allium vocem clarificat. lib. 2. cap. 146.

Braſsicæ folia manſa deuorato ſucco retuſam vocem inſtaurant. lib. 2. cap. 113.

Laſer grauem ſubitoque irraucеſcentem vocem, dilutum aqua, ſorbitione confeſtim expedit. lib. 3. cap. 78.

Laſerpitij foliorum ſuccus cum aceto mulſo manditur ad expediendam arteriam, maximè cum vox retunditur. lib. 3. cap. 78.

Myrrha linguę ſubdita liquataq;, obtuſam vocem expedit. lib. 1. cap. 67.

Sandaracha cum melle delincta, vocem expedit. lib. 5. cap. 81.

Silurus vocem expedit. lib. 2. cap. 26.

Styrax raucedini & interceptæ voci conuenit. lib. 1. cap. 68.

Tragacanthæ lachrymæ vſus increbuit ad retuſas voces, cum melle in delinctu. libr. 3. cap. 20.

Maluæ folia ferueſacta, in cibum appoſita raucedines expediunt. lib. 2. cap. 111. MATHIOL.

Oleum cincinum vocem clarificat. libr. 1. cap. 36.

Oleum quod nuces Indicæ recentes preſſæ ſtillauerunt, raucedini opitulatur. libr. 1. cap. 141.

Oleum ſeſaminum vocem expedit. libr. 1. cap. 35.

Perſici arboris lachryma ex mulſa aut tuſſilaginis decocto data, addito croci momento, facit ad raucedines. libro primo capite 131.

Ad tußim in genere. CAP. CCIIII.

DIOSCOR. ACetum tusim veterem mitigat & recentem lacessit. lib. 5. cap. 17.

Amygdalæ amaræ, illinctu cum melle & lacte, tusi auxiliantur, nucis auellanæ magnitudine. lib. 1 cap. 139.

Apium hortense admiscetur Tussis remedijs. lib. 3. cap. 64.

Apium palustre eandem vim habet. Ibid.

Apollinaris semen tussi efficax est. libr. 4. cap. 64.

Aqua mulsa datur tussientibus. lib. 5. capite 13.

Arum Dracunculi vires habet. lib. 2. capite 162.

Asphodeli radicum drachma vna ex vino pota. lib. 2. cap. 164.

Auenæ succus in sorbitione. lib. 2. cap. 87.

Bdelium tussientibus vtilissimè datur. lib 1. cap. 69.

Bryoniæ radix cum melle in eclegmate sumpta. lib. 4. cap. 176.

Cacaliæ radix in vino madefacta vt Tragacantha, delincta aut manducata. lib. 4. capite 118.

Calamus aromaticus per se tussi medetur. Vel ex resina terebinthina hausto per arundinem fumo. lib. 1. cap. 17.

Cardamomum potum ex aqua. lib. 1. capite 5.

Carpobalsamum potum. lib. 1. cap 18.

Cedrides tussi auxilio sunt. lib. 1. cap. 89.

Cha-

Chamædrys recens in aqua cocta & pota. lib. 3. cap. 96.

Cinnamomum contra tussim efficax est. lib. 1. cap. 13.

Cupressi pilulæ ex vino tusæ in tussi conuenientissimè bibuntur. Decoctum earum eundem præbet effectum. lib. 1. cap. 85.

Dracunculi maioris radix cruda vel cocta delincta cum melle. lib. 1. cap. 160.

Dracunculi minoris radix cocta vel tosta, cum melle vel per se comesa, vel farina eius cum melle delincta. lib. 2. cap. 161.

Elenij radix cum melle in eclegmate sumpta. lib. 1. cap. 27.

Equiseti radix cum sua herba tussim adiuuat. lib. 4. cap. 42.

Faba tussi confert. lib. 2. cap. 98.

Fici siccæ feruefactæ cum hyssopo potæ. lib. 1. cap. 145.

Hastula regia: vide Asphodelum.

Helenium: vide Elenium.

Hyoscyamum. vide Apollinaris.

Iris Illyrica contra tussim efficax. lib. 1. capite 1.

Isopyri semen ex aqua mulsa potum. lib. 4. cap. 116.

Iuniperi baccæ potæ. lib. 1. cap. 87.

Ladanum in medicamenta quæ tussim finiunt inseritur. lib. 1. cap. 110.

Lanaria herba: vide Struthium.

Laser in ouo sorbili sumptum. libr. 3. capite 78.

Lini ſemen cum melle. lib. 2. cap. 66.

Lycium tuſsi datur ex aqua. lib. 1. cap. 114.

Marrubij folia ſicca cum ſemine in aqua cocta. Vel viridium ſuccus cum melle. lib. 3. cap. 102.

Maſtiche pota. lib. 1. cap. 75.

Mel delinctum. lib. 2. cap. 75.

Oleum picinum Picis liquidæ effectum præbet. lib. 1. cap. 79.

Opium Erui magnitudine ſumptum. lib. 4. cap. 60.

Origanum heracleoticum cum melle delinctum lib. 3. cap. 28.

Paliuri ſemen potum. libr. 1. cap. 104.

Papaueris ſatiui capita per ſe in aqua decocta ad dimidias, iterumq; adiecto melle, dum humor coeat in eclegmatis lentorem. Id medicamentũ in tuſsi doloris leuamentum præſtat. Efficacius redditur addito hypociſtidis ſucco, aut acacia. lib. 4. cap. 60.

Peucedanum contra tuſsim ex ouo efficaciſsimè aſſumitur. lib. 3. cap. 76.

Piceæ, &

Pini fructus pityides appellati, qui in conis inueniuntur, per ſe aut ex melle ſumpti. lib. 1. cap. 74.

Piper in eclegmate ſiue potu tuſsi ſuccurrit. lib. 2. cap. 153.

Pix liquida in eclegmate cyathi menſura cum melle ſumpta. lib. 1. cap. 78.

Radicula: vide Struthium.

Reſinæ omnes per ſe, vel in eclegmate cum

cum melle sumptæ. libro primo cap. 76.

Ruta pota. lib. 3. cap. 45.

Satureia cum melle. lib. 3. cap. 38.

Smyrnij radix pota. lib. 3. cap. 65.

Struthij radix cũ melle in eclegmate cyathi mensura. lib. 2. cap. 157.

Styrax tussi medetur. lib. 1. cap. 68.

Sulphur suffitum aut in ouo sumptum. lib. 5. cap. 83.

Terebinthina resina per se vel in eclegmate cum melle. lib. 1. cap. 76.

Thymum cum melle faciles facit excreationes. lib. 3. cap. 37.

Tragacanthæ gummi cum melle in delinctu. lib. 3. cap. 20.

Tragoriganum cum melle in eclegmate. lib. 3. cap. 29.

Trissago: vide Chamædrys.

Tritici trimestris farina cum mentha & butyro decocta. lib. 2. cap. 78.

Vinum è dauci radicibus prodest tussi. lib. 5. cap. 45.

Vinum è myrrha. lib. 5. cap. 44.

Vinum picatum. lib. 5. cap. 39.

Vinum resinatum. lib. 5. cap. 36.

Vinum è saluia. lib. 5. cap. 45.

Vinum strobilites. lib. 5. cap. 37.

Vitis alba: vide Bryonia.

Vuępassę caro esitata, prodest tussi. l. 5. c. 4.

MATHIOL.

Acori ex aqua decocti vapor per infundibulum hianti ore exceptus, maximo iuuamento præstat ad tussim. lib. 1. cap. 2.

Amygdalæ dulces tuſsim ſedant, & præſertim earum cremor. Comp. pag 147.

Ari radix vtiliter datur elixa vel feruentibus cineribus toſta, tuſsientibus ex amygdalino oleo. Id quod belle quoque præſtat lac potum, in quo radix ipſa fuerit incocta. lib. 2. cap. 162.

Ari Ægyptij radix datur elixa vtiliter tuſſientibus ex amygdalino oleo. Idem præſtat lac bubulum recenter mulſum in quo radix ipſa incocta fuerit. Comp. pag. 187.

Cæpa vtiliter deuoranda datur tuſsientibus elixa, aut ſub prunis toſta cum ſaccharo, addito butyri momento. lib. 2. cap. 145.

Conſolidæ regalis herba auxiliatur tuſsi. libr. 4. cap. 9.

Cupreſsi coni impari numero minutiſsimè triti, & ex vino veteri hauſti, tuſsim potentiſsimè leniunt. libr. 1. cap. 86.

Eruca cocta infantium tuſsi medetur, addito ſaccharo. lib. 2. cap. 134.

Goſsipij ſeminis medulla tuſsientibus mirificè opitulatur. lib. 2. cap. 96.

Iuniperi baccæ prę́ſtant ad tuſsim. Comp. pag. 41.

Melopeponum ſeminis cremor potus. libr. 2. cap. 128.

Mumia epota ex zizyphorum, hordei & myxariorum decocto tribus diebus continuis, tuſsientibus opem non modicam præſtat. lib. 1. cap. 85.

Myxaria tuſsi opitulantur. lib. 1. cap. 137.

Perſi-

Perſici arboris lachryma ex mulſo aut tuſſilaginis decocto pota. lib. 1. cap. 131.

Phu vtiliter datur tuſsientibus, præſertim ſi coquitur cum dulci radice, vuis paſsis & ſemine aniſi. lib. 1. cap. 10.

Pinei nuclei tuſsi moleſtatis proſunt, ſed priuſquam edantur, aqua calida macerare eos oportet, alioquin ventriculum lædunt. lib. 1. cap. 140.

Pſeudocoſti radicem tuſsientibus plurimum conferre affirmant. lib. 1. cap. 15.

Sebeſtena: vide Myxaria.

Siliquæ ſiccæ, etſi omnium conſenſu manifeſtò adſtringunt, compertum eſt tamen, præſtare earum decoctum potum mirificè tuſsientibus, ob dulcem melleamque ſubſtantiam, quæ ijs ineſt. lib 1. cap. 130.

Traſorum cremore pectoris & laterum vitia expurgantur, quo fit vt tuſsientibus opem non modicam præſtent: tunduntur enim, maceranturque carnium iure, deinde per linteolum exprimitur cremor. lib. 2. capite 138.

Veronica ex ſua ipſius ſtillatitia aqua pota. lib. 3. cap. 25.

Vincetoxici radicum decoctum potum. lib. 3. cap. 90.

Xylon: vide Goſsipium.

Ad tuſsim veterem. CAP. CCV.

ACetum tuſsim veterem mitigat. libr. 5. cap. 17. DIOSCOR.

N

Allium tuſsim veterem crudum coctumuê lenit. lib. 2. cap. 146.

Amygdalæ amaræ arboris gummi, cum diluto vino. lib. 1. cap. 139.

Baccharis radix cum aqua cocta, diuturnæ tuſsi medetur. lib. 3. cap. 44.

Bitumen tuſsim veterem adiuuat. libr. 1. cap. 85.

Centaurij magni radicis drachmæ duæ, ſi febris adeſt in aqua, cæteris verò in vino dantur. lib. 3. cap. 6.

Ceraſorum gummi cum vino diluto potum. lib. 1. cap. 129.

Dauci ſemen potum, tuſsim veterem mitigat. lib. 3. cap. 69.

Galbanum deuoratur ad tuſsim veterem. lib. 3. cap. 81.

Helxine: vide Parietaria.

Hyſſopum cum ficis, aqua, melle, & ruta potum, diuturnæ tuſsi auxiliatur. Idem facit ſi cum melle delingatur. lib. 3. cap. 26.

Myrrha tuberculo fabæ deuoratur in vetere tuſsi. libr. 1. cap. 67.

Nuces auellanæ tritæ, & in aqua mulſa potæ. lib. 1. cap. 142.

Nuces pineæ integræ, recenter arboribus decerptæ, in paſſo franguntur, quæ decoctæ, veteri tuſsi medentur, ſi quotidie ex eius liquore tres cyathi bibantur. lib. 1. capite 74.

Parietariæ ſuccus cyathi inſtar hauſtus, tuſsim veterem emendat. lib. 4. cap. 81.

Pro-

Propolis in vetere tuſsi ſuffitu iuuat. lib. 2. cap. 77.

Raphani radix decocta, contra veterem tuſsim efficax eſt. libr. 2. cap. 106.

Sagapenum tuſsi veteri prodeſt. lib. 3. capite 79.

Sandaracha ſuffitur cum reſina, aduerſus veterem tuſsim, per fiſtulam rapto nidore. lib. 5. cap. 81.

Scillę radicis tres oboli in delinctu ex melle dantur. lib. 2. cap. 167.

Scordij aridæ farina facit ad veterem tuſſim, ſi cum naſturtio, melle & reſina miſcetur in eclegmate. lib. 3. cap. 108.

Seſelis maſsilienſis ſemen & radix, veterem tuſsim ſanant. lib. 3. cap. 53.

Tragorigani radices decoctæ pro potu, faciunt ad tuſsim antiquam. lib. 3. cap. 29.

Verbaſci decoctum veteri tuſsi moderatur. lib. 4. cap. 99.

Vinum cedrites, tuſsi antiquæ ſine febre, vtile. lib. 5. cap. 38.

Vinum hyſſopites, contra veterem tuſsim prodeſt. lib. 5. cap. 41.

Vitreola: vide Parietaria.

MATHIOL.

Auellanæ nuces tritæ, & ex mulſo hauſtæ, tuſsi veteri medentur. lib. 1. cap. 142.

Fœni gręci decoctum datur vtiliter potandum diuturna tuſsi laborantibus. lib. 2. c. 95.

Larigna reſina in eclegmate delincta, commodiſsimè datur diuturna tuſsi laborantibus. lib. 1. cap. 74.

Ad tuſſim ſiccam. CAP. CCVI

DIOSCOR. TVſsilaginis folia cruda ſuffitu, ita vt fumus per infundibulum hianti ore rapiatur, hos ſanant, qui ſicca tuſsi infeſtantur. lib. 3. cap. 109.

Ad tuſſim frigidam. CAP. CCVII.

MATHIOL. ANgelicæ radicis decoctum, celerius ex frigore tuſsientibus auxiliatur. lib. 4. capite 111.

Fiunt è thuris drachma vna, & Agaraci ſcriptulis quatuor, cum hyſſopi ſucco, catapotia decem admodum vtilia, ad frigidam tuſsim, ſi vnum tantùm quotidie ſumat æger veſperi iturus dormitum. lib. 1. cap. 73.

Ad omnia pectoris vitia in genere.
CAP. CCVIII.

DIOSCOR. CHelidonij maioris decoctum cum melle, omnia pectoris vitia extrahit. libr. 2. cap. 177.

Glycirrhyzæ ſuccus thoraci conuenit. Item: Eiuſdem radicis decoctum. libr. 3. capite 5.

Irionis ſemen contra thoracis fluxiones efficax eſt. lib. 2. cap. 152.

Iſopyri ſemen, ex aqua mulſa, contra pectoris vitia bibitur. lib. 4. cap. 116.

Iuniperi baccæ contra pectoris vitia efficaciſsimè bibuntur. lib. 1. cap. 87.

Lini ſemen cum melle in eclegmatis vicē ſubſtitutū, vitia pectoris extrahit. l. 2. c. 96.

Piceæ

Piceæ, &

Pini fructus pityides apellati, qui in conis inueniuntur, pectoris vitijs auxiliantur, per se aut ex melle sumpti. lib. 1. cap. 74.

Piper, siue eclegmate siue potu, omnibus pectoris vitijs succurrit. lib. 2. cap. 153.

Porrum capitatum cum ptisana coctum, esu pectoris vitia extrahit. Item: Eiusdem seminis succus, delinctu contra omnia thoracis vitia efficax est. lib. 2. cap. 143.

Rhaponticum facit ad pectoris vitia. libr. 3. cap. 2.

Rosmarini semen, si vetus pectoris vitium sentiatur, auxilio est. lib. 3. cap. 73.

Seselis cretici radix cum melle delincta, efficax ad ciendas pectoris excreationes. lib. 3. cap. 54.

Stœchadis decoctum hyssopi modo, ad pectoris vitia efficax est. lib. 3. cap. 27.

Vinum ex acoro, &

Vinum ex dulci radice faciunt ad pectus. lib. 5. cap. 45.

Vinum hyssopites contra pectoris vitia prodest. lib. 5. cap. 44.

Vinum è marrubio conuenit omnibus pectoris vitijs. lib. 5. cap. 42.

Vrticę folia decocta cum ptisana, vitia pectoris extrahunt. lib. 4. cap. 89.

Amaraci herba, aut eius decoctum valet ad omnia pectoris vitia, quæ anhelitum impediunt. lib. 3. cap. 40. MATHIOL.

Ari radix decocta, cum melle excepta me-

detur omnibus pectoris morbis pituitosis, expectorat enim valentissimè crassas lentasq; excreationes. lib. 2. cap. 162.

Ari Ægyptij radix decocta & melle excepta, medetur cunctis pituitosis pectoris morbis, expectorat enim valenter admodum quę crassa lentaque sunt & pituitosa. Compend. pag. 187.

Botris præstat ad omnes pectoris & thoracis affectus pituosos, tum herba ipsa ex decocto dulcis radicis pota, tum ipsius herbæ tantum decoctum pluribus diebus haustum, addito violaceo melle aut saccharo. l. 3. c. 113.

Gattaria valet ad omnes pectoris morbos, â pituitosis excrementis aut flatu genitos. lib. 3. cap. 36.

Glycyrrhizæ radix pectus iuuat. l. 3. c. 5.

Iuniperi baccæ præstant ad pectoris vitia. Comp. pag. 41.

Manna læuigat pectoris partes. lib. 1. c. 73.

Myxaria pectori opitulantur. libr. 1. c. 137.

Oleum quod nuces Indicæ recentes pressæ stillauerunt, pectus lenit, non modò illitum, sed etiam haustum. lib. 1. cap. 141.

Porrum coctum & ex melle delinctum, præstat ad omnia pectoris vitia. libr. 2. c. 143.

Pseudocosti radicem præferunt ad pectoris vitia. lib. 1. cap. 15.

Rosmarini coronarij flores saccharo asseruati, valent ad pectoris vitia. lib. 3. cap. 73.

Saluia ad pectoris vitia valet. lib. 3. capite 34.

Sampsuchum: vide Amaracus.

Scabiosa prodest omnibus pectoris vitijs, & respirationi inseruientibus organis, quippe quæ & eorum inflammationes purulentas disijciat, & omnia pectoris excrementa expurget. libr. 4. cap. 11.

Sebestena: vide Myxaria.

Tragacanthæ lachryma valet ad pectoris morbos. lib. 3. cap. 20.

Veronica ex sua ipsius stillatitia aqua pota, pectoris vitijs medetur. lib. 3. cap. 25.

Vincetoxici radicum decoctum, pectoris vitijs opitulatur. lib. 3. cap. 90.

Ad pectoris fluxiones. CAP. CCIX.

Irionis semen contra thoracis fluxiones efficax est. lib. 2. cap. 152. DIOSCOR.

Lauri baccæ in eclegmate tritæ, cum melle vel passo, omnibus thoracis rheumatismis prosunt. lib. 1. cap. 90.

Mei radices tritæ cum melle, fluxionibus pectoris auxiliantur. lib. 1. cap. 3.

Oui candidum tepidum summè prodest thoracis rheumatismis. lib. 2. cap. 44.

Ad pectoris scabritiem & asperitatem. CAP. CCX.

Manna læuigat pectoris partes. l. 1. c. 73. MATHIOL.

Oleum amygdalarũ dulciũ pulmonis ac pectoris scabritiaa tollit. lib. 1. cap. 34.

Oleum quod nuces Indicæ recentes pressæ stillauerunt, pectus lenit, non modò illitum, sed etiam haustum. lib. 1. cap. 141.

Saccharum candidum competit pectoris asperitatibus, verùm ad hoc id præstantius est, quod in fictilibus, vbi violaceum Iulapium asseruatur, æstate concreuit, eò quòd violarum diluti facultate humectet, leniatque magis. lib. 2. cap. 75.

Ad pectoris dolores. CAP. CCXI.

DIOSCOR. ACori decoctum prodest thoracis doloribus. lib. 1. cap. 2.

Costus aduersus pectoris dolores ex vino & absinthio bibitur. lib. 1. cap. 15.

Myrrha tuberculo fabæ deuoratur in pectoris doloribus. lib. 1 cap. 67.

Ruta pota facit ad pectoris dolores. libr. 3. cap. 45.

Sagapenum prodest pectoris doloribus. lib. 3. cap. 79.

Vinum aromatites facit ad pectoris dolores. lib. 5. cap. 43.

Vinum cedrites pectoris doloribus vtile. lib. 5. cap. 38.

Vinum è dauci radicibus facit ad thoracis dolores. lib. 5. cap. 45.

Vinum picatum, doloribus pectoris sine febre, vtile. lib. 5. cap. 39.

Ad pectoris inflammationem. CAP. CCXII.

MATHIOL. CAssiæ solutiuæ pulpa pectus mulcet, & eius inflammationem tollit. lib. 1. cap. 13.

Scabiosa prodest omnibus pectoris vitijs, & respirationi inseruientibus organis, quippe

pe quæ & eorum inflammationes purulentas disijciat, & omnia pectoris excrementa expurget. lib. 4. cap. 11.

Ad pectoris exulcerationes. CAP. CCXIII.

FOEni græci decoctum datur vtiliter potandum, vbi pectus fuerit exulceratum. lib. 2. cap. 96. MATHIOL.

Ad pectoris vomicas. CAP. CCXIIII.

TVssilaginis folia sicca suffitu, ita vt per infundibulum fumus hiante ore rapiatur, pectoris vomicas rumpunt. Idem præstat radix suffita. lib. 3. cap. 109. DIOSCOR.

Ad pectoris vulnera. CAP. CCXV.

AVriculam vrsi præferunt ad thoracis vulnera, si quotidie in potu sumatur. lib. 4. cap. 9. MATHIOL.

Bellis valet in vulneribus thoracis, quæ in pectoris cauitatem vsque penetrarunt, in quem vsum Bellim potionibus inserunt. lib. 3. cap. 139.

Caryophyllata pota, vtuntur recentiores ad thoracis interna vulnera lib. 4. cap. 17.

Dentariæ minoris radix præstat ad thoracis vulnera, ex aqua equiseti pondere sumpta. Comp. pag. 631.

Sanicula vtuntur in potionibus ad vulnera interna, præsertim. quæ in thoracis cauitatem penetrauerint. lib. 4. cap. 9.

Pectus & pulmones purgantia.
CAP. CCXVI.

DIOSCOR. Ammoniacum ijs, quibus humor in pectore coit, auxilio est, si cum melle delingatur, aut cum ptisanæ succo absorbeatur. lib. 3. cap. 82.

Arum Dracunculi vires habet. lib. 2. c. 162.

Dracunculi minoris radix, humores pectoris excreatu faciles reddit, siue cocta tostáue, cum melle aut per sese edatur, siue farina eius ex melle delingatur. lib. 2. cap. 161.

Fici siccæ feruefactæ cum hyssopo & potæ thoracem purgant. lib. 1. cap. 145.

Marrubium cum Iride sicca, crassam è pectore pituitam eijcit. lib. 3. cap. 102.

Oleum picinum, picis liquidę vires habet. lib. 1. cap. 79.

Pix liquida contra pectoris humores, qui difficilè extussiuntur, efficax est, eclegmate cyathi mensura cum melle dato. lib. 1. cap. 78.

Raphani radix decocta contra pituitę crassitiem in pectore vtilis est. lib. 2. cap. 106.

Resinæ omnes, vitia pectoris expurgant. lib. 1. cap. 76.

Sagapenum crassam pulmonis pituitam expurgat. lib. 3. cap. 79.

Satureia vires Thymi habet. lib. 3. cap. 38.

Scordium crassamen purulentum pectore expellit. lib. 3. cap. 108.

Symphytum petræum decoctum in aqua mulsa & potum, pulmonis vitia purgat. libr. 4. cap. 9.

Terebinthina resina vitia pectoris expurgat. lib. 1. cap. 76.

Thy-

Thymum cum melle, faciles facit excreationes. lib. 3. cap. 37.

Vrticæ ſemen cum melle delinctum thoracem expurgat. lib. 4. cap. 89

Angelicæ radicis decoctum, efficaciter expectorat craſſam lentamque pituitam. lib. 4. cap. 111. MATHIOL.

Ari radix decocta, cum melle excepta, medetur pectoris morbis omnibus pituitoſis, expectorat enim valentiſsimè craſſas lentasque excreationes. lib. 2. cap. 162.

Cardiaca pectus à pituita detergit. libr. 4. cap. 89.

Cubebæ pectus à lentis craſsisque humoribus expurgant. lib. 1. cap. 10.

Erui farina melle excepta, ij recreantur, quorum pulmones craſsis excrementis redundant, expectorat enim ex thorace id omne quod inhæſerit. lib. 2. cap. 102.

Iridis radicis decoctum, pulmones & thoracem expurgat. libr. 1. cap. 1.

Pinei nuclei pulmones mundant, eius vlcera, lentos humores & ſaniem inde repurgantes. lib. 1. cap. 74.

Scabioſæ præſtant ad expediendos pulmones & pectus à craſsis & pituitoſis excrementis, cum ipſa herba in puluere pota, tum ſuccus cum melle delinctus, tum eius decoctum pluribus diebus hauſtum. lib. 4. cap. 11.

Securidacæ farina, pectus expurgat à craſſis pituitoſisque excrementis, ex melle aut defruto delincta. lib. 3. cap. 129.

Trasorum cremore pectoris & laterum vitia expurgantur. Tunduntur autem, macerantúrque carnium iure, deinde per linteolum exprimitur cremor. lib. 2. cap. 138.

Turpetum pectus à pituitæ lentore expurgat. Verùm qui sumunt, cauere debent à piscium esu & australi flatu. lib. 4. cap. 130.

Ad pulmonis vitia in genere. CAP. CCXVII.

DIOSCOR.

CArpobalsamum commodè potui datur pulmonum vitijs. lib. 1. cap. 18.

Dictamnum pulegij vires habet. libr. 3. capite 31.

Fici siccæ cum hyssopo feruefactæ & potę, diuturnis pulmònum vitijs conueniunt. lib. 1. cap. 145.

Nasturtij semen, pulmonum vitia extrahit, sorbitionibus incoctum. lib. 2. cap. 149.

Pulegium cum melle & aloe potum pulmonis vitia extrahit. lib. 3. cap. 30.

Quinquefolij radicis teneræ succus contra pulmonum vitia prodest. lib. 4. cap. 38.

Symphytum petræum decoctum in aqua mulsa & potum, pulmonis vitia extrahit. lib. 4. cap. 9.

Thapsiæ succus in diuturnis pulmonum valetudinibus vtiliter illinitur. libr. 4. capite 151.

Vinum hyssopites contra pulmonum vitia prodest. lib. 5. cap. 41.

MATHIOL.

Glycyrrhizæ radix pulmones iuuat. lib. 3. cap. 5.

Mu-

Mustelarum pulmonem, non desunt qui putent, ad omnes pulmonis morbos efficacem esse. lib. 2. cap. 24.

Pinei nuclei prosunt pulmonum vitijs, sed priusquam edantur, aqua calida macerare eos oportet, alioquin ventriculum lædunt. lib. 1. cap. 140.

Tragacanthæ lachryma valet ad pulmonum morbos. lib. 3. cap 20.

Veronica ex sua ipsius stillatitia aqua pota, pulmonum vitijs auxiliatur. libr. 3. capite 25.

Ad pulmonis dolores. CAP. CCXVIII.

IVnci odorati flos in potu vtilis ad pulmonis dolores. lib. 1. cap. 16. DIOSCOR.

Vinum aromatites facit ad pulmonis dolores. lib. 5. cap. 43.

Ad peripneumoniam siue pulmonis inflammationem. CAP. CCXIX.

AMygdalæ amaræ, pulmonum inflammationibus ex aqua in potu, aut eclegmate cum resina terebinthina dantur. lib. 1. cap. 139. IDEM.

Aqua mulsa decocta datur peripneumonicis. lib. 5. cap. 13.

Chrysocomes radix his conuenit, quos pulmonis inflammatio malè habet. libr. 4. cap. 50.

Hyssopum cum ficis, aqua, melle, & ruta decoctum & potum, peripneumonicis auxiliatur. Idem facit si cum melle delingatur. lib. 3. cap. 26.

Ocimum cum polline polentæ aceto & rosaceo illitum, pulmonum inflammationibus auxilio est. lib. 2. cap. 135.

Ruta pota facit ad pulmonis inflammationem lib. 3. cap. 45.

Tragoriganum ex melle in eclegmate peripneumonicis datur. lib. 3. cap. 29.

Vrticæ semen cum melle delinctum pulmonum inflammationibus prodest. libr. 4. cap. 89.

Florem trinitatis: siue Iaceam, sunt qui credant pulmonum inflammationibus opem ferre. Comp. pag. 814.

Ad pulmonis vlcera. CAP. CCXX.

DIOSCOR. CEdria pulmonum vlcera purgat, & si cyathus eius absorbeatur, persanat. libr. 1. cap. 89.

Lac omne decoctum, præcipuè candentibus calculis marinis exustum, pulmonis exulcerationibus auxiliatur. lib. 2. cap. 64.

MATHIOL. Pulmonariæ herbæ, Rei herbariæ periti, non contemnendas vires tribuunt ad pulmonum vlcera sananda. In quem vsum decoquitur ad medias, daturque decoctum potandum, addito saccharo, vel succus ex ea expressus serapij modo cum saccharo paratus lib. 4. cap. 48.

Pulmonaria illa, quæ in arborum caudicibus nascitur, nonnulli vtuntur ad pulmonum vlcera. lib. 4. cap. 48.

Tra-

Tragacanthæ lachryma pulmonum vlceribus medetur. lib.3. cap.20.

Ad tabem siue phthisin. CAP. CCXXI.

ACanthiæ radix pota, tabem sentientibus mirificè prodest. lib 3. cap.17. DIOSCOR.

Acanthi syluestris radix eandem vim habet. Ibid.

Adipis caprini decocti ius phthisicis in sorbitionibus prodest. lib. 2. cap. 69.

Agarici drachma vna datur ex passo, si tabes infestat. lib. 3. cap. 1.

Betonica cum melle facit ad tabem. lib. 4. cap. 1.

Cancri fluuiatiles decocti, & cum iure esitati, ijs prosunt, qui tabe conficiuntur. lib. 2. cap. 10.

Eruum, tabidis qui alimentum non sentiunt, tostum, & ad nucis magnitudinem melle exceptum sumptumque, conuenit. lib. 2. cap. 102.

Lac humanum mammis exuctum, tabi prodest. lib.2. cap.64.

Lapidis asij flos phthisicis prodest ex melle linctus. lib.5. cap. 99.

Lauri baccæ in eclegmate tritæ cum melle vel passo, prosunt tabi. lib. 1. cap. 90.

Marrubij folia sicca, cum semine in aqua cocta. Vel viridium succus cum melle datur ad tabitudinem redactis. lib. 3. cap.102.

Myrrhidis radix cocta, in sorbitione sumpta, phthisicis subuenit. lib. 4. cap. 111.

Nuces pineæ integræ, recenter arboribus decerptæ, in passo franguntur & decoctæ tabidis cõferunt, si quotidie ex eo liquore tr s cyathi bibuntur. lib. 1. cap. 74.

Oleum picinum, picis liquidæ vires habet. lib. 1. cap. 79.

Orobus: vide Eruum.

Pix liquida cõtra phtisim efficax est, eclegmate cyathi mensura cum melle dato. libr. 1. cap. 78.

Plantaginis foliorum succus contra tabem datur in potu. lib. 2. cap. 119.

Porri capitati seminis succus, in delinctu, contra tabem efficax est. lib. 2. cap. 147.

Resinæ omnes tabi conueniunt, per se, aut in eclegmate ex melle. lib. 1. cap. 76.

Rhapontici idem vsus cum Agarico. lib. 3. capite 2.

Vinum strobilites affatim potum, conuenit ijs qui tabitudine conficiuntur. libr. 5. cap. 37.

MATHIOL. Aphacæ farinam, non desunt qui scribant, tabidos iuuare, vbi ex ptisana frequenter sumatur. libr. 2. cap. 142.

Brassica percocta prodest tabidis, si frequenter edatur. lib. 2. cap. 115.

Cochleis nemoralibus à mucagine natiua diligenter repurgatis, & in lacte bubulo recenter mulso, vnà cum Tussilagine concisa decoctis, condimentum fit optimum tabidis, cibi loco propinandum. Item cochlearum carnes, à putaminibus & excrementis repur-

repurgatæ, quin etiam aqua ablutæ, inuoluuntur linteolo crassiore pluries replicato, & sepeliuntur in fimo equino feruenti, duarum horarum spatio, indeque detractæ lauantur lixiuio calido, & coquũtur in iure gallinacei pulli, atque tabidis, & macie summa affectis, auxilio sanè magno propinantur deuorandæ. Parantur præterea ad idem maiori etiam cum vtilitate hoc modo: Sumito cochleas maiores quinquaginta, easque prius bellè lotas, coquito cum putaminibus in aqua, vnà cum hordeo à gluma repurgato, quousque hordeum rumpatur, deinde exemptas è putaminibus, coquito iterum ex capi iure, quousque probè discoquantur, demum ius percolato linteolo mundo, & quotidie eiusdem affectis propinato sex vncias, addita sacchari vncia, tam manè quàm vesperi, horis tribus ante cibum. Non paruo quoque auxilio ad hoc mali parantur cochleæ, hac etiam ratione: Sumito cochlearum putaminibus exutarum libras duas, radicum glycyrrhizæ recentium libram vnam, radicum althææ vncias quatuor, atque omnia minutatim concisa, in vitreum collocato alembicum, & balneo feruentis aquæ, chimica ratione eliciatur aqua, cuius vncias quatuor, cum sacchari vnceola, quotidie mane affectis propinato. lib. 2. cap. 9.

Glycyrrhizæ radix vtiliter datur phthisicis. lib. 3. cap. 5.

Larigna resina delincta in eclegmate,

cõmodiſsimè auxiliatur tabidis. lib. 1. c. 74.

Melopeponum ſeminis cremor, datur tabidis & maraſmo affectis. lib. 2. cap. 128.

Ptiſana commodiſsimè datur tabidis, & præſertim addito ſeminis melopeponis cucurbitæ, cucumeris & papaueris cremore. Comp. pag. 166.

Pulmonaria illa, quæ in arborum caudicibus naſcitur, nonnulli vtuntur ad tabem. lib. 4. cap. 48.

Ranę habent carnem vtilem, ijs qui phthiſi laborant, & præſertim ſi è capi aut gallinæ iure decoquantur. lib. 2. cap. 25.

Veronica ex ſua ipſius ſtillatitia aqua, tabidos iuuat. lib. 3. cap. 25.

Vicia: vide Aphaca.

Ad dyſpnœam ſiue ſpirandi difficultatem in genere. CAP. CCXXII.

DIOSCOR. ADianti decoctum potum, prodeſt difficultati ſpirandi. lib. 4. cap. 131.

Baccharis radix decocta in aqua, difficultati ſpirandi ſalutaris. lib. 3. cap. 44.

Bitumen anhelitum adiuuat. libr. 1. capite 85.

Bryoniæ radix cum melle in eclegmate datur difficilè ſpirantibus. lib. 4. cap. 176.

Capillus veneris: vide Adiantum.

Centaurij magni radix, prodeſt ſpirandi difficultati, ſi drachmæ duæ, febricitantibus in aqua, cæteris verò in vino, propinantur. lib. 3. cap. 6.

Gal-

Galbanum deuoratur ad ſpirandi difficultatem. lib. 3. cap. 81.

Melanthium cum vino potum, difficultatem ſpirandi læuat. lib. 3. cap. 77.

Opobalſamum ægrè ſpirantibus prodeſt. lib. 1. cap. 18.

Polytrichon: vide Adiantum.

Ruta pota facit ad difficultatem ſpirandi. lib. 3. cap. 45.

Trichomanes vires Adianti habet. libr. 4. cap. 132.

Vitis alba: vide Bryonia.

Antimonium hyacinthinum (cuius præparationem infr. cap. 358. de hypochondriacis habes) vtiliſſimè datur ijs, qui difficultate ſpirandi laborant. lib. 5. cap. 59. MATHIOL.

Flos trinitatis: vide Iacea.

Goſsipij ſeminis medulla, difficulter ſpirantibus mirificè auxiliatur. lib. 2. cap. 96.

Iaceam, ſunt qui credant opem ferre ægrè ſpirantibus. Comp. pag. 824.

Sonchi lacteus liquor à caule emanans, potandus datur ęgrè ſpirantibus. lib. 2. cap. 124.

Stibium: vide Antimonium.

Xylon: vide Goſsipium.

Ad Aſthma & ſuſpiria. CAP. CCXXIII.

ADianti decoctũ potum, ſuſpirioſis prodeſt. lib. 4. cap. 131. DIOSCOR.

Agarici duo oboli, ſuſpirioſis febrim ſentientibus, in aqua mulſa, cæteris verò in vino potui dantur. lib. 3. cap. 1.

Ammoniacum anhelatoribus auxilio eſt, ſi cum melle delingitur, aut cum ptiſanæ ſucco ſorbetur. lib. 3. cap. 82.

Anagyris foliorum tenerum drachma ex paſſo ſuſpirioſis datur. lib. 3. cap. 149.

Ariſtolochia rotunda pota cum aqua ſuſpirioſis auxiliatur. lib. 3. cap. 4.

Cancamum ſuſpirioſis datur. libr. 1. capite 23.

Capillus veneris: vide Adiantum.

Cyphi ſuſpirioſis datur in potu. libr. 1. capite 24.

Elaterium ſuſpirioſis optima eſt purgatio. lib. 4. cap. 148.

Fici ſiccæ anhelatoribus aptiſsimæ. libr. 1. cap. 145.

Galbanum deuoratur ad ſuſpiria. lib. 3. capite 81.

Hyſſopum decoctum cum ficis, aqua, melle, & ruta potum ſuſpirioſis auxiliatur. Idem facit cum melle delinctum lib. 3. cap. 26.

Ius è vetere gallinaceo ſuſpirijs prodeſt. lib. 2. cap. 43.

Lacca, vide Cancamum.

Marrubij folia ſicca cum ſemine in aqua cocta. Aut viridium ſuccus cum melle datur ſuſpirioſis. lib. 3. cap. 102.

Matricaria: vide Parthenium.

Oleum amygdalinum ſuſpirioſis proficit. lib. 1. cap. 34.

Oleum picinum, picis liquidæ vires habet. lib. 1. cap. 79.

Par-

Partheniũ ex aceto mulſo ſuſpirioſis prodeſt. Item: Herba, ſine flore ab anhelatoribus magna vtilitate bibitur. lib. 3. cap. 138.

Peucedanum ſuſpirijs ſubuenit. libr. 3. capite 76.

Pix liquida contra ſuſpiria efficax eſt, eclegmate cyathi menſura cum melle dato. lib. 1. cap. 78.

Plantaginis herba cocta ſuſpirioſis data proficit. lib. 2. cap. 119.

Polytrichon: vide Adiantum.

Pulmo vulpinus arefactus potus, ſuſpirioſos adiuuat. lib. 2. cap. 37.

Rhapontici idem vſus cum Agarico. libr. 3. cap. 2.

Sandaracha ſuſpirioſis optimè datur in catapotijs cum reſina. lib. 5. cap. 81.

Satureia Thymi vires habet. libr. 3. capite 38.

Scillæ radicis oboli tres ex melle in delinctu ſuſpirioſis dantur. lib. 2. cap. 167.

Sulphur prodeſt ſuſpirioſis, ex ouo ſumptum, aut ſuffitum. lib. 5. cap. 83.

Thapſiæ purgatio (quæ infrà cap. 341. deſcribitur) ſuſpirioſis conuenit. lib. 4. cap. 151.

Thymi decocti ius prodeſt anhelatoribus, lib. 3. cap. 37.

Trichomanes Adianti vires habet. libr. 4. cap. 132.

Vinum hyſſopites contra ſuſpiria prodeſt. lib. 5. cap. 41.

Vinum picatũ ſuſpirijs vtile. lib. 5. cap. 39.

Abietis lachryma ſemunciæ pondere ſumpta, iuuat aſthmaticos & ſuſpirioſos. Comp. pag. 37.

MATHIOL. Antimonium hyacinthinum (cuius præparatio cap. 358. de hypochondriacis deſcribetur) vtiliſsimè datur ijs, qui difficultate ſpirandi laborant, præcipuè aſthmaticis. lib. 5. cap. 59.

Aquæ, quæ auripigmentum aut ſandaracham continent, pectus dilatant, aſthmaticis & ſuſpirioſis proſunt, & omnibus frigidis in vniuerſum morbis opem ferunt, quibus reſpirandi facultas impeditur. lib. 5. cap. 14.

Ari radix melle excepta, aſthmaticos maximè iuuat. lib. 2. cap. 162.

Ari Ægyptij radix, aſthmaticos maximè iuuat. Comp. pag. 187.

Atramentum ſutorium, aſthmaticis & ſuſpirioſis perquam bellè conuenit, ex tuſsilaginis aut hyſſopi decocto. lib. 5. cap. 74

Botrys, aſthamaticos & ſuſpirioſos iuuat, tum herba ipſa ex decocto dulcis radicis pota, tum ipſius herbæ decoctum tantùm, pluribus diebus hauſtum, addito violaceo melle aut ſaccharo. lib. 3. cap. 113.

Braſsicæ caulium medulla, ex cremore amygdalino decocta, & cum melle in eclegmate parata, anhelosis magna vtilitate datur lambenda. lib. 2. cap. 115.

Caricas duas aut tres, nocte vna in aqua vitæ maceratas, aſthmaticos iuuare, qui manè eas deuorauerint, nobis experimento cõpertũ eſt. l. 1. c. 45. Cepa

Cepa vtiliter deuoranda datur aſthmaticis & anhelosis, elixa, aut ſub prunis toſta, cum ſaccharo, addito butyri momento. libr. 2. cap. 145.

Chalcantum: vide Atram: ſutorium.

Cinnamomi vulgaris aqua ſtillatitia ſuſpirioſis vtilis. libr. 1. cap. 13. Huius aquæ præparatio infr. cap. 336. deſcribetur.

Cochleę ſuſpirioſis proſunt, vbi prima die, cochleæ vnam magnam, ſequenti duas, tertio tres, quarto duas, quinto vnam, ſemicoctas vorauerint affecti. lib. 2. cap. 9.

Diptami albi radix prodeſt ſuſpirioſis. lib. 1. cap. 92.

Elenij radicum ſuccus cum pari hyſſopi ſucci portione, & aquæ ſtillatitiæ tuſsilaginis triplicato pondere, ſaccharíq; quantum ſat fuerit ad mellis ſpiſsitudinem decoctus, mirificè aſthmaticos iuuat ſi eo frequenter vtantur. lib. 1. cap. 27.

Filipendula ſuſpirioſis & anhelantibus medetur. lib. 3. cap. 118.

Gattaria auxiliatur aſthmaticis, anheloſis & ſuſpirioſis. lib. 3. cap. 36.

Glycyrrhizæ radix ſuſpirioſis datur. lib. 3. cap. 5.

Imperatoriæ radix aſthmaticos ſeu anheloſos iuuat. lib. 3. cap. 65.

Iridis radices recentes, ſaccharo aut melle conditæ, dantur vtiliter deuorandæ, vnciæ pondere, anhelandi difficultate laborantibus. lib. 1. cap. 1.

Menthaſtri decoctum datur vtiliter anhe-loſis & ægrè ſpirantibus. lib. 3. cap. 35.

Oleum cincinum ſuſpirioſis mirificè prodeſt. lib. 1. cap. 36.

Perſici arboris lachryma, ex mulſa vel tuſſilaginis decocto, anheloſis datur. libr. 1. capite 131.

Phu vtiliter datur anheloſis, præſertim ſi coquatur cum dulci radice, vuis paſsis & ſemine aniſi. lib. 1. cap. 10.

Pſeudocoſti radicem aſthmaticis & anhelatoribus plurimum conferre affirmant. libr. 1. cap. 15.

Pulmonaria illa, quæ in arborum caudicibus naſcitur, ſunt qui vtantur ad ſuſpirioſos, anhelatores & aſthmaticos, cum glycyrrhizæ ſucco, hyſſopo, elenij radice & ſcillino oxymelle. lib. 4. cap. 48.

Sabinæ puluis drachmæ pondere, ex butyri vncijs tribus, & binis mellis ſumptis mirificè aſthmaticos iuuat. lib. 1. cap. 88.

Sinapis ſemen vtiliter aſthmaticis & ſuſpirioſis datur. libr. 2. cap. 148.

Sonchi lacteus liquor à caule emanans aſthmaticis potandus datur. lib. 2. cap. 124.

Stibium, vide Antimonium.

Ad orthopnœam. CAP. CCXXIIII.

DIOSCOR. ABrotoni ſemen crudum tritum, & ferue-factum ex aqua potum, orthopnoicis auxiliatur. lib. 3. cap. 25.

Acetum calidum in orthopnœa commodè ſorbetur. libro quinto capite 17.

Am-

Ammoniacum orthopnoicis auxilio eſt, cum melle delinctum, aut cum ptiſanæ ſucco ſorptum. lib. 3. cap. 82.

Apiaſtri folia cum melle delincta, orthopnoicis auxiliantur. lib. 3. cap. 101.

Arum Dracunculi vires haber. libr. 2. capite 162.

Botrys pota, orthopnœas mulcet. libr. 3. cap. 113.

Calaminthæ decoctum potum, orthopnœæ auxiliatur. lib. 3. cap. 36.

Carpobalſamum commodè potui datur orthopnoicis. lib. 1. cap. 18.

Cotoneorum crudorum ſuccus aſſumptus orthopnoicis ſalutaris eſt. lib. 1. cap. 131.

Cumini ſatiui ſemen orthopnoicis datur in poſca. lib. 3. cap. 59.

Cupreſſi pilulæ tuſæ, ex vino in orthopnæa conuenientiſsimè bibuntur. Earundem decoctum quoque lib. 1. cap. 86.

Cyclaminus altera ad orthopnœam bibitur. lib. 2. cap. 159.

Dracunculi maioris radix, cruda vel cocta, delincta cum melle, prodeſt. libr. 2. capite 160.

Dracunculi minoris radix, cocta vel toſta, cum melle, vel per ſe comeſa, vel farina eius cum melle delincta, auxiliatur. lib. 2. cap. 161.

Elenij radix cum melle in eclegmate ſumpta prodeſt. lib. 1. cap. 27.

Equiſeti radix cum ſua herba, orthopnœam adiuuat. lib. 4. cap. 42.

Hippophęsti purgatio (infrà cap. 340. de. scripta) orthopnϾ conuenit. libr. 4. c. 157.

Hyssopum decoctum cum ficis, aqua, melle, & ruta potum, auxiliatur. Idem facit cum melle delinctum. lib. 3. cap. 26.

Lanaria herba: vide Struthium.

Lauri baccæ tritæ in eclegmate cum melle vel passo prosunt. lib. 1. cap. 90.

Matrisyluæ semen potum prodest. libr. 4. cap. 13.

Melissa: vide Apiastrum.

Myrrha tuberculo fabæ in orthopnœa deuoratur. lib. 1. cap. 67.

Periclymenum: vide Matrisylua.

Radicula: vide Struthium.

Satureia Thymi vires habet. lib. 3. c. 38.

Seselis massiliensis semen & radix pota, orthopnϾ medentur. lib. 3. cap. 53.

Smyrnij radix pota, orthopnœas mitigat. lib. 3. cap. 65.

Sphondylij semen orthopnoicis medetur. lib. 3. cap. 74.

Struthij radix, cum melle sumpta cochlearis mensura, prodest. lib. 2. cap. 157.

Thymi decocti ius orthopnoicis prodest. lib. 3. cap. 37.

Tussilaginis folia arida suffitu, ita vt per infundibulũ fumus hianti ore rapiatur, hos sanant, qui orthopnœa infestantur. lib. 3. capite 109.

Vinum ex panace prodest orthopnϾ. lib. 5. cap. 45.

Vrina pueri impubis resorpta, auxiliatur. lib. 2. cap. 74.

Vrticæ semen cum melle delinctum prodest. lib. 4. cap. 89.

Huc plæraque referri possunt quæ in præcedenti capite ex Mathiolo enumerantur. MATHIOL.

Ad strangulationis periculum. CAP. CCXXV.

BRytonia: vide vitis alba.

Elleborum: siue DIOSCOR.

Veratrum album, dant nonnulli, ijs quibus strangulationis suspicio imminet, in pultis sorbitione, aut copioso halicæ cremore aut paucum anteà cibum dari præcipientes, statim veratrum offerunt: hoc enim modo deiectio nihil periculi minatur, quòd cibo munitis non intempestiuè medicamentum corporibus offeratur. lib. 4. cap. 145.

Vitis albæ è radice fit eclegma cum melle strangulatu oppressis. libr. 4. cap. 176.

Ad pleuritin & laterũ dolorem. CAP. CCXXVI.

ACori decoctum prodest potu lateris doloribus. lib. 1. cap. 2. IDEM.

Adeps suillus vetustus vino elotus, pleuriticis prodest. libr. 2. cap. 69.

Æthiopidis radix decocta, pota, auxiliatur pleuriticis, quin & cum melle eclegmatis vicem præbet. lib. 4. cap. 100.

Agallochi radicem ex aqua bibere prodest, si lateris dolor excruciat. libr. 1. cap. 21.

Aristolochia rotunda pota cum aqua, laterum doloribus auxiliatur. lib. 3. cap. 4.

Aſphodeli radicis drachma ex vino pota, lateris doloribus medetur. lib. 2. cap. 164.

Bdellium valet ad laterum dolores. libr. 1. cap. 69.

Bitumen laterum doloribus auxiliatur. lib. 1. cap. 85.

Bryoniæ radix cum melle in eclegmate prodeſt laterum doloribus. lib. 4. cap. 176.

Carpobalſamum commodè potui datur laterum doloribus. lib. 1. cap. 18.

Centaurij magni radicis drachmæ duæ dantur pleuriticis, febrientibus in aqua, cæteris verò in vino. lib. 3. cap. 6.

Galbanum imponitur laterum doloribus. lib. 3. cap. 81.

Gentianę ſucci extracti drachma vna ſumpta, laterum doloribus prodeſt. libr. 3. capite 3.

Haſtula regia: vide Aſphodelus.

Hordeum cum meliloto & papaueris calyce dolores finit, qui latus excruciant. libr. 2. cap. 79.

Laſer pleuriticis in ſorbitionibus commodè datur. lib. 3. cap. 78.

Marrubij folia laterum dolores mitigant. lib. 3. cap. 102.

Myrrha tuberculo fabæ deuoratur in laterum doloribus. lib. 1. cap. 67.

Panacis heracliæ ſuccus laterum dolori conuenit. lib. 3. cap. 48.

Paſtinacæ ſylueſtris ſemen ijs conuenit in potione, quos lateris dolor excruciat. l. 3. c. 52.

Petro-

Petroselinum macedonicum laterum doloribus in potu subuenit. lib. 3. cap. 64.

Phu radicis decoctum ad lateris dolorem efficax est. lib. 1. cap. 10.

Pseudobunij quatuor ramuli ex aqua hausti, laterum dolores sanant. lib. 4. cap. 120.

Resinæ omnes laterum doloribus per se illitu & apposítu auxilio sunt. libr. 1. cap. 76.

Ruta pota, facit ad laterum dolores. lib. 5. cap. 45.

Sagapenum prodest laterum doloribus. lib. 3. cap. 79.

Trifolij asphaltitis seminis drachmæ tres, vel foliorum drachmæ quatuor, in aqua potæ, pleuriticis auxiliantur. lib. 3. cap. 106.

Vinum ex acoro facit ad latera. libr. 5. capite 45.

Vinum aromatites facit ad laterum dolores. lib. 5. cap. 43.

Vinum cedrites laterum doloribus vtile. lib. 5. cap. 38.

Vinum ex dulci radice facit ad latera. libr. 5. cap. 45.

Vinum hyssopites contra laterum dolores prodest. lib. 5. cap. 41.

Vinum è saluia valet ad laterum dolores. lib. 5. cap. 45.

Vinum stœchadites laterum cruciatus discutit. lib. 5. cap. 42.

Vinum tragoriganites prodest laterũ doloribus. lib. 3. cap. 42.

Vitis alba: vide Bryonia.

Vnguentum cyprinum conuenit pleuriticis, per ſe, vel cerato immiſtum. lib.1.cap.54.

Vrticæ ſemen cum melle delinctum, lateris inflammationibus prodeſt. lib. 4.cap.89.

MATHIOL. Amygdalæ dulces, lateris dolores ſedant, & præſertim earũ cremor. Comp. pag. 147.

Anthemidis decoctum potum, lateris dolores ſanat. Idem præſtat aqua è floribus diſtillata. lib. 3. cap.137.

Cardui lactei, ſiue

Cardui mariæ ſtillatitia aqua, nonnulli vtuntur ad lateris dolores, cui alij vt valentius agat, ſeminis ſemidrachmam adijciunt. lib. 3. cap. 19.

Chamæmelum: vide Anthemis.

Cochleæ teſta exutæ, & hordacea ptiſana incoctæ, lateris dolorem tollunt vbi ptiſana ſorbenda detur, cochleæ verò contuſæ, loco dolenti illinantur. lib. 2. cap. 9.

Dulcis radicis: ſiue

Glycyrrhizæ radix, vtiliter datur pleuriticis. lib. 4. cap. 5.

Mala dulcia præſtant contra pleureſin: nam ſi dulce pomum calidis cineribus coctum, & glycyrrhizæ ſucco, amylo, & ſaccharo albiſsimo conſperſum, pleuriticis edendum præbeatur, tam manè quàm veſperi, horis duabus ante cibum, illos quidem mirificè iuuat. lib. 1. cap.131.

Oleum è lini ſemine expreſſum, ſunt qui bibendum magno ſucceſſu ijs exhibent, qui laterum dolore vexantur. Verùm recens ſit opor-

oportet, quandoquidem inueteratum, contracto raucore, non modò excalfacit, plus quam par ſit, ſed & nauſeam commouet. lib. 2. cap. 96.

Papaueris erratici flores non deſunt, qui affirment lateris dolori, qui Græcis πλευρῖτις dicitur, mirificè mederi, in quem vſum eos ſiccatos in puluerem redigunt & in potu exhibent. Ab hoc experimento nonnulli medicorum edocti, ex ipſorum florum recentium ſucco, ter aut quater iterato diluto, ſerapium conficiunt, quo poſtmodum magno ac proſpero ſucceſſu in pleuriticis vtuntur. lib. 4. cap. 60.

Ptiſana pleuriticis commodiſsimè datur, & præſertim addito ſeminis melopeponis, cucurbitę, cucumeris & papaueris in cremore. Comp. pag. 166.

Semen quod auis linguam Myropolæ vocant, vtiliter potandum datur in lateris dolore. lib. 1. cap. 92.

Terebinthina reſina auxiliatur laterũ doloribus. lib. 1. cap. 77.

Traſorum cremore laterum vitia expurgantur, tunduntur enim, maceranturque carnium iure, deinde per linteolum exprimitur cremor. lib. 2. cap. 138.

Ad laterum dolores diuturnos. CAP. CCXXVII.

Braſsicæ virentes cauliculi cũ radice cremati, adipeq; porci vetuſto excepti, diuturnos laterum dolores mitigant. l. 2. c. 113. DIOSCOR.

Fimum suis syluestris aridum in aqua aut vino potum, vetustum lateris dolorem mulcet. lib. 2. cap. 73.

Leucanthæ radicis decoctum, cyathis tribus ex vino potum, veteri laterum dolori prodest. lib. 3. cap. 19.

Thapsiæ purgatio (quæ infr. cap. 341. describetur) conuenit diuturnis laterum doloribus. lib. 4. cap. 151.

Thapsiæ succus in diuturnis laterum valetudinibus vtiliter illinitur. lib. 4. cap. 151.

Ad purulentam excreationem siue suppurationem. CAP. CCXXVIII.

DIOSCOR.

AEthiopidis radix decocta & pota, auxiliatur purulentis excreationibus. quin & cum melle eclegmatis vicem præbet. libr. 4. cap. 100.

Betonica cum melle facit ad purulentam excreationem. lib. 4. cap. 1.

Cotonea prosunt purulenta extusientibus, præsertim cruda. lib. 1. cap. 131.

Irionis semen efficax est, si purulenta extusiuntur. lib. 2. cap. 152.

Oleum picinum, picis liquidæ vires habet. lib. 1. cap. 79.

Personatæ radicis drachma vna, cum pineis nucibus assumpta. libr. 4. cap. 102.

Pix liquida in eclegmate cyathi mensura, cum melle efficax est. lib. 1 cap. 78.

Sandaracha ex mulso pota. lib. 5. cap. 81.

Sulphur ex ouo sumptum, aut suffitum lib. 5. cap. 83.

Vi-

Vinum cedrites vtile. lib. 5. cap. 38.

Vina marina prosunt purulenta extussientibus. lib. 5. cap. 43.

Abietis lachryma iuuat purulentos, semunciæ pondere sumpta. Comp. pag. 37. MATHIOL.

Botrys purulenta expuentibus mirificè auxiliatur, id quod ego attestari possum. Item: Suppuratos iuuat, tum herba ipsa ex decocto dulcis radicis pota, tum ipsius herbæ tantùm decoctum, pluribus diebus haustum, addito violaceo melle aut saccharo. lib. 3. cap. 113.

Larigna resina delincta in eclegmate, commodissimè auxiliatur Empijcis. libr. 1. capite 74.

Pinei nuclei prosunt purulenta excreantibus, sed prius quàm edantur, aqua calida macerare eos oportet, alioquin ventriculum lædunt. lib. 1. cap. 140.

Veronica ex sua ipsius stillatitia aqua pota, suppuratos iuuat. lib. 2. cap. 25.

Vlmi folia, quæ ad orientem spectant, impari numero decerpta, & cum granis piperis totidem contrita, & ex vino cretico pota à ieiunis, purulentas tusses mirificè iuuant (vt autor est Marcellus) lib. 1. cap. 95.

Ad sanguinis spuitionem & reiectationem.

CAP. CCXXIX.

ADiantum cum vino potum sanguinis reiectiones inhibet. lib. 4. cap. 131. DIOSCOR.

Agaricũ tribus obolis ex aqua sumptum. lib. 3. cap. 1.

Aloe duorum cochleariorum mensura, in aqua frigida aut egelida pota. libr. 3. capite 22.

Althææ semen potum. lib. 3. cap. 146.

Amygdalæ amaræ cum amylo & mentha assumptæ. Item: Earundem arboris gummi potum. lib. 1. cap. 139.

Amylum potum. lib. 2. cap. 94.

Aspalathum potum. lib. 1. cap. 19.

Betonicæ tres oboli, cum vini diluti cyatho poti. lib. 4. cap. 1.

Capilli veneris: vide Adiantum.

Centaurij magni radix, drachmis duabus trita datur, si febris adsit cum aqua, cæteris in vino. lib. 3. cap. 6.

Ceruini cornu cinis elotus, binis ligulis epotus. lib. 2. cap. 52.

Cinnabaris lapidis hæmatitæ vires habet. lib. 5. cap. 69.

Clymeni succus potus. lib. 4. cap. 12.

Corallium magnopere efficax est. libr. 5. cap. 97.

Cotoneorum flos viridis & siccus cataplasmatis impositus. lib. 1. cap. 131.

Cupressi pilulæ tusæ, ex vino potæ. Item: earundem decoctum. lib. 1. cap. 86.

Elenij radix pota. lib. 1. cap. 27.

Ferulæ viridis medulla pota. libr. 3. capite 75.

Fimum suis syluestris aridum, in vino aut aqua potum. lib. 2. cap. 73.

Glutinum ex similagine & polline, quo chartæ

chartæ glutinantur, prodeſt, ſi liquidius & tepidum, cochlearis menſura datur ſorbendum. lib. 2. cap. 78.

Hipociſtis pota. lib. 1. cap. 109.

Iſopyri ſemen vtile. lib. 4. cap. 116.

Iunci odorati flores poti. lib. 1. cap. 16.

Lapis hæmatites cum ſucco mali punici potus. lib. 5. cap. 101.

Lapis morochthus cum aqua potus. libr. 5. cap. 109.

Lentiſcus in potu. lib. 1. cap. 75.

Leporis coagulum tribus obolis ex vino potum. lib. 2. cap. 68.

Lycium ex aqua. lib. 1. cap. 114.

Lyſimachiæ foliorum ſuccus, adſtringente ſua vi ſanguinis reiectionem ſiſtit. libr. 4. cap. 3.

Macer in potu. lib. 1. cap. 94.

Maſtiche pota. lib. 1. cap. 75.

Myricæ fructus potus. Item: cortex. lib. 1. cap. 99.

Myrti ſemen viride, vel aridum, in cibo. Item: ſuccus virentibus baccis expreſſus. lib. 1. cap. 128.

Nuclei acinorum mali punici acidi, cœleſti aqua madefacti & poti. lib. 1. cap. 127.

OEnanthe pota. lib. 5. cap. 5.

Omphacium bibitur ad recentem ſanguinis excreationem, etiamſi rupta parte aliqua contingat, ſed pauco & aquoſiore eſt vtendum, valde enim vrit. libro quinto capite 6.

Oui candidum tepidum. lib. 2. cap. 44.

Personatæ radicis drachma vna, cum pineis nucibus assumpta. libr. 4. cap. 102.

Phœnicobalani sicciores in cibo. lib. 1. capite 125.

Plantaginis foliorum succus potu confert. Item: semen ex vino potum. lib. 2. cap. 119.

Polygoni succus prodest. lib. 4. cap. 4.

Polytrichon: vide Adiantum.

Porri capitati semen, drachmarum duarum pondere, cum æquali baccarum myrti pondere, potum. lib. 2. cap. 147.

Portulaca percocta efficax est. libr. 2. capite 117.

Quercus decoctum ex folijs, & præsertim ex eo quod inter corticẽ & caudicem membranæ simile clauditur. quinetiam membrana putamini glandis subiecta. Item: glandes ipsæ. lib. 1. cap. 121.

Rhapontici idem vsus & pondus cum Agarico. lib. 3. cap. 2.

Rosarum capita pota. libr. 1. cap. 112.

Salicaria: vide Lysimachia.

Salicis semen potum. Item: cortex. libr. 1. cap. 117.

Sanguinaria: vide Polygonon.

Scillæ radicis oboli tres ex melle in delinctu. lib. 2. cap. 167.

Serpylli succus drachmis quatuor ex aceto potus. lib. 3. cap. 93.

Spinæ albæ radix pota. lib 3. cap. 12.

Spinæ arabicæ radix valet. lib. 3. cap. 13.

Sym-

Symphyti maioris radices tritæ & potæ. lib. 4. cap. 9.

Symphytum petræum ex aqua potum. lib. 4. cap. 9.

Tamarix: vide Myrica.

Terra ſamia. lib. 5. cap. 129.

Thus potum. lib. 1. cap. 70.

Thuris cortex. libr. 1. cap. 71.

Thuris manna. lib. 1. cap. 72.

Trichomanes, Adianti vires habet. lib. 4. cap. 132.

Tritici trimeſtris farina, decocta in glutini modum, delincta. lib. 2. cap. 78.

Vinum palmeum. lib. 5. cap. 34.

Vinum è ſaluia, lib. 5. cap. 45.

Vitis viniferæ foliorũ ſuccus potus. Item: Eiuſdem capreoli in aqua madefacti & poti, lib. 5. cap. 1.

Vuæ in vinaceis & ollis ſeruatæ, ſanguinem excreantibus conueniunt. lib. 5. cap. 3.

Amaranti purpurei flos potus, cruenta expuentibus prodeſt, præſertim ſi in pulmone vel pectore vas aliquod fractum fuerit. lib. 4 cap. 52. MATHIOL.

Aquæ aluminoſæ balneum conuenit. libr. 5. cap. 14.

Biſtoria Tormentillæ vires habet. libr. 4. cap. 2.

Burſa paſtoris, decocta pluuiali aqua, cum plantagine & armenio luto, eiusque decoctum potum. lib. 2. cap. 150.

Caryophyllata epota prodeſt. lib. 4. c. 17.

Castaneæ prosunt, & maximè siccæ. Item: Castaneorum interior membrana rubens, qua albicans pulpa circumuestitur, ex vino austero pota, drachmarum duarum pondere. lib. 1. cap. 122.

Castaneæ equinæ. Comp. pag. 101.

Cochleæ elixæ ac tritæ medentur. libr. 2. capite 9.

Corallium sanguinem reijcientibus aut excreantibus medetur. lib. 5. cap. 97.

Cyani maioris puluis vtiliter datur ex aqua plantaginis aut portulacæ, aut symphyti maioris, aut equiseti. lib. 2. cap. 125.

Cyclamini è radicibus aqua destillata, sex vnciarum pondere pota, addita selectissimi sacchari vncia, manantem è pectore aut ventriculo, aut iocinore sanguinem mirificè cohibet, & fracta ibi vasa conglutinat, id quod nos attestamur. lib. 2. cap. 159.

Flos solis potandus datur, vnà cum radicibus contritus. lib. 3. cap. 50.

Hyperici seminis farina, ex polygoni succo pota. lib. 3. cap. 156.

Iuniperi resina. Comp. pag. 41.

Lagopi semen auxiliatur. lib. 4. cap. 17.

Ligustri è floribus fit aqua, quæ vtiliter datur potanda. lib. 1. cap. 107.

Mespili folia sicca, in puluerem redacta, vtiliter dantur. lib. 1. cap. 133.

Millefolij succus potus. Item: Eiusdem sicci farina, ex symphyti maioris aut plantaginis aqua pota. lib. 4. cap. 98.

Mumia

Mumia pota. lib. 1. cap. 85.

Persici arboris lachryma, ex plantaginis vel portulacæ aqua pota. lib. 1. cap. 131.

Pilosella fert opem. lib. 4. cap. 10.

Plantaginis succus, magno iuuamento datur, addito armenio bolo, aut hæmatite lapide. lib. 2 cap. 119.

Potentilla pota. lib. 4. cap. 37.

Pulmonaria illa, quæ in arborum caudicibus nascitur, nonnulli vtuntur ad cruenta sputa. lib. 4. cap. 48.

Pulmonaria herba decocta ad medias, decoctumq; potandum datum, addito saccharo. Vel succus ex ea expressus, serapij modo cum saccharo paratus. lib. 4. cap. 48.

Pyra syluestria. Comp. pag. 131.

Quercus: Aqua stillatia, quæ in balneo calentis aquæ, vitreo organo, à tenellis quercus folijs, primo ipsorum exortu decerptis, elicitur, vtiliter potanda datur. lib. 1. cap. 121.

Rosarum calyx, quem caput etiam aliqui dicunt, cum reliqua parte basis cruentas excreationes sistit. lib. 1. cap. 113.

Sanguisorba pota. Comp. pag. 696.

Sorbæ farina vtiliter datur delingenda. Comp. pag. 139.

Suberis corticum cinis ex vino calido, magnopere laudatur. lib. 1. cap. 121.

Tormentillæ radicum puluis, sanguinis reiectiones prohibet. lib. 4. cap. 2.

Vernix siccus exceptus, sanguinis excreationes supprimit. lib. 1. cap. 97.

Vinum, quod è crespini fructu post vindemias exprimitur, prodest. lib 1. cap. 105.

Vinum ex punicis, quod è vinosis exprimitur, ex aqua plantaginis, aut portulacæ, aut rosarum, potum. lib. 5. cap. 29.

Vuæ acerbę succus vtiliter admiscetur medicamentis quæ ad sanguinis reiectiones parantur. Comp. pag. 921.

Vuæ spinæ baccæ deuoratæ. Compend. pag. 71.

Ad sanguinem vndecunque profluentem.

CAP. CCXXX.

DIOSCOR. ACetum, potu vel insessu, erumpentem vndecunque sanguinem sistit. lib. 5. capite 17.

Achilleæ coma trita, erumpentem sanguinem inhibet. lib. 4. cap. 32.

Acida muria, sanguinis fluxiones post excisos calculos sistit, si statim calida in vulnus inijcitur. lib. 5. cap. 19.

Aloe sanguinis eruptiones sistit. lib. 3. capite 22.

Alumen sanguinis fluxiones inhibet. lib. 5. cap. 82.

Androsæmi herba sanguinem cohibet. lib. 3. cap. 155.

Apollinaris semen, contra erumpentem sanguinem, oboli pondere, cum papaueris semine, & aqua mulsa, bibitur. libr. 4. c. 64.

Aranei tela imposita, sanguinem sistit. lib. 2. cap. 57.

Astra-

Aſtragali radix ſanguinem ſupprimit. lib. 4. cap. 57.

Caprarum fimum, in farinam tritum, omnes ſanguinis impetus, ex aceto cohibet. lib. 2. cap. 73.

Fimum tam aſinorum quàm equorum, ſiue crudum, ſiue crematum, addito aceto, ſanguinis eruptiones cohibet. libr. 2. cap. 73.

Galij flos, ſanguinis profluuia ſiſtit. lib. 4. cap. 91.

Gallæ crematæ carbonibus, donec igne flagrent, & vino, aut aceto, aut acida muria extinctæ, ſanguinem ſupprimunt. libr. 1. capite 123.

Glaſti folia, ſanguinis profluuia ſiſtunt. lib. 2. cap. 180.

Gypſum ſanguinis eruptiones cohibet. lib. 5. cap. 92.

Hordeum murinum: vide Phœnix.

Hyoſcyamus: vide Apollinaris.

Idææ radicis radix pota, omnem abundantiam ſanguinis ſiſtit. lib. 4. cap. 40.

Lichen illitus, ſanguinis profluuia ſiſtit. lib. 4. cap. 48.

Lolium murinum: vide Phœnix.

Mentha ſiſtit ſanguinem, poto ex aceto ſucco. lib. 3. cap. 35.

Oleæ ſylueſtris foliorum ſuccus ſanguinis eruptiones inhibet. lib. 1. cap. 118.

Perſeæ folia arida in farinam redacta, illitu ſanguinis eruptiones ſiſtunt. libr. 1. capite 146.

Phœnicem adalligatam in puniceo vellere & ſuſpenſam, ſunt qui prodant ſanguinem ſupprimere. lib. 4. cap. 39.

Plantaginis folia, cohibent profluuia ſanguinis. lib. 2. cap. 119.

Plumbarius lapis, plumbi recrementi vim habet. lib. 5. cap. 58.

Plumbum elotum ſanguinem ſupprimit. lib. 5. cap. 55.

Plumbum vſtum, plumbi eloti vim habet. lib. 5. cap. 56.

Plumbi recrementum, plumbi vſti vim habet. lib. 5. cap. 57.

Porri capitati ſeminis ſuccus, cum aceto, addito thure aut manna, ſanguinis profluuia ſiſtit. lib. 2. cap. 143.

Portulaca percocta, ad profluuia ſanguinis efficax eſt. lib. 2. cap. 117.

Quinquefolium ſanguinis profluuia & potu & illitu ſiſtit. lib. 4. cap. 38.

Ranarum cinis illitus, profluentis ſanguinis impetus ſiſtit. lib. 2. cap. 25.

Spongiæ recentes ſiccæ & vacuæ, ſanguinis profluuium ſiſtunt. Item: Omnium cinis cum pice crematarum, profluentem ſanguinem ſiſtit. lib. 5. cap. 96.

Stœbes folia illita, erumpentis ſanguinis impetus cohibent. lib. 4. cap. 11.

Stratiotes millefolium eximij vſus ad profluentem ſanguinem. lib. 4. cap. 98.

Sulphur erumpentem vndecunque ſanguinem ſiſtit. lib. 5. cap. 83.

Thus

Thus cunctas ſanguinis eruptiones infræ-nat, etiamſi cerebri membranis effluat. lib. 1. cap. 70.

Thuris cortici, vis eadem quæ thuri, ſed validior. lib. 1. cap. 71.

Thuris manna vim eandem haber quam & Thus, ſed inualidiuſculam. libr. 1. cap. 72.

Vinum lentiſcinum, &

Vinum terebinthinum, ſanguinis profluuio accommodantur. lib. 5. cap. 33.

Burſa paſtoris, contra omnes ſanguinis fluxiones efficax eſt, tenui pulticula circumlita. & in oleo frixa. lib. 2. cap. 150. MATHIOLI.

Flos ſolis, ſanguinem manantem ſiſtit. lib. 3. cap. 50.

Goſsipij lanugo vſta, ſiſtit ſanguinis profluuium. lib. 2. cap. 96.

Iaſpides, ad omnem ſanguinis fluorem valere aiunt ſuſpenſas. lib. 5. cap. 117.

Larix: Reperitur in annoſis Laricum caudicibus prope medullam ipſam, pannum quoddam albicans, quandoque cubiti amplitudine, corio ex quo chirotecæ conficiuntur, adeo perſimile, vt vix alterum ab altero diſcerni poſsit, quo incolæ vtuntur ad ſanguinis fluores compeſcendos. lib. 1. cap. 74.

Leporini pili vſti ſanguinem vndiquaque fluentem ſiſtunt. lib. 2. cap. 18.

Meſpili folia ſicca, in puluerem aſperſa, ſanguinis profluuia ſiſtunt. lib. 1. cap. 133.

Mumia adſtringit illita, externa ſanguinis profluuia, pota verò, interna. lib. 1. cap. 85.

Suberis cortex tritus, ex aqua calida potus, ſanguinem fluentem ex vtralibet parte ſiſtit. lib. 1 cap. 121.

Xylum: vide Goſsipium.

Ad præcordiorum vitia in genere.
CAP. CCXXXI.

DIOSCOR. ABſinthium tritum cum cerato cyprino, præcordijs ſubuenit. lib. 3. cap. 23.

Palma elate miſta conferentibus cataplaſmatis, præcordijs prodeſt. lib. 1. cap. 126.

MATHIOL. Elenij radix præcordijs medetur. Comp. pag. 26.

Ad præcordiorum dolores. CAP. CCXXXII.

DIOSCOR. VInum è dauci radicibus, facit ad dolores præcordiorum. lib. 5. cap. 45.

Vinum origanites. Item:

Vinum è ſatureia. Item:

Vinum è thymo, faciunt ad pręcordiorum dolores. lib. 5. cap. 42.

Ad præcordiorum diſtentiones.
CAP. CCXXXIII.

IDEM. RHaponticum drachmæ pondere propinatum, facit ad intenta præcordia. lib. 3. cap. 2.

Vinum abſinthites valet contra longam præcordiorum diſtentionem. lib. 5. cap. 40.

Vinum merum potum, facit ad præcordiorum diſtentiones. lib. 5. cap. 7.

Ad

Ad præcordiorum inflammationes, & erosiones. CAP. CCXXXIIII.

Rosæ tusæ & illitæ, præcordiorum inflammationibus prosunt. lib. 1. cap. 112. DIOSCOR.

Scordium præcordia modicè inflammata, cerato exceptum, recreat. lib. 3. cap. 108.

Tragorigani potio præbetur, si à maritima iactatione æstus præcordiorum excitetur. lib. 3. cap. 29.

Vinum merum potum, facit ad præcordiorum rosiones. lib. 5. cap. 7.

Corrobontia. CAP. CCXXXV.

Ambarum cor olfactu roborat. lib. 1. capite 20. MATHIOL.

Aurantiorum florum aqua cor corroborat & spiritus viuificat. Comp. pap. 129.

Aurum intus in corpus sumptum, mirum in modum cor, & vitalem facultatem, roborat. lib. 5. cap. 70.

Caucalis cordi vtilis est. lib. 2. cap. 133.

Gammarorum lapillos, non desunt qui censeant ad cordis imbecillitatem facere. libr. 2. cap. 10.

Myrti baccæ quoquo modo haustæ aut deuoratæ, cor corroborant. lib. 1. cap. 128.

Rosæ folia cor corroborant. lib. 1. cap. 113.

Santalum cordi robur non parum addit. lib. 1. cap. 19.

Trifolium acetosum cor roborat. lib. 3. capite 106.

Cor exhilarantia. CAP. CCXXXVI.

DIOSCOR. BOrrago: ſiue Bugloſſum in vinum deiectum, animi auget lætitiam. lib. 4. cap. 123.

Sacra herba: ſeu Verbenaca ſupina: aiunt ſi aqua qua maduerit, ſpargatur triclinium, lætiores conuictus fieri. libr. 4. cap. 56.

MATHIOL. Corallium recenſetur inter ea, quæ cordi hilaritatem adferunt. lib. 5. cap. 97.

Crocum lætitiam adfert. Comp. pag. 25.

Santalum cordi lætitiam adfert. l. 1. c. 19.

Sericum mirificè exhilarat, qua in re crudum eo longè præſtat, quod ignem fuerit expertum, tametſi coctum quandoque in vſum veniat, verùm antequam in infectorum cortinis immerſum inficiatur. Excalfacit ſericum reſiccatque ordine primo, exiccat & attenuat, ea naturæ dote, vt cor recreet, lætumque efficiat, quapropter laxat, firmat, purificat, & illuſtrat ſpiritus, neque eius facultas, vni tantùm aſsignatur ſpirituum generi, in vna tantùm diſpoſitione, ſed ei proprium eſt, omnibus æquè ſpiritibus opem ferre, ita vt ſpiritus tam vitales, & animales, quàm naturales reficere valeat. lib. 1. cap. 143.

Solbaſtrella natat ſæpè in poculis vino repletis, quòd gratiam quandam, iucunditatemque potantibus afferat, Comp. pag. 696.

Scorzoneræ radix, per ſe commanducata, triſtitiam diſcutit, hilaritatemque conciliat. lib. 2. cap. 137.

Thus triſtitiam fugat, & lætificat cor & con-

conuenit omnibus eius affectibus, præsertim vbi misceatur cum medicamentis quæ cordi opem præstant. lib. 1. cap. 73.

Ad cordis affectus in genere. CAP. CCXXXVII.

AGallochum facit ad cordis affectus. libr. 1. cap. 21. MATHIOL.

Angelicæ radix, cordis affectibus, in pulverem trita, opem vnicè præstat. libr. 4. capite 111.

Antoræ radices, auxiliantur omnibus cordis affectibus. lib. 4 cap. 73.

Borragini, &

Buglosso vulgari, magna vis inest ad cordis affectus, & præsertim earundem decoctum, ex vino, ac etiam ex aqua paratum. lib. 4. cap. 125.

Cardiaca præstat, vt recentiores quidam tradunt, ad cordis affectus, vnde etiam apud vulgares nomen accepit. lib. 4. cap. 89.

Caryophylli in cibis deuorati, cordis affectibus auxiliantur. lib. 2. cap. 153.

Caucalis cordi vtilis est. libr. 2. cap. 133.

Cinnamomi vulgaris stillatitia aqua (cuius præparationem infrà cap. 336. inuenies) cardiacis affectibus præsentaneo remedio succurrit. lib. 1. cap. 13.

Crocum additur vtiliter medicamentis ad cor facientibus. Comp. pag. 25.

Eryngij radix vtiliter potanda datur contra cordis affectus, ex buglossi aut melissophylli decocto. lib. 3. cap. 21.

Lilium condalliũ aiunt cor iuuare. Compend. pag. 554.

Lignum aloes: vide Agallochum.

Lingua ceruina: vide Phyllitis.

Moschus omnibus cordis affectibus opem præstat, potus atque illitus. lib. 1. cap. 20.

Mumia quatuor granorum pondere, ex aqua menthæ sumpta, cordis affectus remouet. lib. 1. cap. 85.

Ocimum additur in antidotis, quę ad cordis affectus parantur. Comp. pag. 282.

Os de cornu cerui, omnibus cordis affectibus confert. lib. 2. cap. 52.

Oxalis præstat ad cordis affectus. Compend. pag. 205.

Phyllitidis stillatitia aqua, non desunt qui vtantur ad cordis affectus. lib 3. cap. 104.

Rosmarini coronarij flores sáccharo asseruati, peculiariter valent ad cordis frigidos affectus. lib. 3. cap. 73.

Santalum ijs immiscetur medicamentis, quæ cordi maximam opem præstant. libr. 1. cap. 19.

Thus conuenit omnibus cordis affectibus, præsertim vbi misceatur cum medicamentis, quæ cordi opem præstant. lib. 1. capite 73.

Vincetoxici radices vtiliter dantur ex oxalidis aut buglossi aqua, ad omnes cordis affectus, drachmæ pondere, vnà cum citrei mali semine. lib. 3. cap. 90.

Ad

Ad cordis tremorem & palpitationem. CAP. CCXXXVIII.

Aqua vitæ è vino per alembicum distillata, cordis pulsu aut tremore laborantibus summum est auxilium, si quotidie cochlearis communis mensura sumitur. lib. 5. capite 7. MATHIOL.

Elixir vitæ nostrum (cuius præparatio infrà cap. 358. describetur) idem præstat, sed longè validius. Ibid.

Galanga facit ad cordis palpitationem, si è plantaginis succo bibitur. lib. 1. cap. 2.

Lilium conuallium, cordis pulsatione cõcussis exhibent. lib. 3. cap. 120.

Moschus cor frigidum ac tremulum roborat, potus atque illitus. lib. 1. cap. 20.

Myrti baccæ, quoquo modo haustæ aut deuoratę, cordis tremori mirificè conferunt. lib. 1. cap. 128.

Phyllitidis foliorum stillatitia aqua vtuntur contra cordis pulsum. Comp. pag. 518.

Santalum ijs immiscetur medicamentis, quæ cordis palpitationi maximam præstant opem. lib. 1. cap. 19.

Scorzoneræ radix, aut eius succus, vtiliter datur cordis pulsu tremoreuè obnoxijs. lib. 2. cap. 137.

Vetonicorum purpureorum flores præstant ad cordis tremorem. Asseruantur saccharo ad hunc vsum. lib. 2. cap. 153.

Ad Cardiacam. CAP. CCXXXIX.

DIOSCOR. INtybus cardiacis per se vel cum polenta vtiliter illinitur. lib. 2. cap. 125.

Myrti arentium foliorum farina, cardiacorum sudores cohibet. lib. 1. cap. 128.

Rubi folia trita, cardiacis conuenienter imponuntur. lib. 4. cap. 33.

Rubus idæus eundem præbet effectum. lib. 4. cap. 34.

MATHIOL. Lauendulæ, &

Nardi Italicæ florum stillatitia aqua, potu duorum cochleariorum mensura, cardiacam sanat. lib. 1. cap. 6.

Scorzoneræ radix aut eius succus vtiliter datur cardiacis. lib. 2. cap. 137.

Ad syncopen siue animi deliquium.

CAP. CCXL.

DIOSCOR. CVcumer satiuus olfactu reuocat eos, quos animus liquerit. lib. 2. cap. 128.

Pulegium defectos animo recreat cum aceto naribus obiectum. lib. 3. cap. 30.

MATHIOL. Angelicæ radix in puluerem trita, animi deliquijs opem vnicè præstat. lib. 4. cap. 111.

Aqua vitæ è vino per alembicum distillata, animi deliquio laborantibus summum est auxilium, si cochlearis communis mensura sumitur. lib. 5. cap. 7.

Borragini, &

Buglosso vulgari, magna vis inest ad animi deliquium, & præsertim earundem decoctam, ex vino, ac etiam ex aqua paratum. lib. 4. cap. 123.

Caryo-

Caryophylli olfactu reuocant animi deliquijs laborantes. lib. 2. cap. 153.

Cinnamomi vulgaris stillatitia aqua, (cuius præparationem cap. 336. habes) animi deliquio præsentaneo remedio succurrit. lib. 1. cap. 13.

Elixir vitæ nostrum (cuius confectio capite 358. habetur) non solum haustum, sed etiam in faciem ex alterius ore proiectum, defectos animo reuocat. lib. 5. cap. 7.

Herbæ paralysis florescentis iam herbæ stillatitia aqua, datur vtiliter potanda in animi deliquijs, nam (vt inquiunt experimentatores) mirificè cor confortat ac roborat. libr. 4. cap. 99.

Lauendulæ &

Nardi Italicæ florum stillatitia aqua, præstat ad animi deliquia, non solum pota, sed etiam naribus illita. lib. 1. cap. 6.

Phyllitidis foliorum aqua stillatitia vtuntur in animi deliquijs. Comp. pag. 518.

Primula veris: vide Herba paralysis.

Scorzoneræ radix aut eius succus vtiliter datur animi deliquijs. libro secundo capite 137.

Vetonicorum purpureorum flores præstant ad animi deliquia. Asseruantur saccharo in hunc vsum. Item: Ex altilium floribus fit acetum, ijs in eo insolatis, quo naribus illito, reuocantur animi deliquio consternati. lib. 2. cap. 153.

Ad spiritus discursantes. CAP. CCXLI.

DIOSCOR. BDellium valet ad spiritus discursantes. lib. 1. cap. 69.

Vinum tragoriganites prodest spirituum discursationi. lib. 5. cap. 42.

Mammas cohibentia. CAP. CCXLII.

DIOSCOR. CIcutæ herba cum sua coma trita & imposita, in virginibus mammas coercet, & increscere non patitur. lib. 4. cap. 74.

Epimedij folia cum oleo trita, imposito cataplasmate mammas increscere nō sinunt. lib. 4. cap. 19.

Lapis naxius: quod ex eo exacuendo ferro deteritur, illitum, virginum mammas cohibet, nec increscere patitur. lib. 5. cap. 125.

NATHIOL. Aqua è viridibus pinorum nucibus, quas conos vocant, distillatorio vase parata, mammas admodum extuberantes cohibet, vbi linteolis in ea madefactis, sæpius foueantur. lib. 1. cap. 74.

Pini syluestris montani nucum recentium succus, mammas nimis in virginibus extuberantes, cohibet. Idem præstat stillatitia earum aqua, sed non adeò valenter. Compend. pag. 30.

Ad mammarum laxitatem. CAP. CCXLIII.

IDEM. ALchimilla,
Pes leonis, siue
Stellaria, laxas procidentesque mulierum mammas contrahit, & duras solidasque efficit.

cit, ſi lintea in eius decocto, aut ſtillatitia aqua intincta, mammis ſæpius imponantur, diutiusque importentur, præſertim hypociſtide, equiſeto, ſtypteria, ſiccisque rous admiſtis. lib. 4. cap. 115.

Lac generantia. CAP. CCXLIIII.

DIOSCOR.

ANemones folia & caules cum ptiſana cocti & comeſi, copiam lactis præbent. lib. 2. cap. 172.

Anethi aridi comæ ſeminisque decoctum, lac euocat. lib. 3. cap. 58.

Aniſum potum, lac ad mammas elicit. lib. 3. cap. 56.

Bryoniæ ſuccus lactis abundantiam facit, ſi cum tritico decocto ſorbetur. libr. 4. capite 176.

Cicer ſatiuum lac auget. lib. 2. cap. 97.

Circææ ſemen in ſorbitionibus datum, lacte mammas nutricum explet. libr. 3. capite 117.

Echij radix in vino aut ſorbitione ſumpta, lac extrahit. lib. 4. cap. 25.

Fœniculum mammas lacte replet, ſi herba edatur, aut ſemen cum ptiſana bibatur. libr. 3. cap. 67.

Fœniculi erratici foliorum decoctum potum, lactis abundantiam facit. lib. 3. cap. 68.

Glaux coquitur cum hordacea farina, ſale & oleo in ſorbitione, ad reuocandam lactis extincti vbertatem. lib. 4. cap. 136.

Halimi radix drachmæ pondere in aqua

mulſa pota, lactis vbertatem facit. libr. 1. capite 103.

Hippomarathrum: vide Fœniculum erraticum.

Lactuca ſatiua lac euocat. lib. 2. cap. 129.

Maluæ ſatiuæ decocta cum ſua radice ius, lac euocat. lib. 2. cap. 111.

Melanthij ſiue

Nigellæ ſemen, multis diebus ſumptum, lac extrahit. lib. 3. cap. 77.

Ocimum copioſiore cibo ſumptum, lac euocat. lib. 2. cap. 135.

Polygala pota, lactis abundantiam facit, lib. 4. cap. 137.

Priſana lac abundè ſuppeditat, ſi cum fœniculi ſemine decocta ſorbeatur. libr. 2. capite 78.

Sonchi ſuccus in ſorbitione lac elicit. lib. 2. cap. 124.

Vinum ex caricis, lactis vbertatem facit, vitioſum tamen ſanguinē creat, & elephantiaſin adfert. lib. 5. cap. 35.

Viticis ſemen potum, lac euocat. lib. 1. capite 116.

Vitis alba: vide Bryonia.

MATHIOL. Braſsica cocta, & longo pipere aſperſa, vnaque cum iure ſumpta, nutricibus lactis vbertatem præbet. lib. 2. cap. 115.

Cardui lactei, ſiue

Cardui mariæ radicum puluerem, ſunt, qui addito fœniculi ſemine & longi piperis momento ex ptiſana propinent nutrici-

bus

bus lacti augendo. libro tertio capite 19.

Cryſtallum nutricibus lac auget. lib. 5. capite 116.

Rapunculi radix elixa & cum longo pipere deuorata, lactis vbertatem in nutricibus facit. lib. 2. cap. 104.

Lac extinguentia. CAP. CCXLV.

Cicutæ herba cum coma trita, & mammis appoſita, lac extinguit. lib. 4. cap. 74. DIOSCOR.

Fabæ lomentum per ſe, vel cum polenta, lac reſtinguit. lib. 2. cap. 98.

Cancri fluuiatiles crudi, triti & illiti, lac exiccant. lib. 2. cap. 10. MATHIOL.

Cucurbitarum folia recentia mammis puerperarum adhibita, lac exiccant. lib. 2. cap. 127.

Lac ne coaguletur in mammis. CAP. CCXLVI.

Ceræ grana decem, milij magnitudine, hauſta, lac in nutricibus non patiuntur coagulari. lib. 2. cap. 76. DIOSCOR.

Mentha, puerperarum mammis, recens, illita, lactis concretionem inhibet. lib. 3. capite. 35. MATHIOL.

Ad mammarum tumores & rigores.

CAP. CCXLVII.

Apollinaris ſemen ex vino tritum, tumentibus à partu mammis illinitur. lib. 4. capite 64. DIOSCOR.

Aqua marina mammas rigentes foueri, vtile eſt. lib. 5. cap. 15.

Baccharis folia impoſita, mammis tumentibus à partu auxiliantur. lib. 3. cap. 44.

Fabarum lomentum per ſe, aut cum polenta illitum, turgentes grumoſo lacte mammillas adiuuat. lib. 2. cap. 98.

Fæx vini recens, rigentes mammas, ſuiq; lactis impatientes, cum aceto illita, extinguit. lib. 5. cap. 90.

Hyoſcyamus: vide Apollinaris.

Mentha cum polenta impoſita, mammas ſi tendantur, aut lacte turgeant, compeſcit. lib. 3. cap. 35.

Ricini folia cum polenta trita & impoſita, turgentes mammas cohibent. libr. 4. capite 158.

Tritici furfures in aceto decocti, mammas turgentes ſedant. lib. 2. cap. 78.

Vinacei vuarum reconditi, rigentibus mammis cum ſale illinuntur. lib. 5. cap. 3.

MATHIOL. Cancri fluuiatiles triti crudi, & tumentibus mammis illiti, mirificè proſunt. libr. 2. cap. 10.

Marrubij recentia folia illita, cum veteri axungia, mammarum tumores reſoluunt. lib. 3. cap. 102.

Oleum fit è floribus Iridis ſylueſtris minoris, quo quidam vtiliter vtuntur ad tumentes ex partu mammas. Comp. pag. 3.

Ad mammarum duritiem. CAP. CCXLVIII.

Aiu-

Aluga trita in farinam, & cum melle illita, mammarum duritias discutit. libr. 3. capite 157. DIOSCOR.

Apij hortensis herba cum pane vel polenta illita, mammarum duritiem ex lacte concreto contractam, reprimit. lib. 3. cap. 64.

Apij palustris idem effectus. Ibid.

Chamæpitys; vide Aiuga.

Erui farina cum melle, mammarum duritias emollit. lib. 2. cap. 102.

Erysimon; siue.

Irio ex aqua vel melle, mammarum duritijs illinitur. lib. 2. cap. 152.

Lens, contra mammas, in quibus lac coijt in grumos, & præ nimia sui copia profunditur, in aqua maris cocta & illita, auxiliatur. libr. 2. cap. 100.

Cancri fluuiatiles crudi triti & illiti, impactas mammarum duritias resoluunt. lib. 2. capite 10. MATHIOL.

Castaneæ tritæ, & cum hordeacea polenta & aceto illitæ mammarum duritias discutiunt. lib 1. cap. 122.

Graminis mammæ semen ex pingui iure decoctum & illitum, mammarum durities resoluit. Comp. pag. 665.

Ad mammarum collectiones. CAP. CCXLIX.

Lentis palustris stillatitiam aquam, præferunt quidam ad mammarum collectiones, anteaquàm augeantur, namq; illita, non obscurè fluentes reprimit humores. libr. 4. cap. 83. IDEM.

Ad mammarum inflammationem. CAP. CCL.

DIOSCOR. ALthæa per se, vel in vino, aut aqua mulsa decocta, & imposita. lib. 3. cap. 146.

Asphodeli radices in vini fæce coctæ & illitæ. lib. 2. cap. 164.

Cotonea cruda cataplasmatis commodè adijciuntur. lib. 1. cap. 131.

Fabæ lomentum per se vel cum polenta illitum. lib. 2. cap. 98.

Hastula regia: vide Asphodelus.

Hemerocallis folia illita. lib. 3. cap. 120.

Lapis geodes ex aqua illitus. libr. 5. capite 126.

Lapis ostracites cum melle impositus. lib. 5. cap. 122.

Nuces iuglandes, cum mellis exiguo & ruca illitæ. lib. 1. cap. 141.

Terra samia, cum rosaceo & aqua illita. lib. 5. cap. 129.

Thus cum cimolia & rosaceo illitum. libr. 1. cap. 70.

Vinacei vuarum reconditi, cum sale illiti. lib. 5. cap. 3.

MATHIOL. Balsaminæ fructus exempto semine insolantur diu in oleo omphacino, aut macerantur eodem oleo in balneo calentis aquæ, aut equino calente fimo, fitque inde oleum præstantissimum ad arcendas mamillarum inflammationes. lib. 4. cap. 177.

Geranium quintum recens tritum, Germanorum medici peculiariter commendant ad inflāmationes mamillarū. Cōp. pag. 540.

Oleum

Oleum hyoſciaminum noſtrum (cuius præparatio infrà cap. 504. de dolore habetur) mammis à partu inflammatis vtiliter illinitur. lib. 1. cap. 36.

Oryzæ farina, mammarum incipientes inflammationes arcet, cum roſis & anthemide decocta & illita. lib. 2. cap. 88. & Comp. pag. 170.

Ad mammarum rimas. CAP. CCLI.

MATHIOL.

APARINES ſuccum magnifaciunt quidam ad papillarum rimas. lib. 3. cap. 88.

Pomata (cuius præparandi rationem ſuprà capite 154. habes) in Italia frequentiſsimum obtinet vſum, ad mamillarum rimas, tam à frigore quàm ab acri ſucco factas. lib. 2. capite 69.

Ad mammarum vlcera. CAP. CCLII.

DIOSCOR.

ASclepiadis folia contra mammarum vlcera quæ cacoethe vocantur, illita conueniunt. lib. 3. cap. 90.

Ad alarum perfuſiones. CAP. CCLIII.

IDEM.

MYrti arentium foliorum farina, vtiliter inſpargitur contra alarum feminumq; perfuſiones. lib. 1. cap. 128.

Ad alarum graueolentiam & fætorem. CAP. CCLIIII.

IDEM.

ALumen contra graue alarum inguinumque virus illinitur. lib. 5. cap. 82.

Cardui radix illita, graueolentiam alarum totiusque corporis emendat. Item; si decocta in vino bibitur. lib. 3. cap. 14.

Myrrha aduersus alarum tædia, cum liquido alumine illinitur. lib. 1. cap. 67.

Rosei pastilli, mulieribus monilium vice collo circumdato vsui sunt, ad retundendum graue sudoris virus. lib. 1 cap. 113.

MATHIOL. Asphodeli: siue

Hastulæ regiæ radices, cum hyoscyamo feruefactæ, & pice liquida exceptæ, alarum virus tædiauè emendant. lib. 2. cap. 164.

Alarum pili euulsi ne renascantur.

CAP. CCLV.

DIOSCOR. VIperæ adeps, pilos alis euulsos peruncti radicibus, recens & per se illitus, obliterat atque renasci non patitur. libr. 2. capite 69.

Ad dorsi dolores. CAP. CCLVI.

MATHIOL. NVclei pinei frequenter deuorati, sanant dorsi dolores. lib. 1. cap. 74.

Potentillæ herbæ decoctum, ex vino paratum, præstat potum ad dorsi dolores. libr. 4. cap. 37.

Ventriculo quæ vtilia. CAP. CCLVII.

DIOSCOR. ACetum stomacho vtile. lib. 5. cap. 17.

Buccinorum caro. lib. 2. cap. 4.

Carum. lib. 3. cap. 57.

Cochleæ marinæ. lib. 2. cap. 9.

Cochleæ

Cochleæ terreſtres. lib. 2. cap. 9.
Cucumis ſatiuus. lib. 2. cap. 128.
Echinus marinus. lib. 2. cap. 1.
Elenij radix. libr. 1. cap. 27.
Folium. lib. 1. cap. 11.
Gingiber. lib. 2. cap. 154.
Gingidium. lib. 2. cap. 131.
Glycyrrhizæ ſuccus. lib. 3. cap 5.
Hedyſari ſemen. lib. 3. cap. 129.
Hydromelum. lib. 5 cap. 25.
Intybus ſylueſtris. lib. 2. cap. 125.
Iuniperi baccæ. lib. 1. cap. 87.
Lactuca ſatiua. lib. 2. cap. 129.
Loti arboris baccæ. lib. 1. cap. 134.
Mala armeniaca. lib. 1. cap. 131.
Mala cotonea. lib. 1. cap. 131,
Mala epirotica. lib. 1. cap. 131.
Mala orbiculata. lib. 1. cap. 131.
Mala perſica. Ibid.
Mala præcocia Ibid.
Mala punica. lib. 1. cap. 127.
Malabathrum. lib. 1. cap. 11.
Mentha. lib. 3. cap. 35.
Meſpili fructus. lib. 1. cap. 133.
Myrti ſuccus. lib. 1. cap. 128.
OEnanthe. lib. 5. cap. 5.
Oliua flaua. lib. 1. cap. 118.
Omphacinum. lib. 1. cap. 28.
Perſeæ fructus. lib. 1. cap. 146.
Piſtacia. lib. 1. cap. 140.
Pruna ſyriaca exiccata. lib. 1. cap. 137.
Saccharum. lib. 2. cap. 75.

Scandix. lib. 2. cap. 132.
Siseris radix decocta. lib. 2. cap. 107.
Vinum cydonites. lib. 5. cap. 24.
Vinum lentiscinum. lib. 5. cap. 33.
Vinum myrtites. lib. 5. cap. 31.
Vinum ex punicis. lib. 5. cap. 29.
Vinum ex pyris. lib. 5. cap. 27.
Vinum terebinthinum. lib. 5. cap. 33.

Ventriculo quæ aduersentur. CAP. CCLVIII

DIOSCOR.

Arbuti fructus. lib. 1. cap. 138.
Acedri fructus. lib. 1. cap. 89.
Fici maturæ recentes. lib. 1. cap. 145.
Hordeum. lib. 2. cap. 79.
Lens. lib. 2. cap. 100.
Melimela. lib. 1. cap. 131.
Mori fructus. lib 1. cap. 143.
Nuces auellanæ. libr. 1. cap. 142.
Nuces iuglandes. lib 1. cap. 141.
Oleum balaninum. lib. 1. cap. 35.
Oliua nigra lib. 1. cap. 118.
Polium. lib. 3. cap. 107.
Porri capitati semen. lib. 2. cap. 143.
Pruni poma. lib. 1. cap. 137.
Pyra ieiunos esitata lædunt. lib. 1. cap. 132.
Raphanus. lib. 2. cap. 106.
Sesamum. lib. 2. cap. 92.
Siliquæ recentes. lib. 1. cap. 130.
Sycomori pomum. lib. 1. cap. 144.
Terebinthi fructus. lib. 1. cap. 76.
Vnguentum susinum. lib. 1. cap. 51.

Ven-

Ventriculum frigidum & imbecillem calfacientia & roborantia. CAP. CCLIX.

ABsinthium cum rosaceo tritum, stomacho longa valetudine laboranti subuenit. lib. 3. cap. 25. DIOSCOR.

Acetum scillinum stomachicis datur, ieiunis quotidie sorbendum, inter initia exiguum, paulatim adaugendo, ad cyathum vsque, nonnulli binos dant cyathos, aut largius. lib. 5. cap. 21.

Agallochi radix epota drachmæ pondere, stomachi imbecillitatem mulcet. lib. 1. c. 21.

Agarici drachma vna, si dissolutio stomachi est, ita vt cibi tenax non sit, manditur, & sine vlla humoris sorbitione deuoratur. lib. 3. cap. 1.

Aqua in qua candens ferrum est restinctum, dissolutis stomacho auxiliatur. libr. 5. cap. 53.

Artemisiam tenuifoliam, si quis stomacho laborans, cum amygdalino oleo benè contundat, in malagmatis lentorem, & stomacho imponat, sanitati restituetur. lib. 3. cap. 111.

Betonicæ folia manducata, & succus deuoratus, stomachicis prodest, si postea vinum dilutum sorbeatur. lib. 4. cap. 1.

Cupressi folia cum cerato admota, stomachum corroborant. lib. 1. cap. 86.

Galli ventriculi sinu interiore quæ residet membrana, secti in laminas cornus specie similis, siccata tritaque, in vino conuenientissimè stomachicis datur in potu. lib. 2. c. 43.

Gentianæ radix pota cum aqua, ſtomachis ſubuenit. lib. 3. cap. 3.

Lactuca ſatiua ſtomachicis illota prodeſt comeſa. lib. 2. cap. 129.

Lapis ſamius prodeſt ſtomachicis potus. lib. 5. cap. 130.

Lignum aloes: vide Agallochum.

Maſtiche ſtomacho auxiliatur, ſed ructum mouet. lib. 1. cap. 75.

Omphacomeli ſtomachis conuenit. libr. 5. cap. 26.

Palma elate prodeſt imbecilli ſtomacho, conferentibus cataplaſmatis miſta. libr. 1. capite 126.

Phœnicobalani ſicciores ſtomachicis vtiles in cibo. lib. 1. cap. 125.

Pœoniæ grana ſtomachicis eſſe prodeſt. lib. 3. cap. 140.

Rhaponticum epotum, facit ad ſtomachi imbecillitatem. Item: Si diſſolutio eſt ſtomachi, id eſt cùm cibi tenax non eſt, manditur, & ſine ſorbitione vlla deuoratur. lib. 3. capite 2.

Rubi idæi flos, ſtomachicis ex aqua bibendus datur. lib. 4. cap. 34.

Scillæ radicis oboli tres, ex melle dantur in delinctu, ſtomachicis, quibus innatat cibus. lib. 2. cap. 167.

Spinæ albæ radix pota, ſtomachicis efficax eſt. lib. 3. cap. 12.

Thymoxalme veteres vtebantur, & dabant laborantibus imbecillitate ſtomachi, ternos

ternos quaternosuè cyathos, aqua calida dilutos. lib. 5. cap. 20.

Tragoriganum ventriculo imbecillo præbetur. lib. 3. cap. 29.

Vinum omne mixto ac syncerum, & sua natura austerum, stomachum adiuuat, eiusque resolutioni prodest. lib. 5. cap. 7.

Vinum, in quo candens ferrum est restinctum, dissolutis stomacho auxiliatur. libr. 5. cap. 53.

Vinum ex abrotono prodest stomachicis. lib. 5. cap. 42.

Vinum absinthites ijs prodest, quibus negotium stomachus exhibet. lib. 5. cap. 40.

Vinum ex anetho stomachicis auxiliatur. lib. 5. cap. 45.

Vinum ex apij semine stomachicis auxiliatur. lib. 5. cap. 45.

Vinum lunites prodest stomachicis. libr. 5. cap. 42.

Vinum è calamintha. lib. 5. cap. 42.

Vinum ex fœniculo. lib. 5. cap. 45.

Vinum è nardo. lib. 5. cap. 44.

Vinum ex nardi syluestris radicibus. libr. 5. cap. 44.

Vinum nectarites facit ad stomachi vitia. lib. 5. cap. 44.

Vinum œnanthinum facit ad stomachi imbecillitatem. lib. 5. cap. 28.

Vinum omphacites prodest dissolutis stomacho. lib. 5. cap. 8.

Vinum palmeum stomachicis conuenit. lib. 5. c. 34.

Vinum ex petroselino. lib. 5. cap. 45.

Vinum è pulegio. lib. 5. cap. 42.

Vinum scillinum vtile est contra cruditates, & ciborum corruptiones: & ijs qui re-uomunt cibum, & si pituita in ventre vel stomacho coierit. lib. 5. cap. 2.

Vitis viniferæ foliorum succus potus, stomachicis medetur. Item: Eiusdem capreoli in aqua madefacti & poti, idem faciunt. libr. 5. cap. 1.

Vuarum acinorum tostorum nucleorum farina, inspargitur polentæ modo, solutis stomacho. lib. 5. cap. 3.

MATHIOL. Acori radicis & cinnamomi drachma, in vini absinthitis haustu sumpta, frigidum infirmumque ventriculum roborat. libr. 1. capite 2.

Amaraci herba stomacho vtilis est, tam exterius illita, quàm interius sumpta. libr. 3. capite 40.

Ambubeia: vide Dens leonis.

Angelicæ radicis decocto ex aqua aut vino, roboratur ventriculus. libr. 4. cap. 111.

Aqua vitæ è vino per alembicum destillata, ventriculum calefacit, si quotidie cochlearis communis mensura sumitur. libr. 5. capite 7.

Aquæ aluminosæ ventriculum roborant, qui crebris vomitionibus imbecillus efficitur. lib. 5. cap. 14.

Aquæ ferreæ ventriculi vitijs vtiliter adhibentur. lib. 5. cap. 14.

Au-

Aurantiorum cortex sacchar[illegible] conditus, ventriculum roborat. Comp. pa[illegible]29.

Balneis factis [illegible] Aqua salsa, excalfit ventriculus, frigidi[illegible] obnoxius, & humiditate languescens. lib. 5. cap. 14.

Balsami factitij aqua, quæ destillando prius fluxit, ventriculi imbecillitate affectos, hausta, mirum in modum iuuat, siquidem tum pituitam tum flatum valenter consumit, sed quòd acerrima sit, dari sanè per se nequit, nisi vino aut iure aliquo admista. Faciendi modum sic habeto, ego enim hac ratione pluries ipsum mihi confeci: Sumito resinæ terebinthinæ, abiegnæ, cuiusque libram, thuris albi, ladani, cuiusque vncias sex, nardi indicæ drachmas duas, radicum phu, iridis, acori, asari, cyperi, sing. drachmam, mastiches, galangæ, caryophyllorum, casiæ odoratæ, zedoariæ, cuiusque drachmas sex, nucum myristicarum vncias quatuor, macis vnciam vnam, agallochi vncias duas, gummi elemi vncias sex, aloes hepaticæ, myrrhæ, cuiusque vnciam vnam & semis, castorei drachmas decem, ossium cariotarum, styracis calamiti pinguis, laseris odorati, singul. vnciam, lachrymæ sanguinis draconis sexunciam, florum lauendulæ vncias quatuor, olei vnguentariæ glandis vncias sex. Quæ ex his atterenda sunt, in puluerem conterito, liquoribusq; admisceto, & nitreo organo (si nescis, chymistas consulito) diligentissimè, vi com-

mensurati ignis, oleum elicito. primùm enim clarissima tenuissimaque emanat aqua, tenuissimarum vtique partium, quæ igni admota, modo quodam admirabili flagrat, hæc Aqua Balsami dicitur. Deinde defluit oleum colore aureo, & substantia inter tenuem & crassam, quod oleum Balsami vocant. Postremò verò id manat, quod Balsamum vocant, rufo colore. lib. 1. cap. 18,

Caryophylli in cibis deuorati, ventriculi affectibus auxiliantur. Item: puluis eorum in vino vel malorum cydoniorum succo haustus, ventriculum roborat. Item: Illinuntur perquàm vtiliter cum mastice, rhoe, corallis & punicis floribus ad ventriculi morbos, & præsertim hos, quibus adstrictione opus est. lib. 2. cap. 153.

Cinnamomi vulgaris aqua stillatitia, (cuius confectionem infrà capite 336. inuenies) ventriculum iuuat & roborat. lib. 1. cap. 13.

Coriandri semen stomachum corroborat. Comp. pag. 468.

Cubebæ languentem ex pituita ventriculum, vel etiam ex flatu, roborant. libr. 1. capite 10.

Dentis leonis radix cocta, stomachum dissolutum astringit. lib. 2. cap. 125.

Diptami albi radix prodest stomachicis. lib. 1. cap. 92.

Elixir vitæ Mathioli, Aquæ vitæ vires, sed longè validiores, habet. lib. 5. cap. 7. Huius præparationem infr. cap. 502. inuenies.

Galan-

Galanga ventriculum roborat. libr. 1. capite 2.

Gattaria valet ad omnes ventriculi morbos, à pituitosis excrementis aut flatu genitos. lib. 3. cap. 36.

Larignæ resinæ aqua, quæ inprimis destillat, si scrupuli vnius tantùm pondere, ex vino albo bibatur, vbi ventriculus pituita repletus languet, paulò pòst eam per vomitum expellit magno iuuamento. lib. 1. cap. 74.

Lauendula ventriculum roborat. lib. 1. capite 6.

Menthæ græcæ succus, ventriculum roborat, tam haustus quàm illitus. libr. 3. capite 35.

Myrteum condimentum languidos ventriculos roborat. lib. 1. cap. 128.

Nardus Italica Lauendulæ vires habet. lib. 1. cap, 6.

Nuces myristicæ ventriculum roborant. lib. 1. cap. 141.

Pistacia, medicorum nonnulli ad ventriculum roborandum tam cibis quàm medicamentis admiscent. lib. 1. cap. 140.

Rosæ folia ventriculum roborant. libr. 1. cap. 113.

Rosmarinum coronarium valet ad ventriculi frigidos affectus, si cum pane deuoratur, aut in puluerem contritum ex meraco bibatur. lib. 3. cap. 75.

Sampsuchum: vide Amaracus.

Vinum guaiaci (cuius præparatio infrà

cap. 594. habetur) ventriculi morbis, pituita genitis, mirificè succurrit. lib. 1. cap. 111.

Ventriculum purgantia. CAP. CCLX.

DIOSCOR. ALoe, duorum cochleariorum mensura, in aqua frigida aut egelida pota, stomachum purgat. lib. 3. cap. 22.

Vinum melitites stomachum expurgat. lib. 5. cap. 11.

Capparis fructus valet ad deradendam deijciendamque pituitam, quæ ventriculo inhæserit. Comp. pag. 345.

MATHIOL. Caucalidis herba tota ex aceto mansa & vomitione reddita, ventrem purgat. libr. 2. cap. 133.

Turpetum ventriculum expurgat & quæ illi penitus inhærent excrementa detergit. Verùm qui sumunt, cauere debent à piscium esu & australi flatu. lib. 4. cap. 130.

Concoctionem iuuantia. CAP. CCLXI.

DIOSCOR. ACetum scillinum ægrè cibũ concoquentibus, datur ieiunis quotidie sorbendum inter initia exiguum, paulatim adaugendo, ad cyathum vsque, nonnulli binos dant cyathos, aut largius. lib. 5. cap. 21.

Betonica fabæ quantitate, secundum cœnam cum melle deuorata, concoctionem adiuuat. lib. 4. cap. 1.

Bulbus esculentus amarus & scillinus, cõcoctionem iuuat. lib. 2. cap. 165.

Carum concoctionem adiuuat. lib. 3. c. 57.

Erucæ

Erucæ ſemen concoctioni prodeſt. lib. 2. cap. 134.

Liguſtici radix & ſemen prodeſt ad concoctiones. lib. 3. cap. 51.

Orobanche legumentis addita, concoctionem accelerare creditur. lib. 2. cap. 136.

Piper ad intinctus eſculentorum additum, concoctionem adiuuat. lib. 2. cap. 153.

Scillæ radix coquitur cum melle & eſtur, vt concoctionem adiuuet. lib. 2. cap. 167.

Vinum abſinthites tardam concoctionem accelerat. lib. 5. cap. 40.

Vinum chamædrytes. lib. 5. cap. 42.

Vinum origanites. lib. 5. cap. 42.

Vinum ex panace. lib. 5. cap. 45.

Vinum picatum. lib. 5. cap. 39.

Vinum reſinatum. lib. 5. cap. 36.

Vinum roſaceum. lib. 5. cap. 30.

Vinum è ſatureia. lib. 5. cap. 42.

Vinum ſtrobolites. lib. 5. cap. 37.

Vinum è thymo. lib. 5. cap. 42.

Vinum tragoriganites. libr. 5. cap. 42.

MATHIOL.

Caryophylli concoctiones adiuuant. libr. 2. cap. 153.

Coriandri ſemen concoctionem cibi adiuuat. Comp. pag. 468.

Dracunculus hortenſis item. Compend. pag. 335.

Imperatoriæ radix concoctionem roborat. lib. 3. cap. 65.

Ad cruditates. CAP. CCLXII.

DIOSCOR. AGaricum efficax est contra cruditates. Datur duobus obolis, in vino, mulso febrim non sentientibus, febriculosis verò, in aqua mulsa. lib. 3. cap. 1.

Vinum è myrrha facit ad cruditates. libr. 5. cap. 44.

Vinum omphacites prodest crudis. libr. 5. capite 8.

Vinum scillinum vtile est contra cruditates, & ciborum corruptiones. libr. 5. cap. 22.

Xylobalsamum ex aqua potum, cruditatibus auxiliatur. lib. 1. cap. 18.

MATHIOL. Angelicæ radix per se sumpta, cruditates concoquit. Comp. pag. 814.

Aqua vitæ è vino per alembicum distillata, his qui cruditatibus ventriculi obnoxij sunt, summum est auxilium, si quotidie cochlearis communis mensura sumitur. libr. 5. capite 7.

Elixir vitæ nostrum (cuius conficiendi ratio infrà cap. 502. tradetur) idem facit, sed longè efficacius. lib. 5. cap. 7.

Napi semen ventriculi cruditates vomitione extrahit, vbi ex oxymelite & tepente aqua hauriatur. lib. 2. cap. 105.

Crapulam & Ebrietatem arcentia.

CAP. CCLXIII.

DIOSCOR. ABsinthium præsumptum, crapulam arcet. lib. 3. cap. 23.

Amygdalis amaris quinis vel septenis præsumptis, ebrietatem non sentiunt potatores. lib. 1. c. 139.

Bras-

Braſsica ſummo cibo ſumpta, crapulam diſcutit, & vini noxam reſtinguit. libr. 2. capite 113.

Crocum qui ex paſſo biberint, crapulam non ſentient. lib. 1. cap. 25.

Vinum quod ferueſacto aliquantum ſemine myrti exprimitur, præſumptum, crapulam arcet. Præſtat idem ſeminis effectus. lib. 1. cap. 128.

Braſsica ſi cruda præſumatur, ebrietatem futuram mirum in modum arcet, quemadmodum etiam pòſt ſumpta, crapulam diſcutit. lib. 5. cap. 3.

Eryngij radix præſumpta, crapulam arcet. lib. 3. cap. 21. MATHIOL.

Lapide amethyſto ebrietas arcetur. lib. 1. in præfat.

Perſicorum nuclei potantes inebriari prohibent, ſi ſeni ſeptenivè præſumantur. lib. 1. cap. 131.

Porrum crapulam & ebrietates diſcutit. lib. 2. cap. 143.

Ebrietatem inducentia. CAP. CCLXIIII.

Cyclamini radix vino immiſta, inebriat. lib. 2. cap. 158. DIOSCOR.

Phœnicobalani recentes, copioſiores in cibo, inebriant. lib. 1. cap. 125.

Ambarum vino infuſum, temulentos efficit. lib. 1. cap. 20. MATHIOL.

Flatus tum ventriculi, tum inteſtinorum, diſcutientia. CAP. CCLXV.

DIOSCOR. ABſinthium ad inflationes ventris prodeſt, cum ſeſeli & nardo Gallico potum. lib. 3. cap. 23.

Althæa decocta in vino aut aqua mulſa, & per ſe, efficax eſt contra inflationes. lib. 3. capite 146.

Amygdalæ amaræ illinctu cum melle & lacte, nucis auellanæ magnitudine, inflationibus coli medentur. lib. 1. cap. 139.

Anethi aridi comæ ſeminiſque decoctum, potu inflationes ſedat. lib. 3. cap. 58.

Aniſum valet ad inflationes. lib. 3. cap. 56.

Anthemis aduerſus inflationes bibitur. lib. 3. cap. 137.

Apij hortenſis ſemen inflationes diſcutit. lib. 3. cap. 64.

Apij paluſtris idem vſus. Ibid.

Aſpalathi decoctum potu inflationes diſcutit. lib. 1. cap. 19.

Caſtoreum ex aceto potum. lib. 2. cap. 23.

Chamæmelum: vide Anthemis.

Coſtus ex vino & abſinthio potus. libr. 1. cap. 15.

Cumini ſatiui ſemen coctum, & cum oleo inditum, aut cum hordeacea farina illitum. lib. 3. cap. 59.

Cumini ſylueſtris ſemen ex aqua potum. lib. 3. cap. 60.

Elenij radix cum melle aſſumpta. lib. 1. capite 27.

Epithymum priuatim prodeſt inflatis, acetabuli menſura ad quatuor drachmas, cum

cum melle, ſale & aceti exiguo. libr. 4. capite 172.

Eryngij radix cum drachma vna ſeminis paſtinacæ. lib. 3. cap. 21.

Hordeacea farina illinitur ad inteſtinorum inflationes, cum lini ſemine fœno græco & ruta. lib. 2. cap. 79.

Iuncus odoratus. lib. 1. cap. 16.

Iuniperi baccæ potæ. lib. 1. cap. 87.

Ius è vetere gallinaceo prodeſt inflationibus ſtomachi. lib. 2. cap. 43.

Liguſtici radix & ſemen, prodeſt ad inflationes, prȩſertim quibus ſtomachus turgeat. lib. 3. cap. 51.

Mei radices ex aqua ferueſactæ, vel tritæ citra coctionem, & potæ. lib. 1. cap. 3.

Nardum celticum cum abſinthij ſucco potum. lib. 1. cap. 7.

Nardum indicum ex aqua frigida potum. lib. 1 cap. 6.

Nardum montanum potum. libr. 1. capite 8.

Nardum ſyriacum ex aqua frigida potum. lib. 1. cap. 6.

Nitrū cum aqua calida vel vino infuſum. lib. 5. cap. 89.

Ocimi ſemen. lib. 2. cap. 135.

Petroſelinum macedonicum, contra ſtomachi & coli inflationes prodeſt. libr. 3. capite 64.

Peucedanum. lib. 3. cap. 76.

Rhaponticum. lib. 3. cap. 2.

Ruta cum oleo decocta & infuſa, valet ad coli & inteſtini recti inflammationem. libr. 3. capite 45.

Smyrnij ſemen ſtomachi inflammationes lenit. lib. 3. cap. 65.

Suillus talus combuſtus, dum è nigro albeſcat, tritus & potus, inflammationibus coli medetur. lib. 2. cap. 51.

Thymoxalme veteres vtebantur, dabantque laborantibus inflammationibus, ternos quaternosuè cyathos, aqua calida dilutos. lib. 5. cap. 20.

Tritici farina cum hyoſcyami ſucco illinitur contra interaneorum inflationes. libr. 2. capite 78.

Vinum omne merum ac ſyncerum & ſua natura auſterum, facit ad longas inflationes. lib. 5. cap. 7.

Vinum abſinthites. lib. 5. cap. 40.

Vinum è myrrha. lib. 5. cap. 44.

Vinum è nardi ſylueſtris radicibus. Ibid.

Vinum picatum. lib. 5. cap. 39.

Vinum ſcillinum. lib. 5. cap. 22.

Vinum ſtœchadites. lib. 5. cap. 42.

Vrticæ folia cocta cum conchis, inflationes diſcutiunt. lib. 4. cap. 89.

MATHIOL. Amaracus confert ad flatus. lib. 3. cap 40.

Aniſi ſemen flatus pellit. lib. 3. cap. 56.

Aqua vitæ è vino per alembicum deſtillata, his qui flatibus ſunt obnoxij, ſummum eſt auxilium, ſi quotidie cochlearis communis menſura ſumitur. lib. 5. cap. 7.

Aue.

Auena cum putamine calefacta, & in sacculis adhibita, flatuosos dolores tollit. Compend. pag. 169.

Aurantiorum cortex saccharo conditus, flatus pellit. Comp. pag. 129.

Castoreum drachmæ pondere bibitum flatus sursum deorsumque pellit. libr. 2. capite 23.

Cinnamomi vulgaris stillatitia aqua (quę quomodo præparanda, infrà capite 336. describetur) flatus discutit. lib. 1. cap. 13.

Cubebæ flatus discutiunt. lib. 1. cap. 10.

Elixir vitæ Mathioli, Aquæ vitæ habet vires, sed longè efficaciores. lib. 5 cap. 7.

Filipendula stomachi inflammationes discutit. lib. 3. cap. 118.

Imperatoriæ radix, discutit mirificè tum ventriculi tum intestinorum flatus. lib. 3. capite 65.

Iuniperi baccæ præstant contra inflationes. Comp. pag. 41.

Lauendulæ flores ex vino feruefacti, flatus dissoluunt illiti. lib. 1. cap. 6.

Milium fomentum est optimum, ad flatus repellendos, præsertim vbi cum sale admistum fuerit. lib. 2. cap. 90.

Mumia cum decocto cumini, ammi & cari, tum ventriculi tum intestinorum flatus discutit. lib. 1. cap. 85.

Nardus Italica, Lauendulæ vires habet. lib. 1. cap. 6.

Nuces myristicæ flatus discutiũt. l. 1. c. 141.

Oleum è iuglandibus factũ hauſtum quinque aut ſex vnciarum pondere, flatus potenter diſsipat. lib. 1. cap. 141.

Phu radix deuorata, flatus pellit. lib. 1. capite 10.

Pſeudocoſti radicem flatus expellere affirmant, ſiue bibatur ipſa radix, ſiue decoctum eius, aut ſi in fomentis, balneis & deſeſſionibus addatur. lib. 1. cap. 15.

Ruta flatus potenter pellit. libro tertio capite 45.

Sampſuchum: vide Amaracus.

Siſymbrium tam hortenſe quàm ſylueſtre flatus pellit, cum herba ipſa in puluerem trita, tum eius decoctum potum. libr. 2. capite 121.

Tamaceto recentiores vtuntur ad ventriculi & alui flatus diſcutiendos. libro tertio capite 138.

Flatus gignentia. CAP. CCLXVI.

DIOSCOR. BVlbi omnes. lib. 2. cap. 165.
Caſtaneæ. libr. 1. cap. 122.
Cepæ. lib. 2. cap. 145.
Cicer. lib. 2. cap. 97.
Fabæ. lib. 2. cap. 98.
Glandes. libr. 1. cap. 121.
Hordeum. lib. 2. cap. 79.
Laſer. lib. 3. cap. 78.
Lens. lib. 2. cap. 100.
Mala omnia. lib. 1. cap. 131.
Mala punica. lib. 1. cap. 127.

Mel

Mel crudum. lib. 2. cap. 72.
Napus. lib. 2. cap. 105.
Phaſioli. lib. 2. cap. 101.
Porrum capitatum. lib. 2. cap. 14.
Raphanus. lib. 2. cap. 106.
Rapum. lib. 2. cap. 104.
Zythum. lib. 2. cap. 80.

Ad acidos ructus. CAP. CCLXVII.

AGarici drachma vna manſa, & ſine vlla humoris ſorbitione deuorata, acida ructantibus auxiliatur. lib. 3. cap. 1. DIOSCOR.

Betonica fabæ quantitate ſecundum cœnam cum melle cocto deuorata. libro quarto capite 1.

OEnanthe contra acorem ſtomachi ſicca illita efficax eſt. lib. 5. cap. 5.

Tragorigani potio ſtomacho acida ructanti præbetur. lib. 3. cap. 29.

Coriandri ſemen datur cochlearij menſura vtiliter ad acidos ructus. Comp. pag. 468. MATHIOL.

Ructus cientia. CAP. CCLXVIII.

MAſtiche. lib. 1. cap. 57. DIOSCOR.
Raphanus. lib. 2. cap. 106.
Smyrnij ſemen. lib. 3. cap. 65.

Ad ſtomachi ardorem. CAP. CCLXIX.

CHamædaphnes folia, ſtomachi ardores mulcent. lib. 4. cap. 144. IDEM.

OEnanthe cum polline polentæ & vino, contra ſtomachi ardores illinitur. libro quinto capite 5.

Portulaca ardoribus stomachi auxilio est. lib. 2. cap. 117.

Vitis viniferæ folia & capreoli, cum polenta illiti, stomachi ardorem mitigant. Folia etiam per se imponi solent. lib. 5. cap. 1.

Vmbilici veneris succus stomachi ardorem refrigerat. lib 4. cap. 87.

Vnguentum rosaceum stomachi ardorem restinguit. lib. 1. cap. 42.

MATHIOL. Linguæ ceruinæ, siue Phyllitidis foliorum siccorum farina, ex eorundem aqua excepta & illita, refrigerat ventriculi ardores. lib. 3. cap. 104.

Quercus folia recentia, ventriculi ardorem tollunt, si super lingua teneantur. libr. 1. cap. 121.

Trifolium acetosum deuoratum, ventriculi ardores extinguit. lib. 3. cap. 106.

Ad ventriculi æstuationem & feruorem.

CAP. CCLXX.

DIOSCOR. Agallochi radicis drachma pota, stomachi feruorem mulcet. lib. 1. cap. 21.

Apij hortensis herba, cum polenta vel pane illita, æstuantem stomachum mulcet. libr. 3. cap. 64.

Apij palustris idem vsus. Ibid.

Aster atticus impositus lib. 4. cap. 115.

Cotonea cruda cataplasmatis adijciuntur, si stomachus æstuet. lib. 1. cap. 131.

Glycyrrhizæ succus conuenit æstuanti stoma-

stomacho. lib. 3. cap. 5. Item: recentis radicis decoctum ad idem conuenit. Ibid.

Hieracium illitum. lib. 3. cap. 63.

Intybus syluestris in cibo. lib. 2. cap. 125.

Mala punica acida. lib. 1. cap. 127.

Palmularum thebaicarum decoctum potum. lib. 1. cap. 125.

Polygoni folia illita. lib. 4. cap. 4.

Portulaca stomachi & intestinorum æstuationem mulcet. lib. 2. cap. 117.

Sanguinaria: vide Polygonum.

Solani hortensis folia illita. lib. 4. cap. 66.

Sonchus illita. lib. 2. cap. 124.

Violæ purpureæ folia per se, vel ex polenta illita. lib. 4. cap. 117.

Vitis viniferæ folia & capreoli cum polenta illiti, stomachi inflammationem mitigant. Folia etiam per se imponi solent. lib. 5. capite 1.

Fraga præter id, quòd gustui æstate in cibis arrideant, biliosis æstuantibusque ventriculis prosunt. lib. 4. cap. 38. MATHIOL.

Ribis vulgaris fructus, æstuantem ventriculum refrigerant. lib. 1. cap. 105.

Santala omnia: epota, æstuanti ventriculo mirificè auxiliantur. lib. 1. cap. 19.

Vinum ex punicis, quòd è vinosis exprimitur, ex plantaginis aqua; aut portulacæ, aut rosarum potum, æstuantem stomachum iuuat. lib. 5. cap. 29.

Ad ventriculi feruorem in febribus.

CAP. CCLXXI.

DIOSCOR. FOEniculi ſemen ex aqua frigida potum, ſtomachi feruorem in febribus ſedat. lib. 3. cap. 67.

MATHIOL. Epithemata fiunt ex ſantalis & aqua roſarum, quæ ventriculo illita, eius feruorem in ardentiſsimis febribus extinguunt. libr. 1. capite 19.

Ad ventriculi eroſiones. CAP. CCLXXII.

DIOSCOR. HIeracij ſuccus in ſorbitione, ſtomachi eroſionem mitigat. lib. 3. cap. 63.

Lac humanum mammis exuctum. lib. 2. capite 64.

Nardum indicum. Item

Nardum ſyriacum potum ex aqua. libr. 1. capite 6.

Pœoniæ grana rubra comeſa. libr. 3. capite. 140.

Pulegium ex poſca. lib. 3. cap. 30.

Scordij drachmæ duæ cum hydromelite potæ. lib. 3. cap. 108.

Sonchi ſuccus in ſorbitione. libr. 2. c. 124.

MATHIOL. Gattaria medetur ventriculi roſionibus, à flatu prouenientibus. lib. 3. cap. 36.

Pinei nuclei ſanant ventriculi eroſiones, cum portulacæ ſucco hauſti. lib. 1. cap. 74.

Ad ſitim vehementem. CAP. CCLXXIII.

DIOSCOR. FIci maturæ recentes, ſitim ſedant. libr. 1. cap. 145.

Glycyrrhizæ ſuccus eliquatus, ſedat ſitim. lib. 3. cap. 5.

Symphytum petræum commanducatum. lib. 4. cap. 9.

Vuæ

Vuæ, quæ ſolem prius paſſæ, in aqua cœleſti condiuntur, ſiticuloſis ſalubres. libr. 5. capite 3.

Ceraſa auſtera aſſeruantur condita cum ſaccharo ad arcendam ſitim. Comp. pag. 119. MATHIOL.

Fraga præter id, quòd guſtui æſtate in cibis arrideant, ſiticuloſis ſitim ſedant. libr. 4. cap. 38.

Glycyrrhizæ radix manſa, & præſertim quæ recenter fuerit effoſſa, non ſolùm ſitim, ſed etiam famem ſedat, ſeruatque vires pluribus diebus. Idem facit concretus ſuccus in ore retentus, quouſque liqueſcat. libr. 3. capite 5.

Manna ſitim extinguit. lib. 1. cap. 73.

Myrtilli baccæ ſitim extinguunt. Comp. pag. 116.

Oxalis ſitim ſedat. Comp. pag. 205.

Ribis vulgaris fructus ſitim reſtinguit. lib. 1. cap. 105.

Succinum, & præcipuè album, ex aqua frigida potum, ſitim illicò ſedat. libr. 1. capite 93.

Trifolium acetoſum deuoratum, ſitim extinguit. lib. 3. cap. 106.

Vinum ex punicis, quod è vinoſis exprimitur, ſi ex oxalidis aqua vel intubi hortenſis aut buglosſi hauriatur, ſitim extinguit. libr. 5. cap. 29.

Vuæ ſpinę baccæ ſitim ſedant. Compend. pag. 71.

Ad famem caninam. CAP. CCLXXIIII.

MATHIOL. GLirium caro ijs vtiliter estur, qui canina laborant fame, nanque exuberante pinguedine obtunditur appetentia, & tollitur morbus. lib. 2. cap. 63.

Ad picam siue malaciam. CAP. CCLXXV.

DIOSCOR. MAla citria siue medica eduntur in malacia mulieribus. lib. 1. cap. 131.

Vinum omphacites prodest pręgnantium malaciæ. lib. 5. cap. 8.

Vitis viniferæ foliorum succus potus grauidarum malacię medetur. Idem efficiunt capreoli madefacti in aqua & poti. lib. 5. cap. 1.

MATHIOL. Mespila saccharo melleque asseruata, gratissimus sunt cibus vtero gerentibus, quippe non modò sapore placent, sed & earum malaciæ subueniunt. lib. 1. cap. 133.

Vuæ spinæ baccæ, grauidarum malaciæ succurrunt. Comp. pag. 71.

Ad cibi fastidium. CAP. CCLXXVI.

DIOSCOR. ABsinthij madefacti dilutum, aut decocti ius, quotidie tribus cyathis haustum, fastidia discutit. lib. 3. cap. 23.

Acetum appetentiam excitat. libr. 5. capite 17.

Cepæ appetentiam inuitant. libr. 2. capite 145.

Gummi quod cerasi resudarunt, cum vino diluto, appetentiam inuitat. libr. 1. capite 129.

Hydromel cibum fastidientibus conuenit. lib. 5. cap. 13.

Iunci odorati radicis drachma vna fastidijs stomachi, cum pari pondere piperis, per aliquot dies datur. lib. 1. cap. 16.

Lapathi syluestris semen, ex aqua vel vino vtiliter contra stomachi fastidia bibitur. lib. 2. cap. 108.

Lupini triti, vbi maceratu dulcescere cœperint, cum aceto poti, fastidia detrahunt, & cibi auiditatem faciunt. lib. 2. cap. 103.

OEnanthe contra fastidia, sicca illita, efficax est. lib. 5. cap. 5.

Oxalis, &

Oxylapathum: vide Lapathum.

Piper appetentiam excitat, ad intinctus esculentorum additum. lib. 2. cap. 153.

Rumex: vide Lapathum.

Siseris radix decocta, appetentiam inuitat. lib. 2. cap. 107.

Tragorigani potio cibum fastidientibus præbetur. lib. 3. cap. 29.

Vinum omne merum ac syncerum, & sua natura austerum, appetentiam ciborum inuitat. lib. 5. cap. 7.

Vinum ex abrotono. lib. 5. cap. 42.

Vinum absinthites. lib. 5. cap. 40.

Vinum ex anetho. lib. 5. cap. 45.

Vinum ex apij semine. lib. 5. cap. 45.

Vinum dictamnites. lib. 5. cap. 42.

Vinum ex fœniculo. lib. 5. cap. 45.

Vinum è calamintha. lib. 5. cap. 42.

Vinum œnanthinum. lib. 5. cap. 28.
Vinum origanites. lib. 5. cap. 42.
Vinum ex petroselino. lib. 5. cap. 45.
Vinum è pulegio. lib. 5. cap. 42.
Vinum è satureia. lib. 5. cap. 42,
Vinum è thymo. lib. 5. cap. 42.

MATHIOL. Capparis fructus valet ad excitandam cibi appetentiam. Comp. pag. 345.

Caryophyllorum puluis, ex vino vel malorum cydoniorum succo haustus, cibi appetentiam reuocat. lib. 2. cap. 153.

Caucalis appetitum languescentem excitat, tum herba ipsa in cibis deuorata, tum succus potus, tum semen, quemadmodum totius plantæ decoctum. lib. 2. cap. 133.

Cepæ ascaloniæ cibi appetentiam faciunt. Comp. pag. 303.

Cerasa austera asseruantur condita cum saccharo ad appetentiam cibi excitandam. Comp. pag. 119.

Cinnamomi vulgaris aqua stillatitia, (cuius præparatio infrà cap. 336. habetur) fastidium abigit. lib. 1. cap. 13.

Oxalis appetentiam excitat. Cōp. pag. 205.

Ribis vulgaris fructus, cibi appetentiam excitat. lib. 1. cap. 105.

Sinapis è semine fit intinctus, quem Sinapismum vocant, quo velut irritamento languescens ventriculus ad appetendum cibum excitatur. Eo enim velut igniculo, morosius palatum titillante, vorandi conciliatur auiditas, sed huius vis confestim in sublime fertur,

tur,

tur, nec aliud magis in nares & cerebrum penetrat. lib. 2. cap. 148.

Vuæ ſpinæ baccæ iuſculis incoctæ appetitum excitant. Comp. pag. 71.

Ad cibi reiectiones. CAP. CCLXXVII.

Vinum ſcillinũ vtile eſt ijs, qui reuomunt cibum. lib. 5. cap. 22. DIOSCOR.

Cataplaſma fit è ſiccis Meſpilis, roſarum ſucco exceptis, additis aliquot caryophyllis, & coralliorum rubeorum nonnihil, quinetiam myriſticæ nucis, ori ventriculi admouendum, ad compeſcendas vomitiones, & præſertim vbi cibus reijcitur. lib. 1. cap. 133. MATHIOL.

Roſmarinum coronarium valet ad vomitum cibi, ſi cum pane deuoratur, aut in puluerem contritum bibitur ex meraco. libr. 3. cap. 73.

Vinum quod è creſpini fructũ poſt vindemias exprimitur, vtiliter datur cibum reijcientibus. lib. 1. cap. 105.

Ad ventriculi ſubuerſionem. CAP. CCLXXVIII.

Lentis triginta grana delibrata, contra ſubuerſionem ſtomachi deuorari proderit. lib. 2. cap. 100. DIOSCOR.

Ad nauſeam. CAP. CCLXXIX.

Nardum indicum: & IDEM.
Nardum ſyriacum, nauſeæ ex aqua frigida auxiliantur. lib. 1. cap. 6.

Pulegium nauſeas ex poſca permulcet. lib 3. cap. 30.

MATHIOL. Caryophyllorum puluis, ex vino vel malorum cydoniorum ſucco hauſtus, nauſeam remouet. lib. 2. cap. 153.

Caucalis nauſeæ faſtidia diſcutit, tum herba ipſa in cibis deuorata, tum ſuccus potus, tum ſemen, quemadmodum totius plantæ decoctum. lib. 2. cap. 133.

Cinnamomi vulgaris aqua ſtillatitia (cuius præparationem infr. cap. 336. inuenies) nauſeam ſedat. lib. 1. cap. 13.

Maluæ ſemen, ex vino rubro potum, nauſeam tollit. lib. 2. cap. 111.

Ribis vulgaris fructus, nauſeam ſiſtit. lib. 1. cap. 105.

Vinum ex punicis, quod è vinoſis exprimitur, nauſeam ſudat. lib. 5. cap. 29.

Ad nauſeam in febribus. CAP. CCLXXX.

DIOSCOR. FOEniculi ſemen in febribus nauſeam, ex aqua frigida potum, ſedat. libr. 3. capite 67.

Ad nauſeam à maris iactatione. CAP. CCLXXXI.

IDEM. TRagorigani potio præbetur, ſi à maritima iactatione nauſea excitetur. lib. 3. capite 29.

Ad vomitum. CAP. CCLXXXII.

IDEM. AQua frigida, polenta, poſca, poma, & quæ ſtomachum denſando corroborant, ad vomitiones offerenda ſunt. lib. 4. c. 149.

Anethi aridi comæ ſeminiſque decoctum, potu

potu vomitiones ſiſtit. libro tertio cap. 58.

Cotonea cruda cataplaſmatis adijciuntur, ſi ſtomachus in vomitiones effunditur. lib. 1. cap. 131.

Faba conuenienter manditur. libr. 2. capite 98.

Graminis parnaſsi ſemen vomitiones ſiſtit. lib. 4. cap. 28.

Menthæ tres ramuli, cum granati acidi ſucco poti. lib. 3. cap. 35.

Phaſioli ad vomitiones idonei. libr. 2. capite 101.

Siſymbrium potum. lib. 2. cap. 121.

Caryophylli in puluerem hauſti, ex vino vel malorum cydoniorum ſucco, vomitiones cohibent. lib. 2. cap. 153. MATHIOL.

Conſolidæ regalis herba, auxiliatur vomitionibus. lib. 4. cap. 9.

Menthæ græcæ ſuccus tam hauſtus quàm illitus, vomitiones compeſcit. lib. 3. cap. 35.

Mentha ex mali punici vino poto, vomitum ſiſtit. lib. 3. cap. 35.

Millefolij herbæ decoctum, cum floribus Labruſcæ, vtiliter potandum datur contra vomitum. lib. 4. cap. 98.

Ribis vulgaris fructus, vomitiones ſiſtit. lib. 1. cap. 105.

Vinum ex punicis potum, vomitiones cōpeſcit. lib. 5. cap. 29.

Vomitum cientia. CAP. CCLXXXIII.

AEs vſtum cum hydromelite potum, vel DIOSCOR.

vomitum ℞ aquæ rosis ℥ 4 aceti ... ana ℥ 1. et tepidum propinato

cum melle delinctum, illitumuè, vomitus ciet. lib. 5. cap. 47.

Anagyris semen commanducatum, vomitiones vehementer ciet. lib. 3. cap. 149.

Aqua mulsa cruda vtimur, cum vomitionem incitare volumus. lib. 5. cap. 13.

Asphodeli radix tali ludicri magnitudine commanducata, vomitiones adiuuat. lib. 2. capite 164.

Atramentum sutorium vomitus ciet. libr. 5. cap. 74.

Betonicæ radices ex hydromelite in potu, pituitosam vomitionem euocant. libr. 4. c. 1.

Bulbus vomitorius vomitiones mouet. lib. 2. cap. 166.

Capparis Apula, vomitus facit. libr. 2. capite 169.

Chalcanthum: vide Atramentum sutorium.

Daphnoides folia pota vomitum cient. lib. 4. cap. 143.

Elaterium, ad citandas vomitiones, aqua diluens, subiectas linguæ partes penitissimè penna oblinito. quòd si quispiam difficilius euomat, oleo aut vnguento irino resoluito, somnum inhibeto. Porrò hi, qui eximiè vacuantur, continuè vinum & oleum dare conuenit, etenim vomendo restituuntur. Quòd si vomitiones non finiantur, aqua frigida, polenta, posca, poma, & quæ stomachum densando corroborant, offerenda sunt. l. 4. c. 149.

Elleborus: vide Veratrum.

Glans

Glans vnguentaria vomitiones mouet. lib. 4. cap. 154.

Haſtula regia, vide Aſphodelus.

Laureola: vide Daphnoides.

Lauri folia virentia pota, vomitum cient. lib. 1. cap. 90.

Narciſsi radix cocta, ſiue eſtur ſiue bibitur, vomitoria eſt. lib. 4. cap. 155.

Nuces iuglandes vomituris ieiunis in cibo aptæ. lib. 1. cap. 141.

Origanum heracleoticum. Ex eo, & cepis & rhoe quo ad obſonia vtuntur, conficitur vomitorium medicamentum, his omnibus in vaſe cupreo per dies bis vicenos inſolatis, dum caniculæ ſydus flagrat. lib. 3. cap. 28.

Papaueris ſpumei ſemen datum acetabuli menſura in aqua mulſa, vomitione expurgat. lib. 4. cap. 62.

Peponis radix ſicca ex hydromelite pota drachmæ vnius pondere, vomitionem mouet. Si verò quiſquam moderatè ſecundum cœnam vomere cupiat, geminis obolis ſit contentus. lib. 2. cap. 128.

Raphanus vomituris commodiſsimè datur ante cibum. Item: Cortex ex aceto mulſo, celerius vomitiones mouet. Item: ſemen vomitiones facit. lib. 2. cap. 106.

Ricini grana triginta trita & pota vomitiones mouent. Verùm iniucunda & moleſta admodum eſt purgatio, ſtomachum enim vehementer ſubuertit. libro quarto capite 158.

Silybi radicis ſuccus drachmæ pondere potus, vomitiones ciet. lib. 4. cap. 153.

Spartij flores purgant per ſuperna vehementer Ellebori vice, citra periculum, & ſemina quinis obolis in aqua mulſa pota. lib. 4. cap. 152.

Thapſiæ radix datur in cibis aut obſonio quibus difficilè ſit vomere. lib. 4. cap. 151.

Tithymali ſuccus cum aqua mulſa potus, vomitum mouet. lib. 4. cap. 159.

Veratrum album vomitione varios extrahit humores. Item: Vomitiones concitant ſubditæ ex eo balani cum aceto. libr. 4. capite 145.

Vnguentum irinum difficiles vomitiones adiuuat, perunctis eo digitis & immiſsis vel ijs, quæ ad vomitum ciendum induntur. lib. 1. cap. 55.

MATHIOL. Atriplicis ſemen exhibitum, crebros prouocat vomitus. lib. 2. cap. 112.

Colluteæ ſemen potum, vomitiones ciet, non tamen ſine incommodo. Compend. pag. 483.

Ebuli ſuccus è radicibus expreſſus, Sambuci vires habet. lib. 4. cap. 168.

Lathyris ſeminis decem duodecimuè grana, à putaminibus delibrata tuſaque, & in ouo ſorbili deuorata, vomitum potenter citant. lib. 4. cap. 161.

Perſici flores eſu vomitiones cient, ſed non abſque dolore ac detrimento. libr. 1. capite 131.

Sam-

Sambuci ſuccus, è radicis cortice expreſſus, vomitum valentiſsimè commouet. lib. 4. capite 168.

Sambuci paluſtris baccæ deuoratæ, vomitiones cient. lib. 4. cap. 168.

Ad ſingultum. CAP. CCLXXXIV.

Alyſsi decoctum potum, ſingultus ſine febre diſcutit. Idem efficit, ſi quis eam aut teneat aut odoretur. lib. 3. cap. 89. DIOSCOR.

Anethi aridi comæ ſeminiſque decoctum potum, ſingultus lenit. lib. 3. cap. 58.

Ariſtolochia rotunda pota cum aqua. lib. 3. cap. 4.

Aſplenum potum. lib. 3. cap. 134.

Caſtorium ex aceto potum. lib. 2. cap. 23.

Cumini ſylueſtris ſemen, cum aceto potum. lib. 3. cap. 60.

Matriſyluæ ſemen potum. lib. 4. cap. 13.

Menthæ terni ramuli, cum granati acidi ſucco poti. lib. 3. cap. 35.

Periclymenum: vide Matriſylua.

Rhaponticum facit aduerſus ſingultus. lib. 3. cap. 2.

Saxifraga in vino cocta & pota. lib. 4. capite 15.

Siſymbrij ſemen ex vino potum. lib. 2. capite 121.

Aniſi ſemen ſingultus ſedat, tam hauſtum quàm illitum. lib. 3. cap. 56. MATHIOL.

Caſtoreum ſingultientibus vtiliter datur cum mulſa. lib. 2. cap. 23.

Lingua ceruina: vide Phyllitis.

Mentha è mali punici vino pota. libr. 3. capite 35.

Mumia trium vel quatuor granorum pondere hauſta, ſingultum inhibet, ſi tamen ex cumini & apij decocto aſſumatur. lib. 1. capite 85.

Phyllitidis aqua, non deſunt qui vtantur ad ſingultum. lib. 3. cap. 104.

Ad ventriculi dolores. CAP. CCLXXXV.

DIOSCOR. ABſinthium cum ſeſeli & nardo gallico potum, ad ſtomachi dolores prodeſt. lib. 3. cap. 23.

Bulbi omnes: illiti, ſtomachi dolores mitigant. lib. 2. cap. 165.

Cochleæ viuæ, & præſertim Aphricanæ, corpus cum aceto deuoratum. lib. 2. cap. 9.

Iunci odorati flores. lib. 1. cap. 16.

Lana ſuccida, cum aceto & roſaceo impoſita. lib. 2. cap. 67.

Lapis alabaſtrites cum cerato. libr. 5. capite 110.

Melilotus cruda vel cocta. lib. 3. cap. 41.

Nymphææ radix illita. lib. 3. cap. 131.

Pœoniæ radix, ventris doloribus, cum vino pota, auxiliatur. lib. 3. cap. 140.

Rubi folia trita, ſtomachi doloribus conuenienter illinuntur. lib. 4. cap. 33.

Rubus idæus eandem vim habet. lib. 3. capite 34.

Senecionis totus caulis coctus & in paſſo potus

potus, stomachi dolores à bile contractos iuuat. lib. 4. cap. 92.

Sertula campana: vide Melilotus.

Sycomori succus potus aut illitus. libr. 1. capite 144.

Vinum rosaceum à cibo potum. l. 5. c. 30.

Aqua vitæ è vino per alembicum distillata, his qui ventriculi dolore à flatu aut cruditate torquentur, summum est auxilium, si quotidie cochlearis communis mensura sumitur. lib. 5. cap. 7. MATHIOL.

Elixir vitæ nostrum idem præstat, sed longè validius. lib. 5. cap. 7. Huius præparandi ratio infr. cap. 502. tradetur.

Galanga ventriculi dolores tollit, si à frigore vel flatu proueniant. lib. 1. cap. 2.

Leporinum talum qui secum portauerit, scribunt nunquam ventriculi doloribus affici. lib. 2. cap. 18.

Mastiche valet ad ventriculi dolores vbi affectus iturus dormitum, tres grumos deuorauerit, non solùm enim hoc medicamento tollitur dolor, sed fit quoque ne posthac sentiatur. lib. 1. cap. 75.

Nux myristica mirificè mulcet ventriculi dolores, si trita decoquatur ex rhodomellis senis vncijs, & aquæ vitæ binis, quousque aqua euanescat. nanque si huiusce liquoris colati tria cochlearia quotidie dentur ieiunis, proculdubio iuuabuntur, vbi causa à frigidis oriatur excrementis aut à flatu, lib. 1. cap. 141.

Oleum cnicinum, ventriculi cruciatibus, à flatuositate genitis, efficax est. lib. 1. cap. 36.

Oleum è scorpionibus nostrum omnes dolores mulcet, præsertim ventriculi, ex flatu vel ex frigore genitos. lib. 2. cap. 11.

Piperis integra grana quinque numero quotidie deuorata, ijs auxiliantur, qui ventriculi dolore tum ex flatu, tum cruditatibus exorto, laborant. Comp. pag. 320.

Pseudocosti radicem præferunt ad ventriculi cruciatus. lib. 1. cap. 15.

Sisymbrium tam recens quàm siccum calefactum, & vino cretico aspersum, illinitur ventriculi doloribus à flatu prouenientibus. lib. 2. cap. 121. & Comp. pag. 241.

Ad ventriculi duritias. CAP. CCLXXXVI.

DIOSCOR. OLeum mastichinum, aduersus prominentes stomachi duritias vtile. lib. 1. capite 40.

Ad ventriculi apostemata. CAP. CCLXXXVII.

MATHIOL. EVpatorij vulgaris: siue Herbæ Kunigundis succus, datur ad ventriculi apostemata, à frigiditate prognata, in quo casu conuenit etiam herba exterius illita. lib. 4. cap. 37.

Ad ventriculi fluxiones. CAP. CCLXXXVIII.

DIOSCOR. ADiantũ contra stomachi fluxiones cum vino bibitur. lib. 4. cap. 131.

Agal-

Agallochi radix epota drachmę vnius pondere, humida ſtomachi vitia mulcet. lib. 1. capite 21.

Amygdalarum dulcium recentium eſu, vel cum ſuo putamine, humida emendantur ſtomachi vitia. lib. 1. cap. 139

Aphacæ grana torrefacta, ſtomachi fluxiones ſiſtunt, ſi freſa lentis more decoquantur. lib. 2. cap. 142.

Capillus veneris: vide Adiantum.

Cotoneorum maceratorum liquor, commodè in ſtomachi fluxionibus potui datur. lib. 1. cap. 131.

Cumini ſylueſtris ſemen, ſtomacho quem humor vexat, vtile. lib. 2. cap. 60.

Electrum tritum potumque, ſtomachi fluxiones ſiſtit. lib. 1. cap. 93.

Fæx vini recens, ſtomachi fluxiones, illita, ſiſtit. lib. 5. cap. 90.

Ficis ſiccis natura rheumatiſmis ventris & ſtomachi contraria. lib. 1. cap. 145.

Mali punici acidi acinorum nuclei, in ſole ſiccati, & obſonijs inſparſi, concoctiuè, fluentem ſtomachum ſiſtunt. lib. 1. cap. 127.

Perſicorum ſiccorum decoctum ſtomachi fluxiones ſiſtit. lib. 1. cap. 131.

Polytrichon: vide Adiantum.

Portulaca, ſtomachi & inteſtinorum fluxiones mulcet. lib. 2. cap. 117.

Roſæ tuſæ, humidis ſtomachi vitijs illitæ proſunt. lib. 1. cap. 112.

Succinum pterygophorum ex aqua po-

tum ſtomacho fluxione laboranti conuenit. lib. 2. cap. 74,

Trichomanes vires Adianti habet. libr. 4. capite 132.

Vinum omne merum ac ſyncerum, & ſua natura auſterum prodeſt, ſi venter aut interanea rheumatiſmum ſentiant. lib. 5. cap. 7.

Vinum è labruſca prodeſt ſtomachi fluxionibus. lib. 5. cap. 10.

Vinum lentiſcinum. lib. 5. cap. 33.

Vinum myrtites. lib. 5. cap. 31.

Vinum terebinthinum. lib. 5. cap. 33.

MATHIOL. Atriplex marina humentem ſiccat ventriculum. Comp. pag. 221.

Balneis ex Aqua ſalſa factis, excalfit ventriculus frigiditati obnoxius, & humiditate langueſcens. lib. 5. cap. 114.

Caſtaneæ vehementer ſiſtunt ventriculi fluxiones idque maximè ſiccæ. lib. 1. cap. 122.

Sonchus in vino decoctus, confert ad ventriculi fluxiones. lib. 2. cap. 124.

Ad choleram. CAP. CCLXXXIX.

DIOSCOR. AQua in qua candens ferrum eſt reſtinctum, potu cholera laborantibus auxiliatur. lib. 5. cap. 53.

Calaminthæ decoctum potu choleris auxiliatur. lib. 3. cap. 36,

Cotonea proſunt cholericis, præſertim cruda. lib. 1. cap. 131,

Menthæ terni ramuli, cum acidi granati ſucco poti, choleras ſedant. lib. 3. cap. 35.

Poly-

Polygani: siue Sanguinariæ succus potus, choleræ prodest. lib.4. cap. 4.

Vinum, in quo candens ferrum est restinctum, potum. lib. 5. cap. 7.

Bistorta Tormentillæ vires habet. libr. 4. capite 2. MATHIOL.

Consolidæ regalis herba, auxiliatur biliosis affectibus. lib.4. cap. 9.

Cydoniorum succus libræ pondere, in quo corallorum rubeorum, seminis rosarum rubearum & rhabarbari cuiusque drachma, vnà cum hipocistidis & acaciæ binis scrupulis, ad tertias bullierint, auxiliũ est magnum ad biliosas vomitiones. Datur is quotidie potandus, mane & vesperi, horis binis ante cibum, verùm affectos purgatos esse oportet. lib. 1. cap. 131.

Lagopi folia, quinetiam paniculæ, & semen, in farinam trita, dantur contra biliosas reiectiones, ex vino austero, aut mali punici succo. lib. 4. cap. 17.

Pilosella biliosis vomitionibus magno est auxilio. lib. 4. cap. 10.

Pulmonariam illam, quæ in arborum caudicibus nascitur, exhibent biliosa vomentibus. lib. 4. cap. 48.

Tormentillæ radicum puluis, biliosas coercet vomitiones, si ouorum albo exceptus, super fictili tegula inassetur, mox comedatur. lib. 4. cap. 2.

Vinum è crespini fructu post vindemias

T

expressum, vtiliter datur, vbi bilis à iocinore in ventriculum regurgitans, cholericos excitauerit affectus. libr. 1. cap. 105.

Vinum ex punicis potum, bilem è iecinore in ventriculum permeantem cohibet. lib. 5. cap. 29.

Ad tormina ventris. CAP. CCXC.

DIOSCOR.

ACori decoctum prodest torminibus. lib. 1. cap. 2.

Agallochi radix ex aqua pota. libr. 1. capite 21.

Agarici oboli duo in vino mulso dantur, si febris desit, si verò adsit, in aqua mulsa. lib. 3. capite 1.

Aiugæ folia prosunt. lib. 3. cap. 157.

Alismatis radix per se, vel cum pari pondere seminis dauci pota. lib. 3. cap. 151.

Ammi cum vino potum. lib. 3. cap. 61.

Anethi aridi comæ seminisque decoctum potum. lib. 3. cap. 58.

Apiastri folia in delinctu. lib. 3. cap. 101.

Aqua marina infusa. lib. 5. cap. 15.

Asclepiadis radices ex vino potæ. libr. 3. capite 90.

Balsami semen potum ex aqua. libr. 1. capite 18.

Calaminthæ decoctum potum. lib. 3. capite 36.

Cardamomum ex aqua potum. libr. 1. capite 5.

Carpobalsamum potum. lib. 1. cap. 18.

Ca-

Castorium cum aceto potum. libr. 2. capite. 23.

Centaurij magni drachmæ duæ potæ. lib. 3. cap. 6.

Chamædaphnes folia cum vino pota. lib. 4. cap. 144.

Chamæpitys: vide Aiuga.

Conyzæ flores & folia ex aceto pota. lib. 3. capite 119.

Cuminum æthiopicum: vide Ammi.

Cumini satiui semen coctum, & cum oleo inditum, aut cum hordeacea farina illitum. lib. 3. cap. 59.

Cumini syluestris semen ex aqua potum. lib. 3. cap. 60.

Damasonium: vide Alisma.

Dauci semen potum. lib. 3. cap. 69.

Eryngij radix, cum drachma vna seminis pastinacæ. lib. 3. cap. 21.

Ferulæ semen potum. lib. 3. cap. 75.

Fici cum ruta coctæ & infusæ. libr. 1. capite 145.

Graminis decoctum potum. libr. 4. capite 28.

Halimi radicis drachma vna, ex aqua mulsa pota. lib. 1. cap. 103.

Iridis Illyricæ radix. lib. 1. cap. 1.

Iuniperi baccæ potæ. lib. 1. cap. 87.

Mei radices cum melle tritæ in eclegmate. lib. 1. cap. 3.

Melissa: vide Apiastrum.

Milium torretur, feruensque in sacco po-

nitur, vt torminibus, si foueatur, auxilio sit, lib. 2. cap. 90.

Nuces iuglandes, cum calyce suo perustæ, & vmbilico admotæ. lib. 1. cap. 141.

Nitrum tormina sedat, si tritum cum cumino bibatur in hydromelite aut sapa, aut aliquibus quæ inflationes discutere possunt, vti ruta vel anetho. Idem facit, cum aqua calida aut vino infusum. lib. 5. cap. 89.

Oleum simul decocta ruta, tribus sextarijs calidum potum. lib. 1. cap. 28.

Panacis heraclei succus. lib. 3. cap. 48.

Petroselinum macedonicum. libr. 3. c. 64.

Peucedanum. lib. 3. cap. 76.

Phalangij folia, semen & flores cum vino in potu. lib. 3. cap. 105.

Piper cum recentibus Lauri folijs potum. lib. 2. cap. 153.

Pœonię radix cum vino pota. lib. 3. c. 140.

Pseudobunij quatuor ramuli ex aqua poti. lib. 4. cap. 120.

Rhapontici idem vsus & pondus cum Agarico. lib. 3. cap. 2.

Rosmarini siccæ radices cum vino potæ. Item: semen. lib. 3. cap. 72.

Ruta cum anetho sicco decocta. libr. 3. capite 45.

Sampsuchi decoctum. lib. 3. cap. 40.

Scillæ radicis oboli tres, cum melle in delinctu. lib. 2. cap. 167.

Serpyllum potum. lib. 3. cap. 39.

Seselis massiliensis semen, cum vino potum.

tum. libro tertio capite 53.

Sisymbrij semen ex vino potum. lib. 2. capite 121.

Suillus talus combustus, dum è nigro albescat, tritus & potus. lib. 2. cap. 51.

Tritici furfures, in acri aceto decocti & illiti. lib. 2. cap. 78.

Vinum cedrites vtile. lib. 5. cap. 38.

Vinum hyssopites. lib. 5. cap. 41.

Vinum ex panace. lib. 5. cap. 45.

Vinum scillinum. libr. 5. cap. 22.

Vinum tragoriganites. lib. 5. cap. 42.

Xylobalsamum ex aqua potum. libr. 1. capite 18.

Alsine ex oleo chamæmelino feruefacta, MATHIOL. illinitur vtiliter ventri cõtra tormina. Compend. pag. 763.

Ambubeiæ radix in aceto decocta, tormina discutit. lib. 2. cap. 125.

Balsaminæ foliorum puluerem, non desunt qui laudibus ad intestinorum tormina efferant. lib. 4. cap. 177.

Brassica tormina discutit, si bis cocta edatur, addito cumini semine, sale, & oleo, & hordeaceæ farinæ polline, præsertim si sine pane deuoretur. Idem facit ius decoctæ cum vetere gallo. lib. 2. cap. 115.

Cardui benedicti decoctum, ex vino sumptum. lib. 3. cap. 91.

Chelidonij maioris herba vnà cum radice tusa, & oleo chamæmelino feruefacta, & vmbilico illita. lib. 2. cap. 176.

Cyclamini succus radicum, magno auxilio additur in clysteria, ijs qui intestinorum torminibus vexantur. lib. 2. cap. 159.

Dens leonis: vide Ambubeia.

Dictamni albi radix, drachmarum duarum pondere pota, valet ad alui torsiones. lib. 3. cap. 33.

Iacea præfertur ad puerorum tormina, & præsertim stillatitia eius aqua pota. libr. 4. capite 117.

Imperatoriæ radix, ventriculi torminibus maximè vtilis est. lib. 3. cap. 65.

Menthastri decoctum vtiliter datum mulcendis torminibus, qui à flatu oriuntur. lib. 3. cap. 35. & Comp. pag. 427.

Milium rectè ad tormina adhibetur, quæ à flatu excitantur: quinetiam præstantius est additis chamæmeli floribus. lib. 2. cap. 90.

Persicorum nuclei deuorati. lib. 1. cap. 131.

Potentillæ herbæ decoctum ex vino paratum, potum. lib. 4. cap. 37.

Punicum malum fictili vase inclusum, cooperculo argilla circumlito, & in furno combustum, torminosos præsentaneo remedio iuuat, vbi ipsius sesquidrachmam in puluerem contriti, ex vino potandum propinabis. lib. 1. cap. 127.

Verbasci flores in puluerem triti, commodissimè dantur. lib. 4. cap. 99.

Vincetoxici radices, ex vino meraco potæ. lib. 3. cap. 90.

Viticella: vide Balsamina.

Ad

Ad lumbricos in genere. CAP. CCXCI.

Brassicæ semen, præsertim eius quæ in Ægypto nascitur, potum, tineas repellit. lib. 2. cap. 113. DIOSCOR.

Calamintha, tineas, cæteraque interaneorum animalia, cum sale & melle pota, enecat. nec secus cocta, crudáue, si teratur. libr. 3. cap. 36.

Cedria subter indita, vermes & tineas necat. lib. 1. cap. 89.

Coriandri semen cum passo modicè potum, tineas interaneorum pellit. Largius tamen sumptum, mentem non sine periculo mouet, quare continuo & copiosiore vsu abstinendum. lib. 3. cap. 62.

Hyssopum decoctum cum ficis, aqua, melle & ruta, potumque, tineas enecat. libr. 3. capite 26.

Lupini farina cum melle delinctu aut potu, ventris animalia expellit. Ipsi quoq; macerati, & cum sua amaritudine esitati, idem efficiunt. Decoctum eorum idem munus præstat, cum ruta & pipere potum. libr. 2. capite 103.

Melimela ventrem molliunt, & ab eo animalia pellunt. lib. 1. cap. 131.

Myrrha ventris tineas enecat. libr. 1. capite 67.

Nasturtij semen tineas excutit. libr. 2. capite 149.

Oleum ventris animalia pellit. libr. 1. capite 28.

Oleum cicinum potum, ventris animalia pellit. lib. 1. cap. 33.

Ruta ex oleo feruefacta & pota, ventris tineas excutit. lib. 3. cap. 45.

Satureia eadem poteſt, quæ Thymum, ſi modo conſimili ſumptitetur. lib. 3. cap. 38.

Thymi decoctiius tineas ventris exigit. lib. 3. cap. 37.

Vinum cedrites facit aduerſus ventris tineas. libr. 5. cap. 38.

MATHIOL. Argentum viuum, non deſunt qui ad interimendas alui tineas, pueris propinent, ad duorum granorum milij quantitatem, citra moleſtiam. lib. 6. cap. 28.

Aſarina vermes inteſtinorũ necat. lib. 1. c. 9.

Beta candida cocta, & cum allio crudo deuorata, ventris tineas abigit. lib. 2. cap. 116.

Biſtorta Tormentillæ vires habet. libr. 4. capite 2.

Cardiaca lumbricos necat. lib. 4. cap. 89.

Cardui benedicti decoctum ex vino ſumptum, alui tineas necat. lib. 3. cap. 91.

Centaurij minoris ſuccus alui tineas pellit ex melle drachmæ pondere hauſtus, tum vmbilico illitus. lib. 3. cap. 7.

Cepa aſcalonia vermes inteſtinorum necat. Comp. pag. 303.

Chamædryos ſuccus datur aduerſus inteſtinorum vermes. Id quod etiam vinum præſtat bibitum, in quo floreſcens herba die & nocte fuerit macerata. lib. 3. cap. 96.

Corallina: vide Muſcus marinus.

Cornu

Cornu ceruinum ad candorem vsq; exustum, ex melle haustum, alui tineas pellit. lib. 2. cap. 52.

Cruciatæ radice tusa, & ventri emplastri modo imposita, quòd vermes qui in intestinis fuerint proculdubio necantur, experientia compertum habeo. lib. 3. cap. 3.

Dictamni albi radix, drachmæ pondere hausta, ventris tineas perimit. lib. 3. cap. 33.

Elenij radix ventris tineas necat. Comp. pag. 26.

Eupatorij Mesues comam, mulieres per noctem vino albo macerant, ac subinde dilutum pueris potandum præbent, dimidij cyathi mensura, ad necandas vermes, admirabili successu. lib. 4. cap. 37.

Eupatorij vulgaris succus, binum obolorum pondere in catapotijs deuoratus, tineas expellit. lib. 4. cap. 37.

Galega: vide Ruta capraria.

Gentianæ aqua, præsertim quæ vase duplici, balnei vapore, vitreis organis elicitur, alui tineas necat. lib. 3. cap. 3.

Graminis decoctum potum. Compend. pag. 664.

Heliotropij foliorum decoctum cum cumino epotum. lib. 4. cap. 186.

Iridis radicis decoctum potum, ventris tineas pellit. lib. 1. cap. 1.

Lauer: vide Sium.

Lauri tenerrimæ cimæ, vnà cum calamintha & sale contritæ, ex tepida aqua sum-

ptæ, aluum concitant, pituitamque & lumbricos celerrimè eijciuut. lib. 1. cap. 90.

Limoniorum aqua, quæ ex eorum succo calentis aquæ balneo & vitreis organis extrahitur, epota, ventris tineas enecat. Id quod etiam præstat succus recenter expressus, vnciæ pondere potus, lib. 1. cap. 131.

Lupuli semen tritum & potui datum, semidrachmæ pondere. lib. 4. cap. 140.

Marrubij decocto aut foliorum puluere necantur interaneorum vermes. libr. 3. capite 102.

Melissa constantinopolitana. Compend. pag. 514.

Menthæ græcæ succus epotus, alui tineas & lumbricos enecat. lib. 3. cap. 35.

Menthastri succus ex aceto potus. libr. 3. capite 35.

Morsus diaboli radicis siccatæ puluerem plerique præbent, ad alui tineas necandas. lib. 2. cap. 174.

Muscum marinum, circumforanei in puluerem contritum, in plateis venditant, ad puerorum vermes necandos, mirisque laudibus efferunt. Qua in re nimirum cæteris præstat medicamentis, siquidem non modò interficit lumbricos, sed eos quoque eadem die expellit, magna sæpè cum astantium admiratione, quòd quandoque visus sit puer, qui ex assumpta huius pulueris drachma, centum vermes excreuerit. lib. 4. cap. 94.

Mixaria: vide Sebestena.

Napi ſemen necat interaneorum animalia, ex limonum aut aurantiorum ſucco potum. lib. 2. cap. 105.

Oleum amygdalarum amararum interaneorum tineas enecat. lib. 1. cap. 34.

Oleum fit è colocynthidis fructu, ſi exempta è fructu pulpa cauitas oleo repleatur, & in cineribus decoquatur, quo, & felle bubulo, interaneorum vermes necantur, ſi ſimul miſcentur, & calida vmbilico illinuntur. lib. 4. cap 171.

Oleum, in quo Hyperici flores, atque ſemine prægnantes ſiliquæ, diu maceratæ & inſolatæ fuerint, cochlearis menſura potum. lib. 3. cap. 156.

Oleum quod è nucibus indicis exprimitur illitum, ventris animalia pellit. lib. 1. capite 141.

Oleum è ſcorpionibus noſtrum, præſtat ad omnes interaneorum vermes. libr. 2. capite 11. Item: Necat vermes naribus & pulſantibus arterijs inunctum, & præſertim vbi cætera auxilia non valeant. libr. 5. in præfat.

Oxalis vermes necat. Comp. pag. 205.

Parthenij ſuccus drachmæ pondere cum ſaccharo epotus. Comp. pag. 583.

Perſici folia contuſa, vtiliter ex aceto ventri illinuntur. lib. 1. cap. 131.

Pruni ſylueſtris è floribus aqua diſtillata hauſta, inteſtinorum vermes interficit. lib. 1. capite 137.

Pſeudocoſti radicem vermes necare affir-

mant, siue bibatur ipsa radix, siue decoctum eius. libr. 1. cap. 15.

Pseudomelanthij semen in farinam tritum, ventris animalia pellit, tam potum, quàm ex bubulo felle & aceto ventri illitum. lib. 3. cap. 77.

Rapi syluestris semen potum. Compend. pag. 196.

Rutæ caprariæ herbæ recentis succus, cochlearis mensura potus. Item: Herba ipsa in patella calefacta, ex oleo amygdalarum amararũ, aut è lini semine, ventri adalligata. libr. 3. cap. 46.

Scrofulariæ radicis siccæ puluis, drachmę pondere haustus. Comp. pag. 779.

Sebestena ventris tineas pellunt. lib. 1. capite 137.

Secalæ vulgaris seminis decoctum, tineas ventris pellit. lib. 2. cap. 84.

Securidacæ farina ex dulci lixiuio pota, aut ex vino, aut ex humano lacte, addito croci momento. lib. 3. cap. 129.

Semen, quod officinæ sanctum cognominant, saccharo circumdatum contectumque, necandis interaneorum vermibus præbent. lib. 3. cap. 24.

Sisymbrium, tam hortense quàm syluestre, lumbricos pellit, cum herba ipsa in puluerem trita, tum eius decoctum potum. lib. 2. cap. 121.

Sium in cibis, ventris tineas pellit, Id quod valentius facit eius semen tritum, cochlea-

ris

ris mēſura ex vino auſtero potum. l. 2. c. 120.

Sœchadis citrinæ florum decoctum potum. lib. 4. cap. 52.

Tanaceto recentiores vtuntur ad lumbricos ex ventre pellendos. lib. 3. cap. 138.

Triſſago: vide Chamædrys.

Tormentillæ radicum decoctum, vtiliter datur potandum pueris, qui vermibus laborant. lib. 4. cap. 2.

Vernix liquidus hauſtus, tineas & cætera ventris animalia necat. lib. 1. cap. 87.

Vetonicorum purpureorum flores dantur ad inteſtinorum animalia necanda. lib. 2. capite 153.

Vincetoxici radices, additis Dictamni albi radicibus, potæ. lib. 3. cap. 90.

Vinum è creſpini fructu poſt vindemias expreſſum, tineas ventris enecat, præſertim ſi bibatur ex aqua graminis, vel portulacæ, vel abrotoni, addito ſacchari tantillo. libr. 1. cap. 105.

Ad lumbricos latos. CAP. CCXCII.

ALlium, latas ventris tineas, in cibo ſumptum, abigit. lib. 2. cap. 146. DIOSCOR.

Anchuſæ, tertio loco deſcriptæ radix, acetabuli menſura, cum hyſſopo & naſturtio pota. lib. 4. cap. 23.

Atramenti ſutorij drachma vna deuorata, aut cum melle delincta. lib. 5. cap. 74.

Cardamomum ex aqua potum. lib. 1. c. 5.

Chalcanthum: vide Atramentũ ſutorium.

Chamæleontis albi radix, pota acetabuli mensura, in vino austero, cum origani feruefacti succo. lib. 3. cap. 8.

Costus ex aqua. lib. 1. cap. 15.

Filicis fœminæ radix cum melle in eclegmate sumpta. lib. 4. cap. 179.

Filicis maris radicum drachmæ quatuor, ex aqua mulsa potæ, latas tineas excutiunt: melius autem, si cum scammoniæ, aut veratri nigri totidem obolis detur: sed qui sumunt, allia progustare debent. libr. 4. capite 178.

Heliotropij minoris herba, cum suo semine pota, adiecto nitro, hyssopo, nasturtio & aqua. lib. 4. cap. 186.

Mali punici radicis decoctum potum. lib. 1. cap. 127.

Mori radicis cortex, in aqua decoctus & potus. lib. 1. cap. 143.

Nuces iuglandes largius esitatæ. lib. 1. capite 141.

Ad lumbricos teretes. CAP. CCXCIII.

DIOSCOR. Absinthium marinum per sese, aut cum oryza coctum, interaneorum animalia, teretesque tineas, adiecto melle enecat. lib. 3. cap. 24.

Absinthium santonicum idem facit. Ibid.

Filicis fœminæ radicum tres drachmæ, cum melle potæ. lib. 4. cap. 179.

Heliotropij minoris herba, cum suo semine, adiecto nitro, hyssopo, nasturtio & aqua, pota. l. 4. c. 186. Me-

Melanthium teretes ventris tineas expellit, peruncto ex aqua vmbilico. lib. 3. cap. 77.

Mentha pota. lib. 3. cap. 35.

Portulaca, contra teretes ventris tineas, percocta, efficax est. lib. 2. cap. 117.

Sedi maioris succus in vino potus. lib. 4. capite 84.

Vinum absinthites, valet ad teretes ventris tineas. lib. 5. cap. 40.

Muscus marinus peculiari dote admirabilis facultatis est, ad teretes intestinorum vermes pellendos, potui datus drachmæ pondere ex passo, aut cum Ægyptiæ siliquæ pulpa. Comp. pag. 785.

Ad intestinorum vulnera. CAP. CCXCIIII.

DIOSCOR. Equiseti folijs cum vino potis, intestinorum dissectiones in vnum coalescere cogique feruntur. lib. 4. cap. 42.

MATHIOL. Balsaminæ foliorum puluis, (vt ij affirmant qui periculum fecerunt) cochlearis mensura ex plantaginis siue equiseti decocto, intestinorum vulnera sanat. libr. 4. capite 177.

Bistorta Tormentillæ vires habet. libr. 4. capite 2.

Dentariæ minoris radix præstat ad intestinorum vulnera, ex aqua equiseti drachmæ pondere sumpta. Comp. pag. 831.

Leporis sanguis, atque pili, qui sub ventre habentur, cum melle decocti, & fabæ quantitate frequenter deuorati, rupta intestina con-

glutinant, etiam si læsio in gracilioribus fuerit intestinis. Verùm assiduè hoc medicamento vtendum est, donec periculum omne tollatur. lib. 2. cap. 18.

Tormentillæ radices vulnera conglutinant, pręsertim quę in intestinis & visceribus fuerint illata, non modò ipsis vulneribus illitæ, sed & in potionibus haustæ. libr. 4. c. 2.

Vermes terrestres, vino albo prius eloti, & per se, absque oleo, vase nitreo excepti, operculato vasis ore, ne quid expirare possit, in balneum calentis aquę immerguntur, tandiuq; efferuescere permittuntur, donec in liquorem oleo similem vertuntur. Præferunt quidam hoc, quòd maximè præstet intestinorum vulneribus glutinandis. Quod longè efficacius efficit, si factitio balsamo (cuius præparatio suprà cap. 259. descripta est) fuerit admistum, aut oleo, quòd vitreis organis è larigna siue abienga lachryma elicitur. lib. 2. cap. 61.

Viticella: vide Balsamina.

Ad intestinorum exulcerationem & erosionem, CAP. CCXCV.

DIOSCOR. Butyrum coli intestini exulcerationibus infunditur, lib. 2. cap. 66.

Lac omne: decoctum, præsertim candentibus calculis marinis exustum, interaneorum exulcerationibus auxiliatur. libr. 2. capite 64.

Lac bubulum,

Lac

Lac caprinum.

Lac ouillum, per ſe, & cum hordeacea ptiſana, aut halicaceo cremore infuſum, magnopere inteſtinorum roſiones mitigat. libr. 2. cap. 64.

Lapis ſapphirus, contra inteſtinas exulcerationes bibitur. lib. 5. cap. 114.

Lini ſeminis decoctum, interaneorum eroſionibus immittitur. lib. 2. cap. 96.

Maluæ decoctum clyſtere infuſum, prodeſt inteſtinorum eroſionibus. lib. 2. cap. 111.

Vinum cedrites interaneorum vlceribus vtile. lib. 5. cap. 38.

Vinum myrtites prodeſt contra inteſtinas vlcerationes. lib. 5. cap. 31.

Ad inteſtinorum dolorem. CAP. CCXCVI.

Liguſtici ſemen prodeſt ad inteſtinos dolores. lib. 3. cap. 51. DIOSCOR.

Roſarum aridarum in vino decoctarum expreſſus liquor infuſus, inteſtini recti dolorem leuat. lib. 1. cap. 112.

Oleum ex amygdalis dulcibus expreſſum, mulcet inteſtinorum dolores ſi calidum ſex vnciarum pondere bibatur: eſt enim certum auxilium. Comp. pag. 147. MATHIOL.

Sunt qui ex Ebuli radicibus ſuccum eliciant, inſolentque ſubinde, & in paſtillos digerant, ſeruentque ad vſus. Hic clyſtere infuſus, inteſtinorum dolores tollit, à frigiditate & flatu genitos. lib. 4. cap. 168.

Ad conuoluulum siue Ilei dolorem.

CAP. CCXCVII.

DIOSCOR. Anthemis, siue Chamæmelum, aduersus Ilei tormenta bibitur. lib. 3. cap. 137.

Oleum infusum. lib. 1. cap. 28.

Salicis folia trita, cum exiguo pipere. Item: cortex. lib. 1. cap. 117.

Vinum omphacites prodest. libr. 5. capite 8.

Vnguentum irinum confert. libr. 1. capite 55.

MATHIOL. Cardui benedicti decoctum ex vino sumptum, ilium mulcet. lib. 3. cap. 91.

Cochlearum diu elixarum ius potum, iliacos iuuat. lib. 2. cap. 9.

Iridis Illyricæ puluis, sesquidrachmæ pondere datur perquàm vtiliter, ad iliacos affectus, e x passo calido. lib. 1. cap. 1.

Oleum Flammulæ commendant Ilium doloribus, aut calidum inunctum, aut clysteribus infusum. Id autem præparant hoc modo: Flammulæ folia tenuissimè concisa, in rosaceum imponunt, quod vitreum vas exceperit, ac inde per æstatem insolant obturato vase. Datur etiam in cibis trium drachmarum pondere. lib. 4. cap. 7.

Oleum ex Persicorum nucleis expressum, datur potandum Iliacis, quatuor vnciarum pondere. lib. 1. cap. 131.

Ad

Ad coli dolorem siue colicam paßionem.
CAP. CCXCVIII.

COchlea trita cum testa, vino & myrrha, si exiguum inde bibatur, coli cruciatus sanat. lib. 2. cap. 9. DIOSCOR.

Colocynthidis pilæ arefactæ & clysteribus infusæ, prosunt coli vitijs, vt quæ bilem, pituitam, & strigmenta, interdum etiam cruorem eliciant. lib. 4. cap. 171.

Fimum gallinaceum contra coli cruciatus ex aceto aut vino bibitur. lib. 2. cap. 73.

Sesamum coli doloribus medetur. libr. 2. capite 92.

Antimonium hyacinthinum nostrum (cuius præparandi rationem infr. cap. 358. de hypochondriacis, inuenies) ijs prodest, qui coli dolore cruciantur. lib. 5. cap. 59. MATHIOL.

Balsaminæ foliorum puluerem, non desunt, qui ad coli dolores efferant. libr. 4. capite 117.

Brassicæ semen crassiusculè contusum, & carnium iure feruefactum potumque vnà cum ipso iure, colico dolore laborantes præsentaneo remedio iuuat. lib. 2. cap. 115.

Castoreum mirificum est auxilium, vbi discrimen adsit, ne colica laborantes, tremore, contractione, conuulsioneuè afficiantur. lib. 2. cap. 23.

Ceruorum iuuenum tenerrima cornua, quæ adhuc lanuginosa cuticula operiuntur, in taleolis concisa, & nouo fictili indita, ac

inde operculo argilla circumlito, in clibanum imposita, donec adeò arescant, vt in puluerem facilè conteri posſint, additis pipere & myrrha, coli cruciatibus mirificè medentur. lib. 2. cap. 52.

Cyclamini radicum ſuccus, magno auxilio additur in clyſteria, qui coli dolore cruciantur. lib. 2. cap. 159.

Elixir vitæ noſtrum, (cuius præparatio infrà cap. 502. habetur) vnciæ pondere, præſentaneo auxilio in clyſteribus colicorum additur, vbi à flatu aut frigiditate proueniat morbus, & præſertim additis theriacę aut mithridatis antidoti binis drachmis. lib. 5. capite 7.

Fumariæ corydalis vniuerſa planta, præſtat ad colicos dolores, ſiue recens deuoretur, ſiue ſicca in puluerem ſumatur, pluribus diebus ex vino. lib. 4. cap. 105.

Galanga coli dolores mulcet, qui à flatu oriuntur. lib. 1. cap. 2.

Imperatoriæ radix, coli cruciatibus maximè vtilis eſt. lib. 3. cap. 65.

Nux metel: vide Stramonia.

Oleum ex armeniacorum malorum nucleis expreſſum, quinque vnciarum pondere, cum vini cretici vncia, potum colicos iuuat. Comp. pag. 125.

Oleum cnicinum, coli cruciatibus à flatuoſitate genitis, efficax eſt. lib. 1. cap. 36.

Oleum fit ex hedera terreſtri, folijs recentibus in eo maceratis, diuque æſtate inſola-

tis,

tis, admirabilis ſanè facultatis, ad colicos affectus, cùm potum tum clyſmate infuſum. lib. 2. cap. 175. & lib. 3. cap. 90.

Oleum è iuglandibus, quinq; aut ſex vnciarum pōdere hauſtum, flatus potenter diſſipat, quo fit vt in coli affectibus, à flatu genitis, plurimum afferat auxilij. lib. 1. cap. 141.

Oleum è lini ſemine expreſſum, vtiliter infunditur coli dolore vexatis. Compend. pag. 178.

Oleum ex perſicorum nucleis expreſſum, tam potum quàm clyſteribus infuſum, coli dolores à flatu genitos, ac etiam à fæcibus exiccatis, perbellè mulcet. lib. 1. cap. 131.

Oleum è ſcorpionibus noſtrum præſtat ad omnes dolores & præſertim coli, ex flatu vel ex frigore genitos. lib. 2. cap. 11.

Pſeudocoſti radicis decoctum præferunt ad coli cruciatus vbi clyſtere infundatur. lib. 1. cap. 15.

Stibium: vide Antimonium.

Stramoniæ nuces valent ſiccæ in puluerem contritæ, & ex vino hauſtæ, drachmæ pondere (vt quidam vir inſignis mihi affirmauit) magno remedio ad colicos affectus, ſiquidem (vt ille ait) non ſolùm morbum facilè propellunt, ſed prohibent quoq; ne poſthac affligat. lib. 1. cap. 141.

Succinum magno auxilio datur tritum, duorum cochleariorum menſura, coli dolore affectis, diebus tribus continuis ante cibum ex tepente aqua potandum. l. 1. c. 93.

Verbasci flores in puluerem triti commodissimè dantur contra colicam. libr. 4. capite 99.

Viticella: vide Balsamina.

Ad tenasmum. CAP. CCXCIX.

DIOSCOR. ERui farina ex aceto tenesmos mitigat. lib. 2. cap. 102.

Fœni græci decoctum prodest ad tenesmum. lib. 2. cap. 95.

Lac bubulum,

Lac caprinum,

Lac ouillum, tenesmos, cum marinis lapillis decoctum, sistit. lib. 2. cap. 64.

Orobus: vide Eruum.

Vnguentum telinum tenesmo subditum prodest. lib. 1. cap. 46.

MATHIOL. Thuris suffitu sanatur tenasmus, addita præsertim colophonia resina. lib. 1. cap. 73.

Verbasci seminis & florum puluis, additis chamæmali floribus & laricis resina, tenasmum, præcipuè dysentericis, tollit. libr. 4. capite 99.

Ad dysenteriam. CAP. CCC.

DIOSCOR. AChilleæ decoctum ad dysenteriam bibitur. lib. 4. cap. 32.

Acida muria dysentericis infunditur, si sentiunt nomas: oportet autem ex lacte instillare. lib. 5. cap. 19.

Adeps caprinus, decoctus cum polenta, rhoe & caseo, dysentericis datur, & cum ptisanæ succo infunditur. lib. 2. cap. 69.

Agal.

Agallochi radix ex aqua pota. libr. 1. capite 21.

Agarici duo oboli, in aqua mulsa dantur, febriculosis, in vino verò mulso, febrim non sentientibus. lib. 3. cap. 1.

Agrimonia: vide Eupatorium.

Alceæ radices cum aqua vel vino potæ. lib. 3. cap. 147.

Alismatis radix per se, vel cum pari modo seminis dauci pota. lib. 3. cap. 151.

Althææ radicis decoctę succus in vino potus. Item: semen potum. lib. 3. cap. 146.

Apiastri decoctum infusum. lib. 3. cap. 101.

Aqua, in qua candens ferrum est restinctum, pota. lib. 5. cap. 53.

Asparagus altilis, assa vel cocta, dysenteriam mitigat. lib. 2. cap. 118.

Bitumen cum ptisana liquatum & infusum. lib. 1. cap. 85.

Butyrum infusum. lib. 2. cap. 66.

Cera in sorbitione datur. lib. 2. cap. 76.

Ceruini cornu cinis elotus, binis ligulis epotus. lib. 2. cap. 52.

Cisti flos in vino austero bis in die potus. lib. 1. cap. 109.

Clematidis primæ folia cum caulibus in vino pota. lib. 4. cap. 6.

Corni baccæ, siue in edulio siue in defruto sumptæ. lib. 1. cap. 135.

Cotonea cruda. lib. 1. cap. 131.

Cupressi pilulæ siue nuces, tusæ, ex vino potæ. Item: earundem decoctum. lib. 1. c. 86.

Damasonium: vide Alisma.

Elatines folia cocta in sorbitione sumpta. lib. 4. cap. 36.

Equi coagulum conuenit. lib. 2. cap. 68.

Equiseti succus cum vino potus prodest, lib. 4. cap. 42.

Eupatorij herba vel semen in vino potum. lib. 4. cap. 37.

Faba decocta in posca, & cum suo cortice esitata. lib. 2. cap. 98.

Faba Ægyptia dysentericis prodest, insparso polentæ vice lomento. Datur quoque in pulte. Cortices in vino mulso decocti, si terni inde cyathi bibuntur, magis proficient. lib. 2. cap. 99.

Fœni græci decoctum, prodest ad fætidam dysentericorum proluuiem. lib. 2. cap. 95.

Gallæ cum vino aut aqua tritæ, potæ aut illitæ. lib. 1. cap. 123.

Garum: quod ex piscibus carnibusque sale maceratis liquamen est, infusum. lib. 2. capite 31.

Gnaphalij folia in vino austero efficaciter bibuntur. lib. 3. cap. 115.

Halicæ decoctum infusum. lib. 2. cap. 89.

Hederæ flores trium digitorum carptu, bis die in vino poti. lib. 2. cap. 175.

Hydromelum, vini cydonitis vires habet. lib. 5. cap. 25.

Hypocistis pota. lib. 1. cap. 109.

Lapathi syluestris semen, ex aqua vel vino potum. lib. 2. cap. 108.

Lem-

Lemnia terra, vtilis. lib. 5. cap. 73.

Lentiſcus in potu. lib. 1. cap. 75.

Leporinum coagulum, tribus obolis ex vino potum lib. 2. cap. 68.

Limonij ſemen tritum, acetabuli menſura ex vino potum. lib. 4. cap. 16.

Lixiuium ex ficus cinere factum (vt infrà cap. 544. de Gangræna habetur) interdum inſtillatur. Item: Eiuſdem lixiuij per ſe cyathus datus prodeſt. lib. 1. cap. 145.

Loti arboris ramentorum ligni decoctum, potum vel infuſum. lib. 1. cap. 134.

Lycium potum & ſubditum. libr. 1. c. 114.

Lyſimachiæ ſuccus potus vel infuſus. lib. 4. cap. 3.

Macer in potu. lib. 1. cap. 94.

Meliſſa: vide Apiaſtrum.

Muria dyſentericis infunditur, etiam ſi nome inteſtina corripit. lib. 5. cap. 87.

Myrrha tuberculo fabæ deuorata. libr. 1. capite 67.

Nuclei acinorum mali punici acidi, cæleſti aqua madefacti, ad dyſentericorum deſeſſiones vtiles. lib. 1. cap. 131.

Nymphææ radix ſicca cum vino pota. lib. 3. cap. 131.

Oleum maſtichinum, vtile. lib. 1. cap. 40.

Omphacium clyſtere infuſum. libr. 5. capite. 6.

Oxalis, &

Oxylapathum, vires Lapathi ſylueſtris habent. lib. 2. cap. 108.

Phœnicobalani ſicciores, in cibo vtiles. lib. 1. cap. 125.

Phyllitis pota. lib. 3. cap. 104.

Plantaginis olus coctum, cum aceto & ſale, ſumptum. Item: ſuccus clyſtere infuſus. lib. 2. cap. 119.

Polemoniæ radix è vino pota. libr. 4. capite 8.

Portulaca percocta. lib. 2. cap. 117.

Quercus foliorum decoctum. Item: Liber qui cortici & ligno intercedit. Quinetiam tunica putamini glandis ſubiecta. Item: glandes ipſæ. lib. 1. cap. 121.

Quinquefolij radicis decoctum. lib. 4. capite 38.

Rhapontici idem vſus & pondus cum Agarico. lib. 3. cap. 2.

Rhois ſemen abſonijs inſparſum: Item: foliorum decoctum infuſum, & in potus & inſeſſus adiectum. lib. 1. cap. 124.

Rumex: vide Lapathum.

Salicaria: vide Lyſimachia.

Sanguis capræ,

Sanguis cerui,

Sanguis hirci, &

Sanguis leporis inaſſatus ſartagine, dyſenterias ſiſtit. lib. 2. cap. 72.

Scordij drachmæ duæ, cum hydromelite potæ. lib. 3. cap. 108.

Sedi, ſiue

Semperuiui maioris ſuccus potus. libr. 4. capite 84.

Sij folia in cibo. lib. 2. cap. 120.

Siluri piſcis muria incipientibus prodeſt dyſentericis, ſi in deſidentium fotus adijcitur, fluxiones enim ad ſumma cutis elicit. lib. 2. cap. 26.

Stœbes decoctum infuſum. libr. 4. cap. 11.

Symphytum petræum datur in vino decoctum. lib. 4. cap. 9.

Tragij alterius radix cruda vel cocta comeſa. lib. 4. cap. 45.

Vinca peruinca: vide Clematis.

Vinum, in quo candens ferrum eſt reſtinctum, potum. lib. 5. cap. 53.

Vinum cydonites prodeſt. lib. 5. cap. 24.

Vinum œnanthinum. lib. 5. cap. 28.

Vinum origanites. lib. 5. cap. 42.

Vinum reſinatum. lib. 5. cap. 36.

Vinum è ſatureia. lib. 5. cap. 42.

Vinum ſtrobilites. lib. 5. cap. 37.

Vinum è thymo. lib. 5. cap. 42.

Vitis viniferæ foliorum ſuccus potus. Item: eiuſdem capreoli in aqua madefacti & poti. lib. 5. cap. 1.

Vua paſſa per ſe eſtur. lib. 5. cap. 4.

Vuarum vinaceorum decoctum infuſum. Item: Acinorum toſtorum farina polentæ modo inſparſa. lib. 5. cap. 3.

Amaranti purpurei flos potus, dyſentericos iuuat. lib. 4. cap. 52. MATHIOL.

Ambubeiæ radix dyſentericis auxiliatur, ſed magis cum lente decocta. lib. 2. cap. 125.

Aparines ſtillatitia aqua pota. libr. 3. c. 88.

Auellana Indica admirabile eſt medicamentum aduerſus dyſenteriam, drachmæ pondere quotidie pota, cum ſucco pomorum cotoneorum, aut cum vino rubro auſtero. lib. 1. cap. 141.

Biſtorta Tormentillæ vires habet. libr. 4. capite 2.

Burſa paſtoris decoquitur pluuiali aqua, cum plantagine & armenio luto, bibiturque eius decoctum, ad inteſtinorum difficultatem. lib. 2. cap. 150.

Cannabis foliorum puluerem, non deſunt qui dyſentericis propinent. lib. 3. cap. 148.

Caryophyllata epota prodeſt. libr. 4. capite 17.

Conyza media dyſentericos peculiariter iuuat, ſi ſiccæ farina, drachmæ pondere quotidie ſumitur, ex vino rubro auſtero. libr. 3. cap. 119.

Corallium potum iuuat. libr. 5. cap. 97.

Coriandri ſemen ex aqua potum, iuuat. Comp. pag. 468.

Cornorum è decocto & ſaccharo, liquor ignis opere & coctura concreſcit, coagulaturq;, qui præterquam quòd gratiſsimo placeat guſtu, vtiliter dyſentericis datur. libr. 1. capite 135.

Cryſtallum in puluerẽ tenuiſsimũ tritum, vtiliter datur ex vino auſtero. lib. 5. cap. 116.

Cydoniorum ſuccus libræ pondere in quo corallorum rubeorum, ſeminis roſarum rubearum, & rhabarbari, cuiusq; drachma, vnà

cum

cum hypociſtidis & acaciæ binis ſcrupulis, ad tertias bullierint, auxilium magnum eſt ad dyſenteriam. Datur is quotidie potandus, mane & veſperi, horis binis ante cibum. Verùm affectus purgatos eſſe oportet. l. 1. c. 131.

Dens leonis: vide Ambubeia.

Equiſeti primum germen ſunt qui ſiccum aſſeruent per annum, quo ſubinde æſtate vtantur ad dyſenteriam. Quippe quod aqua calida nocte maceratum, prius elixant, mox farina circumſpergunt, & oleo in ſartagine, frigunt, & in cibo magno ſucceſſu exhibent. lib. 4. cap. 42.

Pauſel: vide Auellana Indica.

Flos ſolis, vnà cum radicibus contritus potus. lib. 3. cap. 50.

Fragariæ folia & radix dyſenteriam cohibent. lib. 4. cap. 38.

Genitale cerui dyſentericis mederi, magno ſucceſſu à nonnullis compertum eſt. lib. 2. cap. 39.

Lagopi folia, quinetiam paniculæ & ſemen, in farinam trita, cõtra dyſenteriam dantur, ex vino auſtero, aut mali punici ſucco, Item: Sunt qui Lagopi paniculis vtantur ad abſtergendã dyſentericorũ ſedem, putantes inde fluxionem cohiberi. lib. 4. cap. 17.

Leporinus ſanguis adhuc calens cum hordeacea farina decoctus ac deuoratus, dyſentericorum profluuium illico ſiſtit. Ad idem quoque valet leporinus fimus potus. libr. 2. capite 18.

Liguſtri florum ſtillatitia aqua pota. libr. 1. cap. 107.

Lunaria minor vtiliter commodeque datur, planta tota in pulueremtrita. libr. 3. capite 135.

Meſpila deuorata iuuant. lib. 1. cap. 133.

Milij Indici flores ex vino hauſti. Item granorum putamen, oui vitello probè decocto exceptum, & à ieiunis deuoratum. libr. 2. cap. 91.

Millefolij ſicci farina vtiliter infunditur, vnà cum ſui ipſius ſucco. lib. 4. cap 98.

Myrteum condimentum, vtile. libr. 1. capite 128.

Myrtilli baccæ cùm recentes tum ſiccæ deuoratæ. Comp. pag. 116.

Oleum, in quo Hyperici flores, atque ſemine prægnantes ſiliquæ, dum maceratæ & inſolatæ fuerint, ventri illitum. libr. 3. capite 156.

Oleo lentiſcino ego ſæpius vſus ſum, magno ſanè iuuamento, non quidem potu exhibito, ſed clyſteribus infuſo. lib. 1. cap. 36.

Omphacinum roſaceum, torminibus dyſentericis medetur. lib. 1. cap. 42.

Oryza vtiliter in cibis datur, præſertim vbi prius torrefacta, in lacte in quo igniti calculi fuerint extincti, decoquatur. Item: Oryzæ decoctum vtiliter infunditur, ac etiam potandum datur. lib. 2. cap. 88.

Palmæ Chriſti exiccatæ puluis, ex aqua ignitum chalybem experta (vt ij qui ita eſſe expe-

experimento comprobarunt, perhibent) epotus, maximè prodest. Idem aquam, quæ per vitrea organa ex ijs elicitur, præstare aiunt. lib. 3. cap. 127.

Panicum datur edendum dysentericis. Comp. pag. 173.

Pilosella medetur dysentericis ex vino austero pota. libr. 4. cap. 10. & Compend. pag. 635.

Bini conorum cortices, in aceto acerrimo decocti, perquam vtiliter suffiuntur. libr. 1. cap. 74.

Plantaginis semen tritum, ouoque exceptum, & calenti tegula inassatum, & frequenter deuoratum iuuat. lib. 2. cap. 119.

Potentilla dysenteriam cohibet. Id quod & præstare dicitur, si recens in calceis nudis pedibus supponatur. lib. 4. cap. 37.

Pruni syluestris baccæ deuoratæ. lib. 1. capite 137.

Pulmonariam illam, quæ in arborum caudicibus nascitur, dysentericis exhibent. libr. 4. cap. 48.

Punicæ è floribus, hoc est, internis cytinorum puniceis ac tenuibus folijs, fit saccharum, perinde ac ex puniceis rosis, quod magno præsidio præstat ad dysentericos, si semunciæ pondere sumatur ex vino rubro austeriusculo, aut ex punicorum acidorum succo, aut ex aqua, in qua ferrum quod Græci στόμωμα vocant, extinctum fuerit, quinetiam ex carnium iure, vbi alia non sint ad manus. lib. 1. c. 127.

Punicum malum fictili vase inclusum, cooperculo argilla circumlito, & in furno combustum, dysentericos præsentaneo remedio iuuat, vbi ipsius sesquidrachmam in puluerem contriti, ex vino potandam propinabis. lib. 1. cap. 127.

Pyra syluestria præstant dysentericis. Compend. pag. 131.

Quercus aqua stillatitia, quæ in balneo calentis aquæ nitreo organo à tenellis eius folijs, primo ipsorum exorto decerptis, elicitur, vtiliter potanda datur. lib. 1. cap. 121.

Solbastrella dysenteriam cohibet. libr. 4. cap. 45.

Sorbæ farina vtiliter datur delingenda. Comp. pag. 139.

Specularis lapidis puluis, nondum ignem experti, magnis laudibus quibusdam offertur ad dysentericos, in vino austero potus: exustum enim non probauerim, quòd gypsi specie induta, sumentes strangulet. l. 5. c. 82.

Thus datur vtiliter potandum dysentericis, & ijsdem clystere quoque infunditur. Item: Paratur ex Thure puluis quoque admodum vtilis ad dysenteriam, hoc modo: Sumito thuris, mastiches, cuiusque drachmas duas, luti armenij drachmam vnam, coralliorum rubeorum, cornu ceruini vsti, cuiusque semidrachmam, lapidis hæmatitis vsti scrupulos duos. Teruntur simul omnia. Datur ex vino rubeo sesquidrachma, horis duabus à cœna. lib. 1. cap. 73.

Tor-

Tormentillæ radices dysentericos sanant. libr. 4. cap. 2.

Tragacanthæ lachryma quæ tosta fuerit, auxiliatur, tum ex vino cydoniorum pota, tum clysmate infusa. lib. 3. cap. 20.

Trasorum cremor potus, valet ad dysentericos, siquidem humorum acrimoniam obtundit, & præsertim, vbi ex aqua paretur, in qua candens ferrum extinctum fuerit. lib. 2. cap. 138.

Vinum è crespini fructu post vindemias expressum, quod falsò de Berberi vocant officinæ, vtiliter datur dysentericis. libr. 1. capite 105.

Vinum ex punicis, quod è vinosis exprimitur, potum in aqua, in qua candens ferrum pluries extinctum fuerit. lib. 5. cap. 29.

Vuæ acerbæ succus vtiliter admiscetur dysentericorum cibis. Id quod etiam præstant acinorum nuclei in farinam triti, & ventri illiti. Comp. pag. 921.

Vuæ spinæ baccæ dantur deuorandæ dysentericis. Comp. pag. 71.

Ad lyenteriam. CAP. CCCI.

Ribis vulgaris fructus lientericos iuuat. lib. 3. cap. 105. MATHIOL.

Ad cœliacam siue ventralem affectionem.
CAP. CCCII.

Aqua, in qua candens ferrum est restinctum, cœliacos sanat. lib. 5. cap. 53. DIOSCOR.

Bitumen in catapotijs cœliacis datur deuorandum. lib. 1. cap. 85.

Ceruini cornu cinis binis ligulis epotus. lib. 2. cap. 52.

Clymeni ſuccus. lib. 4. cap. 12.

Coronopi radix in cibo. lib. 2. cap. 123.

Coronea cruda. libr. 1. cap. 131.

Equi coagulum conuenit. lib. 2. cap. 68.

Faba decocta in poſca, & cum ſuo cortice eſitata. lib. 2. cap. 98,

Faba Ægyptia cœlicacis prodeſt, inſparſo polentæ modo lomento. Datur quoque in pulte. Cortices in vino mulſo decocti, ſi tres inde cyathi bibantur, magis proficient. libr. 2. cap. 99.

Ferulæ viridis medulla pota. libr. 3. capite 75.

Galerita auis aſſa, in cibo ſumpta, adiuuat. lib. 2. cap. 48.

Gallæ tritæ, cum vino aut aqua potæ, aut illitæ. lib. 1. cap. 123.

Hypociſtis pota. lib. 1. cap. 109.

Lapathi ſylueſtris ſemen, ex aqua vel vino potum. lib. 2. cap. 108.

Laſer in acino vuæ ſumptum, iuuat. libr. 3. cap. 78.

Lapis morochthus cum aqua potus. libr. 5. cap. 109.

Leporis coagulum, tribus obolis ex vino potum. lib. 2. cap. 68.

Limonij ſemen tritum, & acetabuli menſura ex vino potum. lib. 4. cap. 16.

Lixi-

Lixiuij ex ficus cinere facti cyathus potus. lib.1. cap.145. Huius lixiuij faciendi rationem habes infrà cap. 544. de gangræna.

Lycium potum & ſubditum. lib.1.cap.114.

Mori poma ſiccantur immatura, tuſaque, acinorum rhois vice, obſonijs miſcentur, vt cœliacos iuuent. lib. 1. cap. 143.

Myricæ fructus potus. Item: cortex. lib. 1. cap. 99.

Myrti folia trita, cum aqua illita. lib. 1. capite 128.

Nymphææ radix ſicca, cum vino pota. lib. 3. cap. 131.

Oleæ ſylueſtris folia, cum hordeacea farina illita. lib. 1.cap. 118.

Oleum maſtichinum, vtile. lib. 1. cap. 40.

Omphacomeli conuenit. lib.5. cap. 26.

Opium, erui magnitudine ſumptum, cœliacorum valetudini auxiliatur. Verùm ſi copioſius hauriatur, nocet, cùm lethargicos efficiens, interimat. lib. 4. cap. 60.

Oxalis, &

Oxylapium, Lapathi ſylueſtris vires habent. lib. 2. cap. 108.

Papaueris ſatiua capita, per ſe in aqua decoquuntur ad dimidias, iterumque adiecto melle, dum humor coeat in eclegmatis lentorem. Id medicamentum in cœliacorum affectu, doloris leuamentum præſtat. Efficacius tamen redditur, addito hypociſtidis ſucco aut acacia. lib. 4. cap. 60.

Plantaginis olus coctum, cum aceto &

ſale, ſumptum. libro ſecundo cap. 119.

Quercus foliorum decoctum, præſertim eius quod membranæ inſtar inter corticem & caudicem inuenitur. quinetiam tunica glandis putamini ſubiecta. Item: glandes ipſæ. lib. 1. cap. 121.

Rhaponticum facit ad cœliacorum affe-ctus. lib. 3. cap. 2.

Rhois ſemen obſonijs inſparſum. libr. 1. cap. 124.

Rumex: vide Lapathum.

Sanguis capræ,

Sanguis cerui,

Sanguis hirci,

Sanguis leporis, inaſſatus ſartagine, cœliacam ſiſtit. lib. 2. cap. 72.

Spinæ albæ radix pota. lib. 3. cap. 12.

Tamarix: vide Myrica.

Tragi racemorum acini decem, ex vino poti, cœliacis auxiliantur. Tunduntur à pleriſque, & in paſtillos digeſti, aſſeruantur, quibus vtuntur, dum opus eſt. lib. 4. cap. 46.

Vinum in quo candens ferrum eſt reſtinctum, potum. lib. 5. cap. 35.

Vinum œnanthinum. lib. 5. cap. 28.

Vinum palmeum. lib. 5. cap. 34.

Vinum reſinatum. lib. 5. cap. 36.

Vinum ſtrobilites. lib. 5. cap. 37.

Vuarum vinaceorum decoctum infuſum. Item: acinorum toſtorum farina, polentæ modo inſparſa. lib. 5. cap. 3.

MATHIOL. Amaranti purpurei flos potus, cœliacos iuuat.

iuuat. libro quarto capite 52.

Anisi semen tostum, cœliacis cum mentha datur. lib. 3. cap. 56.

Caryophyllata epota prodest. libr. 4. c. 17.

Caryophyllorum puluis, ex vino vel cydoniorum succo haustus, iuuat. lib. 2. cap. 153.

Cinnamomi vulgaris stillatitia aqua (cuius præparationem infrà cap. 336. inuenies) cœliacis auxiliatur. lib. 1. cap. 13.

Cochleæ duæ vnà cum testis contritæ, & duobus ouis gallinaceis exceptæ, vini passi ternis vncijs, & aquæ quaternis, ac demum fictili vase calefactæ & haustæ, iuuant. lib. 2. cap. 9.

Coriandri semen ex aqua potum. lib. 3. capite 62.

Galanga cœliacos iuuat. lib. 1. cap. 2.

Gnaphalij folia ex vino austero pota. Cõpend. pag. 542.

Lagopi folia, quinetiam paniculæ & semen, in farinam trita, ex vino austero, aut mali punici succo dantur. lib. 4. cap. 17.

Ligustri florum aqua pota. lib. 1. cap. 107.

Mentha cum amylo & aqua pota. l. 3. c. 35.

Mespila deuorata iuuant. lib. 1. cap. 133.

Myrteum condimentum, vtile. l. 1. c. 128.

Myrtilli baccæ, cum recentes tum siccæ deuoratæ. Comp. pag. 116.

Oryza vtiliter in cibis datur, præsertim, vbi prius torrefacta, in lacte, in quo igniti calculi fuerint extincti, decoquatur. libr. 2. cap. 88.

Piloſella cœliacis magno eſt auxilio. libr. 4. cap. 10.

Pruni ſylueſtris baccæ deuoratæ. lib. 1. capite 137.

Punicæ è floribus, hoc eſt, internis cytinorum puniceis ac tenuibus folijs fit ſaccharum, perinde ac ex puniceis roſis, quod magno præſidio præſtat ad cœliacos, ſi ſemunciæ pondere ſumatur ex vino rubro auſteriuſculo, aut ex punicorum acidorum ſucco, aut ex aqua, in qua ferrum, quod Græci στόμωμα vocant, extinctum fuerit. quinetiam ex carnium iure, vbi alia non ſint ad manus. lib. 1. cap. 137.

Pyra ſylueſtria præſtant ad cœliacos. Cõp. pag. 131.

Ribis vulgaris fructus cœliacos iuuat. lib. 1. cap. 105.

Roſmarinum coronarium, valet ad cœliacas paſsiones, ſi cum pane deuoratur, aut in puluerem contritum, ex meraco bibatur. lib. 3. cap. 73.

Siſymbrium illinitur tam recens quàm ſiccum calefactum, & cretico vino aſperſum, cœliacis. Comp. pag. 241.

Sorbæ farina vtiliter datur delingenda. Comp. pag. 139.

Vinum è creſpini fructu poſt vindemias expreſſum, quod falſo de Berberi officinæ vocant, vtiliter datur cœliacis. libro primo cap. 105.

Vinum ex punicis, quod è vinoſis exprimitur,

mitur, potum in aqua, in qua pluries candens ferrum extinctum fuerit. lib. 5. cap. 29.

Vuæ acerbæ ſuccus admiſcetur vtiliter cœliacorum cibis. Id quod etiam præſtant acinorum nuclei in farinam triti & ventri ſtomachoque illiti. Comp. pag. 921.

Vuæ ſpinæ baccæ dantur cœliacis deuorandæ. Comp. pag. 71.

Ad diarrhœam & fluorem alui. CAP. CCCIII.

Acaciæ ſuccus potus vel ſubditus, citam aluum ſupprimit. lib. 1. cap. 115. DIOSCO

Acanthi radix pota. lib. 3. cap. 17.

Acanthi ſylueſtris radix. Ibid.

Acetum cum cibis coctum. lib. 5. cap. 17.

Acinus pota. lib. 3. cap. 43.

Acutæ ſpinæ baccæ in cibo vel potu. libr. 1. cap. 105.

Adianti decoctum. lib. 4. cap. 131.

Aliſmatis herba pota. lib. 3. cap. 151.

Althææ ſemen potum. lib. 3. cap. 146.

Anchuſæ primæ folia in vino pota. lib. 4. capite 23.

Anethi aridi comæ ſeminiſque decoctum. lib. 3. cap. 58.

Aniſum aluum ſiſtit. lib. 3. cap. 56.

Aphacæ grana torrefacta, freſa lentis more decocta. lib. 2. cap. 142.

Apij hortenſis herbæ radiciſq; decoctum. lib. 3. cap. 64.

Apij paluſtris idem vſus. Ibid.

Aſpalathum decoctum. lib. 1. cap. 19.

Astragali radix è vino pota. lib. 4. cap. 57.

Auenæ pulte aluus sistitur. lib. 2. cap. 87.

Beta nigra cum lenticula cocta, aluum sistit. Id magis eius radix præstat. libr. 2. capite 116.

Brassica percocta, aluum sistit, sed multò magis bis cocta, aut quæ in lixiuio coquitur. lib. 2. cap. 113.

Capilli veneris decoctum. lib. 4. cap. 131.

Caseus decoctus & expressus, deinde assatus, aluum sistit. Vetustior idem facit. libr. 2. cap. 65.

Cepæ succus citæ aluo prodest. libr. 2. capite 145.

Cerasia siccata. lib. 1. cap. 129.

Chondrillæ decoctæ succus, in vino, vel per se, potus. lib. 2. cap. 126.

Clematidis primæ folia, cum caulibus in vino pota. lib. 4. cap. 6.

Clinopodium ad tertias decoctum, aluum sistit, à febrientibus potum ex aqua, alioquin ex vino lib. 3. cap. 93.

Corni baccæ, siue in edulio, siue in defruto. lib. 1. cap. 136.

Cotonea cruda, cataplasmatis adiecta. Item: eorundem flores virides, & sicci, in vino poti. Item: maceratorum liquor potus. lib. 1. cap. 131.

Crimnon. lib. 2. cap. 83.

Cupressi pilulæ vel nuces, tusæ, ex vino potæ. Item: earundem decoctum. lib. 1. capite 87.

Dama-

Damoſonium: vide Aliſma.

Electrum tritum potum. lib. 1. cap. 93.

Epirotica mala, quæ latinè orbiculata dicuntur, aluum ſiſtunt, cotoneis tamen malis inualidiora. lib. 1. cap. 131.

Fæx recens vini illita. lib. 5. cap. 90.

Fimum caminum, quod flagrantiſsimo canis ſydere fuerit exceptum, cum aqua aut vino potum. lib. 2 cap. 73.

Fœniculi erratici ſemen vel radix pota. lib. 3. cap. 68.

Graminis parnaſsi ſemen aluum ſiſtit. lib. 4. cap. 28.

Halica aluum cohibet. lib. 2. cap. 89.

Hippomarathrum: vide Fœnic. errat.

Hordeacea farina cum myrto aut vino, aut malicorio, aut ſyluestribus pyris, aut rubo. lib. 2. cap. 79.

Hordeum murinum: vide Phœnix.

Hyacinthi radix pota. lib. 4. cap. 58.

Ibicus: vide Althæa.

Idææ radicis radix pota. lib. 4. cap. 40.

Intybus cocta cum aceto ſumpta. libr. 2. cap. 125.

Iunci ſemen toſtũ, ex vino diluto potum. lib. 4. cap. 47.

Lac omne: decoctum, ventrem adſtringit, præcipueque candentibus calculis marinis exuſtum. Item: cum calculis marinis decoctum ad dimidias, vlceroſas ventris fluxiones iuuat. libro ſecundo capite ſexageſimoquarto.

Lac bubulum,

Lac caprinum,

Lac ouillum, cum marinis lapillis decoctum, fluxiones alui, si vlcera sentiantur, sistit. lib. 2. cap. 64.

Ladanum cum veteri vino potum. libr. 1. cap. 110.

Lagopi herba in vino pota, in febre verò ex aqua. lib. 4. cap. 17.

Lens, aluũ cum cortice cocta, sistit. Item: Vim habet adstringendi, qua ex causa aluum cohibet, si detracto anteà cortice discoquatur accurratè, primaque aqua inter coquendum effundatur, quippe primum id decoctum ventrem resoluit. Item: Melius suo fungetur munere contra alui fluxiones, addito cum aceto, intybo, aut portulaca, aut beta nigra, aut baccis myrti, aut putamine punici, aut aridis rosis, aut mespilis, sorbisuè, pyris thebanis, aut malis cotoneis aut cichorio, aut plantagine, aut gallis integris, quæ post decoctionem abijciuntur, vel rhoe, quę obsonijs inspargitur, verùm acetum cum ea diligenter percoqui debet, aliâs aluum conturbat. lib. 2. cap. 100.

Lentiscus in potu. lib. 1. cap. 75.

Leporinum coagulum. lib. 2. cap. 18.

Lolium murinum: vide Phœnix.

Loti arboris baccæ. Item: ramentorum ligni decoctum. lib. 1. cap. 154.

Macer in potu. lib. 1. cap. 94.

Mespilus lib. 1. cap. 133.

Milij puls. lib. 2. cap. 90.

Myrrha tuberculo fabæ deuorata. libr. 1. cap. 67.

Nardum indicum. Item:

Nardum ſyriacum potum. lib. 1. cap. 6.

Nuclei, acinorum mali punici acidi, in ſole ſiccati, & obſonijs inſparſi, concoctiuè. lib. 1. cap. 127.

OEnanthe pota. lib. 5. cap. 5.

Oryza. lib. 2. cap. 88.

Oui luteum, cum vua fruticis eius, quem rhoa dicunt, aut gallis, in patinis frigitur, vt cibo aluum ſiſtat. per ſe etiam offerri ſolet. lib. 2. cap. 44.

Oxyacantha: vide Acuta ſpina.

Paliuri radicis & foliorum decoctum potum. lib. 1. cap. 104.

Palma in vino auſtero pota. lib. 1. cap. 125.

Palmæ elates decoctum. lib. 1. cap. 126.

Papaueris nigri ſemen tritum, cum vino potum. lib. 4. cap. 60.

Perſicorum malorum ſiccorũ decoctum. lib. 1. cap. 131.

Phœnicis folia, cum vino auſtero pota. lib. 4. cap. 39.

Phyllitis pota. lib. 3. cap. 104.

Piceæ, &

Pini cortex potus. lib. 1. cap. 74.

Plantaginis ſemen in vino potum. libr. 2. cap. 119.

Pœoniæ radix in vino cocta & pota. lib. 3. cap. 140.

Polygoni ſuccus. lib. 4. cap. 4.

Polytrichi decoctum. lib. 4. cap. 121.

Pruna Syriaca, & præcipuè quæ Damaſci gignuntur, exiccata. lib. 1. cap. 137.

Prunorum ſylueſtrium baccę cum ſapa decoctæ. lib. 1. cap. 137.

Pyra cruda. Item: ſicca decocta. libr. 1. capite 132.

Quinquefolij radicum decoctum. libr. 4. capite 38.

Roſarum capita pota. lib. 1. cap. 112.

Rubi ramorum decoctum potu aluum ſiſtit. Item: Caules cum folijs tunduntur, exprimiturque ſuccus, mox ſole cogitur, ad eundem vſum. Item: Siſtitur aluus mori præmaturi cibo, nec non flore in vino poto. lib. 4. cap. 33.

Rubi canis fructus, exemptis interioribus floccis, arefactus, alumen ſiſtit. lib. 1. capite 106.

Rubi idæi idem effectus cum Rubo. libr. 4. cap. 34.

Rubrica ſinopica in vino ſumpta, aut clyſtere infuſa. lib. 5. cap. 71.

Ruta pota vel comeſa. lib. 3. cap. 45.

Sanguinariæ ſuccus. lib. 4. cap. 4.

Sedi, ſiue

Semperuiui maioris ſuccus potus. lib. 4. cap. 84.

Siliquæ ſiccatæ. lib. 1. cap. 130.

Smyrnij folia ſumpta. lib. 3. cap. 65.

Sorba colorem luteum referentia, priuſquam

quàm matureſcant, diſſecta & ſole ſiccata, comeſa, aluum ſiſtunt. Eadem eſt functio molitorum farinæ, ſi polentæ loco ſumatur. Quod & decoctum eorum in potu præſtat. lib. 1. cap. 136.

Sphatula fætida: vide Xyris.

Spinæ acutæ baccæ in cibo vel potu. libr. 1. cap. 105.

Succinum pterygophoron potũ ex aqua. lib. 2. cap. 74.

Teſticuli alterius, qui ſerapias vocatur, radix arida è vino pota. lib. 3. cap. 125.

Trichomanes Adianti vires habet. libr. 4. cap. 132

Triticeus panis vetus aridus, adiectis conuenientibus, citam aluum cohibet. l. 2. c. 78.

Verbaſci radix ex vino pota. libr. 4. c. 99.

Vinca peruinca: vide Clematis.

Vinum è labruſca. lib. 5. cap. 10.

Vinum lentiſcinum. lib. 5. cap. 33.

Vinum myrtites. lib. 5. cap. 31.

Vinum ex punicis. lib. 5. cap. 29.

Vinum ex pyris. lib. 5. cap. 27.

Vinum roſaceum. lib. 5. cap. 30.

Vinum terebinthinum. lib. 5. cap. 33.

Vuæ paſſæ in vinaceis & ollis ſeruatæ, aluum ſiſtunt. lib. 5. cap. 3.

Xyridis radix cum paſſo pota. lib. 4. c. 22.

Ambubeiæ radix cruda, aluum ſiſtit. libr. 2. cap. 125. MATHIOL.

Auellanarum putamina cruda, in tenuem puluerem contrita, & ex vino au-

ſtero hauſta, drachmarum duarum pondere, diarrhœam cohibent. Verùm ad hoc, ſunt qui magis præſtare affirment, ſubrufeſcentem medullam, quæ putamini intus inhærens, nucleum circumambit. lib. 1. cap. 142.

Buxi ligni ſcobe hauſta, ſunt qui dicant ſanari alui profluuia. lib. 1. cap. 114.

Caryophylli torrefacti, alui fluores cohibent. lib. 2. cap. 153.

Caſtaneæ vehementer ſiſtunt alui fluxiones, idque maximè ſiccæ. Item:

Caſtanearum interior membrana rubens, qua albicans palpa circumueſtitur, ex vino auſtero pota, duarum drachmarum pondere, valenter ſiſtit omnes immodicos alui fluores. lib. 1. cap. 122.

Ceraſa auſtera à pediculis repurgata, vuis maturis admiſcentur, & deinde vinum ex his paratur, guſtatu gratiſsimum quod in alui fluxionibus vtiliter vſurpatur. Comp. pag. 119.

Coriandri ſemen ex aqua potum, aluum ſiſtit. lib. 3. cap. 62.

Cotini foliorum ſiccorum ac ramuſculorum puluis, ventri, prius aceto roſaceo illito, inſperſus, alui fluxiones quaſcunq; compeſcit. lib. 1. cap. 124.

Cydonia mala præſumpta, aluum ſiſtunt. lib. 1. cap. 131.

Dens leonis: vide Ambubeia.

Eryngij radix præſumpta, aluum ſiſtit. lib. 3. cap. 21.

Fuma-

Fumariæ secundæ semen bibitur ad diuturna alui profluuia. Comp. pag. 806.

Glandes in farinam tritæ, & potui datæ drachmæ pondere, ex plantaginis succo, omnes alui fluores sistunt. lib. 1. cap. 121.

Gnaphalij folia efficaciter bibuntur ex vino austero ad diarrhœam. Comp. pag. 542.

Lagoti folia, quinetiam paniculæ & semen, in farinam trita, dantur contra alui fluxiones, ex vino austero, aut mali punici succo. lib. 4. cap 17.

Ligustri è floribus fit aqua non inodora, quæ pota, auxiliatur alui fluxionibus affectis. lib. 1. cap. 107.

Mespila deuorata, iuuant diarrhœa affectos lib. 1. cap. 133.

Milij Indici flores ex vino hausti. Item granorum putamen, oui vitello probè decocto exceptum, & à ieiunis deuoratum. lib. 2. capite 91.

Nuces myristicæ aluum sistunt. libr. 1. capite 141.

Oryza vtiliter in cibis datur diarrhœa affectis, præsertim vbi prius torrefacta, in lacte, in quo igniti calculi fuerint extincti, decoquatur. lib. 2. cap. 88,

Panicum datur edendum alui fluxionibus laborantibus. Comp. pag. 173.

Potentilla alui profluuia cohibet. Id quod & præstare dicitur, si recens in calceis, nudis pedibus supponatur. lib. 4. cap. 37.

Punici mali in olla noua operculo indito

in furno tosti, puluis, potus fluentem aluum efficaciter sistit. lib. 1. cap. 127.

Quercus echinatæ pilulæ siccæ ac tritæ, vim apprimè adstrictoriam possident, eaque propter efficacissimo sunt remedio contra omnes alui fluxiones. lib. 1. cap. 121.

Rosarum calyx, quem caput etiam aliqui dicũt, cũm reliqua parte basis, alui fluores sistit. Item: Tres etiamnum in rosarum fructu comperiuntur partes, vbi rubescit is & maturitatem sensit, videlicet, substantia carnis, semen & lanugo conclusa, quibus non obscura inest adstringendi vis, idcirco & ipsæ remedio sunt contra alui fluorem. lib. 1. capite 113.

Solbastrella alui fluxus cohibet. lib. 4. capite 45.

Thus vtiliter potandum datur diarrhœa laborantibus, & ijsdem clystere quoque infunditur. lib. 1. cap. 73.

Viburni vuarum acini arefacti, antequàm maturescant, & in puluerem poti, alui fluxiones sistunt. lib. 1. cap. 124.

Vinum ex punicis, quod è vinosis exprimitur, potum in aqua, in qua candens ferrum pluries extinctum fuerit. libr. 5. cap. 29.

Virga aurea pota alui fluxiones cohibet. Id quod etiam præstat clysteribus infusa. lib. 4. cap. 31.

Aluum emollientia & leniter subducentia.

CAP. CCCIIII.

Aiuga

AIuga trita in farinam, & cum fico in pilulis ſumpta, aluum emollit. libr. 3. capite 157. DIOSCOR.

Ammoniacum potum, aluum ſoluit. lib. 3. capite 82.

Amygdalæ amaræ aluum eſu emolliunt. lib. 1. cap. 139.

Aſparagi ſylueſtris cauliculi in cibo cocti, ventrem emolliunt. lib. 2. cap. 118.

Atriplex cocta vt olus, comeſa, aluũ mollit. lib. 2. cap. 112.

Betonica aluum ſubducit. libr. 4. cap. 1.

Braſsicæ decoctum, aluum ciet. lib. 2. capite 113.

Braſsicæ ſuccus cum nitro & iride deuoratus, aluum emollit. Ibid.

Bryoniæ aſparagi, qui prima germinatione exeunt, decocti, in cibo aluum cient. libr. 4. cap. 176.

Butyrum largius epotum, ventrem reſoluit. lib. 2. cap. 66.

Caſeus recens ſine ſale ſumptus; aluum modicè emollit. lib. 2. cap. 65.

Chamarum aliarumque conchularum in exigua aqua decoctarum ius, aluum ciet: id cum vino aſſumitur. lib. 2. cap. 7.

Chamæpitys: vide Aiuga.

Chamæſyces ramorũ decoctorum cibo, aluus reſoluitur: Succus ſimili effectu prodeſt. lib. 4. cap. 164.

Cucurbitæ totius ferueſactæ & expreſſæ ſuccus, cum melle exiguo & nitro potus,

aluum leniter resoluit. Item: Vinum in cucurbitam recentem excauatam infusum, si mistum sub diuo teneatur, potum, aluum læuigabit. lib. 2. cap. 127.

Cyclamini succus vmbilico, imo ventri, & coxæ illitus, aluum emollit, sed abortum facit. lib. 2. cap. 158.

Cynocrambes folia cum caulibus pota, aluum cient. lib. 4. cap. 184.

Cynoglossi herba cum vino decocta & pota, aluum emollit. lib. 4. cap. 124.

Daphnoidis quindecim baccæ potæ, aluum resoluunt. lib. 4. cap. 143.

Felle omni perfacilem præsertim infantibus deiectionem quis molietur, si intinctum eo tomentum aut fimbriam sedi subijciat. lib. 2. cap. 71.

Fici aluum molliunt, tusæ cum nitro & cnico, dein manducatæ. lib. 1. cap. 145.

Fici tam syluestris quàm satiuę lacteus succus, aluum soluit. Ibid.

Fici maturæ recentes aluum soluunt, sed facilè ab eis contracta fluxio sistitur. lib. 1. capite 145.

Filicis fœminæ folia recentia, in oleribus cocta, manduntur, vt ventrem emolliant. lib. 4. cap. 179.

Filiculæ radix coquitur cum gallina, aut piscibus, aut beta, aut malua, ad soluendam aluum. lib. 4. cap. 180.

Gingiber alumen leniter emollit. libr. 2. cap. 154.

Glans

Glans vnguentaria cum hydromelite aluum reſoluit. Item: Eiuſdem oleum potum, aluum ciet. lib. 4. cap 154.

Gobius recens in ſuillum ventrem coniectus, ſi conſuta rima in duodecim aquæ ſextarijs, donec duo ſuperſint, decoquatur, excolatus & ſub diuo refrigeratus potui detur, aluus ſine moleſtia deijcitur. lib. 2. cap. 29.

Helxines ciſſampelos foliorum ſuccus potu aluum deijcit. lib. 4. cap. 35.

Hyſſopum cum ficis viridibus detritum & manſum, aluum ſubducit. Vehementiusq́ue addita Iride, cardamomo aut Irione. libr. 3. capite 26.

Ius è vetere gallinaceo, aluum deijcit. Abiectis itaque interaneis ſalem conijci oportet, & conſuto ventre decoqui in viginti ſextarijs aquæ, donec ad heminas tres redigantur: Totum id ſub diuo refrigeratum, datur. Aliqui incoquunt olus marinum, mercurialem, cnicum, aut filiculam. lib. 2. cap. 43.

Lac efficiunt vt magis ſoluat, ſi inter coquendum ficulneo ſurculo, ſpathæ loco moueatur. lib. 1. cap. 145.

Lactucæ ſatiuæ aluum emolliunt. libr. 2. cap. 129.

Lanaria: vide Struthium.

Laureola: vide Daphnoides.

Mali citrij ſiue medici ſemen in vino potum, aluum mouet. lib. 1. cap. 131.

Melimela ventrem molliunt. Ibid.

Mercurialis in oleribus manditur ad cien-

dam aluum. libro quarto capite 183.

Mori fructus aluum ſoluit. Hoc idem præſtat Mori ſuccus. Item: Radicis cortex decoctus in aqua & potus, aluum reſoluit. libr. 1 cap. 143.

Muſcerdæ infantibus ſubditæ, alui deiectionem promouent. lib. 2. cap. 73.

Ocimum in cibo aluũ mollit. lib. 2. c. 135

Oleum omne, ſoluit aluum, heminæ menſura cum pari ptiſanæ ſucco, aut aqua, potum. libr. 1. cap. 28.

Oleum balaninum, aluum ſoluit. lib. 1. capite 35.

Oleum carynum item. Ibid.

Oleo è grano gnidio parato vis aluum ſoluere potu. lib. 1. cap. 36.

Papaueris corniculati ſemen, leniter purgat aluum, acetabulo in aqua mulſa poto. lib. 4. cap. 61.

Papaueris erratici ſemina, acetabuli menſura ex aqua mulſa pota, aluum leniter molliunt: ad idem præſtandum, melliceris placentulis & dulciarijs libis admiſcentur. libr. 4. cap. 59.

Peucedanum ventrem leniter emollit. lib. 3. cap. 76.

Phaſioli virides cibo aluum emolliunt.

Piſcium recentium ius, modò per ſe modò ex vino potum, aluum ſubducit. Priuatim ad hũc vſum conficitur è phycidibus, & ſcorpionibus, & iulide, è percis & recentibus alijs ſaxatilibus, nec virus reſipientibus, ſimpli-

pliciter cum aqua, oleo & anetho. libr. 2. capite 32.

Polium potum, aluum ciet. lib. 3. cap. 107.

Polypodium: vide Filicula.

Pruni pomũ aluum emollit. lib. 1. cap. 137.

Pycnocomi radix, duarum drachmarum pondere, in aqua mulſa pota, aluum ſoluit. lib. 4. cap. 169.

Radicula: vide Struthium.

Reſinæ omnes ventrem emolliunt. libr. 1. cap. 76.

Rumicis omnis generis decoctum olus, aluum emollit. lib. 2. cap. 108.

Scammoniæ oboli duo cum ſeſama vel alio ſemine aluum ſoluunt. lib. 4. cap. 165.

Scillæ ſemen tritum, & in carica aut melle deuoratum, aluum emollit. Item: Ad ſingulas radicis aſſæ partes adiectis octonis toſti ſalis, cochlear vnum aut alterum damus ieiunis, ad emolliendam aluum. libr. 2. capite 167.

Sepiæ coctæ dum eſtur atramentum, aluum mollit.. lib. 2. cap. 20.

Siliquæ recentes aluum ſoluunt. lib. 1. capite 130.

Spartij ſemen deiectionem mouet. lib. 4. cap. 152.

Struthij radix aluum ſoluit. libro ſecundo cap. 157.

Styrax aluum leuiter mollit, ſi exiguum cum reſina terebinthina, catapotij modo deuoretur. lib. 1. cap. 68.

Vina marina, aluum ſubducunt. lib. 5. capite 23.

Vinum melitites aluum leniter emollit. lib. 5. cap. 11.

Vitis alba: vide Bryonia.

Vnguentum roſaceum potum, ſoluit aluum. lib. 1. cap. 42.

Vngues odorati poti, ventrem molliunt. lib. 2. cap. 8.

Vrticæ folia cum conchis cocta, aluum emolliunt. lib. 4. cap. 89.

Bellidis herba recens in acetarijs deuorata, aluum adſtrictum lenit. Id quod etiam præſtat ex iure pinguium carnium decocta. lib. 3. cap. 139.

Caſsiæ ſolutiuæ pulpa, aluum commodiſſimè citat, eiusque vis ventriculum non pertranſit, quapropter ſecuriſsimè datur à medicis inchoantibus febribus, alijsque calidis morbis ante venæ ſectionem quòd tantùm ventriculum repurget & aluum emolliat. Nocet tamen inteſtinorum imbecillitate affectis, & his qui admodum lubrici ſunt, aliàs omnino habetur innoxia. Tollitur id noxæ, admiſtis myrobolanis, rhabarbaro, nardo & maſtiche. Conſtipatis ſi detur, augenda eſt eius facultas, ijs quę magis eadem vi pollent. proinde ſunt qui addant amygdalinum oleum, & pſyllij ſpiſſamentum. Ægrè aluum excernit, eaque propter nonnulli roborant eius vires addito hyſſopo vel caprino ſero. Item: Sunt è recentioribus medicis qui eam

nunquam suis ægrotantibus exhibeant, nisi picræ puluerem admisceant, quod consultè factum existimo, præsertim vbi ventriculi & intestinorum imbecillitas adsit. lib. 1. cap. 13.

Consolidæ regalis herba, aluum citat. lib. 4. cap. 9.

Cyclaminus abdomini illitus ventrẽ subducit. Comp. pag. 331.

Cydonia mala post cibum sumpta, aluum cient. lib. 1. cap. 131.

Halimus ex iure aut aqua, addito oleo aut butyro, aluum subducit. Comp. pag. 67.

Lupuli turiones elixi in acetarijs assumpti, aluum emolliunt. lib. 4. cap. 140.

Maluæ folia feruefacta ex oleo, sale, & recenti butyro, aluum citant. Item: cauliculi eius molles decocti, comeduntur ex aceto, oleo & sale, asparagorum modo, prima statim mensa, ad citandam aluum. lib. 2. cap. 111.

Manná deuorata aut hausta, aluum ciet, per se tamen imbecilliter. Ideoque tum fœminis vtero gerentibus, tum pueris ipsis, tutò semper exhiberi potest. lib. 1. cap. 75.

Myxaria: vide Sebestena.

Oleum amygdalarum dulcium potum, ad libræ dimidium, aluum leniter deijcit. lib. 1. cap. 34.

Oleum, quod è floribus lilij paratur, additur in clysmatibus, vbi induratas fæces emolire sit opus. lib. 3. cap. 99

Rosarum dilutum græcis ἀπόβρεγμα, è quo rhodopharmacum, aluum innoxiè deijciens,

conficiunt, plerunque ex subrubescentium maceratis aqua folijs paratur, etsi hac in re ijs Damascenæ Hetruscis vocatæ longè præstent: quippe ex earum vicenis deuoratis folijs, facilè quidem, & citra noxam subducitur aluus. lib. I. cap. 113.

Sebestena ex iure carnium macerata prima statim mensa, aluum commodissimè citant. lib. 1. cap. 137.

Smilacis hortensis cornicula, dum tenerrima sunt, elixa in acetarijs, aluum emolliunt. Comp. pag. 194.

Vini recrementum, quod vinarijs cadis agglutinatum, crustæ lapidosæ instar inuenitur, officinarum Tartarum vocatum, aluum non obscurè subducit, proinde non desunt, qui sibi adstrictam aluum citent, hausto tartari puluere ex gallinaceo iure, addito mastiches momento & saccharo, nihil enim incommodi adfert hac ratione paratum. lib. 5. capite 90.

Aluum purgantia, eiusq; excrementa & strigmenta elicientia. CAP. CCCV.

DIOSCOR. AGarici drachma vna vel duæ cum aqua mulsa potæ, aluum purgant. lib. 3. cap. 1.

Aiuga melle excepta, cum æris squama & resina aluum deijcit. lib. 3. cap. 157.

Aloe deuorata cum resina, aut cum aqua, vel melle cocto, sumpta, aluum soluit. purgationis perfectæ causa, tribus drachmis sumitur. lib. 3. cap. 22.

Aqua

Aqua marina ad mouendas deiectiones tepefacta infunditur. Item: datur ad purganda corpora per sese, aut ex posca, aut cum vino aut melle. Verùm post deiectionem, dant gallinæ aut piscium iuscula, ad domandam morsus acrimoniam. lib. 5. cap. 15.

Aqua mulsa cruda vtimur, cùm deiectionem moliri volumus. lib. 5. cap. 13.

Asphodeli semen & flores ex vino poti, aluum purgant. lib. 2. cap. 164.

Betonicæ quatuor drachmę in decem cyathis hydromelitis potæ. lib. 4 cap. 1.

Brassica marina cocta, in cibo vehementissimè aluum ciet. lib. 2. cap. 115.

Cataputia: vide Lathyris.

Chamæpitys: vide Aiuga.

Cnici seminis tusi & expressi cum aqua mulsa vel iure gallinacei, aluum purgat, sed stomacho aduersatur. Ex eo autem fiunt placentæ adiectis succo, amygdalis, nitro, aniso & melle decocto, quæ aluum emolliunt, hæ in partes quatuor finduntur, quæ nucis iuglandis magnitudinem impleant, è quibus ante cœnam duas vel tres sumpsisse satis est. Ratio temperandi hæc est. Cnici candidi sextarius, amygdalarum tostarum & delibratarum cyathi tres, anisi sextarius vnus, aphronitri drachma vna, cum carnibus triginta caricarum. libro quarto capite 182.

Colocynthidis fructus medulla, purgatoriam vim habet, si quatuor oboli cum aqua

mulſa, melle cocto, myrrha & nitro excipiantur & cogantur in catapotium. Item: Si aqua mulſa aut paſſum in colocynthide incoquatur, & ſub diuo refrigeſcat, potu craſſum humorem & ſtrigmenta alui detrahet. Item: ſubdita ex ea balano, alui excrementa eijciuntur. lib.4. cap. 171.

Cyclamini ſuccus, ad deijcienda alui excrementa, in vellere ſubditur. lib. 2. cap. 158.

Elaterium, à binnatu ad decennium, deiectionibus vtile eſt. Integer modus eſt obolus, minimus ſemiobolus, pueris chalci duo, ſiquidem copioſius, periculum adfert. Item: Quòd ſi in animo ſit deiectionem moliri, adiecto ſalis duplo & ſtibij quod colorare ſufficiat, ex aqua, erui magnitudine catapotia dato, poſteà cyathus vnus aquæ tepidæ ſorbeatur. lib. 4. cap. 149.

Elleborum nigrum purgat ventrem, datum per ſe, aut cum ſcammonia, & tribus obolis, ſiue drachma ſalis. decoquitur vel cum lente & iuſculis, quæ purgationis cauſa ſumptitantur. lib.4. cap. 146.

Filiculæ radix purgandi vim habet. lib. 4. cap. 180.

Haſtula regia: vide Aſphodelus.

Ius è vetere gallinaceo (cuius præparationem in capite præcedenti habes) ſtrigmenta elicit. lib. 2. cap. 43.

Lathyris grana ſex aut ſeptem in catapotio, aut cum ficis aut palmulis deuorata, aluum purgant, ſed aqua frigida poſtea ſorbenda.

da. Succus Tithymali modo exceptus, eundem effectum præbet. Cum gallinaceo aut oleribus folia decoquuntur ad eundem effectum. lib. 4. cap. 161.

Lini seminis decoctum immissum, alui excrementa euocat. lib. 2. cap. 96.

Mori radice per messem circumfossa & secta, colligitur succus, postridie enim concretus inuenitur, qui aluum purgat. libr. 1. capite 143.

Pitiusæ radix detrahit per aluum drachmis duabus data in aqua mulsa. Item: Seminis drachma. Succi cum farina subacti cochlearium in catapotio datur. Foliorum modus drachmæ tres. lib. 4. cap. 160.

Polypodium: vide Filicula.

Scillæ radix cum melle cocta & comesa, strigmenta per aluum extrahit: sed cauendus scillæ vsus his, qui intestinum sentiunt vlcus. lib. 2. cap. 167.

Sesamoides magnum, ventrem detrahit. lib. 4. cap. 147.

Thalassomeli vehementer purgare constat. lib. 5. cap. 16.

Tithymali succus aluum purgat, binis obolis in posca sumptis. Semen & folia eundem præbent effectum, dimidio acetabulo pota. Radix item drachmæ pondere in hydromelite pota, per inferna trahit. lib. 4. capite 159.

Veratrum: vide Elleborum.

Vinum è flore salis factum, ad purgandum

multò efficacius quàm vinum aqua marina dilutum. lib. 5. cap. 45.

Vinum ſcammonites aluum purgat. lib. 5. capite 45.

Vinum è thymelæa aquoſa purgat excrementa. lib. 5. cap. 45.

Vnguenti irini cyathus epotus, aluum purgat. lib. 1. cap. 55.

MATHIOL. Antimonium vim deiectoriam ſortitur præſtantiſsimam. In eius verò exhibitione diligenrer animaduertere oportet, vt illud quod exhibetur ſit præparatum, (eo modo quo infrà cap. 358. de hypochondriacis deſcribetur) lib. 5. cap. 59.

Atriplicis tantùm ſemen, noui pharmacopolam quendam, qui ad ruſticos purgandos, exhibebat, quod ijs non ſine moleſtia magna aluum abundè ciebat, atque etiam ſimul prouocabat vomitus. lib. 2. cap. 112.

Betæ albæ radix deraſa & melle ſaleque illita ſuppoſitaque, aluum exonerat. Item: Succus à fæcibus expurgatus (vt ipſe ſæpius periculum feci) clyſteribus infuſus, ad indurata alui euocanda excrementa, mirum in modum pollet, præſertimque vbi lenientia clyſmata nihil profecerint. lib. 2. cap. 116.

Caſtoreum aluum citat, drachmæ pondere bibitum, & induratas educit fæces, flatuſque ſurſum deorſumque pellit. libr. 2. capite 23.

Gratiola aluum vehementer purgat tam recens quàm ſicca ſumpta. lib. 3. cap. 26.

Hype-

Hyperici ſemen aluum exonerat. lib. 3. capite 156.

Larigna reſina deuorata vnciæ pondere, purgat per inferna. lib. 1. cap. 74.

Myxariorum pulpa, drachmarum decem pondere deuorata, aut ad ſummum duodecim, eoſdem ferè præbet effectus quos Ægyptia ſiliqua, caſsia vocata. (cuius vim in præcedenti capite habes) lib. 1. cap. 137.

Palmæ Chriſti radices, craſſa corporis excrementa pellunt. lib. 3. cap. 127.

Perſici flores eſu aluum deijciunt, ſed non abſque labore & detrimento. lib. 1. cap. 131.

Sebeſtena: vide Myxaria.

Senæ diluti vnciæ quinq; vel ſex, aluum modeſtiſsimè & ſine moleſtia ſoluunt. Redditur medicamentum hoc in deijcienda aluo præſtantius atque valentius, ſi caſsiæ nigræ, aut mannæ, aut rhabarbaro, aut roſarum diluto, aut rhodopharmaco, quod officinæ Syrupum roſatum ſolutiuum vocant, commiſceatur, aut ſi maceretur Sena caprino ſero. Præſtantiſsimum dilutum hoc modo paratur: Sumuntur foliorum electiſsimæ Senæ drachmæ ſex, gingiberis aut cinnamomi drachma vna, foliorum bugloſsi drachmæ duæ: miſcenturque omnia, & fictili vitro circumlito, ſiue ſtagneo vaſe anguſti orificij excipiuntur, & affuſis feruentis aquæ, aut ſeri caprini vncijs decem, vaſis oſculum adeò occluditur, vt nullus penitus ſpirandi pateat exitus: His peractis, puluinari plumis anſe-

rinis farcto, igniq́ue calefacto vas inuoluitur, reponiturq́ue in arca, vbi pernoctare sinitur. Sic enim conseruato calore, dilutum, omnem facultatem in se recipit. Sunt præterea, qui vindemiæ tempore Senæ folia in mustum conijciant, vinum inde conficientes, quod alui deiectoriam vim obtinet. lib. 3. capite 70.

Stibium: vide Antimonium.

Tartarum additum in deiectoria diluta, quæ ex sena, vel polypodij radicibus, vel epithymo parantur, vim eorum deiectoriam adauget. lib. 5. cap. 90.

Ad hæmorrhoidum dolores & tumorem.

CAP. CCCVI.

MATHIOL. ARi radix subigitur oleo, & tumentibus hęmorrhoidibus commodè illinitur. lib. 2. cap. 162.

Ari Ægyptij radix præstat ex oleo illita ad tumentes hæmorrhoidas. Comp. pag. 187.

Balsamina doloribus hæmorrhoidum mirè auxiliatur: in quem vsum macerantur fructus exempto semine oleo amygdalino dulci, aut è semine lini expresso, addita ad vnamquanque olei libram liquidæ vernicis vncia, in balneo calentis aquæ, aut equino calente fimo. lib. 4 cap. 177.

Dracunculi radix recens, feruenti cinere tosta & illita, dolorificas & tumentes hæmorrhoidas curat. lib. 2. cap. 161.

Gummi iuniperino syncero, & oleo ex lini semis

semine presso, fit vernix liquidus, cuius vsus præcipuus ad dolores & tumores hæmorrhoidum. lib. 1. cap. 87.

Oleum ex armeniacorum malorum nucleis expressum, mirificè valet inunctum, ad inflammatas hæmorrhoidas. lib. 1. cap. 131.

Oleum è lini semine expressum, hæmorrhoidibus perquàm vtile. lib. 2. cap. 96.

Oleum quod è nucibus Indicis exprimitur, vtiliter hæmorrhoidibus inũgitur, oleo præsertim admisto, quod è persicorum nucleis elicitur. lib. 1. cap. 141.

Porri decocta folia, illinuntur ad tumentes dolorificasque hæmorrhoidas, magno sanè auxilio. lib. 2. cap. 143.

Serratula hęmorrhoidum dolores mulcet, fotu adhibita. lib. 4. cap. 1.

Viticella: vide Balsamina.

Hæmorrhoidas aperientia. CAP. CCCVII.

CEpæ detractis purgamentis in oleum coniectæ, hæmorrhoidas, reliquosque excretionum exitus referant, subditę pro balano. lib. 2. cap. 145. DIOSCOR.

Vnguentum amaracinum, hæmorrhoidas soluit. lib. 1. cap. 57.

Vnguentum irinum, hæmorrhoidas recludit. lib. 1. cap. 55.

Cyclamini radix recens affricta, aut succus ex lana impositus, hæmorrhoidas eijcit. lib. 2. cap. 159. MATHIOL.

Ficulneis folijs facilè affrictu citantur hæ-

morrhoides. libro primo capite 145.

Iridis radicis succus expressus, hæmorrhoidas fotu elicit. lib. 1. cap. 1.

Hæmorrhoidas supprimentia. CAP. CCCVIII.

DIOSCOR. Aloe hæmorrhoidum abundantiam sistit. lib. 3. cap. 22.

Anonidis radicis decoctum, potu hæmorrhoidas sanare creditur. lib. 3. cap. 18.

Lapis arabicus tritus & illitus, hęmorrhoidas exiccat. lib. 5. cap. 106.

Palma illitu hæmorrhoidas sistit. lib. 1. capite 125.

Plumbum elotum prodest contra hæmorrhoidas. lib. 5. cap. 55.

Plumbum vstum eandem vim habet. libr. 5. cap. 56.

Plumbi recrementum item. lib. 5. cap. 57.

Plumbarius lapis quoque. lib. 5. cap. 58.

Portulaca percocta contra hæmorrhoidas efficax est. lib. 2. cap. 117.

Rhois semen, cum querno carbone intritum, admotum, hæmorrhoidas sanat. Aqua, in qua semen maduerit, decocta, cogitur coitque, efficaciter quodammodo ipso semine. lib. 1. cap. 124.

Rosmarini herba trita, hæmorrhoidum profluuia sistit. lib. 3. cap. 72.

Rubi folia hæmorrhoidibus illinuntur. Item: Caules cum folijs tunduntur exprimiturque succus, mox sole cogitur ad eundem vsum. lib. 4. cap. 33.

Rubus

Rubus idæus idem præstat. lib. 4. cap. 34.

Anonidis radicum tantùm decocto epoto, sunt qui putent hæmorrhoidas sanari. libr. 3. capite 18. MATHIOL.

Iuniperi resina: vide Vernix.

Lagopi panicularum cinis illitus, hæmorrhoidas fluentes sistit. lib. 4. cap. 17.

Plantaginis folia recentia, trita & illita, hæmorrhoidas curant. lib. 2. cap. 119.

Scrophularia hæmorrhoidas sanat. In quem vsum radix effoditur autumnali tempore, & repurgata tunditur cum recenti butyro, operculatoq; fictili, in vliginoso loco reponitur, vbi dimittitur per quindecim dies, deinde lento igne butyrum illud liquefit, & percolatum asseruatur, qua hemorrhoides vtilissimè illinuntur. lib. 4. cap. 90. Item: Eiusdem radicis siccæ puluis impositus, hæmorrhoidas siccat. Comp. pag. 110.

Verbasci flores, vnà cum oui vitello, & mica panis, & porri folijs illiti, perbellè præstant ad cohibendas hæmorrhoidas. Idem præstant eiusdem folia, suffita, ex molari lapide accenso. lib. 4. cap. 99.

Vernix siccus illitus, hæmorrhoidas fluentes supprimit. lib. 1. cap. 87.

Ad sedis procidentiam. CAP. CCCIX.

ACetum procidentem sedem reprimit. lib. 5. cap. 17. DIOSCOR.

Acida muria prociduam sedem reprimit. lib. 5. cap. 19.

Anagallin quæ cæruleum edit florem, tradunt prociduam sedem reprimere. Quæ vero phœniceum, illitu euocare. lib. 3. cap. 174.

Aster atticus illitus. lib. 4. cap. 115.

Cotoneorum decoctum fotu prodest. lib. 1. cap. 131.

Cyclamini succus cum aceto illitus. lib. 2. cap. 158.

Lens palustris glutinat procidentia puerorum interanea. lib. 4. cap. 83.

Lentiscus valet contra sedis procidentia. lib. 1. cap. 75.

Torpedo marina apposita. lib. 2. cap. 15.

Violæ purpureæ folia per se, vel cum polenta illita. lib. 4. cap. 117.

MATHIOL. Aquæ aluminosæ balneum, anum procidentem reprimit. lib. 5. cap. 14.

Cochlearum putamen casu inuentum, procidentem sedem cohibet: sed prius intestinum ablui oportet aqua, in qua ferrum candens pluries restinctum fuerit. lib. 2. capite 9.

Ebuli radicum succus illitus. libr. 4. capite 168.

Plantaginis folia recentia, trita & illita. lib. 2. cap. 119.

Verbasci seminis & florum puluis, additis chamæmali floribus, & laricis resina, procidentem sedem suffitu cohibet. lib. 4. c. 99.

Ad sedis dolorem. CAP. CCCX.

DIOSCOR. Rosarum aridarum in vino decoctarum ex-

expressus liquor, facit ad dolores sedis. lib. 1. cap. 112.

Oleum è lini semine expressum, ad sedis dolores perquàm vtile. lib. 2. cap. 96. MATHIOL.

Ad sedis rimas. CAP. CCCXI.

ALoe rimas sedis ex passo sanat. lib. 3. capite 22. DIOSCOR.

Cancrorum fluuiatilium exustorum cinis, rimas sedis, cum decocto melle, lenit. libr. 2. capite 10.

Dipsaci: siue

Labri veneris radix, tusa & decocta in vino, vsque dum sit crassitudo ceræ, sanat rimas sedis. Hoc medicamentum ærea pyxide recondendum. lib. 3. cap. 11.

Leucoij lutei flores aridi cum aceto. lib. 3. cap. 121.

Lycium, facit ad sedis rimas, illitum. lib. 1. cap. 114.

Mœnarum è capite cinis illitus, callosas sedis rimas abolet. lib. 2. cap. 28.

Myrti semen vtile sedis vitijs. libr. 1. capite 128.

Oleum myrteum facit ad sedis rimas. libr. 1. cap. 37.

Oleum picinum, picis liquidæ vires habet. lib. 1. cap. 79.

Pix liquida rimis sedis magno auxilio illinitur. lib. 1. cap. 78.

Strigmenta à balneis illita. lib. 1. cap. 31.

Viticis semen cum aqua. lib. 1. cap. 116.

MATHIOL. Cancrorum fluuiatilium puluere sanantur sedis rimæ. lib. 2. cap. 10.

Oleum è lini semine expressum, perquàm vtile, lib. 2. cap. 96.

Oleum, quod è vitellis ouorum diu in sartagine frixis elicitur, sedis rimas sanat. lib. 2. cap. 44.

Plantaginis folia recentia, trita & illita. lib. 2. cap. 119.

Vernix siccus addito cũ rosaceo tum myrtino, sedis rimas coercet. lib. 1. cap. 87.

Ad sedis collectiones. CAP. CCCXII.

DIOSCOR. SOnchi succus in vellere appositus, sedis collectionibus opitulatur. lib. 2. cap. 124.

Ad sedis inflammationem. CAP. CCCXIII.

IDEM. LEns cum meliloto aut cotoneo malo, medetur inflammationibus sedis addito rosaceo. In maioribus sedis inflammationibus, cum malicorio aut siccis rosis, adiecto melle decoquitur. lib. 2, cap. 100.

Melilotus inflammationem omnem emollit, præsertim quæ in sede erumpat, si ex passo cocta illinatur. interdum autem addito oui luteo assato, aut fœni græci farina, lini semine aut polline, aut capitulis papaueris in tyboue. lib. 3. cap. 41.

Oleum cicinum prodest sedis inflammationibus. lib. 1. cap. 33.

Oui luteum inassatum, cum croco & rosaceo. lib. 2. cap. 44.

Rosmarini herba trita & illita. lib. 1. c. 72.
Senecionis folia per se, vel cum modico vini illita. lib. 4. cap. 92.
Sertula campana: vide Melilotus.
Solidaginis: siue
Symphyti maioris radices, cum Senecionis folijs illitæ. lib. 4. cap. 9.
Vnguentum amaracinum. libr. 1. cap. 57.
Vnguentum telinum. lib. 1. cap. 46.

Ad sedis exulcerationem & erosionem.

CAP. CCCXIIII.

ADeps suillus contra sedis vitia idoneus est. lib. 2. cap. 69. DIOSCOR.
Amurca vtiliter infunditur sedis exulcerationi. lib. 1. cap. 120.
Fel taurinum sedis vlcera sanat, & ad cicatricem vsque perducit. lib. 2. cap. 71.
Mali punici nucleorum succus expressus, coquitur cum melle ad sedis vlcera. lib. 1. capite 127.
Maluæ decoctum clystere infusum sedis erosionibus prodest. lib. 2. cap. 111.
Myrti semen sedis vitijs vtile. lib. 1. c. 128.
OEsypum vlcera explet & emollit, præsertim sedis cum meliloto & butyro. lib. 2. capite 67.
Plumbum elotum prodest ad sedis vlcera, ex rosaceo. lib. 5. cap. 55.
Thus, vlcera sedis & reliquarum partium permulcet, tritum cum eo & lacte linamentum. lib 2. cap. 70.

Thuris cortex item. lib. 1. cap. 71.
Thuris manna. lib. 1. cap. 72.

Ad sedis tubercula. CAP. CCCXV.

DIOSCOR. AEris flos, carnosa sedis vitia absumit. lib. 5. cap. 48.

Laserpitij radix, excrescentibus circa sedem tollendis illinitur, cum putamine mali punici & aceto decocta. lib. 3. cap. 78.

Pix liquida sedis tubercula discutit. libr. 1. capite 78.

Ad condylomata. CAP. CCCXVI.

IDEM. ALoe condylomata ex passo sanat. libr. 3. capite 22.

Anethi seminis cremati cinis illitus, condylomata tollit. lib. 3. cap. 58.

Ballotes folia, feruenti cinere flaccescunt, vt condylomata reprimant. lib. 3. cap. 100.

Cinis sarmentorum & vinaceorum, condylomata circa sedem, quæ anteà ablata amputatáue sunt, cum aceto illitus, sanat. lib. 5. capite 1.

Cotonea cruda cataplasmatis adijciuntur ad condylomata. lib. 2. cap. 131.

Helxine: vide Parietaria.

Myrti folia, admisto omphacino oleo, aut exiguo rosaceo cum vino. lib. 1. cap. 128.

Oleum myrteum, vtile. lib. 1. cap. 37.

Oui luteum inassatum, cum meliloto. lib. 2. cap. 44.

Parietariæ folia illita. lib. 4. cap. 81.

Plum-

Plumbum elotum, cum rosaceo prodest. lib. 5. cap. 55.

Quinquefolij radix, in aceto cocta & illita. lib. 4. cap. 38.

Rosmarini herba trita, condylomata mitigat. lib. 3. cap. 72.

Rubi folia condylomatis illinuntur. lib. 4. cap. 33.

Rubi idæi idem effectus. lib. 4. cap. 34.

Rubigo ferri prodest. lib. 5. cap. 53.

Sandaracha cum rosaceo prodest. libr. 5. cap. 81.

Strigmenta à balneis. lib. 1. cap. 131.

Vitreola: vide Parietaria.

Oleum è lini semine expressum, condylomatibus perquàm vtile. lib. 2. cap. 96. MATHIOL.

Plantaginis folia recentia, trita & illita, condylomata curant. lib. 2. cap. 119.

Ad ficum siue mariscam. CAP. CCCXVII.

BVlbi omnes: calidis cineribus torrefacti, tollunt ficus. item cum cinere è mœnarum capitibus, impositi. lib. 2. cap. 165. DIOSCOR.

Fici folijs ficosæ extuberationes perfricantur. lib. 1. cap. 145.

Plantaginis folia recentia, trita & illita, sedis ficus sanant. lib. 2. cap. 119 MATHIOL.

Hepar iuuantia & correborantia.

CAP. CCCXVIII.

AMomi decoctum iocinori potu conuenit. lib. 1. cap. 14. DIOSCOR.

Glycyrrhizæ ſuccus iocinori conuenit. lib. 3. cap. 5.

MATHIOL. Cinnamomi aqua ſtillatitia (cuius præparatio infrà cap. 336. habetur) iecur iuuat & roborat. lib. 1. cap. 13.

Nuces myriſticæ iecur corroborant. lib. 1. cap. 141.

Piſtacia, medicorum nonnulli ad iecur roborandum, tam cibis, quàm medicamentis immiſcent. lib. 1. cap. 140.

Roſæ folia iecur corroborant. lib. 1. c. 113.

Ad iecoris affectus & imbecillitatem, in genere.

CAP. CCCXIX.

DIOSCOR. Agarici duo oboli dantur iocinoris vitio laborantibus, in vino mulſo, abſente febre, febrientibus verò, in aqua mulſa. libr. 3. capite 1.

Agrimonia: vide Eupatorium.

Aiugæ folia, peculiariter dantur iocinoris vitijs. lib. 3. cap. 157.

Amygdalæ amaræ illinctu cum melle & lacte, nucis auellanæ magnitudine, hepaticis dantur. lib. 1. cap. 139.

Anagallis prodeſt ad iocinoris vitia ex vino pota. lib. 2. cap. 174.

Anthemis iocinorum vitia ſanat. libr. 3. capite 137.

Betonicæ drachma vna in aceto mulſo pota, iocinoris vitijs medetur. lib. 4. cap. 1.

Chamæmelum: vide Anthemis.

Chamæpitys: vide Aiuga.

Elle-

Elleborine: siue

Epipactis pota iocinoris vitijs vtilis. lib. 4. cap. 104.

Eryngij radix cum seminis pastinacæ drachma vna, pota in vino, contra iocinorum vitia prodest. lib. 3. cap. 21.

Eupatorij herba aut semen in vino potum, iocinoris vitijs liberat. lib. 4. cap. 37.

Gentianæ radix pota cum aqua, hepaticis subuenit. lib. 3. cap. 3.

Hepatorium. vide Eupatorium.

Hydromelum vini cydonitis vires habet. lib. 5. cap. 25.

Isopyri semen hepaticis vtile. libr. 4. capite 116.

Lanaria: vide Struthium.

Lauri radicis cortex, tribus obolis in vino odorato potus, hepaticis prodest. lib. 1. capite 90.

Melomeli, vini cydonitis vires habet. libr. 5. cap. 24.

Nardum Indicum, &

Nardum Syriacum ex aqua potum, iocinoris vitijs auxiliatur. lib. 1. cap. 6.

Palma elate prodest iocinori affecto, mista conferentibus cataplasmatis. lib. 1. cap. 126.

Papaueris corniculati radix, in aqua ad dimidias cocta, & pota, iocinoris affectus sanat. lib. 4. cap. 61.

Piceæ, &

Pini foliorum drachma vna, in aqua vel mulso pota, hepaticis vtilis. lib. 1. cap. 74.

Pineæ nucis cortex item. Ibid.

Quinquefolij radicis teneræ ſuccus contra iocinoris vitia prodeſt. lib. 4. cap. 38.

Radicula, vide Struthium.

Rhapontici idem vſus & pondus cum Agarico. lib. 3. cap. 2.

Rubrica ſynopica datur iocinoris vitio laborantibus. lib. 5. cap. 17.

Scandicis decoctum potum, iocinori confert. lib. 2. cap. 132.

Sphondylij ſemen medetur iocinoris vitijs. lib. 3. cap. 74.

Struthij radix ex melle cochlearis menſura ſumpta, iocinoroſis prodeſt. lib. 2. cap. 157.

Vinum abſinthites hepaticis auxiliatur. lib. 5. cap. 40.

Vinum ex aſaro. lib. 5. cap. 44.

Vinum è chamelæa. lib. 5. cap. 45.

Vinum chamæpityinum. Ibid.

Vinum cydonites. lib. 5. cap. 24.

Vinum è nardo. lib. 5. cap. 44.

Vinum è nardi ſylueſtris radicibus. lib. 5. cap. 44.

MATHIOL. Amaracus iocinoroſos iuuat, nanque non ſolùm eorum infarctus expedit, ſed etiam viſcera ipſa roborat ac firmat. lib. 3. cap. 40.

Braſsicæ, cum vetere gallo decoctæ, ius prodeſt iocinoroſis. lib. 2. cap. 115.

Capparis fructus valet ad iecoris morbos. Comp. pag. 345.

Caryophylli in cibis deuorati, iocinoris affectibus auxiliantur. lib. 2. cap. 153.

Cen-

Alcyonij tertium genus, lieni idoneũ est. lib. 5. cap. 94.

Anchusæ primæ decoctum, lieni datur, & si febris sit, ex aqua mulsa. lib. 4. cap. 23.

Aqua, in qua candens ferrũ est restinctum, potu lienosis auxiliatur. lib. 5. cap. 53.

Aristolochia rotunda cum aqua pota, lieni auxiliatur. lib. 3. cap. 4.

Betonicæ drachma vna, ex aceto mulso pota, lienis vitijs medetur. lib. 4. cap. 1.

Brassicæ folia cruda, cum aceto lienosis prosunt. lib. 2. cap. 113.

Bunium lieni vtile. Tam humidi quàm sicci, expressiq; succi caulibus, folijs radicibusque, vsus inualuit ex aqua mulsa. l. 4. c. 119.

Cancamum lienosis datur. lib. 1. cap. 23.

Capillus veneris: vide Adiantum.

Crocodilij radix feruefacta in aqua, lienosis datur, eos euidenter adiuuans. lib. 3. c. 10.

Dictamnum, Pulegij vires habet. lib. 3. capite 31.

Glastum syluestre, potu & illitu lienosis auxiliatur. lib. 2. cap. 180.

Hederæ folia recentia, ex aceto cocta, aut cruda, cum pane trita & illita, Lienes sanant. lib. 2. cap. 175.

Hyssopum cum fico & nitro lieni illinitur. lib. 3. cap. 26.

Iridis Illyricæ radices, ex aceto potæ, lienosis auxiliantur. lib. 1. cap. 1.

Isatis: vide Glastum.

Lacca: vide Cancamum.

Lapidis aſij flos, cum aceto & calce viua, cataplaſmatis modo lienoſis imponitur. lib. 5. cap. 99.

Lepidium lienoſis prodeſt, ſi cum helenij radice, quarta parte horæ illinatur. lib. 2. capite 170.

Lupinorum decoctum lienoſis prodeſt. lib. 2. cap. 103.

Myricæ è caudice Lienoſis calices potorios moliuntur, quò datus in his potus proficiat. lib. 1. cap. 99.

Oleum amygdalinum lienoſis proficit. lib. 1. cap. 34.

Pancratij radicis ſuccus, cum Erui farina in paſtillos digeritur, qui ſplenicis cum hydromelite commodiſsimè dantur. lib. 2. capite 168.

Polemoniæ radix drachmæ pondere lienoſis ex aceto datur. lib. 4. cap. 8.

Polij feruefacti ius, ex aceto potum, lienoſis medetur. lib. 3. cap. 107.

Polytrichon: vide Adiantum.

Pulegium cum ſale lienoſis vtiliter illinitur. lib. 3. cap. 30.

Raphani cortex, lienoſis vtilis eſt. libr. 2. cap. 106.

Rhaponticum datur eodem quo Agaricum pondere, ſi lienes exercet, in aceto mulſo. lib. 3. cap. 2.

Sagapenum lienoſis datur. lib. 3. cap. 79.

Sinapi cum ficis admiſtum, ad lienes confert, impoſitum, donec rubeſcat locus. lib. 2. cap. 148.

Si.

Siſon contra lienis vitia bibitur. lib. 3. capite 55.

Smyrnij ſemen lienis vitijs prodeſt. lib. 3. capite 65.

Tamarix: vide Myrica.

Teucrium Lienoſis cum aceto & ficis illinitur. lib. 3. cap. 95.

Tragoriganum decoctũ ex aceto potum, lienoſis prodeſt. lib. 3 cap. 29.

Trichomanes vires Adianti habet. lib. 4. cap. 132.

Vinum, in quo candens ferrum eſt reſtinctum, lienoſis potu auxiliatur. lib. 5. cap. 53.

Vinum ſcillinum lienoſis prodeſt. libr. 5. cap. 22.

Viticis ſemen potum, lienoſis auxiliatur, lib. 1. cap. 116.

Vrticę folia lienoſis cum cerato imponuntur. lib. 4. cap. 89.

Amaracus lienoſos iuuat. lib. 3. cap. 40. MATHIOL.

Aquæ ferreæ lienis vitijs vtiliter adhibentur. lib. 5. cap. 14.

Braſsicæ, cum vetere gallo decoctæ, ius, lienoſis prodeſt. lib. 2. cap. 113.

Capparis fructus valet ad lienis morbos. Comp. pag. 345.

Cinnamomi vulgaris ſtillatitia aqua, (cuius præparatio ſuprà cap. 336.) lienem iuuat. lib. 1. cap. 13.

Cochlearum combuſtarum cinis, cum lini & vrticæ ſemine, ex melle potus intra paucos dies lienoſos ſanat. lib. 2. cap. 9.

Cubebæ lienem iuuant. lib. 1. cap. 10.

Elenij aridæ radicis farina, denarij pondere, diebus aliquot, ex vino vetere hausta, spleneticos iuuat. lib. 1. cap. 127.

Fragariæ folia & radix lieni conferunt. lib. 4. cap. 38.

Hederæ foliorum succus, ex vino austero potus, lienosos sanat. lib. 2. cap. 175.

Imperatoriæ radix liene affectos iuuat. lib. 3. cap. 65.

Lauer: vide Sium.

Lingua ceruina lienosis auxiliatur. libr. 3. cap. 104.

Mentha græca ex Irino oleo lienosis illinitur. lib. 3. cap. 35.

Mumia ad lienis affectus ex cari decocto vtiliter bibitur. lib. 1. cap. 85.

Phyllitis: vide Lingua ceruina.

Rosmarinum coronarium prodest lienosis. lib. 3. cap. 73.

Sampsuchum: vide Amaracus.

Siũ confert in cibis spleneticis. lib. 2. c. 120.

Tamarindi lienosis vtiliter dantur. libr. 1. cap. 126.

Vinum guaiaci (cuius conficiendi ratio infrà cap. 594. tradetur) Lienis morbis pituita genitis, mirificè succurrit. lib. 1. cap. 111.

Ad lienis tumorem. CAP. CCCLII.

DIOSCOR. Acetum scillinum, prodest lienis incremento laborantibus. Datur ieiunis, initio exiguum, paulatim adaugendo, ad cyathum

thũm vſque, nonnulli binos dant cyathos aut largius. lib. 5. cap. 21.

Acori decoctum, lienem abſumit. libr. 1. capite 2.

Ammoniaci drachma vna pota, lienem cõſumit. lib. 3. cap. 82.

Aſpleni folia in aceto feruefacta, hanc habent vim, vt per dies quadraginta pota, lienem abſumant: quibus etiam contritis, lienem ex vino illini oportet. libro tertio capite 134.

Bryoniæ radix, tribus obolis ex aceto, triginta diebus pota, lienem conſumit. Illinitur ad idem cum fico. lib. 4. cap. 176.

Capparis fructus, drachmis duabus in vino potus, quadraginta diebus, lienem abſumit. Radicis cortex aridis, cum farina hordei, ad idem illinitur. lib. 2. cap. 169.

Chamædrys ex aceto pota, lienem conſumit. lib. 3. cap. 96.

Corallium ex aqua potum, lienem abſumit. lib. 5. cap. 97.

Cyclamini radix lienem abſumit. libr. 2. cap. 158.

Cyclamini ſecundi, acini drachmæ vnius pondere poti, cum vini albi cyathis duobus, quadraginta diebus, lienem per vrinam & aluum abſumunt. lib. 2. cap. 159.

Dictamnum lienem imminuit. libr. 3. capite 31.

Filicis maris radix pota, lienis incremento laborantes recreat. lib. 4. cap. 178.

Fœnum græcum cum aceto & nitro lienem extenuat. lib. 2. cap. 95.

Glandis vnguentariæ drachma vna pota, lienem abſumit. lib. 4. cap. 154.

Hemionitis ex aceto pota, lienem abſumit. lib. 3. cap. 135.

Lapathi radices cum aceto, lienem extenuant. lib. 2. cap. 108.

Lapis naxius: quod ex eo exacuendo ferro deteritur, cum aceto potum, lienem abſumit. lib. 5. cap. 125.

Leucoij lutei radices cum aceto illitæ, lienem reprimunt. lib. 3. cap. 121.

Lonchitis altera ex aceto pota, lienem abſumit. lib. 3. cap. 145.

Matriſylua: vide Periclimenon.

Myricæ foliorum decoctum cum vino potum lienem abſumit. lib. 1. cap. 99.

Nardum celticum aduerſus lienem ex vino bibitur. lib. 1. cap. 7.

Nardum montanum ad idem efficax. libr. 1. cap. 8.

Naſturtij ſemen lienem imminuit. Item: cum melle illitum, lienem extenuat. lib. 2. cap. 149.

Nymphææ radix ſicca, cum vino pota, lienem abſumit. lib. 3. cap. 131.

Periclymeni ſeminis drachma vna in vino quadraginta diebus pota; lienem abſumit, ſed vrinam ciet ſtatim à ſexta die cruentam. lib. 4. cap. 13.

Peucedanum lienem abſumit. lib. 3. c. 76.

Pipe-

Piperis radix cum aceto pota vel illita, lienem reprimit. lib. 2. cap. 153.

Raphani semen lienem extenuat. lib. 2. capite 106.

Rubiæ semen ex aceto potum, Lienem absumit. lib. 3. cap. 143.

Rumex: vide Lapathum.

Spatula fætida: vide Xyris.

Tamarix: vide Myrica.

Teucrium recens cum posca, aut aridę feruefactæ ius, potu lienem potenter absumit. lib. 3. cap. 95.

Trissago: vide Chamædrys.

Vinum ex panace lienis crassitiem extenuat. lib. 5. cap. 45.

Vinum è thymelæa lienem absumit. lib. 5. cap. 45.

Viscum cum calce, gagate aut asio lapide coctum & impositum, lienem absumit. lib. 3. cap. 87.

Vitis alba: vide Bryonia.

Vitis nigrę viticulæ primo germinum partu erumpentes, in olera receptæ, lienem absumunt. lib. 4. cap. 177.

Xyridis semen, tribus obolis cum aceto potum, lienem absumit. lib. 4. cap 22.

Aquæ sulphurosæ lienis tumorem mirificè resoluunt. lib. 5. cap. 14. MATHIOL.

Cyclamini radicis succus, vtiliter additur in vnguentis, quæ ad splenis tumorem parantur. lib. 2. cap. 159,

Eruum lienem minuit, à ieiunis deuora-

tum. libro secundo capite 102.

Eupatorium vulgare : vide Herba Kunigundis.

Fraxini ramorum cortex in aqua decoctus, splenem absumit, vbi pluribus diebus eiusdem decoctum bibant splenetici lib. 1. c. 92.

Herbę Kunigundis decoctum, aut succus, commodè propinatur contra splenis tumorem. lib. 4. cap. 37.

Nuces myristicæ lienem absumunt. lib. 1. cap. 141.

Orobus: vide Eruum.

Pilosellam non desunt qui commendent ad lienis tumores, quòd lienem roboret. lib. 4. cap. 10.

Terebinthina resina splenem attenuat sæpè deuorata. lib. 1. cap. 77.

Zarza parilla curat lienis induratos tumores. Comp. pag. 847.

Ad lienis duritiem. CAP. CCCLIII.

Dioscor. AMmoniacum cum aceto tritum & impositum lienis duritias sedat. lib. 3. cap. 82.

Chamædrys in aqua cocta & pota indurato lieni auxiliatur. lib. 3. cap. 96.

Cotonea cruda cataplasmatis adijciuntur, ad prædurus lienes. lib. 1. cap. 131.

Struthij radix duritiam lienis absumit. lib. 2. cap. 157.

Sycomori succus bibitur aut illinitur contra duratos lienes. lib. 1. cap. 144.

Trissago: vide Chamædrys.

Cen.

Centaurij minoris decoctũ ac pariter ſuccus lienis duritiem tollit. lib. 3. cap. 7. MATHIOL.

Cyclamini radicum ſuccus vtiliter additur in vnguentis, quę ad ſplenis duritiem parantur. lib. 2. cap. 159.

Dracunculi radix illita, lienis duritiem emollit. lib. 2. cap. 161.

Ad lienis dolorem. CAP. CCCLIIII.

DIctamnum ad lienis dolorem efficax habetur. lib. 3. cap. 31. DIOSCOR.

Vinum picatum, lienis dolori ſine febre, vtile. lib. 5. cap. 39.

Aquæ ſulphuroſæ præſtant ad lienis dolorem. lib. 5. cap. 14. MATHIOL.

Oleum quod Iridis Illyricæ floribus & radicibus paratur, mirificè confert lienis doloribus. lib. 1. cap. 1.

Ad lienis obſtructionem. CAP. CCCLV.

AMaracus lienoſos iuuat, nanque non ſolùm eorum infarctus expedit, ſed etiam viſcera ipſa roborat ac firmat. lib. 3. cap. 40. IDEM.

Caſſutha infarcti lienis vitia expedit, ſed diuturno vſu ventriculũ grauat, quæ tamen noxa tollitur, ſi aniſi momentum adijciatur. lib. 4. cap. 172.

Centaurij minoris decoctum, ac pariter ſuccus, lienis obſtructiones tollit. lib. 3. c. 7.

Cyclamini ſuccus cum oxymelite ſumptus duarum drachmarum pondere, lienis obſtructiones aperit: ſed is propinandus non eſt, niſi addita maſtiche, aut myriſtica nuce,

aut rhabarbari ſcrupulo, nanq; hæc eius vehementiam minuunt. lib.2. cap 59.

Eryngij radicum decoctum, expedit lienis infarctus. lib.3. cap. 21.

Eupatorij vulgaris: ſiue

Herbæ Kunigundis decoctum, aut ſuccus commodè propinatur contra lienis obſtructiones. lib. 4. cap. 37.

Lauendula: & Nardus Italica lienes obſtruſos iuuant. lib. 1. cap. 6.

Oleũ è ferro paratur (quidam ferri quintam eſſentiam vocant) hoc modo: Sumito ferri ſcobem lima deraſam, & ignium vi (vt chymiſtæ dicere ſolent) ad calcis ſpeciem redactam, aut huius vice rubiginis anchoræ, qua naues ſiſtuntur, quantumlibet. Hæc in tenuem puluerem trita, in aceto acerrimo diſtillato, in aqua calentis balnei, non tamen feruenis, aut in equino fimo calente, in vaſe vitreo macerato, donec acetum rubicundum fiat. Præterea declinato vaſe acetum in aliud vas effundito, quouſque clarum effluxerit, & ſeruato diligenter, & iterum ſuper idem ferrum aliud acetum imponito, maceratoq; in balneo, eodem modo, ad rubedinem vſq;, eademque ſeruata ratione extrahito, & iterum atque iterum acetum addito, quouſque nihil amplius ruboris concipiat. Deinde acetum rubicundum factum, in diſtillatorium vas vitreum conijcito, & in fornace collocato, cineribusque obducito, & ſuccenſo igne ad deſtillandum ſinito, quouſque fluxerit acetum,

etum, aquæ ſtillatitiæ modo, & poſteà vaſe fornace exempto, illud frangito, & ferream materiam in fundo reſidentem extrahito, te-ito, & in aliud vas reponito, affuſa communi aqua, quæ prius diſtillata fuerit, & ſimul balneo præſcripto macerari ſinito, duo-um dierum ſpatio. Eximito deinde & per ltrum (vt chymiſtæ dicunt) diſtillandum arato, & id omne quod fluxerit, in vaſe aliquo aſſeruato, quouſque in ſal concreuerit. d demum conterito, & in vitreum vas retor-i colli, ita à chymiſtis appellatum, collocato, & valido igne oleum elicito, quod rubrum emanabit. Hoc ſeruato diligenter, ſiquidem eximium rarumq; habebis medicamentum, ad omnes iecoris & ſplenis obſtructiones, vbi cæteris auxilijs morbus expugnari nequeat, ſed ſumentes prius medicamentis attenuantibus & aluum ſubducentibus purgatos oportet. Datur lienoſis drachmæ pondere ex aqua aſpleni, aut adianti, aut tamariſci. lib. 5. cap. 53.

Roſmarinum coronarium lienis obſtructiones reſerat. lib. 3. cap. 73.

Sampſuchum: vide Amaracus.

Veronica aperit lienis opilationes. libr. 3. cap. 25.

Ad lienis inflammationem. CAP. CCCLVI.

LYcij herba in aceto decocta, proditur lienis inflammationibus mederi. libr. 1. capite 114. DIOSCOR.

Sarmentorum & vinaceorum cinis, contra lienis inflammationem illinitur, cum rosaceo & ruta & aceto. lib. 5. cap. 1.

Ad lienis refrigerationem. CAP. CCCLVII.

MATHIOL. OXymel fit ex Acoro, quod mirum in modum præstat ad refrigeratos lienes, hoc modo: Teritur Acori radicum libra crassiusculè, & dein tribus diebus maceratur in aceto, postea coquitur ad medias, & linteolo percolatur, demum aceto adiungitur mel quod sufficit, & coquitur quousque acetum euanescat. De quo datur quotidie mane vncia cum eiusdem Acori decocto. lib. 1. cap. 2.

Ad hypochondriacam affectionem.

CAP. CCCLVIII.

IDEM. ANtimonium opitulatur omnibus in vniuersum morbis, quos atra bilis excitauit, ijsque præsertim qui hypochondriacam obtinent inflammationem. equidem vidi Pragæ Bohemorum parochum, qui melancholicus factus, planè desipiebat, multaque stultè loquebatur. Huic sane exhibitum fuit Stibium granorū duodecim pondo, quod paulò pòst copiosè atram bilem per aluum eduxit, cui erant admista (vt ego qui vidi vocatus tanquam ad miracula, testari possum) ramenta veluti carnis quæ magnos varices in particulas dissectos præ se ferebant, nanque excrementa illa, sanguinem nigerrimum repræsentabant potius, quàm vllum ex alijs humo-

humoribus. Hoc vtique illi tantam opem tulit, quòd postera die visus est bellè pristinam mentis suæ sanitatem recuperasse. Et quoniam is erat corpore robusto & animo forti, ideo non est mirum, si facilè & sine vllo incommodo tulerit tantam illius medicamenti quantitatem, quanquam audax nimis fortè habendus est ille, qui eam exhibuit. Quamobrem optimè ij dicunt ac intelligunt, qui in deploratis ferè morbis diuturnis ipsisque pituitosis melancholicis curandis Stibium Dei manum appellant. Atqui in eius exhibitione diligenter animaduertere oportet, vt illud quod exhibetur, sit præparatum. Hanc ob causam nos hic eius parandi rationem subijciemus. Eligito Stibium optimū, quod (vt Dioscorides tradit) splendidissimū est, modoque nitedularum emicat, confractu crustosum, friabile, nihil terræ aut sordidi habens. Id prunum in puluerem facito, deinde in fictile vas, quod amplum sit, conijcito, tum demum carbonibus succensis ad calcinandum (vt chymistarum verbo vtar) sub dio exponito, atque interim cochleari ferreo, spatula ita Myropolis appellata, continuè moueto. Hoc verò dum fit, fumus exhalat tenuis, sulphur & auripigmentum redolens, qui si ore attrahatur, crebras interdum excitat vomitiones. quapropter qui versant, ventis terga opponunt. Versare autem assiduè expedit, nam si paulisper cesses, vel comburitur Stibium, vel liquefit. Versato itaque di-

ligenter, quousque in glebas concrescat quas cum videris, sublato ab igne fictili, quod cō-creuit, rursus in puluerem redigito, atque eidem fictili impositum, carbonibus reddito, assiduoque versato. Id quod toties repetendum est, quoties coalescentes glebulæ postulauerint. Ita quoque tandiu versare conuenit, quoad corpuscula illa, quæ emicant, splendorem suum amiserint, vapor omnis cessauerit, fœtor obsoleuerit, & Stibium in calcem conuersum subalbicantis cineris colorem contraxerit. Perfecti autem operis signum erit, si prunis ardentibus inspergatur, nihilque prorsus fumi emittat. Post hæc sumito huius calcis exempli gratia, libram mediam, (*Prima editio Anno 58. euulgata, addit: stibij crudi, hoc est, non calcinati vnciam.*) chrysocollæ factitiæ semunciam, Deinde chrysocollam & stibium terito in tenuem puluerem. Mox omnia simul misceto, atque in fictili fusorio, quo vtuntur aurifices, igni vehementi admoueto, vas super laterem aut testaceum aliquod, fictilis ollæ fundum prius collocatum, & fictili operculo contectum, carbonibus accensis circundato. Veruntamen operæ pretium est, in hoc magnam adhibere diligentiam, ne res illæ comburantur. Quare tenacula ferrea sublato cooperculo, nonnunquam inspiciendum est, an colliquescat. Nam vbi colliquatum fuerit, illico vas ab igne eximito, & super inuersa pelui ex aurichalco fabricata, qua tonsores vtuntur, pro-

proijcito. Quàm primum enim ibi concrescet in laminas, quæ colore & nitore chrysopatios, quos hyacinthos appellant, atque etiam nonnunquam granatos referunt. Vbi autem lapillos paruos & rotundos parare sit animus, guttatim è fusorio vase super eadem pelui fusum antimonium effundito. Cæterùm chrysocollæ vicem feliciori successu mihi præstat sal fossile crystalli modo pellucidum, sufficitque in tribus antimonij vncijs semidrachmam addere. Verùm omnes admonitos velim, difficillimè à quoquam parari posse Hyacynthinum antimonium, etiam peritissimo chymicæ artis magistro, nisi prius ab altero parari diligenter inspexerit, quum non semper ijs etiam succedat pellucidum, qui sæpe ac sæpius illud parauerunt. Ideoque vbi eius laminæ semel proiectæ puluerulenta quadam cuticula obducuntur, quæ earum nitorem pelluciditatemque obumbrant, oportet iterum easdem laminas conterere, atque nonnihil antimonij crudi insimul addere, atque etiam parum salis fossitij, & iterum igni admouere, & fundi permittere atq; inde proijcere. Cum autem hoc medicamento vti volueris, in puluerem redigito, datoque trium vel quatuor granorum pondere: id tamen pondus in robustioribus nonnihil augeri potest. Stibium ita præparatum, cõmodissimè admiscetur rhodosaccharo, cui etiam mastiches modicum adijcitur. lib. 5. cap. 59.

Aqua vitæ è vino per alembicum distillata, hypochondriacis summum est auxilium, si quotidie cochlearis communis mensura sumitur. lib. 5. cap. 7.

Elixir vitæ Matthioli (cuius præparatio infrà cap. 502.) idem præstat, sed longè validius. lib. 5. cap. 7.

Stibium: vide Antimonium.

Ad vmbilici prominentiam. CAP. CCCLIX.

DIOSCOR. PSyllium: siue Pulicaria herba, prominenti vmbilico ex aceto illita, medetur. lib. 4. cap. 65.

MATHIOL. Perfoliata vtiliter bibitur ad vmbilici eminentiam. lib. 4. cap. 102.

Ad renum vitia in genere. CAP. CCCLX.

DIOSCOR. AGaricum, renum vitio laborantibus datur, duorum obolorum pondere, febriculosis in aqua mulsa, cæteris verò in vino mulso. lib 3. cap. 1.

Aiugæ folia peculiariter dantur renum vitijs. lib. 3. cap. 157.

Alcyonij tertium genus renibus affectis idoneum est. lib. 5. cap. 94.

Amomi decoctum, renibus potu conuenit. lib. 1. cap. 14.

Amygdalæ amaræ renum vitijs ex aqua in potu, aut eclegmate cum resina terebinthina dantur. lib. 1. cap. 139.

Anagallis cum vino pota, ad renum vitia prodest. lib. 2. cap. 174.

Anchusæ, primo loco descriptæ, decoctum, renum vitijs datur, & si febris sit, ex aqua mulsa. lib. 4. c. 23.

Ane

Anthyllis pota renibus plurimum prodeſt. lib. 3. cap. 136.

Aſparagi ſylueſtris radicis decoctum potum, ad renum vitia proficit. Item: ſemen, lib. 2. cap. 118.

Bunium renibus vtile, tam humidi quàm ſicci, expreſsiq́; ſucci caulibus, folijs radicibusq́;, vſus inualuit ex aqua mulſa. l. 4. c. 119.

Calanus aromaticus cum graminis aut apij ſemine coctus, in renum vitijs commodè bibitur. lib. 1. cap. 17.

Cardamomum ex vino potum, renibus auxilio eſt. lib. 1. cap. 5.

Caſsia (*cinnamomum vulgare*) ad renum vitia pota proficit. lib. 1. cap. 12.

Chamæpitys: vide Aiuga.

Cinnamomum ad renum vitia efficax eſt. lib. 1. cap. 13.

Corruda: vide Aſparagus ſylueſtris.

Erinacei terreſtris aſsicatum corpus cum aceto potum mulſo, renum vitijs auxilio eſt. Eiuſdem iecur, fictili ſolibus excocto arefactum, ad eundem vſum vtiliſsimè reconditur. lib. 2. cap. 2.

Fici renibus aptiſsimæ. lib. 1. cap. 145.

Hydromelum vini cydonitis vires habet. lib. 5. cap. 25.

Melomeli item. lib. 5. cap. 24.

Nardum celticum contra renum vitia ex vino bibitur. lib. 1. cap. 7.

Nardum indicum ex aqua frigida renum vitijs auxiliatur. lib. 1. cap. 6.

Nardum montanum, Nardi celtici vires habet. lib. 1. cap. 8.

Nardum syriacum, Nardi indici viribus præditum est. lib. 1. cap. 6.

Oleum amygdalinum vitijs renum proficit. lib. 1. cap. 34.

Oleo laurino, malis renum frigore contractis, illito, non aliud iuuantius. libr. 1. capite 38.

Palmæ elates decoctum congruè bibendum datur renum vitijs. lib. 1. cap. 126.

Peucedanum facit ad renum distentiones potum. lib. 3. cap. 76.

Portulaca renes iuuat, etiamsi erosionem sentiant. lib. 2. cap. 117.

Rhapontici idem vsus & pondus cum Agarico. lib. 3. cap. 2.

Saccharum si aqua dilutum bibatur, renibus auxiliatur. lib. 2. cap. 75.

Scandicis decoctum potum, renibus confert. lib. 2. cap. 132.

Seselis cretici seminis caulisque virentis succo ternis obolis ex passo decem diebus hausto, renes sanantur. lib. 3. cap. 54.

Smyrnij semen renum vitijs prodest. libr. 3. cap. 65.

Symphytum petræum renum malis ex aqua datur. lib. 4. cap. 9.

Vinum absinthites. lib. 5. cap. 40.

Vinum aromatites. lib. 5. cap. 43.

Vinum cydonites. lib. 5. cap. 24.

Vinum melitites. lib. 5. cap. 11.

Vinum

Vinum è nardo. lib. 5. cap. 44.

Vrina asinina renum vitijs traditur mederi. lib. 2. cap. 74.

Vuæ passæ caro esitata, prodest renibus. lib. 5. cap. 4,

Cardui lactei; siue

Cardui mariæ radicis decoctum potum, confert nephriticis. lib. 3. cap. 19. MATHIOL.

Fragariæ herbæ & radicum decoctum renes mundat. lib. 4. cap. 38.

Nuclei pinei renes non modò expurgant, sed etiam roborant. lib. 1. cap. 140.

Oleum è lini semine expressum datur magno auxilio potandum nephriticis. Comp. pag. 178.

Pimpinellæ radix præstat ad renum morbos, quorum calculus est causa. libr. 4. capite 45.

Pseudocosti radicem præferunt ad renum morbos. lib. 1. cap. 15.

Ad renum obstructionem. CAP. CCCLXI.

MEi radices feruefactæ ex aqua, vel tritæ citra coctionem, præclusorum renum vitia potu leniunt. lib. 1. cap. 3. DIOSCOR.

Dracunculi radicis farina renes expedit, & præsertim ex vuarum passarum cremore & masticheś momento sumpta. lib. 2. c. 161. MATHIOL.

Eryngij radix præstat ad obstrusos renes. lib. 3. cap. 21.

Rhabarbari monachorum radix, præstat contrita, ex vino albo meraco pota, ad obstrusos renes expediendos. lib. 3. cap. 2.

Ad renum refrigerationem. CAP. CCCLXII.

DIOSCOR. OLeo laurino, malis renum frigore contractis, illito, non aliud iuuantius. lib. 1. capite 38.

MATHIOL. Galanga renes refrigeratos calefacit. l. 1. c. 2.

Ad renum dolorem. CAP. CCCLXIII.

DIOSCOR. ASparagi altilis cauliculi teneri triti, in vino poti, renum dolores sedant. lib. 2. capite 118.

Betonicę oboli tres ex aqua poti. lib. 4. capite 1.

Fœniculi comæ decoctum subditum, in renum doloribus proficit, quippe quod vrinam excitet. lib. 3. cap. 67.

Glycyrrhizæ succus cum passo potus, renum dolores sanat. Radicis recentis decoctum ad idem conuenit. lib. 3. cap. 5.

Iunci odorati flores poti. lib. 1. cap. 16.

Petroselinum macedonicum potum. lib. 3. cap. 64.

Peucedanum potum. lib. 3. cap. 76.

Pœoniæ radix pota. lib. 3. cap. 140.

Tragacanthæ gummi in passo madefactum, drachmæ vnius pondere haustum, admisto cornu cerui vsto vel eloto, aut scissi aluminis momento. lib. 3. cap. 20.

Vinum è saluia valet ad renum dolores. lib. 5. cap. 45.

MATHIOL. Cardui benedicti decoctum ex vino sumptum, renum dolores mulcet. lib. 3. cap. 91.

Cranium humanum in puluerem redactum,

ctum, pluries vidi maximè profecisse in renum doloribus. lib. 1. cap. 85.

Filipendula renum doloribus auxiliatur. lib. 3. cap. 118.

Oleum ab amygdalis dulcibus expressum, mulcet renum dolores, si calidum sex vnciarum pondere bibatur: est enim certum auxilium. Comp. pag. 147.

Ad renum profluentem sanguinem. CAP. CCCLXIIII.

STratiotis aquatici folia pota, sanguinem qui à renibus defluit, sistunt. lib. 4. cap. 97. DIOSCOR.

Ad renum inflammationem. CAP. CCCLXV.

CAphura renes & vasa spermatica refrigerat. lib. 1. cap. 75. MATHIOL.

Oleum, quod è cucurbitarum floribus paratur, ijs in eo diutius insolatis, renum calores, inunctum, extinguit. lib. 2. cap. 127.

Ad renum vlcera & erosionem. CAP. CCCLXVI.

LAc omne: decoctum, præcipueque claudentibus calculis marinis exustum, omnibus auxiliatur internis exulcerationibus, præsertim renum. lib. 2. cap. 64. DIOSCOR.

Nuces pineæ acrimoniam in renibus hebetant. lib. 1. cap. 74.

Oui candidum summè tepidum, prodest renum exulcerationibus. lib. 2. cap. 44.

Plantaginis radix cum folijs, vlceribus renum in passo datur. lib. 2. cap. 119.

Portulaca renes iuuat, etiamsi erosionem sentiant. lib. 2. cap. 117.

MATHIOL. Equiſeti decoctum, aut ſtillatitia aqua pota, vlceribus renum mirificè auxiliatur. libr. 4. cap. 42.

Nuclei pinei renum vlcera prohibent. lib. 1. cap. 140.

Tragacanthæ lachryma vtiliter datur exulceratis renibus. lib. 3. cap. 20.

Ad renum calculum. CAP. CCCLXVII.

IDEM. Abietis lachryma pota, renum calculos eijcit. lib. 1. cap. 74.

Abutili ſemine, ſeſquidrachmæ pondere epoto ex vino, calculos in renibus frangi, educique, experientia compertum eſt. libr. 3. capite 146.

Anonidis radix, vim maximam præſtat, ad renum calculos comminuendos, expellendosque, obſtructis præſertim vrinæ meatibus, quod multorum teſtimonio compertum eſt, qui calculo affecti, vbi tantùm radices corticum puluerem ex vino diutius bibiſſent, priſtinam ſanitatem recuperarunt. Item: Ex eiuſdem radicibus fit aqua, quæ pota non ſolum calculoſos expedit renes, & vrinam prouocat, ſed etiam veſicam & eius ceruicem glutinoſis excrementis obſeſſam, expedit. Sumuntur corticum radicum libræ quatuor, hæ minutim conciſæ, vini cretici libris octo macerantur, deinde vitreo alembico in aqua calentis balnei collocato, elicitur aqua, quæ in præſcriptis affectibus pluſrimum præſtat, ſemilibræ pondere pota. lib. 3. cap. 18.

Aſpho-

Asphodeli radicum decoctum, si sumitur ex vino in potu, eximuntur renum lapilli. lib. 2. cap. 164.

Betonica consistentes in renibus calculos frangit. Comp. pag. 613.

Betulæ caudex terebro perforatus, ingentem aquæ copiam reddit, cui vim maximam inesse quidam asserunt ad comminuendos tam renum quàm vesicæ calculos, si diutius bibatur. lib. 1. cap. 93.

Brassicæ cum vetere gallo decoctæ, ius, prodest renum calculo laborantibus. libr. 2. cap. 115.

Cancri fluuiatilis putamen diligenter contritum, & ex vino subdulci potum, renum calculos pellit. lib. 2. cap. 10.

Cassiæ solutiuæ pulpa, renes à calculis & sabulo expedit, præsertim si ex glycyrrhizæ decocto, alijsue medicamentis vrinam cientibus bibatur, quinetiam frequenter deuorata, calculos renasci prohibet. lib. 1. cap. 13.

Cranium humanum in puluerem redactum, ipse pluries vidi in calculosis renibus maximè profecisse. lib. 1. cap. 85.

Dictamni albi radix, duarum drachmarum pondere pota, renum calculos pellit. libr. 3. cap. 33.

Fagineæ glandis cinis, renum calculis vtiliter illinitur. lib. 1. cap. 121.

Filipendula renum calculis auxiliatur. lib. 3. cap. 118.

Flammulæ oleum (cuius præparatio supr.

cap. 297. inuenitur) commendant in renum calculis, aut calidum inunctum, aut clysteribus infusum. lib. 4. cap. 7.

Gammari gerunt eo tantùm tempore, quo crustam exuunt, duos in capite lapillos albos, rotundosq;, quibus vtuntur medici vtiliter ad expellendos renum calculos: conterunt enim hos in puluerem, & ex vino potandos exhibent. Sunt qui hos igne prius tostos ad idem magis probent, & præsertim vbi ex petroselini vulgaris succo propinentur. libr. 2. capite 10.

Hastula regia: vide Asphodelus.

Heliotropij foliorum decoctum, vnà cum cumino epotum, renum calculos frangit & pellit. lib. 4. cap. 186.

Herbæ paralysis radicum decoctum, ad renum calculos commendant. lib. 4. cap. 99.

Hippolapathi radicis dilutũ ex vino paratum præstat ad pellendos renum calculos. Idem facit siccæ radicis puluis drachmæ pondere ex meraco potus. Comp. pag. 207.

Iridis radicis decoctum potum, renũ calculos deijcit. lib. 1. cap. 1.

Irionis vulgaris semen, ex vino, renũ calculos pellit. Comp. pag. 319.

Larigna resina renes expurgat, calculos expellit, & vrinã ciet, & p̃sertim si cũ benedictæ simplicis sesquidrachma deuoretur. l. 1. c. 74.

Lepus integer cum pelle, operculato fictili impositus, in clibanoq; igne succenso tandiu dimissus, vt penitus exuratur, vrinę vitijs mirifi-

rificè opitulatur, adeo vt calculos eijciat, tam in renibus quàm in vesica genitos. lib. 2. capite 18.

Limonis immaturi succus, sescunciæ pondere cum vino potus, calculos renum pellit. Comp. pag. 128.

Mespilorum ossicula in puluerē contrita, calculos è renibus pellũt, vbi cochlearis mēsura ex vino, in quo petroselini vulgaris radices decoctæ fuerint, ebibantur. lib. 1. cap. 133.

Musci terrestris tota planta præstat ad calculosos affectus, nam si vino incoquatur, eo epoto, renum calculi franguntur, pelluntur que certissimo experimento. lib. 1. cap. 20.

Nucleorum ossium persicorum sumito quinquaginta, nucleorum ossium cerasorum centum, florum sambuci manipulum, vini cretici odorati libras tres: Excipiantur hæc omnia fictili nouo, & sepeliantur in fimo diebus decem, deinde destillentur vitreis organis. Aqua quæ inde fluxerit, pota ante cibum, quatuor vnciarum pondere, mirum in modum renum calculos pellit. lib. 1. c. 131.

Ononis: vide Anonis.

Oxylapathi radicum decoctum ex vino potum, calculos renum frangit, Idem præstat radicum siccarum puluis, Comp. pag. 204.

Paronychia renũ calculos pellit. l. 4. c. 49.

Pimpinellæ radix renes à calculis expedit. lib. 4. cap. 45.

Polygoni minoris vniuersæ plantæ puluis ex vino haustus renũ calculos pellit. l. 4. c. 4.

Primula veris : vide Herba paralysis.

Quercus aqua stillatitia, quæ in balnei calentis aquæ, vitreo organo, à tenellis eius folijs, primo ipsorum exortu decerptis, elicitur, renum calculos comminuit. lib. 1. cap. 131.

Rhabarbari monachorum radix contrita, ex vino albo meraco pota, renum calculos pellit. lib. 3. cap. 2.

Saxifraga præcipuè expetitur ad renum calculos comminuendos. lib. 4. cap. 15.

Saxifragæ albæ (ita Germanis appellatæ) herbæ & radices decoctum, ex vino albo paratum, renum calculos frangit & educit: efficacius tamen, si ex eodem decocto, radicis granosæ farina, drachmæ pondere propinetur. Quinetiam datur eadem farina per se ex vino, duarum drachmarum mensura. Atqui felicius hæc potio sumitur, dum affecti in labro balneo se fouent. lib. 4. cap. 15.

Saxifragam maiorem miris laudibus mihi commendauit Calceolarius ad calculos renum educendos, & vt re ipsa mihi quoque constaret, misit is ad me vniuersos calculos, quorum plures fabæ magnitudinem superabant, qui huiusce plantæ potu eiecti sunt ex vno tantùm ciue Veronensi, Hieronymo de Tortis nomine, quos adhuc apud me ad spectaculum seruo. lib. 4. cap. 15.

Tanaceto recentiores vtuntur ad frangendos renũ calculos. Sed id viris magis quàm mulieribus commendant. libro tertio capite 138.

Ad

Ad calculum in genere. CAP. CCCLXVIII.

Adianti decoctum calculos frangit. lib. 4. cap. 131. DIOSCOR.

Althææ radicis decoctæ ſuccus ex vino potus, ſuccurrit calculoſorum cruciatibus. lib. 3. cap. 146.

Amygdalæ amaræ calculoſis in paſſo auxiliantur. Item: Arboris gummi cum paſſo bibere prodeſt. lib. 1. cap. 139.

Anonidis radicis cortex in vino potus, calculos comminuit. lib. 3. cap. 18.

Anthemis: vide Chamæmelum.

Artemiſia calculos comminuit. libr. 3. capite 110.

Bdellium potum, calculos comminuit. lib. 1. cap. 69.

Capillus veneris: vide Adiantum.

Cardamomi drachma cum cortice radicis Lauri epota, calculos comminuit. lib. 1. c. 5.

Ceraſorum gummi ex vino potum, calculoſis auxilio eſt. lib. 1. cap. 129.

Chamæmelum potu & inſeſsione calculos pellit. Sed efficaciſsimum eſt, quod florem purpureum habet. lib. 3. cap. 137.

Conſolidæ regalis: ſiue

Cumini ſylueſtris alterius ſemen potum, calculoſis auxiliatur, ſed apij ſemen ferueſactum poſtea bibendum eſt. lib. 3. cap. 60.

Cyperi radix ad calculos vtiliſsime bibitur. lib. 1. cap. 4.

Fimum murinum cum thure & mulſo calculos expellit. lib. 2. cap. 73.

Fœniculi erratici: siue

Hippomarathri semen & radix, calculos comminuit. lib. 3. cap. 68.

Lanaria: vide Struthium.

Lauri radicis cortex calculos rumpit, tribus obolis in vino odorato potus.. l. 1. c. 90.

Lithospermum vim hanc habet, vt semine cum vino albo poto, calculos frangat. libr. 3. capite 141.

Matricaria: vide Parthenium.

Oleum amygdalinum calculosis proficit. lib. 1. cap. 34.

Ossifragi venter particulatim potus calculos cum lotio pellere creditur. lib. 2. c. 47.

Parthenium, siue flore à calculosis magna vtilitate bibitur. lib. 3. cap. 138.

Pœoniæ grana rubra à pueris pota, calculorum initia eximunt. lib. 3. cap. 140.

Polytrichon: vide Adiantum.

Prunorum gummi in vino potum, calculos comminuit. lib. 1. cap. 137.

Radicula: vide Struthium.

Sij folia cruda vel cocta comesa, calculos rumpunt atque excernunt. lib. 2. cap. 120.

Sisymbrij semen cum vino contra calculos bibitur. lib. 2. cap. 121.

Struthij radix cum panace & capparis radice, calculos frangit & cum vrina exturbat. lib. 2. cap. 157.

Tribuli vtriusque semen recens potum, calculosis iuuamentum affert. lib. 4. cap. 14.

Trichomanes Adianti vires habet. l. 4. c. 132.

Vitis

Vitis viniferæ lachryma, quæ veluti gummi in caudice concrescit, ex vino pota, calculos pellit. lib. 5. cap. 1.

Vmbilici veneris folia cum radice comesa, calculos frangunt. lib. 4. cap. 87.

Abietis lachryma semunciȩ pondere sumpta, iuuat calculosos. Comp. pag. 37.

Anisi semen calculos pellit. lib. 3. cap. 56.

Atramentum sutorium semiscrupuli pondere ex aqua agrimonij, calculosis commodissimè datur. lib. 5. cap. 74. MATHIOL.

Caucalidis succus calculos pellit. libr. 2. capite 133.

Chalcanthum: vide Atramentũ sutorium.

Cochlearum putamen casu inuentum, tritumque & potui datum, calculos expellit. lib. 2. cap. 9.

Consolidæ regalis herba auxiliatur calculosis. lib. 4. cap. 9.

Helxine: vide Parietaria.

Hyperici semen ex vino potum, calculos eijcit. lib. 3. cap. 156.

Iridis radices recentes sacchаro aut melle conditæ, dantur vtiliter deuorandæ vnciæ pondere, calculo affectis. lib. 1. cap. 1.

Leporis renes crudi, præsertim adhuc calentes deuorati, mirificè calculosis auxiliantur. Quinetiam cocti idem præstant. l. 2. c. 18.

Limoniorum succus ex vino cretico potus, mirificè calculos pellit. lib. 1. cap. 131.

Oleũ amygdalarũ amararũ, in prouocandis lapillis, dulci lõge p̃stantiꝰ reperitur. l. 1. c. 34.

Oleum ex armeniacorum malorum nucleis expressum quinque vnciarum pondere cum vini cretici vncia, calculos pellit. Compend. pag. 125.

Oleum ex persicorum nucleis, potandum datur calculosis, vnciarum quatuor pondere. lib. 1. cap. 131.

Parietaria super tegula calefacta, vinoque cretico irrorata, & pubi illita, calculosis mirificè auxiliatur. lib. 4. cap. 81.

Persici arboris lachryma datur calculosis cum succo raphani, aut limonum, aut ex vino, drachmarum duarum pondere. lib. 1. capite 131.

Personatæ semen potum, calculosis auxiliatur. Idem facit radicis decoctum infusum: Comp. pag. 801.

Pseudocosti radicem calculos eijcere affirmant, siue bibatur ipsa radix, siue decoctum eius, aut si in fomentis, balneis & desessionibus addatur. lib. 1. cap. 15.

Semen quod Linguam auis Myropolæ vocant, in Nouembris initio decerptum, & in furno siccatum, datur perquàm vtiliter potandũ calculosis ex vetere vino. lib. 1. c. 92.

Solani halicacabi baccæ, calcantur in tina, vnà cum maturis vuis, & diebus aliquot simul efferuescere sinuntur, fitque inde vinum calculosis admodum vtile, siquidem arenas mirificè pellit, & renes mundat, vnciarum quatuor pondere potum. lib. 4. cap. 69.

Vitreola: vide Parietaria.

Ad calculum vesicæ. CAP. CCCLXIX.

ASplenum vesicæ calculos comminuit. DIOSCOR. lib. 3. cap. 134.

Graminis decoctum potum, calculosa vesicę excrementa comminuit. lib. 4. cap. 28.

Lapathi radices cum vino vesicæ calculos comminuunt. lib. 2. cap. 108.

Lapis iudaicus ciceris magnitudine tritus ad cotem, vt collyrium, cum aquæ calidæ cyathis tribus potus, calculos in vesica potest comminuere lib. 5. cap. 112.

Lapides in spongijs inueniuntur, qui in vino poti, vesicæ calculos rumpunt. libr. 5. capite 120.

Paliuri semen potum, vesicæ calculos cōminuit. lib. 1. cap. 104.

Rusci folia & baccæ, cum vino potæ, vesicæ calculos frangunt. Idem facit radicis decoctum. lib. 4. cap. 141.

Saxifraga cum vino cocta, vesicæ calculos frangit. lib. 4. cap. 15.

Tragij seminis, foliorum, vel lachrymæ, drachma vna pota, vesicæ calculos frangit. lib. 4. cap. 44.

Vrina aprina comminuit vesicæ calculos, & potu expellit. lib. 2. cap. 74.

Aqua, in qua Erica decocta sit, sumpta tepida, tam manè quàm vesperi, triginta dies, quinque vnciarum pondere, tribus horis ante cibum, valet ad vesicæ calculos comminuendos & expellendos. Verùm post id tempus malè affecti in balneum decoctionis MATHIOL.

eiusdem plantæ ingredi, atq; inibi dum morantur, super Ericam decoctam sedere debent, idque pluries repetendum est. Equidem noui aliquos, qui seruata recta victus ratione, hoc tantùm potu, vesicæ calculum in minimas partes comminutum, eiecerunt. lib. 1. cap. 100.

Betulæ caudex terebro perforatus, ingentem aquæ copiam reddit, cui vim maximam inesse quidam asserunt, ad comminuendos vesicæ calculos, si diutius bibatur. lib. 1. capite 93.

Herbæ paralysis radicis decoctum, ad vesicæ calculos commendant. lib. 4. cap. 99.

Lapis quidam gignitur in bulbulo felle, nonnunquam oui magnitudine, croceo colore, facileque friabilis, qui (vt plerique perhibent auctores) potus, vesicæ calculos comminuit. lib. 2. cap. 71.

Lepus integer cum pelle, operculato fictili impositus, in clibanoque igne succenso tandiu dimissus, vt penitus exuratur, vrinæ vitijs mirificè opitulatur, adeo vt calculos eijciat, tam in renibus quàm in vesica genitos. lib. 2. cap. 18.

Polygoni minoris vniuersæ plantæ puluis, vt quidam affirmant, vesicæ lapides atterit, & paulatim eijcit, vbi diutius quotidie eius puluerem è vino bibant affecti, drachmę vnius pondere. lib. 4. cap. 4.

Primula veris: vide Herba paralysis.

Saxifraga præcipuè expetitur ad vesicæ cal-

calculos comminuendos. libro quarto capite 15.

Saxifragæ albæ folia, cum radice in vino decocta, renum & vesicæ calculos pellunt. Idem præstant & granula, quæ radicibus adhærent, si tusa deuorentur. libro quarto capite 15.

Ad calculorum excisorum sanguinem manantem.
CAP. CCCLXX.

Acida muria: siue Oxalme, sanguinis fluxiones post excisos calculos, sistit, si statim calida in vulnus inijciatur. lib. 5. cap. 19. DIOSCOR.

Ad arenulas. CAP. CCCLXXI.

ALcyonij tertium genus, idoneum est ijs, qui arenulas in vesica colligunt. libr. 5. capite 94. IDEM.

Papaueris corniculati radix, in aqua ad dimidias cocta & pota, prodest his, qui crassa quædam & arenosa cum lotio reddunt. lib. 4. cap. 61.

Caucalidis succus arenulas pellit. libr. 2. cap. 133. MATHIOL.

Paronychia arenulas pellit. libro quarto capite 49.

Vinum è Solani halicacabi baccis paratum (vt suprà cap. 368. habes) arenulas mirificè pellit, quatuor vnciarum pondere potum. lib. 4. cap. 69.

Ad vesicæ affectus in genere. CAP. CCCLXXII.

DIOSCOR. ANthemidis decocto vesicæ fouentur. lib. 3. cap. 137.

Bulbi vomitorij radix mansa, aut decoctum eius potum, vesicæ malis medetur. lib. 2. cap. 166.

Bunium vesicæ vtile. Tam humidi quàm sicci, expressique succi caulibus, folijs, radicibusque, vsus inualuit ex aqua mulsa. libr. 4. cap. 119.

Chamæmelum: vide Anthemis.

Fici siccæ, vesicæ aptissimæ. lib. 1. cap. 145.

Gingidium decoctum ex vino, potum, vesicæ prodest. lib. 2. cap. 131.

Lauri decoctum vesicæ vitijs conuenit. lib. 1. cap. 90.

Nardum celticum aduersus vesicæ vitia ex vino bibitur. lib. 1. cap. 7.

Nardum montanum eandem vim habet. lib. 1. cap. 8.

Palmæ elates decoctum, congruè datur bibendum vesicæ vitijs. lib. 1. cap. 126.

Phœnicobalani sicciores illinuntur cum cotoneo & cerato œnanthino, vesicæ vitijs. lib. 1. cap. 125.

Portulaca vesicam adiuuat, etiamsi erosionem sentiat. lib. 2. cap. 117.

Rhaponticum epotum, facit ad vesicæ vitia. lib. 3. cap. 2.

Saccharum aqua dilutum, potum, vexatæ vesicæ auxiliatur. lib. 2. cap. 75.

Scandicis decoctum potum, vesicæ confert. lib. 2. cap. 132.

Suyr-

Smyrnij semen vesicæ vitijs prodest. libr. 3. cap. 65.

Vinum aromatites vesicæ vitijs auxiliatur. lib. 5. cap. 43.

Vuarum passarum caro esitata, prodest vesicæ. lib. 5. cap. 4.

Fragariæ herbæ & radicum decoctum, vesicam mundat potum. lib. 4. cap. 38. MATHIOL.

Lagopi vniuersæ plantæ decoctum, additis maluæ folijs, è dulci vino paratum, vtiliter datur ad vesicæ morbos, lib. 4. cap. 17.

Leporis testiculi, ijs salubriter manduntur, qui vesicæ molestijs laborant. lib. 2. capite 18.

Nuclei pinei vesicam non modò expurgant, sed etiam roborant. lib. 1. cap. 140.

Pimpinellæ radix præstat ad vesicæ morbos, quorum calculus est causa. libr. 4. capite 45.

Pseudocosti radicem præferunt ad vesicæ morbos. lib. 1. cap. 15.

Ad vesicæ rheumatismos. CAP. CCCLXXIII.

CVpressi folia ex passo & exiguo myrrhę pota, auxiliantur vesicæ rheumatismis. lib. 1 cap. 86. DIOSCOR.

Ad vesicæ obstructionem. CAP. CCCLXXIIII.

MEi radices feruefactæ ex aqua, vel tritæ citra coctionem, vesicæ farctæ vitia potu leniunt. lib. 1. cap. 3. IDEM.

Anonidis è radicibus fit aqua (eo quo describitur modo suprà cap. 367.) quæ potu MATHIOL.

vesicam & eius ceruicem glutinosis excrementis obsessam expedit. lib.3. cap. 18.

Ad vesicæ dolorem. CAP. CCCLXXV.

DIOSCOR. ANthemidis decocto vesicæ fouentur. lib. 3. cap. 137.

Betonica datur vesicæ doloribus, tribus obolis ex aqua. lib. 4. cap. 1.

Ceruini cornu elotus cinis, binis ligulis cum tragacantha epotus, prodest vesicæ doloribus. lib. 2. cap. 52.

Chamæmelum: vide Anthemis.

Cicadæ, quæ inassatæ manduntur, vesicæ doloribus prosunt. lib. 2. cap. 45.

Cochlea viua trita cum testa, myrrha & vino, si exiguum inde bibatur, vesicæ cruciatus sanat. lib. 2. cap. 9.

Lapis morochthus cum aqua potus. libr. 5. cap. 109.

Lotus syluestris per se, vel cum maluæ semine, in vino aut passo hausta. libr. 4. capite 107.

Maluæ semen cum loti syluestris semine, in vino potum. lib. 2. cap. 111.

Nymphææ radix illita. lib. 3. cap. 151.

Petroselinum macedonicum potum. libr. 3. cap. 64.

Peucedanum potum. lib. 3. cap. 76.

Phalaridis semen, cochlearis mensura potum. Item, Herba tusa, & inde extractus succus, in aqua vel vino haustus. libro tertio capite 242.

Pœoniæ

Pœoniæ radix pota. lib. 3. cap. 140.

Portulaca cum polenta illita. lib. 2. c. 117.

Vinum è saluia valet ad vesicæ dolorem. lib. 5. cap. 45.

Oleum amygdalarum dulcium vesicę cruciatibus efficax est, si argentea fistula coniectum, impulsorio instrumento inijciatur. lib. 1. cap. 34. MATHIOL.

Ad vesicæ vulnera. CAP. CCCLXXVI.

Butyrum, si vesicæ ceruix vulnus acceperit, vtile. lib. 2. cap. 66. DIOSCOR.

Equiseti folijs in aqua potis, dissectiones vesicæ in vinum coalescere cogiq; feruntur. lib. 4. cap. 42.

Ad vesicæ rosiones. CAP. CCCLXXVII.

Maluæ decoctum clystere infusum, vesicæ rosionibus prodest. lib. 2. cap. 111. IDEM.

Myrti semen viride vel aridũ in cibo sumptum. Item: succus viuentibus baccis expressus. lib. 1. cap. 128.

Nuces pineæ acrimoniam in vesica hebetant. lib. 1. cap. 74.

Oui candidum summè tepidum prodest. lib. 2. cap. 44.

Portulaca vesicam adiuuat, etiamsi erosionem sentiat. lib. 2. cap 117.

Tragacanthæ lachryma in passo madefacta, drachmæ pondere hausta, admisto cornu cerui vsto, aut scissi aluminis momento. lib. 3. cap. 20.

Ad vesicæ vlcera. CAP. CCCLXXVIII.

DIOSCOR. CVcumeris semen, cum lacte aut passo potum, vesicæ exulcerationibus subuenit. lib. 2. cap. 128.

Lac omne: decoctum, præcipueque candentibus calculis marinis exustum, omnibus auxiliatur internis exulcerationibus, præsertim vesicæ. lib. 2. cap. 64.

Plantaginis radix cum folijs vlceribus vesicæ in passo datur. lib. 2. cap. 119.

MATHIOL. Aquæ aluminosæ, vesicæ vlceribus medentur. lib. 5. cap. 14.

Equiseti decoctum, aut stillatitia aqua pota, vlceribus vesicæ mirificè auxiliatur. lib. 4. capite 42.

Mumia ex caprillo lacte pota, opitulatur exulceratæ vesicæ. lib. 1. cap. 85.

Nuclei pinei vesicæ vlcera prohibent. lib. lib. 1. cap. 140.

Ad vesicæ scabiem. CAP. CCCLXXIX.

DIOSCOR. CEpææ folia in vino pota, vesicæ scabie laborantibus opitulantur. maximè id præstat, si cum decocto radicum Asparagi eius, quem myacanthon, hoc est corrudam vocant, bibatur. lib. 3. cap. 150.

Glycyrrhizæ succus cum passo potus, sanat vesicæ scabiem. Radicis eiusdem recentis decoctum ad idem conuenit. lib. 3. cap. 5.

Panacis heraclei succus contra vesicæ scabiem, ex aqua mulsa aut vino bibitur. libr. 3. capite 48.

Ad

Ad ſanguinem concretum in veſica.

CAP. CCCLXXX.

HElichryſi coma ſanguinem concretum veſicæ abſumit, pota cum mulſo. lib. 4. capite 52. DIOSCOR. vide diabeten pag 473.

Ad vrinæ incontinentiam. *CAP. CCCLXXXI.*

HOrdeum murinum: & Lolium murinum: vide Phœnix. IDEM.

Oleum melinum citatam vrinam ſiſtit infuſum. lib. 1. cap. 44.

Phœnicis folia in auſtero vino pota, vrinæ infrænat impetum. lib. 4. cap. 39.

Rutæ, quę in Macedonia circa Haliacmon amnem prodit, ſemen toſtum, ſeptenis diebus contra incontinentiam vrinæ potui datur. lib. 3. cap. 45.

Biſtorta Tormentillæ vires habet. libr. 4. capite 2. MATHIOL.

Mumia ex caprillo lacte pota, opitulatur vrinam ægrè contrnentibus. lib. 5. cap. 85.

Tormentillæ radices vrinæ incontinentiam ſupprimunt, cum ſucco plantaginis potæ. lib. 4. cap. 2.

Ad mingentes in lectum. *CAP. CCCLXXXII.*

EChini: ſiue Erinacei terreſtris combuſti cinis drachmarum trium pondere, additis agrimonię vncia, & internarum membranarum ventriculi gallinarum quatuor drachmis, præſtat ad eos, qui dum dormiunt in lecto mingunt. IDEM.

Datur hic puluis ex vino vesperi, cùm se cubitum recipit affectus. lib. 2. cap. 2.

Ad sanguinis mictionem. CAP. CCCLXXXIII.

DIOSCOR. COnsolidæ regalis: siue Cumini syluestris, secundo loco descripti, semen potum, ijs qui concretum sanguinem cum lotio reddunt, auxiliatur, sed apij semen feruefactum postea bibendum est. lib. 3. cap. 60.

MATHIOL. Dactylorum ossa combusta, drachmæ pōdere cum crudi serici combusti semidrachma, sanguinem mingentibus medentur. lib. 1. cap. 126.

Millefolij farina mirum in modum præstat ad sanguinis mictum, vbi vnciæ pondere, vnà cum armeniæ terræ drachma, ex vaccino lacte propinetur ieiunis, diebus tribus continuis. lib. 4. cap. 98.

Plantaginis succus cum millefolij succo mistus, cruentam vrinam reddentibus mirificè medetur potus, & præsertim addita philonij persici drachma. lib. 2. cap. 119.

Ad vrinæ ardorem. CAP. CCCLXXXIIII.

IOEM. CIcerum rubeorum sumito sesquilibram, & in libris decem aquæ, die vna macerato, & ad tertias decoquito, deinde percolato decocto, addito dulcis radicis vnciam, item maluæ & eius radicis, graminis, & althææ, agrimoniæque & cuscutæ, manipulum, sebestena & zizyphas decem, præterea seminis melopeponis delibrati vncias duas, bacca-

rum

rum halicacabi, & ſolani hortenſis, & lithoſpermi, ſingulorum drachmas quatuor, oſſium dactylorum cõtritorum drachmas tres, & permittito hæc omnia feruere ad tertias. De quo vrinæ ardore affectis propinato quotidie manè vncias quatuor. libro ſecundo capite 97.

Cuminũ ex dulci vino potum. lib. 3. c. 60.

Glycyrrhizæ radix ardoribus vrinæ mirificè opitulatur. lib. 3. cap. 5.

Lactucæ ſemen potum. lib. 2. cap. 130.

Lagopi vniuerſæ plantæ decoctum, additis maluæ folijs, è dulci vino paratum, vtiliter datur ad vrinæ ardorem. lib. 4. cap. 17.

Melopeponum ſeminis cremor lacteus, datur in vrinæ ardoribus, additis veſcariæ paſtillis, aut dulcis radicis ſucco, mumiæ momento, & gummi arabici & tragacanthæ nõnihil, valentius tamen proficit, ſi accedat ſeminum papaueris cremor, & baccarum halicacabi & maluæ decoctum. lib. 2. cap. 128.

Myxaria vrinæ ardoribus, à bile vel ſalſa pituita prouenientibus, maximam opẽ præſtant. lib. 1. cap. 137.

Nuclei pinei opitulantur vrinæ ardoribus. lib. 1. cap. 74.

Sebeſtena: vide Myxaria.

Solani halicacabi baccarum ſuccus, ex papaueris albi cremore, aut ſeminum melopeponum, aut cucurbitæ, aut ex maluæ decocto, aut hordeacea ptiſana potus, mirificè auxiliatur. lib. 4. cap. 69.

Trasorum cremor bibitus, vrinæ ardori opitulatur, & præsertim si melopeponum, cucurbitarum & cucumerum semen addatur. lib. 2. cap. 138. & Comp. pag. 292.

Ad stranguriam, siue stillicidium vrinæ.

CAP. CCCLXXXV.

DIOSCOR. Acori decoctum vrinæ stillicidio auxiliatur. lib. 1. cap. 2.

Amaranti coma ex vino pota. libr. 4. capite 52.

Arctij radix & semen cum vino potum. lib. 4. cap. 101.

Asparagus altilis assus vel coctus assumptus. Item: Eiusdem radix cum ficis aut ciceribus decocta, sumpta. lib. 2. cap. 118.

Asplenum potum. lib. 3. cap. 134.

Calamus aromaticus (verus) cum graminis aut apij semine coctus & potus, lib. 1. capite 17.

Calamus aromaticus vulgaris: vide Acorum.

Cedrides: id est cedri fructus. lib. 1. cap. 89.

Cepææ folia in vino pota. lib. 3. cap. 150.

Clinopodij herbæ, & succi eius decoctum potum. lib. 3. cap. 93.

Consolida regalis: vide Cuminum.

Conyzæ flores & folia ex aceto pota. lib. 3. cap. 119.

Cuminum syluestre, secundo loco descriptum, potum: sed postea apij semen feruefactum bibendum est. lib. 3. cap. 60.

Fœni-

Fœniculi erratici radix pota. lib. 3. cap. 68.

Helichryſum: vide Amarantum.

Hippomarathrum : vide Fœniculum erraticum.

Hippoſelini ſemen ex vino mulſo potum. Item: radix. lib. 3. cap. 64.

Lauri Alexandrinę radicum drachmæ ſex, è vino dulci potæ, ſtranguriæ medentur: ſed ſanguinem extrahunt. lib. 4. cap. 142.

Leuiſticum: vide Hippoſelinum.

OEnanthes (herbæ) radix è vino pota. lib. 3. cap. 118.

Onobrychis cum vino pota. lib. 3. cap. 152.

Panacis heraclei ſuccus. libr. 3. cap. 48.

Polycnemum ex vino potum. lib. 3. cap. 92.

Polygoni ſuccus. lib. 4. cap. 4.

Populi albæ corticis vncia vna pota. lib. 1. capite 93.

Pſeudobunij quatuor rami ex aqua poti. lib. 4. cap. 120.

Ruſci folia & baccæ cum vino potæ. Item: radicis decoctum. lib. 4. cap 141.

Sanguinaria. vide Polygonum.

Saxifraga in vino cocta & pota. lib. 4. capite 15.

Seſelis maſsilienſis ſemen & radix pota. lib. 3. cap. 53.

Siſymbrij ſemen ex vino potum. lib. 2. capite 121.

Spatula fætida: vide Xyris.

Tragij ſeminis, vel foliorum, aut lachrymæ, drachma vna pota. lib. 4. cap. 44.

Xyridis radix cum passo pota. libr. 4. capite 22.

MATHIOL. Agrimoniæ decoctum ex vino albo paratum cum saccharo sex vnciarum pondere, tribus diebus potum, mirificè stranguriam sanat & vrinas impellit. Comp. pag. 680.

Eryngij radix præstat ad stranguriam. lib. 3. cap. 21.

Eupatorium: vide Agrimonia.

Filipendula vrinæ stillicidio auxiliatur. lib. 3. cap. 118.

Helxine: vide Parietaria.

Nuclei pinei, vrinæ stillicidio opem mirificè præstant, quam ob causam strobilini nuclei, apud recentiores medicos, in frequentissimo habentur vsu, ad huiuscemodi affectus. lib. 1. cap. 140.

Parietaria super tegula calefacta, vinoque cretico irrorata, & pubi illita, vrinæ malo affectis mirificè auxiliatur. lib. 4. cap. 81.

Phu decoctum potum. lib. 1. cap. 10.

Sonchi lacteus liquor à caule emanans cyathi mensura potus. lib. 2. cap. 124.

Vitreola: vide Parietaria.

Ad dysuriam siue difficultatem vrinæ.

CAP. CCCLXXXVI.

DIOSCOR. Abrotoni semen crudum tritum & feruefactum ex aqua, in potu auxiliatur vrinæ angustijs. lib. 3. cap. 25.

Adianti decoctum potum, prodest vrinæ difficili. lib. 4. cap. 131.

Aga-

Agarici drachma vna pota. lib. 3. cap. 1.
Aiugæ folia in vino pota. lib. 3. cap. 157.
Alcyonij tertium genus. lib. 5. cap. 94.
Althææ radicis decoctæ succus ex vino potus. lib. 3. cap. 146.
Ammi facit ad vrinæ difficultatem, cum vino potum. Miscetur derodentibus cantharidarum medicamentis, quæ ecdoria vocant, vt inde exortis vrinæ difficultatibus resistat. lib. 3. cap. 61.
Amygdalæ amaræ in passo assumptæ. lib. 1. cap. 139.
Anthyllidis quatuor drachmæ potæ. lib. 3. cap. 136.
Aspalathum potum. lib. 1 cap. 19.
Asparagus altilis assatus vel coctus assumptus. lib. 2. cap. 118.
Asparagi syluestris semen potum. Item: radicis decoctum. lib. 2. cap. 118.
Baccharis radix pota. lib. 3. cap. 44.
Capillus veneris: vide Adiantum.
Cardamomum ex vino potum. lib. 1. c. 5.
Carpobalsamum potum. lib. 1. cap. 18.
Chamædrys in aqua cocta & pota. libr. 3. capite 96.
Chamæleontis albi radicis decoctum potum. lib. 3. cap. 8.
Chamæpitys: vide Aiuga.
Cimices lectularij triti, & vrinariæ fistulæ impositi. lib. 2. cap. 33.
Cinnabaris: Lapidis hæmatitis vires habet. lib. 5. cap. 69.

Cinnamomum. lib. 1. cap. 13.

Corallium auxiliatur. lib. 5. cap. 97.

Corruda: vide Aſparagus ſylueſtris.

Crithmi radix, ſemen, folia, vino incocta & pota. lib. 2. cap. 122.

Cuminum æthiopicum: vide Ammi.

Cupreſsi folia ex paſſo & exiguo myrrhæ pota. lib. 1. cap. 86.

Erui farina ex aceto. lib. 2. cap. 102.

Galbanum prodeſſe creditur. lib. 3. cap. 81.

Graminis decoctum potum. libr. 4. capite 28.

Hydromelum. lib. 5. cap. 25.

Lapis hæmatites cum vino potus. lib. 5. capite 101.

Lapis iudaicus ciceris magnitudine tritus ad cotem, vt collyrium, cum calidæ aquæ cyathis tribus potus lib. 5. cap. 112.

Locuſtæ odoris ſuffitu, vrinæ difficultates adiuuant, præſertim quæ fœminas malè habent. lib. 2. cap. 46.

Mei radices in aqua feruefactæ, vel tritæ citra coctionem potæ. lib. 1. cap. 3.

Melomeli. lib. 5. cap. 24.

Millepedæ ex vino potæ. lib. 2. cap. 34.

Ocimi ſemen potum. lib. 2. cap. 135.

Oleum amygdalinum. lib. 1. cap. 34.

Orobus: vide Eruum.

Paſtinacæ ſemen potum. lib. 3. cap. 52.

Polemoniæ radix ex aqua pota. lib. 4. capite 8.

Polytrichon: vide Adiantum.

Rha-

Rhapontici idem vſus & pondus cum Agarico. lib. 3. cap. 2.

Sampſuchi decoctum. lib. 3. cap. 40.

Scordij drachmæ duæ cum hydromelite potæ. lib. 3. cap. 108.

Seſelis cretici ſemen. lib. 3. cap. 54.

Siſon potum. lib. 3. cap. 55.

Smyrnij radix pota. lib. 3. cap. 65.

Trichomanes Adianti vires habet. libr. 4. cap. 132.

Trifolij aſphaltitis ſeminum drachmę tres, vel foliorum drachmæ quatuor in aqua potæ. lib. 3. cap. 106.

Triſſago: vide Chamædrys.

Vinum ex anetho. lib. 5. cap. 45.

Vinum ex apij ſemine. lib. 5. cap. 45.

Vinum aromatites. lib. 5. cap. 43.

Vinum cydonites. lib. 5. cap. 24.

Vinum ex fœniculo. lib. 5. cap. 45.

Vinum è nardo. lib. 5. cap. 44.

Vinum ex petroſelino. lib. 5. cap. 45.

Vinum ſcillinum. lib. 5. cap. 22.

Vinum ex ſylueſtris nardi radice. lib. 5. capite 44.

Vnguentum amaracinum ſedi illitum. lib. 1. cap. 57.

Caſsiæ ſolutiuæ pulpa, vrinæ difficultatibus mirificè auxiliatur, ſi cum vrinam cientibus medicamentis hauriatur vel deuoretur. lib. 1. cap. 13. MATHIOL.

Cimicibus recentiores quidam vtuntur ad ciendam vrinam, viuis in penis origanum

immissis, non autem mortuis & tritis, Dioscoridis modo. Quod mihi magis consentaneum esse videtur, siquidem in meatum vrinarium inditi, ingressu titillationem excitant, & vrinæ vim expultricem proritant. lib. 2. cap. 33.

Cochleæ, dysuriæ efficacissimè prosunt, si crudæ, cum suo ipsarum putamine, contritę, aut ad summum nouem. lib. 2. cap. 9.

Flammulæ oleum, (cuius præparatio suprà cap. 292.) commendant in vrinæ angustijs, aut calidum inunctum, aut clysteribus infusum. Datur etiam in cibis trium drachmarum pondere. lib. 4. cap. 7.

Helxine: vide Parietaria.

Lupuli flores & folliculi, in desessionibus additi. lib. 4. cap. 140.

Mentha græca, ex vino feruefacta illita. lib. 3. cap. 35.

Parietaria super tegula calefacta, vinoque cretico irrorata & pubi illita, vrinæ malo affectis mirificè auxiliatur. lib. 4. cap. 81.

Porri semen ex passo potum. libr. 2. c. 143.

Vitreola: vide Parietaria.

Ad ischuriam siue suppreßionem vrinæ.

CAP. CCCLXXXVII.

MATHIOL. Apij hortensis folia concisa, & cum vino & oleo de scorpionibus in patella feruefacta, pubique calida admota, remorantem vrinam cient. Comp. pag. 471.

Atramentum sutorium, commodissimè datur,

datur, semiscrupuli pondere, ex aqua agrimonij, ad ciendam remoratam vrinam. lib. 5. cap. 74.

Cardui lactei: siue

Cardui mariæ radicis decoctum, vtiliter potandum datur, ad remorantes vrinas. libr. 3. cap. 19.

Chalcantum: vide Atramentũ sutorium.

Consolidæ regalis herba, auxiliatur suppressæ vrinæ. lib. 4. cap. 9.

Filipendula vrinæ remoratui auxiliatur. lib. 3. cap. 118.

Helxine: vide Parietaria.

Lauri baccæ, cum triticeo furfure, Iuniperi baccis, & allio contritæ, & vino subinde super calenti tegula aspersæ, pubique admotæ vrinam suppressam prouocant. libr. 1. capite 90.

Parietariæ succus, trium vnciarum pondere potus, remorantem suppressamque vrinam mirum in modum prouocat, adeò vt miraculum videatur. lib. 4. cap. 81.

Pectinis veneris radix, cum herba & floribus in patella calefacta, ex albo meraco et butyro, vnà cum hortensis petroselini folijs, pubique adhibita, romorantem vrinam, pueris præsertim prouocat. lib. 2. cap. 132.

Pimpinellæ radix vrinam remoratam pellit. lib. 4. cap. 45.

Polygoni minoris vniuersæ plantæ puluis ex vino haustus. lib. 4. cap. 4.

Raphani radix recens minutim incisa,

albo meraco inſperſa, & in ſartagine calefacta, & pubi admota, remoratam vrinam pellit. Idem præſtat eiuſdem ſuccus, duarum vnciarum pondere, ex vino cretico hauſtus. lib. 2. cap. 106.

Saxifraga præcipuè expetitur ad vrinam remoratam ciendam. lib. 4. cap. 15.

Scorpionum cinere, qui viui ſunt exuſti, medici quidam vtuntur ad vrinam ciendam, ijs præcipuè, qui renum aut veſicæ calculo obſtruuntur. lib. 2. cap. 11.

Siſymbrium aquaticum cum raphano, & petroſelini radicibus, ex albo meraco & butyro calefactum, & pubi adhibitum, vrinas remorantes educit. lib. 2. cap. 121.

Stœchadis citrinæ, cum herba ipſa, tum eius decoctum, ad vrinæ ſuppreſsiones datur, ſiquidem renes expurgat, & vrinam pellit. lib. 4. cap. 52.

Vitreola: vide Parietaria.

Diuretica, ſiue vrinam cientia in genere.

CAP. CCCLXXXVIII.

DIOSCOR. ABſinthium vrinam ciet. lib. 3. cap. 23.

Acanthi radix pota. lib. 3. cap. 17.

Acanthi ſylueſtris radix. Ibid.

Acori decoctum potum. lib. 1. cap. 2.

Agerati herbæ vſtæ nidor. lib. 4. cap. 54.

Allium vrinas detrahit. Item: Factum ex eo & oliua nigra intritum, quod myttoton vocant, eſu cit vrinam. lib. 2. cap. 146.

Ampelopraſum. lib. 2. cap. 144.

Amy-

Amygdalæ amaræ. lib. 1. cap. 139.
Amygdalæ dulces. Ibid.
Anethi comæ ſeminisque decoctum. libr. 3. cap. 58.
Aniſum potum. lib. 3. cap. 56.
Anonidis radicis cortex in vino. libr. 3. capite 18.
Anthemis vrinam potu & inſeſsione pellit. Ea cui Leucanthemo nomen eſt: item quæ chryſantemon dicitur, vehementius vrinam ciunt. lib. 3. cap. 137.
Apium hortenſe, crudum & coctum, vrinam ciet. Semen vehementius pellit vrinam. lib. 3. cap. 64.
Apium montanum, cum ſemine & radice in vino. lib. 3. cap. 64.
Apium paluſtre, Apij hortenſis vires habet. lib. 3. cap. 64.
Artemiſia. lib. 3. cap. 110.
Aſarum. lib. 1. cap. 9.
Aſparagi ſylueſtris cauliculi in cibo cocti. lib. 2. cap. 118.
Aſphodeli radices potæ. lib. 2. cap. 164.
Aſtragali radix è vino pota. lib. 4. cap. 57.
Bdellium potum. lib. 1. cap. 69.
Betonicæ drachma vna ex vino pota. libr. 4. cap. 1.
Braſsicæ cyma. lib. 2. cap. 113.
Bryoniæ aſparagi, prima germinatione erumpentes, in cibo decocti. Item: radix pota. lib. 4. cap. 176.
Bunij ſuccus ex aqua mulſa potus. l. 4. c. 119.

Echi-

Petro-

Vi-

rum pondere, ex vino albo & aqua calida bibatur. lib. 2. cap. 9.

Croci radix ex paſſo pota. Comp. pag. 25.

Dracunculus hortenſis. Comp. pag. 335.

Eupatorij vulgaris decoctum. libr. 4. capite 37.

Fragariæ folia & radix. lib. 4. cap. 38.

Fumariæ alteræ radix ex vino pota. Compend. pag. 806.

Gentianæ radix. lib. 3. cap. 3.

Herbæ Kunigundis decoctum. libr. 4. capite 37.

Imperatoriæ radix. lib. 3. cap. 65.

Iridis radicis decoctum. lib. 1. cap. 1.

Iuniperi foliorum decoctum. Compend. pag. 41.

Lauendulæ flores ex vino feruefactæ. lib. 1. cap. 6.

Lixiuium ex vino albo & iuniperino cinere paratum, quatuor aut quinque vnciarum pondere potum, valentiſsimè pellit vrinam, ita vt nonnullos viderim hydropicos hoc tantùm auxilio ſanatos. lib. 1. cap. 87.

Lupulus. lib. 4. cap. 140.

Myrti ſylueſtris turiones. lib. 4. cap. 141.

Napi ſemen vtiliter datur cochlearis menſura, ex vino, addita lini ſeminis drachma, ad ciendam vrinam. lib. 2. cap. 105.

Nardi Italicæ flores ex vino feruefactæ. lib. 1. cap. 6.

Nuces myriſticæ. lib. 1. cap. 141.

Ononis: vide Anonis.

Oxy-

Oxylapathi herba pubi illita. Compend. pag. 204.

Paronychia. lib. 4. cap. 49.

Pseudocosti radix. lib. 1. cap. 15.

Pulegij decoctum. lib. 3. cap. 30.

Raphani rusticani radix contrita ex vino albo & recenti butyro calefacta, vtiliter illinitur pubi ad ciendam vrinam, siue sit dolor ex renum calculis, siue ex crassa, lentaque pituita, vesicæ ceruicem obstruente. In quo casu datur quoque non paruo auxilio, potandum vinum, in quo incisa radix fuerit macerata. Comp. pag. 201.

Rapi syluestris semen potum. Compend. pag. 196.

Resina larigna. lib. 1. cap. 74.

Rusci turiones. lib. 4. cap. 141.

Saxifragæ albæ folia, cum radice in vino decocta, vrinam cient. Idem præstant & granula, quæ radicibus adhærent, si tusa deuorentur. lib. 4. cap. 15.

Scorpionum cinere, qui viui sunt exusti, medici quidam vtuntur ad vrinam ciendam, ijs præcipuè, qui renum aut vesicæ calculo obstruuntur. lib. 2. cap. 11.

Semen, quod linguam auis vocant Myropolæ, vtiliter datur potandum ad ciendam vrinam. lib. 1. cap. 92.

Sinapis semen. lib. 2. cap. 148.

Solani halicacabi baccæ. lib. 4. cap. 69.

Tanaceto recentiores vtuntur ad ciendam vrinam, sed id viris magis quàm mulie-

ribus commendant. libro tertio cap. 138.

Viciæ farina ex ptisana sumpta. libr. 2. capite 142.

Vincetoxici radicum ex vino decoctum potum. lib. 3. cap. 90.

Ad herniam siue ramicem in genere.

CAP. CCCXIC.

MATHIOL. CVpressi recentes viridesque coni, herniosos magnopere iuuant, si eorum decoctum, ex vino vetere paratum, quotidie affecti biberint, trium vnciarum pondere. Interim tamen folia cupressi trita, testiculis illinenda sunt, est enim hoc auxilium multis experimentis comprobatum. Idem præstant tenera arboris germina commansa, ita vt eorum succus deglutiatur. lib. 1. cap. 86.

Oleum Balsaminæ, siue

Oleum viticellæ (cuius præparatio suprà cap. 306.) ramicosis pueris efficax remedium est, si eo locus sæpè perungatur. libr. 4. cap. 177.

Ad enterocelen siue ramicem intestinorum.

CAP. CCCXC.

DIOSCOR. BAlaustrium, Cytini vires habet. lib. 1. capite 127.

Cupressi pilulæ, hernias intestinorũ prolapsu erumpentes, illitu reprimunt. Folia idem præstant. lib. 1. cap. 86.

Cytini, herniam, prolapsu intestinorum erumpentem, cataplasmate repellunt. libr. 1. cap. 127.

Equiseti folijs in aqua potis, enterocelæ in vnum coalescere cogique feruntur. lib. 4. cap. 42.

Gladiolus: vide Xiphion.

Malicorium Cytini effectum præbet. libr. 1. cap. 127.

Psyllium: siue

Policaria herba, infantium enterocelis medetur ex aceto illita. lib 4. cap. 65.

Quinquefolij folia imposita, Enterocelicis auxilium præstant. lib. 4. cap. 38.

Symphytum petræum enterocelas illitu cohibet. lib. 4. cap. 9.

Xiphij radicem superiorem vtiliter infantium enterocelis, cum aqua potui dari præcipiunt. lib. 4. cap. 20.

Alchimillæ aridæ puluis, in suijpsius decocto, aut cum aqua eius stillatitia sumptus, enterocelis medetur. lib. 4. cap. 115.

MATHIOL.

Auriculam vrsi præferunt ad enterocelas, herbam ipsam cum radicibus potam. libr. 4. cap. 9. & Comp. pag. 633.

Caryophyllata tam intus sumpta, quàm foris illita, enterocelis auxiliatur. libr. 4. capite 17.

Dentariæ minoris radix datur vtiliter potanda ad enterocelas, quotidie drachmæ pondere ex vino austero, diebus quadraginta continuis. Comp. pag. 631.

Diapensia Germaniæ chirurgici maximè vtuntur ad enterocelas, eius puluerem vel decoctum potui exhibentes. lib. 4. cap. 38.

Gnaphalij folia prosunt enterocelis in puluerem hausta. Comp. pag. 542.

Hippoglosi radicis aut herbæ puluis, est præstantissimum medicamentum ad puerorum enterocelas, si diutius diluculo hauriatur sesquidrachmæ pondere, ex maioris symphyti decocto. Verùm id sumentibus euenit, quòd primis tantùm diebus, adeò ramicem pulsare percipiant, vt intestina foràs prolabi velle videantur: quare sub cingulis, fascijs & fibulis reprimentibus, roborantibusque primis diebus vti opus est. lib. 4. cap. 127.

Humor in folliculis vlmi contentus (vt ego experientia compertum habeo) medetur puerorum enterocelis, si splenia siue linteola in eo madefacta sæpe inguini partis ruptæ superimponantur, atque inibi sub femorali, quod Italis brachiere appellatur, subligentur & constringantur. lib. 1. cap. 95.

Iaceam, sunt qui credant ad enterocelas pollere. Comp. pag. 824.

Lingua serpentina præstat maximè ad recentia vulnera glutinanda, quo fit vt eam quidam mirificè extollant ad enterocelas: maceratur in oleo quo vtuntur chirurgici ad prædicta, felici (vt aiunt) successu. lib. 2. capite 161.

Lunaria minor miris celebratur laudibus, ad puerorum enterocelas. lib. 3. cap. 135.

Nummulariæ præcipua vis est ad puerorum enterocelas, cùm illita, tùm in puluerem hausta. Comp. pag. 679.

Ophio-

Ophioglossõn: vide Lingua serpentina.

Paronychiam peculiariter ad puerorum enterocelas præstare compertum est, scimus enim nonnullos esse sanatos, hausto tantùm huiusce plantæ puluere, continuis quadraginta diebus, quibus manifestò collapsa intestina in scrotum cernebantur. lib. 4. cap. 49.

Perfoliata vtiliter bibitur ad enterocelas. lib. 4. cap. 102.

Pes leonis: vide Alchimilla.

Pilosella enterocelis fert opem. lib. 4. capite 10.

Polygonum minus, sunt qui ab effectu Herniolam vocant, quod ad enterocelas prestantissimum sit auxilium, in potionibus sumpta. Audio à viris fide dignis, cum hac tantùm herba, à Gabriele Faloppio Mutinensi, plures intestinorum ramice laborantes esse sanatos. lib. 4. cap. 4.

Potentillam sunt qui ad enterocelas præferunt, tum in cibis tum in potionibus. libr. 4. cap. 37.

Sanicula vtuntur in potionibus ad Enterocelas. lib. 4. cap. 9.

Serratulæ folia & radix simul contusa, & emplastri modo imposita, enterocelas sanare creduntur. lib. 4. cap. 1.

Stellaria: vide Alchimilla.

Trinitas herba, maximè probatur recentioribus medicis ad enterocelas, tam exterius illita, quàm interius sumpta, in quem vsum, puluerem dimidij cochlearis mensura,

ex vino austero propinant. lib. 3. cap. 106.

Typhæ pappis, additis betonicæ folijs, & gladioli, ac hippoglossi radicibus, omnibus in puluerem tenuissimum redactis, & affatis ouorum luteis exceptis, vtuntur quidam feliciter ad enterocelas. Id autem medicamentum exhibent quotidiè ieiunis, drachmæ pondere, triginta dierum spatio: eoque non modò pueros, adolescentesque sanari pollicentur: sed etiam iuuenes iam ætate consistentes: si tamen interim præstanti ligatura, ac emplastris glutinantibus, ima pubis pars probè muniatur. lib. 3. cap. 116.

Ad hydrocelen siue ramicem aquosum.

CAP. CCCXCI.

DIOSCOR. BDellium hernias aquosas discutit, cum ieiuna saliua dilutum. lib. 1. cap. 69.

Vnguentum amaracinum vtile humentibus hernijs, postquam medica manus operam suam impenderit. lib. 1. cap. 57.

Vnguentum cinnamominum mirum in modum facit ad hernias humidiores. libr. 1. capite 63.

Vnguentum mendesium, vnguenti metopij vires habet. lib. 1. cap. 61.

Vnguentum metopium ad hernias humore contractas, cum erodentibus medicamentis efficax est. lib. 1. cap. 60.

Ad sarcocelen, siue ramicem carnosum.

CAP. CCCXCII.

Ano

Anonidis radicis puluere duntaxat, pluribus mensibus sumpto, noui quendam, qui carnosum ramicem absumpsit, & sanatus est: licet à medicis nullo alio medicamento, quàm sola sectione, vstioneque hunc curari posse antea statutum esset. lib. 3. cap. 18. MATHIOL.

Ad bubonocelen siue ramicem inguinalem.

CAP. CCCXCIII.

Potentilla datur ad bubonocelas. Comp. pag. 682. IDEM.

Ad inguinis inflammationem.

CAP. CCCXCIIII.

Aster atticus inflammatis inguinibus illitu auxiliatur. lib. 4. cap. 115. DIOSCOR.

Lagopus, herba inguini alligatur in inflammatione. lib. 4. cap. 17.

Vnguentum cyprinum malagmatis imponi solet, quæ inflammationi inguinum opitulantur. lib. 1. cap. 54.

Ad inguinis tumorem. CAP. CCCXCV.

Cochleæ illæ, quę cæteris minutiores habentur, tritæ & illitæ, inguinum tumores resoluunt. lib. 2. cap. 9. MATHIOL.

Eruum inguinum bubones resoluit, ex melle illitum. lib. 2. cap. 102.

Ad inguinis dolorem. CAP. CCCXCVI.

Asteris attici aridus flos, si sinistra dolentis manu decerpatur, & inguinibus adligetur, dolore liberat. lib. 4. cap. 115. DIOSCOR.

Vnguentum sampsuchinum inguinum dolores lenit: sed cum melle vti eo præstat, quandoquidem vehementi adstrictione locos indurat. lib. 1 cap. 47.

Ad inguinum virus. CAP. CCCXCVII.

DIOSCOR. ALumen contra inguinum virus illinitur. lib. 5. cap. 82.

Ad pubertatem coercendam. CAP. CCCXCVIII.

IDEM. FAba in vino decocta, pueris imo ventri illinitur, quò tardius pubes erumpat. lib. 2. cap. 98.

Hyacinthi radix, pueris cum vino albo illita, pubertatem coercet, & non patitur erumpere lib. 4. cap. 58.

Ad scroti dolorem. CAP. CCCIC.

IDEM. FEl taurinum cum melle scroti doloribus prodest. lib. 2. cap. 71.

Ad scroti excrescentias. CAP. CCCC.

IDEM. SArmentitius cinis, cum nitro & aceto, excrescentias carnis in scroto reprimit. libr. 5. cap. 93.

Testiculos cohibentia. CAP. CCCCI.

IDEM. CIcutę herba cum coma trita & illita, pueris præstat, vt eorum testiculi cibum non sentientes, intabescant. lib. 4. cap. 74.

Ad testium pruritum. CAP. CCCCII.

IDEM. SAluiæ rami & folia, testium pruritus sedant, si eorum decocto cum vino foueantur. lib. 3. c. 34.

Ad

Ad testium collectiones. CAP. CCCCIII.

CVmini satiui semen, testium collectionibus auxiliatur, impositum cum vua passa, aut lolij farina, ceratoue. lib. 3. cap. 59. DIOSCOR.

Faba in vino decocta, testium collectiones sanat. lib. 2. cap. 89.

Lentis palustris stillatitiam aquam præferunt quidam ad testiculorum collectiones, antequam augeantur, nanque illita non obscurè fluentes humores reprimit. libr. 4. capite 83. MATHIOL.

Ad testium inflammationem.
CAP. CCCCIIII.

ASphodeli radices in fæce vini decoctæ, testium inflammationes adiuuat. libr. 2. capite 164. DIOSCOR.

Cicer cum eruo decoctum, illinitur ad inflammationes testium. lib. 2. cap. 97.

Coriandrum cum melle vel vua passa illitum. lib. 3. cap. 62.

Cumini syluestris semen, cum melle & vua passa illitum. lib. 3 cap. 60.

Hastula regia: vide Asphodelus.

Irionis semen, ex aqua vel melle illitum: lib. 2. cap. 152.

Lapis geodes ex aqua illitus. libr. 5. capite 126.

Lilij radix trita in aceto, cum hyoscyami folijs, & tritici farina. lib. 3. cap. 99.

Melilotus ex passo cocta illinitur, interdum verò addito oui luteo assato, aut fœni

3° πριαπισμος
4° σατυριασμος seminis cum voluptate ...
5° γονορροια sine voluptate:

græci farina, lini ſemine, aut polline, aut capitulis papaueris, intyboue. lib. 3. cap. 41.

Myrti folia, admiſto omphacino oleo aut exiguo roſaceo cum vino. lib.1.cap.128.

Ruta cum laureis folijs. lib. 3. cap.45.

Senecionis flores & folia per ſe, vel cum modico vino illita. lib. 4. cap 92.

Sertula campana: vide Melilotus.

Terra ſamia cum roſaceo & aqua illita. lib. 5 cap.129.

Vua paſſa cum lomento fabarum & cumini farina illita. lib. 5. cap. 4.

MATHIOL. Oleum fit ex Iride ſylueſtris minoris floribus, quo quidam vtiliter vtuntur ad teſtium inflammationes. Comp. pag. 3.

Ad teſtium tumores. CAP. CCCCV.

DIOSCOR. APollinaris: ſiue Hyoſcyami ſemen, teſtibus inflatis tritum ex vino illinitur. lib. 4. cap. 64.

Sal, teſtium tumores, cum origano & fermento, maturius concoquit. lib.5. cap. 85.

MATHIOL. Iridis radicum farina, drachmarum pondere, additis cinnamomi & anethi, cuiuſque drachmis duabus, & croci ſcrupulo vno, tumores teſticulorum mirificè tollit, ſi panni coccinei fruſto, albo meraco perfuſo, hæc omnia in puluerem contrita excipiantur, & calida apponantur. lib. 1. cap. 1.

Phu minoris radices peculiariter valent ad teſtium tumores à frigiditate aut flatu genitos, ſi in vino decoquantur, & vapore fumi ſuffiantur. Comp. pag. 17.

Ad teſtium duritiem. CAP. CCCCVI.

TErra cimolia teſtium duritias cohibet. lib. 5. cap. 133. DIOSCOR.

Terra pnigitis eandem vim habet. libr. 5. capite 134.

Viticis folia, cum butyro & vitium folijs, teſtium duritias emolliunt. lib. 1. cap. 116.

Ad teſtium dolorem. CAP. CCCCVII.

IRidis radicum farina, quatuor drachmarum pondere, additis cinnamomi, & anethi, cuiuſque drachmis duabus, & croci ſcrupulo vno, teſticulorum dolores mirificè tollit, ſi panni coccinei fruſto, albo meraco perfuſo, hæc omnia in puluerem contrita excipiantur, & calida apponantur. lib. 1. cap. 1. MATHIOL.

Ad genitalium pruritum. CAP. CCCCVIII.

REſinæ omnes in pruritu genitalium vtiles. lib. 1. cap. 76. DIOSCOR.

Ad genitalium tumores. CAP. CCCCIX.

FOEni græci ſeminis farina, in hydromelite decocta, addita axungia, auxiliatur genitalium tumoribus. lib. 2. cap. 95. MATHIOL.

Herba paris recens tuſa & illita, genitalium tumores ſanat. Comp. pag. 748.

Ad genitalium inflammationes. CAP. CCCCX.

BEllidis folia tuſa, genitalium inflammationes extinguunt, ac etiam reſoluunt. lib. 3. cap. 139. IDEM.

Herba paris recens tusa & illita, genitalium inflammationes sanat. Comp. pag. 748.

Oleum hyoscyaminum (cuius præparationem infr. cap. 504. habes) efficacissimum est medicamentum inflammationibus pudendorum vtriusque sexus. lib. 1. cap. 36.

Ad genitalium exulcerationes.

CAP. CCCCXI.

DIOSCOR. ALoe sicca puluerizata insparsa, peculiariter exulceratis genitalibus medetur. lib. 3. cap. 22.

Alumen ex Melo aduectum, cum melle verendis illinitur. lib. 5. cap. 82.

Amurca vtiliter infunditur genitalium exulcerationi. lib. 1. cap. 110.

Aspalathum decoctum cum vino, ad genitalium sordida vlcera infunditur. lib. 1. capite 19.

Fœni græci oleum cum myrti oleo, genitalium cicatrices absterget. lib. 2. cap. 95.

Mali punici, præsertim acidi, expressus nucleorum succus, coquitur cum melle ad virilitatis vlcera. lib. 1. cap. 127.

OEsypum vlcera genitalium sanat, cum anserino adipe. lib. 2. cap. 67.

Polygoni: siue

Sanguinariæ succus, facit eximiè ad genitalium vlcera, cum vino, adiecto melle decoctus. lib. 4. cap. 4.

MATHIOL. Aquæ aereæ genitalium membrorum vlcera sanant. lib. 5. cap. 14.

Calx

Calx elota, vnguentis expetitur, quibus vtuntur ad pudendorum vlcera. libr. 5. capite 91.

Consolidæ mediæ folia illita, vel eorum succus, efficax medicamentum esse prædicant vlceribus pudendorum virilium & muliebrium. lib. 4. cap. 9.

Cotini foliorum decoctum valet ad genitalium vlcera, vbi eo sæpè abluantur. libr. 1. cap. 124.

Cucurbitæ aridæ cinis, pudendorũ vlcera sanat. lib. 2. cap. 127.

Flos solis pudendorum vlcera sanat, vbi in vino decoquitur, & eo subinde vlcera abluuntur. lib. 3. cap. 50.

Gammarorum lapilli cum excremento, quod circa vasa lapidis instar concreuit (tartarũ vocant chymistę) vlceribus pudendorũ medentur, si simul triti aspergantur. lib. 2. capite 10.

Geranij quinti herbam recentem tritam Germanorum medici peculiariter commendant ad pudendorum vlcera. Compend. pag. 540.

Lignorum marcor, pudendorum exedentibus vlceribus inspersa, mirificè medetur. lib. 1. cap. 96.

Malicorio præcipua vis est aduersus pudendorum vlcera, siquidem id exiccatum, & cum sicca pariter marina spongia, & aloe tritum, æquali omnium portione, addito aluminis vsti momẽto, penis vlcera in viris bre-

ui ad sanitatem deducit. lib. 1. cap. 127.

Mumia ex caprillo lacte pota, auxiliatur internis penis desquamationibus. lib. 1. c. 85.

Pilosellæ succus genitalium vlcera sanat. lib. 4. cap. 10.

Potentilla item. lib. 4. cap. 37.

Pulmonariam illam, quæ in arborum caudicibus nascitur, efferunt ad pudendorum vlcera. lib. 4. cap. 48.

Solidago: vide Consolida.

Ad genitalium nomas. CAP. CCCCXII.

DIOSCOR. ASpalathum decoctum cum vino, ad nomas genitalium infunditur. lib. 1. cap. 19.

OEnanthe trita cum melle, croco, myrrha, & rosaceo, ad genitalium nomas efficax est. lib. 5. cap. 5.

Salis flos ad genitalium nomas efficax est. lib. 5. cap. 88.

Vrina vetus, nomas, & præcipuè genitalium cohibet. lib. 2. cap. 74.

Ad genitalia contecta. CAP. CCCCXIII.

IDEM. VMbilici veneris succus cum vino circumlitus instillatúsue, contecta genitalia nudat. lib. 4. cap. 87.

vide pag. 484.

Ad colis glandem nudatam. CAP. CCCCXIIII.

IDEM. MEl nudam glandem recutitis operit, præsertim quæ circumcisione non est aperta, si eo præputium à balneo triginta diebus emolliatur. lib. 2. cap. 75.

Thapsiæ succus valet ad integendam colis glan-

glandem, ijs qui natura, non circumcisione curti sunt, tumorem enim excitat, qui pinguium fotu emollitus, præputij iacturam resarcit. lib. 4. cap. 151.

Ad præputia disrupta. CAP. CCCCXV.

ALoe sicca puluerizata, disrupta puerorum præputia iungit. lib. 3. cap. 22. DIOSCOR.

Ad gonorrhœam siue seminis profluuium.

CAP. CCCCXVI.

IRidis Illyricæ radix ex aceto pota, auxiliatur ijs, quibus genitura effluit. libro primo capite 1. IDEM.

Ambubeiæ succus potus, gonorrhœam cohibet. lib. 2. cap. 125. MATHIOL.

Aquę ferreæ, seminis profluuio vtiliter adhibentur. lib. 5. cap. 14.

Caphura aduersus gonorrhœam efficax est, cum succino & aqua nymphææ hausta. Idem præstat, pubi, seu imo ventri, testibus, renibusque illita, quæ tamen antea psyllij seminis spissamento, aut omphacio, aut solani succo probè sit macerata. lib. 1. cap. 75.

Caucalidis semen, datur viris contra seminis profluuia, vnà cum aspleno & viticis semine. lib. 2. cap. 133.

Corallium potum, reprimit seminis profluuium in viris. lib. 5. cap. 97.

Dens leonis: vide Ambubeia.

Irionis vulgaris semen sesquidrachmæ pondere ex ouo sorbili deuoratum tribus

continuis diebus seminis profluuium cohibet. Comp. pag. 319.

Lactucæ succus testiculis illitus, seminis profluuium compescit, & præsertim addito caphuræ momento, sed venerem extinguit lib. 2. cap. 130.

Larigna resina præstat ad gonorrhœam, vbi absorbeatur, pluries cum aqua plantaginis lota, aut nymphææ, addita selectissimi succini drachma, vel aspleni, & caphuræ momento. lib. 1. cap. 74.

Lithospermi vtriusque semen, vtiliter potandum datur, pluribus diebus, sesquidrachmæ pondere, addita aspleni semidrachma, & succini scrupulis duobus, ex succo plantaginis, aut portulacæ, aut lactucæ, ad gonorrhœam. lib. 3. cap. 141.

Millefolium illud, cui candida inest vmbella, vnà cum floribus tusum, & cum sua ipsius aqua, aut caprino lacte potum, gonorrhœam in viris tollit. Atqui id valentius pręstat, vbi cum corallio, succino & eboris scobe propinatur. lib. 4. cap. 98.

Nymphææ folia recentia renibus admota, seminis profluuia sistunt. Comp. pag. 572.

Oleum hyoscyaminum (cuius præparatio infrà cap. 504. habetur) prohibet gonorrhœam, renibus & testibus illitum. lib. 1. capite 36.

Ouum recentissimè exclusum, si crudum, dum adhuc calet, absorbeatur, præstat maximo sanè auxilio, ad gonorrhœam. l. 1. c. 44.

Puluis aureus, qui in Aspleno, auersa foliorum parte inuenitur, drachmæ pondere, vnà cum albi succini semidrachma, ex succo portulacæ aut plantaginis potus, gonorrhœa laborantes mirifi. è iuuat. lib. 3. cap. 134.

Punicæ è floribus, hoc est, internis cytinorum puniceis ac tenuibus folijs fit saccharum, perinde ac ex puniceis rosis, quod maximè præstat ad gonorrhœam, si semunciæ pondere sumatur, ex vino rubro austeriusculo, aut ex punicorum acidorum succo, aut ex aqua, in qua ferrũ extinctum fuerit, quin etiam ex carnium iure, vbi alia non sint ad manus. lib. 1. cap. 127.

Rosarum in fructu, tres comperiuntur partes, vbi rubescit is, & maturitatem sensit, videlicet, substantia carnis, semen, & lanugo conclusa, quibus non obscura inest vis adstringendi. Idcirco & ipsæ remedio sunt cõtra gonorrhœam, in qua præcipuè pollent, & præsertim syluestrium, nanque harum fructus vnà cum seminibus prius siccati, & in puluerem triti, vtiliter seminis profluuio affectis dantur, drachmæ pondere, ex vino austero. lib. 1. cap. 113.

Thus bibitur drachmæ pondere cum aqua nymphææ, ad gonorrhœam. libr. 1. capite 73.

Ad somnia venerea, & pollutiones nocturnas.

CAP. CCCCXVII.

Cicutæ herba cum coma trita, & testibus DIOSCOR.

circumlita, libidinum imaginationes in ſomno compeſcit: ſed genitale reſoluit. lib. 4. capite 74.

Lactucæ ſatiuæ epotum ſemen, aſsiduas libidinum imaginationes in ſomno compeſcit, & veneri refragatur. lib. 2. cap. 129.

Lactucæ ſylueſtris ſemen, non aliter quàm ſatiuæ libidinum imaginationes in ſomno amolitur, ac venerem arcet: Succus ad idem valet, ſed viribus infirmior. lib 2. cap. 130.

Nymphææ radix, contra veneris inſomnia bibitur, ſiquidem ea prorſus adimit. Idem, ſemen potum efficit. lib. 3. cap. 131.

MATHIOL. Corallium potum, nocturnas pollutiones reprimit. lib. 5. cap. 97.

Lactucæ ſuccus teſtibus illitus, nocturnas pollutiones compeſcit, & præſertim addito caphuræ momento: ſed venerem extinguit. lib. 2. cap. 130.

Menthaſtri ſuccus potus & teſtibus illitus. lib. 3. cap. 35.

Siſymbrij ſuccus teſtibus illitus, nocturnas pollutiones cohibet. lib. 2. cap. 121.

Ad venerem extinguendam.

CAP. CCCCXVIII.

DIOSCOR. ANethi aſsiduus vſus, genituram reſtinguit. lib. 3. cap. 58.

Cannabis ſatiuæ ſemen, largiori cibo genituram extinguit. lib. 3. cap. 148.

Gladioli radice inferiore venerem ſterileſcere tradunt. lib. 4. cap. 20.

Lactu-

Lactucæ satiuæ semen epotum, veneri refragatur. lib. 2. cap. 129.

Lactucæ syluestris semen venerem arcet. lib. 2. cap. 130.

Nymphææ radix assiduè aliquot diebus pota, genitale infirmat. Idem, semen potum efficit. lib. 3. cap. 131.

Portulaca veneris impetus exoluit. libr. 2. capite 111.

Ruta genituram cibo potúue extinguit. lib. 3. cap. 45.

Testiculi cynosorchis radicem mollem, aiunt, in Thessalia mulieres in lacte caprino bibere, ad stimulandos coitus: aridam verò ad inhibendos, & alterum alterius potu resolui. lib. 3. cap. 124.

Viticis semen genituram exoluit. Item: Viticem, Agnum, quasi dicas castum, vocant Græci, quoniam matronæ in Thesmophorijs Atheniensium castitatem custodientes, folijs huius cubitus sibi sternunt. lib. 1. c. 116.

Xiphium: vide Gladiolus.

Caphura renibus ac testibus illita, venerem extinguit. lib. 1. cap. 75. MATHIOL.

Iaspides suspensas aiunt valere ad venerem inhibendam. lib. 5. cap. 117.

Lactucæ semen è papaueris seminis cremore haustum. lib. 2. cap. 130.

Topatio appéso venus infirma redditur. Itẽ: Vitice lecto cubantibus substrata. lib. 1. in præfat.

Ad venerem excitandam. CAP. CCCCXIX.

DIOSCOR. ANisum venerem ſtimulat. lib. 3. cap. 56.
Ari radix. lib. 2. cap. 162.
Bulbus eſculentus. lib. 2. cap. 165.
Coriandri ſemen modicè potum cum paſſo. lib. 3. cap. 62.
Coſtus cum mulſo. lib. 1. cap. 15.
Crocus. lib. 1. cap. 25.
Dracunculi maioris radix, cum vino pota. lib. 2. cap. 160.
Dracunculi minoris radix, cum vino pota. lib. 2. cap. 161.
Eruca cruda, largiore cibo venerem concitat. Semen, idem præſtat. lib. 2. cap. 134.
Halij radix. lib. 4. cap. 91.
Gladioli radice ſuperiore ex vino pota venerem ſtimulari tradunt. lib. 4. cap. 20.
Hormini ſemen ad ſtimulandam venerem cum vino bibi volunt. lib. 3. cap. 128.
Lini ſemen, farina piperis & melle exceptũ, pro placenta largius abſumptũ. l. 2. c. 96.
Mentha. lib. 3. cap. 35.
Naſturtij ſemen. lib. 2. cap. 149.
Orminum: vide Horminum.
Paſtinacæ ſylueſtris radix. lib. 3. cap. 52.
Porri capitati ſemen. lib. 2. cap. 147.
Rapi ſemen potum. Item: radix comeſa. lib. 2. cap. 104.
Satyrij erythronij radix, venerem, vt produnt, ſi omnino manu teneatur, ſtimulat, eoſque magis, ſi bibatur in vino. lib. 3. cap. 127.
Satyrij trifolij radice vtendum, dum concubendi incumbit neceſsitas, ſiquidem ea pro-

proniores ad venerem fieri affirmant. libr. 3. capite 126.

Scinci carnes quæ renes amplectuntur, id sibi virium vendicasse aiunt, vt si drachmæ pondere bibantur, venerem accendant. libr. 2. cap. 60.

Terebinthi fructus. lib. 1. cap. 76.

Testiculi illius, quem Græci cynosorchin vocant, radicem mollem, aiunt, in Thessalia mulieres in lacte caprino bibere ad stimulandos coitus: aridam verò ad inhibendos, & alterum alterius potu resolui. lib. 3. cap. 124.

Vrticæ semen ex passo potum. libr. 4. capite 89.

Xiphium: vide Gladiolus.

MATHIOL.

Asphodeli radice epota, scripsere quidam venereos impetus excitari. lib. 2. cap. 164.

Caryophylli, quatuor drachmarum pondere, ex bubulo caprillóue lacte hausti, venerem excitant. lib. 2. cap. 153.

Castaneæ venerem excitant, eò quòd flatum gignant. lib. 1. cap. 122.

Cerui genitale, aiunt, in puluerem tritum, & ijs medicamentis inditum, quæ venerem excitant, ea valentiora efficere: lib. 2. cap. 39.

Ciceres venerem stimulant & genituram augent. Comp. pag. 181.

Ferulæ è planta corculum quoddam, oui luteum induratum referens, pastores prima tantùm germinatione eximunt, quod sub cineribus assatum, prius tamen charta aut linteo madefactis conuolutum, mox pipere &

sale conspersum, non modò gustui gratissimus est cibus, sed etiam ad excitandam venerem valentissimus. lib. 3. cap. 75.

Galanga venerem roborat. lib. 1. cap. 2.

Gossipij seminis medulla, genituram auget. lib. 2. cap. 96.

Hastula regia: vide Asphodelus.

Lingua auis venerem excitat, & præsertim, si vnà cum pistacijs & nucibus pineis deuoretur, addito saccharo. lib. 1. cap. 92.

Malis insanis qui vescantur non desunt ex nostratibus ad venerem excitandam. libr. 4. cap. 71.

Mentha venereis voluptatibus commendatur. lib. 3. cap. 35.

Moscho cicino oleo macerato coles perunctus, promptius in venerem excitatur. lib. 1. cap. 20.

Napi semen venerem excitat, præsertim addito pipere. lib. 2. cap. 105.

Nuces Indicæ semen augent, & venerem excitant. lib. 1. cap. 141.

Nucibus myristicis recentibus, prius contusis, & in cacabo calefactis, prelo exprimitur liquor, qui refrigeratus ceræ nouæ instar concrescit, fragrantissimum spirans odorem, qui veneris inunctionibus maximè expetitur. lib. 1. cap. 141.

Oleum, quod nuces Indicæ recentes pressæ stillauerunt, semen augent. lib. 1. cap. 141.

Oleum sesaminum semen adauget. libr. 1. capite 35.

Ory-

Oryzam, ſunt qui dicunt, genitale augere ſemen, in bubulo lacte decoctum, additis ſaccharo & cinnamomo. lib. 2. cap. 88.

Paſtinacæ radices, venerem non obſcurè ſtimulant. lib. 3. cap. 52.

Phaſioli ſemen generant & venerem ſollicitant, præſertimque, vbi longo pipere, galanga, & ſaccharo aſperguntur. Atqui id valentius præſtant, ſi lacte bubulo pingui decoquantur, quouſque rumpantur. libr. 2. capite 101.

Pinei nuclei ſemen augent, & venerem excitant. Item: Remorantem excitant venerem, aqua tepida prius macerati, & deinde ſaccharo aut melle excepti, & deuorati. lib. 1. cap. 74. & 140.

Piſtacia, medicorum nonnulli ad conciliandam venerem commendant. libr. 1. capite 140.

Sepijs, nucibus & allio paratis, quidam veſcuntur, vt ſalaciores in venerem prorumpant. lib. 2. cap. 20.

Siſer venerem ſtimulat. Comp. pag. 202.

Smilacis hortenſis ſemina, copioſè ſemen generant & venerem ſtimulant, præſertim, cùm longo pipere, galanga, & ſaccharo aſperguntur. Quod quidem longè valentius præſtant, ſi ex lacte bubulo pingui elixentur. Comp. pag. 294.

Traſorum cremorem, veneris potionibus recentiorum nonnulli miſcent. lib. 2. cap. 138.

Tubera expetuntur bellariorum vice in

cœnis, ijs, qui putant venerem ijs cum pipere deuoratis excitari. Comp. pag 293.

Vitis nigræ radici, vim præstantissimam inesse ad conciliandam venerem, si sub cineribus feruentibus decocta deuoretur: immo hanc cætera superare auxilia, quæ libidinis flãmas accendũt, scripsit ad me Martin. Guidottinus Tridentinus myropola. lib.4.c.177.

Xylon: vide Gossipium.

MATHIOL.

Virgines corruptas deprehendentia.
CAP. CCCCXX.

REferunt Prutheni, in quorum litora maris fluctus Succini plurimum expuunt, eius genus quoddam reperiri, quod planè crystallum repræsentat. Huic mirabilem vim inesse testantur, quo scilicet fœmina deprehendatur, an virgo sit & incorrupta necnè: nam si ex vino ieiunæ exhibeatur, efficere aiunt, vt corrupta & vitiata, protinus vrinam reddere cogatur, id quod virgini euenire negant. lib. 1. cap. 93,

IDEM.

Fœminas in coitu delectantia. CAP. CCCCXXI.

FElle auratæ, lupi piscis, perdicis, & galli gallinacei, mirificè delectantur in coitu fœminæ, si viri penis eo perungatur. l.2. c.71.

Zibetto viri peni circumlito, magnũ mulieribus in coitu afferunt solatium. l. 1. c. 20.

Conceptionem iuuantia. CAP. CCCCXXII.

DIOSCOR.

COagulum leporinum, post menstruas purgationibus vuluæ appositum cum butyro, præstat mulieribus, vt concipiant. lib. 2. c. 68.

Lo-

Lolium, si cum polenta, thure, myrrha aut croco suffitur, conceptionem adiuuat. lib. 2. cap. 93.

Pastinacæ semen potum, conceptus adiuuat. lib. 3. cap. 52.

Alchimillæ aridæ puluis datur ex vino aut iure cochlearis mensura, quindecim aut viginti diebus, mulieribus, quibus adempta sit concipiendi facultas à nimia vteri humiditate, quæ iniectum semen contineri prohibet. lib. 4. cap. 115. MATHIOL.

Ammi legitimi semen, quod ex Alexandria affertur, mirificè præstat ad mulierum sterilitatem, nam compertum est, huius tantum seminis auxilio, plures prolificas, effectas. siquidem si propinetur mane drachmæ pondere ex vino, in tenuem puluerem contritum, alternis diebus, tribus horis ante cibum, futuram pollicetur prolem: sed oportet maritum cum vxore rem habere ijs tantum diebus, in quibus illa semen non ebiberit, quod tamen diutius sumi non debet, quàm quatuor aut quinque diebus: est enim ad sterilitatem præstantissimum auxilium & pluries expertum. lib. 3. cap. 61.

Aquę nitrosæ si bibuntur, fœminas prolificas reddunt. lib. 5. cap. 14.

Balsaminæ fructus exempto semine macerantur oleo amygdalino dulci, aut è semine lini expresso, addita ad vnamquanque olei libram, liquidæ vernicis vncia, in balneo calentis aquæ, aut equino calente fimo, fitque

inde oleum: quo ſteriles mulieres fœcundas fieri, ſcribunt recentiorum quidam, ſi à balneo medicamentis vtero conferentibus parato, eo vteri oſculum ſibi perunxerint, ac demum ſuis ſe iunxerint viris. libr. 4. c. 177.

Caucalidis ſemen, ſteriles prolificas facit, aſsiduè ex vino potum. lib. 2. cap. 133.

Cuminum præſtat ad fœminarum conceptum, ſi vuluis indatur. lib. 3. cap. 60.

Gattariæ herbæ vſus ſteriles prolificas facit, vbi ſterilitas à frigida humidaque cauſa proueniat, namque vterum valenter calefacit. lib. 3. cap. 36.

Imperatoriæ radix ex vino pota, conceptum adiuuat, quem frigiditas intercipit. lib. 3. cap. 65.

Pes leonis: ſiue
Stellaria: vide Alchimilla.
Viticella: vide Balſamina.

Ad maris vel fæmellæ conceptionem facientia.
CAP. CCCCXXIII.

DIOSCOR. CRatæogonum ſi mulier bibat (traditum eſt à quibuſdam) ieiuno ore, ter, die poſt menſes purgatos tribus obolis in duobus cyathis aquæ, ante conceptum quadraginta diebus, & vir conſimili modo totidem diebus ante coitum hauriat, virilis ſexus partum futurum. lib. 3. cap. 122.

Mercurialem marem facere, vt mares gignantur, conſtat, vt fæminæ verò, mercurialem fæminam, ſi à purgatione bibantur, & trita folia genitalibus admoueantur. libr. 4. cap. 183.

Phyl.

Phyllum arrhenogonum potu, masculi sexus facere partus, vt Thelygonon fœminei, proditur. lib. 3. cap. 123.

Testiculi illius, quem Græci cynosorchin vocant, radices coctæ eduntur vt bulbi: è quibus si maiorem edant viri, mares generari dicuntur, si minorem fœminæ, alterum sexum. lib. 3. cap. 124.

Testiculus secundus, qui alio nomine Serapias vocatur, eandem proditur vim habere. lib. 3. cap. 125.

Prægnantibus quæ vtilia. CAP. CCCCXXIIII.

Mirum est, quod multi ferunt, vt si mulier prægnans cydonia mala crebrius esitauerit, paritura sit infantem cum industrium, tum ingeniosum. lib. 1. cap. 131. MATHIOL.

Vuæ spinæ baccę mulieribus vtero gerentibus magnopere expetuntur. lib. 1. cap. 105.

Conceptum continentia, & Abortum prohibentia. CAP. CCCCXXV.

Lapis aetites grauidis continet partus, cum lubricæ sunt vuluæ & parum tenaces, sinistro brachio adalligatus, sed parturientibus è brachio amoueatur & feminibus alligatur, vt sine doloribus pariant. l. 5. c. 118. DIOSCOR.

Lapis samius adligatus, conceptus fœminarum custodit. lib. 5. cap. 130.

Aquæ aluminosæ abortum prohibent, & in his præsertim fæminis, quæ ante fœtus maturitatem plerumque abortiri consueuerunt. lib. 5. cap. 14. MATHIOL.

Biſtorta Tormentillæ vires habet. libr. 4. capite 2.

Clematis fœmoribus adalligata, abortum prohibet. lib. 4. cap. 7.

Cocti infectorij puluere non infeliciter vtuntur mulieres Italicæ ad prohibendum aborſum, ipſum grauidis in ouo ſorbili propinantes, pauco addito thure, vel maſtiche. lib. 4. cap. 43.

Dactyli recentes duro oſſe exenterati, & infectorij cocci puluere repleti, deuoratique ſæpe à prægnantibus, abortum prohibent. lib. 1. cap. 126.

MATHIOL. Iaſpides ſuſpenſas valere aiunt ad protegendum conceptum. lib. 5. cap. 117.

Saluia commodè ab vtero gerentibus deuoratur, quæ abortiri ex leui cauſa ſolent, conceptum enim continet & viuificat. Flores ſaccharo aſſeruati, ad idem valent. libr. 3. capite 34.

DIOSCOR. Tormentillæ radices abortum prohibent, bibitæ, aut ventri renibusque ex aceto illitæ. lib. 4. cap. 2.

Viſci querni lignum collo aut brachio pro amuleto ſuſpenſum cum ſuo cortice, grauidarum conceptum adiuuat. lib. 3. cap. 87.

Partum accelerantia & iuuantia.

CAP. CCCCVI.

MATHIOL.

DIOSCOR. ANagyris folia difficulter parientibus adalligantur, ita vt à partu ſtatim auferantur. lib. 3. cap. 149.

Cy-

Cyclamini radix appenſa, partum accelerat. lib. 2. cap. 158.

Dictamni radix partum accelerat. libr. 3. capite 31.

Lapis aetites, mulierum feminibus alligatur, vt ſine dolore pariant. lib. 5. cap. 118.

Lapis iaſpis femoribus appenſus, partum accelerare traditur. lib. 5. cap. 117.

Lapis ſamius alligatus, partum, vt tradũt, accelerat. lib. 5. cap. 130.

Lauri alexandrinæ radicum drachmæ ſex in vino dulci potæ, difficilem accelerant partum. lib. 4. cap. 142.

Marrubij folia ſicca, vel viridium ſuccus, in difficili partu datur. lib. 3. cap. 102.

Matriſyluæ: ſiue,

Periclymeni ſemen drachmæ pondere ex vino potum, partum, accelerat. lib. 4. capite 13.

Peucedanum in ouo ſumptum, difficiles partus mirè adiuuat. lib. 3. cap. 76.

Vnguentum telinum fæminis difficilè parientibus ſubijcitur, vbi præ excretis humoribus loci ſiccitatem contraxerunt. lib. 1. capite 46.

Argentum viuum, Goritienſes obſtetrices vbi grauidæ diu in partu laborauerint, ſcrupuli pondere potandum exhibent. lib. 5. capite 70. & lib. 6. cap. 28. MATHIOL.

Cardiaca in puluerem contrita, & cochlearis menſura ex vino hauſta, difficilè parientibus mirũ in modum opitulatur. lib. 4. c. 89.

Cochleæ partus faciles reddunt, si à grauidis fœminis edantur aliquot ante partum diebus. lib. 2. cap. 9.

Iaspides suspensas aiunt valere ad partum iuuandum. lib. 5. cap. 117.

Iuniperi & Lauri cuiusque septenæ baccę, addita casſiæ ligneæ vulgaris semidrachma, & cinnamomi drachma, si in turturis ventrem integra omnia conijciantur, & turtur deinde aſſatus & gallinaceo adipe perfusus, mulieri propediem pariturae, vesperi alternis diebus, deuorandus præbeatur, prægnans facillimè puerpera fiet. libro primo, capite octogesimo septimo.

Lauri baccæ septem, à prægnantibus propediem pariturís, cùm se dormitum recipiunt, deuoratæ, facilem felicemque partum præstant. lib. 1. cap. 90.

Lilij florum stillatitia aqua vtiliter datur ægrè parturientibus, additis croco & casia odorata. lib. 5. cap. 99.

Lithospermi minoris seminis drachmæ duæ magno sanè auxilio dantur ex lacte muliebri potandæ ægrè parturientibus fœminis, nanq; hoc tantùm medicamento quamplures in partu laborantes adiutæ sunt. lib. 5. cap. 141.

Maluæ folia decocta vnà cum radice ad lentorem vsque, dantur potanda ægrè parturientibus magno iuuamento. Id quod etiam præstat succus selibræ pondere potus. lib. 2. cap. 111.

Rapha-

Raphani radicis corticum vncia, cum tantundem mercurialis, croci granis quatuor, casiæ odoratæ pulueris drachma vna & duabus drachmis succi sabinæ, omnibus simul in mortario contusis, & tenuissimo linteolo exceptis, & vteri ceruici adhibitis, subuenit præsentaneo auxilio ægrè parturientibus. lib. 2. cap. 106.

Sabinæ succi binæ drachmæ magno auxilio dantur, additis ternis scrupulis chrysocollæ factitiæ, & vini albi vncia, ægrè parturientibus. Verùm dari non debet, nisi in maximis difficultatibus. libro primo, capite octogesimo octauo.

Partum hærentem & tardantem extrahentia & pellentia. CAP. CCCCXXVII.

ALumen, ex Melo aduectum, vuluæ subditum, partus extrahit. lib. 5. cap. 82. DIOSCOR.

Ammoniacum potum. lib. 3. cap. 82.

Anagyris foliorum tenerum, si partus hæreat, drachma vna in passo bibitur. l. 3. c. 149.

Anchusæ primæ radix vuluæ indita. lib. 4. cap. 23.

Anthemidis radices, flores & herba, potu & insessione partus pellunt. libro tertio capite 137.

Ari radix in collyrijs subdita, partum euocat. lib. 2. cap. 162.

Aristolochia longa cum pipere & myrrha pota, vel in pesso subdita. libro tertio capite quarto.

Ariſtolochia rotunda item. Ibid.

Artemiſia feruefacta ad inſeſſus adhibita. Item: Succus cum myrrha vuluæ inditus. Item: Comæ drachmæ tres potæ, libr. 3. capite 110.

Aſpalathum in peſſo ſubiectum. lib. 1. capite 19.

Baccharis radix recens appoſita. lib. 3. capite 44.

Bdellium appoſitu & ſuffitu partus & omnes humiditates extrahit. lib. 1. cap. 69.

Bryoniæ radix appoſita. lib. 4. cap. 176.

Caſtorij drachmę duæ cum pulegio potæ. lib. 2. cap. 23.

Cedria indita. lib. 1. cap. 89.

Centaurij maioris radicum ramenta in collyrij forma ſubdita. Item: ſuccus. lib. 3. capite 6.

Centaurij minoris ſuccus in vellere appoſitus. lib. 3. cap. 7.

Chamædrys recens in aqua decocta & pota. lib. 3. cap. 96.

Chamæmelum: vide Anthemis.

Cicer ſatiuum. lib. 2. cap. 97.

Cinnamomum potum, aut ex myrrha impoſitum. lib. 1. cap. 13.

Clinopodij decoctum potum. lib. 3. capite 93.

Conyzæ flores & folia ad eijciendos partus cum vino bibuntur. lib. 3. cap. 119.

Dauci ſemen potum. lib. 3. cap. 69.

Dictamnum pulegij vires habet. lib. 3. c. 31.

Dra-

Dracunculi maioris radix cum melle appoſita in collyrijs. lib. 2. cap. 160.

Dracunculi minoris radix in collyrijs appoſita. lib. 2. cap. 161.

Fimum caprarum præcipuè in montibus degentium, cum odoramentis hauſtum. lib. 2. cap. 73.

Fimi vulturini nidore partus excuti produntur. lib. 2. cap. 73.

Galbanum appoſitum vel ſuffitum. lib. 3. cap. 81.

Gentianæ radix collyrij modo ſubdita. lib. 3. cap. 3.

Hederæ foliorum pediculus melle irrigatus, ac vuluæ inditus. lib. 2. cap. 175.

Heliotropij maioris folia trita & impoſita. lib. 4. cap. 185.

Iridis Illyricę radix ex melle glandis modo ſubdita. lib. 1. cap. 1.

Leucoij lutei ſeminis drachmæ duæ ex vino potæ, aut cum melle ſubditæ. libr. 3. capite 121.

Lupinorum decoctum in vellere ſubditum cum myrrha & melle. lib. 2. cap. 103.

Mandragoræ ſuccus ſemioboli pondere ſubditus. lib. 4. cap. 71.

Myrrha partus celeriter extrahit, cum abſinthio, lupinorum cremore, vel rutæ ſucco admota. lib. 1. cap. 67.

OEſypum in vellere appoſitum. lib. 2. capite 67.

Oleæ æthiopicæ lachryma. lib. 1. cap. 119.

Onoſmatis folia in vino pota. libr. 3. capite 130.

Opobalſamum cum roſaceo cerato impoſitum. lib. 1. cap. 18.

Panacis heraclei radix in ramenta conſciſſa & vuluæ admota. lib. 3. cap. 48.

Paſtinacæ radix appoſita. lib. 3. cap. 52.

Piceæ: &

Pini cortex ſuffitu. lib. 1. cap. 74.

Piper potum. lib. 2. cap. 153.

Pulegij decoctum. lib. 3. cap. 30.

Rubiæ radix impoſita. lib. 3. cap. 143.

Sabinæ folia appoſita vel ſuffita. lib. 1. capite 88.

Saluiæ foliorum & racemorum decoctum potum. lib. 3. cap. 34.

Satureia Thymi vires habet. lib. 3. cap. 38.

Seſelis maſsilienſis ſemen & radix pota. lib. 3. cap. 53.

Sij folia cruda coctaue ſumpta. libr. 2. capite 120.

Sulphuris vſti nidor. lib. 5. cap. 83.

Thymi decocti ius potum. lib. 3. cap. 37.

Triſſago: vide Chamædrys.

Vinum elleborites. lib. 5. cap. 45.

Vinum ex panace. lib. 5. cap. 45.

Viola: vide Leucoium.

Vitis alba: vide Bryonia.

Vnguentum irinum. lib. 1. cap. 55.

Vnguentum ociminum. lib. 1. cap. 48.

Vnguentum ſampſuchinum. libr. 1. capite 47.

Pleu-

Pseudocosti radicem partus ducere affirmant, siue bibatur ipsa radix, siue decoctum eius, aut si in fomentis, balneis & desessionibus addatur. lib. 1. cap.15. MATHIOL.

Pulegij decoctum fœtum trahit. libr.3. capite 30.

Conceptionem inhibentia, & sterilitatem inducentia. CAP. CCCCXXVIII.

ALumen ex Melo aduectum, ante coitum ori vuluæ inditum, præstat mulieribus ne concipiant. lib. 5. cap. 82.

Asparagi altilis radix alligata, vel eius decoctum potum, conceptum adimit, & sterilitatem adfert. lib. 2. cap. 118.

Asplenum per se, aut cum muli liene appensum, conceptum adimere creditur. Tradunt noctu silente luna, huius rei gratia effodiendam. lib.3. cap. 134.

Cedria genitali ante coitum inuncta, concipiendi vim adimit. lib. 1. cap.89.

Coagulum leporinum post triduũ à concubitu potum, conceptum adimere, partusque spem intercipere proditur. lib. 2. cap. 18. Item: A puerperio potum pariendi spem adimit. lib. 2. cap. 68.

Epimedij foliorum drachmæ quinque tritæ, & post menstruas purgationes in vino quinque diebus potæ, præstant mulieribus, ne concipiant. Item: Radix conceptum adimit. lib. 4. cap. 19.

Filicis fœminæ radix fœminis data, steri-

litatem facit. libr. 4. cap. 179.

Gladioli radice inferiore ſumpta, ſterileſcere tradunt. lib. 4. cap. 20.

Hederæ corymbi drachmæ pondere poſt purgationes mulierum poti, cõcipiendi vim adimunt. lib. 2. cap. 175.

Hedyſarum cum melle ante coitum ſubditum, concipiendi ſpem adimit. libr. 3. capite 129.

Heliotropium maius adalligatur ad conceptus arcendos. lib. 4. cap. 185.

Hinnuli coagulum triduo à purgationibus admotum, partus ſpem intercipit. libr. 2. capite 68.

Lapis oſtracites quatuor diebus à purgatione ſicilici pondere potus, mulieribus præſtat ne concipiant. lib. 5. cap. 122.

Menſtrua: vide Sanguis menſtruus.

Mentha vuluæ ante coitum admota, conceptioni reſiſtit. lib. 3. cap. 35.

Nymphææ radix aliquot diebus pota genitale infirmat. Idem ſemen potũ efficit. lib. 3. cap. 131.

Periclymeni folia tricenis ſeptenis diebus pota, ſterilitatem facere produntur. libr. 4. capite 13.

Piper conceptum adimere creditur, ſtatim à concubitu ſuppoſitum. lib. 2. cap. 153.

Populi albæ corticem cum mulino rene potum, ſterilitatem inducere tradunt. Folia quoque cum vino poſt purgationes pota, idem præſtare produntur. lib. 1. cap. 93.

Ru-

Rubigo ferri pota, præſtat ne mulieres concipiant. lib. 5. cap. 53.

Salicis folia per ſe, & cum aqua ſumpta, mulieribus præſtant, ne concipiant. Item: cortex. lib. 1. cap. 117.

Sanguis menſtruus fœminæ circumlitu conceptum inhibere exiſtimatur: aut ſi omnino mulier menſtrua ſupergrediatur. lib. 2. cap. 72.

Securidaca: vide Hedyſarum.

Xiphon: vide Gladiolus.

Leporinum ſtercus (vt aiunt) mulieribus geſtatum, conceptum adimit. lib. 1. cap. 18. MATHIOL.

Abortum facientia. CAP. CCCCXXIX.

Acutæ ſpinæ radice, ſi ter venter aut ſenſim feriatur aut perungatur, abortum fieri tradunt. lib. 1. cap. 105. DIOSCOR.

Arum Dracunculi vim præbet. libr. 2. capite 162.

Bryoniæ decoctum inſeſſu vuluas purgat, ſed abortum facit. lib. 4. cap. 176.

Braſsicæ flos poſt conceptionem in peſſo ſubditus, partum abortu vitiat. libr. 2. capite 113.

Conyzæ ſuccus impoſitus, abortum facit. lib. 3. cap. 119.

Cyclamini radicem ſi prægnans tranſgrediatur, abortum fieri tradunt. Item: ſuccus illito vmbilico & imo vẽtre coxarum tenus, abortum efficit. lib. 2. cap. 158.

Dracunculi maioris herbæ radicisq; odor,

teneros conceptus abortu vitiat. Item: si triginta eius grana in posca bibantur. l. 2. c. 160.

Dracunculi minoris triginta grana si in posca bibantur, abortu inferunt. lib. 2. cap. 161.

Filicis fœminæ radices si prægnantes supergrediantur, abortiunt. lib. 4. cap. 179.

Onosma si prægnans supergrediatur, abortum facere dicitur. lib. 3. cap. 130.

Smyrnij radix partus abortu vitiat, si feruefacta subijcitur. lib. 3. cap. 65.

Vinũ elleborites quarto loco descriptum, abortus facit. lib. 5. cap. 45.

Vitis alba: vide Bryonia.

Fœtum in vtero necantia. CAP. CCCCXXX.

DIOSCOR. Bryoniæ radix imposita. Item: duarum drachmarũ pondere pota, partus necat. lib. 4. cap. 176.

Calaminthæ folia detrita & in vellere subiecta. lib. 3. cap. 36.

Cardamomum partus suffitu enecat. libr. 1. cap. 5.

Colocynthidis pilæ arefactæ admotæ. lib. 4. cap. 171.

Dracunculi minoris odorem aiunt, posteaquam flaccidi flores emarcuerunt, conceptus adhuc teneros enecare. lib. 2. cap. 161.

Elateriũ in pesso subditum. lib. 4. c. 149.

Elleborus: vide Veratrum.

Epimedij radix. lib. 4. cap. 19.

Lanariæ herbæ radix imposita, partus efficaciter enecat. lib. 2. cap. 157.

Lauri

Lauri radicis cortex tribus obolis in vino odorato potus. lib. 1. cap. 90.

Leporis coagulum potum. lib. 2. cap. 68.

Nasturtij semen. lib. 2. cap. 149.

Panacis heraclei succus. lib. 3. cap. 48.

Radicula: vide Lanaria.

Ruta syluestris. lib. 3. cap. 45.

Sagapenum cum hydromelite potum. lib. 3. cap. 79.

Scammoniæ succus subditus. libr. 4. capite 165.

Thlaspi semen. lib. 2. cap. 150.

Thymelæa imposita. lib. 4. cap. 167.

Veratrum album suppositum. libr. 4. capite 145.

Veratrum nigrum suppositum. libr. 4. capite 146.

Vinũ elleborites quarto loco descriptum. lib. 5. cap. 45.

Vinum, phthorion vocatum. Ibid.

Vitis alba: vide Bryonia.

Fœtum mortuum extrahentia. CAP. CCCCXXXI.

DIctamnum non potum modò, sed appositum quoque aut suffitum, defunctos partus eijcit. lib. 3. cap. 31.

Galbanum cum vino & myrrha potum, mortuos partus extrahit. lib. 3. cap. 81. DIOSCOR.

Lac canis primiparæ potum. libr. 2. capite 64.

Tussilaginis radix decocta in hydromelite pota. lib. 3. cap. 109.

MATHIOL. Aiugæ herba recens in aceto decocta & pota, emortuos fætus extrahit. libr. 3. capite 157.

Artemisiæ radix pota, adeò vterum expurgat, vt enectos quoque partus extrahat. libr. 3. cap. 111.

Botryos herbæ vapore suffiuntur vtiliter fœminæ ad emortuos fætus eijciendos. libr. 3. cap. 113.

Cancri fluuiatiles suffiuntur sicci, vbi fœtus hæserit mortuus in vteri ceruice. libr. 2. capite 10.

Chamæpitys: vide Aiuga.

Dictamni albi radix emortuum fætum educit, tum supposita, aut cum pulegio suffita, tum ex vino meraco pota duarum drachmarum pondere. lib. 3. cap. 33.

Secundas expellentia. CAP. CCCCXXXII.

DIOSCOR. ADianti decoctum secundas ciet. libr. 4. capite 131.

Allij comæ feruefactæ ius, fœminarum desessionibus additum, secundos partus extrahit. Allium ipsum eiusdem gratia suffitur. lib. 2. cap. 146.

Anagyris foliorum tenerum drachma vna pota. lib. 3. cap. 149.

Aristolochia longa cum pipere & myrrha pota, vel in pesso subdita, omnia vuluæ onera eijcit. lib. 3. cap. 4.

Aristolochiæ rotundæ idem effectus. Ibid.

Artemisia feruefacta ad insessus adhibita.

Item:

Item: Succus ex myrrha inditus. Item: coma eiusdem trium drachmarum pondere pota. lib. 3. cap. 110.

Bunium ex aqua mulsa potum. libr. 4. capite 119.

Bryoniæ radix admota. lib. 4. cap. 176.

Castorij drachmæ duæ cum pulegio potæ. lib. 2. cap. 23.

Dictamnum Pulegij vires habet. lib. 3. capite 31.

Ladanum suffitum. lib. 1. cap. 110.

Leucoij lutei semen drachmarum duarum pondere potum cum vino, aut inditum cum melle. lib. 3. cap. 121.

Marrubij folia sicca, aut viridium succus sumptus. lib. 3 cap. 102.

Mergi iecur inueteratum sale, ex hydromelite binis ligulis potum. lib. 2. cap. 38.

Myrrhidis radix è vino pota. libr. 4. capite 11.

OEnanthes (herbæ) semen, caulis & folia cum vino mulso pota. lib. 3. cap. 118.

Opobalsamum cum rosaceo cerato appositum. lib. 1. cap. 18.

Piceæ: &

Pini cortex suffitus. lib. 1. cap. 74.

Polytrichon: vide Adiantum.

Pulegij decoctum. lib. 3. cap. 30.

Rubiæ radix imposita. lib. 3. cap. 143.

Satureiæ decoctum. lib. 3. cap. 38.

Smyrnij semen, lib. 3. cap. 65.

Stachyos foliorum decoctū potū. l. 3. c. 103.

Thymi decoctum. lib. 3. cap. 37.

Trichomanes Adianti vires habet. lib. 4. cap. 132.

Vitis alba: vide Bryonia.

Vnguentum abrotoninum. lib. 1. cap. 49.

Vnguentum ociminum. lib. 1. cap. 48.

Vnguentum sampsuchinum. libr. 1. c. 47.

MATHIOL. Artemisiæ recentia folia cum oleo irino myrrha & ficubus trita, vtiliter mulieribus supponũtur ad secundas educendas. l. 3. c. 111.

Ari seminis drachmæ duæ ex vino potæ. lib. 2 cap. 162.

Blitum peculiariter præstat ad secundas educendas, si fœminæ decocti calidi suffiantur, adeò vt vapor ad vterum ascendat. Cõp. pag. 211.

Dictamni albi radix secundas educit, tum supposita, aut cum pulegio suffita, tum ex vino meraco pota duarum drachmarum pondere. lib. 3. cap. 33.

Lauendula secundas educit. lib. 1. cap. 6.

Lilij florum stillatitia aqua pota, additis croco & casia odorata. lib. 3. cap. 99.

Nardus Italica secundas educit. lib. 1. c. 6.

Pseudocosti radicem secundas trahere affirmãt, siue bibatur ipsa radix, siue decoctum eius, aut si in fomentis, balneis & desessionibus addatur. lib. 1. cap. 15.

Pulegij decoctum secundas trahit. libr. 3. capite 30.

Puerperarum reliquias expurgantia.
CAP. CCCCXXXIII.

Althææ decoctum in pesso subditum, vuluæ onera reliquiasque à partu extrahit. lib. 3. cap. 146. DIOSCOR.

Aristolochia longa cum pipere & myrrha pota, vel in pesso subdita, omnia vuluæ onera eijcit. lib. 3. cap. 4.

Aristolochia rotunda eundem effectum præbet. Ibid.

Baccharis radicis decoctum in desessionibus puerperis prodest. lib. 3. cap. 44.

Bdellium apposītu & suffitu partus & omnes humiditates extrahit. lib. 1. cap. 69.

Cyclaminus alter, quem cissanthemon aut cissophyllon vocant, reliquias à partu purgat. lib. 2. cap. 159.

Fœniculi erratici: siue

Hippomarathri foliorum decoctum haustum, fœminas à partu purgat. lib. 3. cap. 68.

Marrubij folia sicca, vel viridium succus, mulieribus à partu non purgatis datur, vt menstrua & secundas educat. lib. 3. cap. 102.

Myrrhidis radix è vino pota, purgat à puerperio fœminas. lib. 4. cap. 111.

Pœoniæ radix fœminis à partu non purgatis, sicca datur. lib. 3. cap. 140.

Vinum è chameleæ mulieribus quæ à partu non purgantur, efficax est. libro quinto capite 45.

Vinum chamæpityinum ad idem conuenit. Ibid.

Vinum dictamnites purgamentũ à partu subducit. lib. 5. cap. 42.

Vinum elleborites quinto loco descriptum, purgat à partu & abortu fœminas. lib. 5. cap. 45.

MATHIOL. Menthastrum potum, fœminas à partu purgat. lib. 3. cap. 35.

Ad vteri dolores à partu. CAP. CCCCXXXIIII.

IDEM. BOtryos herba vna cum parthenio & anthemidis floribus, puerperarum cruciatibus auxiliatur, vbi simul omnia concisa in oleo lilino in patella parumper coquantur, & deinde ex ouis gallinaceis excipiantur, & simul misceantur coquanturque, quousque placentæ formam referant, & calida ventri superponantur. lib. 3. cap. 113.

Iunci odorati tota planta decoquitur ex gallinaceo iure, fitque hinc potus admodum vtilis fœminis, quæ vteri doloribus in puerperijs laborant. Comp. pag. 21.

Oleum quod è floribus lilij paratur, illinitur maximo iuuamento puerperis vteri dolore languentibus: addito oleo è lini semine, & præsertim vbi succida lana ijs calidis imbuta, ventri superponatur. lib. 3. cap. 99.

Sisymbrium vterinis doloribus à partu subuenit, si vnà cum parthenio & anthemidis floribus tenuiter concisa, tribus aut quatuor ouis excipiatur, & deinde in patella cum oleo lilino ad ignem fiat placenta, & calida applicetur ventri super ipso vmbilico. lib: 2. capite 121.

Vterum purgantia. CAP. CCCCXXXV.

Aiu-

Aiuga cum melle apposita, vuluæ vitia extrahit. lib. 3. cap. 157. DIOSCOR.

Ammi suffitum, cum vua passa, aut resina, vuluam purgat. lib. 3. cap. 61.

Anthyllis trita, cum rosaceo & lacte imposita, vuluæ pituitas emollit. lib. 3. cap. 136.

Bryonię radix ad insessus decocta, vuluam purgat, sed abortum facit. lib. 4. cap. 176.

Chamæpitys: vide Aiuga.

Circææ radicis tusæ pondo quatuor, in vini dulcis sextarijs tribus per diem & noctem macerantur, potuque triduo vuluas expurgant. lib. 3. cap. 117.

Cuminum æthiopicum: vide Ammi.

Mandragoræ malorum semen potum, vuluas purgat. lib. 4. cap. 71.

Vitis alba: vide Bryonia.

Ad molam. CAP. CCCCXXXVI.

Blitum peculiariter auxiliatur ad molas educendas, si fœminæ vapore decocti calidi suffiantur, adeò, vt vapor ad vterum ascendat. Comp. pag. 211. MATHIOL.

Ad mensium suppreßionem. CAP. CCCCXXXVII.

Abrotoni semen crudum tritum & feruefactum ex aqua potum, suppresſis aut remorantibus mensibus auxiliatur. libr. 3. capite 15. DIOSCOR.

Absinthium potum, aut cum melle appositum. lib. 3. cap. 23.

Acetosæ radices cum vino potæ. lib. 3. cadite 108.

Bitu-

Bitumen cum vino & castorio pótum. lib. 1. cap. 85.

Brassicæ decoctum potum. Item: Succus cum loliacea farina inditus. libr. 2. capite 113.

Buprestes pessis emollientibus additæ. lib. 2. cap. 55.

Calaminthæ decoctum potum. Item: folia detrita in vellere subiecta. lib. 3. cap. 36.

Calamus aromaticus (verus) potu & insessu. lib. 1. cap. 17.

Cancamum cum aqua mulsa potum, libr. 1. cap. 23.

Capillus veneris: vide Adiantum.

Capparis fructus. lib. 2. cap. 169.

Cassia. (legittima) lib. 1. cap. 12.

Castorij drachmæ duę cum pulegio potę. lib. 2. cap. 23.

Cedrides ex polline piperis poti. lib. 1. capite 89.

Centaurij magni radicis ramenta in collyrij forma subdita. Item: Succus. libr. 3. capite 6.

Centaurij minoris succus in vellere appositus. lib. 3. cap. 7.

Cepæ succus. lib. 2. cap. 145.

Chamædaphnes succus cum vino potus. Item: in pesso subditus. libro quarto capite 144.

Chamædrys in aqua decocta & pota. libr. 3. cap. 96.

Chamæmelum: vide Anthemis.

Chondrillæ gummi (quod in eius ramu-lis, mastiches similimum, magnitudine fabæ inueniri solet) cum myrrha tritum & linteo appositum instar oliuæ. lib. 2. cap. 126.

Cicer satiuum. lib. 2. cap. 97.

Cinnamomum potum, vel cum myrrha impositum. lib. 1. cap. 13.

Clinopodij decoctum potum. libr. 3. capite 93.

Cochleæ crudæ tritæ & admotæ. lib. 2. capite 9.

Conyzæ flores & folia cum vino pota. lib. 3. cap. 119.

Coris semen potum. lib. 3. cap. 156.

Costus. lib. 1. cap. 15.

Crythmi semen, radix & folia vino incocta & pota. lib. 2. cap. 122.

Cuminum æthiopicum: vide Ammi.

Cyclamini radix pota vel apposita. lib. 2. capite 158.

Cyperi radix. lib. 1. cap. 4.

Damasonium: vide Alisma.

Daphnoidis folia pota. lib. 4. cap. 143.

Dauci semen potum. lib. 3. cap. 69.

Dictamnum Pulegij vires, sed efficaciores habet. lib. 3. cap. 31.

Elaterium in pesso subditum. libr. 4. capite 149.

Elenij radicis decoctum potum. lib. 1. capite 27.

Elleborus albus impositus. libr. 4. c. 145.

Elleborus niger impositus. lib. 4. c. 146.

Eryn-

Eryngij radix cum paſtinacæ ſeminis drachma vna pota. lib. 3. cap. 21.

Fici ſuccus lacteus cum oui luteo, vel tyrrhenica cera, appoſitus. lib. 1. cap. 145.

Fimum caprarum, præſertim in montibus degentium, cum odoramentis hauſtum. lib. 2. cap. 73.

Fœniculi ſemen potum. lib. 3. cap. 67.

Fœniculi erratici radix impoſita. lib. 1. capite 68.

Galbanum ſuffitum vel appoſitum. lib. 3. capite 81.

Gladioli radix ſuperior impoſita. libr. 4. capite 20.

Haſtula regia: vide Aſphodelus.

Hederæ corymbi triti & ſubditi. Item: pediculus foliorum melle irrigatus & vuluæ inditus. lib. 2. cap. 175.

Helenium: vide Elenium.

Helichryſi: ſiue

Heliochryſi coma è vino pota. libr. 4. capite 52.

Heliotropij maioris folia trita & impoſita. lib. 4. cap. 185.

Hippomarathrum: vide Fœniculum erraticum.

Hippoſelini ſemen ex vino mulſo potum. Item. radix. lib. 3. cap. 64.

Hypericum appoſitum. lib. 3. cap. 153.

Hypociſtis pota & indita. lib. 1. cap. 109.

Iridis Illyricæ radix ex vino pota. lib. 1. capite 1.

Mei

Pœoniæ radix amygdalæ magnitudine pota. lib. 3. cap. 140.

Polium montanum potum. lib. 3. c. 107.

Polytrichon: vide Adiantum.

Porrum capitatum. lib. 2. cap. 143.

Pulegium potum. lib. 3. cap. 30.

Radicula: vide Lanaria.

Raphanus. lib. 2. cap. 106.

Rosmarini radices siccæ cum vino potæ. Item semen. lib. 3. cap. 72.

Rubiæ radix imposita. lib. 3. cap. 143.

Rumex: vide Acetosa.

Rusci folia & baccæ in vino potæ. Item: radicis decoctum. lib. 4. cap 141.

Ruta potu vel cibo. lib. 3. cap. 45.

Ruta syluestris. lib. 3. cap. 45.

Sagapenum potum menses euocat, sed enecat fœtum. lib. 3. cap. 79.

Saluiæ foliorum & racemorum decoctum potum. lib. 3. cap. 34.

Sampsuchum: vide Maiorana.

Satureiæ decoctum. lib. 3. cap. 38.

Scordij farina imposita. lib. 3. cap. 108.

Serpyllum potum. lib. 3. cap. 39.

Seselis cretici semen potum. lib. 3. c. 54.

Seselis massiliensis semen & radix. libr. 3. capite 53.

Sij folia cruda vel cocta assumpta. libr. 2. cap. 120.

Sison potum. lib. 3. cap. 55.

Smyrnij semen. lib. 3. cap. 65.

Stachyos foliorum decoctum potum. lib. 3. cap. 103.

Vnguentum abrotoninum. lib. 1. cap. 49.

Vnguentum amaracinum ſubditum. libr. 1. cap. 57.

Vnguentum ociminum. lib. 1. cap. 48.

Vnguentum ſampſuchinum. libr. 1. c. 47.

Vrticæ folia cum myrrha trita & impoſita. Item: cum modico myrrhæ pota. libr. 4. capite 89.

Xiphion: vide Gladiolus.

MATHIOL.

Antirrhini folia, quinetiá flores & ſemen illinuntur cum roſaceo & melle ad menſium difficultates. lib. 4. cap. 128.

Ari ſeminis drachmæ duæ ex vino potæ. lib. 2. cap. 162.

Artemiſiæ recentia folia cum oleo irino myrrha & ficubus trita, vtiliter mulieribus ſupponuntur. lib. 3. cap. 111.

Arundinis radix pota. lib. 1. cap. 97.

Aſarina menſes pellit. lib. 1. cap. 9.

Blitum auxiliatur peculiariter ad menſes remorantes prouocandos, ſi fœminæ vapore decocti calidi ſuffiantur, adeò vt vapor ad vterum aſcendat. Comp. pag. 211.

Botrys ſuffita. lib. 3. cap. 113.

Caltham ad menſes ducendos plurimum valere conſtat ſexcentis fœminarum factis periculis, præſertim epoto eius ſucco, aut herba ipſa recente diutiùs deuorata. libr. 4. cap. 186.

Cardiaca cit menſes. lib. 4. cap. 89.

Cardui lactei: ſiue

Cardui mariç radicum decoctum tam potum,

[illegible]um, quàm in desessionibus adhibitum. lib. [illegible]. cap. 19.

Cinnamomi vulgaris stillatitia aqua (cuius præparatio suprà cap. 336. habetur) pellit menses. lib. 1. cap. 13.

Dictamni albi radix menses educit, tum supposita, aut cum pulegio suffita, tum ex vino meraco duarum drachmarum pondere pota. lib. 3. cap. 33.

Dracunculi radix supposita. lib. 2. cap. 161.

Ebuli succus è radicibus expressus supponitur fœminarũ locis ad euocandas menses, præsertim si lana exceptus intromittatur. lib. 4. cap. 168.

Eupatorij vulgaris decoctum. libr. 4. capite 37.

Gattariæ tota planta, tam pota quàm in desessionibus adhibita. lib. 3. cap. 36.

Gentianæ radix. lib 3. cap. 3.

Herba Kunigundis: vide Eupatorium.

Imperatoriæ radix. lib. 3. cap. 65.

Iuniperi foliorum & baccarum decoctum potum, valentissimè pellit menses. libr. 1. capite 87.

Lauendula menses educit. lib. 1. cap. 6.

Lupulus menses prouocat. lib. 4. c. 140.

Mercurialis fœmineis locis supposita. Comp. pag. 913.

Nardus Italica menses educit. lib. 1. cap. 6.

Nucibus iuglandibus propria quædam & peculiaris facultas inest, ad remoratos menses ciendos, adeò vt ego facto periculo

non parum fuerim demiratus, & præsertim vbi cætera medicamenta, quæ ad hoc munus obeundũ præstantiora censentur, nihil mouerant. Macerantur itaque ad id in aqua Iuglandes nuces cum suis putaminibus, quousque remollitæ atque humefactæ, eorum nuclei à contegente membrana, perinde ac virides expoliari posſint. Sumuntur deinde expoliati nuclei, & conduntur macerandi in aqua vitæ præstanti, & post duos dies, præpurgatis prius fœminis nuclei duo vel tres integræ nucis, quotidie dantur manè ieiunis deuorandi, decem cõtinuis diebus ante tempus menstruæ fluxionis. lib. 1. cap. 141.

Pseudocosti radicem menses trahere affirmant, siue bibatur ipsa radix, siue decoctum eius, aut si in fomentis, balneis, & desesſionibus addatur. lib. 1. cap. 15.

Saxifragæ tertiæ radix quouis modo sumpta. Comp. pag. 644.

Sinapis semen cit menses. lib. 2. cap. 148.

Vincetoxici radices in desesſionibus addita. lib. 3. cap. 90.

Ad mensium redundantiam.

CAP. CCCCXXXVIII.

DIOSCOR. Acaciæ succus potus vel inditus, mensium abundantiam sistit. lib. 1. cap. 115.

Acutæ spinæ baccæ in cibis aut potu mensium abundantiam sistunt. lib. 1. cap. 105.

Acinos pota. lib. 3. cap. 43.

Apollinaris semen oboli pondere cum paue-

paueris semine & aqua mulsa potum. libr. 4. ap. 64.

Cotoneorum flos viridis & siccus in vino otus. lib. 1. cap. 131.

Cuminum satiuum cum vua passa, aut lo-ij farina, ceratóue impositum. lib. 3. cap. 59.

Hordeum murinum: vide Phœnix.

Hyoscyamum: vide Apollinaris.

Idææ radicis radix pota. lib. 4. cap. 40.

Lolium murinum: vide Phænix.

Lysimachiæ foliorum succus in passo subditus. lib. 4. cap. 3.

Medij radix in farinam redacta, & decocta cum melle in eclegmatis formam, per aliquot dies sumpta. lib. 4. cap. 18.

Misy. lib. 5. cap. 76.

Myricæ arboris cinis impositus. libr. 1. capite 99.

Nucum iuglandium nuclei vsti, ex vino triti & admoti. lib. 1. cap. 141.

Ostracites lapis drachmæ vnius pondere ex vino potus. lib. 5. cap. 122.

Oxyacantha: vide Acuta spina.

Phœnicis folia cum vino austero pota. lib. 4. cap. 39.

Pœoniæ grana rubra numero decem vel duodecim in vino austero & nigro pota. libr. 3. cap. 140.

Salicaria: vide Lysimachia.

Sedi: siue

Semperuiui succus in vellere subditus. lib. 4. cap. 84.

Solani hortensis succus in vellere subditus. lib. 4. cap. 66.

Spina acuta: vide Acuta spina.

Spinæ arabicæ radix ad mensium abundantiam valet lib. 3. cap. 13.

Tamarix: vide Myrica.

MATHIOL. Amaranti purpurei flos potus, mensium abundantiam cohibet. lib 4. cap. 52.

Auellanarum subrufescentem medullam, quæ putamini intus inhærens nucleum circumambit, sunt qui affirmant præstare ad menses cohibendos. lib. 1. cap. 142.

Auriculæ vrsi folia recentia vnà cum radice tusa & composita. Comp. pag. 633.

Bistorta Tormentillæ vires habet. libr. 4. capite 2.

Bursa pastoris sistit mensium abundantiam, si eius & persicariæ decocto insideant mulieres. Esturque ad idem. lib. 2. cap. 150.

Caucalidis semen potum. lib. 2. cap. 133.

Chelidonij maioris herba mammis admota. lib. 2. cap. 176.

Clematis fæmoribus adalligata. lib. 4. capite 7.

Corallium. lib. 5. cap. 97.

Cornorum è decocto & saccharo, liquor ignis opere & coctura concrescit, coagulaturq́; qui præterquam quòd gratissimo placeat gustu, vtiliter datur fœminis mensium profluuio laborantibus. lib. 1. cap. 135.

Cotini folia addûtur in desessionibus, quę ad menses cohibendos parantur. lib. 1. c. 124.

Flos

Flos solis datur ad mensium abundantiam potandus vnà cum radicibus contritus. lib.3. cap.50.

Iuniperi resina hausta. Comp. pag. 41.

Leporinum stercus, quòd vuluis immissum, mensium defluxiones cohibet, experientia compertum est. lib. 2. cap. 18.

Mespilorum decocto si insident mulieres. lib. 1. cap. 133.

Milij Indici flores, qui è rubris paniculis excutiuntur, drachmæ pondere ex vino rubro hausti. lib. 2. cap. 91.

Millefolij herba recens tusa & supposita, pubique illita. lib. 4. cap. 98.

Oleum hyoscyaminum (cuius præparatio infrà cap. 504. describetur) tum pubi & lumbis perunctum, tum pessis infusum. libr. 1. cap. 36.

Tormentillæ radices sistunt menses, si in earum decocto ad vmbilicum vsque consederint fœminæ. Idem præstant si tritæ & ex melle atque spica subactæ, ventri ac pubi illinuntur. lib. 4. cap. 2.

Vinum quod è fructu crespini post vindemias exprimitur, tam sumptum quàm inditum, mensium profluuia cohibet. lib. 1. capite 105.

Ad vteri fluxum in genere.

CAP. CCCCXXXIX.

DIOSCOR.

Achilleę decocto insident fœminę fluxione vuluæ laborantes. lib. 4. cap. 132.

Ceruini cornu cinis elotus, binis ligulis cum liquore aliquo huic rei accommodato epotus prodest. lib. 2. cap. 52.

Chrysocomes radix contra purgationes vuluæ, decocta cum hydromelite, assumitur. lib. 4. cap. 50.

Cinnabaris Lapidis hæmatidis vires habet. lib. 5. cap. 69.

Fæx vini imo ventri aut genitalibus imposita, muliebre profluuium mitigat. libr. 5. capite 90.

Fimum caprarum, præsertim in montibus degentium, in farinam tritum & lanis impositum, cum thure. lib. 2. cap. 73.

Gallarum decoctum, quibus insidere expedit, efficax est. lib. 1. cap. 123.

Hypocistis pota & indita. lib. 1. cap. 109.

Lapathi radices tritæ & admotæ. lib. 2. capite 108.

Lapis hæmatites bibitur contra fluxiones mulierum in vino. lib. 5. cap 101.

Lapis morochthus conuenit fluxionibus vuluæ, cum aqua potus, & impositus velleri. lib. 5. cap. 109.

Lentisci decoctum fotu vuluæ fluxiones sistit. lib. 1. cap. 75.

Leporis coagulum tribus obolis ex vino potum. lib. 2. cap. 68.

Loti arboris ramentorum ligni decoctum siue potum, siue infusum, vtile est. libr. 1. capite 134.

Lycium appositum. lib. 1. cap. 114.

My-

Myricæ fructus datur contra profluuia fæminarum. Cortex in eundem vſum adhibetur. Decoctum foliorum ſalutare mulieribus fluxione vuluę opportunis, in deſeſsionibus. lib. 1. cap. 99.

Myrti ſemen in deſeſsionibus vtile. libr. 1. cap. 128.

Nardum Indicum: &

Nardum Syriacum appoſitum, vuluæ profluuia ſaniemque ſiſtit. lib. 1. cap. 6.

Nuclei acinorum mali punici acidi, cœleſti aqua madefacti ad deſeſsiones. libr. 1. capite 127.

Nymphææ alterius ſemen & radix, efficaciter ex vino nigro bibuntur. lib. 3. cap. 132.

Oleæ ſylueſtris ſuccus admotus. lib. 1. capite 118.

Omphacium infuſum. lib. 5. cap. 6.

Oxalis; &

Oxylapathum: vide Lapathum.

Palma in vino auſtero pota. lib. 1. cap. 125.

Palmæ elates decoctum potum. lib. 1. capite 126.

Papaueris nigri ſemen cum vino potum. lib. 4. cap. 60.

Polygoni ſuccus impoſitus. libr. 4. cap. 4.

Quercus decoctum, fœminis fluxione vuluæ laborantibus ſubiectum, vtile: præſertim id quod inter corticem & caudicem membranæ ſimile clauditur, tritũ & in peſſo ſubditum: quinetiam membrana glandis putamini ſubiecta. Item: glandes ipſæ. l. 1. c. 128.

Rubigo ferri admota. lib. 5. cap. 53.
Rubi ramorum decoctum potum. libr. 4. capite 33.
Rubo idæo eadem vis. lib. 4. cap. 34.
Rumex: vide Lapathum.
Sanguinaria: vide Polygonum.
Stercus: vide Fimum.
Tamarix: vide Myrica.
Terra ſamia cum ſylueſtris punicæ flore propinata. lib. 5. cap. 129.
Thuris cortex in peſſo confert. lib. 1. c. 71.
Tragi herbæ quam aliqui ſcorpion, aut traganon vocant, racemorum acini decem ex vino poti, fœminis fluxione vuluæ laborantibus auxiliantur. Tunduntur à plerisq; & in paſtillos digeſti aſſeruantur: quibus vtuntur dum opus eſt. lib. 4. cap. 46.
Vinum lentiſcinum, fluxiones vuluæ inſeſsione cohibet. lib. 5. cap. 33.
Vinum reſinatum fœminis fluxione vuluæ laborantibus, conuenit. lib. 5. cap. 36.
Vinũ ſtrobilites, Reſinati vires habet. lib. 5. cap. 37.
Vinum terebinthinũ Lentiſcini effectum præbet. lib. 5. cap. 33.
Vuarum vinaceorum reconditorum decoctum infuſum, fœminas fluxione vuluæ laborantes iuuat. lib. 5. cap. 3.
MATHIOL. Aquę aluminoſę vteri fluxiones cohibent. lib. 5. cap. 14.
Caryophyllata epota prodeſt fœminarum profluuijs. lib. 4. cap. 17.
Fra-

Fragariæ folia & radix muliebres fluxus cohibent. lib. 4. cap. 38.

Glandes in farinam tritæ & potui datæ drachmæ pondere ex plantaginis ſucco, auxiliantur omnibus vteri fluxionibus. libr. 1. capite 121.

Leporinum ſtercus, quòd vuluis immiſſum, humentem exiccet vterum, experientia compertum eſt. lib. 2. cap. 18.

Liguſtri è floribus fit aqua quæ vterinas cohibet fluxiones, tam bibita, quàm ſuppoſita. lib. 1. cap. 107.

Myrteum condimentum fœminarum fluxiones qualeſcunque ſint, valenter inhibet. lib. 1 cap. 128.

Nucum pinearum (quas conos vocant) aqua, quæ è viridibus diſtillatorio vale paratur, vuluam à fluxionibus tuetur. Sed ad hoc ſuccus longè efficacior. lib. 1. cap. 74.

Piloſella medetur vteri profluuijs ex vino auſtero pota. lib. 4. cap. 10. & Compend. pag. 635.

Potentilla mulierum profluuia cohibet. Id quod & præſtare dicitur, ſi recens in calceis nudis pedibus ſupponatur. lib. 4. cap. 37.

Pruni ſylueſtris baccarum decoctum in deſeſsionibus adhibitum. lib. 1. cap 137.

Pulmonariam illam quæ in arborum caudicibus naſcitur, non deſunt qui laudibus efferant ad vtrunq; muliebre profluuium, cui mirificè mederi aiunt. lib. 4. cap. 48.

Punicę è floribus, hoc eſt, internis cytino-

rũ puniceis ac tenuibus folijs fit saccharum, perinde ac ex puniceis rosis, admirabilis facultatis ad vtrasq; vteri fluxiones, si semuncię pondere sumatur ex vino rubro austeriusculo, aut ex punicorum acidorum succo, aut ex aqua, in qua ferrum, quod Græci στόμωμα vocant, extinctum fuerit: quinetiam ex carnium iure vbi alia non sint ad manus. Quo medicamento plurimæ adiutæ sunt mulieres, quæ diuturna vteri fluxione laborarunt, lib. 1. cap. 127.

Rosarum in fructu tres comperiuntur partes, vbi rubescit is & maturitatem sensit, videlicet substantia carnis, semen & lanugo conclusa, quibus non obscura inest adstringendi vis: idcirco & ipsæ remedio sunt contra fœminarum abundantiam qualemcunq;. lib. 1. cap. 113.

Saluiæ arida folia suffita. lib. 3. cap. 34.

Solbastrella muliebre profluuium efficacissimè sistit. lib. 4. cap. 45.

Sorbæ farina vtiliter datur delingenda fœminis vterinis fluxionibus oportunis. Compend. pag. 139.

Vinum ex punicis, quod è vinosis exprimitur, potum in aqua, in qua candens ferrum pluries extinctum fuerit. libr. 5. cap. 29.

Ad vteri fluxum album. CAP. CCCCXL.

MOSCOR. ANisum potum, alba fœminarum profluuia sistit. lib. 3. cap. 56.

Rhois semen, candida fœminarum profluuia

fluuia sistit. libro primo capite 124

Abrotoni fœminæ, folia sicca & in puluerem trita, perquam vtiliter dantur semidrachmæ pondere ex aqua parthenij, ad sistenda alba fœminarum profluuia, si continuis decem diebus aut pluribus sumantur, à ieiunis, & deinde interpolatis diebus. lib. 3. cap. 25. MATHIOL.

Alchimillæ stillatitia aqua epota, tum etiam in vuluam indita, alba mulierum profluuia mirificè sistit: adeò vt eius quoq; diutina iniectione corruptæ ab incorruptis vix dignosci posint, restrictis mirùm in modum fœmineis locis: quòd tum celerius, tum efficacius præstatur, si in eius decocto insideant. lib. 4. cap. 115.

Amaranti purpurei flos potus, albas vteri fluxiones cohibet. lib. 4. cap. 52.

Aquæ ferreæ menstruis albis vtiliter adhibentur. lib. 5. cap. 14.

Auellanarum putamina cruda, in tenuem puluerem contrita, & ex vino austero hausta, drachmarum duarum pondere, cohibent alba fœminarum profluuia: verùm ad hoc, sunt qui magis præstare affirment, subrufescentem medullam, quæ putamini intus inhærens, nucleum circumambit. libr. 1. cap. 142.

Caphura aduersus albas vuluæ fluxiones efficax est, cum succino & aqua nymphææ hausta. Idem præstat pubi seu imo ventri illita: quæ tamen anteà psyllij seminis spissamento, aut omphacio, aut solani succo probè sit macerata. lib. 1. cap. 75.

Caſtanearum interior membrana rubens, qua albicans pulpa circumueſtitur, duarum drachmarum pondere, cum pari pondere ramentorum eboris, ex aqua nymphææ albæ hauſta. lib. 1. cap. 122.

Corallium potum albos vteri fluores reprimit. lib. 5. cap. 97.

Cryſtallum in tenuiſsimum puluerem tritum ex vino auſtero potum. lib. 5. cap. 116.

Cymbalariam valere ad alba vteri profluuia certò ſcimus, vbi herba ipſa recés pluries in acetarijs deuoretur, in ipſius cœnæ principio. lib. 4. cap. 88.

Dactylorum oſſa in puluerem trita ſemunciæ pondere, addita ſanguinis draconis lachrymæ drachma, ex portulacæ aqua pota. lib. 1. cap. 126. Item:

Dactyli auxiliantur deuorati fœminis albo vteri profluuio laborantibus, & præſertim ſi exempto oſſe infarciantur Eboris ſcobe, margaritis, corallio rubeo, & deinde ſumantur à ieiunis quotidie tres aut quatuor. Comp. pag. 106.

Ebur præſtat ad albas mulierum fluxiones, ſi tamen in tenuiſsimum puluerem lapide porphyreo redigatur, propineturque ex lactucæ ſeminis cremore, aqua in qua chalybs extinctus fuerit, prius macerato ſemine. lib. 2. cap. 50.

Lunaria minor albas vteri fluxiones reprimit. lib. 3. cap. 135.

Malorum punicorum acidorum oſsiculi vn-

vnciæ põdere cum thuris drachma in tenuissimum puluerem contrita, auxiliantur fœminis, albis vteri profluuijs laborantibus, si quotidie ex rosarum stillatitia aqua huiusce pulueris binas hauserint drachmas. l.1. c.127.

Milij Indici flores, qui ex albis paniculis excutiuntur, drachmæ pondere ex vino hausti. lib. 2. cap. 91.

Millefolium illud cui candida inest vmbella, vnà cum floribus tusa, & cum sua ipsius aqua, aut caprino lacte pota, fœminis alba vteri excrementa tollit. Atqui id valentius præstat, vbi cum corallio, succino & eboris scabe propinetur. lib. 4. cap. 98.

Oleum hyoscyaminum (cuius præparatio infr. c. 504. habetur) albicantia vteri profluuia cohibet, tum pubi & lumbis perunctum, tum pessis infusum. lib. 1. cap. 36.

Ouum recentissimè exclusum, si crudum dum adhuc calet, absorbeatur, præstat maximo sanè auxilio, ad alba fœminarum profluuia. lib. 2. cap. 44.

Pes leonis: vide Alchimilla.

Polygonati radices conferunt ad albas vteri fluxiones, si diu ijs vtantur fœminæ eo morbo laborantes. lib. 4. cap. 5.

Potentillæ siccæ farina ex sua ipsius aqua stillatitia pota, albas vteri fluxiones cohibet: sed valẽtius addito corallio, & eboris ramentis. lib. 4. cap. 37.

Punicæ florum saccharum, &c. vide in capite præcedenti.

Quercus: Aqua stillatitia, quæ in balneo calentis aquę, vitreis organis à tenellis quercus folijs, primo ipsorum exortu decerptis, elicitur, albas vteri fluxiones sistit. libr. 1. capite 121.

Rosarum flosculi medij (autore Plinio) alba fœminarum profluuia mirificè inhibent. libr. 1. cap. 113. Item: in earum fructu tres comperiuntur partes, &c. vide cap. pręcedenti.

Rosmarinum coronarium albas vteri fluxiones sistit, si diutius quotidie sumatur. lib. 3. cap. 73.

Stellaria: vide Alchimilla.

Trifolij pratensis vniuersæ florentis plantæ decoctum potum alba vteri profluuia cohibet. Comp. pag. 521.

Ad vteri fluxum rubrum. CAP. CCCCXLI.

DIOSCOR.

Achilleæ coma trita, cruenta vuluæ profluuia in vellere inhibet. lib. 4. cap. 32.

Chalcitis sanguinem è vulua erumpentem cum succo porri sistit. lib. 5. cap. 75.

Clymeni succus è toto frutice & radice expressus, rubra fœminarum profluuia refrigerando infrænat. lib. 4. cap. 12.

Iunci semen tostum, ex vino diluto potum, rubra vuluæ profluuia sistit. libr. 4. capite 47.

Limonij semen tritum ex vino acetabuli mensura potum, rubra fœminarũ profluuia sistit. lib. 4. cap. 15.

Mandragoræ malorum ſemen appoſitum cum ſulphure ignem non experto, rubra fœminarum profluuia ſiſtit. lib. 4. cap. 71.

OEnanthe peſsis miſcetur ad ſiſtendum ſanguinem. lib. 5. cap. 5.

Symphytum petræum, ad rubra fœminarum profluuia in vino decoctum potui datur. lib. 4. cap. 9.

Lunaria rubentes vteri fluxiones ſupprimit. lib. 3. cap. 135. MATHIOL.

Ad vteri affectus in genere. CAP. CCCCXLII.

ACori decoctum inſidentibus ad mulie- DIOSCOR. bres affectus vtiliter Iridis modo imponitur. lib. 1. cap. 2.

Adeps anſerinus. Item:

Adeps gallinaceus recens ſine ſale conditus, ad vuluæ vitia proficit. lib. 2. cap. 69.

Adeps ſuillus contra vuluæ vitia idoneus eſt. lib. 2. cap. 69.

Aiuga ex melle appoſita, vuluæ vitia extrahit. lib. 3. cap. 157.

Aliſmatis radix pota, contra vuluæ vitia prodeſt. lib. 3. cap. 151.

Amomum in peſsis aut deſeſsionibus ad vuluæ vitia vtile. lib. 1. cap. 14.

Anethi decoctum fœminis vuluæ malo opportunis, ad deſeſsiones vtile. lib. 3. cap. 58.

Apollinaris liquamentum ad vuluæ mala prodeſt. lib. 4. cap. 64.

Ariſtolochia longa cum pipere & myrrha pota, omnia vuluarum onera eijcit. Idem ef-

Min

ficit in pesso subdita. Rotunda ad idem pollet. lib. 3. cap. 4.

Betonicæ folia dari debent mulieribus vuluæ malo oportunis, denarij pondere cum hydromelite. lib. 4. cap. 1.

Calamus aromaticus (verus) ad muliebres insessus decoquitur. lib. 1. cap. 17.

Carpobalsamum ad muliebres suffitus perquàm vtile est lib. 1. cap. 18.

Chamæpitys: vide Aiuga.

Conyzæ decoctum in desessionibus medetur vuluæ malis. lib. 3. cap. 119.

Costus, vitijs quæ vuluam malè habent, tam posito, quàm fotu aut suffitu auxiliatur. lib. 1. cap. 15.

Crocus ad vuluæ cataplasmata vtiliter adhibetur. lib. 1. cap. 25.

Damasonium: vide Alisma.

Ebulus Sambuci vires habet. libr. 4. capite 168.

Fici in muliebres fotus cum fœno græco & ptisana miscentur. lib. 1. cap. 145.

Fœni græci decocti succus fœminarum malis subuenit, & siue tumor siue præclusio sit vuluæ, fouentur & insident. lib. 2. cap. 95.

Hyoscyamus: vide Apollinaris.

Iridis radicis decoctum, fœminarum fotibus vtiliter imponitur, ad emolliendos locos, laxandaq; in eis venarum spiracula. lib. 1. cap. 1.

Lauri decoctum in muliebres insessus additum, vuluæ vitijs conuenit. lib. 1. cap. 90.

Mei

Mei radices cum melle in eclegmate vuluæ affertæ auxiliantur. lib. 1. cap. 3.

Musci decoctum insidentium vuluis vtile. lib. 1. cap. 20.

Oleum mastichinum contra omnia vuluæ mala efficax est. lib. 1. cap. 40.

Rhaponticum facit ad vuluæ mala. libr. 3. cap. 2.

Sambuci radix insidentiũ vuluæ spiracula patefacit, & vitia corrigit. lib. 4. cap. 168.

Trifolij asphaltitis seminũ drachmæ tres, vel foliorum drachmæ quatuor, potæ ex aqua, fœminis vuluæ vitijs oportunis auxiliantur. lib. 3. cap. 106.

Vinum cedrites mulieribus vuluæ causarijs vtile. lib. 5. cap. 38.

Viticis herbæ & seminis decoctum, in desessione, mulieribus vuluæ malo oportunis auxiliatur. lib. 1. cap. 116.

Vnguentum cinnamominum contra vuluæ vitia, cum duplo oleo, cera & medulla efficax est, ita enim ferè multum acrimoniæ exolescit, & quædam emolliendi vis contrahitur. lib. 1. cap. 63.

Vnguentum cyprinum vuluæ vitijs conuenit. lib. 1. cap. 54.

Vnguentum gleucinum vuluæ vitijs auxiliatur. lib. 1. cap. 56.

Vnguentum irinum confert fœminis vuluæ causarijs. lib. 1. cap. 55.

Vnguentum susinum ad muliebria mala vtilissimum. lib. 1. cap. 51.

MATHIOL. Amaracus cõfert ad omnes vteri affectus. lib. 3. cap. 40.

Artemisiæ recentia folia cum oleo irino, myrrha & ficubus trita, vtiliter mulieribus supponuntur ad vterinas affectiones. libr. 3. capite 111.

Cardui benedicti decoctum ex vino sumptum. vteri vitijs auxiliatur. lib. 3. cap. 91.

Cinnamomi vulgaris stillatitia aqua (cuius præparatio supr. cap. 336. habetur) vteri morbis perquàm vtilis est. lib. 1. cap. 13.

Hippoglossum in vteri affectibus magno datur iuuamento. lib. 4. cap. 127.

Menthæ græcæ folia adduntur in placentis, & ita eduntur à mulieribus vteri affectibus obnoxijs. Sunt etiam, qui eadem tenui pulticula illita frigant in patellis in oleo aut butyro, & in cibis ijs vtantur. lib. 3. cap. 35.

Pseudocosti radicem præferunt ad vteri morbos: lib. 1. cap. 15.

Sampsuchum: vide Amaracus.

Vtero quæ noceant. CAP. CCCCXLIII.

DIOSCOR. ADeps anserinus. Item:

Adeps gallinaceus sale inueteratus, & qui temporis spacio acrimoniam concepit, vuluæ inimicus est. lib. 2. cap. 69.

Ad vteri strangulationem siue suffocationem. CAP. CCCCXLIIII. pag. 543

IDEM. ACetum scillinum vuluarum strangulationibus prodest. lib. 5. cap. 21.

Aga-

Agarici drachma vna dari solet, si vuluæ strangulatus vrgeat. lib. 3. cap. 1.

Betonicæ folia sicca denarij pondere datur cum hydromelite ad laxandos vteri strangulatus. lib. 4. cap. 1.

Bitumen vuluarum strangulationes, olfactu, suffitu, impositu, emendat. libr. 1. capite 85.

Cimices lectularij, olfactu vuluarum exanimationes reuocat. lib. 2. cap. 33.

Galbanum olfactum. lib. 3. cap. 81.

Iuniperi baccæ potæ. lib. 1.

Lapis gagates suffitus. lib. 5. cap. 103.

Lapis thracius item. lib. 5. cap. 104.

Oleum amygdalinum. lib. 1. cap. 34.

Panacis heraclei semen cum vino potum. lib. 3. cap. 48.

Peucedanum olfactum. lib. 3. cap. 76.

Plantaginis foliorum succus in vellere subiectus. lib. 2. cap. 119.

Pœoniæ grana nigra numero quindecim in aqua mulsa vel vino pota. lib. 3. cap. 140.

Rhapontici idem vsus & pondus cum Agarico. lib. 3. cap. 2.

Ruta à genitali sedetenus cum melle subiecta. lib. 3. cap. 45.

Sagapenum ex aceto olfactum. libr. 3. capite 79.

Seselis massiliensis semen & radix. libr. 3. capite 53.

Sinapi tritum naribus admotum. lib. 2. capite 148.

Sphondylij ſemen potum. lib. 3. cap. 74.

Vinum elleborites quinto loco deſcriptũ. lib. 5. cap. 45.

Viticis decoctum in deſeſsione. libr. 1. capite 116.

Vituli marini coagulum potu conferre exiſtimatur. lib. 2. cap. 68.

Vnguentum irinum. lib. 1. cap. 55.

Vnguentum ociminum. lib. 1. cap. 48.

Vnguentum ſampſuchinum. lib. 1. c. 47.

Vngues odorati ſuffiti. lib. 2. cap. 8.

Vrinæ humanę ſedimentum cum cyprino feruefactum & inditum. lib. 2. cap. 74.

MATHIOL.

Alliariæ ſemen emplaſtri modo impoſitum, vuluæque admotum, mulieres vteri ſtrangulatu oppreſſas liberat & excitat. lib. 3. capite 108.

Bryonia mulieres vuluæ ſtrangulationibus obnoxias mirum in modum iuuat, adeò vt eas à ſtrangulatu liberet & ſanet. Equidem noui mulierem quotidie ferè per annos hoc morbo vexatam, quæ tandem à quodam vulgari herbario edocta, vt vinum album biberet, in quo vitis albæ radicis vncia efferbuiſſet, dormitũ itura ſemel in hebdomada, cùm hac medicina per annum vſa fuiſſet, optimè ex illo morbo conualuit. lib. 4. cap. 176.

Caſtorium ſuffitum fumo naribus admoto, fœminas vteri ſtrangulatu collapſas reuocat. Præſtat idem & quidem valentius ſemioboli pondere cum eadem aſſæ fætidæ quantitate in catapotio deuoratum. lib. 2. cap. 23.

Con-

furor. procidentia vteri dicitur quando uterus ... vt ... eminet aut ob lapsum membranas quae uterum continet rumpente aut ob partum difficilem aut ob imperitam foetus extractionem aut ob subitam grauissimi ... lationem et partium imbecillitatem vt in senioribus, aut ob humiditatem plurimi defluxum. ... ut ... quod procidit ... est. ... uterus in ... reponendus ... et ... ut ... ab intestino recto ... a vesica vterus ...

Conchulæ indicæ suffitu pressas vteri suffocatione mulieres reuocant. lib. 2. cap. 8.

Elixir vitæ Matthioli, non solum hausta, sed in faciem ex alterius ore proiecta fœminas vteri strangulatu decidentes reuocat. lib. 5. cap. 7. Præparationem huius Elixir habes infr. cap. 502.

Hippoglossi radicis aut herbæ puluis, cochlearis mensura ex vino vel iure haustus, præsentaneo remedio opem fert mulieribus strangulatu vuluæ laborantibus. lib. 4. c. 127.

Imperatoriæ radix ex vino pota. lib. 3. capite 65.

Iuglandium Iuli, qui mense Martio prima germinatione erumpunt, sicci & in puluerem contriti, & drachmæ pondere ex vino albo poti, fœminis strangulatu vuluæ affectis mirificè prosunt. lib. 1. cap. 141.

Tussilaginis maioris radix duarum drachmarum pondere ex vino hausta. lib. 3. c. 110.

Veteramenta prunis accensa fumo naribus excepto, efficacissimum constat esse remedium ad vuluæ strangulatus, vt mihi quoque experientia comprobatum est. quandoquidem hoc tantùm remedio, ego deploratas in eo affectu mulieres incolumes pluries reddidi. lib. 2. cap. 42.

Vitis alba: vide Bryonia.

Zibettum cauernulę vmbilici impositum, vuluæ strangulationibus mirificè prodest. lib. 1. cap. 20.

Ad vteri conuersionem. CAP. CCCCXLV.

DIOSCOR. OLeum amygdalinum contra vuluæ conuersiones efficax est. lib. 1. cap. 34.

Oleum cicinum prodest vuluis conuersis. lib. 1. cap. 32.

Pulegij decoctum conuersas vuluas corrigit. lib. 3. cap. 30.

Vnguentum sampsuchinum aduersus vuluæ conuersiones efficax est. lib. 1. cap. 74.

Ad vteri procidentiam. CAP. CCCCXLVI.

IDEM. ACaciæ succus potus aut inditus, prociduam vuluam cohibet. lib. 1. cap. 115.

Acetum in succidis lanis vel spongia impositum. lib. 5. cap. 17.

Bitumen suffitum vel impositum. libr. 1. capite 85.

Cotoneorum decoctum fotu. lib. 1. c. 131.

Fimum bouis masculi suffitu. libr. 2. c. 73.

Gallarum decoctum in sessu. lib. 1. c. 123.

Lentiscus. lib. 1. cap. 75.

Myrti semen insessu. lib. 1. cap. 128.

Vrticæ folia recentia contactu procidentes vuluas resilire cogunt. lib. 4. cap. 89.

MATHIOL. Antirrhini folia illinuntur, quinetiam flores & semen, cum rosaceo & melle, ad vteri præfocationes. lib. 4. cap. 128.

Ad vteri nimiam apertionem.

CAP. CCCCXLVII.

DIOSCOR. MOly radix mirum in modum valet ad vuluæ apertiones, si trita cum irino vnguento in pesso subijcitur. lib. 3. cap. 47.

Aqua

Aqua è viridibus pinorum nucibus quas conos vocant, diſtillatorio vaſe parata, vulꝫ uam anguſtiorem reddit : Sed longè ad hoc efficacior ſuccus. lib. 1. cap. 74. MATHIOL.

Auriculæ vrſi folia recentia vnà cum raꝫ dice tuſa atque ſuppoſita, vuluam mirum in modum concludunt. Comp. pag. 633.

Pini ſylueſtris montanæ nucū recentium ſuccus vuluam anguſtiorem reddit, infuſus. Idem præſtat ſtillatitia earum aqua, ſed non adeò valenter. Comp. pag. 30.

Ad vteri præcluſionem & obſtructionem.

CAP. CCCCXLVIII.

ALthæa cocta in vino vel aqua mulſa, adꝫ iecto ſuillo adipe, aut anſerino, terebinthináue, vt malagmatis lentor fiat, & in peſſis ſubdita, ad vuluæ præcluſiones facit. Eius decoctum eodem fungitur munere. lib. 3. cap. 146. DIOSCOR.

Artemiſia ferueſacta in muliebres deſeſſus conuenienter adijcitur ad præcluſiones vuluæ. lib. 1. cap. 110.

Bdellium ſuffitum vel appoſitum. libr. 1. capite 69.

Carpobalſamum in deſeſsionibus decoctum, vuluam aperit. lib. 1. cap. 18.

Caſsia (Cinnamomū vulgare) ſuffimentis vel fœminis in ſolio deſidentibus prodeſt ad dilatationem vuluæ. lib. 1. cap. 12.

Cyperi radix fotu. lib. 1. cap. 4.

Ebulus ſambuci vires habet. lib. 4. c. 168.

Fici lacteus ſuccus cum amygdalis potus. lib. 1. cap. 145.

Fœni græci decocti ſuccus fœminarum malis ſubuenit, & ſiue tumor, ſiue præcluſio ſit vuluæ, fouentur, & inſident. Item: Eiuſdem in aqua decocti cremor expreſſus, locos dilatat & emollit, ſi cum anſerino adipe peſſi vice ſubijciatur. lib. 2. cap. 96.

Iridis radicum decoctum, fœminarum fotibus vtiliter imponitur, ad emolliendos locos, laxandaque in eis venarum ſpiracula. lib. 1. cap. 1.

Myrrha vuluam præcluſam aperit. libr. 1. cap. 67.

Narcaphthum conſtrictionibus vuluę ſuffitu prodeſt. lib. 1. cap. 22.

Oleum cicinum prodeſt vuluis præcluſis. lib. 1. cap. 33.

Peucedanum potum, vuluam aperit. libr. 3. cap. 76.

Porri capitati coma in aqua maris & aceto cocta, in deſeſsionibus ad præcluſiones vuluæ vtilis habetur. lib. 2. cap. 143.

Sambuci radix vuluas emollit inſidentium decocto, patefacit earum ſpiracula & vitia corrigit. Acini in vino poti, eodem funguntur munere. lib. 4. cap. 168.

Styrax vuluæ præcluſæ conuenit. lib. 1. capite 68.

Vnguentum abrotoninum. lib. 1. cap. 49.

Vnguentum butyrinum. lib. 1. cap. 53.

Vnguentum crocinum. lib. 1. cap. 53.

Vnguen-

Vnguentum cyprinum. lib. 1. cap. 54.
Vnguentum irinum. lib. 1. cap. 55.
Vnguentum mendesium. lib. 1 cap. 61.
Vnguentum metopium. lib. 1. cap. 60.
Vnguentum narcissinum. lib. 1. cap. 52.
Vnguentum ociminum. lib. 1. cap. 48.
Vnguentum onychinum. lib. 1. cap. 53.
Vnguentum sampsuchinum. lib. 1. c. 47.
Vnguentum styracinum. lib. 1. cap. 53.
Vnguentum susinum. lib. 1. cap. 51.

Vrticæ semen ex passo potum, vuluæ ora patefacit. lib. 4. cap. 89.

Eryngij radix præstat ad vuluarum præclusiones. lib. 3. cap. 21. MATTHIOL.

Stœchadis citrinæ flores adduntur in fomentis, quæ ad vteri obstructiones parantur. lib. 4. cap. 52.

Ad vteri inflationem. CAP. CCCCXLIX.

AGaricum, fœminis quas inflatio vuluæ vexat, vtiliter trium obolorum pondere ex aceto mulso datur. lib. 1. cap. 1. DIOSCOR.

Dictamnum Pulegij vires habet. lib. 3. capite 31.

Geranij primo loco descripti radix drachmæ pondere in vino pota, vuluæ inflationes discutit. lib. 3. cap. 114.

Panacis heraclei succus ex melle dilutus, inflationes quæ vuluam malè habent, discutit. lib. 3. cap. 48.

Pulegij decoctum cõtra inflationes vuluæ in desessiones cõuenienter adijcitur. l. 3. c. 30.

Ruta facit ad inflationes vuluæ cum oleo decocta & infusa. lib. 3. cap. 45.

Vinum chamędryites vuluæ inflationibus subuenit. lib. 5. cap. 42.

MATHIOL. Imperatoriæ radix mirificè discutit vteri flatus. lib. 3. cap. 65.

Nux myristica præstat ad flatuosos vteri cruciatus, hoc modo: coquitur vnà crassiusculè tusa cum matricariæ radicibus, ex senis vncijs vini albi generosi, ad tertias, deinde percolatur decoctum, & additis sacchari duabus drachmis propinatur. lib. 1. cap. 141.

Sisymbrium vnà cum parthenio in calenti tegula calefactum, & odorato meraco aspersum, ventri applicatum, vteri inflationes discutit. lib. 2. cap. 121.

Ad vteri tumorem. CAP. CCCCL.

DIOSCOR. FOEni græci decocti succus, fœminarum malis subuenit, & siue tumor, siue præclusio sit vuluæ, fouentur & insident. libr. 2. capite 95.

Vnguentum amaracinum subditum, vuluæ tumores discutit. lib. 1. cap. 57.

MATHIOL. Aquæ sulphurosæ tumorem in vtero genitum mirificè resoluunt. lib. 5. cap. 14.

Lupuli flores & folliculi in desessionibus additi, præstant ad tumidos fœminarum locos. lib. 4. cap. 140.

Ad vteri duritiem. CAP. CCCCLI.

DIOSCOR. ACori decoctum insidentibus ad mulie bres affectus Iridis modo vtiliter imponitur lib. 1. c. 2.

Agerati herbæ vſtæ nidor vuluæ duritias emollit. lib. 4. cap. 54.

Anthyllis trita, vuluæ pituitas emollit, cum roſaceo & lacte impoſita. lib. 2. cap. 66.

Butyrum contra duritias vuluæ efficax eſt, quod nec virus reſipit nec vetuſtatem ſentit. lib. 2. cap. 66.

Ebulus Sambuci vires habet. libr. 4. capite 168.

Fœni gręci in aqua decocti cremor expreſſus, locos dilatat & emollit, ſi cum anſerino adipe peſsi vice ſubijcitur. lib. 2. cap. 95.

Iridis decoctum fœminarum fotibus vtiliter imponitur ad emolliendos locos. libr. 1. capite 1.

Ladanum peſsis admiſtum. lib. 1. cap. 110.

Lilij radix inaſſata, & ex roſaceo trita & illita. lib. 3. cap. 99.

Maluæ decoctum vuluas inſeſsione mollit. lib. 2. cap. 111.

Mandragoræ ſuccus peſsis emollientibus admiſcetur. lib. 4. cap. 71.

Matricaria: vide Parthenium.

Myrrha vuluam emollit. lib. 1. cap. 67.

Oleum hyoſcyaminum peſsis miſcetur, ad emolliendum vtile. lib. 1. cap. 36.

Oleum picinum Picis liquidæ vires habet. lib. 1. cap. 79.

Panacis heraclei ſuccus ex melle dilutus, duritias vuluæ diſcutit. lib. 3. cap. 48.

Parthenij decoctum inſeſſu. lib. 3. cap. 138.

Pix liquida cum pari cera. lib. 1. cap. 78.

Porri capitati coma in aqua maris & aceto cocta, in desessionibus vtilis. lib. 2. cap. 143.

Pulegij decoctum insessu. lib. 3. cap. 30.

Sambuci radix decocta insidentium vuluas emollit. Acini in vino poti, idem faciunt. lib. 4. cap. 168.

Styrax vuluas emollit. lib. 1. cap. 68.

Vnguentum abrotoninum. lib. 1. cap. 49.

Vnguentum amaracinum. libr. 1. cap. 57.

Vnguentum anethinum. lib. 1. cap. 50.

Vnguentum butyrinum. lib. 1. cap. 53.

Vnguentum crocinum, cum croco, cera, medulla, duplicato olei pondere. lib. 1. c. 53.

Vnguentum mendesium. lib. 1. cap. 61.

Vnguentum metopium. lib. 1. cap. 60.

Vnguentum narcissinum. lib. 1. cap. 52.

Vnguentum onychinum. lib. 1. cap. 53.

Vnguentum styracinum. lib. 1. cap. 53.

Vnguentum telinum. lib. 1. cap. 46.

MATHIOL. Lupuli flores & folliculi in desessionibus additi, præstant ad induratos & tumidos fœminarum locos. lib. 4. cap. 140.

Oleum è lini semine expressum, fœminarum induratos locos mollit. lib. 2. cap. 96.

Ad vteri dolores. CAP. CCCCLII.

DIOSCOR. Centaurij magni radicis drachmæ duæ in vino tritæ, ad vuluæ dolores potui dantur. lib. 3. cap. 6.

Chamæsyces rami ex vino triti, & in pesso appositi. lib. 4. cap. 164.

Clematidis primæ folia cum lacte, rosaceo

aut

aut cyprino in pesso subdita. lib. 4. cap. 6.

Oleum amygdalinum contra vuluarũm dolores efficax est. lib. 1. cap. 34.

Pœoniæ grana nigra numero quindecim, in aqua mulsa vel vino pota. lib. 3. cap. 140.

Rosarum aridarum in vino decoctarum expressus liquor infusus. lib. 1. cap. 112.

Verbenacæ folia cum suillo adipe recenti aut rosaceo imposita, vuluæ dolores finire putantur. lib. 4. cap. 55.

Vinum è dauci radicibus. lib. 5. cap. 45.

Vinum picatum vtile. lib. 5. cap. 39.

Vrinæ sedimentum cum cyprino feruefactum & inditum. lib. 2. cap. 74.

Alsine ex oleo chamæmelino feruefacta, illinitur vtiliter ventri ad vteri dolores. Cõpend. pag. 763. MATHIOL.

Aquæ sulphurosæ præstant ad vteri dolores. lib. 5. cap. 14.

Botryos herba recens facit ad vteri dolores, si in calenti tegula cretico vino irrorata calefiat, & ventri imponatur. lib. 3. cap. 113.

Castoreum mirificum est auxilium, vbi discrimen adsit, ne vteri doloribus laborantes, tremore, contractione, conuulsionéue afficiantur. lib. 2. cap. 23.

Chelidonij maioris herba vnà cum radice tusa, & oleo chamæmelino feruefacta & vmbilico illita. lib. 2. cap. 176.

Helxine: vide Parietaria.

Morsus diaboli radix per se estur, aut eius decocti vinum vtiliter bibitur. lib. 2. c. 174.

Nux myriſtica præſtat ad flatuoſos vteri cruciatus hoc modo: Craſsiuſculè tuſa coquitur vnà cum matricariæ radicibus ex ſenis vncijs vini albi generoſi ad tertias, deinde percolatur decoctum, & additis duabus drachmis ſacchari propinatur. lib. 1. cap. 141.

Oleum amygdalarum dulcium, contra vuluarum dolores, illitum & potum facilè præſtat. lib. 1. cap. 34. Item: Vteri dolores mulcet, ſi ſex vnciarum pondere calidum bibatur: eſt enim certum auxilium. Compend. pag. 147.

Oleum quod inſolatis in eo floribus Gelſimini paratur, illinitur vtiliter mulieribus ad frigidos vteri cruciatus. Comp. pag. 27.

Oleum quod Iridis Illyricæ floribus & radicum ſucco paratur, præſtat ad frigidos vteri dolores. lib. 1. cap. 1.

Oleum laurinum tradidit Meſue ad vuluę dolores efficax eſſe. lib. 1. cap. 38.

Oleum è ſcorpionibus noſtrum vteri dolores ex flatu vel frigore genitos mulcet. lib. 2. cap. 11.

Parietaria vtiliter additur in clyſteribus, quæ ad vteri dolores parantur. lib. 4. c. 81.

Tuſsilaginis maioris radix drachmarum duarum pondere ex vino pota. lib. 3. c. 110.

Vincetoxici radices in deſeſsionibus adduntur vtiliter, quæ fiunt ad mulcendos vteri dolores. lib. 3. cap. 90.

Ad vteri perfrictiones. CAP. CCCCLIII.

Cy-

CYperi radix vuluæ perfrictionibus fotu prodeſt. lib. 1. cap. 4. DIOSCOR.

Opobalſamum medetur perfrictionibus vuluæ, cum roſaceo cerato appoſitum. lib. 1. cap. 18.

Cari ſemen auxiliatur frigidis vteri affecti- bus. lib. 3. cap. 57. MATHIOL.

Cubebæ frigidis vteri affectibus auxilian- tur. lib. 1. cap. 10.

Dictamni albi radix datur contra frigidos vteri morbos. lib. 3. cap. 33.

Gattaria vterum valenter calefacit. Item: valet ad omnes vteri morbos à pituitoſis ex- crementis aut flatu genitos. lib. 3. cap. 36.

Lauendula vterum calefacit. lib. 1. cap. 6.

Menthæ græcæ ſuccus epotus, frigido v- tero ſubuenit. lib. 3. cap. 35.

Nardus Italica vterum calefacit. libr. 1. ca- pite 6.

Nuces myriſticæ frigidis vteri affectibus mirificè proſunt. lib. 1. cap. 141.

Oleum quod inſolatis in eo gelſimini flo- ribus paratur, illinitur vtiliter mulieribus ad frigidos vteri cruciatus. Comp. pag. 27.

Stœchadis citrinæ flores adduntur in fo- mentis, quæ ad frigidos vteri morbos paran- tur. lib. 4. cap. 52.

Ad vteri collectiones. CAP. CCCCLIIII.

SOnchi ſuccus in vellere appoſitus, vuluę collectionibus opitulatur. lib. 2. cap. 124. DIOSCOR.

Vnguentum ſuſinum vuluæ collectiones aperit. lib. 1. cap. 51.

Ad vteri inflammationes. CAP. CCCCLV.

DIOSCOR. ALthæa cocta in vino vel aqua mulsa, adiecto suillo adipe, aut anserino, terebinthináue, vt malagmatis lentor fiat, ad vuluæ inflammationes facit, in pessis subdita. Decoctum eodem fungitur munere. lib. 3. c. 146.

Artemisia feruefacta insessu. lib. 3. cap. 110.

Butyrum, quod nec virus resipit, neq; vetustatem sentit, efficax est. lib. 2. cap. 66.

Iunci odorati decoctum ad desidentium fotus vtile. lib. 1. cap. 16.

Leucoij lutei flores aridi feruefacti, in desessionibus vtiles. lib. 3. cap. 121.

Lini seminis decoctum in desessionibus perquàm vtile. lib. 2. cap. 96.

Matricaria: vide Parthenium.

Melilotus ex passo cocta illita: interdum autem addito oui luteo assato; aut fœni græci farina; lini semine aut polline, aut capitulis papaueris, intybóue. lib. 3. cap. 41.

Nardum Indicum &

Nardum Syriacum aquæ incoctum ad insessus. lib. 1. cap. 6.

Oleum amygdalinum: lib. 1. cap. 34.

Parthenij decoctum insessu. lib. 3. c. 138.

Sertula campana: vide Melilotus.

Viticis herbæ & seminis decoctum, in desessione valet. lib. 1. cap. 116.

Vnguentum irinum. lib. 1. cap. 55.

MATHIOL. Balsaminæ fructus exempto semine insolantur diu in oleo omphacino, aut inacerantur eodem oleo in balneo calentis aquæ, aut

equis

equino calente fimo, fitq; inde oleum, quod valet ad inflammatos vteros ſiphone iniectum. lib. 4. cap. 177.

Hyoſcyaminum oleum, (cuius præparationẽ infr. c. 405. inuenies) efficaciſsimum eſt medicamentum ad inflammationes pudendorum vtriuſque ſexus. lib. 1 cap. 36.

Viticella: vide Balſamina.

Ad vteri eroſiones & exulcerationes.

CAP. CCCCLVI.

AMurca vuluæ exulcerationibus vtiliter infunditur. lib. 1. cap. 120. DIOSCOR.

Aſclepiadis folia, aduerſus vuluæ vlcera quæ cacoethe vocantur, illinuntur. libr. 3. capite 90. welt m [illegible]

Fœnum græcum viride cum aceto, vtiliſſimum eſt imbecillibus locis & vlcera ſentientibus. lib. 2. cap. 95.

Lac bubulum: Item

Lac caprinum: Item

Lac ouillum, per ſe, vel cum hordeacea ptiſana, aut halicaceo cremore, exulceratæ immittitur vuluæ. lib. 2. cap. 64.

Lini ſeminis decoctum vuluę eroſionibus immittitur. lib. 2. cap. 96.

Maluæ decoctum clyſtere infuſum, prodeſt vuluæ eroſionibus. lib. 2. cap. 111.

OEſypum cum meliloto & butyro, vuluæ vlcera explet & emollit. lib. 3. cap. 67.

Portulacæ ſuccus vuluarum eroſionibus immittitur. lib. 2. cap. 117.

Vnguentum crocinum, contra vuluæ vlcera quæ cacoethe vocantur, prodest cum croco, cera, medulla, duplicato olei pondere. libr. 1. cap. 53.

Vnguentum butyrinum eandem vim habet. lib. 1. cap. 53.

Vnguentum melinum exulceratis vuluis immittitur. lib. 1. cap. 44.

Vnguentum onychinum, &

Vnguentum ſtyracinum, crocino, viribus cognata ſunt. lib. 1. cap. 53.

MATHIOL. Balſaminę fructus exempto ſemine diu inſolantur in oleo omphacino, aut macerantur eodem oleo in calentis aquę balneo aut equino fimo calente, fitque inde oleum, quod valet ad exulceratos vteros ſiphone iniectū. lib. 4. cap. 177.

Conſolidæ mediæ folia illita, vel eorum ſuccum, efficax medicamentum eſſe prædicant vlceribus pudendorum virilium & muliebrium. lib. 4. cap. 9.

Malicorio præcipua vis eſt aduerſus pudendorum vlcera, ſiquidem id exiccatum, & cum ſicca pariter marina ſpongia, & aloe, tritum, æquali omnium portione, addito aluminis vſti momento, vuluæ vlcera in mulieribus breui ad ſanitatem deducit. lib. 1. capite 127.

Solidago: vide Conſolida.

Viticella: vide Balſamina.

v. s. pag. 723.

Ad tibiarum vlcera & fluxiones.

CAP. CCCCLVII.

Bryo-

BRyoniæ folia, fructus & radix, putrentium tibiarum tædio efficaciter ex sale illinuntur. lib. 4. cap. 176. DIOSCOR.

Fici cum atramento sutorio deploratis ferè tibiarum fluxionibus & cacoethicis vlceribus medetur. lib. 1. cap. 145.

Vitis alba: vide Bryonia.

Cynoglossi folia recentia, medentur imposita tibiarum vlceribus. Comp. pag. 829. MATHIOL.

Matrisyluæ: siue

Periclymeni folia & eorum succus, veniunt vtiliter in vnguenta, quæ ad vlcera quę in cruribus eueniunt, parantur. Compend. pag. 639

Ad varices CAP. CCCCLVIII.

CIrsij radicem loco laboranti adalligatam, varicum dolores sedare Andreas scripsit. lib. 4. cap. 114. DIOSCOR.

Ad intertrigines. CAP. CCCCLIX.

COrij veteris cremati cinis illitus, intertrigines sanat. lib. 2 cap. 42. IDEM.

Piceæ: &

Pini cortex tritus & illitus, intertrigini prodest. lib. 1. cap. 74.

Rosis siccis ac tritis femina asperguntur. lib. 1. cap. 112.

Viticis virgam qui manu tenet dum iter facit, negatur intertriginem sentire. lib. 1. capite 116.

Ad defatigatos. CAP. CCCCLX.

DIOSCOR. VInum bunites prodeſt dimicatione aut longo equitatu fatigatis. lib. 5. cap. 42.

MATHIOL. Alui folia recentia nudis pedum plantis ſuppoſita viatoribus itinere de fatigatis leuamentum præſtant. lib. 1. cap. 93.

Artemiſiam adalligatam (vt quidam putant) qui defert viator, negatur laſsitudinem ſentire. lib. 3. cap. 111.

Ad pedum tumores. CAP. CCCCLXI.

IDEM. TIliæ folia trita & aqua conſperſa, pedum tumores diſcutiunt. lib. 1. cap. 108.

Ad perniones. CAP. CCCCLXII.

DIOSCOR. ACaciæ ſuccus valet ad perniones. libr. 1. cap. 115.

Adipem vrſinum conſtat pernionibus ſubuenire. lib. 2. cap. 69.

Alumen cum aqua aſperſum. lib. 5. cap. 82.

Aqua marina pernionibus ante vlcera fotu prodeſt. lib. 5. cap. 15.

Arctij radix cum ſemine decocta, fotu prodeſt. lib. 4. cap. 101.

Arum Dracunculi vires habet. lib. 2. c. 162.

Aſini vngulæ illitæ. lib. 2. cap. 40.

Aſphodeli radicibus excauatis oleum infuſum & igni decoctũ, illitu exulceratis pernionibus conducit. lib. 2. cap. 164.

Betæ radicis & foliorum decoctum, perniones fotu mitigat. lib. 2. cap. 116.

Cancrorum fluuiatilium exuſtorum cinis, perniunculos cum decocto melle lenit. libr. 2. cap. 10.

Cycla-

Cyclamini radicis decocto perniones fo-
neri congruum est. Item: Radix excauata, oleo expleta, & cineri feruenti imposita, adiecto interdum Tyrrhenicæ ceræ momento, vt strigmenti crassitudinem vnguentum contrahat, est medicamentum cum primis vtile pernionibus. lib. 2. cap. 158.

Dracunculi maioris folia in vino cocta & imposita. lib. 2. cap. 160.

Dracunculi minoris folia in vino cocta & illita. lib. 2. cap. 161.

Erui cremor perniones sanat fouendo. lib. 2. cap. 102.

Fici crematæ, cum cerato. lib. 1. cap. 145.

Hastula regia: vide Asphodelus.

Lens cum punici putamine ac siccis rosis adiecto melle decocta. lib. 2. cap. 100.

Orobus: vide Eruum.

Pulmo marinus recens tritus & illitus. lib. 2. cap. 36.

Ranunculi tepente decocto perniones fouentur. lib. 2. cap. 171.

Rapi decocto perniones fouentur. Contritoque rapo atq; imposito iuuantur. Item: si excauatæ radici rosaceum ceratum adigatur, & feruenti cinere eliquescat, exulceratis pernionibus proficiet. lib. 2. cap. 104.

Scillæ radix tosta efficaciter illinitur. lib. 2. cap. 167.

Thus cum suillo aut anserino adipe impositum. lib. 1. cap. 70.

Thuris cortex item. lib. 1. cap. 71.

Thuris manna. lib. 1. cap. 72.

Vmbilici Veneris ſuccus. lib. 4. cap. 87.

Vnguentum melinum. lib. 1. cap. 44.

Vnguentum telinum cum cera. lib. 1. c. 46.

MATHIOL. Cancrorum fluuiatilium exuſtorum cinis oleo ſubactus, perniones ſanat. lib. 2.

Punici cortice ex vino decocto & impoſito, perniones ſanantur. lib. 1. cap. 127.

Ad calceamentorum attritus. CAP. CCCCLXIII.

DIOSCOR. CEpæ ſuccus, contra calceamentorum attritus, cum gallinaceo adipe vtilis eſt. lib. 2. cap. 145.

Corij veteris cremati cinis illitus. l. 2. c. 42.

Oleum myrteum. lib. 1. cap. 37.

Pulmo agninus. Item:

Pulmo ſuillus. Item:

Pulmo vrſinus impoſitu, attritus à calceamentis contractos, ab inflammatione tuetur. lib. 2. cap. 37.

MATHIOL. Leporis pulmo frequenter adhibitus, attritos ex calceamentis pedes ſanat. lib. 2. c. 18.

Ad pedum rimas. CAP. CCCCLXIIII.

DIOSCOR. CAncrorum fluuiatilium exuſtorum cinis, rimas pedum cum decocto melle lenit. lib. 2. cap. 10.

Oleum picinum. lib. 1. cap. 79.

Pix liquida. lib. 1. cap. 78.

Scillæ crudæ interanea pars in oleo feruefacta, vel cum reſina liquefacta & impoſita. lib. 2. cap. 167.

MATHIOL. Secalæ culmorum cinis aqua ſubactus, & illi-

illitus, pedum rimas ſanat. Comp. pag. 168.

Tritici è granis inter ferri laminas igne calefacti compreſsis fit oleum, quo vtuntur ad pedũ rimas, quas frigus excitauerit. l. 2. c. 78.

Vernix ſiccus addito tum roſaceo tum myrtino, hiantibus frigore pedum ſciſſuris illitu ſuccurrit. lib. 1. cap. 87.

Ad manuum rimas. CAP. CCCCLXV.

Filiculæ: ſiue Polypodij radix trita aduerſus rimas quæ inter digitos ſunt, efficaciter illinitur. lib. 4. cap. 180. DIOSCOR.

Oleum quod ex ouorum vitellis diu in ſartagine frixis elicitur, rimas manuum ſanat. lib. 2. cap. 44. MATHIOL.

Oleum fit è tritici granis inter laminas ferri igne calefacti compreſsis, quo ad manuum rimas, quas frigus excitauerit, vtuntur. lib. 2. cap. 78.

Pomata (cuius præparationem ſuprà capite 141. habes) in Italia frequentiſsimum obtinet vſum ad manuum rimas, tam à frigore quàm acri ſucco factas. lib. 2. cap. 69.

Secalæ culmorum cinis aqua ſubactus, & illitus, manuũ rimas ſanat. Cõp. pag. 168.

Vernix ſiccus addito tum roſaceo tum myrtino, hiantibus frigore manuum ſciſſuris illitu ſuccurrit. lib. 1. cap. 87.

Ad acaros. CAP. CCCCLXVI.

Aqua quæ è Limoniorum ſucco, calentis aquæ balneo & vitreis organis extrahitur, acaros interimit. lib. 1. cap. 111. IDEM.

Ad vngues extrahendos. CAP. CCCCLXVII.

DIOSCOR. VIscum cum sandaracha aut auripigmento illitum, vngues extrahit. Mistum cum calce & vini fæce, suam vim intendit. libr. 3, cap. 87.

Vua passa illita, mobiles vngues celeriter extrahit. lib. 5. cap. 4.

Ad vngues fractos. CAP. CCCCLXVIII.

IDEM. BVlbi omnes: ex polenta illiti, fractis vnguibus medentur. lib. 2. cap. 165.

Ad vngues scabros. CAP. CCCCLXIX.

IDEM. ALumen aspersum cum aqua, vnguium scabritijs conuenit. lib. 5. cap. 82.

Chelidonium minus scabros vngues eximit. lib. 2. cap. 177.

Cupressi pilulæ in aceto coctæ, & cum lupinis detritæ, scabros vngues deijciunt. Folia idem præstant. lib. 1. cap. 86.

Fæx vini cremata, cum resina vngues scabros aufert. lib. 5. cap. 90.

Halica in aceto decocta, scabros vngues extricat. lib. 2. cap. 89.

Lapathi radices ex aceto coctæ, vel crudæ illitæ, scabrosos vngues persanant, sed antea locus aceto & nitro in sole perfricandus. lib. 2. cap. 108.

Lini semen scabros vngues eximit, cum pari modo nasturtij & mellis. lib. 2. cap. 96.

Olea: quod intra nucleum est, ex adipe & farina scabros vngues excutit. lib. 1. cap. 118.

Oleum

Oleum picinum Picis liquidæ vires habet. lib. 1. cap. 79.

Pix liquida adiecta pari cera, ſcabros vngues extricat. lib. 1. cap. 78.

Ranunculi flores, cauliculi & folia illita, vngues ſcabros extricant. lib. 2. cap. 171.

Sandaracha cum pice, vngues ſcabros eximit. lib. 5. cap. 81.

Sulphur, ſcabros vngues, cum reſina terebinthina miſtum, aufert. lib. 5. cap. 83.

Ad pterygia. CAP. CCCCLXX.

ACaciæ ſuccus valet ad pterygia. lib. 1. capite 115. DIOSCOR.

Acetum ad pterygia cum aliquo conuenienti efficax eſt. lib. 5. cap. 17.

Aloe pterygia ad cicatricem ducit. libr. 3. cap. 22.

Alumen cum aqua aſperſum, pterygijs conuenit. lib. 5. cap. 82.

Fici cum malicorio pterygia purgant. libr. 1. cap. 145.

Glycyrrhizæ radicis farina pterygijs conuenientiſsimè inſpargitur. lib. 3. cap. 5.

Marrubij folia cum melle pterygia ſiſtunt. lib. 3. cap. 102.

Myrti arentium foliorum farina vtiliter inſpargitur pterygijs. Item: Folia cruda, ſeu cremata cum cerato, paronychijs medentur. lib. 1. cap. 128.

OEnanthes in teſta candentibus prunis crematæ cinis cum melle pterygia ſanat. lib. 5. cap. 5.

Rhois folia pterygia cohibent, ex aceto vel melle illita. lib. 1. cap. 124.

Rubigo ferri perquàm vtilis ad pterygia. lib. 5. cap. 53.

Sal pterygia consumit. lib. 5. cap. 85.

Salis spumæ eadem vis. lib. 5. cap. 86.

Tithymali lac valet ad pterygia. libr. 4. capite 159.

Ad paronychias siue reduuias. CAP. CCCCLXXI.

DIOSCOR. Bryoniæ radix in oleo decocta, vsq; dum liquescat, reduuias committit. lib. 4. capite 176.

Eboris scobe illito paronychia sanantur. lib 2. cap. 50.

Lycium reduuijs medetur. lib. 1. cap. 114.

Mali punici, præsertim acidi, nucleorum succus expressus, coquitur cum melle ad reduuias. lib. 2. cap. 127.

Myrti foliorum arentium farina, vtiliter inspargitur paronychijs. Item: folia cruda, seu cremata cum cerato illita. lib. 1. cap. 128.

OEnanthes in testa candentibus prunis crematæ cinis, reduuias cum melle sanat. lib. 5. cap. 5.

Oleæ syluestris folia trita & illita, reduuias cohibent. lib. 1. cap. 118.

Paronychia paronychijs remedio est illita. lib. 4. cap. 49.

Quinquefolij radix in aceto cocta, reduuias sanat. lib. 4. cap. 38.

Rubigo ferri perquàm vtilis ad reduuias. lib. 5. cap. 53.

Thus paronychijs cum melle medetur. lib. 1. cap. 70.

Thuris cortex item. lib. 1. cap. 71.

Thuris manna. lib. 1. cap. 72.

Vitis alba: vide Bryonia.

Herba paris recens tusa & illita, paronychijs medetur. Comp. pag. 748. MATHIOL.

Ad arthritin siue articularem morbum.

CAP. CCCCLXXII.

Acetum mulsum articulorũ morbo conflictatis prodesse creditur. lib. 5. cap. 17. DIOSCOR.

Agaricum facit ad articulorum dolores, si tribus obolis cum aceto mulso assumatur. lib. 3. cap. 1.

Ammoniaci drachma vna pota, articulorum doloribus liberat. lib. 3. cap. 82.

Amurca cruda & recenti, articularios dolores foueri, vtilissimum. lib. 1. cap. 120.

Apiastri folia illita, articularios dolores sedant. lib. 3. cap. 101.

Bitumen concalfactum, & cum farina hordeacea, nitro & cera illitum, articulorum doloribus prodest. lib. 1. cap. 85.

Brassicæ succus articulorum vitijs cum fœni græci farina & aceto illinitur. lib. 2. c. 13.

Bulbi esculenti articulorum doloribus efficaciter illinuntur. lib. 2 cap. 165.

Elleborus niger prodest articularijs doloribus. lib. 4. cap. 146.

Hordeaceæ farinæ cremor cum aceto subactus, itidem & cum pice, contra articulo-

lorum fluxiones prodest. lib. 2. cap. 79.

Ius è vetere gallinaceo articularijs morbis prodest. lib. 2. cap. 43.

Mandragoræ radix cum polenta illita, articulorum cruciatus sedat. lib. 4. cap. 71.

Mei radices cum melle tritæ in eclegmate, articulorum doloribus auxiliantur. lib. 1. capite 3.

Melissa: vide Apiastrum.

Narcissi radix, diuturnis articulorum doloribus, trita ex melle & imposita, subuenit. lib. 4. cap. 155.

Oxymel: vide Acetum mulsum.

Psyllium: vide Pulicaria.

Pulegij herbæ siccæ farina inspergitur à balneo ad frigidos articulorũ cruciatus: sed arcta fascia liganda est, vt cuti perbellè hæreat, siquidem hoc modo non solùm dolores sedat, sed etiam refrigeratam particulam excalfacit. lib. 3. cap. 30.

Pulicaria herba, articulorum morbis illitu auxiliatur. lib. 4. cap. 65.

Quinquefolij radicum decoctum potum, articulorum cruciatibus auxiliatur. libr. 4. capite 38.

Rhapontici idem vsus & pondus cum agarico. lib. 3. cap. 2.

Ruta pota facit ad articulorum cruciatus. Item: Ex melle illinitur articularijs doloribus. lib. 3. cap. 45.

Thapsiæ succus in diuturnis articulorum valetudinibus vtiliter illinitur. lib. 4. c. 151.

Thy-

Thymoxalme veteres vtebantur, dabantq; in articularibus morbis, ternos quaternosúe cyathos, aqua calida dilutos. lib. 5. cap. 20.

Veratrum: vide Elleborus.

Vinum melitites prodest articulario morbo. lib. 5. cap. 11.

Vnguentum anethinum prodest articulorum doloribus. lib. 1. cap. 50.

Vua passa sine nucleis trita, & cum ruta imposita, enatas in articulis putredines sanat. lib. 5. cap. 4.

Abietis lachryma pota, arthriticos dolores mulcet. lib. 1. cap. 74. MATHIOL.

Aiugæ vniuersæ plantæ decoctum, facit ad omnes articulorum affectus à pituita prouenientes, si pluribus propinetur diebus ex rhodomelle & oxymelite. lib. 3. cap. 157.

Aquæ sulphurosæ compaginum tumores discutiunt, & dolores mitigant. lib. 5. c. 14.

Asarinam præferunt noui quidam herbarij ad articularios morbos. lib. 1. cap. 9.

Balsami factitij liquor, qui secundo stillicidio fluxit, mirificè compaginum cruciatibus succurrit. libr. 1. cap. 18. Huius balsami præparatio suprà habetur.

Chamæpitys: vide Aiuga.

Cortusæ plantam ad mulcendum articulorum cruciatus à quacunque causa exortos, valere expertum est: nam ipsius floribus in amygdalino oleo recenter presso & rosaceo quod completũ vocant, pari pondere cõmistis, diu insolatis, fit ad hoc medicamentum

præſtantiſsimum, vbi egelidum illinatur. lib. 4. cap. 17.

Geranij ſecundi fotu vſurpantur ad articulorum dolores. Comp. pag 537.

Herbæ paralyſi recentiores vim efficacem tribuunt ad articulorum dolores. lib. 4. c. 99.

Larigna è reſina fit oleum, & aqua diſtillatorio vaſe, ad articulorum dolores à frigiditate prognatos plurimum præſtans. lib. 1. cap. 74.

Maſtiche tollit mulcetque frigidos articulorum dolores, ſi vnà cum cumino, pulegio, ſaluia, lauri baccis, & ſabina, melle excipiatur & dolorifico loco applicetur. lib. 1. c. 75.

Nucibus myriſticis è recentibus prius contuſis & in cacabo calefactis prælo exprimitur liquor, qui refrigeratus ceræ nouæ instar concreſcit, fragrantiſsimum ſpirans odorem, articulorum diuturnis doloribus à frigore excitatis vtiliſsimus. lib. 1. cap. 141.

Oleum ex auellanarum nucleis expreſſum, articulorum dolores inunctum iuuat. lib. 1. cap. 142.

Oleum balaninum facit ad compaginum cruciatus. lib. 1. cap. 35.

Oleum flammulæ in articulorum doloribus, aut calidum inunctum, aut clyſteribus infuſum. Id autem præparant hoc modo: Flammulæ folia tenuiſsimè conciſa in roſaceum imponunt, quod vitreum vas exceperit, ac inde per æſtatem inſolant obturato vaſe. Item: Datur etiam in cibo, trium drachma-

chmarum pondere. libr. 4. cap. 7.

Oleum quod Gelsimini floribus in eo insolatis paratur, illinitur ad frigidos quoscunque articulorum affectus. Comp. pag. 27.

Oleum quod ex ouorum vitellis diu in sartagine frixis elicitur, articulorum cruciatus mulcet. lib. 2. cap. 44.

Primula veris: vide Herba paralysis.

Pseudocosti radicis decoctum præferunt aduersus articulorum morbos, vbi clystere infunditur. lib. 1. cap. 15.

Rosmarinum coronarium vtiliter additur in articulorum fomentis. lib. 3. cap. 73.

Saluia omnibus articulorum doloribus, tam in potionibus quàm in fomentis confert. lib. 3. cap. 34.

Terebinthina resina valet ad articulorum dolores, vbi frequenter sumitur vnciæ pondere, addito chamæpitys, aut saluiæ, aut stœchadis puluere. lib. 1. cap. 77.

Vinum guaiaci (cuius conficiendi rationem infrà cap. 594. inuenies) diuturnis articulorum morbis pituita genitis mirificè succurrit. lib. 1. cap. 111.

Zarza parilla peculiariter præstat ad articulorum dolores. lib. 1. cap. 111.

Ad chiragram siue digitalem morbum.

CAP. CCCCLXXIII.

Aquæ sulphurosæ balneo magnopere iuuantur, vbi quispiam chiragra vexatur. lib. 5. cap. 14. MATHIOL.

Fœni græci fæminis farina in hydromelite decocta addita axungia, chiragræ auxiliatur. lib. 2. cap. 95.

Terebinthina resina valet ad chiragram, vbi frequenter vnciæ pondere sumatur addito chamæpitys, aut saluiæ, aut stœchadis puluere. lib. 1. cap. 77.

Ad ischiam siue coxendicum morbum.

CAP. CCCCLXXIIII.

DIOSCOR. Abrotoni semen crudum tritum & feruefactum ex aqua, in potu auxiliatur coxendicibus. lib. 3. cap. 25.

Acetum mulsum prodesse creditur. libr. 5. capite 18.

Acetum scillinum prodest ischiadicis. Datur ieiunis quotidie sorbendum inter initia exiguum paulatim adaugendo ad cyathum vsque, nonnulli binos dant cyathos aut largius. lib. 5. cap. 21.

Adarces ischiadicis prodest. lib. 5. cap. 95.

Æthiopidis radix decocta pota. l. 4. c. 100.

Agarici drachma vna ex aceto mulso pota. lib. 3 cap. 1.

Aiugæ folia quadraginta diebus ex hydromelite pota. lib. 3. cap. 157.

Althææ radicis decoctæ succus cum vino potus. lib. 3 cap 146.

Amaranti coma è vino pota. lib. 4. c. 52.

Ammoniacum drachmæ vnius pondere potum. Item: inunctum cum nitro & cyprino o eo acopi vice. lib. 3. cap. 82.

An-

Androſæmi ſeminis triti drachmę duę potæ, Iſchiadicis maximè medentur, ſed poſteà quam exorbere oportet. lib. 3. cap. 155.

Arctij radix & ſemen è vino potui dantur. lib. 4. cap. 101.

Arundinis radix ex vino illita. lib. 1. c. 97.

Aſarum vetuſto coxendicum dolori prodeſt, lib. 1. cap. 9.

Aſcyri ſeminis vſus ad Iſchiadicos, potum in hydromelitis ſextario, nam biliosa excrementa ampliſsimè detrahit: ſed aſsiduè dare oportet, donec ſanitati reſtituantur. libr. 3. capite 154.

Aſparagi altilis radix decocta cum ficis aut ciceribus. lib. 2. cap. 118.

Aſparagi ſylueſtris ſemen potum. Item: radicis decoctum. lib. 2. cap. 118.

Betonicæ oboli tres ex aqua poti. l. 4. c. 1.

Bitumen coxendicis auxiliatur. lib. 1. c. 85.

Calamintha Iſchiadicis imponitur, vt ex alto humores euocet, ſummam cutem exurens. lib. 3. cap. 36.

Capparis fructus vtiliſsimè bibitur. lib. 2. cap. 169.

Cardamomum ex aqua potum. lib. 1. cap. 5.

Carpobalſamum potum. lib. 1. cap. 18.

Centaurij minoris decoctum Iſchiadicis conuenientiſsimè infunditur, trahit. n. ſanguinem & dolorem leuat. lib. 3. cap. 7.

Chamæciſsi folia tribus obolis in tribus cyathis aquæ, tricenis quadrageniſue diebus pota. lib. 4. cap. 121.

Chamæleuce lumborum doloribus propitia eſt. lib. 4. cap. 122.

Chamæpitys: vide Aiuga.

Colocynthidis virentis ſucco Iſchiadici vtiliſsimè perfricantur. Item: pilæ eiuſdem aſ refactæ tuſæ & clyſteribus infuſæ proſunt coxendicum doloribus. lib. 4. cap. 171.

Coris ſemen potum. lib. 3. cap. 156.

Corruda: vide Aſparagus ſylueſtris.

Cucumeris ſylueſtris radix infuſa. libr. 4. cap. 149.

Echij radix lumborum dolores ſedat. libr. 4. cap. 25.

Elenij folia ex vino cocta & illita. lib. 1. capite 27.

Euphorbij ſuccus in odorifera potione hauſtus, prodeſt. lib. 3. cap. 79.

Fimum armentariæ bouis coxendicis cruciatus fotu compeſcit. lib. 2. cap. 73.

Garum omne, quod eſt liquamen ex piſcibus & carnibus ſale maceratis, Iſchiadicis infunditur. lib. 2. cap. 31.

Helenium: vide Elenium.

Helichryſum: &

Heliochryſum: vide Amarantum.

Hyperici ſemen quadraginta diebus potũ. lib. 3. cap. 153.

Iberidis radices Iſchiadicis cum axungia ſalſa vtiles, emplaſtri modo quaternis horis alligatæ, vt dein in balneas deſcendatur, & poſtea oleo cum lana locus perungatur. lib. 1. cap. 147.

Iri-

Iridis radix infuſa. lib. 1. cap. 1.

Irionis ſemen coxendicibus prodeſt. libr. 2. cap. 152.

Laſerpitij radix Iſchiadicis conuenit cum irino aut cyprino cerato. lib. 3. cap. 78.

Leontopetali radix miſcetur Iſchiadicorum clyſteribus. lib. 3. cap. 94.

Lepidij foliorum vis acris eſt & exulcerans, quapropter Iſchiadicis trita pręſentiſsimum eſt auxiliū, ſi cum helenij radice quarta horæ parte illinatur. lib. 2. cap. 170.

Leucacanthæ radicis decoctum trium cyathorum menſura ex vino potum prodeſt. lib. 3. cap. 19.

Lolium decoctum ex aqua mulſa illitum. lib. 2. cap. 93.

Lupinorum farina ex aceto illita, coxendicum cruciatus lenit. lib. 2. cap. 103.

Muria Iſchiadicis veteribus infunditur. lib. 5. cap. 87.

Nardum ſylueſtre: vide Aſarum.

Naſturtij ſemen cum polenta ex aceto cōmodè illinitur. lib. 2. cap. 149.

Ocimaſtri ſemen datur Iſchiadicis cum vino, melle, myrrha & pipere. lib. 4. cap. 26.

Oxymel: vide Acetum mulſum.

Panacis heraclei ſuccus Iſchiadicis illinitur. lib. 3. cap. 48.

Papaueris corniculati radix in aqua ad dimidias cocta & pota. lib. 4. cap. 61.

Peucedanum cum aceto & roſaceo illitum prodeſt. lib. 3. cap. 76.

Polemoniæ radix cum aqua pota. libr. 4. capite 8.

Populi albæ cortex vnciæ vnius pondere haustus. lib. 1. cap. 93.

Quinquefolij decoctum potum. l. 4. c. 38.

Rhapontici idem vsus & pondus cum agarico. lib. 3. cap. 2.

Rubiæ radix cum aqua mulsa pota, Ischiadicis opitulatur: bibentes tamen quotidie lauari oportet, & excrementorum quæ redduntur differentiam spectare. libr. 3. cap. 143.

Ruta pota facit ad coxendicum cruciatus. lib. 3. cap. 45.

Ruta syluestris prodest. lib. 3. cap. 45.

Satureia Thymi vim habet. lib. 3. cap. 38.

Scammoniæ radix coquitur in aceto, & cum hordeacea farina teritur cataplasmate Ischiadicis vtili. lib. 4. cap. 165.

Siluri saliti muria infusa. lib. 2. cap. 26.

Sinapi cum ficis admistum, donec rubescat locus, ad coxendicum cruciatus impositum confert, cum permutandæ valetudinis causa, ex alto vitia extrahenda sunt. libr. 2. cap. 148.

Smyrnij semen commodè datur in vino. lib. 3. cap. 65.

Sory ex vino infusum. lib. 5. cap. 78.

Spartij ramis in aqua maceratis, mox tusis, extractus succus Ischiadicis auxiliatur, si cyathi modum ieiuni bibant. Quidam marina aqua macerare malunt, & infundere clystere: strigmenta aũt elicit cruenta. l. 4. c. 152.

Spa-

Spatulæ fætidæ radix cum paſſo pota. lib. 4. cap. 22.

Strigmenta illa, quæ ex palæſtris puluerem ſibi adſciuerunt, in ſordis ſpeciem redacta, Iſchiadicis in fotus aut malagmatis locum calida commodè ſufficiuntur. lib. 1. c. 31.

Thlaſpi ſemen infuſum. lib. 2 cap. 150.

Thymum cum vino & polenta illitum. lib. 3. cap. 37.

Vinum ex aſaro Iſchiadicis conuenit. lib. 5. cap. 44.

Vinum ex panace contra coxendicum dolores efficax eſt. lib. 5. cap. 45.

Vnguentum ſampſuchinum lumborum dolores lenit: ſed cum melle vti eo præſtat, quandoquidem vehementi adſtrictione locos indurat. lib. 1. cap. 47.

Vſtionem vtilem Iſchiadici hunc in modum accipiunt: In eo interſtitio, vbi pollex brachiali cõmittitur, caua veluti lacuna ſubſidet, in qua lana oleo imbuta ſubſternitur, deinde ſigillatim feruentes ſtercoris caprini pilulæ imponuntur, dum vapor per brachium ad coxam ſentiatur peruenire, & coxendicis dolorem mitigare. Aduſtio id genus arabica appellatur. lib 2. cap. 73.

Xyris: vide Spatula fætida.

Abietis lachryma pota, coxendicum cruciatus lenit ſemunciæ pondere pota. lib. 1. capite 74 & Comp. pag. 37. MATHIOL.

Aiugæ tota herba vnà cum radicibus & floribus in puluerem contrita, ſi diebus qua-

draginta sumatur cum resinæ terebinthinæ, siue lariceæ quaternis drachmis, Ischiadicos sanat. lib. 3. cap. 157.

Aquæ sulphurosæ balneo magnopere iuuantur, vbi quispiam coxendicum dolore vexatur. lib. 5. cap. 14.

Artemisiæ aridorum foliorum farina trium drachmarum pondere ex vino pota, medicamentum est optimum ad coxendicum dolorem. lib. 3. cap. 111.

Bellidis genera sunt qui laudent ad Ischiada. lib. 3. cap. 139.

Castoreum iuuat Ischiadicos, drachmæ pondere potum cum tribus opopanacis obolis. lib. 2. cap. 23.

Chamæpitys: vide Aiuga.

Consolidæ regalis herba auxiliatur Ischiadicis. lib. 4. cap. 9.

Daphnoidis recentia folia contusa, vtiliter Ischiadicis illinuntur, tam diu quousque ruborem aut vesicas excitent. lib. 4. cap. 144.

Ebuli semen per diutinas aquæ lotiones à nigro circumstante succo expurgatum, datur vtiliter drachmæ pondere ex chamæpityos decocto Ischiadicis: mulcet enim deiectoria vi mirificè eorum dolores, cùm humores eò fluentes tum reuocet, tum deijciat. Item: Sunt qui ex Ebuli radicibus succum eliciant insolentque subinde, & in pastillos digerant, seruentque ad vsus. Hic clystere infusus, coxendicum dolores tollit, à frigiditate & flatu genitos. lib. 4. cap. 168.

Elenij

Elenij tum radix tum folia illinuntur ad coxendicos affectus. Comp. pag. 26.

Fabalium caulium & siliquarum cinis, ad coxendices cum vetere axungia illitus prodest. lib. 2 cap. 98.

Flammulæ oleum (cuius præparandi rationem capite 472. habes) commendant Ischiadicis, aut calidum inunctum, aut clysteribus infusum. Datur etiam in cibis trium drachmarum pondere. lib. 4. cap. 7.

Ibicis stercus, cùm ad Ischiadicos & Arthriticos admirabile sit auxilium, non duxi prætermittendum, quod de eo scribit Marcellus empiricus. Ille itaque sic habet: Incredibile & vnicum remedium Ischiadicis & Arthriticis hoc est, quo ipse Ausonius medicus sanatus est, & multos ita iacentes, vt mouere se sine cruciatu nequirent, intra quinque dies stare, ambulare autem intra septem dies facit. Conficitur sic: Fimum Ibicum luna septimadecima colliges, quanquam & alia luna vetere collectum, simili efficacia prosit, dum modo medicamen septimadecima luna componatur. Ex eo ergo fimo quantum vnius manus pugno pleno poteris comprehendere, dummodo impar sit numerus pilularum, in mortarium mittes, atque adijcies piperis grana vigintiquinque diligentissimè trita, tunc addes mellis optimi heminam, & vini veterrimi optimi sextarios duos, & contritis prius pilulis vniuersa miscebis, & repones in vasculo vitreo, vt cum fuerit opus,

paratum habeas medicamentum ad subueniendum. Sed vt maior sit medicaminis efficacia, luna septimadecima illud facere debebis, & cùm daturus fueris, à die Iouis incipe, & per dies septem continuos dato, ita, vt qui remediandus est, stans in scabello contra orientem bibat. Quæ potio, si ita, vt scriptum est, data & obseruata fuerit, etiamsi omnibus articulis & coxa infirmus contractusq; fuerit, & immobilis ac desperatus iacuerit, necesse est, vt septima die ambulet. Hæc ille. qui etsi non dixerit, quantum huiusce medicamenti quotidie sumere affectos oporteat, intelligendum tamen censeo, vt in septem æquales partes diuidi debeat, & vna quotidie sumi. lib. 2. cap. 73.

Oleũ quod è nucibus indicis exprimitur, lumborũ dolores mulcet illitum. lib. 1. c. 141.

Pinei nuclei vtiliter dantur Ischiadicis. lib. 1. cap. 74.

Piperis indici recentia cornicula tusa & illita, ischiadicos iuuant, siquidem locum exurunt. lib. 2. cap. 153.

Pseudocosti radicis decoctum præferunt ad coxendicum dolores, vbi clystere infundatur. lib. 1. cap. 15.

Ranunculi quinti radix recens tusa & admota, vesicas excitat: quare Ischiadicis vtiliter illinitur. Comp. pag. 352.

Spinæ infectoriæ decoctum, Ischiadicis bellè confert. Comp. pag. 66.

Terebinthina resina frequenter sumpta vn-

vnciæ pondere, addito chamæpitys, aut ſaluiæ, aut ſtœchadis puluere. lib. 1. cap. 77.

Ad genagram ſiue genuum dolorem.

CAP. CCCCLXXV.

OLeum quod è nucibus indicis exprimitur, genuum dolores mulcet illitum. lib. 1. cap. 141. MATHIOL.

Ad podagram ſiue pedum morbum.

CAP. CCCCLXXVI.

ACetum podagricis calido fotu cum ſulphure auxiliatur. lib. 5. cap. 17. DIOSCOR.

Adeps hircinus cum fimo capræ & croco impoſitus. lib. 2. cap. 69.

Adeps ouillus hircino proportione reſpondet. lib. 2. cap. 69.

Amomi decoctum potum. lib. 1. cap. 14.

Amurca cruda & recenti podagras foueri vtiliſsimum. lib. 1. cap. 120.

Andraſaces: vide Hyoſcyamum.

Ari radix ex fimo bubulo illita. lib. 2. c. 162.

Bitumen concalfactum & cum farina hordeacea, nitro & cera illitum. lib. 1. cap. 85.

Braſsicæ ſuccus cum fœni græci farina & aceto illitus. lib. 2. cap. 113.

Bulbus eſculentus per ſe, vel cum melle impoſitus. lib. 2. cap. 165.

Cochleæ crudæ cum tegumentis impoſitæ podagricas inflammationes leniunt. lib. 2. cap. 9.

Corallina: vide Muſcus marinus.

Cucumeris ſyluestris radix ex aceto decocta & impoſita. lib. 4. cap. 149.

Cucurbitæ ramenta podagras refrigerant illita. lib. 2. cap. 127.

Cyclamini radix decocta prodeſt fotu. lib. 2. cap. 158.

Dictamnum Pulegij vim habet. libr. 3. capite 31.

Ebulus Sambuci effectum præbet. lib. 4. cap. 168.

Fici lacteus ſuccus podagricorum cataplaſmatis cum fœni græci farina & aceto vtilis. lib. 1. cap. 145.

Fimum caprarum cum axungia impoſitum. lib. 2. cap. 73.

Fuci marini omnia genera vim habent refrigeratoriam podagræ in cataplaſmatis efficaciter vtilem: verum ijs vti humidis conuenit priuſquam exareſcant. lib. 4. cap. 95.

Glans vnguentaria cum lolij farina & aqua mulſa illita. lib. 4. cap. 154.

Heliotropij maioris folia illita. libr. 4. capite 185.

Helxine: vide Parietaria.

Hordeacea farina cum cotoneis aut aceto illita podagricis inflammationibus prodeſt. lib. 2. cap. 79.

Hyoſcyami liquamentum cum farina aut polenta, pedum inflammationes placat. Item: ſemen podagris ſubuenit. lib. 4. c. 64.

Intybus podagris auxilio eſt illita. libr. 2. cap. 125.

Lac

Lac humanũ cum meconio & cerato impositum. lib. 2. cap. 64.

Lapis asius: Ex eo fit podagris cataplasma cum fabæ lomento. Item: podagrici iuuantur in solio ex eo lapide excauato pedibus inditis. lib. 5. cap. 99.

Lapis gagates podagricis medicamentis additur. lib. 5. cap. 103.

Lapis thracius item. lib. 5. cap. 104.

Lens palustris per se, vel cum polenta illita. lib. 4. cap. 83.

Lentes cum polenta decoctæ. lib. 2. c. 100.

Leucoij lutei radices cum aceto illitæ. lib. 3. cap. 121.

Musco marino præcipua spissandi vis, & collectiones cohibendi, & podagras, quas refrigerare opus sit. lib. 4. cap. 94.

Mustela in fictili cremata podagræ confert, cinere eius ex aceto illito. lib. 2. cap. 24.

Opium cum lacte muliebri & croco impositum. lib. 4. cap. 60.

Panacis heraclei succus cum vua passa illitus. lib. 3. cap. 48.

Parietariæ succus cum adipe hircino aut cerato cyprino illitus. lib. 4. cap. 81.

Populi nigræ folia cum aceto illita. libr. 1. cap. 93.

Pulegium podagris subuenit, impositum vsque dum rubescat locus. lib. 3. cap. 30.

Pulmo marinus recens tritus & impositus. lib. 2. cap. 36.

Rapi decocto podagrici fouetur. l. 2. c. 104.

Rosmarini semen cum loliacea farina & aceto tritum. lib. 3. cap. 72.

Rubigo ferri illita. lib. 5. cap 53.

Sal cum aceto. lib. 5. cap. 85.

Salicis foliorum decocto podagras foueri vtilissimum. lib. 1. cap. 117.

Sambuci folia cum seuo taurino aut hircino imposita. lib. 4. cap. 168.

Sanguis menstruus mulierum illitus. lib. 2. cap. 72.

Scordium cum acri aceto aut aqua illitum, lib. 3. cap. 108.

Sedi maioris folia per se, vel cum polenta illita. lib. 4. cap. 84.

Sedi minoris folia item. lib. 4. cap. 85.

Sulphur cum nitro ex aqua conducit. lib. 5. cap. 83.

Terra fornacum, Testarum vires habet. lib. 5. cap. 136.

Testæ fornaceæ vehementer tostæ podagricis prosunt. lib. 5. cap. 135.

Thapsiæ succus in diuturnis pedum valetudinibus vtiliter illinitur. lib. 4. cap. 151.

Vitreola: vide Parietaria.

Vuæ passæ cum panacis succo illitæ. libr. 5. cap. 4.

MATHIOL.

Abietis lachryma semunciæ pondere sumpta, iuuat podagricos. Comp. pag. 37.

Aiugæ vniuersæ plantæ decoctum podagricos iuuat, si pluribus propinetur diebus ex rhodomelle & oxymelite. libro tertio capite 157.

Aquæ

Aquæ ſulphuroſæ balneo magnopere iu-
uatur, vbi quiſpiam podagra vexatur. lib. 5.
capite 14.

Ari folia vtiliter podagricis imponuntur
cum calenti fimo bubulo. lib. 2. cap. 162.

Cannabis radix in aqua decocta & illita.
lib. 3. cap. 148.

Chamæpitys: vide Aiuga.

Chinæ radicis vſus iamdudum apud Hi-
ſpanos inualuit contra podagras, maximeq́;
apud inuictiſsimum Imperatorem Carol. V.
cui meritò præclaram laudem acceptam re-
ferre poteſt, lib. 1. cap. 111.

Dracunculi radix cum melle & caprino fi-
mo vtiliter illinitur. lib. 1. cap. 161.

Ebuli ſemen per diutinas aquæ lotiones à
nigro circumſtante ſucco expurgatum, vti-
liter datur podagricis drachmæ pondere ex
chamæpityos decocto: mulcet enim deie-
ctoria vi mirificè eorum dolores, cùm humo-
res eò fluentes tum reuocet tum deijciat.
lib. 4. cap. 168.

Fœni græci ſeminis farina in hydromelite
decocta, addita axungia. lib. 2. cap. 95.

Iuniperino è ligno paratur balneum ad-
mirabilis facultatis ad podagricos hoc mo-
do: Sumito ligni iuniperini conciſi libras
duodecim, coquito in aqua in cortina ma-
gna, quouſque tertia tantùm pars ſuperſit.
Deinde decoctum vnà cum ligno in labrum
proijcito. In hoc vbi deſcenderit æger, ſedeat
vmbilicotenus, & membra languida foueat.

Atqui hunc præpurgatum esse oportet: Hoc enim balneo nonnullos podagricos in Boemia vidimus in lectulo iacentes, perpetuoq́; dolore vexatos, qui adeo reualuerunt, vt expeditiores facti ad negotia redierint quoquolibet ambulantes. lib. 1. cap. 87.

Muscus terrestris contusus & deín ex aqua decoctus, inflammationes & calidos dolores mulcet, ob idq́ue hoc auxilium à multis vsurpatur ad podagram à calore prouenientem. lib. 1. cap. 20.

Oleum quod Iridis Illyricæ floribus & radicum succo paratur, podagricos iuuat. libr. 1. cap. 1.

Plantaginis folia recentia vtiliter illinuntur primo impetu rubenti podagræ. libr. 2. capite 119.

Sambuci tenerrima folia, quæ primo statim germinatu prodeunt, vnà cum pari pondere radicum plantaginis, suillæq́ue axungiæ veteris contrita subactaque, podagricos dolores præsentaneo auxilio mulcent. lib. 4. cap. 168.

Santalum rubrum podagris ex succo solani, aut sedi, vel portulacæ vtiliter illinitur. lib. 1. cap. 19.

Spinæ infectoriæ decoctum (suprà capite 340. descriptum) podagricis bellè confert. lib. 1. cap. 102.

Terebinthina resina valet ad podagram, vbi frequenter sumatur vnciæ pondere, addito chamæpitys, aut saluiæ, aut stœchadis puluere. lib. 1. c. 77. Ver-

Verbaſci folia & ſummitates in aqua deco-ctæ & illitæ, podagricis auxiliantur: ſed illi-us verbaſci ea eſſe oportet, quod minoribus creſcit folijs. lib. 4. cap. 99.

Vermes terreni oleo incoquuntur ad arti-culorum neruorumque cruciatus. Veruntamen aberrant plerunque myropolæ in olei conficiendi ratione. Imponunt enim vermi-culos in æneum cacabum, & affuſo inde oleo igne feruefaciunt, quo fit vt paruo momen-to ij non modo inaſſentur, ſed penitus com-burantur, nullo in oleo humore relicto. Fit autem rectius, cùm vaſe vitreo excipiuntur, & diutius calore balnei macerantur oleo in-natantes: namque hoc modo eorum ſuccus elicitur, comburique nequeunt. Præſtat hoc oleum ita paratum, præſertim ſi vermes roſa-ceo macerentur, ad podagricorum dolores, à calidis defluxionibus prouenientes, inun-ctis prius locis dolentibus oleo, ac mox ſu-perpoſitis vermibus in eo elixis, tuſis, admi-ſtisque cum æquali cerati pondere, quod triapharmacum vocant, ex argenti ſpuma, oleo & aceto conflatum. lib. 2. cap. 61.

Vlmi cortex contuſus, & muria vſq; adeò ſubactus, vt malagmati ſimilis ſit, illitus po-dagricos dolores mulcet. lib. 1. cap. 95.

Ad articulorum duritiem. CAP. CCCCLXXVII.

CAnnabis radix in aqua decocta & illita, contractos articulos emollit. libr. 3. ca-pite 148. MATHIOL.

Lini syluestris herba vnà cum floribus decocta & illita, induratos articulos emollit, addita althææ radice & gallinaceo adipe. lib. 2. cap. 96. & Comp. pag. 179.

Oleum quod Iridis Illyricæ floribus & radicum succo paratur, lenit articulorum duritiem. lib. 1. cap. 1.

Oleum quod è lilij floribus paratur, præstat ad emollienda articulorum impedimenta. lib. 3. cap. 99.

Oleum quod nuces indicæ recentes pressæ stillauerunt, induratos articulos emollit. lib. 1. cap. 141.

Tassi pinguedo articulorũ duritias emollit & discutit. lib. 2. cap. 69.

Vlmi corticis radicum decoctum, articulorum duritias emollit, si in fotus vel balnei modum adhibeatur. lib. 1. cap. 95.

Ad febres in genere. CAP. CCCCLXXVIII.

DIOSCOR. OLeum sicyoniũ febri propest. lib. 1. c. 30. Portulacæ succus epotus in febribus valet. lib. 2. cap. 117.

Sanguinariæ succus datur in febribus per horam ante significationes. lib. 4. cap. 4.

Saxifraga in vino cocta & pota febricitantibus opitulatur. lib. 4. cap. 15.

MATHIOL. Anguriæ fructus ijs præsertim auxiliatur febrientibus, qui humorum malignitate magis quàm abundantia scatent. siquidem Anguria, (vt Serapioni placet) aluum in principio fortiter non citat, Ideoque illis conuenit, qui tenuis & imbecillis sunt temperamenti,

menti, macri & exangues: etenim ijs alterantibus magis opus est, quàm ducentibus humores. Verùm quamuis id effici posit acidis medicamentis, insipida tamen, quæ nonnullam dulcedinem habent (vt Anguriæ) hisce in casibus longè magis conueniunt. Imposibile enim est, quin acida, & quæ cum ipso aceto parantur medicamenta, incidant & attenuent, Id quod imbecillia corpora, macra & exanguia haudquaquam sustinere queũt, quòd eiusmodi acidæ potiones maciem augeant, & ventriculum lædant. Atqui etiam vbi quispiam acida adstringentia propinauerit, imposibile quidem videtur, vt non obstructiones augeantur, si eæ in iocinore & eius meatibus extiterint. etenim acida & adstringentia medicamenta, exiccant & nihil prorsus humectant. Porrò insipida, & quæ crasiæ sunt substantiæ, quibus aliqua, (vt in Anguria) dulcedo insit, suo quidem temperamento humectant, ac simul refrigerant, generantq; in ipso iocinore sanguinẽ aquosum, qui flauæ bilis feruorem & malitiam coercet, tam in iocinore, quàm in venis. lib. 2. c. 128.

Anthemidis flores absque folijs decerpti, tusiq; in mortario, & ex oleo in pastillos conformati, si ex eodem oleo dissoluantur, ijsq; febrientes à vertice capitis, vsq; ad pedes illinantur moxq; stragulis vt sudent integantur, quascunq; febres sanant, si sudor copiosus fluxerit. Ita enim scriptum reliquit Nichessor Ægyptius. lib. 3. cap. 137.

Carduo benedicto ſanantur febribus ijs detenti, quarum acceſsiones cum frigore adueniunt, Id enim præſtatur hauſto eius decocto aut ſtillatitia aqua, aut pulueris drachma vna pota. lib. 3. cap. 91.

Caſſutha puerorum febribus auxiliatur, ſed diuturno vſu ventriculum grauat, quæ tamen noxa tollitur, ſi aniſi momentum adijciatur. lib. 4. cap. 172.

Iaſpides ſuſpenſas aiunt valere ad febrem fugandam. lib. 5. cap. 117.

Lactucæ ſuccus ex roſaceo fronti & temporibus illitus non ſolùm febrientibus ſomnum conciliat, verumetiam capitis dolores mulcet. lib. 2. cap. 130.

Melopeponum ſeminis cremor lacteus febrientibus vtiliter propinatur ex hordeacea ptiſana, ſiquidem non ſolùm refrigerat ſitimque extinguit, ſed & oppilationes tum iocinoris tum vaſorum expedit, & vrinam prouocat. lib. 2. cap. 128.

Potentilla pedum plantis manuumq; volis admota, febrium quarumcunque calores remittit. lib. 4. cap. 37.

Pruna vtiliter vſurpant medici ad febres. lib. 1. cap. 137.

Ptiſana febrientibus commodiſsimè datur, & præſertim addito ſeminis melopeponis, cucurbitæ, cucumeris & papaueris cremore. Comp. pag. 166.

Salicis folia viridia vtiliter ſparguntur circa febricitantium lectulos. lib. 1. cap. 117.

Vuæ

Vuæ ſpinæ baccæ febrientibus, iuſculis incoctæ, non ſine vtilitate exhibentur. libr. 1. capite 105.

Ad febres ab obſtructione ortas,
CAP. CCCCLXXIX.

EVpatorij vulgaris foliorum decoctũ auxiliatur pituitoſis febribus ab obſtructione prouenientibus. lib. 4. cap. 37. MATHIOL.

Gentianæ aqua, præſertim quæ vaſe duplici balnei vapore vitreis organis elicitur, febres (vt ego ſæpius expertus ſum) ab infarctu tum viſcerum tum vaſorum excitatas, mirificè pellit. lib. 3. cap. 3.

Herba Kunigundis: vide Eupatorium.

Lupuli florum & folliculorum decoctum datur in febribus diuturnis à iocinoris infarctu prouenientibus. lib. 4. cap. 140.

Ad febres calidas & acutas. CAP. CCCCLXXX.

AQua quę è limonum ſucco calentis aquę balneo & vitreis organis extrahitur ſerapijs admiſta, febribus acutis & contagioſis mirè ſuccurrit. lib. 1. cap. 131. IDEM.

Caſsiæ ſolutiuæ pulpa calidis confert febribus. lib. 1. cap. 13.

Ceraſiorum amarinorum omnia genera aptiſsima ſunt, vt inſolentur & ſaccharo condiantur, quinetiam ſapore commendantur ad intinctus conficiendos, quibus non modò ſanis edulia iucundiſsimè condiuntur, ſed etiam ægrotantibus, præſertimque bilioſis

febribus vexatis, ſiquidem illis non modò ſ
tim extinguunt, ſed & oris inſuauitatem e
mendant, & cibi appetentiam conciliant. lib.
1. cap 129.

Myxaria vtiliter dantur ex bile febricitan
tibus. libr. 1. cap. 137.

Oxalis biliofis febribus aduerſatur. Com
pend. pag. 205.

Ribis vulgaris fructus febribus acutis opi
tulantur. lib. 1. cap. 105.

Santala omnia calidis febribus aduerſan
tur. lib. 1. cap. 19.

Sebeſtena: vide Myxaria.

Trifolij acetoſi ſtillatitia aqua, vtiliter po
tanda datur acuta febre laborantibus: atqu
longe magis præſtat ſuccus ex ſaccharo po
tus. lib. 3. cap. 106.

Ad febres diuturnas & chronicas.
CAP. CCCCLXXXI.

DIOSCOR. IVs è vetere gallinaceo prodeſt longis fe
bribus. lib. 2. cap. 43.

Vinum melitites datur in longis febribus,
quæ ſtomachum infirmarunt. lib. 5. cap. 11.

Vuæ quæ ſolem prius paſſæ in aqua cœ
leſti conduntur, longis febribus ſunt ſalu-
bres. lib. 5. cap. 3.

MATHIOL. Antimonium hyacinthinum noſtrum (cu-
ius præparandi rationem & propinandi mo-
dum ſuprà cap. 358. habes) vtiliſsimè datur
diuturna febre conſumptis. lib. 5. cap. 59.

Ebuli decocto commodè ſuffiuntur ij qui
diuturna febre vexati, ad malum deuene-
runt

runt habitum, si tamen ventriculus & iecur interea roborentur odoratis adstringentibus, & ad id conferentibus medicamentis. lib. 4. cap. 168.

Eupatorij vulgaris: siue

Herbæ Kunigundis foliorum decoctum auxiliatur diuturnis & præsertim pituitosis febribus, ab obstrictione prouenientibus. lib. 4. cap. 37.

Lupuli florum & folliculorum decoctum datur in febribus diuturnis, à iocinoris infarctu prouenientibus. lib. 4. cap. 140.

Stibium: vide Antimonium.

Turpetum prodest diuturnis febribus. Verùm qui sumunt, cauere debent à pisciũ esu & australi flatu. lib. 4. cap. 130.

Ad febrium circuitus. CAP. CCCCLXXXII.

Anthemide: siue DIOSCOR.

Chamæmelo nonnulli in clysteribus vtuntur ex oleo, terituróq; in farinam ad abigendos febrium circuitus. lib. 3 cap. 137.

Nitrum febribus circuitu redeuntibus illinitur ante suspectã successionem. l. 5. c. 89.

Panacis heraclei succus febrium circuitibus conuenit. lib. 3. cap. 48.

Quinquefolij folia cum hydromelite vel diluto vino & piperis exiguo bibuntur contra febrium circuitus. lib. 4. cap. 38.

Rhaponticum epotum, facit contra febrium circuitus. lib. 3. cap. 2.

Sagapenum datur contra febrium circuitus in potu. lib. 3. cap. 79.

Sinapi contra febrium circuitus aridum bibitur, aut potui polentæ modo inspargitur. lib. 2. cap. 148.

Smyrnij semen datur in potu contra febrium circuitus. lib. 3. cap. 65.

Ad febrium horrores. CAP. CCCCLXXXIII.

DIOSCOR. ABrotonum horroribus febrium ex vino illinitur. lib. 3. cap. 25.

Agaricum horrores soluit, datum ante febrium accessiones. lib. 3. cap. 1.

Aristolochia rotunda pota cum aqua, horroribus auxiliatur. lib. 3. cap. 4.

Calaminthæ decoctum potum, horroribus auxiliatur. lib. 3. cap. 36.

Conyzæ herba ex oleo efficaciter horroribus oblinitur. lib. 3. cap. 119.

Coris semen horroribus ex pipere aptissimè illinitur. lib. 3. cap. 156.

Costus horroribus ex oleo ante febrium accessiones oblinitur. lib. 1. cap. 15.

Iridis radix ex aceto pota, horroribus resistit. lib. 1. cap. 1.

Laser horrores discutit, cum vino, pipere & thure potum. lib. 3. cap. 78.

Matrisylua: vide Periclymenum.

Myrrha horrores discutit, duabus horis ante accessionē febris, fabę magnitudine pota cum pipere & aqua. lib. 1. cap. 67.

Opobalsamum horrores illitu discutit. lib. 1. cap. 18.

Panacis heraclei succus febrium horroribus

bus conuenit. libro tertio,capite 48.

Periclymeni folia ex oleo inuncta febrium algores abigunt. lib. 4. cap. 13.

Piper febrium horroribus circuitu repetentibus, siue potu, siue illitu subuenit. libr, 2. cap. 153.

Pyrethri radix diuturnis horroribus efficax. lib. 3. cap. 71.

Rhaponticum Agarici vires habet. libr. 3. capite 2.

Ruta pota, febrium intermittentium horrores discutit. lib. 3. cap. 45.

Vinum cedrites facit aduersus horrores, lib. 5. cap. 38.

Vinum hyssopites horroribus febrium circuitu repetentibus auxiliatur. lib. 5. cap. 41.

Vinum scillinum longis horroribus prodest. lib. 5. cap. 22.

Vnguentum anethinum, contra horrores febrium circuitu redeuntes auxiliatur. lib. 1. capite 50.

Vuguentum cinnamominum, ad febrium horrores & tremores efficax. lib. 1. cap. 63.

Vnguentum gleucinum horroribus auxiliatur. lib. 1. cap. 56.

Vnguentum metopium contra horrores vtile. lib. 1. cap. 60.

Ad febres cum alui profluuio.

CAP. CCCCLXXXIIII.

Vinum ex punicis facit ad febrem cum alui profluuio exortam. lib. 5. cap. 29. DIOSCOR.

Ad febres intermittentes. CAP. CCCCLXXXV.

DIOSCOR. NItrum febribus circuitu redeuntibus illinitur ante suspectam accessionem. lib. 5. cap. 89.

MATHIOL. Stercus è canibus ossa comedentibus, periodicas circularésue fugat febres, si cochlearis mensura in accessu ex vino præbeatur bibendum inscio patiente. lib. 2. cap. 73.

Ad febrem quotidianam. CAP. CCCCLXXXVI.

DIOSCOR QVinquefolij ramuli vnius folia in quotidiana cum hydromelite, vel vino diluto & piperis exiguo bibuntur. libr. 4. c. 38.

MATHIOL. Eryngij è folijs teneris fit stillatitia aqua, quæ valet ad expugnandas quotidianas. libr. 3. cap. 21.

Ad febrem tertianam. CAP. CCCCLXXXVII.

DIOSCOR. ARaneus ille, quem holcum, alij lycon id est lupum vocant, subactus cum splenio & linteo illitus prolatusq; vtrisque temporibus aut fronti, tertianos circuitus persanat. lib. 2. cap. 57.

Borrago: siue

Buglossum, quod tres thyrsos emittit, cum semine & radice tritum potumq;, aiunt contra tertianos horrores prodesse. lib. 4. c. 123.

Heliotropij maioris seminum tria grana cum vino per horam ante accessionem sumpta, aiunt tertianas finire. lib. 4. cap. 185.

Hypericum tertianis cum vino potum liberat. lib. 3. cap. 153.

Plantaginis tres radices cum cyathis tribus

bus vini, & pari modo aquæ, tertianis auxiliari ferunt. lib. 2. cap. 119.

Quinquefolij ramulorum trium folia cum hydromelite, vel vino diluto, & piperis exiguo, in tertiana bibuntur. lib. 4. cap. 38.

Sacræ herbæ tertium à terra geniculum datur potandum in tertianis febribus, cum folijs circundantibus. lib. 4. cap. 56.

Trifolij asphaltitis quidam terna folia aut semina, in tertianis, cum vino potui dedere, vt quę febriũ circuitus discuterent. l. 3. c. 106.

Verbenaca supina: vide Sacra herba.

Vermes terreni tertianas discutiunt impositi. lib. 2. cap. 61.

Centaurij minoris decoctum vtiliter potandum datur tertianarijs. lib. 3. cap. 7.

Chamædrys alijs herba febrium vel febrifuga dicitur, eò quòd epoto eius decocto diebus aliquot, tertianas fuget & finiat. libr. 3. cap. 69.

Cochleæ quæ tegumento vel testa carent, gerunt in capite lapidem (non tamen omnes) quem febribus tertianis adalligatum, vulgus prodesse existimat. lib. 2. cap. 9.

Trissago: vide Chamædrys.

Ad febrem quartanam. CAP. CCCCLXXXVIII.

ARaneus ille, qui candidam, tenuem densamque telam orditur, in aluta ligatus & lacerto appensus, quartanis circuitibus mederi narratur. lib. 2. cap. 57. DIOSCOR.

Borrago: siue

Buglossum, quod quatuor thyrsos emittit,

aiunt contra quartanos horrores prodeſſe, cum ſemine & radice tritum, potumque in vino decoctum. lib. 4. cap. 123.

Cimices qui in cubilibus enaſcuntur, cauis fabarum incluſi, ſi ante febrium ſignificationes ſepteni deuorentur, quartanis auxilio ſunt. lib. 2. cap. 33.

Heliotropij maioris ſeminum quatuor grana cum vino per horam ante acceſsionem ſumpta, aiunt quartanas finire. lib. 4. c. 185.

Hypericum cum vino potum, quartanis liberat. lib. 3. cap. 153.

Plantaginis radices quatuor cum quatuor cyathis vini & pari modo aquæ potæ, quartanis auxiliari ferunt. lib. 2. cap. 119.

Quinquefolij ramulorum quaternûm folia, cum hydromelite, vel diluto vino & piperis exiguo, in quartana bibuntur. libr. 4. cap. 38.

Sacræ herbæ quartum à terra geniculum dant potandum in quartanis febribus, cum folijs circundantibus. libr. 4. cap. 56.

Trifolij aſphaltitis folia aut ſemina quaterna, quidam in quartana dedere, vt quæ febrium circuitus diſcuterent. lib. 3. cap. 106.

Verbenaca ſupina: vide Sacra herba.

Vermiculi in capitulis Labri Veneris inuenti, in folliculo alligati collo, aut brachio appenſi, quartanæ produntur auxiliari. libr. 3. cap. 11.

MATHIOL. Cardui benedicti decocto hauſto, aut ſtillatitia eius aqua, aut pulueris drachma pota,

ta, quartana laborantes ſanantur. libr. 3. capite 91.

Caucalidis herbæ decoctum, datur vtiliter quartanarijs. lib. 2. cap. 133.

Dipſaci in capitulo iam exarefacto medullitusque diſſecto, inuenitur autummi tempore vermiculus illé, quem colloadalligatum quartanis febribus remedio eſſe tradunt. lib. 3. cap. 11.

Eryngij è folijs teneris fit ſtillatitia aqua, quæ valet ad expugnandas quartanas. libr. 3. cap. 21.

Flammulæ foliorum & florum ſtillatitiam aquam, non deſunt, qui propinent quartana febre laborantibus, parum ante acceſsionem. Comp. pag. 626.

Imperatoriæ radice aiunt nonnulli quartana eos ſanari, qui pulueris cochlearij dimidium hora vna ante acceſsionem biberint ex mero. lib. 3. cap. 65.

Labrum Veneris: vide Dipſacus.

Myrrhæ drachma vna vtiliter datur quartanarijs ex vino cretico, hora vna ante paroxyſmum: ſed ſudare eos iniecto ſtatim oportet, tribus replicatis potionibus, in ipſis acceſsionibus. Hoc medicamento ego ipſe curatus ſum. Valet quoque ad idem in catapotijs cum Theriaca conformatis magnitudine ciceris. Horum ſi vnum quotidie voretur hora vna ante paroxiſmum, quartanarij benè habebunt. lib. 1. cap. 67.

Palmæ Chriſti radices (Nicoli Florentini

testimonio) febrem quartanam fugant: is namque earum tantùm vsu Biliotum quendam curauit. lib. 3. cap. 127.

Veratri nigri radicum diluto ex more nostro parato, hyeme etiam media & magis vrgente frigore (etsi id improbent medici) præparata prius diutius materia decoctis ac syrupis ad id facientibus, plures quartana febre laborantes sanauimus, nunquam enim, quod meminerim, hoc ellebori dilutum desdimus quartanarijs nostris, quin ex vnica assumptione, vel saltem altera, Deo iuuante, fuerint ad sanitatem restituti. lib. 4. c. 146.

Verbasci fœminæ radicis succus, anteaquam caulem proferat, duarum drachmarum pondere, ex cretico vino haustus in ipsa accessionis hora (vt Arnaldus refert) fugat quartanam, cum hoc tamen, quòd tribus aut quatuor iteratis vicibus hauriatur. lib. 4. capite 99.

Ad febrem epialam. CAP. CCCCLXXXIX.

DIOSCOR. APollinaris: siue Hyoscyami folia terna vel quaterna cum vino pota, sanant algidas febres, quas Epialos vocant. lib. 4. cap. 64.

Seselis massiliensis semen cum vino potum, epialis febribus vtile. lib. 3. cap. 53.

Ad febrem ardentem. CAP. CCCCXC.

Vide pag. 220. IDEM. CVcurbitę ramentorum tusorum succus, per se, aut cum rosaceo, adustiones cutis

in ardente febre, illitu adiuuat. libr. 2. c. 127.

Vuæ quæ ſolem prius paſſæ in aqua cœleſti conduntur, ardentibus febribus ſalubres. lib. 5. cap. 3.

Anguriæ adurentibus febribus conueniunt. lib. 2. cap. 128. MATHIOL.

Cucumis recens in tenues particulas ſectus, in ardentibus febribus ariditatem linguæ aufert, ſi frequenter in ore contineatur. lib. 2 cap. 128.

Papaueris ſeminis cremor, hordei decocto expreſſus, in ardentiſsimis febribus ad ſitim extinguendam, ſomnumque conciliandum exhibetur. lib. 4. cap. 60.

Pſyllij: ſiue

Pulicariæ herbę ſemen Selapſiæ recōdunt ad glutinoſos humores conficiendos quibus ad extinguendam ſitim, læuigandamque linguam & faucium ſcabritiem, in ardentiſſimis febribus vtuntur medici. lib. 4. c. 65.

Vinum è creſpini fructu poſt vindemias exprimitur: quod ſi in acutis pernicioſiſque febribus, vti cauſus, & quæ peſtilens eſt, iulapio violaceo commiſtum, ac aqua ægrotantibus exhibeatur, non modò ſitim reſtinguit, ſed & bilioſas peſtilenteſque exhalationes ſupprimit. lib. 1. cap. 105.

Vinum ex punicis, quod è vinoſis exprimitur, ſi ex oxalidis aqua vel hortenſis Intubi, aut bugloſsi hauriatur, ardentibus febribus mirificè auxiliatur, & ſitim extinguit. lib. 5. cap. 29.

Ad febrem hecticam. CAP. CCCCXCI.

MATHIOL. OLeum amygdalarum dulcium, compaginum & membrorum omnium ſiccitates humectat: quocirca hecticis plurimum conducit. lib. 1. cap. 34.

Ptiſana commodiſsimè datur hectica aut maraſmo laborantibus: & præſertim addito ſeminis melopeponis, cucurbitæ, cucumeris & papaueris cremore. Comp. pag. 166.

Ranæ carnem habent albam, ijs ſanè vtilem, qui hectica febre laborant, & præſertim ſi è capi aut gallinæ iure decoquantur. lib. 2. cap. 25.

Ad febrem peſtilentem ſiue peſtilentiam. CAP. CCCCXCII.

DIOSCOR. MYrrhidis radicem bis die térue ex vino potam, aiunt in peſtilentia ſalutarem eſſe, & ne morbi contagia ſentiantur, obſtare. lib. 4. cap. 111.

Vinũ omphacites in peſtilentia ſorptum, auxiliari dicitur. lib. 5. cap. 8.

MATHIOL. Angelicæ radix peſtilentiam arcet, hauſta aut frequenter commanſa. Item: Angelicæ radicis datur ſemidrachma vna cum theriacę drachma, è ſua ipſius aqua, ijs qui peſte laborant, & deinde ſudare coguntur, repetiturque eodem modo poſt ſeptem horas. Aliqui enim hoc tantum antidoto ſanati ſunt. lib. 4. cap. 111.

Antidotum noſtrum peſtilentiæ mirificè opitulatur, non ſolùm quotidie aſſumptum nucis

nucis ponticæ quantitate ad præseruandos iam pestilentia affectos, vbi in morbi principio propinetur ex cardui benedicti succo aut stillatitia aqua, vel galegæ seu rutæ caprariæ vocatę duarum drachmarum pondere, affectis deinde in lecto ad sudandum collocatis, bisque aut ter repetita potione, nonnullis tamen interpositis horis: sanatos enim scio esse quamplurimos hoc tantùm singulari auxilio. lib. 5. in præfat.

Antimonij hyacinthini nostri (cuius præparationem suprà cap. 358. habes) qui grana tantùm quatuor ex antidoti liberantis drachma, in morbi principio deuorarunt, quamplures sunt seruati pestilentia affecti. libr. 5. capite 59.

Antoræ radices vtiliter dantur aduersus pestilentiam. Item; præstare dicuntur ijs in febribus pestilentibus, cum quibus Exanthemata lentium figura exoriuntur. libr. 4. capite 73.

Arantiorum malorum è floribus destillatur aqua, quæ non solùm odoris præstantia cæteras præcellit, sed ad medicamenta etiam optimè facit, & præsertim ad pestilentes febres, quæ cum exanthematibus eueniunt, datur enim potanda sex vnciarum pondere, magno sanè auxilio, vbi per sudorem à centro ad circumferentias infectos humores trahere sit opus, siquidem hæc aqua valenter sudorem prouocat, & cordi plurimum succùrrit. lib. 1. cap. 131.

Arbutum, sunt qui credunt, maximam opem præstare aduersus pestem, quamobrem aquam, quæ ex folijs extracta sit, admisto osse in cerui corde reperto, statim vbi morbus inuasit, magno (vt ipsi aiunt) iuuamento ægrotantibus exhibent. lib. 1. cap. 138.

Atramentũ sutorium: vide Chalcanthum.

Caphura corpora à putredine præseruat, proinde cõmodè antidotis immiscetur, quæ contra pestilentes affectus conficiuntur. lib. 1. cap. 75.

Carduus benedictus magni nominis magnæque existimationis planta est contra pestilentiam. lib. 3. cap. 91.

Garyophylli tam deuorati quàm suffiti, præstant contra pestilentiam. lib. 2. cap. 153.

Cepa excauatur alba ea parte, qua sunt radices, & præstanti repletur theriaca citrij mali succo subacta, & deinde occluso foramine sub calidis cineribus coquitur, donec probè fuerit macerata, deinde premitur, & excipitur cremor, ijs sanè perutilis qui pestilentia laborant, sed illico sudare affectos oportet. lib. 2. cap. 145.

Chalcantum qui in peste propinant, in aqua rosarum dissoluunt, & iterum cogunt, reiteratis tribus aut quatuor vicibus, dantq; obolum, vomitum concitantes. lib. 5. c. 74.

Chamædrys: vide Trissago.

Chamæleontis albi radicem vulgus magnifacit contra pestilentiæ contagia, si quotidie drachma deuoretur. Comp. pag. 383.

Citriorum acidus ſuccus arcet peſtis contagia, proinde recentiores medici ad febres peſtilentes ſerapijs ex eo confectis feliciter vtuntur. lib. 1. cap. 131.

Cruciatæ radices à recentioribus magnis laudibus efferuntur contra peſtilentiam. lib. 3. cap. 3.

Cyani minoris tota planta præſtat ad peſtilentes & pernecabiles febres. Compend. pag. 263.

Dictamni albi radix præſtat contra peſtilentiæ contagia, quoquo modo ſumatur. lib. 3. cap. 33.

Fumariæ ſecundæ (falsò ariſtolochiæ rotundæ vocatæ) radix ex vino pota, peſtilentiæ medetur. Comp. pag. 806.

Galega: vide Ruta capraria.

Imperatorię radix epidemijs morbis opem præſtat. lib. 3. cap. 65.

Lentis paluſtris ſtillatitiam aquam magnifaciunt quidam ad peſtilentes febres. lib. 4. cap. 83.

Limoniorum è ſucco ſicut & citriorum, fit ſerapium nō inutile ad peſtilentes febres, & eas quæ contagione non vacant. lib. 1. capite 131.

Meliſſæ conſtantinopolitanæ ſuccus, vtiliter datur peſtilentibus febribus affectis. Comp. pag. 514.

Morſus diaboli radix per ſe eſtur, aut eius decocti vinum vtiliter bibitur ad peſtilentem auram arcendam. lib. 2. cap. 174.

Myrrha ponitur in antidotis, quæ aduerſus peſtilentiam parantur. lib. 1. cap. 67.

Oleum è ſcorpionibus noſtrum pulſibus extrinſecus, nempe temporum, manuum ac pedum; quinetiam extimæ cordis parti ad ſiniſtram mamillam inunctum, non quidem calidum ſed frigidum, præſtat ad præſeruandum à peſtilentia homines, qui eo ſe inungunt, quinetiam ad ſanandum iam peſtilentia affectos. lib. 5. in præfat. & lib. 2. cap. 11.

Os de corde cerui antidotis miſcetur, quæ peſtilentiæ aduerſantur. lib. 2. cap. 52.

Oxalis peſtilentibus febribus aduerſatur, & putredini reſiſtit. Comp. pag. 265.

Phu præſtat aduerſus peſtilentiam, non modò hauſtũ, ſed etiam olfactum. lib. 1. c. 10.

Pimpinellæ radicem non deſunt qui miris laudibus ad peſtilentiam efferant. libr. 4. cap. 45.

Pſeudoſtruthium non deſunt qui præferant aduerſus peſtilentiæ contagia. Compend. pag. 330.

Pulſatillæ radicem ſunt qui miris laudibus efferant contra peſtilentiam, ſi cum vino bibatur drachmarum duarum pondere. libr. 2. cap. 172. & Comp. pag. 359.

Quercus aquam ſtillatitiam, quæ in balneo calentis aquæ vitreo organo à tenellis eius folijs, primo ipſorum exortu decerptis elicitur, ſunt qui in peſtilentialibus febribus propinent, quòd aduerſus venena non parùm valeat. lib. 1. cap. 121.

Roſ-

Roſmarini coronarij flores ſaccharo aſſeruati, valent ad arcenda peſtilentiæ contagia. lib. 3. cap. 73.

Rutæ caprariæ magnâ vis eſt contra peſtilentiam, namq; plurimos huiuſce plantæ vſu præſeruatos ſcimus. Quidam ad hoc quotidie crudam in acetarijs vorant: alij olerum modo coctam ex carnium iure ſumunt: nonnulli ſuccum extrahunt, & ex vino hauriunt. Item: Eiuſdem ſuccus datur in principio peſtilentia affectis, aut eius decoctum ex aceto factum, addita theriaca & armenio bolo, verùm ſubinde ſudare affectum oportet. Idem præſtat ad peſtilentes febres, in quibus Exanthemata ſiue maculæ, quas peſtechias vocant, emerſerint, & præſertim epoto herbæ decocto ex aqua, vnà cum tormentillæ radice, cardui benedicti folijs, & armenio bolo. lib. 3. cap. 46.

Scabioſæ ſuccus vtiliter datur quatuor vnciarum pondere, cum theriacæ drachma, peſtilentia affectis, prima ſtatim die, verùm ſubinde ſudorem in lecto prouocare oportet, & iterum atque iterum medicamentum repetere. lib. 4. cap. 11.

Scorzoneræ foliorum aut radicum ſuccus, præſentaneo remedio datur potandus ad quoſcunque peſtiferos morbos. Item: radix quotidie deuorata, peſtilentialia contagia arcet. lib. 2. cap. 137.

Solbaſtrellam Matthæus Curtius clariſſimus ætatis noſtræ medicus, contagioſis pe-

ſtilentialibusq; febribus maximè commendauit. lib. 4. cap. 54.

Stibium: vide Antimonium.

Tormentillæ vſus tantum apud nonnullos inualuit, vt ex eius radicibus medicamenta componant aduerſus peſtilentiam. lib. 4. cap. 2.

Trifolij acetoſi ſtillatitia aqua, datur vtiliſsimè potanda peſtilenti febre laborantibus.. Comp. pag. 5?3.

Triſſaginem magnifaciunt Hetruſci, quod (vt affirmant ij, qui rem hanc experimento comprobarunt) ieiunis acetarij modo ſumpta, peſtilentiam arceat, non minus quàm Scordium planta ei cognata. libro tertio capite 96.

Tuſsilaginis maioris (quam alij petaſiton vocant) radicem, multorum experimentis conſtat, contra peſtilentiam & peſtilentes febres præſtare, vbi in puluerem contrita duarum drachmarum pondere ex vino propinetur, & deinde ſudare cogantur ægri. lib. 3. cap. 110.

Veratrum nigrum ſi in perforatam calcanei cutem inſeratur, eos omnino à peſtilentia tutos reddat, qui geſtauerint, credidere nonnulli. lib. 4. cap. 146.

Veronicam, non deſunt, qui ſummis laudibus efferant ad peſtiferas febres, & ad peſtilentia affectos, quibus propinare præcipiunt ſiccæ puluerem drachmarum duarum pondere, vnà cum theriacæ drachma, ex vino

meraco,

meraco, cum hoc tamen, vt illico ſudent affecti. lib. 3. cap. 25.

Vetonicorum purpureorum flores dantur aduerſus peſtilentiæ contagia. Valentius tamen id facit ſuccus ex vniuerſa planta expreſſus, nanque is hauſtus quatuor vnciarum pondere, vbi morbus inuaſerit, liberat. Item: fit ex altilium floribus acetum, ijs in eo inſolatis, quod vtile eſt peſtilenti auræ arcendæ, vbi eo quotidie nares, arteriæ & manus irrorentur. lib. 2. cap. 153.

Vincetoxici radices quotidie ex vino potæ, peſtilentiæ aduerſantur. lib. 3. cap. 90.

Vinum è creſpini fructu poſt vindemias exprimitur: quod ſi in acutis pernicioſiſque febribus, vti cauſus, & quæ peſtilens eſt, iulapio violaceo commiſtum, ex aqua ægrotantibus exhibeatur, non modò ſitim reſtinguit, ſed & bilioſas peſtilenteſque exhalationes ſupprimit. lib. 1. cap. 105.

Vinum ex punicis, quod è vinoſis exprimitur, ſi ex oxalidis aqua, vel hortenſis intubi, aut bugloſsi hauriatur, peſtilentibus febribus mirificè auxiliatur. libro quinto capite 29.

Ad bubones peſtilentes. CAP. CCCCXCIII.

Scabioſa anthracibus ſiue carbunculis peſtiferis vtiliter illinitur, adeò vt illita hos lethales abſceſſus, trium horarum ſpatio prorſus abolere exiſtimatur. libro quarto capite 11. MAYERNE.

Ad sudorem prouocandum. CAP. CCCCXCIIII.

DIOSCOR. FErulæ semen sudores ciet, vncto ex oleo corpore. lib. 3. cap. 75.

Fici maturæ recentes sudorem euocant. lib. 1. cap. 145.

Lycopsis radix adiecto oleo perunct a, sudorem mouet. lib. 4. cap. 24.

Onobrychis illita ex oleo. lib. 3. cap. 152.

Pyrethri radix ex oleo inuncta. libr. 3. capite 71.

Rosmarini semen cum oleo perunctum. lib. 3. cap. 72.

Salis flos in vino aut aqua sumptus. lib. 5. capite 88.

Smyrnij semen sudores ciet. lib. 3. cap. 65.

Thymelææ semine trito cum nitro & aceto inunguntur, qui ægrè desudant. libr. 4. cap. 167.

Vnguentum metopium sudores ciet. lib. 1. cap. 60.

MATHIOL. Cardui benedicti decoctum ex vino sumptum, sudorem cit. lib. 3. cap. 91.

Fumariæ secundæ (quæ aliàs falsò aristolochia rotunda vocatur) radix ex vino pota, sudorem ciet. Comp. pag. 806.

Pulsatillæ foliorum aqua distillata, sudorem prouocat. Comp. pag. 359.

Succinum, & præcipuè album, ex aqua frigida potum, sudorem valentissimè prouocat. lib. 1. cap. 93.

Zarza parilla valenter sudorem prouocat. lib. 1. cap. 111.

Ad

Ad sudorem cohibendum. CAP. CCCCXCV.

AGallochum sudores arcet, toto corpori insparsum. lib. 1. cap. 21. DIOSCOR.

Aqua mulsa decocta datur ijs, qui immodico digeruntur sudore. lib. 5. cap. 13.

Bulbi omnes illiti, sudores compescunt. lib. 2. cap. 165.

Gypsum sudores cohibet. lib. 5. cap. 92.

Hydromel sudatoribus conuenit. libr. 5. capite 13.

Lignum aloes: vide Agallochum.

Oleum lentiscinum. lib. 1. cap. 39.

Oleum myrteum. lib. 1. cap. 37.

Omphacinum. lib. 1. cap. 28.

Roseis pastillis tritis vtuntur ad illitiones & diapasmata, quæ fiunt ad sudores coercendos, ita vt à balneis inarescant corpora, dein frigida aqua abluantur. lib. 1. cap. 113.

Sulphur sudores conspersum inhibet. lib. 5. cap. 83.

Terra samia sudores arcet. lib. 5. cap. 129.

Vinum omne merum, ac syncerum, & sua natura austerum, conuenit sudatoribus, & quibus corpus immodico sudore digeritur: maximè album, vetus & odoratum. libr. 5. capite 7.

Vinum myrsinites sudores sistit. lib. 5. capite 32.

Vnguentum melinum sudores cohibet. lib. 1. cap. 44.

Aquæ aluminosæ balneum, sudorem superfluum cohibet. lib. 5. cap. 14. MATHIOL.

Oleum ſylueſtris oliuæ ſudores illitu arcet. lib. 1. cap. 120.

Huc quoque referenda ſuprà capite 333. deſcripta.

Ad laßitudines. CAP. CCCCXCVI.

DIOSCOR. AMmoniaco laſsitudines perungi, vtile eſt, cum nitro & cyprino oleo, acopi vice. lib. 3. cap. 82.

Galion cerato roſaceo admiſcetur inſolatum vſque dum albeſcat, & ſic laſsitudines reficit. lib. 4. cap. 91.

Lauri baccæ, medicamentis quæ neruorum laſsitudines reficiunt, adijciuntur. libr. 1. cap. 90.

Matriſylua: vide Periclymenum.

Oleum laurinum laſsitudines diſcutit. lib. 1. cap. 38.

Periclymeni ſemen, poſtquam maturuerit, collectum & in vmbra ſiccatum, ſi drachmæ pondere datur in vino quadragenis diebus, laſsitudinem diſcutit: ſed vrinam ciet ſtatim à ſexto die cruentam. lib. 4. c. 13.

Sal diſcutit laſsitudines, ex oleo illitus. lib. 5. cap. 85.

Salis flos eandem vim habet. lib. 5. cap. 86.

Vinum è chamelæa, laſsitudine confractis efficax eſt. lib. 5. cap. 45.

Vinum chamæpityinum ad idem conuenit. Ibid.

Vnguentum anethinum laſsitudines diſcutit. lib. 1. cap. 50.

Vn-

Vnguentum ſampſuchinum laſsitudines illitum diſcutit. lib. 1. cap. 47.

Ad virium imbecillitatem in genere.

CAP. CCCCXCVII.

Acetum ſcillinum imbecillos admodum recreat, corpus ſanum reddit, & bonum colorem præſtat. Datur ieiunis quotidie ſorbendum, inter initia exiguum, paulatim adaugendo ad cyathum vſque, nonnulli binos dant cyathos, aut largius. libro quinto capite 21. DIOSCOR.

Aqua mulſa decocta datur imbecillis, & hominibus elangueſcentis pulſus, quos illi mycroſphyctos dixere. lib. 5. cap. 3.

Coris radix in vino decocta potaque defectis opem ferre creditur, ſed laborantem inter potandum quamoptimè cooperiri licet, ſiquidem corpus totum deſudabit, ex qua re priſtinam agilitatem recuperabit. lib. 3. capite 156.

Fici ſiccæ vires alunt. lib. 1. cap. 145.

Lora conuenit à longa valetudine ſe recolligentibus. lib. 5. cap. 9.

Nuces pineæ cum portulacæ ſucco datæ, virium infirmitatem roborant. libr. primo capite 74.

Palmularum thebaicarum decoctum, vires recreat, cum hydromelite vetere ſumptum. Cibo idem faciunt. Fit quoque ex eis vinum ad idem conueniens. lib. 1. cap. 125.

Vinum omne merum ac ſyncerum, & ſcit

natura austerum, vires alit & robur addit, lib. 5 cap. 7.

MATHIOL. Herbæ paralysis: siue

Primulæ veris florentis iam herbæ stillatitia aqua, datur vtiliter potanda, vbi corpus imbecillitate virium affectum est. libr. 4. capite 99.

Ad virium imbecillitatem, ex febribus contractam.

CAP. CCCCXCVIII.

IDEM. ANtimonium hyacinthinũ nostrum, (cuius præparandi rationem & exhibendi modum suprà cap. 358. habes) vtilissimè datur diuturna febre consumptis. lib. 5. cap. 59.

Ebuli decocto commodè suffiuntur ij, qui diuturna febre vexati, ad malum deuenerunt habitum, si tamen ventriculus & iecur interea roborentur adstringentibus odoratis, & ad id conferentibus medicamentis. lib. 4. cap. 168.

Ad membrorum imbecillitatem.

CAP. CCCCIC.

DIOSCOR. ILicis, &

Quercus omnia folia tusa & illita, imbecillas membrorum partes corroborant. libr. 1. cap. 121.

Ad macilentos impinguandos. CAP. D.

IDEM. NItrum ijs qui cibum non sentiunt, vtiliter obducitur. lib. 5. cap. 89.

Amygdalæ dulces impinguant, & præsertim

ſertim earum cremor. Comp. pag. 147.

Nux Indica lætiore ſagina corpora reficit, idcirco ſtrigoſas mulieres mirum in modum impinguat, & ad craſsitudinem reducit. lib. 1. cap. 141. Item: Eiuſdem nucleus à tenui cuticula repurgatus, additur in medicamentis, quibus extenuata corpora refocillantur. Comp. pag. 151. MATHIOL.

Oleum quod nuces Indicæ recentes preſſæ ſtillauerunt, macros impinguat. lib. 1. capite 141.

Pinei nuclei impinguant macilentos. libr. 1. cap. 74.

Piſtacia, medicorum nonnulli ad pinguedinem inducendam, macie & maraſmo affectis commendant. lib. 1. cap. 140.

Ad obeſos extenuandos. *CAP. DI.*

CAncamum: ſiue Lacca vim proditur obtinere extenuandi obeſos, ſi trium obolorum pondere ex aqua aut aceto mulſo pluſculos dies ebibatur. lib. 1. cap. 23. DIOSCOR.

Lapis aſius: ex eo fiunt loculi, qui corporum craſsitiem abſumunt, cùm vice nitri in balneo ſparguntur. lib. 5. cap. 99.

Palmularum nuclei corporis excreſcentias cum vino reprimunt. lib. 1. cap. 125.

Aquæ ſalſæ ſi bibuntur, obeſa corpora extenuant. lib. 5. cap. 14. MATHIOL.

Atriplex marina pingues extenuat. Compend. pag. 221.

Vires integras & sanitatem conseruantia, corpus humanum à multis morbis tutum reddentia.

CAP. DII.

MATHIOL. AQua fit è vino per alembicũ (vt vocant) quam ob eius admirandas vires Aquam vitæ appellauere sapientes: nam si ex vino optimo à perito opifice parata sit, meritò hoc nomine appellari debet. Quemadmodum enim, quæ in ea macerantur, ab omni corruptione præseruat, ita sumentium quoque vitam, sublata omni putredine, custodit, fouet, reparat, tuetur, auget, & producit, cùm non solùm natiuum calorem foueat, & in suo vigore conseruet, sed vitales quoque spiritus regeneret & mirificet, ventriculum calefaciat, cerebrum & intellectum acuat, visum clarificet, & memoriam reparet, & præsertim si ab his sumatur, qui frigidiusculo sunt temperamento, quique cruditatibus ventriculi, flatibus, & alijs quibuscunque frigidis affectibus obnoxij sunt. Quare his, qui ventriculi dolore à flatu aut cruditate torquentur, vertiginosis, comitialibus, resolutis, melancholicis, veternosis, hypochondriacis, & cordis pulsu, aut tremore, & animi deliquio laborantibus, summum est auxilium, si quotidie sumatur cochlearis communis mensura. *Elixir vitæ Matthioli.* Atqui longè præstantius antidotum euadit, vbi hoc modo paretur, quo ego mihi parare soleo. Sumito cinnamomi vnciam, gingiberis drachmas quatuor, santalorum omnium,

nium, ſingulorum drachmas ſex, caryophyllorum, galangæ, nucis miriſticæ, ſingulorum drachmas duas & ſemis, macis, combebarum, ſing. drachmam, cardamomi vtriuſque, ſeminis melanthij, ſing. drachmas tres, zedoariæ ſemunciam, ſeminis aniſi, fœniculi dulcis, paſtinacæ ſylueſtris, ocimi, radicis angelicæ, caryophyllatæ, glycyrrhizæ, calami odorati, minoris phu, foliorum ſclareæ, thymi, calaminthæ, pulegij, menthæ, ſerpylli, amaraci, ſing. drachmas duas, roſarum rubearum, florum ſaluiæ, betonicæ, roriſmarini, ſtœchadis, bugloſsi, borraginis, ſing. ſeſquidrachmam, corticum citri drachmas tres, pulueris diambræ, aromatici roſati, diamuſci dulcis diamargariti, diarhodonis abbatis, electuarij de gemmis, ſing. drachmas tres. Terantur quæ terenda ſunt, & deinde in vitreo vaſe macerentur, ex libris duodecim aquæ vitæ præſtantiſsimæ, è ſelectiſsimo vino paratæ, occluſo ſubinde vaſis oſculo, diebus quindecim continuis, Ac deinde vitreo alembico vaſi ſuperpoſito, per aquæ feruentis balneum à perito artifice deſtillentur, oſculis alembici adeo concluſis, vt nihil inde expirare poſtit. Aqua quæ inde fluxerit, in aliud ſubinde vas recondatur, additis ſantali odorati teſſellatim conciſi duabus drachmis, moſchi, ambari, in tenui linteolo colligati, ſing. ſemiſcrupulo, & iulapij roſati clariſsimi libra. Demum concutiantur fortiter, quouſq; iulapium cum aqua miſceatur, claudaturque

deinde vas cera, & membrana, & ita quiescat diebus quindecim continuis, & vltimo in aliud transferatur vitrum, ibique asseruetur. Est itaque hęc aqua antidotum præstantissimum, & præsentaneum auxilium ad omnia prædicta. Quippe non solùm hausta, sed in faciem ex alterius ore proiecta epilepticos, defectos animo, & fœminas vteri strangulatu decidentes reuocat, loquelam amissam restituit, & iamiam moribundos tam diu sustinet, vt quandoque miraculi speciem afferat. Additur etiam in clysteribus colicorum vnciæ pondere præsentaneo auxilio, vbi à flatu aut frigiditate proueniat morbus, & præsertim additis theriacæ, aut mithridatis antidoti binis drachmis, Et vt vno verbo omnia ferè comprehendam, medicamentum est summum ad frigidos omnes affectus. lib. 5. cap. 7.

Felicissimè suam tuentur sanitatem, qui regiones incolunt, in quibus optima vina proueniuut, quemadmodum in Goritiensi comitatu, vbi sanè generosissima vina nascuntur nimirum Pucinum illud antiquis adeò celebratum, necnon Vipacum illi bonitate proximum. Hæc quidem parcè modesteque pota, ad tuendam sanitatem mirificè conferunt. Id quod ipse experientia in me facta comperi, atque etiam omnibus ingenuè testari possum. nam cum multis antè annis diuturnus ventriculi dolor malè me habuisset, quem totius corporis imbecillitas consecuta

ſecuta erat, ex Pucini & Vipaci tantùm vſu, me priſtinam meam ſanitatem, & integrum robur adeptum eſſe certò ſcio. Ob id ergo mirandum non eſt, ſi Plinius magnis laudibus prædicauit Pucinum. lib. 14. cap. 6. vbi ita ſcriptum reliquit. Liuia Auguſta octuaginta duos annos vitæ Pucino retulit acceptos, non alio vſa. Gignitur in ſinu Adriatici maris, non procul à Timauo fonte, ſaxeo colle, maritimo afflatu, paucas coquente amphoras. Nec aliud aptius medicamentis iudicatur. Hoc eſſe crediderim, quod Græci celebrantes miris laudibus pyctanum appellauerunt ex Adriatico ſinu. Hæc Plinius. Cuius certè teſtimonio planè ſubſcribunt ruſtici Iapidiæ incolæ: quippe cum ij vinis Pucino cognatis in quotidiano potu vtantur, rariſsimè ægrotant, & longæuam admodum vitam traducunt, adeò vt plurimi reperiantur, qui nonageſimum, & centeſimum annum attingunt. Eſt autem vinum hoc tenue, clarum, lucidum, colore aureum, odoratum, guſtuique gratiſsimum. Potum valenter excalfacit, niſi dilutum fuerit, facileque in vniuerſum permeat corpus. Quamobrem (vt lib. 3. ſimp. med. ſcribit Galenus) tale natura vinum, non modò perfrigeratorum omnium, ſed eorum etiam, qui aut ex oris ventriculi, aut cordis dolore animi deliquium patiuntur, præſentaneum fuerit remedium. Ex quibus facilè colligi poteſt, feliciſsimos eſſe eos, qui in regionibus, quæ vina optima

ferunt, oriuntur, si tamen modestè (vt fieri decet) eis vtantur. lib. 5. cap. 7.

Ad algores & perfrictiones. CAP. DIII.

DIOSCOR. Hipposelini semen algentes calfacit potu aut illitu. Radix eundem præstat effectum. lib. 3. cap. 64.

Iridis radices ex aceto potæ; perfrictionibus auxiliatur. lib. 1. cap. 1.

Leuisticum vulgare: vide Hipposelinum.

Oleum omne corpus à perfrictionibus tuetur, & ad obeunda munera promptius reddit. lib. 1. cap. 28.

Oleum laurinum algoribus illitum, non aliud iuuantius. lib. 1. cap. 38.

Pyrethrum contra perfrictiones membrorum eximiè conducit. lib. 3. cap. 71.

Sagapenum datur contra perfrictiones in potu. lib. 3. cap. 79.

Seselis massiliensis semen contra perfrictiones in itineribus cum pipere & vino bibitur. lib. 3. cap. 53.

Sycomori succus bibitur aut illinitur contra perfrictiones. lib. 1. cap. 144.

Vinum aromatites ijs qui per frigora iter faciunt potum conuenit. lib. 5. cap. 43.

Vinum origanites: &

Vinum è satureia, idem quod Thymites præstant. lib. 5. cap. 42.

Vinum stœchadites perfrictiones discutit. lib. 5. cap. 42.

Vinum thymites facit ad hybernos algores. lib. 5. cap. 42.

Ad

Ad dolores quoſcunque mitigandos. CAP. DIIII.

AMygdalarum amararum eſu dolores finiuntur. lib. 1. cap. 139. DIOSCOR.

Aniſum doloris leuamentum præſtat. lib. 3. cap. 56.

Apiū hortenſe admiſcetur medicamentis, quæ dolorum leuamenta præſtant. l. 3. c. 64.

Apij paluſtris idem vſus. lib. 3. cap. 64.

Apollinaris: ſiue

Hyoſcyami ſemen alijs cataplaſmatis quæ doloris leuamentum præſtant, admiſceri ſolet. Folia omnibus medicamentis dolorem ſedantibus, per ſeſe, & ex polenta vtiliſsimè imponuntur. Recentia ad mitigandos omne genus dolores oblinuntur. lib. 4. cap. 64.

Lactucæ ſylueſtris ſemen doloris leuamentum præſtat. lib. 2. cap. 130.

Lanæ ſuccidæ omnium partiū doloribus, cum aceto & roſaceo efficaciter imponuntur. lib. 2. cap. 67.

Liguſtici ſemen prodeſt ad inteſtinos dolores. Eundem præſtat effectum appoſita radix. lib. 3. cap. 51.

Mandragoræ ſuccus medicamentis ijs quæ dolores finiunt admiſcetur. lib. 4. cap. 71.

Milium torretur, feruensq́ue in ſacco ponitur, vt doloribus, ſi foueatur, auxilio ſit. lib. 2 cap. 90.

Oleum ſinapinum ad diuturnos dolores efficax eſt. lib. 1. cap. 36.

Opium Erui magnitudine ſumptum, dolorem finit. lib. 4. cap. 60.

Perſonatæ radix trita, dolores à contorſionibus artuum contractos illitu ſedat. libr. 4. capite 102.

Piper dolores finit. lib. 2. cap. 153.

Rapi ſemen antidotis & theriacis, præſertim quæ ſenſum doloris auferunt, anodyna vocant, idoneum eſt. lib. 2. cap. 104.

Rhaponticum facit ad omne genus dolores. lib. 3. cap. 2.

Sal dolores in ſaccis fotu mitigat. libr. 5. cap. 85.

Salis ſpuma eandem vim habet. libr. 5. capite 86.

Sinapi cum ficis admiſtum, donec rubeſcat locus impoſitum, ad omne genus dolores confert, cùm permutandæ valetudinis cauſa ex alto vitia extrahenda ſunt. libr. 2. capite 148.

Solani ſomniferi ſuccus inſeritur medicamentis, quæ doloris leuamentum præbent. lib. 4. cap. 68.

Vinum aromatites dolorem finit. libr. 5. capite 43.

Vinum è mandragora, mediocri vſu doloris ſenſum aufert. lib. 5. cap. 45.

MATHIOL. Antoræ radices vtiliter dantur ad omnes internos dolores. lib. 4. cap. 73.

Auena cum putamine calefacta & in ſacculis adhibita, flatuoſos dolores tollit. Comp. pag. 169.

Balſaminæ fructus exempto ſemine inſolantur diu in oleo omphacino, aut maceran-

tur

tur eodem oleo in balneo calentis aquæ aut equino calente fimo, fitque inde oleum præſtantiſsimum ad dolores mulcendos. libr. 4. capite 177.

Meliloti radix dolores quoſcunque ſedat. lib. 3. cap. 41.

Muſcus terreſtris contuſus, & dein ex aqua decoctus, calidos dolores mulcet. libr. 1. capite 20.

Oleum ab amygdalis dulcibus expreſſum, mulcet omnes intrinſecos dolores, inteſtinorum præſertim, vteri ac renum, ſi calidum ſex vnciarum pondere bibatur, eſt enim certum auxilium. Comp. pag. 147.

Oleum quod ex amaris amygdalis exprimitur, in conciliandis viſcerum cruciatibus à flatu craſsiore genitis, dulci longè præſtantius reperitur. lib. 1. cap. 34.

Oleum ex Ebuli ſemine repurgato conficitur ad quoſuis dolores mitigandos efficaciſsimum, hoc modo: Semen fruticis ſiccatum in pila ligneo pilo tunditur, in offas, aqua calida adiecta per noctem maceratur, & tandem in lebetem oris lati ſtagno inductum, poſitum leui igne coquitur leniter mouendo. At vbi aſsiduo feruore ictuque agitatum reſpumat, & ſubſtrato igne refrixit, innatans oleum concha excipitur, & prorſus oleum reddiderit, quod nulla alia ratione, nullôue artificio acquiri poteſt. lib. 1. cap. 33.

Oleum quod gelſimini floribus in eo inſolatis paratur, præſtat ad omnes frigidos

dolores, excalfacit .n. & laxat. Cõp. pag. 27!

Oleum hyoſcyaminum ad tollendos omne genus dolores, vbi cætera præſidia non iuuerint, efficaciſsimum eſt medicamentum. At ipſe in eo faciundo Dioſcoridem minimè ſecutus ſum, ſed aliam parandi rationem adinueni, quæ hæc eſt. Sumito nouum, ſiccumque hyoſcyami ſemen, tundito deinde, ponitoque in ſtanneo vel vitreo vaſe, ardenti aqua, quæ vino fit, parumper prius affuſum. His factis ponito vas in calentis aquę balneo, die ac nocte, demum adhuc feruens ſacculis imponito, & prælo ſubijcito, ſicque oleum habeto. lib. 1. cap. 36.

Oleum quod Iridis Illyricæ floribus & radicum ſucco paratur, frigidos dolores mulcet. lib. 1. cap. 1.

Oleum è ſcorpionibus noſtrũ omnes dolores mulcet ex flatu vel ex frigore genitos. lib. 2. cap. 11.

Roſæ folia dolores ex caliditate prouenientes leniunt. lib. 1. cap. 113.

Sertula campana: vide Melilotum.

Viticella: vide Balſamina.

Ad ſanguinem in ventre concretum.

CAP. DV.

DIOSCOR. ACetum cum ſale bibitur contra conglobatum in ventre ſanguinem. lib. 5. c. 17.

Bitumen cum aceto potum, diſcutit ſanguinem concretum. lib. 1. cap. 85.

Coagulum leporis, ſanguinem in grumos concretum diſſoluit. lib. 2. cap. 68.

Lixu-

Lixiuium ex ficus cinere factum, bibitur ad discutiendũ sanguinem concretum, cum cyatho aquæ recenter colatum, addito olei exiguo. lib. 1. cap. 145.

Satureia Thymi vires habet. lib. 3. cap. 38.

Thymum concretum sanguinem dissoluit. lib. 3. cap. 37.

Angelicæ radicis decocto ex aqua aut vino, concretus sanguis dissoluitur. lib. 4. c. 111. MATHIOL.

Aquæ salsæ si bibuntur sanguinem in ventriculo concretum dissoluunt. lib. 5. cap. 14.

Bistorta Tormentillæ vires habet. libr. 4. cap. 2.

Consolidam mediam, tradiderunt nonnulli qui rerum experimenta profitentur, potu sanguinis grumos in ventriculo vel in alia corporis parte concretos, disijcere & dissoluere. lib. 4. cap. 9.

Gammarorum lapilli vtiliter dantur cum Tiliæ arboris carbone, ad dissoluendos internos sanguinis grumos. lib. 2. cap. 10.

Lilij radix ex mulso pota, sanguinem extra vasa concretum per aluum eijcit. lib. 3. capite 99.

Serratula pota, dissoluit potenter sanguinem, qui extra vasa concreuit. lib. 4. cap. 1.

Solidago: vide Consolida.

Tormentillæ radicum puluis potus, sanguinem extra vasa concretum dissoluit. libr. 4. cap. 2.

Ad præcipitatos & ab alto deuolutos.

CAP. DVI.

DIOSCOR. AGaricum prodeſt contuſis & ab alto deuolutis: datur duobus obolis in vino mulſo febrem non ſentientibus, febriculoſis verò in aqua mulſa. lib. 3. cap. 1.

Baccharis radix in aqua decocta, ex alto præcipitatis ſalutaris. lib. 3. cap. 44.

Gentianæ ſucci drachma vna, ex ſublimi deturbatis prodeſt. lib. 3. cap. 3.

Lanæ ſuccidæ ſubueniunt inter initia perculsis, aceto, oleo, aut vino imbutæ. libr. 2. cap. 67.

Lixiuium ex ficus cinere factum bibitur contra præcipitationes, cum cyatho aquæ recenter colatum, addito olei exiguo. libr. 1. cap. 145.

Lixiuium fit ex ſarmentitio cinere contra præcipitationes, cum aceto, ſale & melle. lib. 5. cap. 93.

Millefolium præcipitatis in potu cum aqua & ſale datur. lib. 4. cap. 110.

Rhapontici idem vſus & pondus cum Agarico. lib. 3. cap. 2.

MATHIOL. Biſtorta Tormentillæ effectum præbet. lib. 4. cap. 2.

Conſolida media: &

Conſolida minor vtiliter dantur potandæ ab alto deuolutis. lib. 4. cap. 9.

Cyani maioris puluis datur vtiliter ab alto deuolutis, ex aqua plantaginis, aut portulacæ, aut ſymphyti maioris, aut equiſeti. lib. 2. cap. 125.

Gammarorum lapilli vtiliter dantur cum

Tiliæ

Tiliæ arboris carbone, ab alto deuolutis. lib. 2. cap. 10.

Mumia bibitur vtiliter ab alto deuolutis, ex siliquæ Ægyptiæ medulla, additis Lemnia sphragide & rubiæ radice. lib. 1. cap. 85.

Plantaginis folia recentia contusis, verberatis & ab alto deuolutis non solùm illita, sed & deuorata prosunt. lib. 4. cap. 119.

Serratula vtiliter datur potanda ab alto deuolutis ex albo meraco, dissoluit enim potenter sanguinem, qui extra vasa concreuit. lib. 4. cap. 1.

Solidago: vide Consolida.

Tiliæ ligni carbones in puluerem tusi, auxiliantur his qui ab alto deuoluuntur. Compend. pag. 77.

Tormentillæ radicum puluis ex symphyti maioris aqua potus, iuuat ab alto deuolutos, siquidem non solum intrinsecas fracturas sanat, sed etiam sanguinem extra vasa concretum discutit. lib. 4. cap. 2.

Vincetoxici radices, non desunt, qui laudibus efferant ad ab alto deuolutos, vbi dentur potandæ ex vino, aut Symphyti maioris decocto. lib. 3. cap. 90.

Ad contusa & percussa. CAP. DVII.

AGaricum prodest contusis: datur duobus obolis in vino mulso febrim nō sentientibus, febricitantibus verò in aqua mulsa. lib. 3. cap. 1. DIOSCOR.

Lanæ succidæ inter initia subueniunt per-

cussis, aceto, oleo, aut vino imbutæ. libr. 2. cap. 67.

Rhapontici idem vsus & propinandi modus cum Agarico. lib. 3. cap. 2.

Vinum è panace prodest contusis. libr. 5. capite 45.

MATHIOL. Plantaginis folia recentia, contusis & verberatis, non solùm illita, sed & deuorata prosunt. lib. 2. cap. 119.

Tiliæ ligni carbones in puluerem tusi, auxiliantur contusis. Comp. pag. 77.

Ad laxata & collisa. CAP. DVIII.

DIOSCOR. ACaciæ spinæ decoctum, solutos artus fotu committit. lib. 1. cap. 115.

Myrti foliorum decoctum, contra laxatos artus, & malè solidescentes, vtilissimum fotu. lib. 1. cap. 128.

Oleum myrteum facit ad articulos laxatos. lib. 1. cap. 37.

Palma elate laxatos artus committit. libr. 1. cap. 126.

Sarmentorum cinis cum axungia vel oleo illita, articulorum collisionibus prodest. lib. 5. cap. 93.

Ad luxata. CAP. DIX.

IDEM. ACanthi radix luxatis artúbus illita subuenit. lib. 3. cap. 17.

Acanthi syluestris radix ad idem efficax. Ibid.

Arundinis radix, luxata cum aceto mulcet. lib. 1. cap. 97.

Aspa-

Aſparagi altilis radix, cum vino aut aceto cocta, luxatos artus mulcet. lib. 2. cap. 118.

Bulbi eſculenti luxatis efficaciter illinuntur. lib. 2. cap. 165.

Cinis ſarmentorum & vinaceorum illitus prodeſt luxatis cum aceto. lib. 5. cap. 1.

Cyclamini radicis decoctum luxatis fotu prodeſt. lib. 2. cap. 158.

Filiculæ radix trita efficaciter imponitur. lib. 4. cap. 180.

Fimum ſuis ſylueſtris cum cerato roſaceo luxatis medetur. lib. 2. cap. 73.

Heliotropij maioris folia vtiliſsimè illinuntur. lib. 4. cap. 185.

Lilij radix cum melle detrita, luxatis medetur. lib. 3. cap. 99.

Narciſsi cum melle, luxatis malleolis ſubuenit. lib. 4. cap. 155.

Nitrum luxatis vtiliter obducitur cum cerato. lib. 5. cap. 89.

Nuces iuglandes illinũtur luxatis cum melle exiguo & ruta. lib. 1. cap. 141.

Polypodium: vide Filicula.

Pſyllium: ſiue

Pulicaria herba luxatis illitu auxiliatur. lib. 4. cap. 65.

Sal luxatis imponitur cum farina & melle. lib. 5. cap. 85.

Salis ſpuma eandem vim habet. libr. 5. capite 86.

Sampſuchum luxatis cerato exceptũ imponitur. lib. 3. cap. 40.

Vinum picatum luxatis vtile, præsertim in ſuccida lana impoſitum. lib. 5. cap. 39.

Viticis ſemen cum folijs medetur luxatis. lib. 1. cap. 116.

Vitis nigræ folia luxatis imponuntur. lib. 4. cap. 177.

Vrticæ folia illita, luxata ſanant. lib. 4. capite 89.

MATHIOL. Aquifolij radicum decocto fouentur vtiliter articuli, qui prius luxati duritiem contraxerunt. lib. 1. cap. 104.

Fœni græci ſeminis farina in hydromelite decocta, addita axungia, iuuat articulorum luxationes. lib. 2. cap. 95.

Herbæ paralyſis ſuccum, tum potum, tum exterius illitum, luxatis oſsibus vtilem tradunt. lib. 4. cap. 99.

Plantaginis folia recentia luxatis cùm dolores tum tumores tollunt, tuſa & ſale modico illita. lib. 2. cap. 119,

Primula veris: vide Herba paralyſis.

Verbaſci ſemen ex vino decoctum & contuſum, impoſitumque, luxatis medetur, dolorem & tumorem auferens. lib. 4. cap. 99.

Ad deſquamata. CAP. DX.

DIOSCOR. LAnæ ſuccidæ ſubueniunt inter initia deſquamatis, aceto, oleo aut vino imbutæ. lib. 2 cap. 67.

Mel decoctũ atque impoſitum, abſcedentem carnem glutinat. lib. 2. cap. 75.

Rhois ſemen ex aqua, deſquamata ab inflam

natione vindicat. libro primo cap. 124.

Sordes, gymnasiorum parietibus simulacrisque derasæ, desquamatis prosunt. libr. 1. cap. 31.

Pomata (cuius præparandi rationem suprà cap. 154. habes) in Italia vtuntur ad desquamatam cutem. lib. 2. cap. 69. MATHIOL.

Adrupta. CAP. DXI.

ABrotoni semen crudum tritum, & ex aqua feruefactum, potum, auxiliatur ruptis. lib. 3. cap. 25. DIOSCOR.

Acanthi radices potæ. lib. 3. cap. 17.

Acanthi syluestris idem vsus. Ibid.

Acori decoctum potum. lib. 1. cap. 2.

Agarici duo oboli poti, à febriculosis in aqua mulsa, ab alijs verò in vino mulso. lib. 3. capite 1.

Alceæ radices cum vino vel aqua haustæ. lib. 3. cap. 147.

Althææ radicis decoctæ succus cum vino potus. lib. 3. cap. 146.

Amaranti coma è vino pota. lib. 4. c. 52.

Arum Dracunculi vires habet. libr. 2. capite 162.

Asphodeli radicis drachma vna ex vino pota. lib. 2. cap. 164.

Baccharis radix in aqua cocta pota. lib. 3. capite 44.

Bdellium valet ad rupta. lib. 1. cap. 69.

Betonicæ folia denarij pondere cum hydromelite pota. lib. 4. cap. 1.

Bryoniæ radix cum melle in eclegmate sumpta. lib. 4 cap. 176.

Bulbi omnes faciunt ad rupta, si cum aceto cocti eduntur. sed copiosiore eorum cibo abstinendum, quoniam neruos tentant. libr. 2. cap. 165.

Calaminthæ decoctum potum. lib. 3. c. 36.

Calamus aromaticus (verus) cum graminis aut apij semine coctus & potus. lib. 1. capite 17.

Calamus aromaticus vulgaris : vide Acorum.

Capparis fructis potus. lib. 2 cap. 169.

Cardamomum ex aqua potum. libr. 1. capite 5.

Cedrides auxilio sunt ruptis. lib. 1. cap. 89.

Centaurij magni radicis drachmæ duæ dantur febriculosis in aqua, cæteris in vino. lib. 3. cap. 6.

Clinopodij decoctum potum. lib. 3. c. 93.

Dracunculi maioris radix cruda vel cocta. cum melle delincta. lib. 2. cap. 160.

Dracunculi minoris radix cocta, vel tosta, cum melle vel per se comesa, vel farina eius ex melle delincta. lib. 2. cap. 161.

Elenij radix cum melle. lib. 1. cap. 27.

Equiseti radix & herba. lib. 4. cap. 42.

Fimum suis syluestris aridum ex aceto potum. lib. 2. cap. 73.

Galbanum deuoratum. lib. 3. cap. 81.

Gentianæ succi drachma vna sumpta. lib. 3. cap. 3.

Verbaſci decoctum potum. lib. 4. cap. 99.

Vinum è dauci radicibus. lib. 5. cap. 45.

Vinum ex panace. lib. 5. cap. 45.

Vinum è ſaluia. lib. 5. cap. 45.

Vinum tragoriganites. lib. 5. cap. 42.

Vitis alba: vide Bryonia.

Xyris: vide Spatula fætida.

Conſolida media: &

MATHIOL. Conſolida minor, mirum in modum prodeſſe exiſtimantur diſruptis internis & externis corporis partibus. lib. 4. cap. 9.

Perfoliatæ herba decocta in vino, aut in puluerem trita, ad internas affectiones & ad rupta datur. lib. 4. cap. 102.

Serratula vtiliter datur potanda ex albo meraco ruptis: diſſoluit enim potenter ſanguinem, qui extra vaſa concreuit. libr. 4. capite 1.

Solidago: vide Conſolida.

Ad conuulſa. CAP. DXII.

DIOSCOR. Abrotoni vtriuſque ſemen crudum tritum & feruefactum ex aqua potum, auxiliatur conuulſis. lib. 3. cap. 25.

Acanthi radices potæ. lib. 3. cap. 17.

Acanthi ſylueſtris idem vſus. Ibid.

Acori decoctum potum. lib. 1. cap. 2.

Agaricum duorũ obolorum pondere potui datum, febrem non ſentientibus in vino mulſo, febriculoſis verò in aqua mulſa. libr. 3. cap. 1.

Aliſmatis radix pota. lib. 3. cap. 151.

Ari

Ari radix Dracunculi vires habét. libr. 2. capite 162.

Aristolochia rotunda pota cum aqua. lib. 3. cap. 4.

Asphodeli radicis drachma vna ex vino pota. lib. 2. cap. 164.

Baccharis radix in aqua cocta & pota. libr. 3. cap. 44.

Bdellium. lib. 1. cap. 69.

Betonicæ folia denarij pondere cum hydromelite pota. lib. 4. cap. 1.

Bryoniæ radix cum melle in eclegmate sumpta. lib. 4. cap. 176.

Calaminthæ decoctum potum. libr. 3. capite 36.

Capparis fructus potus. lib. 2. cap. 169.

Cardamomum ex aqua potum. libr. 1. c. 5.

Cedrides. lib. 1. cap. 89.

Centaurij magni radix duarum drachmarum pondere, febriculosis in aqua, cæteris verò in vino datur. lib. 3. cap. 6.

Clinopodij decoctum potum. lib. 3. c. 93.

Costus ex vino & absinthio. lib. 1. cap. 15.

Damasonium: vide Alisma.

Dictamnum Pulegij vires habet. lib. 3. capite 31.

Dracunculi maioris radix cruda, coctáue cum melle delincta. lib. 2. cap. 160.

Dracunculi minoris radix cocta, vel tosta, cum melle, vel per se comesa, vel farina eius ex melle delincta. lib. 2. cap. 161.

Elenij radix cum melle. lib. 1. cap. 27.

Fimum ſuis ſylueſtris aridum ex aceto potum. lib.2.cap.73.

Galbanum deuoratum. lib. 3. cap. 81.

Gentianæ ſuccus drachmæ pondere ſumptus. lib. 3. cap. 3.

Halimi radicis drachma vna ex aqua mulſa pota. lib. 1. cap. 103.

Haſtula regia: vide Aſphodelus.

Helenium: vide Elenium.

Iridix radix ex aceto pota. lib.1. cap.1.

Iunci odorati radicis drachma vna, cum pari piperis pondere per aliquot dies ſumpta. lib. 1. cap. 16.

Iuniperi baccæ potæ. lib. 1. cap. 87.

Laſer cum lixiuio potum. lib. 1. cap. 78.

Leucacanthæ radix. lib. 3. cap. 19.

Lixiuium ex ficus cinere factum, cum cyatho aquæ recenter colatum potum, addito olei exiguo. lib. 1. cap. 145.

Origanum heracleoticum cum ficis eſui datum. lib. 3. cap. 28.

Panacis heraclei ſuccus. lib. 3. cap. 48.

Pulegium cum melle & aloe potum. lib. 3. cap. 30.

Rhapontici idem vſus & propinandi modus cum Agarico. lib.3. cap. 2.

Roſmarini ſemen. lib. 3. cap.72.

Sagapenum. lib. 3. cap. 79.

Scordij aridi farina cum naſturtio, melle & reſina in eclegmate. lib. 3. cap.108.

Serpyllum potum. lib. 3. cap. 39.

Spatulæ fœtidæ radix ex paſſo pota. lib. 4 cap. 22.

Sym-

Symphytum petræũ ex aceto mulso potum. lib. 4. cap. 9.

Verbasci decoctum potum. lib. 4. cap. 99.

Vinum è dauci radicibus. lib. 5. cap. 45.

Vinum ex panace. Ibid.

Vinum è saluia. Ibid.

Vinum scillinum. lib. 5. cap. 22.

Vinum tragoriganites. lib. 5. cap. 42.

Vitis alba: vide Bryonia.

Xylobalsamum potum ex aqua. lib. 1. c. 18.

Xyris: vide Spatula fætida.

Serratula conuulsis vtiliter ex albo meraco potanda datur: potenter enim sanguinem qui extra vasa concreuit, dissoluit. lib. 4. c. 1. MATHIOL.

Ad fracta. CAP. DXIII.

BVlbus esculentus fractis vtiliter illinitur. lib. 2. cap. 165. DIOSCOR.

Fuligo pictoria cum rosaceo cerato, fracta ad cicatricem perducit. lib. 5. cap. 139.

Lanæ succidæ fractis ossibus inter initia subueniunt, aceto, oleo, aut vino imbutæ. lib. 2. cap. 67.

Lentisci decoctum fotu fracta ossa ferruminat. lib. 1. cap. 75.

Myrti foliorum decoctu, fracta ferruminationi repugnantia vtilissimè fouentur. lib. 1. cap. 128.

Rhois semen ex aqua, fracta ab inflammatione vindicat. lib. 1. cap. 124.

Spatulæ fætidæ radix contra fracta efficax est. lib. 4. cap. 22.

Verbaſci decoctum fractis auxiliatur. libr. 4. cap. 99.

Vlmi foliorum corticis aut radicis decocto, ſi oſſa fracta foueantur, celerius ſolideſcunt. lib. 1. cap. 95.

Vnguentum cyprinum conuenit fractis per ſe, vel cerato immiſtum. lib. 1. cap. 54.

Xyris: vide Spatula fœtida.

MATHIOL. Aquifolij radicum decoctum oſſa fracta ferruminat. Id quod valentius præſtat radicum ipſarum cortex excoctus & illitus. libr. 1. cap. 104. & Comp. pag. 68.

Biſtorta Tormentillæ vires habet. libr. 4. capite 2.

Conſolida media: &

Conſolida minor, mirum in modum prodeſſe exiſtimantur fractis internis & externis corporis partibus. lib. 4. cap. 9.

Herbæ paralyſis ſuccum tum potum, tum exterius illitum, fractis oſsibus vtilem eſſe tradunt. lib. 4. cap. 99.

Lapis quidam naſcitur in eo Rheni tractu, quem Germani die Bergſtraſſe vocant, circa Dernſtat oppidum, duobus à Rheno miliaribus, admirabilis ſanè facultatis ad oſsium fracturas: ſiquidem tametſi perfracta oſſa à chirurgicis non ante quadrageſimum diem ſanari ſoleant, compertum tamen eſt à compluribus in Germania, ea proculdubio ſanari triduo aut quatriduo huiuſce lapidis potu, ſeſquidrachmæ pondere ex rubro meraco, cùm manè tum veſperi hauſto: ſed interim

os

s fractum restaurare, æquare ac asserculis circumquaque munire operæ pretium est, & affectum locum illinire vnguento ex Geranij radicibus cœruleum florem gerentis, & lactentis suis axungia, siccatis prius radicibus & in puluerem tritis, & deinde ex axungia præscripta in mortarium exceptis. Extenditur enim super linteolo cera odorata imbuto, & fracto loco adalligatur. Germani hunc lapidem ab effectu appellant Beinbruch. lib. . cap. 109.

Lunaria minor mirè efficax intrinsecis atque extrinsecis fracturis sanandis. lib. 3. capite 135.

Ophris vniuersa planta præfertur ad fracturas sanandas. lib. 4. cap. 146.

Pilosella omnibus in vniuersum fracturis fert opem, sed præcipuè caluariæ. libr. 4. capite 10.

Primula veris: vide Herba paralysis.

Solidago: vide Consolida.

Symphyti maioris radices, osium fracturas sanant, si contritæ imponantur, & stricta fascia ligentur. Comp. pag. 628.

Tiliæ ligni carbones in puluerem tusi, auxiliantur fractis. Comp. pag. 77.

Tormentillæ radicum puluis, ex symphyti maioris aqua potus, iuuat confractos, siquidem non solùm intrinsecas fracturas sanat, sed etiam sanguinem extra vasa concretum dissoluit. lib. 4. cap. 2.

Vincetoxici radices non desunt qui lau-

dibus efferant ad fractos, vbi dentur potandæ ex vino, aut symphyti maioris decocto. lib. 3. cap. 90.

Ad ossa nudata corpore operienda.

CAP. DXIIII.

DIOSCOR. IRidis radices siccæ, nudata ossa corpore operiunt. lib. 1. cap. 1.

Myrrha cum cochleæ carnibus illita, ossibus nudatis medetur. lib. 1. cap. 67.

Panacis heraclei radix cum melle trita & illita, nudata ossa corpore operit. lib. 3. c. 48.

Ad ossa fracta extrahenda. CAP. DXV.

IDEM. ARistolochia rotunda ossium squamas illitu adimit. lib. 3. cap. 4.

Bryoniæ radix infracta ossa extrahit, trita & illita. lib. 4. cap. 176.

Euphorbij succus squamas ossium eadem die eximit: Verùm eo vtentes, necesse est linamentis aut ceratis cõmunire corpus, quo ossa conuestiuntur. lib. 3. cap. 80.

Fici grossi cum syluestris papaueris folijs, ossa extrahunt. lib. 1. cap. 145.

Peucedani radicis farina squamas ossium extrahit. lib. 4. cap. 76.

Vitis alba: vide Bryonia.

Xylobalsamum squamas ossium extrahit. lib. 1. cap. 18.

Aculeos, spicula aliaq; corpori infixa, extrahentia.

CAP. DXVI.

Acutæ

Acutæ ſpinæ radix illita, aculeos & ſpicula extrahit. lib. 1. cap. 105. DIOSCOR.

Anagallis adactos corpori aculeos extrahit. lib. 2. cap. 174.

Ariſtolochia rotunda aculeos & ſpicula extrahit. lib. 3. cap. 4.

Arundinis radix trita per ſe, aut cum bulbis ſuis illita, ſpicula aculeosque corpore extrahit. lib. 1. cap. 97.

Bulbi omnes, ſpicula extrahunt. lib. 2. capite 165.

Cochleæ crudæ cum tegumentis impoſitæ, impactos corpori aculeos euocant. libr. 2. cap. 9.

Dictamni herba impactos pedibus reliquóue corpori aculeos, illitu refigit. libr. 3. capite 31.

Gladioli radix ſuperior cum thure illita, admiſto vino, ſpicula & aculeos ê corpore extrahit. lib. 4. cap. 20.

Hormini ſemine extrahuntur aculei ex corpore. Idem effectus eſt herbæ illitæ. lib. 3. cap 128.

Lacertæ caput intritum & appoſitum, aculeos & omnia corpori infixa extrahit. libr. 2. cap. 58.

Narciſsi radix cum lolij farina & melle illita, infixa corpori extrahit. lib. 4. cap. 155.

Orminum: vide Horminum.

Oxyacantha: vide Acuta ſpina.

Propolis aculeos & omnia corpori infixa extrahit. lib. 2. cap. 77.

Pycnocomi ſemen cum polenta impoſitum, ſpicula adactosque corpori aculeos extrahit. lib. 4. cap. 169.

Siluri (piſcis) ſaliti caro illita, aculeos & infixa corpori ſpicula extrahit lib. 2. cap. 26.

Spatula fætida, aculeos & ſpicula omnia, citra moleſtiam extrahit, adiecta floris æris tertia parte, & radicis centaurij ac mellis quinta. lib. 4. cap. 22.

Spina acuta: vide Acuta ſpina.

Tragij ſemen, folia, lachrymaque illita, ſpicula è corpore eijciunt: omnia quoque corpori impacta, euocant. Fama eſt, ſyluestres capras ſagittis confoſſas, eius herbæ pabulo ſpicula excutere. lib. 4. cap. 44.

Xiphion: vide Gladiolus.

Xyris: vide Spatula fætida.

MATTHIOL. Arundinis radix recens tuſa & illita, aculeos & alia corporibus infixa extrahit. Compend. pag. 57.

Eryngij radix illita ex melle, infixa corpori extrahit. lib. 3. cap. 21.

Pectinis veneris radix cum malua tuſa, corpori infixa extrahit. lib. 2. cap. 132.

Verbaſci ſemine ac folijs in vino decoctis, ac ſubinde tritis & impoſitis, omnia infixa corpori extrahuntur. lib. 4. cap. 99.

Narcotica ſiue ſtupefacientia, quorum vſus in ſecandis aut vrendis. CAP. DXVII.

DIOSCOR. LApide memphite trito & illito, tradunt, quæ vrenda aut ſecanda ſunt, ſine periculo

culo obſtupeſcere, ita vt non ſentiant cruciatum. lib. 5. cap. 115.

Mandragoræ radices aliqui in vino ad tertias coquunt, & defæcatum ius ſeruant, cyathoque vno vtuntur in doloribus, & ante ſectiones, vſtionesque, ne ſentiantur. Item: fit citra coctionem vinum è cortice radicis ad hunc modum: Ternæ minæ in vini dulcis metretam conijciuntur. Dantur ex eo terni cyathi ijs qui ſecari aut amburi debent, ſiquidem nullo tunc afficiuntur dolore, ſed veterno quodam preſsi torpeſcunt. lib. 4. cap. 71.

Mandragoræ ſecunda ſpecie Medici vtuntur, cum ſcindendi vrendique neceſsitas adeſt. lib. 4. cap. 71.

Ad vulnera in genere. CAP. DXVIII.

Aluga vulnera glutinat. lib. 3. cap. 157. DIOSCOR.

Aloe ſicca glutinandis vulneribus inſpargitur. lib. 3. cap. 22.

Althæa decocta in vino aut aqua mulſa, & per ſe cum imponitur tuſa, efficax eſt contra vulnera. lib. 3. cap. 146.

Amurca in cupreo vaſe ad craſsitudinem mellis decocta, vulneribus cum aceto, vino, aut mulſo commodè illinitur. lib. 1. cap. 120.

Anthyllis vulneribus medetur. libr. 3. capite 136.

Braſsicæ ſylueſtris folia illitu vulnera conglutinant. lib. 2. cap. 113.

Centaurij magni radix vulneribus prodeſt, nam recens tuſa, aut arida antè mado-

facta, ea glutinat & coniungit. lib. 3. cap. 6.

Centaurij minoris herba recens tusa, suo illitu vulnera conglutinat. lib. 3. cap. 7.

Chamæpitys: vide Aiuga.

Coccum infectorium ex aceto tritum vulneribus conuenienter illinitur. lib. 4. cap. 43.

Cochlearum carnes cum thure & myrrha illitæ, vulnera conglutinant. lib. 2. cap. 9.

Conyzę folia conuenienter vulneribus illinuntur. lib. 3. cap. 119.

Cupressi folia trita & imposita, vulnera conglutinant. lib. 1. cap. 86.

Cyclamini radix vulneribus ex aceto per se, aut cum melle medetur. lib. 2. cap. 158.

Dictamni succus, vulneribus ferro illatis infusus, præsentaneo est remedio. libr. 3. capite 31.

Equisetum alterũ cum aceto tritum, vulneribus remedio est. lib. 4. cap. 42.

Fel admisceri insueuit vulnerarijs emplastris. lib. 2. cap. 71.

Gentianæ radix imposita, vulneraria est. lib. 3. cap. 3.

Glutinum melle aut aceto madefactum, vulneribus prodest. lib. 3. cap. 85.

Glycyrrhizæ succus illitus vulneribus accommodatur. lib. 3. cap. 5.

Graminis radix trita, illitu vulnera conglutinat. lib. 4. cap. 28.

Lanæ succidæ subueniunt inter initia vulneribus, aceto, oleo aut vino imbutæ. lib. 2. capite 67.

Lilij folia condita vulneribus opitulantur. lib. 3. cap. 99.

Lonchitis altera vulneribus mirum in modum prodest. lib. 3. cap. 145.

Lycopsis radix cum oleo vulneribus medetur. lib. 4. cap. 24.

Opium cum aceto vulneribus proficit. lib. 4. cap. 60.

Palma vulnera glutinat illitu. lib. 1. c. 125.

Pix arida vulnerarijs medicaminibus commodè permiſcetur. lib. 1. cap. 81.

Polium illitum vulnera glutinat. libr. 3. capite 107.

Polycnemum recens aut aridum cum aqua vulneribus agglutinandis efficaciter illinitur, ſed quinto die ſolui debet. libr. 3. capite 92.

Polygonati radix vulneribus efficaciter illinitur. lib. 4. cap. 5.

Poterij radix tuſa, vulneribus glutinandis illinitur. lib. 3. cap. 15.

Quinquefolij folia cum melle & ſale vulneribus remedio ſunt. lib. 4. cap. 38.

Roſæ miſceri ſolent vulnerarijs antidotis. lib. 1. cap. 112.

Rubrica ſynopica vulnerarijs emplaſtris commiſceri ſolet. lib. 5. cap. 71.

Sarcocolla vulnera glutinat. lib. 3. cap. 83.

Scordiũ vulnera conglutinat. lib. 3. c. 108.

Senecio cum manna thuris vulneribus medetur. Eiuſdem pappi cum aceto illiti, idem munus præſtant. lib. 4. cap. 92.

Sideritidis primæ folia illita, süapte vi vulnera ſine inflammationis periculo iungunt. lib. 4. cap. 29.

Sideritidis alterius ſeminis foliorumq́ue vis ad vulnera præcipua eſt. lib. 4. cap. 30.

Smyrnij radix vulnera ad cicatricem perducit. lib. 3. cap. 65.

Spongiæ recentes ſine pinguedine vulnerariæ ſunt. lib. 5. cap. 96.

Sycomori ſuccus recens vulnera conglutinat. lib. 1. cap. 144.

Verbaſci (cuius flores aurei) folia ex aceto vulneribus medentur. lib. 4. cap. 99.

Verbenacæ folia vulnera glutinant. lib. 4. cap. 55.

Viticis ſemen cum folijs vulneribus medetur. lib. 1. cap. 116.

Vlmi folia trita, vulnera glutinant, ſed multò magis corticis tilia, ſi faſciæ loco intorqueatur. lib. 1. cap. 95.

MATHIOL. Alchimilla extrinſeca vulnera glutinat. Expetitur Germanis chirurgicis, miriſq́ue laudibus celebratur: quippe qui eam felici ſucceſſu vulnerarijs potionibus admiſceant. lib. 4. cap. 115.

Aparines ſiccæ farina, vulnera glutinat. lib. 3. cap. 88.

Auriculam vrſi præferunt ad vulnera tàm intus ſumptam, quàm exterius illitam. libr. 4. cap. 9.

Biſtortæ radices vulnera glutinant. libr. 4. cap. 2.

Che-

Chelidonij maioris totius plantæ puluis vulnera ſanat. lib. 2. cap. 176.

Clematis vtiliter additur vulnerarijs emplaſtris & potionibus. lib. 4. cap. 7.

Conſolidam minorem, vbi vulnera glutinare ſit opus, vſurpant. lib. 4. cap. 9.

Cyani maioris ſuccus vulnera glutinat. lib. 2. cap. 125.

Flos ſolis vulnera facilè glutinat. lib. 3. capite 50.

Fragariæ folia & radix vulnera ſanant. lib. 4. cap. 38.

Geranium quartum, vulneraria eſt herba, & præſertim radix tam in potionibus addita, quàm exterius admota. Comp. pag. 539.

Gratiola vulneribus celeriter medetur, trita & ſuperpoſita. lib. 3. cap. 26.

Herbæ paralyſis herba ipſa, aut flores, aut radices, tuſæ & illitæ, vulnera ſanant. libr. 4. cap. 99.

Hyperici floribus & ſemini mira facultas ineſt ad vulnera omnia ſananda, præter ea quæ in capite ſunt. Ideoque oleum in quo flores diu, atque ſemine prægnantes ſiliquæ maceratæ fuerint, diuque inſolatæ, mirificè recentia vulnera ſanat, ſed perquam bellè id efficit, ſi cum laricæ aut abiegnæ lachrymæ oleo miſceatur. lib. 3. cap. 156.

Iridis radix vulnerarijs medicamentis immiſta, ſarcotica eſt. lib. 1. cap. 1.

Larix: Reperitur in annoſis Laricum caudicibus prope medullam ipſam pannum

quoddam albicans, quandoque cubiti amplitudine, corio ex quo chirotecæ conficiuntur, adeò persimile, vt vix alterum ab altero discerni posit, quo incolę vtuntur ad vulnera glutinanda. lib.1. cap. 74.

Lunaria minor mirè efficax vulneribus glutinandis. lib. 3. cap. 135.

Ophris vniuersa planta præfertur ad vulnera glutinanda. lib. 4 cap. 146.

Pes leonis: vide Alchimilla.

Pilosella vtiliter additur in vulnerarijs emplastris & vnguentis. lib 4. cap. 10.

Pirola ad vulnera glutinanda plurimum præstat vsum apud Germanos. lib. 4 cap. 16.

Potentilla bellè vulnera conglutinat. libr. 4. cap. 37.

Primula veris: vide Herba paralysis.

Pulmonariam illam, quæ in arborum caudicibus nascitur, nō desunt qui laudibus efferant ad vulnera sananda. lib. 4. cap. 48.

Pulsatillæ aqua è folijs distillata, vulnera sanat. Comp. pag. 359.

Solbastrellæ herba vulnera sanat. libr. 4. cap. 45.

Solidago: vide Consolida.

Stellaria: vide Alchimilla.

Tiliæ cortex commansus ac inde illitus, vulneribus glutinandis efficax est. libr. 1. capite 108.

Tormentillæ radices vulnera glutinant. lib. 4. cap. 2.

Trinitas herba maximè probatur recentio-

tioribus medicis ad vulnera conglutinanda, tam exterius illita, quàm interius sumpta, in quem vsum puluerem dimidij cochlearis mensura ex vino austero propinant. libr. 3. capite 106.

Virga aurea glutinandis vulneribus, tam intra in corpus sumpta, quàm exterius illita, efficax admodum est medicamentum. lib. 4. capite 31.

Ad vulnera recentia. CAP. DXIX.

ARum Dracunculi vires habet. libr. 2. capite 162. DIOSCOR.

Clymeni folia trita, aut siliquæ recentibus vulneribus impotæ, ea ad cicatricem perducunt. lib. 4. cap. 12.

Dracunculi maioris folia, sunt qui recentibus vulneribus imposuere. lib. 2. cap. 160.

Dracunculi minoris folia, recentibus vulneribus linamentorum vice conuenienter imponuntur. lib. 2. cap. 161.

Lilij succus adiecto melle aut aceto in æreo vase coquitur conuenienti medicamento ad recentia vulnera. lib. 3. cap. 99.

Polygoni: siue

Sanguinariæ folia, recentibus vulneribus illinuntur. lib. 4. cap. 4.

Spongię recentes sine pinguedine ex aqua vel posca impositæ, recentia vulnera conglutinant. lib. 5. cap. 96.

Symphyti maioris radices illitæ, recentia vulnera conglutinant. lib. 4. cap. 9.

Symphytum petræum vulnera recentia conglutinat & illitu cohibet. lib. 4. cap. 9.

MATHIOL. Abietis lachryma vulneribus recentibus maximum affert præsidium, quòd non solùm glutinat, sed & mundat, & sarcotica habetur. lib. 1. cap. 74.

Aparines succum magnifaciunt quidam ad recentia vulnera glutinanda. libr. 3. capite 88.

Balsaminæ folia, vulnera recentia glutinant. lib. 4. cap. 177.

Barbula hirci glutinat recentia vulnera, si foliorum succus, vel eius stillatitia aqua splenijs & attritis linteolis superponatur. lib. 2. cap. 137.

Bursæ pastoris herbæ succus recentia vulnera glutinat. lib. 2. cap. 150.

Eupatorij vulgaris flores illiti, vulnera recentia sanant. lib. 4. cap. 37.

Geranij secundi folijs vtuntur ad recentia vulnera sananda. Comp. pag. 537.

Helxine: vide Parietaria.

Hirci barbula: vide Barbula hirci.

Humor in vlmi folliculis contentus, vitreo vase exceptus, sepelitur in terra aut fimo vigintiquinque diebus, ore diligenter obturato, & collocato vasis fundo super salis communis strato. Fit enim hoc tempore, vt fæx subsideat, & liquor clarissimus supernatet. Is ad vulnera recentia conglutinanda adeò efficax est, vt dictu mirum sit, quàm bellè celeriterque id præstet, si cum splenijs aut

con-

confractis linteolis applicetur. lib. 1. cap. 95.

Ilex præter glandes, pilulas quasdam rubentes gignit, quæ tritæ cum aceto, vulneribus recentibus vtiliter imponuntur. libr. 1. cap. 121.

Larigna è resina fit oleum & aqua distillatorio vase, ad recentia vulnera conglutinanda plurimum præstans. lib. 1. cap. 74.

Lingua serpentina maximè præstat ad recentia vulnera conglutinanda. lib. 2. cap. 161.

Mespili folia sicca in puluerem aspersa recentia vulnera glutinant. lib. 1. cap. 133.

Nummularia illita recentia vulnera glutinat. Idem præstat eiusdem succus. Comp. pag. 679.

Oleum in quo Hyperici flores atque siliquæ semine prægnantes, diu maceratæ fuerint diuque insolatæ, mirificè recentia vulnera sanat: sed perquàm bellè id efficit, si cum laricæ aut abiegnæ lachrymæ oleo misceatur. lib. 3. cap. 156.

Ophioglosson: vide Lingua serpentina.

Parietariæ magna vis est ad vulnera recentia sananda, siquidem si recens semicontusa vulneri adalligetur, & tertia die soluatur, non erit opus alio vti medicamento. libr. 4. cap. 81.

Pilosellæ succus recentia vulnera glutinat. lib. 4. cap. 10.

Rosmarini coronarij sicci farina, recentia vulnera glutinat: verùm operæ pretium est ea prius vino, in quo ipsum fuerit coctum,

abluere, & deinde farinam inſpergere. libr. 3. capite 73.

Terebinthina reſina vulnera recentia glutinat. lib. 1. cap. 77.

Vermes terreni prius vino albo eloti, ac per ſe abſque oleo vaſe vitreo excepti, operculato vaſis ore, ne quid expirare poſsit, in balneum calentis aquæ immerguntur, tamdiuque efferueſcere permittuntur, donec in liquorem oleo ſimilem vertantur. præferunt quidam hoc, quòd maximè præſtet neruorum & inteſtinorum vulneribus glutinandis: quod longè efficacius efficit, ſi factitio balſamo (cuius præparatio ſuprà cap. 259. tradita eſt) fuerit admiſtum, aut oleo, quod vitreis organis è larigna ſiue abiegna lachryma elicitur. nanque his additis vniuerſa corporis recentia vulnera breui tempore glutinat, ijs exceptis, quæ capiti inferuntur. libr. 2. cap. 61.

Vinum quod è creſpini fructu poſt vindemias exprimitur, vulnera recentia in carnis ſuperficie glutinat. lib. 1. cap. 105.

Viticella: vide Balſamina.

Vitreola: vide Parietaria.

Ad vulnera cruenta. CAP. DXX.

DIOSCOR. ACetum cruentis vulneribus inditur. lib. 5. cap. 17.

Achilleæ coma trita, ſanguinolenta glutinat, & ab inflammationum periculo tuetur. lib. 4. cap. 32.

Acida

Acida muria ſanguinis fluxiones poſt exciſos calculos ſiſtit, ſi ſtatim calida in vulnus inijciatur. lib. 5. cap. 19.

Cupreſsi folia trita & impoſita, vulnera conglutinant, ſanguinem ſupprimunt. lib. 1. cap. 86.

Cytini, id eſt, mali punici flores, ſanguinolenta glutinant. lib. 1. cap. 127.

Equiſeti folijs tritis illitis ſanguinolenta vulnera glutinantur. lib. 4. cap. 42.

Glaſti: ſiue

Iſatis folia illita, cruenta vulnera glutinant. lib. 2. cap. 180.

Lyſimachiæ ſuccus vulnerũ cruorem cohibet. lib. 4. cap. 3.

Malicorium, id eſt, aſperum mali punici putamen, cytinorum præbet vſum. lib. 1. capite 127.

OEnanthe ſanguinolenta vulnera, cataplaſmate trita cum melle, croco, myrrha & roſaceo ab inflammatione vindicat. libr. 5. capite 5.

Salicaria: vide Lyſimachia.

Saluia vulnerum ſanguinem cohibet. lib. 3. cap. 34.

Sideritidis tertiæ vis eſt, vt quamuis recenti vulneri impoſita, ſanguinem ſupprimat. lib. 4. cap. 31.

Terra eretria ſanguinolenta conglutinat. lib. 5. cap. 128.

Thus cruenta vulnera glutinat. libr. 1. capite 70.

MATHIOL. Biſtortæ radices ſanguinem è vulneribus manantem cohibent, ſuperaſperſo earũ puluere. lib. 4. cap. 2.

Goſsipij lanugo vſta ſiſtit ſanguinis profluuia, & præſertim in vulneribus. libr. 2. capite 96.

Muſcus arboreus ſanguinem è vulneribus manantem compeſcit, impoſitus arcteque adalligatus. Comp. pag. 23.

Tormentillæ radices ſanguinem è vulneribus manantem ſuperaſperſo earum puluere cohibent. lib. 4. cap. 2.

Veronica cruentis medetur vulneribus. lib. 3. cap. 25.

Xylon: vide Goſsipium.

Ad vulnera ab arundine illata. CAP. DXXI.

DIOSCOR. Filicis maris radix, & potu & illitu cum axungia, vulneribus ſagitta arundinea factis, eſt auxilio. Cuius rei talis fertur probatio: peribit filix, quam per ambitum ſata copioſior arundo coronet, & contrà euaneſcens abibit arundo, quam obſepiens multa filix in orbem cinxerit. lib. 4. cap. 178.

Ad vulnera vetera. CAP. DXXII.

IDEM. Verbenacæ folia, vulnera vetera ex melle ad cicatricem perducunt. lib. 4. cap. 55.

Vide plura cap. 531. de vlceribus veteribus.

Ad vulnera ſyderata. CAP. DXXIII.

IDEM. Portulaca, vulneribus quæ ad ſyderationem ſpectant, ex polenta illinitur. libr. 2. cap. 117.

Ad

Ad vulnera intrinſeca. CAP. DXXIIII. MATHIOL.

ALchimilla efficax eſt pota ſanandis internis viſcerum vulneribus. lib. 4. cap. 115.

Auricula vrſi medetur internſecis quibuſcunque vulneribus, tum herba ipſa deuorata, tum in potionibus addita. Cóp. pag. 633.

Biſtorta Tormentillæ vires habet. libr. 4, capite 2.

Conſolida media: &

Conſolida minor, vtiliter dantur potandę ijs qui interna inteſtináue vulnera acceperint, nanque illa ſint vel exterius vel interius illata, mirificè ſanant. lib. 4. cap. 9.

Dentariæ minoris radix præſtat ad interna vulnera, ex aqua equiſeti drachmæ pondere ſumpta. Comp. pag. 631.

Diapenſia Germaniæ chirurgici maximè vtuntur ad intrinſeca vulnera, eius puluerem vel decoctum potui exhibentes. lib. 4. c. 38.

Dictamni albi radix vtiliter additur in potionibus internorum vulnerum. lib. 3. c. 33.

Eupatorij herba additur in potionibus quæ ad intrinſeca parantur vulnera. Comp. pag. 680.

Geranium illud, quod herbariorum nonnulli Momordicam nuncupant, præferunt in potionibus ad interna vulnera conglutinanda. lib. 3. cap. 114.

Hederam terreſtrem vulneratis viſceribus auxiliari in potionibus, plerique cenſent, id propriæ facultati aſcribentes. Huic ij addere ſolent, rubiæ & albi dictamni radices, quin-

etiam betonicam, pilosellam, sanguisorbam, pentaphyllum, bistortam, steliariam, equisetum, virgam auream, tormentillam, & brassicam rubram, & ex his omnibus in albo vino decoctis potiones parant, adduntque rhodomellis quod sufficit ad potũ dulcedine conciliandum. Huiusce medicaméti internè vulneratis exhibere solent ternas vncias, magno quandoque auxilio. lib. 2. cap. 175.

Pes leonis: vide Alchimilla.

Phu additur in potionibus vulnerum intrinsecorum magno iuuamento. lib. 1. c. 10.

Pilosella vtiliter additur in potionibus intrinsecorum vulnerum. lib. 4. cap. 10.

Pirolæ vis est exiccare, adstringere & agglutinare, quo fit vt ad vulnera glutinanda plurimum præstet vsum apud Germanos. Namque non solum illita folia, aut eorum succus vnguentis vulnerarijs additus aut per sese recentia vulnera sanant, sed etiam eorum decoctum ex vino potum, ea quoque curat, quæ in thoracis cauitatem in viscera aut intestina penetrarint. Mira sanè vis est in huiusmodi potionibus. Parantur enim non ex hac sola planta, sed ex multis alijs ex vino & aqua simul decoctis, nempe ex pirola ipsa, alchimilla, betonica, fragaria, equiseto, agrimonia, caryophyllata, tormentilla, vinca peruinca, pimpinella quam sanguisorbam vocant, pilosella, virga aurea, & symphyti maioris & rubiæ radicibus. Eiusmodi enim potionibus vidi ego, cùm thoracis tum intestino-

ſtinorum vulnera ſanari, quæ lethalia & nullo prorſus auxilio curari cenſebant: quo fit vt hæc chirurgicis grata eſſe debeant. libr. 4. capite 16.

Sanicula vtuntur in potionibus, ad interna vulnera, præſertim ad ea, quæ in thoracis cauitatem penetrauerint. lib. 4. cap. 9.

Solidago media: &

Solidago minor, vtiliter dantur potandæ ijs, qui interna inteſtináue vulnera acceperint, nanque illa ſint vel exterius vel interius illata, mirificè ſanant. lib. 4. cap. 9.

Stellaria: vide Alchimilla.

Tormentillæ radices vulnera glutinant, præſertim quæ in inteſtinis & viſceribus fuerint illata, non modò ipſis vulneribus illitæ, ſed & in potionibus hauſtæ. libro quarto capite 2.

Virgam auream chirurgici in Germania, alijs quibuſdam additis, ijs feliciter potandam exhibent, quibus intrinſecus inflicta ſint vulnera, quinetiam eam in vnguenta quæ ad id conficiuntur, vtiliter addunt. libr. 4. cap. 31.

Ad vulnerum inflammationes.
CAP. DXXV.

Achilleæ coma trita, ſanguinolenta glutinat, & ab inflammationũ periculo tuetur. lib. 4. cap. 32. DIOSCOR.

Ærugo vulnera ab inflammatione tuetur. lib. 5. cap. 52.

Aranei tela impoſita, vulnera quæ ſummam cutem occuparunt, ab inflammationis iniuria vindicat. lib. 2. cap. 57.

Fabarum lomentum per ſe, & cum polenta illitum, inflammationes quas vulnus excitauit, mitigat. lib. 2. cap. 98.

Fimum armentariæ bouis, ſi recens admouetur, vulnerum inflammationes mitigat: folijs autem inuoluitur, & calfactum cinere feruenti ſuperponitur. lib. 3. cap. 73.

Fimum humanum illitum, vulnera ab inflammatione vindicat, & obiter intumeſcere non patitur, ſed ea ſtatim glutinat. libr. 3. capite 73.

Lonchitis altera, vulneribus mirum in modum prodeſt, in eiſque inflammationem excitari non patitur. lib. 3. cap. 145.

Millefolium vulnera recentia ab inflammatione vindicat, ſi vel viride, vel ſiccum ex aceto oblinitur. lib. 4. cap. 110.

OEnanthe ſanguinolenta vulnera cataplaſmate, trita cum melle, croco, myrrha, & roſaceo ab inflammatione vindicat. libr. 5. capite 5.

Piceæ: &

Pini folia trita & illita, vulnera ab inflammatione vindicant. lib. 1. cap. 74.

Stratiotes aquatici folia, vulnera quæ inflammationem minantur, intumeſcere non ſinunt. lib. 4. cap. 97.

MATHIOL. Balſaminæ fructus exempto ſemine inſolantur diu in oleo omphacino, aut eodem oleo

oleo macerantur in calentis aquæ balneo, aut equino calente fimo, fitque inde oleum præſtantiſsimum ad arcendas vulnerum inflammationes. lib. 4. cap. 177.

Caphura circumlitionibus imponitur ad arcendas tam vulnerum quàm vlcerum inflammationes. lib. 1. cap. 75.

Liguſtri è floribus oleum paratur, ijs in oleo inſolatis, quod plurimum præſtat ad vulnerum inflammationes. lib. 1. cap. 107.

Maluæ è folijs cum ſalignis frondibus tritis, fit præſtantiſsimum emplaſtrum ad vulnerum & alias quaſcunque inflammationes. lib. 2. cap. 111.

Viticella: vide Balſamina.

Ad vulnerum cicatrices abolendas.

CAP. DXXVI.

Balſaminæ fructus exempto ſemine macerantur oleo amygdalino dulci, aut è ſemine lini expreſſo, in calentis aquæ balneo aut equino calente fimo, addita ad vnamquanque olei libram, liquidæ vernicis vncia. Hoc medicamentum vulnerum cicatrices tum attenuat, tum etiam prorſus delet. libr. 4. cap. 177. MATHIOL.

Oleum è myrrha, cuius vſus eſt ad tollendas vulnerum cicatrices, hoc modo paratur: Decoquuntur oua gallinarum, quouſq; dura fiant, deinde ſecantur ſecundum longitudinem in duas partes æquales, & exemptis vitellis replentur myrrhæ puluere, condun-

turque in humido loco, donec myrrha liquescat in oleum. lib. 1. cap. 67.

Viticella: vide Balsamina.

Ad vlcera in genere. CAP. DXXVII.

DIOSCOR. AEs vstum vlcera purgat & ad cicatricem perducit. lib. 5. cap. 47.

Æris squama vlcera ad cicatricem perducit. lib. 5. cap. 49.

Ærugo vlcera ex oleo ceraque ad cicatricem perducit. lib. 5. cap. 52.

Aloe vlcera ad cicatricem perducit cohibetque. lib. 3. cap. 22.

Anonidis radicum cortex margines vlcerum erodit. lib. 3. cap. 18.

Antimonium vlcera ad cicatricem perducit. lib. 5. cap. 59.

Argenti recrementũ in medicamenta additur, quæ cicatricem obducunt. lib. 5. c. 61.

Argenti spuma vlcera ad cicatricem ducit. lib. 5. cap. 62.

Calx viua quibusdam alijs immista, vt adipi, oleo, concoquendi vim assumit, mollit, dissipat, & vlcera ad cicatricem perducit. lib. 5. cap. 91.

Cerussæ vis est vlcera ad cicatricem perducere. lib. 5. cap. 63.

Cyclamini radix in oleo vetere feruefacta, illito oleo vlcera ad cicatricem perducit. lib. 2. cap. 158.

Fæx vini vlcera ad cicatricem perducit. lib. 5. cap. 90.

Fœnum

Fœnum græcum viride cum aceto vtilissimum imbecillibus locis & vlcera sentientibus. lib. 2. cap. 95.

Hederæ folia in vino decocta, illinuntur omnium vlcerum generi, etiamsi cacoethe sint. lib. 2. cap. 175.

Indicum purgat & reprimit vlcera. libr. 5. capite 67.

Lanarum crematarum cinis, vlcera ad cicatricem perducit. lib. 2. cap. 67.

Lapis morochthus cerato exceptus, vlcera quæ fiunt in teneris corporis partibus, ad cicatricem perducit. lib. 5. cap. 109.

Lapis phrygius vlceribus crustas quadantenus inducit. lib. 5. cap. 98.

Lilij radix inassata & ex rosaceo trita vlcera cicatrice obducit. lib. 3. cap. 99.

Lithargyrus: vide Argenti spuma.

Medullę omnes vlcera explent. lib. 2. c. 70.

Molybdena vlcera ad cicatricem perducit. lib 5. cap. 60.

Myrti seminis in vino decocti ius, vlcera in extremis membris nata sanat. lib. 1. cap. 128.

OEsypum vlcera explet. lib. 2. cap. 67.

Oleæ syluestris foliorum succus vlcera sistit. lib. 1. cap. 118.

Palmularum nuclei vlcera ad cicatricem perducunt. lib. 1. cap. 125.

Panacis asclepij flores & semina, auxiliarem vim habent contra vlcera, si trita cum melle imponantur. lib. 3. cap. 49.

Piceæ: &

Pini cortex prodeſt vlceribus ſummum corpus occupantibus, cum ſpuma argenti & manna. Item: Vlcera delicatulorum acrimoniam recuſantium, cerato myrtino exceptus, ad cicatricem perducit. lib. 1. cap. 74.

Plumbago: vide Molybdæna.

Pompholyx inter medicamenta numeratur, quæ leniter cruſtas obducunt. lib. 5. capite 46.

Stibium: vide Antimonium.

Stratiotes millefolium eximij vſus ad vlcera vetera & recentia. lib. 4. cap. 88.

Terra fornacum Teſtarum vires habet. lib. 5. cap. 136.

Teſtæ fornaceæ vehementer toſtæ cruſtas vlceribus obducunt. lib. 5. cap. 135.

MATHIOL. Aparines ſiccæ farina vlcera ſanat. libr. 3. capite 88.

Aquæ aluminoſæ magno iuuamento conferunt exterioribus totius corporis exulceratis particulis, ijsque præſertim quæ defluxionibus tentantur. lib. 5. cap. 14.

Chelidonij maioris totius plantæ puluis vlcera ſanat. lib. 2. cap. 176.

Eupatorij vulgaris flores illiti, vlcera ſanant. lib. 4. cap. 37.

Fragariæ folia & radix vlcera ſanant. libr. 4. cap. 38.

Geranij ſecundi folijs vtuntur ad vlcera ſananda. Comp. pag. 537.

Herba Kunigundis: vide Eupatorium vulgare.

Ligno-

Lignorum veterum & contabefactorum caries vlcera expurgat solidatque, & eadem serpentia sistit. Quod eo præstat efficacius, si ex lignis arborum colligatur, quæ tum adstringendi, tum etiam abstergendi vim possident, quo fit vt ligni guaiaci caries cæteris hac in re facilè præstat, quippe quæ non modo vlcera quæ contumacia non sunt, sed & quæ cacoethe dicuntur, quæque gallica peste contracta sunt, sanat. lib. 1. cap. 96.

Oleum quod è vitellis ouorum diu in sartagine frixis elicitur, vlcerum dolores mitigat. lib. 2. cap. 44.

Potentilla vlcera sanat. lib. 4. cap. 37.

Serratula in vino decocta ac deinde illita, vlcera mirificè mundat & carne explet, & ad cicatricem perducit. lib. 4. cap. 1.

Solbastrellæ herba vlcera sanat. lib. 4. capite 45.

Tamarindi faciunt contra omnes cutaneas exulcerationes, quæ à sanguine præassato emersere. lib. 1. cap. 126.

Ad vlcera intrinseca. CAP. DXXVIII.

Vinum picatũ exulcerationibus in altum recedentibus vtile. lib. 5. cap. 39. DIOSCOR.

Vinum resinatum altis exulcerationibus infunditur. lib. 5. cap. 36.

Vinum strobilites eandem vim habet. lib. 5. cap. 37.

Angelicæ radicis decocto ex aqua vel vino sanantur interna viscerũ vlcera. libr. 4. c. 111. MATHIOL.

Ad vlcera humida. CAP. DXXIX.

FIlicis fœminæ radicis farina humidis vlceribus & cicatrici repugnantibus inspargitur. lib. 4. cap. 179.

Myrti folia trita & ex aqua illita, humidis vlceribus & partibus omnibus fluxione laborantibus prosunt. lib. 1. cap. 128.

Plantaginis folia vim habent exiccatoriam, constringentem, quare omnibus malignis vlceribus, & fluxionibus oportunis, illita prosunt. lib. 2. cap. 119.

Spongiæ recentes siccæ & vacuæ, senilia vlcera, & quæ fluxione laborant, aut cuniculatim exedunt, impositu siccant. lib. 5. c. 96.

Vinum lentiscinum: &

Vinum terebinthinum, omnia vlcera fluxionibus obnoxia, fotu ad cicatricem perducunt. lib. 5. cap. 35.

MATHIOL. Fumariæ alteræ (quæ aristolochia rotunda falsò vocatur) radicis farina, manantia quælibet vlcera exiccat & mundat. Comp. pag. 806.

Ad vlcera putrida. CAP. DXXX.

DIOSCOR. ACHillea arida cōtusa, & cum melle mista (vt Crateuas affirmat) vlcera purgat. lib. 4. cap. 32.

Acida muria ad vlcera putrida fotu prodest. lib. 5. cap. 19.

Ærugo sordida vlcera purgat cum melle cocta. lib. 5. cap. 52.

Æs vstum. lib. 5. cap. 47.

Alu-

Alumen. lib. 5. cap. 82.
Amygdalæ amaræ cum melle. lib. 1. c. 139.
Anemones radix. lib. 2 cap. 172.
Apiastri folia cum sale. lib. 3. cap. 101.
Aristolochia rotunda. lib. 3. cap. 4.
Asphodeli radices in vini fæce decoctæ, lib. 2. cap. 164.
Ballotes folia cum melle. lib. 3. cap. 100.
Brassicæ succus. lib. 2. cap. 113.
Cadmia. lib. 5. cap. 46.
Capparis radicis aridus cortex. libr. 2. capite 169.
Chamæleæ folia cum melle. lib. 4. c. 166.
Chamæleontis nigri radix. lib. 3. cap. 9.
Echini: siue
Erinacei marini testæ crematæ cinis. libr. 2. cap. 1.
Erui farina cum melle. lib. 2. cap. 102.
Galiopsis cum sale. lib. 4. cap. 90.
Glasti folia. lib. 2. cap. 180.
Hastula regia: vide Asphodelus.
Hederæ nigræ folia in vino decocta. lib. 2. cap. 175.
Indicum. lib. 5. cap. 67.
Iridis radix sicca cum melle. lib. 1. cap. 1.
Isatis: vide Glastum.
Lapidis asij flos siccatus, tetra vlcera & fungis similia, cum melle expurgat. libr. 5. cap. 99.
Lens cum melle. lib. 2. cap. 100.
Lignorum marcor farinæ modo illitus, lib. 1. cap. 96.

Lolium molitum, cum raphano & sale lib. 2. cap. 93.
Lycium. lib. 1. cap. 114.
Marrubij folia cum melle illita. Item: succus folijs expressus & sole coactus. lib. 3. capite 102.
Mel. lib. 2. cap. 75.
Melissa: vide Apiastrum.
Narcisi radix cum eruo & melle. libr. 4. cap. 155.
Oleæ syluestris folia. lib. 1. cap. 118.
Oleæ colymbades tritę. lib. 1. cap. 118.
Oleum picinum Picis liquidæ vires habet. lib. 1. cap. 79.
Onagra illita. lib. 4. cap. 113.
Opobalsamum. lib. 1. cap. 18.
Peucedani radicis farina. lib. 3. cap. 76.
Pix liquida cum melle vlcera purgat, quin & cum vua passa & melle, putrida vlcera emarginat disrumpitque lib. 1. cap. 78.
Plantaginis folia. lib. 2. cap. 119.
Pompholyx. lib. 5. cap. 46:
Psyllium: vide Pulicaria.
Pulegij viridis contrita herba ex aceto imposita. lib. 3. cap. 30.
Pulicaria herba cum adipe lib. 4. cap. 65.
Rosmarini radices siccæ cum melle. libr. 3. cap. 72.
Sabinæ folia cum melle. lib. 1. cap. 88.
Sacræ herbæ folia. lib. 4. cap. 56.
Saluia. lib. 3. cap. 34.
Testiculi secundi, qui serapias vocatur, radix. lib. 3. c. 125.

Thus

Thuris cortex. lib. 1. cap. 71.
Thuris fuligo. lib. 1. cap. 73.
Verbenacæ folia cum melle. lib. 4. cap. 55.
Verbenacæ supinæ folia. lib 4. cap. 56.
Vnguentum butyrinum. lib. 1. cap. 53.
Vnguentum cinnamominum. lib. 1. c. 63.
Vnguentum crocinum. lib. 1. cap. 53.
Vnguentum irinum. lib. 1. cap. 55.
Vnguentum mendesium. lib. 1. cap. 61.
Vnguentum metopium. lib. 1. cap. 60.
Vnguentum onychinum. lib. 1. cap. 53.
Vnguentum styracinum. lib. 1. cap. 53.
Vrticæ folia. lib. 4. cap. 89.

Lignorum veterum & contabefactorum caries non prorsus negligenda est, cùm tanta facultate polleat, vt vlcera expurget, solidetque, & eadem serpentia sistat. Quod eò præstat efficacius, si ex lignis arborum colligatur, quæ tum adstringendi, tum etiam abstergendi vim possident. Quo fit vt ligni Guaiaci caries cæteris hac in re facilè prestet. lib. 2. cap. 96. MATHIOL.

Sabina cum melle, nigra & sordida vlcera purgat. Comp. pag. 42.

Securidacæ farina, putrida vlcera abstergit. lib. 3. cap. 129.

Terebinthina resina vlcera purgat. libr. 1. capite 77.

Ad vlcera vetera. CAP. DXXXI.

Achilleæ tota planta (vt affirmat Crateuas) contusa cum axungia veteri, anti- DIOSCOR.

qua vlcera quæ difficulter cicatricem admittunt, ſanat. lib. 4. cap. 32.

Auchuſæ primo loco deſcriptæ radix, ad vetera vlcera ex oleo & cera efficax eſt. lib. 4. capite 23.

Aſtragali radix vetuſtis vlceribus ſicca efficaciter inſpargitur. lib. 4. cap. 56.

Braſsicæ ſuccus prodeſt vlceribus vetuſtis illitus. lib. 2. cap. 113.

Capparis radicis aridus cortex, vlcera omnia vetera, ſordida, & quæ occaluerunt expurgat. lib. 2. cap. 169.

Centaurij minoris herba recens tuſa, vetera vlcera purgat & cicatrice obducit. lib. 3. capite 7.

Chamædrys cum melle trita, vetera vlcera purgat. lib. 3. cap. 96.

Ciſti flores cum cerato. lib. 1. cap. 109.

Hederæ nigræ folia in vino decocta. lib. 2. capite 175.

Lapidis aſij flos ſiccatus, vetera vlcera & cicatrici repugnantia ſanat. lib. 5. cap. 99.

Lilij ſuccus adiecto melle aut aceto in æreo vaſe coctus. lib. 3. cap. 99.

Omphacium cum aceto. lib. 5. cap. 6.

Panacis heraclei radix. lib. 3. cap. 48.

Perſonatæ folia. lib. 4. cap. 102.

Peucedani radicis farina. lib. 3. cap. 76.

Plantaginis folia, vlcera vetera & inæqualia cicatrice obducunt. lib. 2. cap. 119.

Potamogeton contra veterum vlcerum nomas vtile. lib. 4. cap. 96.

Scor-

Scordium vetera vlcera purgat, & ex melle ad cicatricem perducit. lib. 3. cap. 108.

Sordes gymnasiorum parietibus simulacrisque deras æ. lib. 1. cap. 31.

Spongiæ recentes siccæ & vacuæ impositæ. lib. 5. cap. 96.

Stratiotes millefolium. lib. 4. cap. 98.

Thalictri folia trita. lib. 3. cap. 93.

Trissago: vide Chamædrys.

Viscum cum thure. lib. 3. cap. 87.

Veronica medetur diuturnis vlceribus. lib. 3. cap. 25. MATHIOL.

Vinum quod è crespini fructu post vindemias exprimitur, vlcera vetera desiccat. lib. 1. capite 105.

Ad vlcera caua. CAP. DXXXII.

AMylum contra caua vlcera efficax est. lib. 2. cap. 94. DIOSCOR.

Argenti spuma caua explet. lib. 5. cap. 62.

Aristolochia rotunda cum iride & melle illita. lib. 3. cap. 4.

Cadmia, caua explet. lib. 5. cap. 46.

Cerussæ vis est explere. lib. 5. cap. 63.

Corallium. lib. 5. cap. 97.

Iridis radices siccæ. lib. 1. cap. 1.

Lapidis asij flos siccatus, cum melle. libr. 5. cap. 99.

Lapis schistus muliebri lacte perfusus. lib. 5. cap. 102.

Lentisci decoctum fotu. lib. 1. cap. 75.

Lithargyrus. lib. 5. cap. 62.

Medullæ omnes. lib. 2. cap. 70.
Molybdæna. lib. 5. cap. 60.
Ochra cum cerato. lib. 5. cap. 68.
Oleum picinum. lib. 1. cap. 79.
Pix arida. lib. 1. cap. 81.
Pix liquida. lib. 1. cap. 78.
Plumbago. lib. 5. cap. 60.
Plumbarius lapis. lib. 5. cap. 58.
Plumbi recrementum. lib. 5. cap. 57.
Plumbum elotum. lib. 5. cap. 55.
Plumbum vstum. lib. 5. cap. 56.
Pompholyx. lib. 5. cap. 46.
Pumex. lib. 5. cap. 84.
Stibium. lib. 5. cap. 59.
Terra eretria. lib. 5. cap. 128.
Thus. lib. 1. cap. 70.
Thuris cortex. lib. 1. cap. 71.
Thuris fuligo. lib. 1. cap. 73.
Thuris manna. lib. 1. cap. 72.
Vnguentum elatinum. lib. 1. cap. 43.
Vnguentum œnanthinum. lib. 1. cap. 45.
Vnguentum rosaceum. lib. 1. cap. 42.

MATHIOL. Corallij cinis vlcera caua explet. libr. 5. capite 97.

Ad vlcera cuniculosa. CAP. DXXXIII.

DIOSCOR. SPongiæ recentes siccæ & vacuæ, vlcera quæ cuniculatim exedunt, impositu siccant. lib. 5. cap. 96.

MATHIOL. Caryophyllatæ succum admista ærugine, recentiores cuniculosis contumacibusq; vlceribus vtiliter inijciunt. lib. 4. cap. 17.

Hede-

Hederæ terrestris succus cum ærugine mistus, vtiliter instillatur cuniculosis vlceribus. lib. 2. cap. 175.

Ad vlcera serpentia & depascentia.
CAP. DXXXIIII.

Acaciæ succus valet ad vlcera quæ serpunt. lib. 1. cap. 115. DIOSCOR.

Acetum cum aliquo conuenienti ad vlcera serpentia efficax est. lib. 5. cap. 17.

Aiuga cum melle, vlcera quæ serpunt, cohibet. lib. 3. cap. 157.

Alumen cum duabus partibus salis valet ad vitia quæ pascunt. lib. 5. cap. 82.

Amygdalæ amaræ cum melle sanant vlcera quæ serpunt. lib. 1. cap. 139.

Asphodeli radices in vini fæce decoctæ, vlceribus depascentibus auxiliantur. libr. 2. cap. 164.

Betæ folijs crudis vlcera depascentia illini prodest. lib. 2. cap. 116.

Brassicæ folia cocta addito melle, aduersus depascentia vlcera valent. lib. 2. cap. 113.

Chalcitis aduersus vlcera serpentia efficax est. lib. 5. cap. 75.

Chamæpitys: vide Aiuga.

Chelidonij maioris radix cum vino medetur vlceribus quæ serpunt. lib. 4. cap. 176.

Cicutæ succus aridus, vlcera quæ serpunt illitu restinguit. lib. 4. cap. 74.

Coriandrum cum pane vel polenta vlceribus quæ serpunt medetur. lib. 3. cap. 62.

Cupreſsi folia per ſe, vel cum polenta illi-nuntur vlceribus quæ ſerpunt. lib. 1. cap. 86.

Diphryges vlcera ſerpentia ad cicatricem perducit. lib. 5. cap. 79.

Fimum caprillum in aceto decoctum, imponitur vlceribus quæ ſerpunt. lib. 2. cap. 71.

Garum omne, quod eſt liquamen ex piſcibus, carnibusque ſale maceratis, depaſcentia vlcera ſiſtit. lib. 2 cap. 31.

Gentianæ radix impoſita vt Lycium, vlcerum cuniculatim depaſcentiũ medela eſt, Succus præcipuè eodem effectu prodeſt. lib. 3. cap. 3.

Glaſti folia, vlcera quæ ſerpunt, ſanant. lib 2. cap. 180.

Haſtula regia: vide Aſphodelus.

Helxinę ſuccus cum ceruſſa, vlceribus quę ſerpunt commodè illinitur. lib. 4. cap. 81:

Iſatis: vide Glaſtum.

Lapidis aſij flos cum cerato vlcera depaſcentia ſiſtit. lib. 5. cap. 99.

Lens cum punici putamine ac ſiccis roſis, adiecto melle decocta, vlceribus quæ ſerpunt auxiliatur. lib. 2. cap. 100.

Lignorum caries vlcera ſerpentia cohibet, ſi cum pari aniſo & vino ſubacta, linteiſque impoſita, illinatur. lib. 1. cap. 96.

Lini ſemen, vlcera quæ ſerpunt, cum vino decoctum, expurgat. lib. 2. cap. 96.

Lycium vlceribus quæ ſerpunt medetur. lib. 1. cap. 114.

Marũ ſerpentia vlcera ſiſtit. lib. 3. cap. 42.

Myrti

Myrti folia admisto omphacino oleo, aut exiguo rosaceo cum vino, prosunt ad vlcera serpentia. lib. I. cap. 128.

Oleæ sylvestris folia trita & imposita, vlcera quæ serpunt cohibent. lib. I. cap. 118.

Oleaginum semen illitum, medetur vlceribus quæ pascunt vorantque. Ibid.

Oliua nigra arefacta, illitu depascentia vlcera sistit. Ibid.

Oleum picinum Picis liquidæ vires habet. lib. I. cap. 79.

Palma elate sistit vlcera quæ depascunt. lib. I. cap. 126.

Papyri crematæ cinis, depascentia vlcera cùm omnium partium tum oris maximè cohibet: Verùm melius id combusta charta præstat. lib. I. cap. 98.

Parietaria: vide Helxine.

Piceæ: &

Pini cortex tritus cum atramento sutorio, serpentia cohibet. lib. I. cap. 74.

Pix liquida cohibet vlcera quæ serpunt, cum pini cortice, aut sulphure, aut furfuribus illita. lib. I. cap. 78.

Plantaginis folia, vlcera quæ serpunt cohibent. lib. 2. cap. 119.

Polygoni succus vlcera quæ serpunt cohibet. lib. 4. cap. 4.

Quinquefolij radix cocta in aceto & illita, serpentia vlcera cohibet. lib. 4. cap. 38.

Rhamnorum omnium folia serpentibus vlceribus efficaciter illinuntur. lib. I. cap. 102.

Rubi folia vlcera quæ ſerpunt cohibent. lib. 4. cap. 33.

Rubi idæi idem effectus. lib. 4. cap. 34.

Rutæ ſuccus cum aceto, roſaceo & ceruſſa, vlcera quæ ſerpunt, ſanat. lib. 3. cap. 45.

Sal cum aceto aut hyſſopo, vlcera quæ ſerpunt ſiſtit. lib. 5. cap. 85.

Salis ſpuma eandem vim habet. libr. 5. capite 86.

Sanguinaria: vide Polygonum.

Sedi maioris folia medentur vlceribus quæ ſerpunt, per ſe, & cum polenta illita. lib. 4. cap. 84.

Sedi minoris folia ijſdem viribus prædita ſunt. lib. 4. cap. 85.

Semperuiuum: vide Sedum.

Solani hortenſis folia vlceribus quæ ſerpunt, conuenienter cum polline polentæ illinuntur. Item: Valet ſuccus eius aduerſus vlcera quæ ſerpunt, cum ceruſſa, roſaceo & argenti ſpuma. lib. 4. cap. 66.

Sphondylium cum ruta ſerpentia vlcera cohibet. lib. 3. cap. 74.

Teſticuli ſecundi qui ſerapias vocatur, radix, vlcera ſerpere non patitur. lib. 3. cap. 125.

Vitreola: vide Helxine.

Vnguentum melinum contra ſcabioſa vlcera, & quæ ſerpunt, effectum præbet. libr. 1. capite 44.

MATHIOL. Aquæ, quibus chalcanthum, aut myſi, aut ſory, aut melanteria immiſcetur, ſerpentibus vlceribus opitulantur. lib. 5. cap. 14.

Biſtorta

Biſtorta Tormentillæ vires habet. libr. 4. capite 2.

Cochleæ crudæ tritæ & illitæ, ſerpentibus vlceribus medentur. lib. 2. cap. 9.

Chryſocolla factitia, quæ fit artificio ex pueri impubis vrina in ardentiſsimis ſolis caloribus æreo mortario, atque etiam piſtillo æreo tandiu circumacta, donec mellis ſpiſſitudinem aſſequatur, præfertur ad contumacia vlcera ſananda, exedentiaque coercenda lib. 2. cap. 74.

Lignorum caries vlcera ſerpentia ſiſtit. Quod eò præſtat efficacius, ſi ex lignis arborum colligatur, quæ tum adſtringendi tum etiam abſtergendi vim poſsident. Quo fit, vt ligni Guaiaci caries cæteris hac in re facilè præſtet. lib. 1. cap. 96.

Tormentillæ radices vlcera quæ ſerpendo corpora erodunt, ſiſtunt. lib. 4. cap. 2.

Ad vlcera ægrè cicatricem trahentia.

CAP. DXXXV.

Agrimoniæ, ſiue Eupatorij folia cum adipe ſuillo, vlceribus quæ ægrè cicatricem trahunt, medentur. lib. 4. cap. 37. DIOSCOR.

Filicis fœminæ radicum farina vlceribus cicatrici repugnantibus inſpargitur. libr. 4. cap. 179.

Glandes crudæ intritæ ad malefica vlcera cum axungia ſalſa conueniunt. libr. 1. capite 121.

Lapidis aſij flos ſiccatus, vlcera cicatrici repugnantia ſanat. lib. 5. cap. 99.

Plantaginis folia malignis vlceribus illita proſunt. lib. 2. cap. 119.

Plumbum elotum prodeſt ad ea quæ ægrè cicatricem ducunt. lib. 5. cap. 55.

Plumbum vſtum. lib. 5. cap. 56.

Plumbi recrementum. lib. 5. cap. 57.

Plumbarius lapis. lib. 5. cap. 58.

MATHIOL. Biſtortæ radices rebellia contumaciaque vlcera curant. lib. 4. cap. 2.

Caryophyllatæ ſuccum admiſta ærugine, recentiores contumacibus vlceribus vtiliter inijciunt. lib. 4. cap. 17.

Chryſocolla factitia (cuius præparationem in præcedenti capite habes) præfertur ad contumacia vlcera ſananda. lib. 2. c. 74.

Piloſellæ ſuccus vlcera contumacia ſanat. lib. 4. cap. 10.

Solani hortenſis ſuccus additur in vnguentis, quorum ad vlcera contumacia eſt vſus. lib. 4. cap. 69.

Tormentillæ radices rebellia contumaciaque vlcera curant. lib. 4. cap. 2.

Ad vlcera cruſtoſa. CAP. DXXXVI.

DIOSCOR. ANtimonium cruſtoſas exulcerationes ad cicatricem perducit, cum cera & exigua ceruſſa. lib. 5. cap. 59.

Chamelææ folijs cum melle tritis vlcera cruſtoſa repurgantur. lib. 4. cap. 166.

Lens cũ melle cruſtas rumpit. lib. 2. c. 100.

Oleæ,

Oleæ ſylueſtris folia cum melle illita, cru-ſtas emarginant. lib. 1. cap. 118.

Papaueris corniculati flores & folia ex o-leo illita, cruſtas emarginant. lib. 4. cap. 61.

Porri capitati folia, cruſtas, ex ſale illita, rumpunt. lib. 2. cap. 143.

Stibium: vide Antimonium.

Vnguentum amaracinum cruſtas rumpit. lib. 1. cap. 57.

Vnguentum irinum cruſtas adimit. libr. 1. capite 55.

Ad vlcera phagedænica. CAP. DXXXVII.

ACetum phagedęnas vlcerum fotu conti-nuo cohibet. lib. 5. cap. 17. DIOSCOR.

Alumen cum aceti fæce, & galla, pari pon-dere cremata valet ad phagedænas vlcerum. lib. 5. cap. 82.

Arum Dracunculi vires habet. libr. 2. ca-pite 162.

Bryoniæ folia, fructus, radix, acrem vim ſortiuntur, itaque vlcerum phagedænis, ef-ficaciter ex ſale illinuntur. lib. 4. cap. 176.

Chamæleontis nigri radix, phagedænas tetraque vlcera illitu ſanat. lib. 3. cap. 9.

Dracunculi maioris radix, vlcera phage-dænica expurgat, præſertim cum vite alba. lib. 2. cap. 160.

Dracunculi minoris radix phagedænas vlcerum, trita cum melle & bryonia, expur-gat & ad cicatricem perducit. libro ſecundo, capite 161.

Fel taurinum phagedænicis vlceribus cum melle prodeſt. lib. 2. cap. 71.

Glaſti: ſiue

Iſatidis folia illita, phagedænas ſanant. lib. 2. cap. 180.

Panacis aſclepij flores & ſemina, auxiliarem vim habent contra phagedænas, ſi trita cum melle imponuntur. lib. 3. cap. 49.

Paſtinacæ ſylueſtris folia trita, & cum melle impoſita, phagedænas vlcerum purgant. lib. 3. cap. 52.

Petaſites contra phagedænas efficaciter illinitur. lib. 4. cap. 103.

Sal phagedænis vlcerum cum polenta crematus illinitur. lib. 5. cap. 85.

Salis flos ad phagedænas efficax eſt. lib. 5. capite 88.

Salis ſpumæ eadem vis quæ Salis. libr. 5. capite 86.

Tithymali lac valet aduerſus phagedænas. lib. 4. cap. 159.

Vitis alba: vide Bryonia.

MATHIOL. Aquæ, quæ armenij, aut cœrulei lapidis, aut æruginis, aut chryſocollæ aliquid admiſtum habent, ablutionibus phagedænica vlcera ſiſtunt. lib. 5. cap. 14.

Aquæ, quibus chalcantum, aut miſy, aut ſory, aut melanteria immiſcetur, phagedænis opitulantur. lib. 5. cap. 14.

Piloſellæ ſuccus phagedænas ſanat. lib. 4. capite 10.

Ad vlcera ſyderata. CAP. DXXXVIII.

Ver-

VErbaſci (cuius flores aurei) folia ſyderatis vlceribus ex vino & melle medentur. lib. 4. cap. 99. DIOSCOR.

Ad vlcera cacoethica. CAP. DXXXIX.

ARum Dracunculi vires habet. libr. 2. capite 162. IDEM.

Cadmiæ vis eſt, vlcera quæ cacoethe vocantur, ad cicatricem perducere. lib. 5. c. 46.

Cicer contra vlcera quæ cacoethe vocantur, cum melle & hordeo prodeſt. libr. 2. capite 97.

Diphryges vlcera quæ cacoethe vocant, ad cicatricem perducit. lib. 5. cap. 79.

Dracunculi maioris radix, vlcera quæ cacoethe vocantur, expurgat, præſertim cum vite alba. lib. 2. cap. 160.

Dracunculi minoris radix, vlcera quæ cacoethe vocantur, trita cum melle & bryonia alba, expurgat & ad cicatricem perducit. lib. 2. cap. 161.

Fici crudæ cum atramento ſutorio cacoethicis vlceribus medentur. lib. 1. cap. 145.

Glandes crudæ intritæ, ad duritias quas cacoethe vocant & malefica vlcera, cum ſalſa axungia conueniunt. lib. 1. cap. 121.

Hederæ nigræ folia in vino cocta; omnium vlcerum generi, etiamſi cacoethe ſint, illinuntur. lib. 2. cap. 175.

Petaſites efficaciter illinitur. libr. 4. c. 103.

Pſyllium: ſiue

Pulicaria herba cum adipe tuſa, vlcera

quæ cacoethe vocantur, expurgat. lib. 4. capite 65.

Salis flos, ad vlcera quæ cacoethe vocantur efficax est. lib. 5. cap. 88.

Thus vlcera quæ cacoethe vocantur permulcet, tritum cum eo & lacte linimentum. lib. 1. cap. 70.

Thuris cortex idem facit, sed validius. lib. 1. cap. 71.

Thuris manna quoque sed inualidius. lib. 1. cap. 72.

Viscum vetera vlcera abscessusque quos cacoethes vocant, ex thure mollit. libr. 3. capite 87.

Vnguentum butyrinum. lib. 1. cap. 53.

Vnguentum crocinum cum croco, cera, medulla, & duplicato olei pondere. lib. 1. capite 53.

Vnguentum elatinum. lib. 1. cap. 43.

Vnguentum œnanthinum. lib. 1. cap. 45.

Vnguentum onychinum. lib. 1. cap. 53.

Vnguentum rosaceum. lib. 1. cap. 42.

Vnguentum styracinum. lib. 1. cap. 53.

Vrticæ folia illita. lib. 4. cap. 89.

MATHIOL. Argento viuo præcipitato facultas sanè inest admirabilis, ad contumacia vlcera sananda. lib. 5. cap. 70.

Ari radicis succus exedentia & contumacia vlcera curat. lib. 2. cap. 162.

Calcem quæ fit ex calcario lapide, non desunt, qui vnguentis & emplastris admisceant, eam primùm demergentes in aquam, vsque

dum

dum prorsus dissiliat, ac subinde lauantes pluribus diebus, affusa sæpius recenti aqua pluuiali vel fontana. Valet enim sic elota ad contumacia vlcera, quòd absque morsu valenter siccet. lib. 5. cap. 91.

Cardui benedicti herba, tam recens quàm sicca, & pota & exterius admota, contumacia vlcera & quæ cacoethe vocantur, sanat cuteque obducit. lib. 3. cap. 91.

Glandes crudæ ac recentes illinuntur cum salsa axungia maleficis vlceribus. lib. 1. c. 121.

Ligni guaiaci caries sanat vlcera, quæ cacoethe dicuntur. lib. 1. cap. 96.

Oleo nostro è stibio parato, magno successu vtimur ad contumacia sinuosaque vlcera sananda. lib. 5. cap. 59.

Ad vlcera chironica. CAP. DXL.

Bryoniæ folia, fructus, radix, acrem vim sortiuntur, itaque chironijs efficaciter ex sale illinuntur. lib. 4. cap. 176. DIOSCOR.

Plantaginis folia, chironia sanant. libr. 2. capite 119.

Vitis alba: vide Bryonia.

Ad vlcera theriomata. CAP. DXLI.

Erui farina cum melle, atra vlcera quæ theriomata vocantur, emarginat. libr. 2. capite 102. IDEM.

Lupinorum decocto vlcera tetra quæ theriomata vocant, fouere, vtilissimum est. lib. 2. cap. 103.

Vnguentum amaracinum, tetra vlcera, quæ theriomata vocant, rumpit. libr. 1. capite 57.

Ad vlcera gallica. CAP. DXLII.

MATHIOL. ARgento viuo præcipitato, facultas sanè admirabilis ineſt, ad contumacia vlcera ſananda, eaque præſertim, quæ à Gallica lue emerſerunt. lib. 5. cap. 70.

Calx elota vnguentis expetitur, quibus vtuntur ad pudendorum vlcera, eaque præſertim quæ venerea lue contrahuntur. libr. 5. capite 91.

Eryngij è folijs teneris fit ſtillatitia aqua, ijs quàm maximè vtilis, qui morbo gallico affecti vlceribus affliguntur, ſi quotidie ea vtuntur in potu. lib. 3. cap. 21.

Ligni guaiaci caries, vlcera quæ Gallica peſte contracta ſunt, ſanat. lib. 1. cap. 96.

Ad vlcerum carnem excreſcentem. CAP. DXLIII.

DIOSCOR. AEris flos excreſcentia coercet. libr. 5. capite 48.

Æs vſtum. lib. 5. cap. 47.

Alumen. lib. 5. cap. 82.

Antimonium. lib. 5. cap. 59.

Argenti ſpuma. lib. 5. cap. 62.

Auripigmentum. lib 5. cap. 80.

Bryoniæ radix medicamento quod carnem exeſt, aptè immiſcetur. lib. 4. cap. 176.

Buccina con cremata. lib. 2. cap. 4.

Cad-

Salis ſpuma. lib. 5. cap. 86.

Scordium ſiccum. lib. 3. cap. 108.

Smaridis (piſcis) ſaliti caput exuſtum excreſcentes vlcerum oras puluillosq́ue reprimit. lib. 2. cap. 27.

Stibium. lib. 5. cap. 59.

Vitis alba: vide Bryonia.

MATHIOL. Aluminis cuiuſcunq; ſtillatitiam aquam, maximè rupei, non modò carnem exedere ſed etiam metalla, compertum habeo. libr. 5. capite 82.

Elleborum: ſiue

Veratrum nigrum vulgaris vſus, carnem in vlceribus excreſcentem abſumere, nobis iam millies experimento compertum eſt. lib. 4. cap. 146.

Ad gangrænas. CAP. DXLIIII.

DIOSCOR. Braſsicæ folia cocta, addito melle aduerſus gangrænas valent. lib. 2. cap. 113.

Bryoniæ fructus, folia & radix ex ſale illita. lib. 4. cap. 176.

Bulbus eſculentus cum melle impoſitus. lib. 2. cap. 165.

Erui farina cum melle. lib. 2. cap. 102.

Galiopſis cum ſale. lib. 4. cap. 90.

Laſer gangrænis præcoercitis immittitur. lib. 3. cap. 78.

Lens adiuncta maris aqua. lib. 2. cap. 100.

Lixiuiũ fit ex ficus tam ſylueſtris quàm ſatiuę cinere, crematis ramorũ cauliculis, quod ſubinde macerari opus eſt & inueteraſcere, ſiquidem inter cauſtica intelligitur. Hoc gangræ-

grænis prodest, nanque expurgat & consumit, quæ excrescunt. Eoq; sic vtendum est: Spongia assiduè hoc lixiuio imbuta superponitur. lib. 1. cap. 145.

Lolium molitum, cum raphano & sale. lib. 2. cap. 93.

Lupinorum decocti fotus. lib. 2. c. 103.

Nucum iuglandium vetustarum nuclei illiti. lib. 1. cap. 141.

Raphani semen cum aceto gangrænas vtilissimè emarginat. lib. 2. cap. 106.

Rhois folia cum aceto vel melle. lib. 1. capite 124.

Tithymali lac valet. lib. 4. cap. 159.

Vitis alba: vide Bryonia.

Vnguentum cinnamominum cum cardamomo. lib. 1. cap. 63.

Vrticæ folia illita. lib. 4. cap. 89.

Vuæ passæ sine nucleis tritæ, & cum ruta impositæ. lib. 5. cap. 4.

Heliotropium efficacissimum est ad vlcera gangrænosa, ad quæ magno admodũ successu eo vtuntur chirurgici. lib. 4. cap. 186. MATHIOL.

Ad nomas. CAP. DXLV.

ACetum ad nomas cum aliquo conuenienti efficax est. Item: continuo fotu nomas cohibet. lib. 5. cap. 17. DIOSCOR.

Acida muria cõtra nomas fotu auxiliatur. lib. 5. cap. 19.

Æris squama nomas coercet. lib. 5. c. 49.

Ærugo nomas sistit. lib. 5. cap. 52.

Æs vſtum nomas cohibet. lib. 5. cap. 47.
Anagallis nomas cohibet. lib. 2. cap. 174.
Ariſari radix nomas ſiſtit. lib. 2. cap. 163.
Ciſti flores nomas cohibent. libr. 1. c. 109.
Erui farina cum melle, nomas ſerpere non patitur. lib. 2. cap. 102.
Fel teſtudinum nomis in ore infantium prodeſt. lib. 2. cap. 71.
Galiopſis cum ſale. lib. 4. cap. 90.
Lapis oſtracites cum melle. lib. 5. c. 122.
Lens cum marina aqua. lib. 2. cap. 100.
Lentiſci decoctum fotu. lib. 1. cap. 75.
Lolium molitum, cum raphano & ſale. lib. 2. cap. 93.
Mali punici præſertim acidi, acinorũ ſuccus expreſſus, cum melle coctus. lib. 1. c. 127.
Marrubij folia cum melle illita. Item: ſuccus. lib. 3. cap. 102.
Mori ſuccus decoctus æreo vaſe atque inſolatus, cum melle exiguo, facit ad nõmas. Augetur autem eius vis adiecto alumine ſciſſili, galla, croco & myrrha, item myricæ ſemine, iri & thure. lib. 1. cap. 143.
Oleæ ſylueſtris folia. lib. 1. cap. 118.
Omphacium cum aceto. lib. 5. cap. 6.
Plantaginis folia. lib. 2. cap. 119.
Raphani cortex cum melle. lib. 2. cap. 106.
Sabinæ folia. lib. 1. cap. 88.
Sedi maioris folia per ſe, vel cum polenta illita. lib. 4. cap. 84.
Sedi minoris folia item. lib. 4. cap. 85.
Semperuiuum: vide Sedum.

Sma-

Smaridis (piscis) saliti caput exustum. lib. 2. cap. 27.

Testiculi alterius, qui serapias vocatur, radix arida, nomas inhibet. lib. 3. cap. 125.

Vrina vetus, nomas & præcipuè genitalium, cohibet. lib. 2. cap. 74.

Ad fistulas. CAP. DXLVI.

ADeps suillus vetustus, cinere aut calce exceptus, fistulis succurrit. lib. 2. cap. 69. DIOSCOR.

Ærugo callum fistularum erodit cum ammoniaco collyrij modo in eas adacta. lib. 5. cap. 52.

Arisari è radice fiunt collyria ad fistulas efficacia. lib. 2. cap. 163.

Arum Dracunculi vires habet. libr. 2. capite 162.

Chalcitis fistulas tollit, collyrij modo in eas adacta. lib. 5. cap. 75.

Dipsacus: vide Labrum veneris.

Dracunculi maioris è radice & melle collyria ad fistulas componuntur. lib. 2. c. 160.

Dracunculi minoris è radice collyria ad fistulas fieri solent. lib. 2. cap. 161.

Ebulus Sambuci vires habet. lib. 4. c. 168.

Ellebori nigri radix imposita, & tertio die detracta, fistulas purgat. lib. 4. cap. 146.

Iridis Illyricæ radix fistulas carne explet. lib. 1. cap. 1.

Labri veneris radix, fistulas sanat, si tusa & decocta in vino, vsque dum sit crassitudo ceræ, immittitur. Hoc medicamentum ærea

pyxide recondendum. lib. 3. cap. 11.

Omphacium prodeſt ad fiſtulas ex aceto. lib. 5. cap. 6.

Papyrus qua chartæ fiunt, præcipuæ in medicina vtilitatis ad laxandas fiſtulas: Madefacta lino inuoluitur, vſque dum inaruerit: conſtricta enim atque immiſſa in hiatum, humore completur, & intumeſcendo fiſtulas aperit. lib. 1. cap. 98.

Plantaginis foliorum ſuccus fiſtulis infuſus prodeſt. lib. 2. cap. 119.

Quinquefolij folia, cum melle & ſale fiſtulis remedio ſunt. lib. 4. cap. 38.

Sambuci prætenera ac mollia folia, vlcera quæ dehiſcunt in fiſtulam, agglutinant. libr. 4. cap. 168.

Sphondylij radix circumraſa & iniecta, fiſtularum callos derodit. lib. 3. cap. 74.

Stratiotes millefolium eximij vſus ad fiſtulas. lib. 4. cap. 98.

Teſticuli alterius, qui ſerapias vocatur, radix, abolet fiſtulas. lib. 3. cap. 125.

Tithymali lac valet ad fiſtulas. lib. 4. c. 159.

Veratrum: vide Elleborus.

Vnguentũ amaracinum fiſtulis perquàm vtile. lib. 1. cap. 57.

Vnguentum cinnamominum mirum in modum facit ad fiſtulas. lib. 1. cap. 63.

MATHIOL. Diapenſia Germaniæ chirurgici maximè ad fiſtulas vtuntur, eius puluerem vel decoctum potui exhibentes. lib. 4. cap. 38.

Elleborum nigrum vulgaris vſus, fiſtulas callo

callo induratas tribus diebus impositum emollire & purgare, nobis iam millies experimento compertum est. lib. 4. cap. 146.

Geranium secundum, non desunt, qui in fistulis sanandis, ipsum in potionibus sumptum, mirificè commendent. libr. 3. cap. 114.

Veratrum: vide Elleborus.

Virgam auream chirurgi in Germania, alijs quibusdam additis feliciter potandam exhibent ad fistulas, quinetiam eam in vnguenta quæ ad id conficiuntur, vtiliter addunt. lib. 4. cap. 31.

Ad sinus. CAP. DXLVII.

IRidis Illyricæ radix sinus carne explet. lib. 1. cap. 1. DIOSCOR.

Lens cum melle sinus glutinat. libr. 2. capite 100.

Lixiuium ex ficus tam syluestris quàm satiuæ cinere factum, in sinus cuniculatim exedentes magnosque instillari conueniet: etenim purgat, conglutinat, carne explet, & oras committit, non secus atque emplastra, quæ cruentis vulneribus inijciuntur, enæma vocant. lib. 1. cap. 145.

Mel in sinus commodissimè infunditur. lib. 2. cap. 75.

Oleum picinum Picis liquidæ vires habet. lib. 1. cap. 79.

Pix liquida cum thuris manna & cerato, profundos vlcerum sinus conglutinat. libr. 1. capite 78.

Plantaginis folia ſinus conglutinant. lib. 2. cap.. 119.

Spongiæ recentes, veteres ſinus ex decocto melle iungunt. Item: aridæ ligatæ lino, ſi penicilli modo adigantur, occluſa vlcera calloſque laxant. lib. 5. cap. 96.

MATHIOL. Alchimilla pota, efficax eſt ſinuoſis vlceribus. lib. 4. cap. 115.

Atramentum ſutorium: ſiue

Chalcanthum vlcera maligna & ſinus iniectum curat. lib. 5. cap. 74.

Larignæ reſinæ aqua, quæ inprimis diſtillat, præſtat ad ſinuoſa vlcera, infuſa addito fellis bubuli momento. lib. 1. cap. 74.

Oleo noſtro è ſtibio parato, magno vtimur ſucceſſu ad ſinuoſa vlcera ſananda. libr. 5. cap. 59.

Oleum fit è tritici granis inter ferri laminas igne calefactas compreſsis, quod ad vlcerum ſinus commendant. lib. 2. cap. 78.

Pes leonis: ſiue

Stellaria: vide Alchimilla.

Vernix ſiccus, hoc eſt gummi iuniperi, ſinus exiccat, immiſſus. lib. 1. cap. 87.

Ad cancros. CAP. DXLVIII.

DIOSCOR. ARum Dracunculi vires habet. libr. 2. capite 162.

Bupreſtes admiſcentur medicamentis quæ carcinomata ſanant. lib. 2. cap. 55.

Cancrorum fluuiatilium exuſtorum cinis, carcinomata cum decocto melle lenit. lib. 2. cap. 10.

Can-

Cantharides admiſcentur medicamentis, quæ carcinomata ſanant. lib. 2. cap. 55.

Cicer cum melle & hordeo contra carcinomata prodeſt. lib. 2. cap. 97.

Dracunculi maioris radix, carcinomata abſumit. lib. 2. cap. 160.

Dracunculi minoris ſeminis ſuccus, carcinomata illitu ſiſtit. lib. 2. cap. 161.

Erucæ pinorum, medicamentis quæ carcinomata ſanant, admiſcentur. lib. 2. c. 55.

Galiopſeos folia, caules, ſemen, ſuccuſque, carcinomata diſsipant. Oportet bis die tepidum ex aceto cataplaſma imponere, & eius decocto fouere. lib. 4. cap. 90.

Thuris fuligo carcinomata ſiſtit. lib. 1. capite 73.

Vrticæ folia illita, carcinomata ſanant. lib. 4. cap. 89.

Fœni græci ſeminis farina ex vino ſubacta, carcinomata purgat. lib. 2. cap. 95. MATHIOL.

Heliotropium aduerſus carcinomata efficaciſsimum eſt medicamentum. lib. 4. c. 186.

Solbaſtrellæ herba miſcetur vnguentis quæ ad carcinomata parantur. lib. 4. cap. 45.

Ad cancros cæcos ſiue occultos.

CAP. DXLIX.

ERyſimi: ſiue Irionis ſemen ex aqua vel melle, cæcis carcinomatis vtiliter illinitur. lib. 2. cap. 152. DIOSCOR.

Zarza parilla præſtat ad cancros non vlceratos. Comp. pag. 847. MATHIOL.

Ad carbunculos. CAP. DL.

DIOSCOR. BRaſsicæ folia cum ſale illita, carbunculos rumpit. lib. 2. cap. 113.

Coriandrum cum melle vel vua paſſa carbunculos ſanat. lib. 3. cap. 62.

Cupreſsi folia per ſe, vel cum polenta carbunculis illinuntur. lib. 1. cap. 86.

Erui farina cum melle, carbunculos rumpit. lib. 2. cap. 102.

Fimum columbinum, cum melle, lini ſemine & oleo tritum, carbunculos emarginat. lib. 2. cap. 73.

Laſer per ſe, vel cum ruta nitro & melle, carbunculis illinitur. lib. 3. cap. 78.

Liguſtri folia illita, carbunculis proſunt. lib. 1. cap. 107.

Lupinorum farina in aceto cocta, carbunculos rumpit. lib. 2. cap. 103.

Naſturtij ſemen carbunculos ad ſuppurationem perducit & rumpit. lib. 2. cap. 149.

Nucum iuglandium vetuſtarum nuclei illiti, carbunculis medentur. lib. 1. cap. 141.

Oleæ ſylueſtris folia trita & impoſita, carbunculos cohibent. lib. 1. cap. 118.

Oleum picinum, picis liquidæ effectum præbet. lib. 1. cap. 79.

Oliua nigra arefacta, carbunculos emarginat. lib. 1. cap. 118.

Panacis heraclei ſuccus carbunculos rumpit. lib. 3. cap. 48.

Pix liquida cum vua paſſa & melle, carbũculos emarginat diſrumpitq́;. lib. 1. cap. 78.

Plan-

Plantaginis folia carbunculos cohibent. lib. 2. cap. 119.

Sabinæ folia cum melle carbunculos rumpunt. lib. 1. cap. 88.

Tithymali lac valet ad carbunculos. libr, 4. cap. 159.

Vnguentum cinnamominum cum cardamomo, facit ad carbunculos. lib. 1. cap. 63.

Vuæ passæ sine nucleis tritæ, & impositæ cum ruta, carbunculos sanant. lib. 5 cap. 4.

Ad abscessus siue apostemata. CAP. DLI.

Althæa in vino aut aqua mulsa decocta, & per se si imponitur tusa, efficax est cõtra abscessus. lib. 3. cap. 146. DIOSCOR.

Borraginis: siue

Buglossi herbam abscessibus vtilem esse volunt. lib. 4. cap. 123.

Cucurbita cruda trita, illitu abscessus mitigat. lib. 2. cap. 127.

Iuglandes nuces cum mellis exiguo & ruta, abscessibus illinuntur. lib. 1. cap. 141.

Narcissi radix cum eruo & melle, abscessus concoctioni repugnantes rumpit. libr. 4. cap. 155.

Quinquefolij radix in aceto cocta & illita, abscessus discutit. lib. 4. cap. 38.

Rosmarini herba trita, abscessus qui ad maturationem ægrè perducuntur, concoquit. lib. 2. cap. 72.

Vnguentum telinum abscessus emollit & concoquit. lib. 1. cap. 46.

MATHIOL. Lilia quæ diu in oleo macerata fuerint illita prius calefacta, calida apoſtemata citra dolorem maturant ac digerunt, & peculiariter ea quæ in articulis fiunt. lib. 3. cap. 99.

Oleum ſeſaminum dura apoſtemata mollit. lib. 1. cap. 35.

Trifolij pratenſis ſemen & flores ex aqua decocti, & ex oleo admoti, duros emolliunt abſceſſus. Comp. pag. 521.

Tritici indici farina ſuo lentore meatus obſtruens, apoſtematibus maturandis peridonea exiſtit. lib. 2. cap 78.

Ad pus mouendum. CAP. DLII.

DIOSCOR. BVtyrum in medicamenta quæ pus mouent, addi ſolet. lib. 2. cap. 66.

Hordeaceæ farinæ cremor ex aqua, atque cum pice & oleo decoctus, puri mouendo eſt. lib. 2. cap. 79.

Pix arida pus mouet. lib. 1. cap. 81.

Vnguentum crocinum pus mouet. libr. 1. capite 53.

Vnguentum butyrinum:

Vnguentum onychinum: &

Vnguentum ſtyracinum, eandem vim habent. lib. 1. cap. 53.

MATHIOL. Cochleæ adduntur vtiliter in emplaſtris quæ pus mouent, namque non ſolum bubones & cæteros tumores concoquunt, ſed etiam abrumpunt. lib. 2. cap. 9.

Secale vulgaris farina, quòd glutinoſa emplaſticaque ſit, vtiliter additur in emplaſtris

pus

bus mouentibus. libro ſecundo cap. 84.

Tritici indici farina ijs in cataplaſmatis vtilis, quibus ineſt facultas pus mouendi. libr. 2. cap. 78.

Ad ſuppurationes. CAP. DLIII.

BRyoniæ radix ſuppurationes rumpit. lib. 4. cap. 176. DIOSCOR.

Diphryges terebinthina aut cerato exceptum, ſuppurationes diſcutit. lib. 5. cap. 79.

Mandragoræ folia recentia cum polenta, ſuppurationes diſcutiunt. lib. 4. cap. 71.

Mentha cum polenta illita, ſuppurationes diſcutit. lib. 3. cap. 35.

Thlaſpi ſemen potum, ſuppurationes internas rumpit. lib. 2. cap. 150.

Vitis alba: vide Bryonia.

Vrticæ folia illita, ſuppurationes ſanant. lib. 4. cap. 89.

Ad collectiones. CAP. DLIIII.

COrallina collectiones cohibet. libr. 4. capite 94. IDEM.

Hordeacea farina in aqua mulſa decocta cum fico, collectiones diſcutit. lib. 2. c. 79.

Lens paluſtris conuenienter collectionibus illinitur per ſe & cum polenta. libr. 4. capite 83.

Matricaria illinitur collectionibus cum flore. lib. 3. cap. 138.

Muſcus marinus: vide Corallina.

Naſturtij ſemen collectiones diſcutit. lib. 2. cap. 149.

Ochra collectiones dissipat. lib. 5. cap. 68.

Parthenium: vide Matricaria.

Polygoni folia collectionibus illinuntur. lib. 4. cap. 4.

Quinquefolij radices in aceto coctæ, collectiones discutiunt. lib. 4. cap. 38.

Sabinæ folia collectiones illitu mitigant. lib. 1. cap. 88.

Sanguinaria: vide Polygonum.

Smyrnij radix illita, collectiones discutit. lib. 3. cap. 65.

Spathulæ fætidæ radix collectionibus illita medetur. lib. 4. cap. 22.

Sycomori succus collectiones concoctioni repugnantes discutit. lib. 1. cap. 144.

Terra cimolia totius corporis collectiones cohibet. lib. 5. cap. 133.

Terræ pnigiti eadem vis. lib. 5. cap. 134.

Viscum cum resina & pari cera mistum, collectiones ad maturitatem perducit. lib. 3. capite 87.

Xyris: vide Spatula fætida.

MATHIOL. Myricæ folia simul cum tota planta, fotu frigidas collectiones inhibent ac reprimunt. lib. 1. cap. 99.

Myrti foliorum baccarûmue decoctum, auxiliatur calidis collectionibus. lib. 1. c. 128.

Ad tumores. CAP. DLV.

DIOSCOR. ADeps suillus vetustus cinere aut calce exceptus, tumoribus succurrit. lib. 2. capite 69.

Alijs

Aliſmatis herba tumores illita mitigat. lib. 3. cap. 151.

Alumen contra tumores illinitur. libr. 5. capite 82.

Anagyris folia tenera trita & illita, tumores reprimunt. lib. 3. cap. 149.

Braſsicæ folia per ſe, vel cum polenta trita & illita. lib. 2. cap. 113.

Braſsicæ ſylueſtris folia. lib. 2. cap. 114.

Buphthalmi flores cum cerato triti. libr. 3. cap. 139.

Cannabis ſylueſtris radix decocta impoſita. lib. 3. cap. 148.

Chamæſyces rami triti. lib. 4. cap. 164.

Cucumeris ſylueſtris radix cũ polenta illita, omnẽ veterem tumorẽ diſcutit. l. 4. c. 149.

Cucurbita trita. lib. 2. cap. 127.

Cytiſi folia tumores inter initia diſcutiũt, ſi cum pane trita illinuntur. lib. 4. cap. 108.

Damaſonium: vide Aliſma.

Dauci ſemen. lib. 3. cap. 69.

Ephemeri folia in vino cocta. libr. 4. c. 80.

Fabæ lomentum cum thure, roſis & oui candido illitum. lib. 2. cap. 98.

Fæx vini recens per ſe, & cum myrto. libr. 5. cap. 90.

Glaſti folia illita. lib. 2. cap. 180.

Helxines folia. lib. 4. cap. 81.

Hordeum tumores diſcutit. lib. 2. cap. 79.

Hormini ſemen ex aqua illitum. libr. 3. capite 128.

Hydropiperis folia & ſemen. libr. 2. c. 155.

Ilicis folia tusa. lib. 1. cap. 121.
Indicum. lib. 5. cap. 67.
Isatis: vide Glastum.
Lappæ minoris semen. lib. 4. cap. 133.
Ligustici radix & semen. lib. 3. cap. 51.
Melanthium cum aceto tollit tumores vetustos. lib. 3. cap. 77.
Myricæ fructus. Item: cortex. lib. 1. c. 99.
Nasturtij semen. lib. 2. cap. 149.
Orminum: vide Horminum.
Paliuri radix trita. lib. 1. cap. 104.
Parietaria: vide Helxine.
Platani folia in vino decocta, mox illita. lib. 1. cap. 91.
Polygoni folia. lib. 4. cap. 4.
Psyllium: siue
Pulicaria herba illita. lib. 4. cap. 65.
Pycnocomi semen cum polenta. lib. 4. capite 169.
Quinquefolij radix in aceto cocta. libr. 4. capite 38.
Ricini folia cum polenta. lib. 4. cap. 158.
Rosmarini radices. lib. 2 cap. 72.
Sacræ herbæ folia. lib. 4. cap. 56.
Sampsuchum cerato exceptum. libr. 3. capite 40.
Sanguinaria: vide Polygonon.
Satureia Thymi vires habet. lib. 3. cap. 38.
Sesamoidis parui semen ex aqua. libr. 4. capite 148.
Smyrnij radix. lib. 3. cap. 65.
Spatulæ fætidæ radix cum aceto. libr. 4. cap. 22.

Spinæ

Spinæ albæ radix. lib. 3. cap. 12.

Spongiæ recentes ſine pinguedine. lib. 5. capite 96.

Stratiotes aquaticus cum aceto. lib. 4. capite 97.

Symphyti maioris radices cum ſenecionis folijs illitæ. lib. 4. cap. 9.

Tamarix: vide Myrica.

Teſticuli alterius, qui ſerapias vocatur, radix. lib. 3. cap. 125.

Thymum cum aceto, recentes tumores diſcutit. lib. 3. cap. 37.

Tragoriganum cum polenta. lib. 3. c. 29.

Verbaſci, cui flos aureus, folia cocta in aqua. lib. 4. cap. 99.

Verbenaca ſupina: vide Sacra herba.

Vitreola: vide Helxine.

Xanthium: vide Lappa minor.

Xyris: vide Spatula fætida.

Alceæ radicibus, non deſunt qui vtantur ad tumores tum ſoluendos tum emolliendos. lib. 3. cap. 147. MATHIOL.

Alni folia recentia tumores illita diſſoluunt. lib. 1. cap. 93.

Aquæ nitroſæ tumores diſcutiunt. libr. 5. capite 14.

Aquæ ſalſæ fotu frigidi tumores tolluntur. lib. 5. cap. 14.

Aquifolij radicum decoctum tumores diſcutit. lib. 1. cap. 104.

Herbæ paralyſis flores illiti. lib. 4. cap. 99.

Lini ſylueſtris herba vnà cum floribus de-

cocta & illita tumores resoluit. libr.2. cap.96.

Mustelæ fimus melle exceptus, addita lupinorum aut fœni græci farina, pituitosos tumores discutit. lib. 2. cap. 24.

Oleum iuglandum illitum, tumores discutit, addita præsertim calce lota. libr. 1. capite 141.

Primula veris: vide Herba paralysis.

Veronica tumores in vniuersum discutit, præcipuè quæ in ceruice emergunt. lib. 3. capite 25.

Zarza parilla præstat ad omnes præduros tumores, qui ægrè discutiuntur. Compend. pag. 847.

Ad œdemata. CAP. DLVI.

MATHIOL. Zarza parilla auxiliatur ijs qui œdemate laborant. lib. 1. cap. 111.

Ad scyrrhos. CAP. DLVII.

IDEM. Cyclamini radices recentes contusæ, vtiliter illinuntur scyrrhosis durisque tumoribus. lib. 2. cap. 159.

Dracunculi radix illita, scyrrhosos tumores emollit. lib.2. cap. 161.

Oleum quod è floribus lilij paratur, præstat ad scyrrhosos quoscunque tumores. lib. 3. cap. 99.

Ad duritias quascunque. CAP. DLVIII.

DIOSCOR. Aggylopis herba cum farina illita, duritias discutit. lib. 4. cap. 134.

Am-

Ammoniacum duritias diſcutit. libr. 3. capite 82.

Bdellium cum ieiuna ſaliua dilutum. libr. 1. cap. 69.

Buphthalmi flores cum cerato triti. lib. 3. capite 139.

Capparis radix & folia trita. lib. 2. c. 169.

Cupreſsi pilulæ ſiue nuces cum fico tuſæ. Item: folia. lib. 1. cap. 86.

Erui farina cum melle, duritias ſerpere non patitur. lib. 2. cap. 102.

Feſtuca: vide Ægylops.

Fici coctæ illitæ. lib. 1. cap. 145.

Fimum armentariæ bouis cum aceto. libr. 2. cap. 73.

Galiopſeos folia, caules, ſemen, ſuccusq; duritias diſsipant: ſed oportet bis die tepidum ex aceto cataplaſma imponere & eius decocto fouere. lib. 4. cap. 90.

Hordeacea farina cum reſina & fimo columbarum. lib. 2. cap. 79.

Hydropiperis folia & ſemen, veteres duritias diſcutiunt. lib. 2. cap. 155.

Iridis radix cocta veteres duritias emollit. lib. 1. cap. 1.

Lapis alabaſtrites crematus, & reſina vel pice exceptus. lib. 5. cap. 110.

Lapis pyrites duritias concoquit, & concoctas diſcutit. lib. 5. cap. 100.

Lens in aceto decocta. lib. 2. cap. 100.

Lini ſemen cum nitro & ficulneo cinere, lib. 2. cap. 96.

Mandragoræ folia recentia. lib. 4. c. 71.

Melanthium cum aceto. lib. 3. cap. 77.

Orobus: vide Eruum.

Pix arida, dura emollit. lib. 1. cap. 81.

Quinquefolij radix cocta in aceto. libr. 4. cap. 38.

Sanguis taurinus cum polenta. libr. 2. capite 72.

Smyrnij radix. lib. 3. cap. 65.

MATHIOL. Lilij radix duritias quascunque emollit. lib. 3. cap. 99.

Oleum amygdalarum dulcium, duritias omnes emollit. lib. 1. cap. 34.

Oleum balaninum puros tumores dissoluit. lib. 1. cap. 35.

Ad nodos. CAP. DLIX.

DIOSCOR. Fici grossi quæ nonnullis crinei vocantur coctæ & illitæ, nodos omnes emolliunt. lib. 1. cap. 145.

Strigmenta illa, quæ ex palæstris puluerem sibi acquisiuerunt, in sordis speciem redacta, articulorum nodos, illita, iuuant. libr. 1. cap. 31.

Ad strumas siue scrofulas. CAP. DLX.

IDEM. Adiantum strumas discutit. libr. 4. c. 131.

Althæa decocta cum vino aut aqua mulsa, & per se cum imponitur tusa, efficax est ad strumas. lib. 3. cap. 146.

Aparines herba cum axungia trita. libr. 3. capite 88.

Apiastri folia cum sale. lib. 3. cap. 101.

Asini

Aſini vngulæ cum oleo ſubactæ. lib. 2. capite 40.

Capillus veneris: vide Adiantum.

Capparis radix & folia trita. lib. 2 cap. 69.

Coriandrum cum faba freſa. lib. 3. cap. 62.

Fabarum cortices cum polenta, alumine ſciſſo & oleo vetere. lib. 2. cap. 98.

Fici groſsi quæ erinei nonnullis vocantur, coctæ & illitæ. lib. 1. cap. 145.

Fimum armentariæ bouis cum aceto. libr. 2. cap. 73.

Fimum columbinum cum hordeacea farina miſtum, ex aceto illitum. lib. 2. cap. 73.

Galiopſeos folia, caules, ſemen, ſuccuſque ſtrumas diſcutiunt: oportet autem bis die tepidum ex aceto cataplaſma imponere, & eius decocto fouere. lib. 4. cap. 90.

Hordeacea farina cum pice liquida, cera, oleo, & impubis pueri vrina, ſtrumas ad concoctionem perducit. lib. 2. cap. 79.

Iridis radix cocta. lib. 1. cap. 1.

Lapathi radices cum vino coctæ illitæ, ſtrumas diſcutiunt. Item: Aliqui amoliendis ſtrumis radicum geſtamine vtuntur, eas collo appendentes. lib. 2. cap. 108.

Laſerpitij radix cum cerato. lib. 3. cap. 78.

Lens in aceto decocta. lib. 2. cap. 100.

Lolium cum fimo columbino & lini ſemine in vino decoctum. lib. 2. cap. 93.

Lupinorum farina in aceto cocta. libr. 2. cap. 103.

Mandragoræ folia recentia. Item: radix

trita ex aqua illita. lib. 4. cap. 71.

Meliſſa: vide Apiaſtrum.

Muſtelæ ſanguis inunctus. lib. 2. cap. 24.

Oleum picinum, picis liquidæ vires habet. lib. 1. cap. 79.

Piper cum pice. lib. 2. cap. 153.

Pix liquida cum farina hordeacea & pueri impubis vrina decocta. lib. 1. cap. 78.

Plantaginis folia cum ſale illita proſunt. Item: ſunt qui radicis geſtamine diſcutiendis ſtrumis vtuntur. lib. 2. cap. 119.

Polytrichon: vide Adiantum.

Pſeudobunij ramuli cum ſale & vino tepentes illiti. lib. 4. cap. 120.

Quinquefolij radix in aceto cocta. libr. 4. capite 38.

Roſmarini herba ſtrumas concoquit. libr. 3. cap. 72.

Sedum tertium cum axungia illitum. libr. 4. cap. 86.

Terra fornacum Teſtarum vires habet. lib. 5. cap. 136.

Teſtæ fornaceæ vehementer toſtæ, cerato exceptæ, ſtrumas diſcutiunt. lib. 5. cap. 135.

Trichomanes Adianti vires habet. libr. 4. capite 132.

Viperinę carnes eſitatæ, increſcentes ſtrumas reprimunt. lib. 2. cap. 16.

Vmbilici veneris ſuccus ſtrumis illitu auxiliatur. lib. 4. cap. 87.

MATHIOL. Aquæ nitroſæ ſi bibuntur, ſtrumas diſcutiunt. lib. 5. cap. 14.

Arte-

Artemisiæ radix illinitur cum axũgia strumis, quæ circa ceruicem & gulam oriuntur. lib. 3. cap. 111.

Bellis valet in strumis. lib. 3. cap. 139.

Cancri fluuiatiles combusti tritique & ex melle illiti. lib. 2. cap. 10.

Cochleæ, quæ salinis inhærent, illitæ, strumas resoluunt, si cum putamine tusæ illinantur. lib. 2. cap. 9.

Cruciatæ radice strumæ sanantur, si ijs contusa, quæ nuper effossa sit, vel sicca & in puluerem contrita, adhibeatur. libr. 3. cap. 3.

Cyclamini radices recentes tusæ & illitæ. lib. 2. cap. 159.

Dracunculi radix illita. lib. 2. cap. 161.

Eryngij radix. lib. 3. cap. 21.

Fimum mustelæ melle exceptum, addita lupinorum aut fœni græci farina strumas discutit. lib. 2. cap. 24.

Menthastri succus illitus. libro tertio, capite 35.

Milij indici communis arundinum è medulla, fit medicamentum ad strumas valde vtile, hoc modo: Sumuntur huiusce milij internodia decem, extrahiturque inde vniuersa medulla, huic spongia noua nigra rubensque additur, & igni simul comburuntur, deinde in puluerem teruntur, additis piperis nigri granis duodecim, Pulueri admiscetur triticeæ farinæ vncia, & postea exceptis omnibus ouo recenti, inde placentula conficitur, & sub feruentibus cine-

ribus coquitur, demum in ſex partes diuiditur, & Luna decreſcente pars vna alternis diebus veſperi ſtrumoſo dormitum ituro propinatur, nullo addito potu: fitq; ita quouſque affectus ſenas illas vorauerit particulas: deinde altera & tertia Luna idem repetitur. Hoc medicamento plures curati ſunt. lib. 2. cap. 91.

Oleum balaninum illitum, ſtrumas diſſoluit. lib. 1. cap. 35.

Perfoliata ſtrumas reſoluit & curat, ſi emplaſtri modo imponatur. lib. 4. cap. 102.

Scrophulariæ radix ſtrumas ſanat, in quem vſum effoditur autumnali tempore, & repurgata tunditur cum recenti butyro, operculatoque fictili in vliginoſo loco reponitur, vbi dimittitur per quindecim dies, deinde lento igne butyrum illud liquefit, & percolatum aſſeruatur, quo ſtrumæ vtiliſsimè illinuntur. lib. 4. cap. 90.

Verbaſci folia ex aceto impoſita, ſtrumas ſanant. lib. 4. cap. 99.

Vitis nigræ radicis ſucco nihil valentius fuerit ad ſtrumas ſanandas, ſi cum vini, ac mellis æquali portione is hauriatur. Præſtat ad idem quoque eadem radix, ſi tuſa & melle excepta illinatur. Comp. pag. 904.

Zarza parilla ſtrumas mirificè curat, ſi cõtritæ radicis puluis ſemidrachmæ pondere, cum tantundem radicis pulueris, quotidie quadraginta diebus propinetur ex albo & dulci meraco. Comp. pag. 847.

Ad

Ad tofos. CAP. DLXI.

AMmoniacum, tofos qui in artubus concalluerunt, cum melle aut cum pice illitum, discutit. lib. 3. cap. 82. DIOSCOR.

Cannabis syluestris radix decocta, tofos articulorum dissipat. lib. 3. cap. 148.

Ochra, articulorum tofos, cum cerato imposita comminuit. lib. 5. cap. 68.

Ad tubercula. CAP. DLXII.

ABrotonum tritum cum farina hordeacea & decoctum, tubercula discutit. libr. 3. capite 25. IDEM.

Ammoniacum tubercula discutit. libr. 3. capite 82.

Asphodeli radices in vini fæce decoctæ. lib. 2. cap. 164.

Cepæ elixæ cum vuis passis & fico illitæ, tubercula cōcoquunt & celerrime rumpunt. lib. 2. cap. 145.

Conyzæ folia illita. lib. 3. cap. 119.

Coriandrum cum faba fresa, tubercula discutit. lib. 3. cap. 62.

Cucumeris syluestris radix cum resina terebinthina illita, rumpit tubercula. libr. 4. cap. 149.

Ephemeri folia in vino cocta, discutiunt tubercula quæ nihil adhuc humidi contraxerunt. lib. 4. cap. 80.

Eryngij radix appensa illitáue, tubercula discutere proditur. lib. 3. cap. 21.

Fæx vini recens illita. lib. 5. cap. 90.

Hastula regia: vide Asphodelus.

Lanaria: vide Struthium.

Lapis asius liquidæ pici aut terebinthinæ admistus, tubercula discutit. Flos eius longè validior existimatur. lib. 5. cap. 99.

Laser extuberantia cum forfice extrahit. Item:

Laserpitij radix cum aceto. lib. 3. cap. 78.

Leontopodij radicem tradunt tubercula discutere. lib. 4. cap. 126.

Lupinorum farina ex aceto. lib. 2. c. 103.

Mandragoræ folia recentia. Item: radix cum aceto. lib. 4. cap. 71.

Mori radix circiter messem incisa, facto in ambitu scrobe, succum emittit, qui postridie concretus inueniri solet, is tubercula discutit. lib. 1. cap. 143.

Ochra tubercula discutit. lib. 5. cap. 68.

Onobrychis trita. lib. 3. cap. 152.

Palyuri radix trita recentia tubercula discutit. lib. 1. cap. 104.

Panacis asclepij flores & semina trita cum melle. lib. 3. cap. 49.

Pix arida. lib. 1. cap. 81.

Psyllium: siue

Pulicaria herba illita. lib. 4. cap. 65.

Pycnocomi folia. lib. 4. cap. 169.

Radicula: vide Struthium.

Sal cum seuo vitulino. lib. 5. cap. 85.

Sandaracha cum adipe. lib. 5. cap. 81.

Scammoniæ succus cum melle vel oleo. lib. 4. cap. 165.

Sesa-

Sesamoidis parui semen ex aceto imposi-tum. lib. 4. cap. 148.

Sordes gymnasiorum parietibus simulacrisque derasæ, tubercula quæ ægrè ad concoctionem perducuntur, dissipant. lib. 1. capite 31.

Struthij radix cum farina hordeacea & vino decocta. lib. 2. cap. 157.

Terra cimolia cum aceto. lib. 5. cap. 133.

Terra pnigitis item. lib. 5. cap. 134.

Thapsiæ succus cum sulphure perunctus. lib. 4. cap. 151.

Tritici farinaceum fermentum ex sale illitum, tubercula concoquit & aperit. libr. 2. capite 78.

Viscum cum resina & pari cera mistum, tubercula ad maturitatem perducit. libr. 3. capite 87.

Vrticæ folia imposita, tubercula sanant. lib. 4. cap. 89.

Ad furunculos. CAP. DLXIII.

ASphodeli radices in vini fæce decoctæ, furunculos discutiunt. lib. 2. cap. 164. DIOSCOR.

Fabæ lementum cum fæni græci farina & melle illitum, furunculos discutit. libr. 2. capite 98.

Fici coctæ illitæ, furunculos emolliunt. Grossi fici cum cera furunculos discutiunt. lib. 1. cap. 145.

Galbanum furunculis imponitur. libr. 3. capite 8.

Haſtula regia: vide Aſphodelus.

Naſturtij ſemen cum muria illitum, emittit furunculos. lib. 2. cap. 149.

Nitrum reſinæ terebinthinæ admiſtum, furunculos aperit. lib. 5. cap. 89.

Sal cum vua paſſa, aut ſuillo adipe, ſiue melle, furunculos aperit. lib. 5. cap. 85.

Tritici farinaceum fermentum cum ſale, concoquit & aperit furunculos. lib. 2. c. 78.

MATHIOL. Sclareæ folia impoſita, furunculos priusquàm caput faciant, diſcutiunt. libr. 3. c. 128.

Ad verrucas in genere. CAP. DLXIIII.

DIOSCOR. Chamæſyces rami triti & impoſiti, omnis generis verrucas tollunt. lib. 4. cap. 164.

Fici groſsi, quæ erinei à nonnullis vocantur, crudæ cum nitro & farina, verrucas tollunt. Item: folia illita idem præſtant. libr. 1. capite 145.

MATHIOL. Chelidonij maioris ſucco, ſi verrucæ frequenter illinuntur, cadunt & areſcunt. libr. 2. cap. 176.

Cichorij verrucarij mira facultas eſt ad tollendas verrucas, ſiquidem ſcimus nos nonnullos, quorum manus verrucis admodum numeroſis ſcatebant, ſanatos eſſe, deuoratis in acetario ſemel tantùm huiuſce cichoraceæ plantæ folijs. Idem præſtat eius ſemen, drachmæ pondere deuoratum, dum ſe cubitum recipiunt verrucoſi. lib. 2. c. 125.

Mercurialis folijs illitis vel ſucco, verrucas omne genus tolli obſeruatũ eſt. lib. 4. c. 183.

Ver-

Verbaſci ſuccus tam florum quàm foliorum, aſperis verrucis illitus, eas facilè delet, etſi læuibus nihil proficiat. Idem facit ſiccæ radicis farina confricata. lib.4. cap. 99.

Zacintha, vide Cichorium verrucarium.

Ad acrochordones, ſiue penſiles verrucas.

CAP. DLXV.

Ciceris granis ſingulis, in verrucarũ penſilium genere, prima luna ſingulas tangunt, eaq́ue grana linteolo deligata poſt ſe abijci præcipiunt: Ita eas decidere arbitrantur. lib. 2. cap. 97. DIOSCOR.

Clinopodij decoctum potum aliquot diebus, penſiles verrucas quas acrochordonas vocant, eijcit. lib. 3. cap. 93.

Dipſaci radicem aiunt verrucis penſilibus remedio eſſe. lib. 3. cap. 11.

Fimum ouillũ ex aceto illitum, ſanat penſiles verrucas. lib. 2. cap. 73.

Heliotropij maioris ſemen illitum, penſiles verrucas exiccat. lib. 4. cap. 185.

Heliotropij minoris herba cum ſale illita. lib. 4. cap. 186.

Labrum veneris: vide Dipſacus.

Lacertæ caput tritum. lib. 2. cap. 58.

Ranunculi flores, cauliculi & folia modico tempore illita. lib. 2. cap. 171.

Satureia illita. lib. 3. cap. 38.

Scillæ radix toſta efficaciter illinitur. libr. 2. cap. 167.

Thymum illitum. lib. 3. cap. 37.

Tithymali ſuccus. lib. 4. cap. 159.

Ad myrmecias ſiue formicantes verrucas.
CAP. DLXVI.

DIOSCOR. CIcerum cum eruo decoctum illinitur ad verrucoſas informicationes. Item: In verrucarum formicantium genere, prima luna ſingu is granis ſingulas tangunt, eaque grana linteolo deligata abijci poſt ſe præcipiunt, ita decidere eas arbitrantur. lib. 2. cap. 97.

Dipſaci radicem aiunt formicationibus remedio eſſe. lib. 3. cap. 11.

Fici ſuccus verrucarum informicationes tollit, cum adipe circumlita in ambitu carne. Hoc idem præſtat ſuccus è teneris ramulis ſylueſtris fici, qui lacte adhuc prægnantes ſilente adhuc oculo tuſi exprimuntur, & ſiccatus in vmbra reponitur. Item: Fici groſsi, quæ erinei nonnullis vocantur, crudæ nitro farinaque additis, formicas tollunt. Item: Folia idem præſtant. lib. 1. cap. 145.

Heliotropij maioris ſemen illitum. lib. 4. cap. 185.

Labrum veneris: vide Dipſacus.

Lacertæ caput intritum & impoſitum. lib. 2. cap. 58.

Ranunculi flores, cauliculi & folia pauliſper illita. lib. 2. cap. 171.

Ruta cum pipere, vino & nitro illita. libr. 3. cap. 45.

Thus cum aceto & pice, formicantes verrucas in initio tollit. lib. 1. cap. 70.

Tithy-

Tithymali ſuccus. lib. 4. cap. 159.

Vitis viniferæ ſanies, quam accenſa ſarmenta viridia exudarunt, inuncta. libr. 5. capite 1.

Ad thymos. CAP. DLXVII.

Cinis ſarmentorum & vinaceorum, detractis thymijs illitus, ex aceto medetur. lib. 5. cap. 1. DIOSCOR.

Fel hircinum illitum. lib. 2. cap. 71.

Fici groſſi, quæ erinei nonnullis vocantur, cum nitro & farina impoſitæ. Item: folia. lib. 1. cap. 145.

Fimum ouillum ex aceto illitum. libr. 2. capite 73.

Heliotropij maioris ſemen illitum. libr. 4. cap. 185.

Ruta cum pipere, vino & nitro impoſita. lib. 3. cap. 45.

Sal cum ſeuo vitulino. lib. 5. cap. 85.

Satureia. lib. 3. cap. 38.

Smaridis (piſcis) ſaliti caput exuſtum. lib. 2. cap. 27.

Thymum verrucas thymi colorem reddentes tollit. lib. 3. cap. 37.

Tithymali ſuccus. lib. 4. cap. 159.

Ad clauos. CAP. DLXVIII.

Fimum ouillum ex aceto illitum, clauos ſanat. lib. 2. cap. 73. IDEM.

Laſer clauos prius circumraſos vellit, cerato, aut aridarum ficuum carne præmollitum. lib. 3. cap. 78.

Melanthium cum vrina veteri impositum, clauos circumſcarificatos excutit. libr. 3. capite 77.

Salicis corticum cinis cum aceto illitus. lib. 1. cap. 117.

Smaridis (piſcis) ſaliti caput exuſtum illitum. lib. 2. cap. 27.

Tritici farinaceum fermentum impoſitum. lib. 2. cap. 78.

MATHIOL. Lilij radix elixa, vetere axungia excepta, & illita, pedum clauos euellit, ſed ante triduum remoueri non debet. lib. 3. cap. 99.

Ad callos. CAP. DLXIX.

DIOSCOR. LAſer callos prius circumraſos vellit, cerato aut aridorum ficuum carne præmollitum. lib. 3. cap. 78.

Salicis corticum cinis cum aceto illitus. lib. 1. cap. 117.

Tritici farinaceum fermentum impoſitum. lib. 2. cap. 78.

MATHIOL. Anonidis radicis puluere eroduntur calloſi. lib. 3. cap. 18.

Ad panos. CAP. LXX.

DIOSCOR. ACeti calidi fotu pani coercentur, aut ſi imbuta aceto ſpongia admouetur. lib. 5. capite 17.

Acinus illita, panos ſanat. lib. 3. cap. 43.

Atriplex tam cruda quàm cocta illita. libr. 2. cap. 112.

Fæx vini recens panos diſcutit nondum exulceratos. lib. 5. cap. 90.

Fici

Fici coctæ panos ad maturitatem perducunt, maximè nitro, iride & calce additis. Item: crudæ cum prædictis tusæ, idem efficiunt. lib. 1. cap. 145.

Fimum armentariȩ bouis ex aceto illitum. lib. 2. cap. 73.

Galiopseos folia, caules, semen, succusq́;, panos discutiunt: oportet autem bis die tepidum ex aceto cataplasma imponere, & eius decocto fouere. lib. 4 cap. 90.

Gladioli radix superior panos cum lolij farina & hydromelite discutit: qua de re huiusmodi emplastris inseri solet. libr. 4. c. 20.

Helxines folia panos incipientes illitu sanant. lib. 4. cap. 81.

Oleæ syluestris folia cum melle. libr. 1. capite 118.

Parietaria: vide Helxine.

Pix arida. lib. 1. cap. 81.

Plantaginis folia cum sale illita prosunt. lib. 2. cap. 119.

Pycnocomi folia illita. lib. 4. cap. 169.

Vitreola: vide Helxine.

Vrticæ folia illita. lib. 4. cap. 89.

Xiphion: vide Gladiolus.

Caricis decoctis illitis, pani probè maturantur, additis lilij, aut iridis, aut althææ radicibus. lib. 1. cap. 145. MATHIOL

Eryngij radix panos discutit. lib. 3. cap. 21.

Lini syluestris herba vnà cum floribus decocta & illita, panos in inguinibus sanat. lib. 2. cap. 96.

Sclareæ folia ex aceto imposita, panos per se vel cum melle discutiunt. lib. 3. cap. 128.

Verbasci folia tusa & cineribus calefacta, sanant panos quos bubones vocant emplastri modo imposita. lib. 4. cap. 99.

Ad epinyctidas. CAP. DLXXI.

DIOSCOR. Absinthio ex aqua perunguntur epinyctides. lib. 3. cap. 23.

Amygdalæ amaræ cum vino epinyctidas sanant. lib. 1. cap. 139

Brassicæ folia illita. lib. 2. cap. 113.

Coriandrum cum melle vel vua passa illitum. lib. 3. cap. 62.

Cucumeris folia cum melle trita & illita. lib. 2. cap. 128.

Fici folia cum sale & aceto imposita. libr. 1. cap. 145.

Fimum ouillum ex aceto impositum. libr. 2. cap. 73.

Heliotropij maioris semen illitum. libr. 4. capite 185.

Myrti folia admisto omphacino oleo, aut exiguo rosaceo cum vino. lib. 1. cap. 128.

Oleæ syluestris folia. lib. 1. cap. 118.

Plantaginis folia. lib. 2. cap. 119.

Porri capitati folia cum rhoe obsoniorum. lib. 2. cap. 147.

Viscum epinyctidas in splenio sanat. libr. 3. cap. 87.

Vuæ passæ sine nucleis tritæ, & cum ruta impositæ. lib. 5. cap. 4.

Ad

Ad ambusta. CAP. DLXXII.

ACaciæ gummi ambuſtis ex ouo illitum, pustulas non patitur erumpere. l. 1. c. 115. DIOSCOR.

Acanthi radices ambuſtis igni illitæ ſubueniunt. lib. 3. cap. 17.

Acanthi ſylueſtris idem effectus. Ibid.

Adeps ſuillus ambuſtis igni medetur. lib. 2. cap. 69.

Althææ folia cum olei momento, igni ambuſtis illinuntur. lib. 3. cap. 146.

Alumen cum aqua ad ambuſta illitum auxilio eſt. lib. 5. cap. 82.

Anchuſæ primo loco deſcriptæ radix, ad ambuſta ex oleo & cera efficax eſt. lib. 4. c. 23.

Androſæmi herba ambuſtis illita medetur. lib. 3. cap. 155.

Antimonium ambuſta igni in puſtulas erumpere non patitur, cum adipe recenti illitum. lib. 5. cap. 59.

Arctij: ſiue

Arcturi radicis & ſeminis decocto ambuſta fouentur. lib. 4. cap. 101.

Aſcyri ſemen ambuſtis efficaciter illinitur. lib. 3. cap. 154.

Aſphodeli radicibus excauatis oleum infuſum & igni decoctum, illitu ambuſtis igni conducit. lib. 2. cap. 164.

Atramentum librarium ambuſtis ex aqua commodè craſsius illinitur, ſed non antè ſoluatur quàm cicatricem induxerit, ſanatis ſiquidem vlceribus ſua ſponte decidit. libr. 5. cap. 140.

Beta cocta ambustis medetur. libr. 2. capite 116.

Buccina, si quis salis plena fictili crudo adurat, ambustis utiliter illinuntur, quibus solui medicamentum non oportet, nam posteaquam vulnus cicatricem duxerit, ipsum in testæ modum induratum, sponte sua decidet. lib. 2. cap. 4.

Cinnabaris cerato excepta, ambustis igni medetur. lib. 5. cap. 69

Cisti flores igni ambustis cum cerato medentur. lib. 1. cap. 109.

Corij veteirs cremati cinis illitus, ambusta igni sanat. lib. 2. cap. 42.

Cynoglossi folia cum suillo adipe veteri, ambustis medentur. lib. 4. cap. 124.

Ebulus Sambuci vires habet. libr. 4. capite 168.

Fimum columbinum tritum cum melle, lini semine & oleo, ambustis igni medetur. lib. 2. cap. 73.

Fimum ouillum ambusta igni sanat, cerato exceptum. lib. 2. cap. 73.

Galij flos ambustis igni illinitur. libr. 4. capite 91.

Glutinum ambustis igni ex aqua calida dilutum illitumque, pustulas erumpere non patitur. lib. 3. cap. 85.

Hastula regia: vide Asphodelus.

Hederæ flos ambustis cum cerato tritus illinitur. Item: folia in vino decocta, ambusta sanant. lib. 2. cap. 175.

Hel-

Helxines folia illita, aduſta ſanant. libr. 4. capite 81.

Hemerocallis folia & radix igni ambuſtis vtiliſsimè illinuntur. lib. 3. cap. 120.

Hyperici folia cum ſemine illita, ambuſta ſanant. lib. 3. cap. 153.

Lactucæ ſylueſtris ſuccus contra aduſtiones efficaciter illinitur cum lacte mulierum. lib. 2. cap. 130.

Lapis phrygius ambuſtis cum cerato medetur. lib. 5. cap 98.

Liguſtri foliorum decocto, igni ambuſta fouentur. lib. 1. cap. 107.

Lilij folia feruefacta, ambuſtis proficiunt. Item: Radix inaſſata, & ex rolaceo trita, igni ambuſta ſanat. lib. 3. cap. 99.

Maluæ folia decocta tritaque, ambuſtis vtiliſsimè ex oleo imponuntur. lib. 2. cap. 111.

Mori folia trita & ex aceto illita, ambuſtis igni medentur. lib. 1. cap. 143.

Myrti folia cruda ſeu cremata cum cerato, ambuſtis medentur. lib. 1. cap. 128.

Narciſsi radix ambuſtis igni prodeſt, cum exiguo melle trita. lib. 4. cap. 155.

Oleæ colymbades tritæ & ambuſtis illitæ, puſtulas gigni prohibent. lib. 1. cap. 118.

Oleum myrteum ambuſtis igni prodeſt. lib. 1. cap. 37.

Oui candido ſi ſtatim ambuſta perunguntur, puſtulas non ſentiunt. lib. 2. cap. 44.

Parietaria: vide Helxine.

Piceæ: &

Pini cortex tritus ambuſtis prodeſt cum argenti ſpuma & manna. lib. 1. cap. 74.

Plantaginis folia cum ſale illita ambuſtis igni proſunt. lib. 2. cap. 119.

Platani pilulæ virides adipe exceptæ, igni ambuſta ſanant. lib. 1. cap. 91.

Sal ambuſtis igni cum oleo impoſitus, puſtulas erumpere non patitur. lib. 5. cap. 85.

Sambuci folia prætenera ac mollia ex polenta illita, ambuſtis proſunt. lib. 4. cap. 168.

Sedi maioris folia per ſe vel cum polenta illita, ambuſtis igni medentur. lib. 4. cap. 84.

Sedi minoris folia idem præſtant. l. 4. c. 85.

Semperuiuum: vide Sedum.

Seſamum ambuſtis medetur. lib. 2. c. 92.

Stibium: vide Antimonium.

Terra cimolia ſi ambuſta igni ſtatim obliniantur, puſtulas non ſentient. lib. 5. cap. 133.

Terra pnigites eandem vim habet. libr. 5. capite 134.

Thus cum ſuillo aut anſerino adipe ambuſta igni ſanat. lib. 1. cap. 70.

Typhæ flos ſuillo adipe eloto exceptus, ambuſtis medetur. lib. 3. cap. 116.

Verbaſci ſylueſtris folia ambuſtis igni ſunt cataplaſmata. lib. 4. cap. 99.

Vitreola: vide Helxine.

Vnguentum telinum ambuſtis addita cera proficit. lib. 1. cap. 46.

MATHIOL. Balſamina medetur ambuſtis tam igne quàm aqua: in quem vſum macerantur fructus oleo amygdalino, dulci, aut è lini ſemine ex-

ne expreſſo, addita ad vnamquanque olei libram, liquidæ vernicis vncia, in balneo calentis aquæ, aut equino calente fimo. libr. 4. capite 177.

Calx elota prodeſt ad ambuſta. lib. 5. c. 91.

Cannabis radix recens ambuſtis vtiliter illinitur, ſed ſæpius amouenda & iterum admouenda eſt, ne exiccetur. Id præſtabit cõmodius, ſi recens in mortario tundatur cum recenti butyro, & ſubinde applicetur. libr. 3. capite 148.

Cucurbitæ aridæ cinis ambuſta ſanat. lib. 2. cap. 127.

Gummi iuniperino ſyncero & oleo ex lini ſemine preſſo, fit vernix liquidus, qui vtilis ad ambuſta. lib. 1. cap. 88.

Oleum quod è lini ſemine exprimitur, nimphææ aut roſarum ſtillatitia aqua ablutum, ambuſtis auxiliatur. lib. 2. cap. 96.

Oleum quod è vitellis ouorum diu in ſartagine frixis elicitur, ambuſtis vtiliter illinitur. lib. 2. cap. 44.

Sambuci è cortice paratur præſtantiſsimum vnguentum ad ignis ambuſtiones, hoc modo: Sumito viridis ſambuci corticis, qui ſtatim ſub primo deliteſcit libro, herbacei coloris libram, olei pluries loti ex ſtillatitia florũ ſambuci aqua, libras duas, ferueant ſimul aliquandiu, & deinde percolato & exprimito, & addito ceræ nouæ odoratæ, ſucci ſurculorũ ſambuci, cuiuſq; vncias quatuor, rurſus vt feruescant ſinito, quouſque ſuc-

cus euaneſcat, tollito tunc ab igne, & rudicula agitato, omniaque miſceto, & ad finem addito vernicis liquidæ vncias duas, thuris albi in tenuem pollinem contriti vncias quatuor, quinetiam duorum ouorum album, diu prius cochleari agitatum, ſubinde miſceto diligenter omnia, & mundo vaſe aſſeruato. lib. 4. cap. 168.

Verbaſci florum ſtillatitia aqua illinitur ad ignis ambuſtiones. lib. 4. cap. 99.

Viticella: vide Balſamina.

Vua recens probè matura præſtat auxilio magno ad ambuſta, ſi manibus preſſa, adeò vt vinum reddat, ambuſtis partibus illinatur, nanque non ſolùm dolorem illico ſedat, ſed & veſicas fieri prohibet. lib. 5. cap. 3.

Ad inflammationes. CAP. DLXXIII.

DIOSCOR. Acetum in ſuccidis lanis aut ſpongia impoſitum, inflammationes arcet. lib. 5. capite 17.

Adeps ſuillus vetuſtus cinere aut calce exceptus lib. 2. cap. 69.

Amomum inflammationes concoquit diſcutitque. Item: Inflammationes viſcerum lenit ex vua paſſa. lib. 1. cap. 14.

Anagallis illita. lib. 2. cap. 174.

Apollinaris liquamentum cum farina aut polenta illitum. lib. 4. cap. 64.

Argemones folia illita. lib. 2. cap. 173.

Arundinis folia virentia tuſa. lib. 1. c. 97.

Aſphodeli radices cum polenta, recentibus

a bathe for the inflamed ℞. malva domestica malva sylvatica melilot. ana m. 2 sem. lini ℥. iij with sufficient water make a bathe

bus inflammationibus auxiliatur. libr. 2. capite 164.

Brafsicæ ſatiuæ folia per ſe aut cum polenta tr ta. lib. 2. cap. 113.

Braſsicæ ſylueſtris folia. lib. 2. cap. 114.

Bitumen ab ɩnflammatione tuetur. libr. 1. capite 85.

Bryoniæ radix ex vino. lib. 4. cap. 176.

Cannabis ſylueſtris radix decocta. libr. 3. capite 148.

Caſsia (Cinnamomum vulgare.) aduerſus inteſtinas inflammationes omnes pota proficit. lib. 1. cap. 12.

Coriandri ſuccus cum ceruſſa, ſpumâue argenti, nec non aceto & roſaceo illitus, ardentes ſummæ cutis inflammationes emendat. lib. 3. cap. 62.

Crocum, vergentes ad ignem ſacrum inflammationes mulcet. lib. 1. cap. 25.

Ebulus Sambuci vires habet. lib. 4, c. 168.

Fœnum græcum in aqua mulſa coctum, aduerſus tam internas quàm externas inflammationes efficaciter illinitur. lib. 2. cap. 95.

Folium tritum, & in vino feruefactum, commodè illinitur. lib. 1. cap. 11.

Fuci marini omnia genera vim habent refrigeratoriam, inflammationibus in cataplaſmatis efficaciter vtilem: verùm ijs vti humidis conuenit, priuſquàm exareſcant. libr. 4. cap. 95.

Glandes crudæ tritæ illitæ. lib. 1. cap. 121.

Haſtula regia: vide Aſphodelus.

Papa-

Papaueris ſatiui calyces cum polenta triti & cataplaſmatis admiſti, proſunt. Tunduntur quoque virides & digeruntur in paſtillos, qui ſiccati ad vſum reconduntur. libr. 4. capite 60.

Parietariæ folia. lib. 4. cap. 81.

Piceæ: &

Pini folia trita. lib. 1. cap. 74.

Plantaginis folia. lib. 2. cap. 119.

Platani folia in vino decocta, mox illita. lib. 1. cap. 91.

Portulaca cum polenta. lib. 2. cap. 117.

Pulegium cum polenta. lib. 3. cap. 30.

Rhaponticum ex aqua oblitum, omnes inflammationes veteres diſsipat. lib. 3. cap. 2.

Rhois ſemen ex aqua. lib. 1. cap. 124.

Sacræ herbæ folia. lib. 4. cap. 56.

Sambuci folia prætenera ac mollia cum polenta. lib. 4. cap. 168.

Sertula campana: vide Melilotus.

Seſamum. lib. 2. cap. 92.

Sonchus. lib. 2. cap. 124.

Teſticuli ſecundi, qui ſerapias vocatur, radix. lib. 3. cap. 125.

Tribulus vterque cataplaſmate iuuat. lib. 4. cap. 14.

Tritici pollen ex aqua mulſa aut hydrelæo decoctum. Item: Tritici panis & crudus, & coctus cum aqua mulſa, omnes inflammationes mulcet, cum emolliat & quadantenus refrigeret, ſed herbis ſucciſue huic rei accommodatis, admiſceatur. lib. 2. cap. 78.

Tuſsilaginis folia cum melle trita. libr. 3. capite 109.

Verbenacæ ſupinæ folia. lib. 4. cap. 56.

Viticis herbæ & ſeminis decoctum. libr. 1. capite 116.

Vitis albæ radix ex vino. lib. 4. cap. 176.

Vitreolæ folia. lib. 4. cap. 81.

Vmbilici veneris ſuccus. lib. 4. cap. 87.

MATHIOL. Alni folia recentia impoſita, inflammationes reſtinguunt. lib. 1. cap. 93.

Burſa paſtoris attrita, & emplaſtri more impoſita. lib. 2. cap. 150.

Caphura incandeſcentes inflammationes reſtinguit, præſertim iocinoris. lib. 1. cap. 75.

Caſsiæ ſolutiuæ pulpa exterius illita, inflammationes quæ cute tenus emergunt, extinguit. lib. 1. cap. 13.

Conſolidæ regalis herba. lib. 4. cap. 9.

Cucumis recens in tenues particulas ſectus & impoſitus. lib. 2. cap. 128.

Cydoniorum malorum ſemina in aqua decocta, quouſque ius mucaginem contrahat, illita. lib. 1. cap. 131.

Frumenti ſarracenici farina ex lacte decocta, præſtat illita ad bilioſas inflammationes. Comp. pag. 165.

Fungi qui ad imam ſambuci caudicis ſedem oriuntur, in aqua roſacea prius macerati, impoſiti. lib. 4. cap. 168.

Glandes crudæ ac recentes intritæ illitæ. lib. 1. cap. 121.

Lentis paluſtris ſtillatitiam aquam magni faciunt

faciunt quidam ad internas viſcerum inflammationes. lib 4. cap. 83.

Lini ſylueſtris herba vnà cum floribus decocta & illita, inflammationes lenit. libr. 2. capite 96.

Maluæ è folijs cum ſalignis frondibus tritis fit præſtantiſsimum emplaſtrum ad quaſcunque inflammationes. lib. 2. cap. 111.

Muſcus terreſtris contuſus & deinde ex aqua decoctus. lib. 1. cap. 20.

Omphacinum roſaceum. lib. 1. cap. 42.

Perfoliata ad omnes inflammationes vtiliter illinitur. lib. 4. cap. 102.

Pſyllij: ſiue

Pulicariæ herbæ ſemen Seplaſiæ recondunt ad glutinoſos liquores conficiendos quibus in infrigidandis inflammationibus, prohibendisque calidis defluxionibus vtuntur medici. lib. 4. cap. 65.

Roſæ folia. lib. 1. cap. 113.

Santalum rubrum incandeſcentibus inflammationibus, ex ſucco ſolani, aut ſedi, aut portulacæ, vtiliter illinitur. lib. 1. c. 19.

Solani maioris ſtillatitia aqua ex tota planta (vt quidam experimentatores promittunt) pota duorum aut ad ſummũ trium cochleariorum menſura, internas viſcerum inflammationes extinguit, nullo corporis incommodo: ſed (vt illi aiunt) à copioſiore potu abſtinendum. lib. 4. cap. 69.

Trifolij acetoſi ſuccus illitus, libro tertio, capite 106.

Ad erysipelas siue ignem sacrum.
CAP. DLXXIIII.

DIOSCOR. ACaciæ succus valet ad ignem sacrum. lib. 1. cap. 115.

Acetum ad ignem sacrũ cum aliquo conuenienti efficax est. lib. 5. cap. 17.

Acinus illita. lib. 3. cap. 43.

Anchusæ primo loco descriptæ radix cum polenta. lib. 4. cap. 23.

Arundinis folia recentia tusa. libr. 1. c. 97.

Baccharis folia. lib. 3. cap. 44.

Beta decocta. lib. 2. cap. 116.

Brassicæ folia. lib. 2. cap. 113.

Chalcitis. lib. 5. cap. 75.

Cicutæ succus aridus. lib. 4. cap. 74.

Coriandrum cum pane vel polenta. lib. 3. capite 62.

Cupressi folia per se, vel cum polenta. lib. 1. cap. 86.

Crocum, vergentes ad ignem sacrum inflammationes mulcet. lib. 1. cap. 25.

Eryngij radix cum hydromelite. lib 3. c. 21.

Fimum caprillum in aceto decoctum. lib. 2. cap. 73.

Glasti folia. lib. 2. cap. 180.

Helxine: vide Parietaria.

Intybi herba & radix cum polenta. libr. 2. capite 125.

Isatis: vide Glastum.

Lactuca satiua. lib. 2. cap. 129.

Lens cum punici putamine ac siccis rosis adiecto melle decocta. lib. 2. cap. 100.

Lens

Lens paluſtris per ſe, vel cum polenta. lib. 4. cap. 83.

Lilij ſemen & folia cum vino. lib. 3. c. 99.

Lycopſeos radix cum farina hordeacea. lib. 4. cap. 24.

Maluæ folia decocta tritaque ex oleo vtiliſsimè imponuntur. lib. 2 cap. 111.

Mandragoræ radix trita ex aceto. libr. 4. capite 71.

Matricaria: vide Parthenium.

Miſy. lib. 5. cap. 76.

Myrti folia admiſto omphacino oleo aut exiguo roſaceo cum vino. lib. 1. cap. 128.

Oleæ ſylueſtris folia trita. lib. 1. cap. 118.

Opium cum aceto. lib. 4. cap. 60.

Papaueris ſatiui calyces cum polenta triti, & cataplaſmatis admiſti, proſunt. Tunduntur quoque virides, & digeruntur in paſtillos, qui ſiccati ad vſum reconduntur. libr. 4. cap. 60.

Parietariæ folia illita. Item: Eiuſdem ſuccus cum ceruſſa. lib. 4. cap. 81.

Parthenium cum flore illitum. lib. 3. c. 138.

Plantaginis foliorum ſuccus cum cimolia aut ceruſſa. lib. 2. cap. 119.

Polygoni folia. lib. 4. cap. 4.

Portulaca cum polenta. lib. 2. cap. 117.

Pſyllium: ſiue

Pulicaria herba. lib. 4. cap. 65.

Quinquefolij radices in aceto coctæ. libr. 4. cap. 38.

Rhamni folia. lib. 1. cap. 102.

Ricini folia ex aceto. lib. 4. cap. 158.
Rosæ tusæ. lib. 1. cap. 112.
Rubi idæi flores lib. 4. cap. 34.
Rubigo ferri cum aceto. lib 5. cap. 53.
Rutæ succus cum aceto, rosaceo, & cerussa. lib. 3. cap. 45.
Sal cum aceto aut hyssopo. lib. 5. cap. 85.
Sanguinariæ folia lib. 4. cap. 4.
Sanguis menstruus mulierum. libr. 2. capite 72.
Sedi maioris folia per se, vel cum polenta. lib. 4. cap. 84.
Sepi minoris folia item. lib. 4. cap. 85.
Semperuiuum: vide Sedum.
Solani hortensis folia cum polentæ polline. Item: succus eiusdem cum cerussa, rosaceo & argenti spuma. lib. 4. c. 66.
Stratiotes aquaticus cum aceto. libr. 4. capite 97.
Terra cimolia. lib. 5. cap. 133.
Terra pnigitis. lib. 5. cap. 134.
Tussilaginis folia cum melle trita. libr. 3. capite 109.
Verbenacæ folia ex aceto. lib. 4. cap. 55.
Vitreola: vide Parietaria.
Vmbilici veneris succus. lib. 4. cap. 87.
Vrinæ sedimentum. lib. 2. cap. 74.

MATHIOL. Bursa pastoris attrita, & emplastri more imposita, sacris ignibus prodest. libr. 2. capite 150.
Caphura erysipelas extinguit. libr. 1. c. 75.
Casiæ solutiuæ pulpa illita. libr. 1. cap. 13.

Gera-

Geranij quinti herbam recentem tritam, peculiariter Germanorum medici commendant ad eryſipelas. Comp. pag. 540.

Myrti foliorum baccarúmue decoctum, auxiliatur calidis collectionibus, nempe eryſipelatibus. lib. 1. cap. 128.

Plantaginis ſuccus rectè illinitur eryſipelis, addito aceto, & ſolani ſediq́ue ſucco. lib. 2. cap. 119.

Solani maioris ſtillatitia aqua à tota planta admota. lib. 4. cap. 69.

Trifolij acetoſi ſuccus illitus. lib. 3. c. 106.

Verbaſci florum ſtillatitia aqua. libr. 4, capite 99.

Ad eruptiones feruidas. CAP. DLXXV.

Vnguentum roſaceum feruidis eruptionibus illinitur. lib. 1. cap. 42. DIOSCOR.

Vnguentum elatinum: &

Vnguentum œnanthinum Roſacei effectum præbent. lib. 1. cap. 43. & 45.

Vnguentum ſuſinum feruidas eruptiones emendat. lib. 1. cap. 51.

Vrina vetus, feruidas eruptiones abſtergit. lib. 2. cap. 74.

Ad papulas ſiue puſtulas. CAP. DLXXVI.

Aeris flos eruptiones papularum cum vino cohibet. lib. 5. cap. 48. IDEM.

Allium cum oleo & ſale eruptiones papularum ſanat. lib. 2. cap. 146.

Alumen cum ſanguinalis herbę ſucco prodeſt papularum eruptionibus. lib. 5. cap. 82.

Amylum contra papulas efficax est. lib. 2. capite 94.

Beta decocta eruptionibus papularũ medetur. lib. 2. cap. 116.

Butyrum illitum corpus ab albidis pustulis per summa scatentibus asserit. libr. 2. capite 66.

Cinnabaris cerato excepta, papularum eruptionibus medetur. lib. 5. cap. 69.

Cyclamini radix eruptiones papularum reprimit. lib. 2. cap. 158.

Fici maturæ recentes papulas euocant. lib. 1. cap. 145.

Glans vnguentaria cum lotio, papulas in facie tollit. lib. 4. cap. 154.

Lac recens contra eruptiones papularum, cum melle crudo, addito sale, datur exigua aqua dilutum. lib. 2. cap. 64.

Lens decocta cum putamine punici ac siccis rosis, adiecto melle, pustulis medetur. lib. 2. cap. 100.

Lupinorum decocto eruptiones pustularum fouere, vtilissimum. lib. 2. cap. 103.

Myrti semen purgat eruptiones papularum. lib. 1. cap 128.

Oleum myrteum prodest papularum eruptionibus. lib. 1. cap. 37.

Portulaca eruptiones papularum in capite, cum vino emendat. lib. 2. cap. 117.

Rubigo ferri cum aceto, papularum eruptionibus medetur. lib. 5 cap. 53.

Ruta cum myrto & cerato, eruptionibus papu-

papularum prodest. libro tertio, cap. 45.

Sal aduersus albidas capitis pustulas cum seuo vitulino valet. lib. 5. cap. 85.

Sandaracha prodest ad papularum eruptiones cum rosaceo. lib. 5. cap. 81.

Serum lactis datur erumpentibus toto corpore papulis. lib. 2. cap. 64.

Terra fornacum Testarum vires habet. lib. 5. cap. 136.

Testæ fornaceæ vehementer tostæ, papularum eruptionibus medentur. lib. 5. cap. 135.

Vinum myrsinites prodest contra eruptiones papularum. lib. 5. cap. 32.

Centaurij minoris succus illinitur contra papulas. lib. 3. cap. 7. MATHIOL.

Hederæ folijs consutis mulieres pileos parant; & papulosis infantium capitibus imponunt, sic enim curant illos, virus extrahentes. lib. 2. cap. 175.

Pomata (cuius præparationem suprà capite 154. habes) vtuntur ad crustosas papulas, quæ pueris in capite enascuntur. libr. 2. capite 69.

Ad exanthemata & morbillos.
CAP. DLXXVII.

NApi semen ex Adianti siue Lentium decocto potum, morbillos & exanthemata ad cutem propellit: duplici enim nomine morbillis affectos iuuat, tum quòd à centro ad circumferentias corporis materiam morbiferam ducit, tum quoque quòd propria IDEM.

ſui ipſius facultate morbi malignitatem ſuperat ac compeſcit. lib. 2. cap. 105.

Rapi ſemen conſtat experimento valere ad variolas & morbillos, nam potum ſemidrachmæ pondere morbillos latentes ad cutim propellit. Comp. pag. 194.

Ad ſteatomata. CAP. DLXXVIII.

DIOSCOR. CHryſanthemi flores cum cerato triti, ſteatomate diſcutere produntur. libr. 4. capite 53.

Ad meliceridas. CAP. DLXXIX.

IDEM. AMomum meliceridas concoquit & diſcutit. lib. 1. cap. 14.

Melilotus recentes meliceridas cum aqua ſanat. lib. 3. cap. 41.

Rumicis crudi illitu, melicerides, roſaceo aut croco adiecto, diſcutiuntur. libr. 2. capite 108.

Ad herpetas & ſerpigines. CAP. DLXXX.

IDEM. LEns cum putamine punici ac ſiccis roſis, adiecto melle, medetur his quæ ſerpunt. lib. 2. cap. 100.

MATHIOL. Lupuli florũ & folliculorum decoctum datur commodè potandum contra ſerpigines. lib. 4. cap. 140.

Mercurialis ſuccus malis quæ ſerpunt medetur cum aceto. lib. 4. cap. 183.

Myrti baccarum foliorumue decoctum auxiliatur herpetibus. lib. 1. cap. 128.

Oleum quod è vitellis ouorum diu in ſartagine

tagine frixis elicitur, ſerpigines emendat. lib. 2. cap. 44.

Verbaſci florum ſtillatitia aqua illinitur ad ſerpigines. lib. 4. cap. 99.

Zarzæ parillæ decoctum ſanat ſerpigines. Comp. pag. 847.

Ad impetigines & lichenas. CAP. DLXXXI.

ACetum ad impetigines cum aliquo conuenienti efficax eſt. lib. 5. cap. 17. DIOSCOR.

Adarces ad euellendas lichenas accommodatur. lib. 5. cap. 95.

Alcyonij duo prima genera in fœminarum ſmegmata aſſumuntur contra lichenas. libr. 5. cap. 94.

Allium lichenas cum melle eximit. libr. 2. capite 146.

Aqua marina impetigines foueri vtile eſt. lib. 5 cap. 15.

Bupreſtes: &

Cantharides medicamentis quæ feras lichenas ſanant, admiſcentur. lib. 2. cap. 55.

Chamæleontis nigri radix trita, impetigines abſterget, cùm ſibi ſulphur & bitumen aſciuit, & in aceto cocta illinitur. libr. 3. c. 9.

Cicer ad impetigines cum melle & hordeo prodeſt. lib. 2. cap. 97.

Corni ſanies, quam virentia folia torrendo reſudarunt, impetigini conuenienter illinitur. lib. 1. cap. 135.

Cucumeris ſylueſtris aridæ farina, impetiginem abſterget. lib. 4. cap. 149.

Oleum

Oleum picinum vires picis liquidæ habet. lib. 1. cap. 79.

Pix liquida adiecta pari cera, impetigines emendat. lib. 1. cap. 78.

Propolis impetigines admota tollit. lib. 2. capite 77.

Prunorum gummi ex aceto illitum, lichenas infantium ſanat. lib. 1. cap. 137.

Rhaponticum lichenas tollit, cum aceto illitum. lib. 3. cap. 2.

Ruta contra impetigines cum alumine & melle vtiliſsimè imponitur. lib. 3. cap. 45.

Sal lichenas ſedat ex oleo & aceto infrictus ad ignem, donec ſudent. lib. 5. cap. 85.

Salis ſpumæ eadem vis. lib. 5. cap. 86.

Sinapi cum aceto feræ impetigines perunguntur. lib. 2. cap. 148.

Sulphur lichenas cum reſina terebinthina miſtum aufert. lib. 5. cap. 83.

Thus impetigines ex aceto & pice illitum tollit. lib. 1. cap. 70.

Tithymali ſuccus tollit illitu impetigines. lib. 4. cap. 159.

Triticeus panis muria maceratus, illitu vetuſtas impetigines ſanat. lib. 2. cap. 78.

Veratrum: vide Elleborum.

Vitis viniferæ lachryma, quæ veluti gummi in caudice concreſcit, illita, lichenas nitro prius perfrictas ſanat. lib. 5. cap. 1.

Aſphodeli radices ex aceto decoctæ, vtiliter lichenoſis illinuntur. lib. 2. cap. 164.

Elleborus: vide Veratrum.

Hastula regia: vide Asphodelus.

Iesemini flores tam recentes quàm sicci impetigines in facie abstergunt. lib. 1. c. 66.

Lapathi acuti radicum stillatitia aqua (suprà cap. 140. descripta) lichenas tollit. lib. 2. capite 108.

Lupuli florum & folliculorum decoctum datur commodè potandum contra lichenas & impetigines. lib. 4. cap. 140.

Marrubij folia lichenas purgant, sanantq; ex aceto illita. lib. 3. cap. 102.

Mentha illita impetigines sanat. libr. 3. capite 35.

Parthenij succus impetigines emacalat. Comp. pag. 583.

Plantaginis folia recentia trita & illita, lichenas sanant. lib. 2. cap. 119.

Scabiosæ maioris radices peculiariter valent ad lichenosos, etiamsi morbus à Gallica lue prouenerit: siquidem earum decoctum quadraginta diebus potum, vt ego mihi testis esse possum, præstantissimum expertissimumque est ad hoc medicamentum. Idem præstat earundem radicum puluis, quotidiè drachmæ pondere ex sero haustus. Item: Eiusdem succus, cum chrysocollæ farina & caphuræ momento, impetigines & cæteras cutis infectiones abstergit. lib. 4. cap. 11.

Spatulæ fætidæ succo sunt qui vtantur ad lichenas. lib. 4. cap. 22.

Tamarindi faciunt ad lichenas. libr. 1. capite 126.

Tere-

Terebinthina resina illita, impetigines delet. lib. 1. cap. 77.

Veratrum nigrum vulgaris vsus impetigines illitum emendare, nobis iam millies experimento compertum est. lib. 4. cap. 146.

Verbasci florum aqua stillatitia illinitur ad impetigines. lib. 4. cap. 99.

Xyris: vide Spatula fætida.

Zarza parilla peculiariter præstat ad lichenas, & quascunque cutis infectiones. libr. 1. capite III.

Ad vitiliginem in genere. CAP. DLXXXII.

Alcyonij prima duo genera in fœminarum smegmata assumuntur contra vitiligines, lib. 5. cap. 94. DIOSCOR.

Allium vitiligines cum melle eximit. libr. 2. cap. 146.

Althææ semen viride siccumque tritum vitiligines in sole cum aceto perunctas emendat. lib. 3. cap. 146.

Anchusæ primo loco descriptæ radix vitiliginibus illinitur ex aceto. lib. 4. cap. 23.

Arum, Dracunculi vires habet. libr. 2. capite 162.

Betæ folijs crudis, vitiligines nitro antea perfrictas, illini prodest. lib. 2. cap. 116.

Cepæ succus cum aceto perunctas in sole vitiligines sanat. lib. 2. cap. 145.

Chamæleontis nigri radix vitiligines cum sulphure emendat. lib. 3. cap. 9.

Chondrillæ herba cum radicibus tusa,

melle adiecto diuiditur in pastillos, qui nitro admisti vitiligines emaculant. libr. 2. capite 126.

Cochleæ cum carne sua vstæ tritæque, cum melle illitæ, purgant vitiligines. libr. 2. capite 9.

Cucumeris syluestris radicis aridæ farina, vitiligines absterget. lib. 4. cap. 149.

Dracunculi maioris radix ad vitiligines cum melle efficaciter illinitur. lib. 2. cap. 160.

Dracunculi minoris radix illita ex aceto, vitiligines emaculat. lib. 2. cap. 161.

Elleborum nigrum vitiliginibus ex aceto medetur. lib. 4. cap. 146.

Faba vitiliginem purgat. lib. 2. cap. 98.

Fici tam syluestris quàm satiuæ lacteus succus, vitiligines cum polenta expurgat. lib. 1. cap. 145.

Gentianæ radix vitiliginem absterget. lib. 3. cap. 3.

Glans vnguentaria vitiligines cum nitro emendat. lib. 4. cap. 154.

Lauri baccæ vitiligines emaculant. libr. 1. capite 90.

Leporis sanguis si calidus illinitur, vitiliginem sanat. lib. 2. cap. 18.

Lilij radix cum melle detrita, vitiligines emendat. lib. 3. cap. 99.

Lupinorum decocto vitiligines fouere vtilissimum. lib. 2. cap. 103.

Myrti foliorum decoctum, vitiliginem emendat. lib. 1. cap. 128.

Narcissi radix vitiligines cum semine vrticæ & aceto emaculat. lib. 4. cap. 155.

Nymphææ radix vitiligines ex aqua emendat. lib. 3. cap. 131.

Piper ex nitro vitiligines emaculat. lib. 2. capite 153.

Rosmarini semen cum aceto acerrimo purgat vitiligines. lib. 3. cap. 72.

Sepiæ atramentum vstum in sua testa donec id quod crustosum est, abscedat, posteà tritum, expurgat vitiligines. lib. 2. cap. 20.

Sulphur cum aceto vitiligines tollit. lib. 5. capite 83.

Telephij folia perunctam ex aceto in sole vitiliginem tollunt, sed vbi inaruerunt, absterguntur. lib. 2. cap. 181.

Terra melia vitiligines abstergit. lib. 5. capite 137.

Veratrum: vide Elleborum.

Aqua quæ è Limoniorum succo calentis aquæ balneo & vitreis organis extrahitur, vitiligines vbicunque sint, & totius corporis maculas emendat. lib. 1. cap. 131. MATHIOL.

Cupressi conorum decocto ex aceto parato, vitiligines curantur. lib. 1. cap. 86.

Elleborum: vide Veratrum.

Lapathi acuti radicum stillatitia aqua (suprà cap. 140. descripta) vitiligines tollit. lib. 2. cap. 108.

Oleum è semine Gossipij expressum, lentigines delet. lib. 2. cap. 96.

Oleum quod è vitellis ouorum diu in sar-

tagine frixis elicitur, vitiligines emendat. lib. 2. cap. 44.

Spatulæ fætidæ ſucco ſunt qui vtantur ad vitiliginem. lib. 4. cap. 22.

Tamarindi faciunt ad vitiligines. lib. 1. capite 126.

Veratrum nigrum vulgaris vſus vitiliginem illitum emendare, nobis iam millies experimento compertum eſt. lib. 4. cap. 146.

Verbaſci florum aqua ſtillatitia illinitur ad vitiligines. lib. 4. cap. 99.

Xyris: vide Spatula fætida.

Zarzæ parillæ decoctum, ſanat vitiligines. Comp. pag. 847.

Ad alphos. CAP. DLXXXIII.

MATHIOL. Centaurij minoris decoctum alphos & cæteras cutis infectiones exterit, infectis particulis adhibitum. lib. 3. cap. 7.

Hippolapathi radicis ſuccus cum lupinorum farina alphos exterit. Comp. pag. 207.

Lapathi acuti radicũ aqua ſtillatitia (ſuprà cap. 140. deſcripta) tollit alphos. libr. 2. capite 108.

Larignæ reſinæ aqua, quæ inprimis diſtillat, alphos abſtergit cùm in facie, tum in quacunque alia corporis parte, addito oleo quod ex vini fæce paratur. lib. 1. cap. 74.

Lupuli florum & folliculorum decoctum commodè potandum datur contra alphos. lib. 4. cap. 140.

Menthæ græcæ ſuccus noctibus illitus, alphos

alphos emaculat. libro tertio, cap. 35.

Oleum è ſemine Goſsipij expreſſum. Cõpend. pap. 180.

Parthenij ſuccus. Comp. pag. 583.

Rapi ſylueſtris ſemen in farinam tritum. Comp. pag. 196.

Scabioſæ ſuccus cum chryſocollæ farina & caphuræ momento, alphos & cæteras cutis infectiones abſtergit. lib. 4. cap. 11.

Securidacæ farina alphos & omnes cutis maculas abſtergit, vbi frequenter melle optimo excepta illinitur. lib. 3. c. 129.

Zarzæ parillæ decoctum ſanat alphos. Comp. pag. 847.

Ad leucen ſiue vitiliginem albam.

CAP. DLXXXIIII.

Asphodeli radix, candidam vitiliginem linteo antea perfrictam in ſole, illita emendat. lib. 2. cap. 164. DIOSCOR.

Capparis radix cum aceto trita, vitiligines albas abſterget. lib. 2. cap. 169.

Fici nigræ folijs cauliculiſque candidę vitiligines perunguntur. lib. 1. cap. 145.

Haſtula regia: vide Aſphodelus.

Rubiæ radix ex aceto illita, albæ vitiligini medetur. lib. 3. cap. 143.

Ruta cum pipere, vino & nitro affricta, albæ vitiligini medetur. lib. 3. cap. 45.

Telephij folia ſenis horis illita, albam vitiliginem ſanant, ſed poſtea hordeacea farina illini debet. lib. 2. cap. 181.

Ad sugillata. CAP. DLXXXV.

DIOSCOR. ABsinthium ad ſugillata ex melle illinitur. lib. 3. cap. 23.

Acetum cum melle illitum, ſugillationes rapit. lib. 5. cap. 17.

Allij cremati cinis cum melle. lib. 2. c. 146.

Ammi cum melle. lib. 3. cap. 61.

Bryoniæ radix decocta in oleo, vſq; dum liqueſcat. lib. 4. cap. 176.

Bulbi omnes per ſe, vel cum oui luteo. lib. 2. cap. 165.

Calamintha cum vino cocta. lib. 3. cap. 36.

Caſeus recens decoctus & expreſſus. libr. 2. cap. 65.

Cuminum æthiopicum cum melle. lib. 3. capite 61.

Cumini ſylueſtris primo loco deſcripti ſemen manducatum, cum melle & vua paſſa illitum. lib. 3. cap. 60.

Fabæ lomentum cum fœni græci farina & melle. lib. 2. cap. 98.

Hydropiperis folia cum ſemine illita. libr. 2. cap. 155.

Hyſſopum cum feruente aqua. libr. 3. capite 26.

Laſerpitij radix cum oleo. lib. 3. cap. 78.

Mel quod Heracliæ in Ponto conflatur, cum ſale illitum. lib. 2. cap. 75.

Ptarmicæ folia cum floribus. libr. 2. capite 156.

Pulegium ſugillata emaculat, quòd ſanguinem ad cutem trahat. lib. 3. cap. 30.

Rapha-

Raphani cortex cum melle. lib. 2. cap. 106.
Sampsuchi folia arida cum melle. l. 3. c. 40.
Sinapi cum melle, adipe vel cerato. libr. 2. capite 148.
Thapsiæ radix succusque cum æquis ceræ taurisque portionibus illita, sugillata tollunt, sed non plus binis horis dimittantur: locus deinde aqua maris calida foueatur. lib. 4. cap. 151.
Vitis alba: vide Bryonia.
Aquæ salsæ fotu totius corporis sugillata delentur. lib. 5. cap. 14. MATHIOL.
Ari radix illinitur aqua prius elixa, sugillatis, fabacea farina addita & defruto subacta. lib. 2. cap. 162.
Ari Ægyptij radix illinitur elixa sugillatis, fabacea farina addita & defruto subacta. Cōpend. pag. 187.
Cari seminis farina admiscetur cataplasmatis, quæ ad sugillata parantur, magno iuuamento. lib. 3. cap. 57.
Morsus diaboli radice plerique sugillata illitu emendant. lib. 2. cap. 174.

Ad stigmata & insignita. CAP. DLXXXVI.

ALoe cum melle insignita tollit. libr. 3. capite 22. DIOSCOR.
Mandragoræ folia stigmata sine exulceratione delent, si quinis senisue diebus sensim perfricentur. lib. 4. cap. 71.
Ranunculi folia, flores & cauliculi recentes, illitu stigmata delent. lib. 2. cap. 171.

Ad liuores & vibices. CAP. DLXXXVII.

DIOSCOR. ALoe cum melle liuores tollit. lib. 3. c. 22. Aqua marina liuores fotu discutit. lib. 5. cap. 15.

Lanæ succidæ subueniunt inter initia liuidis, aceto, oleo aut vino imbutæ. lib. 2. c. 67.

Nuces iuglandes recentes, liuores in corpore illitu tollunt. lib. 1. cap. 141.

Rhaponticum liuentia tollit, cum aceto illitum. lib. 3. cap. 2.

Rhois semen illitum ex aqua, liuida ab inflammatione vindicat. lib. 1. cap. 124.

Thapsiæ radix, succusque, cum æquis ceræ & thuris portionibus, liuores tollunt: sed non plus binis horis dimittantur, locus deinde aqua maris calida foueatur. lib. 4. capite 151.

Vnguentum susinum vibices celerrimè ad colorem reducit, ita vt sæpe fallant. libr. 1. capite 51.

MATHIOL. Iuglandes recentes illitæ, liuores auferunt. Comp. pag. 150.

Ad cicatrices nigras. CAP. DLXXXVIII.

DIOSCOR. ADipem asininum tradunt cicatrices corpori concolores reddere. lib. 2. cap. 69.

Alcyonij priora duo genera in fœminarum smegmata contra nigritias assumuntur. libr. 5. cap. 94.

Argenti spumam elotam constat prodesse ad cicatricum fæditates tollendas, ad rugosas facies & cicatricosas laceratasq́;, & macularũ plenas. lib. 5. c. 62.

Bry-

Fimi bouis maſculi accenſi nidore, culices abiguntur. lib. 2. cap. 73.

Pulices necantia. CAP. DCIII.

Conyzę frutex totus ſuffitu ſubſtratuque pulices necat. lib. 3. cap. 119. DIOSCOR.

Pſyllium: ſiue

Pulicaria herba virens, ſi domum importetur, fama eſt non ſinere in ea pulices gigni. lib 4. cap. 65.

Tribuli terreſtris decoctum ſparſum pulices necat. lib. 4. cap. 14.

Alni folia rore matutino madentia cubiculis ad necandos pulices per æſtatem vtiliter ſparguntur. lib. 1. cap. 93. MATHIOL.

Perſicaria ſternitur recens viridisque in thalamis pulicibus necandis, & poſtera die eijcitur. lib. 2. cap. 155.

Mures perimentia. CAP. DCIIII.

Chamæleontis albi radix mures necat, ſubacta cum polenta, aut aqua & oleo madefacta. lib. 3. cap. 8. DIOSCOR.

Elleborum: ſiue

Veratrum album, cum melle & polenta ſubactum, mures necat. lib. 4. cap. 145.

Taxi foliorum fumo mures necantur. lib. 4. cap. 75. MATHIOL.

Veratrum album mures necat. libr. 4. capite 146.

Veſpertiliones fugantia. CAP. DCV.

Platani aduerſantur veſpertilionibus. lib. 1. cap. 91. IDEM.

Erucas abigentia. CAP. DCVI.

MATHIOL. ERucis olera non erodi, author est Plinius, si palo imponantur in hortis ossa capitis ex equino genere fœminæ duntaxat. Aduersus quas & cancrũ fluuiatilem in medio horto suspensum, auxiliari narrant. Sunt etiam qui sanguineis virgis tangunt ea, quæ nolunt his obnoxia esse. Columella præterea lib. II. de re rustica circa calcem, necandis prohibendisq; erucis, hæc in medium protulit. Vbi verò apricis regionibus post pluuias noxia incesserunt animalia, quæ à nobis appellantur Erucæ, Gręcè autem κάμπαι nominantur, vel manu colligi debent, vel matutinis temporibus frutices olerum concuti. Sic enim dum adhuc torpent nocturno frigore, si deciderint, non amplius superiorē partem prorepunt. Id tamen superuacaneum est facere, si ante sationem semina succo herbæ sedi macerata fuerint, nihil .n. sic medicatis nocent erucæ. Sed Democritus in eo libro qui Græcè inscribitur περὶ ἀντιπαθῶν affirmat, has ipsas bestiolas enecari, si mulier quæ in menstruis est, solutis crinibus, & nudo pede vnamquanque aream ter circumeat: post hoc enim decidere omnes vermiculos, & ita emori. Sed postrema hæc, quæ à Columella referuntur superstitiosis sunt relinquenda. lib. 2. c. 53.

Formicas necantia. CAP. DCVII.

IDEM. FOrmicæ alis vespertilionis, & vpupæ corde fugantur. lib. I. in præfat.

Helio-

Heliotropio herba formicæ maximè necantur, obturatis ea earum foraminibus. lib. 4. cap. 186.

Serpentes fugantia. CAP. DCVIII.

DIOSCOR.

ABrotonum ſubſtratum vel accenſum, ſerpentes fugat. lib. 3. cap. 25.

Adipe ceruino: &

Adipe elephantino perunẞti, ſerpentes fugant. lib. 2. cap. 69.

Calamintha accenſa aut ſubſtrata. libr. 3. capite 36.

Cedrides ex adipe ceruino aut medulla, inuncti. lib. 1. cap. 89.

Conyzæ frutex totus ſuffitus aut ſubſtratus. lib. 3. cap. 119.

Cornu ceruini crudi ſuffiti nidor. l. 2. c. 52.

Dictamni herbę facultas eſt, vt olfactu abigat beſtias, quæ venenato ictu ſæuiant, appenſaq; contactu exanimet. lib. 3. cap. 31.

Galbanum accenſum ſerpentes fugat, & eo perunctos feriri non patitur. lib. 3. cap. 81.

Iuniperus accenſa. lib. 1. cap. 87.

Lapidis gagatis nidor. lib. 5. cap. 103.

Lapidis thracij nidor. lib. 5. cap. 104.

Lyſimachia ſuffita. lib. 4. cap. 3.

Medulla ceruina perunctos, venenata fugiunt. lib. 2. cap. 70.

Melanthium incenſum. lib. 3. cap. 77.

Naſturtium ſuffitum. lib. 2. cap. 149.

Origanum heracleoticum ſubſtratum. lib. 3 cap. 28.

Peucedanum incenſum. lib. 3. cap. 76.

Polium ſubſtratum vel ſuffitum. libr. 3. capite 107.

Salicaria ſuffita. lib. 4. cap. 3.

Spinæ albæ ſemen pro amuleto geſtatum, ſerpentes abigere traditur. lib. 3. cap. 12.

Viticis folia ſuffitu vel ſubſtrata venenata fugant. lib. 1. cap. 116.

MATHIOL. Eupatorij vulgaris herbæ ſiccæ ſuffitu, venenata animalia fugantur. lib. 4. cap. 37.

Fraxinus ſerpentibus adeò inimica eſt, vt ne matutinas quidem occidentes ve vmbras quamlibet ſpatioſas ſerpens arboris huius attingat: quapropter expertum proditur, ſi fronde ea gyro claudatur ignis & ſerpens, in ignem potius quàm in fraxinum fugere ſerpentem. lib. 1. cap. 92.

Herba Kunigundis: vide Eupat. vulgare.

Menthæ græcæ tota planta tàm ſubſtratu quàm ſuffitu ſerpentes fugat. lib. 3. cap. 35.

Menthaſtrum ſubſtratum vel accenſum, ſerpentes fugat. lib. 3. cap. 35.

Veteramentis prunis accenſis, ſerpentes efficaciter fugari compertum eſt, neque eos modò, qui in domibus noſtris oberrant: ſed eos etiam, qui in hominum corpora ingrediuntur, dum homines per ęſtatem alto ſomno oppreſsi, ore aperto in campeſtribus obdormiunt. quod ſcriptis tradidit Marcus Gattinaria noſtræ ætatis medicus non contemnendus, accidiſſe ſuo tempore cuidam homini: cui cùm fruſtrà adhibita eſſent innumera

numera

numera medicamenta, ipsaque alioquin efficacissima: illud tamen magnificè pręstitit veteramentorum fumus traiectorio in corpus haustus: siquidem cùm primùm immanis fera (erat enim vipera non parua) fumi nidorem præsensit, visa est à circumstantibus egredi per anum non sine magna omnium admiratione. lib. 2. cap. 42.

Serpentes necantia. CAP. DCIX.

ANchusæ, secundo loco descriptæ, vis inest, quæ contra virus cum reliquorum serpentium, tum maximè viperarum auxilietur, siue cibo, siue potu, siue alligatu: nam si quisquam mandens, in serpẽtis os inspuat, eum necabit. lib. 4. cap. 23. DIOSCOR.

Anchusæ tertiæ semen manducatum, si in serpentis fauces inspuatur, eam interficiet. lib. 4. cap. 23.

Galbanum cum oleo & sphondylo circumpositum, serpentes necat. libr. 3. cap. 81.

Vinum cedrites serpentes necat. lib. 5. capite 38.

Aspides necantia. CAP. DCX.

HAlicacabum aspidibus adeò aduersissimum est, vt admota propius eius radice, sopore inexpugnabili ij necentur. lib. 4. capite 69. MATHIOL.

Scorpiones in vnum locum congregantia. CAP. DCXI.

Scorpiones proximos omnes ad eum lo- IDEM.

cum conuenire tradidere quidam, vbi cancri decem fluuiatiles marini ve, cum ocimi manipulo contriti, repositi fuerint. lib. 2. c. 10.

Scorpiones vt torpescant. CAP. DCXII.

DIOSCOR. AConiti pardalianches radice admota, torpescunt, vt fama est, scorpiones, stupentque: qui rursum ellebori contactu, excitantur. lib. 4. cap. 72.

Delphinij herba obiecta, aiunt scorpiones resolui atque ignauos torpescere: semota verò ea, sese recolligere. libr. 3. cap. 70.

Lychnidis syluestris herbæ appositu aiunt scorpiones torpescere, & inertes prorsus reddi. lib. 3. cap. 98.

Blattas & papiliones fugantia. CAP. DCXIII.

MATHIOL. BLattæ & Papiliones hircino iocinore accenso abiguntur. lib. 1. in præfat.

Canes ne quem mordeant. CAP. DCXIIII.

IDEM. HYenæ vmbra contecti canes obmutescunt: item hyenę ipsius lingua à latratu ac morsu canum etiam mordacissimorum ferentem vindicat. lib. 1. in præfat.

Fures deprehendentia. CAP. DCXV.

DIOSCOR. LApis aetites, furem deprehendit, si quis in pane conditum offerat, fur enim mansum deuorare non poterit. quinetiam concoctus furem coarguit, quippe decocta cum eo, deuorare non poterit. lib. 5. cap. 118.

Vestes ab erodentium iniuria defendentia. CAP. DCXVI.

Absin-

Absinthium arcis insparsum, vestes ab erodentium iniuria vindicat. lib. 3. c. 23. DIOSCOR.

Amaranthum: vide Helichrysum.

Folium interpositum, vestiū odorem seruat & ab erosione tuetur. lib. 1. cap. 11.

Helichrysum: siue

Heliochrysum vestibus inseritur, vt eas ab erodentium iniurijs tueatur. lib. 4. cap. 52.

Malabathrum: vide Folium.

Malum citrium siue medicum vestiarijs impositum, ab erosionis vitio vestes vindicare existimatur. lib. 1. cap. 131.

Botrys arida vestibus interposita, non solùm eas à tineis tuetur, sed etiam odoratas reddit. lib. 3. cap. 113. MATHIOL.

Citria mala integra vestiarijs condita, vestes nō modò gratissimo odore perfundunt, sed eas etiam à tineis & blattis vindicant.

Iridis radices vestibus interpositæ, eas à tinearum erosionibus tuentur, & odoris fragrantia commendant. lib. 1. cap. 1.

Lauendula vestibus interposita, eas à tinearum rosione vindicat, & odoratas reddit. Comp. pag. 13.

Phu omnia genera odore commendantur, proinde ea vestibus quidam interponunt. lib. 1. cap. 10.

Rosmarinum syluestre vestibus interpositum, præfertur contra tineas & blattas. lib. 3. cap. 73.

Literæ ne à muribus erodantur.

CAP. DCXVII.

DIOSCOR. ABſinthij diluto atramentum librarium temperatum, literas à murium eroſione tuetur. lib. 3. cap. 23.

Atramenti ſcriptorij conficiendi ratio.
CAP. DCXVIII.

IDEM. ATramentum quo ſcribimus, fuligine è tedis coacta colligitur. In ſingulas libras gummi, ternæ fuliginis vnciæ adijciuntur. Fit etiam è reſinarum & pictoria fuligine. Aſſumitur autem fuliginis mina, gummi ſeſquilibra, glutinis taurini, atramenti ſutorij, ſingulorum ſeſcuncia. lib. 5. cap. 140.

MATHIOL. Fit ex omphaciti galla, chalcantho, gummi & vino atramentum ſcriptorium optimum hoc modo: Sumito gallarum craſsiuſculè confractarum vncias quinque, calcanthi Romani vncias tres, gummi arabaci vncias duas, ſalis drachmam vnam, ponantur hæc omnia in fictile vitro circumlitum, & deinde ſuperinfundito vini albi potentis feruentisq́ue libras quinque & vncias quatuor, & occluſo vaſis orificio quindecim diebus inſolato, vel poſt vaporarij fornacem hyeme reponito, miſcetoq́ue quotidie rudicula. lib. 1. cap. 123.

Sunt, qui Alni folijs & fructu viridi vtantur gallarum vice, ad ſcriptorum atramentum conficiendum, additis chalcantho & gummi. lib. 1. cap. 93.

Vaſa detergentia. CAP. DCXIX.

Equi-

EQuiſetum expetitur mulieribus ad ſtannea vaſa detergenda illuſtrandaque, necnon etiam materiarijs fabris, ijs præſertim qui torno opera ſua conficiunt. ſiquidem huius herbæ aſperitate illæ ſuis vaſis ſplendorem nitoremque conciliant, iſti vero ſimiliter ſuorum operum ruditatem expoliunt. lib. 4. cap. 42. MATHIOL.

Caro vt citò elixetur CAP. DCXX.

FIculnei ramuli cum bubulis carnibus decocti, facilem afferunt decoctionem. libr. 1. cap. 145. DIOSCOR.

Tenereſcunt galli, eſuique aptiores redduntur, qui iugulati prius in arbore fici pependerint. lib. 1. in præfat. MATHIOL.

Carnes in ollis cogentia. CAP. DCXXI.

CArnes cum ſymphyto decoctæ, coaleſcunt. lib. 4. cap. 9. DIOSCOR.

Holoſtio decoctionibus addita, carnes coguntur. lib. 4. cap. 10.

Ignem producentia & fouentia. CAP. DCXXII.

CArbones è Iuniperi ligno paratos, & ſuo ipſius cinere ſepultos, integro anno ignem fouere Chymiſtæ promittunt. Comp. pag. 41. MATHIOL.

Laurus ex ſeſe vim habet ignem producendi: quippe ſi exiccatæ ramus ramo frequentius confricetur, ſuper aſperſo ſulphuris puluere, ignis ſtatim exiliet. libr. 1. c. 90.

Tuſsilaginis in radice naſcitur quædam ſubalbida lanugo, quæ à radicum ſegmentis prius repurgata, & deinde linteolis inuoluta, & in lixiuio parùm decocta, addito ſalis nitri aliquantulo, ac demum ſole ſiccata, omnium optimus eſt fomes ad ignem è ſilice excuſſum excipiendum: quippe adeò ignis eſt rapax, vt ſtatim primo tantum chalybis concuſſu accendatur. lib. 3. cap. 109.

Ad piſces capiendos. CAP. DCXXIII.

MATHIOL. CAnnabis recentis decoctum, expreſſa deinde fortiter herba, terreſtrium lumbricorum cauernulis inſperſum, ſtatim eos euocat. quod piſcatoribus acceptum referendum eſt, qui hoc ingenio vermiculos capiũt ſuis hamis infigendos. libr. 3. cap. 148.

Vermiculi qui in Dipſaci ſiue Labri Veneris capitulis inueniri ſolent, expetuntur piſcatoribus, quòd ijs hamis impoſitis, piſces hac eſca, mirum in modum alliciantur. Compend. pag. 388.

Carnes à putredine conſeruantia. CAP. DCXXIIII.

IDEM. CArnes putredine diutius illęſæ aſſeruantur, quibus æneus clauus fuerit infixus. lib. 1. in præfat.

Coriandri ſemen tritum & recentibus carnibus aſperſum, prohibet ne putreſcant tàm cito quàm ſolent æſtatis tempore. l. 3. c. 62.

Milio carnes recentes æſtate ſepultæ, pluribus diebus à putredine vindicantur. libr. 2. cap. 90.

Per-

Persicariæ herba circunducta, suillæ carnes salsæ præseruantur à tarmis & vermibus. lib. 2. cap. 155.

Carnes à murium iniuria vindicantia.
CAP. DCXXV.

AQuifolij folia suspenduntur circa funes, è quibus salsæ carnes sub tecto pendent, prohibent enim suis aculeis, ne mures accedant. lib. 1. cap. 104. MATHIOL.

Casei ne putrescant. CAP. DCXXVI.

CAseus folijs Dracunculi minoris inuolutus, à putredine defenditur. l. 2. c. 161. DIOSCOR.

Betulæ foliorum succus coagulo admistus, caseos à carie & vermibus vindicat. lib. 1. cap. 93. MATHIOL.

Lac ne coeat. CAP. DCXXVII.

MEntha lac coire densarique in caseum non patitur, si folia potionibus lactis immergantur. lib. 3. cap. 35. DIOSCOR.

Vinum restituentia. CAP. DCXXVIII.

MVscus terrestris in vinum pēdulus impositus, breui restituit illud. lib. 1. c. 20. MATHIOL.

Sinapi tertij semen in vinum mustũ coniectum, diutius eius dulcedinem tuetur, atque eam deficere prohibet. Comp. pag. 310.

Fungi ne noceant: eosque procreantia.
CAP. DCXXIX.

MEmoriæ prodiderunt, corticem albæ populi & nigræ particulatim cæsum, & DIOSCOR.

ſulcis ſtercoratis mandatum, omni tempore anni edulos fungos proferre. lib. 1. cap. 93.

Syluestria pyra ſi cum fungis coquantur, eos innoxios aiunt fieri. lib. 1. cap. 132.

MATHIOL. Alba populus humotenus ſecta, & aqua calida, quæ fermentum exceperit, perfuſa, infra quatriduum fungos dabit, eſui quàm gratiſsimos. Comp. pag. 50.

Fungi nunquam ſumendi, niſi prius cum ſyluestribus pyris decocti fuerint, quòd ſi ſyluestria pyra deſiderentur, ex domeſticis ea ſupplere poterunt, quæ cæteris auſteriora habentur, in quem vſum adhiberi poſſunt tam recentia quàm ſole ſiccata. Pręſtant idem arboris tam folia quàm cortex, præſertimq; ſyluestris: ſiquidem fungorum antidotum pyra ſunt. lib. 6. cap. 23.

Voraces à menſis pellentia. CAP. DCXXX.

IDEM. ARi, ſecundo loco deſcripti, radicibus non deſunt qui vtantur ad arcendos à ſuis menſis paraſitos & voraces lurcones, earum puluerem delicatis epulis admiſcentes, nam vbi fauces occupauerit, tam fixo & contumaci ardore afficit, ne poſt hac quicquam vorare queant, niſi bubulo, caprillóue lacte diutius gargarizato, aut recenti butyro ſenſim deglutito. lib. 2. cap. 162.

Herbæ bellæ donnæ: ſiue

Solani maioris radicis ſiccatæ mira vis. nam ſi ſemidrachmæ pondere craſsiuſculè trita ea maceretur in vino horis ad ſummum

ſeptem,

ſeptem, ac inde percolatum vinum quis deguſtauerit ieiunus, fiet vt is nullo pacto edere poſsit, niſi epoto paulò pòſt aceto. Hoc enim antidoto fucus ſtatim excluditur, reditque, qui ſumpſit ad cibum. Iocus eſt magnus, vbi quis guloſis paraſitis hoc appoſuerit vinum, cùm menſis optimis cibis refertis aſsidentes, nihil prorſus cibi ingerere queant. lib. 4. cap. 69. Item: Solani maioris radix Ioci cauſa paraſitis exhibita, qui ad lautas menſas, etiam inuitis dominis, accedere ſolent, oblectamenti non parum conuiuantibus afferre ſolet. ſiquidem ſi cultello deraſa ſcrupuli pondere in vini ſeſcuncia maceretur horis ad ſummum duabus, & deinde percolato diluto ac digitis preſſo, id vini recentis addatur, quod poculum repleat, totumque potandum propinetur, fit paulò pòſt, vt qui biberint, nihil prorſus edere poſsint, magna ſpectantium oblectamento. verùm qui hoc fuco vtuntur, priuſquam menſæ aſsideant, paraſitos ad ientaculum inuitant, vt fucatum vinum propinent. Diſcutitur fucus à riſu, aceto potui dato. id enim præſentaneum antidotum eſt. ſed animaduertendum eſt, ne modus excedatur, nam ſi propinetur copioſius, ſtrangulando interficit. lib. 6. cap. 6.

Gallinas oui feraciores reddentia.

CAP. DCXXXI.

EXperientia compertum habeo, gallinas quæ hyeme, quo tempore algoris ſæuitia MATHIOL.

rarò oua parere ſolent, Cannabis ſemine ve-ſcuntur, numeroſiore ouorum partu gaude-re: id quod frequenti cantu ſuo declarant. lib. 3. cap. 148.

Feles, martyres, muſtelas & vulpes à gallinis & pullis arcentia CAP. DCXXXII.

DIOSCOR. TRadunt Rutæ montanę ſuccum gallinaceis pullis inſparſum, feles arcere. libr. 3. capite 45.

MATHIOL. Martyres, feles & muſtelæ gallinas non attingunt, quæ rutæ ſucco fuerint perunctæ. Neque vulpes eas inuadunt, quæ pulmonem vulpinum comederint. lib. 1. in præfat.

Ad gallinarum pituitam & grauedinem. CAP. DCXXXIII.

IDEM. SAbinæ incenſæ fumus Gallinarum pituitam excutit & grauedinem. lib. 1. cap. 88

Feras mitigantia. CAP. DCXXXIIII.

DIOSCOR. AQua, in qua radix Onagræ maduerit, in potu data, feras mitigat & cicures facit. lib. 4. cap. 113.

MATHIOL. Non eſt taurus tam ferox, qui fico arbori adalligatus, non miteſcat. lib. 1. in præfat.

Lyſimachiæ vis tanta eſt, vt iumentis diſcordantibus iugo impoſita, eorum aſperitatem cohibeat. Comp. pag. 617.

Pecorum partus iuuantia. CAP. DCXXXV.

DIOSCOR. SEſelis maſsilienſis ſemen, capris, cæteriſque pecudibus datur, quò facilius ſuos fœtus enitantur. lib. 3. cap. 53.

Ad

Ad pecorum morbos. CAP. DCXXXVI.

ALyſſum purpureo linteo circumligata, pecorum morbos abigit. lib. 3. cap. 89. DIOSCOR.

Ad iumentorum argemas & nubeculas. CAP. DCXXXVII.

PApaueris corniculati flores & folia ex oleo, argema & nubeculas iumentorum perunctos abſtergunt. lib. 4. cap. 61. IDEM.

Ad iumentorum albuginem. CAP. DCXXXVIII.

SEpiæ atramentum, contra albugines oculis iumentorum efficaciter inſpiratur. lib. 2. cap. 20. IDEM.

Ad iumentorum ſcabiem. CAP. DCXXXIX.

AMurca, iumentorum ſcabiem cum decocto lupini & chamæleonte, illitu ſanat. lib. 1. cap. 120. IDEM.

Cedriæ oleum vehementer perunctum, ſcabiem quadrupedum, canum boumque perſanat. lib. 1. cap. 89.

Lentiſcinum oleum, ſcabiem iumentorum canumque ſanat. lib. 1. cap. 89.

Lupini medentur pecorum ſcabiei, cum radice chamæleontis nigri, ita vt tepente decocto abluantur. lib. 2. cap. 103.

Picinum oleum, iumentorum ſcabiem emendat. lib. 1. cap. 79.

Aſphodeli: ſiue MATHIOL.

Hiſtulæ regiæ radix ſanat illita iumentorum ſcabiem. lib. 2. cap. 164.

Ad iumentorum vlcera & tumores.
CAP. DCXL.

DIOSCOR. CEdriæ oleum, iumentorum vlcera, quæ ex tonſura acceperunt, ad cicatrices perducit. lib. 1. cap. 89.

Filicis fœminę radicis farina, iumentorum ceruicibus medetur. lib. 4. cap. 179.

Picinum oleum, iumentorũ vlcera emendat. lib. 1. cap. 79.

Vitis nigræ folia cum vino, exulceratis iumentorum ceruicibus commodè illinuntur. lib. 4. cap. 177.

MATHIOL. Aſphodeli: ſiue

Haſtulæ regiæ radix illita, iumentorum vlcera ad pilum reducit. lib. 2. cap. 164.

Vlmi corticis radicum decoctum tumores diſcutit, quos iugi attritus in collo boum excitauit. lib. 1. cap. 95.

Ad iumentorum Iliacam paßionem.
CAP. DCXLI.

IDEM. VErbaſco tanta vis ineſt, vt iumentis ilia trahentibus auxilietur potu. lib. 4. c. 99.

Ad iumentorum tineas. *CAP. DCXLII.*

IDEM SEcalam decoctam Mulomedici dare ſolent iumentis, quæ tineis infeſtantur. lib. 2. cap. 84.

Tuſsilaginis maioris radix propinatur veterinarijs, & paſtoribus, contra quadrupedum vermes. lib. 3. cap. 109.

Ad iumentorum tußim. *CAP. DCXLIII.*

Eupa-

EVpatorium vulgare: siue Herba Kunigundis datur vtiliter pecoribus tussientibus. lib. 4. cap. 37. MATHIOL.

Pulmonaria, quæ in arborum caudicibus nascitur, valet ad ouium & cæterorum quadrupedũ tussim & respirandi difficultatem. quamobrem pastores eam in primis tondentes, mane morbosis ouibus cum sale propinant. lib. 4. cap. 48.

Verbascum iumentis tussientibus auxiliatur potu. lib. 4. cap. 99.

Ad iumentorum ricinos. *CAP. DCXLIIII.*

CEdriæ oleum vehementer perunctum quadrupedibus inhærentes ricinos enecat. lib. 1. cap. 89. DIOSCOR.

Ad iumentorum muscas. *CAP. DCXLV.*

CVcurbitæ folia recentia iumentis illita, muscas abigunt. lib. 2. cap. 127. MATHIOL.

Iumenta si à serpentibus sint demorsa. *CAP. DCXLVI.*

PHyllitidis folia, quadrupedibus, contra serpentium morsus, per os infusa, auxilio sunt. lib. 3. cap. 104. DIOSCOR.

Ellebori nigri radices demorsis à serpente quadrupedibus mirificè medentur, si recentes in vulneris osculum, sublata à carne cute, immittantur, quòd ita eiaculatum reuocent venenum. lib 4. cap. 146. & lib. 6. cap. 40. MATHIOL.

Ad iumentorum pestem. *CAP. DCXLVII.*

Veratrum nigrum prodest, si gregi pesti- IDEM.

lentia ingruerit, in auribus traiecta, vel pe-ctori infixa radice. lib. 4. cap. 146.

Ad equos claudicantes. CAP. DCXLVIII.

MATHIOL. VErbasci fœminæ folia inter lapides con-tusa, si equi claudicantis ex clauorũ no-xa, vngui prius excauato imponantur, mi-rum dictu quàm breui tempore is liber eua-det. lib. 4. cap. 99.

Ad equorum scabiem. CAP. DCXLIX.

IDEM. SIlum decoctũ cum sale & nitro, equorum scabiem sanat. lib. 2 cap. 120.

Ad equorum tussim & asthma. CAP. DCL.

IDEM. CAstaneæ equinæ, anhelosis ac tussienti-bus equis plurimum auxilij afferunt de-uoratæ. lib. 1. cap. 122.

Eupatorium vulgare: siue

Herba Kunigundis vtiliter datur anhelosis equis. lib. 4. cap. 37.

Tussilaginis maioris radix propinatur pe-culiariter equis, qui anhelandi difficultate laborant. lib. 3. cap. 109.

Ad equorum tineas. CAP. DCLI.

IDEM. SEcale decocta integra, ab equis deuorata, tineas eorum pellit. Comp. pag. 168.

Ad suum anginam. CAP. DCLII.

IDEM. IAceæ herba tota illita, aut in pabulo data, sanat sues angina laborantes. lib. 4. cap. 117.

Ad suum tumorem lienis. CAP. DCLIII.

My-

MYricæ: ſiue Tamaricis è trunco aluei excauantur, (vt Columella ſcribit) aquaque replentur, vt ſubinde poſteà bibant ſues: nam hoc potu ſplenis incremento ſanantur, quo morbo æſtate maximè torquentur, dum, quæ eorum eſt pabuli inſatiabilis auiditas, arborum fructus conſectantur, qui plurimi eo tempore propter ariditatem in terram decidunt. lib. I. cap. 99. MATHIOL.

Ad canum ſcabiem. CAP. DCLIIII.

OLeum cedriæ vehementer perunctum ſcabiem canum perſanat. lib. I. cap. 89. DIOSCOR.

Oleum lentiſcinum ſcabiem canum ſanat. lib. I. cap. 39.

Canes necantia. CAP. DCLV.

APocyni: ſiue Braſsicę caninæ folia in panes coacta, canes enecant, in cibo data, & protinus eorum coxendices reſoluunt. lib. 4. cap. 76. IDEM.

Chamæleontis albi radix canes necat. lib. 4. cap. 8.

Vulpes necantia. CAP. DCLVI.

AMygdalas amaras, ſi vulpes cum quadam eſca vorauerint, emoriuntur. lib. I. c. 139. IDEM.

Apocyni: ſiue

Braſsicæ caninæ folia cum adipe in panes coacta vulpes enecant in cibo data, & protinus eorum coxendices reſoluunt. lib. 4. capite 76.

Lupos necantia. CAP. DCLVII.

DIOSCOR. AConiti lycoctoni radicibus ad venationem luporum vtuntur: insertæ siquidem crudis carnibus & deuoratæ, lupos enecant. lib. 4. cap. 73.

Aconitum pardalianches in carne obiectum, lupos necat. lib. 4. cap. 72

Apocyni: siue

Brassicæ caninæ folia cum adipe in panes coacta, lupos enecant, in cibo data protinus eorum coxendices resoluunt. lib. 4. cap. 76.

Pantheras necantia. CAP. DCLVIII.

IDEM. ACoṅitum pardalianches enecat pantheras, in carnibus obiectum. libro quarto, capite 72.

Apocyni: siue

Brassicæ caninæ folia cum adipe in panes coacta, pantheras enecant in cibo data, & protinus eorum coxendices resoluunt. libr 4. cap. 76.

Tempestates prænunciantia.

CAP. DCLIX.

MATHIOL. TRifolium pratense tempestates pronunciat, inhorrescit enim, & folia cotra tempestates subrigit. Comp. pag. 521.

Gallarum præsagium. CAP. DCLX.

IDEM. GAllæ maiores id sibi peculiare vendicauere, vt quotannis aut annonæ fertilitatem,

tatem, aut sterilitatem, aut pestilentem auram prænuncient: nam si rumpantur integræ & quæ perforatæ non sunt, aut muscam, aut araneam, aut vermiculum exponent. Si musca volat, futuri belli: si repit vermiculus, annonæ penuria: si currit araneus, pestilentiũ morborum præsagium est. lib. 1. cap. 123.

4 semina frigida maiora melonũ cucumerũ cucurbitarũ citrulorũ./

FINIS

4 semina frigida minora lactucæ, portulacæ, endiviæ, cicoreæ, seu al(iter) scariolæ./

Fasciculi remediorum ex Dioscoride & Mathiolo collectorum.

4 semina calida maiora

INDEX

cumini, carui, anisi, fœniculi,

4 calida minora, apij, dauci, anethi, amomi./

5 radices aperitivæ petroselini, asparagi, fœniculi, apij, rusci.

5 flores cordiales rosarũ violarũ boraginis buglossæ, melissæ

4 emollientia sunt mercurialis malva, altheæ, viola nigra.

3 flores cordiales sunt violarũ et buglossæ. ...

RERVM OMNIVM IN HOC FASCICVLO CONTENTARVM COPIOSVS INDEX.

Au-

INDEX.

Con-

O

P

Pe-

Q

Sed

